R. P. VINCENTII
HOUDRY
E SOCIETATE JESU
BIBLIOTHECÆ
CONCIONATORUM
TUM MORALIS EVANGELICÆ; TUM THEOLOGICÆ
TOMUS POSTREMUS,

CONTINENS DUAS TABULAS,

Quæ uſum Operis univerſi faciliorem efficient.

PRIMA nempe indigitat varias Sermonum Adumbrationes, propriaque & naturalia Argumenta, quæ congruunt cum Evangeliis Dominicarum per Annum, omniumque Dierum Quadrageſimæ, & præcipuarum Feſtivitatum, ſeu Myſteriorum Domini Noſtri, & Beatæ Virginis.

ALTERA complectitur plures Sermonum, Argumentorumque Adumbrationes pro variis Adventuum curſibus.

EDITIO NOVISSIMA.

VENETIIS, MDCCLXI.
Ex Typographia Balleoniana.
Superiorum Permiſſu, ac Privilegiis.

Digitized by Google

PRÆFATIO AUCTORIS.

QUAMQUAM poſtremum hoc Volumen nihil contineat niſi Tabulas ad commodiorem Operis uſum; neceſſario tamen adjungendum cæteris judicavi, perſuaſus ex utilitate, quam ab iis fore maximam intellexi. Singulari artificio confectæ ſunt, ut variis uſibus, quibus ſorte ſacri Oratores hanc Bibliothecam adhibere voluerint in ſuis orationibus elaborandis, inſerviant. Eo Conſilio geminas ejuſmodi Tabulas inter ſe plane diſcretas elaboravi, auxilio non modico futuras difficilem, & prolixam adeo viam ſuſcepturis, qualis profecto eſt Dominicalium Concionum curſus, Adventualium, & Quadrageſimalium complexio, ne quid dixerim de pluribus Concionibus in Myſteria noſtræ Fidei, & alia, quæ præſto eſſe debent illi qui Miniſterium ſuum cum dignitate implere deſiderat.

Tabularum iſtarum prior (ut jam admonui in præfixa hujus adumbratione) varia offert argumenta cum aptis Oratoriis partitionibus ad varias Conciones ſingularum in annum Dominicarum, dierumque incurſu Quadrageſimali, adjectis Myſteriis jam indicatis. Sic elaboratæ Tabulæ utilitas ſtatim ſentitur, cum ſæpe ſacri Oratores hærere in ambiguo cogantur de argumento ſuarum Orationum deliberaturi, quibus ex ambagibus ſe ſe facile expedient, cum ſub ipſis oculis aſpiciant ſchemata delineata, quæ vel in ſuum ſuccum trahent, vel auxilio ipſis erunt, ut nova de ſuo excogitent: ſcitum eſt enim ſacrum Oratorem in hanc Provinciam primum venientem his adjumentis opus habere; cum rara admodum ſint ingenia adeo fœcunda, ut de ſuo ad multas orationes effingendas ſine modulo, & exemplo ſufficere ſibi poſſint. Non eſt ergo cur ambigatur Tabulam tam multa argumenta, & Concionum partitiones ex optimis acceptas Scriptoribus continentem plurimum levaminis allaturam ſacro Oratori munus inituro tam ſibi laborioſum quam proximo ſalutare.

Altera quæ ſuccedit Tabula nihil differt a priori, niſi quod plura ſuppeditat argumenta, & Orationum partitiones ad plures Adventuales curſus, quorum ſinguli in quatuor Hebdomades; Hebdomades vero in ſex dies diſtribuuntur, ut explicatum eſt in præmonitione eidem Tabulæ præfixa. Hanc inivi rationem, eo quod iſte communior hodie ſit uſus Conciones per Adventum habendi. Olim quidem mos invaluerat, ut argumentum deduceretur, ſive ex hiſtoria aliqua ſacræ Scripturæ, cujus variæ rerum circumſtantiæ, ac textuum ſententiæ variæ opportunitatem offerebant ad veritates varias ſingulis diebus inculcandas. Interdum argumentum deducebatur ex Epiſtola aliqua Sancti Pauli, ex Parabolis Evangelicis uti Filii Prodigi. Hodie tamen obtinet conſuetudo, ut proponatur generalis quidem veritas ſeu axioma plurium aliarum veritatum veluti parens reformandis moribus, vel ſæculi corruptionibus repurgandis aptiſſimas; ut exempli gratia de pœnitentia, cujus ſingulæ partes totidem argumenta, & partitiones oratorias a nobis in hac Tabula delineatas ſufficiunt.

Digitized by Google

BIBLIOTHECÆ CONCIONATORUM

TOMUS POSTREMUS,

Continens

TABULAS QUÆ USUM OPERIS UNIVERSI FACILIOREM EFFICIENT.

TABULA PRIMA

Indigitans propria, & naturalia Argumenta, quæ congruunt cum Evangeliis quarumlibet Dominicarum & præcipuarum Solemnitatum per annum, cujus ope in hac Concionatorum Bibliorheca inveniri poterit rerum, locorumque copia ad illa pertractanda.

PRO PRIMA ADVENTUS DOMINICA.

CUm Eccleſia anni ſui exordium ſumat ex noviſſimi Judicii cogitatione, reor Concionatorem nequaquam poſſe ab illius mente recedere, & ab alterius cujuſpiam argumenti pertractatione initium facere. Verum cum hoc ipſum argumentum aliter, aliterque valeat pertractari, in hujus dici Evangelio duos textus invenio, qui in Auditorum animis duplicem excitare poſſunt affectum; alterum quidem ſalutaris metus terribilis hujus Judicii; alterum verò gaudii, & ſpei in cogitatione gloriæ, ac mercedis, quam Juſti magna illa die ſunt percepturi. Quod locum præbere poteſt duobus diverſis Sermonibus, de eodem generali Judicio.

I. ARGUM. De Generali judicio. *Luc. 21.*

Pro priori quidem deſumptis pro Textu verbis illis: *Tunc videbunt Filium hominis venientem in nube cum poteſtate magna, & Majeſtate.*

Poſt hipothipoſim ſignorum, quæ noviſſimam hanc diem præceſſura ſunt, & ſubverſionis naturæ totius, quæro inter hæc omnia terroris ſpectacula objectum illud, quod omnium aptiſſimum ſit ad ciendam ſalutarem hanc formidinem in omnes mentes, & nihil præſentius invenio hoc Homine Deo, qui in hac rerum præſentia objectum eſt totius ſpei noſtræ, & qui de Mediatore factus Supremus Judex noſter, futurus eſt maximi terroris noſtri Auctor, & Cauſa. Et conſtat ratio, præcipuum enim munus ejus triplici conſiſtet in re, quæ infinite illum terribilem faciet.

Quarum prior erit inquiſitio, & diligens examen, quo ſingulas actiones noſtras excutiet: quæ ſane inquiſitio, & quod examen incomprehenſibilem injiciet terrorem in omnium mentes diſtricto illo judicio, ac ſevera indagine, qua ſingula exquiret.

Altera erit manifeſtatio, qua omnibus creaturis aperiet ſingulorum crimina, quæ non ferendo rubore peccatorum ora ſuffundent.

Tertia tandem erit damnationis ſententia ab ipſo proferenda, quæ reprobos in æternum ignem conjiciet. Hunc

Houdry Biblioth. univerſ. To. poſtremus.

ſequetur ordinem Dei Filius in terribili Judicio, eumque in præſenti ſermone ſervabimus.

Rerum Suplex ad argumentum hoc pertractandum ſuppetet in Tomo II. Bibliotheca Concionatorum Moralis Evang. Titulus: JUDICII EXTREMI, ET UNIVERSALIS.

Cum venerit Filius Hominis in Majeſtate ſua &c. Matth. 25.

II. ARGUM. De generali Judicio. *Luc. 21.*

Eccleſia, Patreſque paſſim duplici nomine Magnum hoc Judicium appellant, Judicium univerſale, & Judicium noviſſimum.

Primum univerſale; omnia quidem jucunda ſunt. Secundò Judicium hoc noviſſimum eſt, quia cum huic peculiare Judicium præceſſerit, nullum aliud Judicium hoc ſubſecutum eſt. Sequamur igitur duplicem hunc ſenſum, qui ultrò inhærere videtur duplici huic Patrum locutioni. Judicium hoc eſt univerſale: in eo igitur judicandum erit quidquid ab hominibus judicatum non fuerit. Judicium hoc eſt noviſſimum; in eo igitur reformabitur quidquid perperam ab hominibus fuerit judicatum. Hoc argumentum eſt ſermonis, qui imperterrito cuilibet terrorem poteſt incutere.

Punctum Primum. Ratio qua Deus in hoc univerſali judicio ſcrutabitur ſingillatim univerſa, quæ ſefellerint indaginem legitimorum Judicum, quos Deus ipſe in locum ſuum in terris conſtituit. Primum quidem Tribunal conſcientiæ peccatoris; 2. Humanæ Juſtitiæ Tribunal; *Pſal. 48.*
3. Tribunal pœnitentiæ, & chriſtianæ reconciliationis. *Hebr. 10.*
Proferet igitur in lucem Dominus, quidquid tenebris involutum fuerit coram triplici hoc Tribunali; hac in re Judicii hujus univerſitas ſita erit.

Punctum alterum. Cum ajo Judicio noviſſimo refingenda eſſe alia quæcumque Judicia; non loquor de peculiari Judicio, quod ſub exitum vitæ ſingulorum inſtituendum eſt; Idem namque Deus utrobique ſententiam laturus eſt; ſed mens eſt dicere, nos in hac vita illuſionem paſſos fuiſſe triplici in re, de qua falſo judicavimus. Primum quidem de Deo; neque enim ſatis æquum tulimus judicium de illius Providentia, Bonitate, Juſtitia; & Judicium hoc Deus reformabit. Secundo reformabit ille judicium, quod a nobis latum fuerit in

utramque partem de proximo noſtro; aperiet enim nobis aliorum quidem probitatem, aliorum autem hypocriſim. Tertio tandem reſinget judicium de nobiſmet ipſis; nobiſque oſtendet, quinam vere ſimus ac fallacia reformabit judicia, quibus nos amor proprius replevit circa perfectiones, atque virtutes.

Oſtendere etiam in hoc argumento licebit, peccatores inventuros in Filio Dei Judicem perſpicacem, & æquum.

Perſpicacem, qui nihil ignorare poteſt.

Æquum, quem nulla flectet miſeratio.

SECUNDA ADVENTUS DOMINICA.

I. Argum. De Divinitate J. C. Matth. 11. PRæ ceteris argumentis, quæ nobis ultro occurrunt Dei hujus Evangelium percurrentibus, tria potiſſimum deligo. Primum in verbis illis, quæ pro Textu deſumi poſſunt: *Tu es, qui venturus es? an alium expectamus?* Ex quibus arripi poteſt occaſio differendi de Divinitate Christi Jesu, ideoque oſtendendi hunc eſſe Meſſiam prænuntiatum per Prophetas, atque Iſraelitico populo promiſſum; quod Salvator ipſe innuit Diſcipulis a Sancto Joanne ad illum miſſis, ut ab eo cognoſcerent, utrum ipſe ille eſſet, quem præſtolarentur; reſponſionis loco oſtendens illis miracula, quæ operabatur, & quæ indubia erant ſuæ Divinitatis, atque Miſſionis argumenta. *Tu es, qui venturus es? an alium expectamus.* Ibidem.

Undenam ergo factum eſt, o Fideles, Sanctum Joannem, glorioſum hunc Jesu Christi Præcurſorem, qui ſe ipſum miſſum ait, ut Deum hunc hominem recognoſceret, & Divinitatis ejuſdem teſtimonium perhiberet, & qui illud tot iis occaſionibus perhibuerat: undenam quæſo factum eſt, ut idem Sanctus Joannes propter illius cauſam vinculis onuſtus videatur ambigere de qualitate, non ſecus ac de miſſione illius; quandoquidem duos mittit ex Diſcipulis ſuis ab eo ſciſcitaturus, quis ſit? An hic ille ſit, qui fuerat promiſſus; an alter quiſpiam ſit illis expectandus ipſo major, & ſanctior? Nequaquam, Fideles; Joannes non dubitat vel de Salvatoris Divinitate, vel de cauſa propter quam venit in terras; ſed Sanctus iſte Vir pluſquam Propheta, ipſa Veritate teſtante, ideoque ſuper omnes Prophetas perſpicaciſſimus ſatis, ſuperque noverat Meſſiam, & Divinitatem Salvatoris hominum; quandoquidem ipſe erat per quem aliis hominibus erat oſtendendus; ſed hoc factum eſt, ut Sanctus Hieronymus inquit, quia cupiebat, ut hic Homo Deus ſe ipſum illis traderet cognoſcendum, & miraculorum ſuorum, ac mirabilium, quæ operabatur adſpectu confirmaret teſtimonium, quod illi de ipſius divinitate tribuerat: *Mittebat Diſcipulos ſuos, ut ſibi quærent, illis diſceret.*

Itaque quin infinita adſtam argumenta ad probandam Jesu Christi Divinitatem, quibus plurima repleri poſſunt volumina, & quin proferam teſtimonia Scripturarum, Prophetarum, & quidquid in univerſo Mundo Sanctiſſimum, ac Sapientiſſimum eſt ad Atheos, infideles, Hæreticos, ac nequiſſimos homines perſuadendos de præcipuo hoc Religionis noſtræ fundamento, tribus tantum innitar perfectionibus, quas ipſi etiam apertiſſimi Salvatoris noſtri inimici fatentur in ejus extitiſſe perſona, & quas nemo in dubium revocare poteſt; cujuſmodi eſt veritas illa, non defuiſſe hominem, qui a Judæis damnatus fuit, & crucifixus, qui deinde novam legem, novamque Religionem inſtituit.

Prima perfectio, vel potius prima qualitas, quæ Jesu Christo negari non poteſt, Sanctitas eſt, quæ cum ſit attributum maxime eſſentiale Supremæ Eſſentiæ Dei, communicata fuit humanitati hujus Salvatoris, quæ Sancta appellatur. Hac de cauſa profecto idem eſſet, ac ſupponere illud, de quo agitur; & quod per ſe ignotum eſt, afferre ad probandam veritatem, quam demonſtrandam aggredimur. Sed hoc ipſum erit certiſſimum Divinitatis Dominicæ argumentum, ſi animadverterimus; hominem, cujus vita, & actus omnes Sancti ſunt, & qui in gradu eminenti poſſedit virtutes omnes, quæ Sanctos conſtituunt; hominem, qui nullius unquam criminis redargui potuit; cujus Sanctitatis teſtimonium cœleſtia perhibuerunt oracula; cujus divinitatem teſtatus eſt Joannes Baptiſta, cujus unicum teſtimonium inſtar eſt invictiſſimi argumenti; hominem tanto zelo ſuccenſum gloriæ Dei, ut nihil prætermiſerit, ut cultus Summæ illius Divinitati debitus redderetur; hominem denique adeo Sanctum, qualem Mundus univerſus deinceps agnovit, paſſum fuiſſe ſe a Diſcipulis ſuis Dei viventis Filium vocari; & ipſum quoque confeſſum, profeſſumque fuiſſe coram Judicibus ſuis, ſe Deum eſſe, & ſe gerere etiam voluiſſe pro Deo remittendo peccata, & aliis etiam eorum remittendorum facultatem impertiendo; denique oſtendendo verbis, & actibus ſuis qualitatem Filii Dei non eſſe rapinam, ſed jus perſonæ ſuæ proprium, quod alienare non poterat. Dici igitur poteſt, cum Jesus Christus palam Judæis oſtendebat, ſe Meſſiam eſſe, quem expectabant, ipſum ab illis nequaquam reſpiciendum fuiſſe tamquam Regem terrenum, neque ſimpliciter tamquam magnum Prophetam aliquem, ſed veluti verum Altiſſimi Filium, qualem ipſi Prophetæ venturum cecinerant, & cum omnibus Divinitatis caracteribus exhibuerant; niſi enim re ipſa talis fuiſſet, execrabilem protuliſſet blaſphemiam; & ſicuti calumnia, qua populis os ſublevetat ea Sanctitate, quæ meram haberet ſpeciem Sanctitatis, fuiſſet detecta, non ſecus ac illa Apollonii, aliorumque nonnullorum, non ſolum ab omnibus populis in honore non habitus fuiſſet, verum etiam fuiſſet tamquam ceterorum nequiſſimus traductus.

Altera perfectio, quæ alterum conſtituit Divinitatis Jesu Christi argumentum, ſcientia eſt admirabilis, per quam præſens, ac futurum cognovit, cordium ſecreta ſcrutatus eſt, & certiſſima prædixit ea, quæ nonniſi poſt ſæculorum lapſum erant eventura, & quæ omnino ab hominum voluntate pendebant. At aſſequi, & in apricum proferre abditiſſimas hominum intentiones humanæ menti negatum eſt, earumque cognitionem Deus ſibi unice reſervavit; etenim nonne Biblia ipſa teſtantur, hunc unum eſſe ex caracteribus Divinitatis? *Annunciate nobis, quæ ventura ſunt, & dicemus, quod Dii eſtis vos.* Iſai. 41. Et ſi loqui volumus de cognitionibus, atque ſecretiſſimis intentionibus, nonne Apoſtolus in hoc Dei ſcientiam conſtituit? *Omnia nuda, & aperta ſunt oculis ejus.* Hebr. 4. Unde licet arguere, eum qui prædixit, atque retexit ea, quæ Deo uni erant aperta, vere Deum eſſe. Hoc itaque Dei proprium eſt, eſſe increatam Sapientiam, Verbum Divinum, æterni Verbi cognitionem, ideoque nihil latere illum, nihilque eum fallere. Verum quidem eſt, Deum nonnulla Sanctis novæ legis, veteriſque Prophetis revelaſſe; ſed Sancti, atque Prophetæ confeſſi ſunt, ſe divinitus illa accepiſſe; cum Salvator ipſe per ſe omnia cognoverit, & ab æterno Patre acceperit per cognitionem cum illo communem, quæ ad omnia late patebat objecta, quemadmodum de illo Prophetæ cecinerunt.

Tertia denique Dominicæ Divinitatis probatio deſumpta eſt a ſuprema illa poteſtate, quam cum in terris verſaretur, in naturam exercuit; quæ quidem probatio eò validior eſt, quò magis infenſiſſimi etiam gloriæ & nominis ejuſdem inimici victas dare manus debuerunt. Et profecto quodnam eſt manifeſtiſſimum Divinitatis argumentum? niſi adſpectus Operum Dei, Cœli, Elementa, & admirabilis ordo naturæ? Quamvis autem divina opus fuit revelatione, ut Jesu Christi Divinitatem agnoſceremus; videtur ille tamen, ipſe per ſe probare voluiſſe eo modo, qui omnem auferret dubitationem, idque per ea prodigia, quæ omnem naturam excederent, quemadmodum ille argumentatus eſt, Judæorum exprobrans infidelitatem. *Si non veniſſem, & opera non feciſſem, quæ nemo alius fecit, peccatum non haberent.* Matth. 15. Sed quamquam non defuerint in lege veteri Prophetæ, & in nova Sancti Viri, qui hac donati fuerunt facultate miracula operandi, atque etiam majora illis, quæ ipſe operatus eſt, tamen hoc eſſentiale ſemper intererit diſcrimen, illos quidem nonniſi in Nomine Domini ſigna illa admirabilia fuiſſe operatos, cui unice gloria accepta erat referenda; Jesum verò illa in nomine ſuo, & Divinitatis ſuæ probationem perfeciſſe, eorumque Auctorem, & Factorem fuiſſe.

Hujus Argumenti ſupellex invenitur in Tomo II. Biblioth. Myſt. Theol. Titulo: Divinitatis Jesu Christi.

II. Argum. In idem Evangelium. De piorum tribulationibus. Pro hac eadem ſecunda Adventus Dominica pro Themate deſumi poſſunt verba illa: *Joannes in vinculis.* Matth. 11.

Arrepta occaſione Sancti Joannis in obſcuro carcere poſiti, ferreiſque vinculis adſtricti ſermo poteſt haberi de piorum ærumnis, atque tribulationibus, & in quarto Bibliothecæ Moralis Tomo invenientur plures concionum hujus argumenti ſtructuræ; inter quas una, quæ eſt de felicitate, ac utilitate, quam Tribulationes comparant nobis, quæ continetur in duplici hac veritate, quæ ingenti nos debet afficere conſolatione.

Harum prima eſt, nullibi amorem Dei erga nos melius ſignificari, quam in Tribulationibus, quas ille nobis immittit, & quæ ab ipſo proficiſcuntur.

Altera verò eſt, nullibi nos amorem erga Deum teſtari melius, quàm cum æqui, bonique facimus cruces, & ærumnas, quas Deus mittit ad nos, eaſque perfecta cum ſubmiſſione divinæ voluntati recipimus. Hinc fit, ut ſicut totius noſtræ felicitatis principium fluit ab amore, quo nos complectitur Deus, & quo illum proſequimur, tribulationes, quæ certiſſima ſunt utriuſque amoris indicia, ſint etiam duæ validiſſimæ probationes duarum veritatum, quæ a me allatæ ſunt, & duæ Sermonis hujus partes.

Vide in Tomo IV, Bibliotheca Moral. Evang, Titulum: Tribulatio.

Quid

III. Argum. In idem Evangelium.

Quid exiſtis in deſertum videre? Hominem mollibus veſtitum. Ecce, qui mollibus veſtiuntur in domibus Regum ſunt. Matth. 2.

Occurrent etiam plures Sermonum ſtructuræ ad luxum, ut Veſtium immodeſtiam ſpectantes in Tomo Bibliothecæ Moralis quarto, Titulo: Vestis. Ibi omnia ſpectant ad oſtendendum:

Primùm Veſtium luxum vanitatem eſſe ridiculam, & crudelem, cum interim deſint tot Pauperibus indumenta, quibus anni temporum arceant inclementiam.

Secundo, hanc palam eſſe infractionem eorum, quæ in Baptiſmo ſumus polliciti, nos videlicet pompis, & Mundi vanitatibus eſſe abrenuntiaturos.

Tertio, Signum eſſe impudicitiæ, quæ per hoc excitatur in ſe, & in aliis placendi deſiderio, per immodeſtiam ornatumque muliebrium luxuriam.

Quæ tria ſi tribus verbis colligantur, huc redibunt: Luxus, & veſtium immodeſtia Chriſtianam dedecet Humilitatem, Religionem, Modeſtiam.

PRO TERTIA ADVENTUS DOMINICA,

Tu quis es? Joannis 1.

I. Argum. De Chriſtiana humilitate.

OSTENDERE poſſumus bona, quæ nobis procurat humilitas, quorum potiſſimum eſt pax cordis, bonorum omnium naturalium maximum, ſed quo frui nequaquam poſſumus ſine humilitate; ſuperbia enim, ambitio, nitendi cupiditas ſexcentos cient tumultus, qui non ſinunt nos hac frui animi tranquillitate &c. Alterum eſt, Humilitatem nobis Coeli gratias promereri. *Deus ſuperbis reſiſtit, humilibus autem dat gratiam.* (Jacobi 4.) Hoc conſtat ex pluribus Scripturæ exemplis, pluribuſque rationibus, & potiſſimum eo modo, quo Deus agit, qui humillimis, infirmiſſimiſque utitur inſtrumentis ad maxima quæque efficienda, & qui pati non poteſt uni ſibi debitum honorem a quoquam auferri. Tertium bonum, quod nobis humilitas comparat, eſt vera gloria, quam non ſuper terram dumtaxat, verum in Coelis etiam acquirimus, ubi eò elatiores erimus, quò in terris fuerimus humiliores.

Hujus Sermonis delineatio cum aliis plurimis de eadem virtute videri poteſt in *Tomo II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulo:* Humilitas: verum cum idem recurret argumentum in plurimis per annum Evangeliis, alias afferemus hujus argumenti ſtructuras, ubi opus fuerit.

Tu quis es? Joannis 1.

II. Argum. De jactantia, inani gloria, vanitate, oſtentatione, blanditiis, plauſibuſque.

Non ſine cauſa Eccleſia divini Spiritus lumine percita toto ferme Adventus tempore nobis ob oculos ſtatuit Sancti Joannis exemplum; quippe hic ille eſt glorioſus Filii Dei Præcurſor a Deo miſſus ad vias ejus præparandas. Hic vox erat, quæ illum tradere debebat cognoſcendum; hoc lumen, quod oculos diſpoſiturum erat ingenti fulgori virtutum hominis Dei, qui futurus erat mortalium omnium prototypus, & exemplar.

Hinc poſtquam ſuperiori dominica illum nobis propoſuit tamquam ſtrenuum Veritatis propugnatorem, qui fortitudinis ſuæ robur invictum, animæque magnitudinem inſignivit Dei gloriam etiam inter carceris tenebras, & in vinculorum ſquallore ſuſtinens; hodierna die ejuſdem proponit nobis humilitatem, & gloriæ contemptum in ipſa, quæ illi circum affulget gloria. Hæc enim vox eadem, quæ metu violari non potuit, cum Herodi ſua exprobranda fuit impudicitia, flecti hodierna die minime valuit vanitate, ac deſiderio honoris, quò altius mortalis efferri non poteſt; videlicet ut pro Meſſia habeatur: Ita ut ſi Tyranni hujus ſævitia frangere nequivit Sancti hujus viri licentiam, blandi Scribarum, & Phariſæorum Sermones, qui eum plurimi faciunt, atque accedunt tamquam a reliquo cœtu legati, ut quo in honore haberi velit, intelligant, illum nequeunt afficere, atque in eo ne levem quidem ambitionis ſenſum ciere, ſolam in illo excitantes, nihili, & ſuæ vilitatis recordationem, ut quid de ſe ipſo ſentiat aperiat: *Quid dicis de te ipſo?* Quod viam mihi ſternit ad ſermonem habendum de inani gloria, ubi vobis oſtendam

Primum injuriam, quam infert Deo gloriæ noſtræ deſiderium rapiens Deo quod ille nemini vult cedere, & quod ad ipſum unice ſpectat. *Gloriam meam alteri non dabo.*

Secundo injuriam, ac detrimentum quod nobiſmet ipſis inferimus noſmet privantes fructu, & meritis optimarum actionum noſtrarum. Hæc tota erit hujus Sermonis diviſio.

Duarum harum veritatum rationes petendæ ſunt ex Titulo de Gloria *in Bibliotheca Mor. Evang. Tomo II.*

Houdry Biblioth. univerſ. To. poſtremus.

Tu quis es? Joannis 1.

III. Argum. De Cognitione ſui ipſius. Joan. 1.

Hoc ſane erat crucem figere Sancto Joanni Baptiſtæ mortalium omnium maximo ſimul, & humillimo, ex eo quærere, quid ſentiendum eſſet de ipſius miniſterio, & quid ipſe de ſemet ipſo ſentiret. *Quid dicis de te ipſo?* Cum humilitas nequaquam adverſetur Veritati, non licuit Joanni id negare, quod erat per gratiam, & ſingulare Dei beneficium: ſed cognoſcens quid eſſet per ſe ſtatim conjecit oculos in ſuam infirmitatem, & nihilum; & confeſſus eſt ſe non aliud eſſe, niſi vocem ejus, qui ab illis quærebatur, ac indignum illius præcurſorem. Nos verò, Chriſtiani, ſi hoc ipſum quæreretur ex nobis: *Tu quis es?* Quid redderemus? Tandem enim, ut æqua tribuatur reſponſio, noſmet cognoſcamus oportet, utque noſmet cognoſcamus, quæ ſcientiarum omnium eſt maxima; noſmet colligere debemus, ad trutinam revocantes utramque noſtrum partem, perfectiones, & vitia, quidquid in nobis laude vel probro dignum deliteſcit. Quemadmodum verò in hoc de ſui cognitione argumento nequaquam in eo immoraturus ſum, ut vobis ſcientiæ hujus deſiderium immittam; ſed potius ut vobis, in quo ſita ſit, aperiam ad inſtituendam vitæ noſtræ rationem, illam redigo ad cordis noſtri cognitionem; cum enim cor propriè conſtituat hominis qualitatem, atque inde ferendum ſit de illius magnitudine, atque præſtantia Judicium, conſtat, hìc non agi de Philoſophica, ſed de Chriſtiana ſcientia, quæ prorſus moralis eſt, & practica, atque in eo

Primum poſita eſt, ut diligenti examine diſcutiamus cordis noſtri motus; noſtros videlicet affectus ad illos compeſcendos, ne nos invitos in vitium, ac vim aliquam trahat, Hinc cognoſcitur homo, utrum avarus ſit, iracundus, libidinoſus &c. ejuſque caracter effingitur.

Deinde ut vitia noſtra perpendamus, atque cognoſcamus, quid nobis inſit perfectionis, ingenii, conſtantiæ, ut intelligamus, quibus ferendis ponderibus pares ſimus vel ſecus; ne quid aggrediamur ignari, quid valeant humeri, quid ferre recuſent.

Tertio ut coram Deo noſmet examinemus, & cognoſcere ſatagamus ſtatum conſcientiæ noſtræ, ut ſaluti noſtræ conſulamus, cujus negotium nobis unicæ curæ eſſe debet, & antiquiſſimum. Nam quamvis citra peculiarem revelationem ſcire poſſit nemo, utrum amore ſit dignus, an odio; nulla nobis prætermittenda eſt induſtria, ut vacuum faciamus cor noſtrum ab omni terreno affectu, ac nos adducamus in eum ſtatum, in quo coram Deo apparere cuperemus.

Conſule Titulum: Humilitas *in Tomo II. Bibliotheca Mor. Evang.*

Tu quis es? Joannis 1.

IV. Argum. De nomine, & dignitate Chriſtiani.

Difficillima quæſtio hæc eſt, cui univerſa Ethnicorum Philoſophia reſpondere non valuit, & cui hodie etiam licèt tanta affulgeat fidei lux, vix reſponderent eruditi viri, ſi ex eis quæreretur, quid ſunt. Adulatio plurimis blanditur; cumque de ſe quiſque præclaram foveat ſententiam, oculos claudunt; fortuna, & divitiarum nitor pleroſque perſtringit, atque inter tot fallacia lumina nihil homini difficilius eſt, quàm ſe ipſum cognoſcere. Credidi tamen ſatisfaciendum eſſe interrogationi, quam Evangelici Præcones Auditoribus ſuis proponunt, reſpondendo verbis eorum omnium, qui me audiunt, vos eſſe Chriſtianos. Si enim homines appellari conſueverunt ex ea, quæ in illis maxime nitet dignitate, ambigi ne poteſt, quominus Chriſtiani dignitas ſit præferenda ceteris, quibus inſigniri valeamus? Ex priori hac quæſtione oboritur altera; nempe quod ſit verus Chriſtianus! Quod ſit nominis hujus officium? Cumque Tertullianus teſtetur magna nomina plerumque eſſe cum magnis officiis conjuncta; quænam ſint officia glorioſo huic titulo inhærentia?

Quamvis impeditiſſima ſit quæſtio utraque, reſponderi poſſe reor, individuam illuſtris hujus nominis obligationem eſſe Sanctitatem; quod in prima Sermonis hujus parte videbimus.

In altera verò ſcrutabimur, qua in re ſita ſit Sanctitas iſta; Cumque in Evangelio, quod attulimus, habeatur Sermo de Sancti Joannis Baptiſmo, qui erat quædam veluti diſpoſitio ad illum, quo Chriſtiani efficimur, doſumam obligationes, quibus ad Sanctitatem adſpirare cogimur, ab illis, quas in Baptiſmo contraximus novam ibi vitam cum Chriſtiani nomine recipientes. Hæc erit diviſio Sermonis, & argumentum, cujus Synopſim, atque ſupellectilem uberem in Tomo I. Bibliothecæ Mor. Evang. inveniemus Titulo: Baptismus.

Medius veſtrum ſtetit, quem vos neſcitis. Joan. 1.

V. Argum. In idem Evangelium. De Præſentia Dei.

Magna erat profecto Judæorum cæcitas, Medium inter ſe ſuum habere Meſſiam, & illum ignorare, illum ob oculos habere, & eum non cognoſcere; teſtes eſſe actionum il-

lius,

lius, & ex admirabilium virtutum ejus exemplis non proficere. Verum dicam ne ad hanc quoque diem ſimillimam cæcitatis ſpeciem apud Chriſtianos inveniri, quæ eò magis deflenda eſt, quò major eſt, eique vix advertitur animus. Hæc autem noſtra cæcitas eſt, qui cum in medio noſtri, & in nobis Deum habeamus, & viciſſim in illo ſimus, ita ut ne pedem quidem proferre valeamus, quin intra Eſſentiæ ipſius immenſitatem contineamur; tamen de nobis dici poſſit, quod Sanctus Joannes olim de populo Judæorum dicebat: *Medius veſtrum ſtetit, quem vos neſcitis*. Deus quamvis magnus, & adorabilis, eſt in medin noſtri; ſed ibi eſt tamquam theſaurus abſconditus, quo non utimur, quia illum ignoramus; tamquam bonum, quod in nobis eſt, quin illum poſſideamus, quia inde proficere neſcimus. Hoc igitur bonum, hunc theſaurum, hanc felicitatem vobis detegere fert animus de præſentia Dei verba facturo. *Joan. 1.*

Iis ergo præſuppoſitis, quæ nemo ignorat, & quæ unum ex primis fidei noſtræ elementis conſtituunt; Deum videlicet ubique eſſe tribus modis per eſſentiam, & præſentiam: Per eſſentiam quidem, hoc eſt per immenſitatem, quæ efficit, ut neceſſario adſit in entibus omnibus; per potentiam virtutemque ſuam, quæ conſervat, ac tuetur magnum hunc orbem, ſicuti Sydera terræ adſunt per influxus ſuos; & denique per præſentiam, videlicet ſecundum D. Thomæ interpretationem per viſionem perſpicuam, quemadmodum aliquem in loco eſſe dicimus, cum ibi quidquid agitur, videt, ac perſpicit. His, inquam, præſuppoſitis dico hanc cogitationem Dei hoc pacto ubique præſentis, omnibus cooperantis, & univerſa inſpicientis optimam eſſe rationem efficiendi ex omnibus hominibus, qui ſunt ſuper terram, totidem Sanctos proximos Cœlitum felicitati, quoniam hæc per fidem animata præſentia, non ſine aliqua ratione, eoſdem producit effectus, quos perſpicua ejuſdem objecti viſio gignit in gloria.

Primum illos quodammodo impeccabiles efficit, quod eorum felicitatem conſtituit; ſi enim teſtis verendi alicujus præſentia vetare poteſt, ne crimen aliquod perpetretur, & cohibere flagitia, quamvis affectuum noſtrorum vis nos proripiat, quid non præſtitura eſt actualis cogitatio Dei præſentis, ac teſtis omnium actionum noſtrarum?

Secundo facit, ut unice agant propter Deum, huic uni placituri. Homines noſtras non aſſequuntur intentiones, & ſæpe apud illos fidelitas noſtra in ſuſpicionem vocatur. Deus verò, qui renes ſcrutatur, & corda, cognoſcit minima quæque deſideria noſtra, & rationem habet, ſi quid in illius honorem factum fuerit a nobis.

Tertin illos arctis vinculis conjungit cum Deo per amorem quo illum proſequuntur, & per gaudium, quod percipiunt in ſummi boni hujus poſſeſſione.

Probationes, atque rationes ad hoc Argumentum pertinentes petenda ſunt ex Tomo III. Bibliotheca Mor. Evang. Titulo: PRÆSENTIA DEI.

PRO IV. DOMINICA
ADVENTUS.

Venit Joannes in omnem regionem Jordanis prædicans Baptiſmum Pœnitentiæ, ſicut ſcriptum eſt. Vox clamantis in Deſerto, Luc. 3.

I. Argum. de Pœnitentia. Quæ pœnitentia facienda ſit peccatori.

HÆc quidem vox elata, contentaque voce clamat, ſed quotuſquiſque illam audit, quia de Pœnitentia loquitur tantùm? Sanctus Joannes Baptiſta hoc ſibi vindicat nomen, & vere *Totus vocalis* eſt, quo nomine a Sancto Ambroſio nuncupatur, quia quidquid habet, & quidquid eſt loquitur, prædicat, perſuadet Pœnitentiam. Hanc prædicat vitæ ejus auſteritas, veſcens locuſtis, quæ ſunt herbæ quædam nullius ſaporis, cum modico agreſti melle permixtis; Hanc prædicat veſtimentum illius ex camellorum hirtis crinibus contextum, quo utitur ſimul tamquam indumento, & cilicio; Hanc prædicat ejus ſolitudo, qua nos admonet, ut Mundum fugiamus impenſius ſalutis noſtræ negotio vacaturi; Hanc deinque prædicat ejus cubile, quod nudum ſolum eſt ſub dio, vel ſub antro quopiam; ejus ſomnus frequenti oratione interpellatus; tota denique illius vitæ ratio, verba, factaque non niſi Pœnitentiam oſtendunt.

Sed heu! quam pauci hodierna die hanc vocem audiunt clamantem non amplius ſecus regionem Jordanis, ſed in omnibus Evangelicorum Præconum ſuggeſtibus, & quam Deus repetit in imis cordibus noſtris quin animadvertamus, eum ſe Chriſtianum eſſe oblivisci, qui refugit Pœnitentiam. Hinc primum duxit initium Eccleſia; hic illius erit finis, & ad illam prædicandam venit Sanctus Joannes in primo Adventu Filii Dei; in ſecundo verò Elias eamdem prædicaturus adveniet: & Deus, qui identidem per intervalla non deſtitit, quominus mitteret Prophetas ad Populum ſuum, qui huic prædicarent Pœnitentiam, hodierna etiam die mittit Præcones ſuos ad Eccleſiam, qui præparent vias ſuas, & ad ſe recipiendum populos diſponant.

Cum autem habita peccatorum ratione Pœnitentia ex omnibus virtutibus una ſit maxime neceſſaria, & ubique prædicetur, undenam ſit, quod adeo pauci faciunt fructus dignos Pœnitentiæ, quemadmodum Sanctus Joannes Judæis præcipiebat; videlicet undenam ſit, quod admodum pauci congruam faciant Pœnitentiam, & parem peccatorum magnitudini? Nullus dubito, quominus hoc acceptum referendum ſit ſeveritati, quam hæc virtus in peccatore requirit, & quam Tertullianus *Proſternendi, & nullificandi hominis diſciplinam* appellat; artem videlicet ad nihilum redigendi hominis, ut divinæ Juſtitiæ ſatisfaciat. Quamobrem mortales videntes virtutem hanc ſibi eſſe omnino neceſſariam, alii quidem nihil intentatum relinquunt, ut ſeveritatem hanc mulceant, & ſatis eſſe putant nimis levem ſatisfactionem præſtare; tantum abeſt ut dignos faciant fructus Pœnitentiæ; alii verò faſtidiunt, & horrent virtutem aden neceſſariam propter illius ſeveritatem. Verum, ut ad illam amplectendam, licet auſteram, ſeveramque cohorter,

Primum fert animus primis oſtendere, ad hoc, ut divinæ ſatisfaciant Juſtitiæ, atque ut dignos faciant fructus Pœnitentiæ, maximas quaslibet auſteritates nimis adhuc leves eſſe habita ratione ingentium criminum, quæ perpetraverunt; & quàm ſevera eſſe debeat Pœnitentia ad prævertendas, evitandaſque pœnas, quæ illos manent in vita futura.

Secundò illis autem qui Pœnitentiam perhorrent, ejuſque nomen ipſum oderunt, oſtendam quàm ſuaves ſint fructus Pœnitentiæ, & quanta ſint cum jucunditate conjuncti propter bona, quæ inde ſunt percepturi. Hæ duæ erunt Sermonis partes.

Probationes petenda ſunt ex Tomo III. Bibliotheca Mor. Evang. Titulo: PŒNITENTIA.

Parate viam Domini; rectas facite Semitas ejus. Luc. 3.

Sanctus Bernardus triplicem animadvertit Nativitatem Filii Dei: primam ab Æterno in ſinu Patris. *Ego hodie genui te*: alteram temporalem in Bethleem, ubi natus eſt de Maria Virgine: *De qua natus eſt* JESUS: tertiam in corde Fidelium, ubi oritur per gratiam. Prioribus duabus, quæ ſine nobis factæ fuerunt nihil ipſi conferre valemus; ſed poſſumus, atque debemus noſmet præparare tertiæ, quæ ſit in nobis. *Parate viam Domini, rectas facite ſemitas ejus*: Diſpoſitiones autem a nobis adferendæ ut illum digne in anima noſtra excipiamus, memorantur in allatn Evangelio in praxi trium virtutum, quæ tres Sermonis partes conſtituent. II. Argum. In idem Evangelium. Quomodo præparanda ſit in animo noſtro via naſcituro Salvatori.

Primum. Virtus quæ neceſſario requiratur, ut in nobis oriatur Dominus, eſt Pœnitentia: *Venit Joannes prædicans Baptiſmum pœnitentiæ in remiſſionem peccatorum*. Neque enim oriri poteſt in nobis, niſi moriatur peccatum, & præparemus illi congruum magnitudini ejus habitaculum. Sed interior Pœnitentia ejicit dæmonem de peccatoris anima, & exterior mortem infert vitiis, praviſque cupiditatibus. Utraque emundant cor, ac illud ad Deum ſuum recipiendum diſponunt. Ideo Sanctus Jnannes Pœnitentiam vocat Baptiſmum, quis debet omnia peccata actualia, quemadmodum Baptiſmus delet peccatum originale non ſine hoc diſcrimine, quod Baptiſmus nonniſi ſemel recipitur, Pœnitentia verò toties, quoties opus eſt, inſtauratur. Quare ſi vultis, Filium Dei oriri in cordibus veſtris, opus eſt, Sanctus Auguſtinus ait, omnes animæ veſtræ latebras excutere, & ſcrutari, utrum ſecretum aliquod ibi lateat ſcelus, quod oculos divinæ hujus Majeſtatis offendat, &c. Voſmet colligite, & videte, utrum retinere valeatis Filium Dei; utrum pravus aliquis habitus dominetur in vobis; utrum adhuc homo vetus vivat in vobis; Quandiu regnet in vobis ira, ſuperbia, impudicitia? Sapientia nequit habitare in corpore ſubdito peccatis. *Luc. 3.* *S. Auguſt. Dom. 1 de Adventu.*

Virtus altera, quæ neceſſaria eſt, ut Dei Filius oriatur in nobis eſt *humilitas*, cujus meminit Evangelium. *Parate viam Domini, rectas facite ſemitas ejus; omnis vallis implebitur; & omnis mons, & collis humiliabitur*. En effectus adventus, & nativitatis Filii Dei in anima; ſuperbos deprimere, & humiles exaltare. Dico autem Virtutem hanc neceſſariam eſſe ad hoc, ut Salvatorem recipiamus: Deus enim ſuperbis reſiſtit, humilibus verò dat gratiam; neque ſuperbo dabit umquam Filium ſuum, fontem omnium gratiarum. Plurima quidem, eaque præclara erant Sanctæ Virginis Mariæ merita; verum niſi fuiſſet humilis numquam Dei Filium utero concepiſſet: *Virginitate placuit, humilitate concepit*, Sanctus Bernardus ait. Itaque videmus illum oriri voluiſſe non quidem in regia civitate Jeruſalem, ſed in oppidulo Bethleem; non in Ædibus magnificis, ſed in Stabulo: neque ſeſe prodidit Herodi ſuperbo, ſed Paſtoribus &c. *Luc. 3.*

Deni-

Denique tertia ad recipiendum Mundi Salvatorem via ſuavitas eſt, quæ oritur ex cupiditatum noſtrarum victoria. Cum advenit ille, Sanctus Joannes inquit in hujus diei Evangelio, *Erunt prava in directa, & aſpera in vias planas*. Effectus adventus ejus eſt pax, & hæc eadem pax neceſſaria eſt ad illum recipiendum diſpoſitio. Hic enim Deus pacis, qui hanc pertulit in Mundum, permanere non poteſt in anima iis agitata cupiditatibus, quæ in ea turbas cient, & in nobis bellum inteſtinum accendunt. *Non in commotione, Dominus*, loquit Scriptura. Ad hanc diſpoſitionem adeo neceſſariam nobis indigitandam tunc ille naſci voluit, cum univerſus Orbis pacatus erat, & cum Angeli eo naſcente Canticum pacis canebant. In pace conſtituit habitaculum ſuum, dicit Rex Propheta, & Iſaias illum Principem pacis appellat. Igitur ſi illum recipere cupitis, eumque in vobis naſci peroptatis, pacandi ſunt affectus veſtri coercenda ira, cohibendi impetus, ſtatuenda pax in corde, animaque, ut illi paretis viam, & voſmet ad novam hanc Nativitatem diſponatis.

Ad rerum copiam inveniendam conſule Tomum II. Bibliotecæ Mor. Evang. Titulo: Humilitas. *III. Titulo:* Pax et Poenitentia, *at To. IV. Titulo:* Servitus Dei.

PRO DIE NATIVITATIS DOMINI.

Apparuit benignitas, & humanitas Salvatoris noſtri. Epiſt. ad Titum cap. 3.

I. Argum. Salvator in terris naſcens facilius præbuit præceptū amandi Deum.

NUNQUAM viſum eſt, Fideles, quidpiam quod valeat cum iis comparari, quæ nobis in Bethleemitico ſtabulo occurrunt; infirmitas pueri cum Dei Omnipotentia conjuncta, & humilitas cum ſuprema magnitudine conſociata; Immenſitas ad punctum, & ad unum vitæ diem, redacta Æternitas. Verbo Deus homo factus, ut expiet peccata, quæ contra Deum homo perpetravit. Haud equidem miror hanc prodigiorum vim ſublimioribus etiam mentibus ſtuporem injicere, eaſque audire ſummis cum reverentiæ, atque admirationis ſenſibus exclamantes, & in magno hoc opere omnipotentem Creatoris manum celebrantes. Ego verò, Auditores, tot inter mirabilia, quæ mentes noſtras replent, atque confundunt ſatis eſſe reor id unum vobis conſiderandum proponere, quod præ ceteris fulget, amorem, videlicet, quo Salva-
ad Tit. 3. tor hic Oriens, nos proſecutus eſt. *Apparuit benignitas, & humanitas Salvatoris Noſtri.*

Diceret aliquis illum oblectatum fuiſſe ceteras perfectiones retegere, ut unice amor ſuus erga nos affulgeret, & hac ratione ſuavi, amabilique vi cor noſtrum ſe illi
S. Chryſol. ſerm. 150. totum impenderet, *Sic naſci voluit, quia ſic amari voluit*. Vel potius dicamus, quemadmodum redegit ille omnia præcepta ſua ad unum illud Charitatis, præcipiens, ut propter amorem ſui proximum diligeremus, reliquam præcepti hujus partem nobis faciliorem præbuiſſe; hoc eſt, ut illum ipſum ex toto corde diligeremus ſe eum in ſtatum adduxiſſe, ubi cor noſtrum quantumvis omni deſtitutum ſenſu, amore ejus neceſſario afficeretur.

Duo ingentes obices noſtro erga Deum amori adverſabantur; quorum alter a Deo ipſo proficiſcebatur, eratque magnitudo eſſentiæ ipſius ſuper noſtram infinitis ſpatiis elevatæ; terribilis videlicet ejus Majeſtas, quæ ad reverentiam, quàm ad amorem conciliandum aptior videbatur; alter verò ab humano corde, in quo alius dominabatur amor, Mundi videlicet, terrenarumque rerum. Sed hoc in Myſterio Deus obices aufert, qui antea videbantur inſuperabiles. Hinc quidem ſe capiti noſtro ſubjecit faciens ſe hominem, ſimilem nobis, & præbens ſe puerum ſummopere amabilem (hoc enim præſtare dignatus eſt, ut ad nos uſque ſubmitteret); Inde verò Exemplo ſuo delevit, quidquid illecebrarum erat in Mundo; quod Apoſtolus quidam complexus eſt triplici concupiſcentia, quæ mortalem hoc mundum componit, ejuſ-
S. Joan. 2. que elementa conſtituit. *Omne, quod in mundo eſt Concupiſcentia Carnis eſt, concupiſcentia oculorum, & ſuperbia vitæ*. In quo triumphus amoris Dei naſcentis conſiſtit, & Sermonis partitionem conſtituet.

Propoſitionis hujus Delineatio invenitur in Tomo I. Bibliotheca Myſ. Theol., cum pluribus aliis Argumentis.

Gloria in Excelſis Deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis. Luc. 2.

II. Argum. In eamdē ſolemnitatem, & dictum.

Angeli, qui nuntiaverunt Paſtoribus Nativitatem Salvatoris paucis verbis explicuerunt univerſam hujus Myſterii OEconomiam, ſimulque æquiſſimam delinearunt Sermonis ideam; quapropter poſſumus non aliam diviſionem inquirere. 1. Incarnati Verbi Nativitas in majorem cedit Dei gloriam, quàm quidquid creavit in Mundo; 2. pacem adfert hominibus, quæ inæſtimabile bonum eſt.

Pars Prima. Video, gloriæ, quam Deo procurat temporalis Incarnati Verbi Nativitas triplicem ineſſe characterem; Eſt enim gloria vera; quippe venit ut ſibi veros comparet adoratores; ut Synagogam evertat, eique ſubroget populum novum, cujus futurus eſt Caput, & Paſtor. Cultus qui hactenus adhibitus fuerat Deo, mere exterior erat, & Judæi carnales ignorabant, quid eſſet ſacrificium contriti, atque humiliati cordis; & cultus, quem Ethnici præſtabant. Idolis ſuis erat abominabilis; ſed cultus ille, ad quem inſtituendum Jesus Christus deſcendit, ſolus Deo dignus eſt, & per hunc incipit veram gloriam recipere.

Præterea in hoc Myſterio Deus univerſalem recipit gloriam; cum enim gloria conſiſtat in cognitione meritorum alicujus, & in laudibus, quæ illi deferuntur; cum Deus antea in Mundi angulo duntaxat coleretur, venit Salvator, ut in univerſa terra cognoſceretur. *Apparuit gratia Dei Salvatoris noſtri omnibus hominibus erudiens nos.* ad Tit. 2.
Unde factum eſt, ut qui illum recipere noluerunt, vel non obediunt legi, quam ille conſtituit, non eſſe Nativitatis ejus participes.

Tertius character gloriæ, quam recipit Deus a temporali Filii ſui Nativitate eſt, gloriam hanc eſſe infinitam. Quod facile concipi poteſt, cum enim omnes actiones Filii Dei proficiſcantur ab infinito principio, videlicet a Verbi perſona, Nativitas ejus, omneſque actiones illius referri non poterant niſi ad majorem Altiſſimi gloriam; ideoque in infinitam ejuſdem gloriam ceſſerunt.

Pars altera. *Et in terra pax hominibus bonæ voluntatis.* Luc. 2.
Jesus Christus in terris naſcens pacem affert hominibus bonæ voluntatis, ſed pacem inæſtimabilem, quam unus ille nobis dare poterat: unus enim ille parerat, qui nos reconciliaret 1. cum Deo; 2. cum nobiſmet ipſis, quod alteram Sermonis partem conſtituit: *Reconciliari ſibi, Reconciliari mihi*, Sanctus Bernardus ait. Hæc duplex eſt pax, fons omnium bonorum: Oſtendere oportet quomodo illam Jesus Christus naſcens afferat nobis; & duæ hæ propoſitiones probandæ ſunt. *Lege ea, quæ a nobis dicta ſunt de Myſterio Nativitatis Domini in Tomo I. Bibliotheca Myſ. Theol. Titulo:* Nativitas Domini.

Congruus etiam erit huic Myſterio, ac prorſus Moralis III. Argum. Pro eadē Natalitia feſtivitate.
ſermo in lucem proferre celebre illud Sancti Auguſtini affatum dicentis, Incunabula Filii Dei naſcentis eſſe velut Cathedram docentis, vel Præconis diſerti, pathetici, & potentis, qui doctrinam tradit veritati quidem accomodatam, Sed

1. Doctrinam ſublimem, & profundam, quandoquidem Cœlitus allatam, & antiquis ignotam Philoſophis, ac præcipuis naturæ ingeniis abſconditam.

2. Doctrinam ad intelligendum facilem, oculis enim tantùm opus eſt, ut videatur, in praxim redactam ab illo a quo nobis tradita fuit, & maxime utilem; tradit enim viam, quam ſequi oportet, ut æternam aſſequamur felicitatem.

3. Doctrinam, quæ ſimul eſt pathetica, & ad animos permovendos validiſſima.

Ex Bibliotheca Myſ. Theol. Tom. I. Titulo: Nativitas Domini, *ubi alia plura invenies argumenta.*

PRO DOMINICA INFRA OCTAVAM NATIVITATIS.

Hic poſitus eſt in ruinam, & reſurrectionem multorum, & in ſignum cui contradicetur. Luc. 2.

I. Argum. De Contradictione Vitæ Chriſtianorum & Vitæ J. C.

PLURIMORUM, eorumque magni nominis Theologorum ſententia eſt, futurum fuiſſe, ut Dei Filius homo fieret, ac naſceretur, licèt homines Redemptore non indiguiſſent. Intererat, inquiunt, Sapientiæ, & Providentiæ Dei, ducem illis dare, a quo in viam Salutis deducerentur; Magiſtrum a quo de veritatibus credendis erudirentur; Prototypum ſecundum quem conformarentur. Utrum hæc ſententia ſit vera necne, non ita facile ſtatuere eſt. Oporteret Divina penetraſſe Conſilia, eaque nobis revelata fuiſſe, quemadmodum Deus alia nobis Fidei objecta revelavit. Illud verò in dubium vocari non poteſt Jesum Christum, Verbum Incarnatum, certum eſſe ducem, quem homines ſequi debent; veritatem, quam debent credere, ut ſalutis inſtituta percipiant; & exemplum, quod imitari debent, ac in ſe ipſis exprimere, alioquin non cognoſcendi a Patre, qui illos filios ſuos eſſe negabit, niſi in illis invenerit tres hoſce characteres, per quos veri Chriſtiani ſecernuntur. Quapropter ipſe etiam Jesus Christus affirmat, ſe hominem factum factum fuiſſe ſimul viamquam nos ſequi oportet; veritatem, quæ credenda eſt; &

eſt; & vitam in omnibus actionibus noſtris imitandam. *Ego ſum via, & veritas, & vita.* (Joan. 14.)

Hæc autem tria illa ſunt, in quibus hominum plerique Divinum hunc hominem ſibi conſtituunt ſuæ contradictionis objectum. 1. Viam ingrediuntur prorſus aliam ab ea, quam ille ingreſſus eſt. 2. Reſiſtunt veritatibus, quas ille docuit. 3. Vitam ducunt prorſus oppoſitam illi, cujus exemplar ipſis reliquit. Eorum contradictio eſt contradictio cordis, ſpiritus, & actionis; quarum ſingulas in priori parte explicaturus ſum.

In altera verò oſtendam eam apertiſſimam calamitatem, cui illos objicit hæc contradictio, videlicet ipſorum perniciem, ac reprobationem. *Poſitus eſt in ruinam multorum.* Quæ duæ ſunt partes oraculi, quod Sanctus Senex Simeon protulit.

Nullus eſt in Bibliotheca Concionatorum Titulus peculiaris, ubi ſermo fiat de Contradictione Salvatori, ſed in omnibus veritatibus, & virtutibus Salvatoris occurrent oppoſita placita, quæ veram conſtituunt contradictionem.

Puer autem creſcebat, & confortabatur, plenus Sapientia; & gratia Dei erat in illo. Luc. 2.

II. ARGUM. In illum Evangelium. Creſcendum ſemper eſſe in Virtutibus ad Salvatoris exemplum, de quo dicit Evangelium &c.

Hoc unum ferme illud eſt, quod nobis dicit Evangelium de vita, & actionibus Incarnati Verbi ſpatio annorum triginta; & hoc ipſum voluit a nobis percipi, videlicet illum, prout creſcebat ætate, creviſſe etiam Sapientia, & gratia coram Deo, & coram hominibus. Qua de re, quin fuſius inquiramus quomodo, & in quo ſenſu ille, qui poſſidebat theſauros omnes Sapientiæ, & Scientiæ poſſet quotidie proficere, maxima, maximique momenti veritas, quam hic Homo-Deus exemplo ſuo nobis tradit, antequam nos verbis erudiat, eſt 1. Christi Sectatorem debere ſemper in virtutibus creſcere, & pro viriſi parte ad perfectionis cumulum adniti; quod in priori parte oſtendemus. 2. In altera verò qua ope, & ratione poſſimus inceſſanter progredi, & ſemper fieri ſanctiores, & perfectiores.

Quod pertinet ad primam partem, oſtendendum eſt, 1. Deum velle, ut Sancti ſimus, atque perfecti in quolibet ſtatu, & conditione. Hoc palam præcipit; igitur tenemur omni niſu ad hanc perfectionem contendere; quæ cum paularim, & per gradus tantum poſſit acquiri, Chriſtiano quotidiano progreſſu creſcendum eſt, *Hæc eſt voluntas Dei Sanctificatio veſtra.* (1. ad Theſſal. 4.) 2. Chriſtianiſmi Status, & Chriſtiani qualitas hoc ex nobis expetunt; ſatis enim eſt ea cogitare, quæ ſolemniter polliciti ſumus in Baptiſmo; nos videlicet pompis, vanitatibus, ac mundi placitis abrenuntiaturos &c.

Igitur adlaborandum eſt, certandum, pedetentim progrediendum, nihilque nobis fines præſcribendi ſunt, ut ad hunc perfectionis apicem perveniamus. 3. Licèt enim paululum in via Sanctitatis immoremur, natura prævalet gratiæ, & recedimus, cum procedere teneamur.

Pars Altera proferre debet adminicula, per quæ creſcere debemus, & munere noſtro defungi. 1. requiritur ætas, & tempus; ita enim in natura puer poſt annos aliquot adoleſcit: ſimiliter accidit in gratia, & turpe eſt, poſt tantum temporis ſpatium nos adeo parum proceſſiſſe. 2. Alimonia animæ neceſſaria eſt ad creſcendum, ut corpori eſca, quod alioquin infirmatur, & languet, & vivere nequit. Hic autem cibus animæ Oratio eſt, ſancti affectus, interiores actus Theologicarum virtutum, Verbum Dei &c. 3. Exercitatio non minus eſt animæ neceſſaria, quàm corpori, & exercitationis nomine intelliguntur actiones charitatis, opera bona, & praxis virtutum.

Vide in Bibliotheca Mor. Evang. Tomo IV. Titulum: Sanctitas.

DE MYSTERIO, ET FESTIVITATE CIRCUMCISIONIS.

Poſtquam conſummati ſunt dies octo, ut Circumcideretur puer, vocatum eſt nomen ejus Jesus. Luc. 2.

I. ARGUM. De Circumciſione cordis ad ſalutem neceſſaria.

Quemadmodum Dei Filius Salvos non fecit homines, neque Salvatoris nomen adeptus eſt, niſi Sanguinem fundens, & cruentam Circumciſionis operationem ſuſtinens; ita homines ſalvi fieri non poſſunt ſine cordis circumciſione, hoc eſt, ſine circumciſione pravarum cupiditatum, affectuum, & eorum omnium quæ palpant ſenſus, quæ mortificatio appellatur. Itaque ſi Scriptura loquens de populo Dei aſſerit illum, cujus caro circumciſa non fuerit, certiſſime periturum; dicere poſſumus Chriſtianis ſine hac cordis circumciſione, cujus nomine intelligitur ſemper voluptatum amputatio, & ſenſuum mortificatio, nullam eſſe ſpem ſalutis ejus, quam nobis Salvator promeruit. Quod argumentum eſt maxime obvium in hoc Myſterio.

Qua in re animadvertendum eſt quemadmodum Filius Dei, ut Salvatoris qualitatem ſibi indipiſceretur tria fecit, per quæ illam ſibi comparavit, ita ipſum alia itidem tria expetere, ſine quibus ſalutem conſequi minime poſſumus. Primum liberavit homines a peccatis, quæ erant calamitatis eorum cauſa, & unum illud, quod eos ab æterna felicitate arcebat; quod explicite dicit Angelus, a quo Sanctum hoc nomen in terras delatum eſt: *Ipſe enim Salvum faciet populum ſuum a peccatis eorum.* (Matth. 1.) Secundo ſubdidit ſe legi Circumciſionis, quæ adeo erat auſtera, ut ſe Abrahæ filium oſtenderet, & de ejus progenie; alioquin pro Meſſia haberi non poterat. Tertiò veterem legem cum ceremoniis ſuis abrogans novam conſtituit, in qua continentur omnia officia, & præcepta, quæ a nobis omnino ſervanda ſunt, ut ſalutem noſtram faciamus.

Verumtamen animadvertendum eſt hanc Salvatoris qualitatem, quam jure triplici hoc titulo hic Homo-Deus ſibi comparavit, a nobis exigere, ut magnis Salvatoris hujus conſiliis tribus aliis titulis cooperemur. Primum debemus in nobis peccatum deſtruere Chriſtiana circumciſione, auferendo quidquid in peccatum nos trahit; videlicet occaſiones, noxia colloquia, & quidquid Dei Lege prohibemur. Secundò notandi ſumus ſigno Filii Dei, & ferre debemus caracterem ſimilitudinis ſuæ, quod fieri nequit ſine circumciſione cordis, & jugi mortificatione per voluptatum omnium, ac illicitorum ſolatiorum abſciſſionem. Tertiò ſicuti Salvator ſe Circumciſioni ſubjiciens, Legi univerſæ adimplendæ ſe ſubdidit: *Non veni ſolvere Legem, ſed adimplere:* (Matth. 5.) Chriſtiana mortificatio, quæ eſt novæ Legis circumciſio, ſita eſt in ſervanda Lege Evangelica, & præceptis, quæ in ea continentur; quandoquidem hæc eſt via Salutis, quam ille nobis indigitavit. *Si vis ad vitam ingredi ſerva mandata.* (Matth. 19.)

Hiſce rebus innititur propoſitio, & veritas a me allata: Videlicet quemadmodum Dei Filius non accepit nomen, neque Salvatoris officium incæpit, niſi in legis antiquæ circumciſione; ita neminem ſperare poſſe ſe ſalvum factum iri ſine circumciſione Legis novæ, quæ eſt mortificatio ſenſuum, & rerum earum, quæ amori proprio velificantur. Tres rationes deſumptæ ex triplici relatione, quam habet hæc nova Circumciſio in Evangelio præſcripta cum veteris legis circumciſione hoc probabunt.

Prima eſt, quia ſine hac Circumciſione peccatum evitari non poteſt, quod maximum eſt, & unicum noſtræ ſalutis impedimentum.

Altera eſt, quia ſine illa numquam habebimur tamquam Filii Dei, nullam habentes ſimilitudinem cum hoc Homine-Deo circumciſo, qui ſine hoc ſigno, & caractere habitus non fuiſſet Abrahæ Filius, ideoque Meſſias.

Tertia denique, quia ſine Circumciſione, & ſenſuum mortificatione non poſſumus Evangelicam ſervare legem, cui Subditi ſumus per Baptiſmum, qui in Circumciſionis locum ſucceſſit: quemadmodum Salvator accipiens Circumciſionem ſubjecit ſe Moſaicæ legi ſervandæ.

Hæc erit Sermonis hujus partitio, cujus probationibus exornandis non immoror, quippe invenientur fuſius extenſæ in Paragrapho ſexto Myſterii Circumcisionis *in Tomo Biblioth. Myſt. Titulo:* Circumcisio.

II. ARGUM. De glorioſo nomine JESU, quod ipſa die Circumciſionis impoſitum fuit Filio Dei.

Glorioſum hoc Nomen Jesu, quod Dei Filius aſſumit Circumciſionis ſuæ die varias habet relationes, quæ Sermonis partitionem poſſunt conſtituere; Prima eſt ad illum, qui hoc nomine appellatur, & qui hac die tanti nominis munus, & officium incipit adimplere; Altera verò ad homines, pro quorum amore hoc nomen aſſumit. Ratione quippe Verbi hujus Incarnati cumulus eſt, & apex gloriæ ejus, & nomen quod eſt *ſuper omne nomen*, ut Sanctus Paulus ait: Ratione verò hominum, pro quibus illud aſſumit, fundamentum eſt totius ſpei eorum, *non enim aliud nomen eſt ſub Cælo, in quo oporteat nos Salvos fieri.* (Actor. 4.)

Primum eſt gloria hujus Salvatoris, eſt enim nomen ſignificans naturam, officium, & meritum ejus; quæ ex Div. Bernardo tria ſunt, ex quibus deſumendum eſt nomen, *ne ſit nomen vacuum, & inane.*

Secundò, Omnem ſpem noſtram conſtituit; aſſumit enim illud fundens Sanguinem ſuum, ut noſtræ ſalutis opus incipiat. Hæ duæ partes erunt elogii auguſti hujus Nominis Jesu, *de quo fuſius habetur Sermo in Tomo I. Biblioth. Myſt. Theol. hoc Titulo.*

DE

DE MYSTERIO EPIPHANIÆ;
VEL REGUM MAGORUM FESTIVITATE.

Vidimus Stellam ejus in Oriente, & venimus adorare eum, Matth. 2.

I. ARGUM. Stella, quæ Magis apparuit, oſtendit nobis quod latebat in ſtabulo, videlicet magnitudinē, ſapientiā, atque potentiam hujus Hominis-Dei.

RECENTIS hujus Syderis ope, Reges Magos ad Bethlcemiticum præſepe deducentis, magna detegimus Myſteria; Hominis enim Dei Nativitas extremis etiam regionibus nuntiatur: Reges ex Oriente extremo evocantur, ut incunabulis ejus ſuum præſtent obſequium; eiſque locus oſtenditur, ubi mortalium omnium Salvator erat inquirendus. Illud veruntamen addo luminis ejuſdem ope nobis jucundiſſima aperiri ſpectacula, videmus quippe Deum natum in noctis caligine, ignotum in populo ſuo, culi, & adorari a Regibus Mundi: Sæculi Sapientes interiori lumine illuſtrari, quo infidelitatis ſuæ tenebræ diſſipantur eodem tempore, quo exterior hæc lux perſtringit oculos corporis eorum, & tandem in Gentium vocatione aſfulgere nobis primum, certiſſimumque felicitatis noſtræ præſagium. In hac autem Myſteriorum, atque Spectaculorum magnitudine, immoror potiſſimum in hac Hominis-Dei Manifeſtatione. Non modicum percipiemus fructum ex hoc Myſterio, ſi in ſpiritu accedentes ad Salvatoris Præſepe conſideraverimus terræ hujus Principes proſtratos ad pedes Dei naſcentis, confuſam Sæculi Sapientiam, & præaltas Terræ poteſtates pueri unius infirmitati ſubjectas. Hinc fert animus Sermone hoc vobis oſtendere, Stellam, quæ hodierna die nitet, in lucem proferre quod Stabulum adhuc celaverat. Quid autem celabat? Tria, ad quæ animum quæſo intendite, futura ſunt enim Sermonis hujus partitio.

Primum tegebat Magnitudinem Dei, qui ad extremam uſque dejectionem in præſepe deſcenderat.

Deinde tegebat vim, & poteſtatem Filii Dei ſub linteis, quibus involvebatur.

Tertio tegebat infinitam ejuſdem Incarnati Verbi Sapientiam ſub forma pueri; qui nulla in re ab aliis diſtinguebatur. Sed hodierna die hæc magnitudo facta eſt manifeſta; videmur enim Reges ad illius pedes proſtrati. Fulgent vis ejus, atque poteſtas, quæ ſeſe prodit Regibus terræ, ab aliis, quorum obedientiam exigit; aliis vero terrorem immittit. Denique illius enitescit Sapientia de Magorum prudentia triumphans, & Herodis aſtum eludens. In hoc ſita eſt Salvatoris manifeſtatio.

Argumenti hujus Explanatio, & probationes petendæ ſunt ex Tomo I. Bibliothecæ Myſt. Theol. Titulo: EPIPHANIA.

Vidimus Stellam ejus, & venimus adorare eum. Matth. 2.

II. ARGUM. Myſterium hoc eſt exemplar manifeſtationis peculiaris, quam fecit Deus peccatoribus per lumen gratiæ.

In diei hujus feſtivitate, cognitio veri Dei, quæ intra unius Judææ fines continebatur omnibus tandem Nationibus revelata eſt: Gentilitatis tenebræ diſſipatæ ſunt, & Lux Fidei fulgere incipit in Mundo in perſona trium Magorum, qui accedunt Salvatorem adoraturi. Hinc Magno huic Myſterio factum Epiphaniæ nomen, hoc eſt Manifeſtatio Filii Dei, qui numquam magis ignotus, & abſconditus fuiſſe videtur, quàm cum apparere voluit in terra. Hoc igitur Myſterium, quod in Eccleſia celeberrimum fuit, quippe quod revocat in mentem vocationem Gentilium ad Fidem JESU CHRISTI, reſpicitur etiam hodierna die tamquam noſtræ felicitatis principium. Inde verò incomparabile hoc beneficium nobis gratius eſſe debet, & acceptius, quia nobis eſt exemplum peculiaris manifeſtationis, quam fecit Deus Chriſtianis omnibus, qui jacent in tenebris ignorantiæ, & peccati proferens illis Stellam Gratiæ ſuæ illos illuminantem, & revocantem de errore in viam ſalutis. In maxima Argumentorum copia, quæ hæc ſuppeditat Feſtivitas, iſtud elegi tritum illud quidem, & vulgare; ſed quod mihi aptius, & utilius in hoc Myſterio viſum eſt. Neque minus naturalis eſt partitio, quippe deſumpta eſt ex iiſdem Verbis Evangelii. *Vidimus Stellam ejus in Oriente, & venimus adorare eum.* (Matth. 2.)

Primum. Vidimus Stellam ejus, & gratiæ lumen: Ecce peccatorum vocationem, quos Deus per hanc Stellam evocat, quæ in omnibus his circumſtantiis magnam habet cum Regum vocatione ſimilitudinem.

Secundo; *& venimus adorare eum*. Hæc eſt fidelitas, qua Peccatores per ſe vocati reſpondere debent. Quæ duæ partes erunt Sermonis.

Comparatio Stellæ, quæ Magis apparuit cum gratia peccatores præveniente abſolutiſſima invenietur in eodem Tomo, eodemque Titulo: EPIPHANIA.

III. ARGUM. Quomodo Gratia agat peccatores, quos Deus evocat.

De eadem Manifeſtatione peculiari, quam facit Deus per Gratias, quas nobis confert. Inſtitui ſermo poteſt, ubi palam fiat, quomodo cum peccatoribus agat Gratia habita ſimilitudine Aſtrorum, quæ illius Symbolum ſunt, quemadmodum ex hodierno haurimus Evangelio. In Syderibus tria poſſumus conſiderare, quæ ſingillatim deprehendemus in Magis, & quæ indigitant modum, quo operatur gratia erga peccatores, quos Deus ad ſuam evocat ſervitutem.

Primo. Lumen, quod illis ne cogitantibus quidem aſfulget, & quod ea illis oſtendit, quæ alioquin cognoſcere non poterant, prodit illis conſcientiæ ſuæ ſtatum, & periculum, in quo verſantur.

Secundo. Motus, quo Aſtra de loco in locum migrant, & variis Nationibus afferunt lucem, oſtendit quomodo gratia ab aliis quidem recedat, & aliis affulgeat, & quid inde accidat.

Tertio. Influxus Syderum, & poteſtas, quam habent in hæc inferiora, denotant effectus Gratiæ in animam, & cor peccatorum. *Hoc fuſius pertractatur Tomo, & Titulo eodem.*

PRO DOMINICA
INFRA OCTAVAM EPIPHANIÆ.

Deſcendit cum eis, & venit Nazareth, & erat ſubditus illis. Luc. 2.

I. ARGUM. De Salvatoris Infantia, & abſcondita vita, quam duxit in Nazareth.

MIRUM profecto eſt videre Salvatorem a duodecimo ætatis anno uſque ad triceſimum in vitæ humilis, atque, ut videtur inutilis, caligine latuiſſe, ignotum omni fere mundo, & contemptum ab illis, a quibus cognoſcebatur, & habebatur tamquam Fabri Filius; quo tempore potuiſſet univerſum Orbem perluſtrare, homines ſua erudire doctrina, eoſque ad veri Dei cognitionem perducere. Sed inde tres magnas veritates colligere poſſumus, quas nos docet Salvator ſilentio, ſolitudine, ac tenebris vitæ ſuæ abſconditæ, quæ locum præbere poſſunt Sermonis partitioni.

De hoc etiam argumento ſermo eſt in Evangelio Feriæ tertiæ poſt quinquageſimæ Dominicam.

Prima eſt, perfectionem, & Sanctitatem noſtram nequaquam in eo poſitam eſſe, ut propter Deum magna faciamus, vel ſuſtineamus; ſed in adimplenda illius voluntate, & nos poſſe majorem Deo gloriam deferre, quam æquo libentique animo acceptando impotentiam, in qua nos conſtituit, cum uti non vult opera noſtra. Dei Filius æque glorificabat Patrem ſuum in officina abjecto labori dans operam, quàm deinceps glorificavit in Jeruſalem per admirabiles Prædicationes, & mirabilia, quæ operabatur; quia in utroque ſtatu faciebat æque Patris ſui Voluntatem. Ita illi, quos morbi, vel ſui ſtatus officia, vel divinæ ratio Providentiæ prohibent, ne vacent operibus Charitatis, pœnitentiæ, &c. omnem objicere debent ſolicitudinem; faciunt enim Dei Voluntatem, quod ſatis eſt.

Veritas altera, quam hîc docet Salvator, eſt vitam abſconditam plurimis eſſe uberem gratiarum fontem, & certiorem viam Deum glorificandi, quàm vita ſit in publico Magiſtratu, vel Apoſtolicis laboribus exercita; quia eneat in nobis nitendi, & in pretio habendi ab hominibus cupiditatem, cui illi ipſi ſunt maxime obnoxii, qui ſanctioribus occupamur Officiis, modò niteant; Proprius enim amor jugiter ſuggerit nobis id quod Salvatoris conſanguinei dicebant illi: *Manifeſta te ipſum mundo*. Præbe te hominibus cognoſcendum; aptius enim efficies, ut Deus ab omnibus agnoſcatur.

Tertia veritas eſt in latenti, obſcuraque vita facilius exerceri præcipua Evangelii placita, quæ hominibus plerumque ignota ſunt, cujuſmodi ſunt humilitas, paupertas ſpiritus, a rebus terrenis abalienatio. Præterea nonne facilius eſt in hoc vitæ ſtatu evitare occaſiones, quæ impellunt in ſcelus, perniciosas ſocietates, objecta, quæ in malum ſollicitare poſſunt, vivendo in quadam ſolitudine, ſeorſim a tumultu, & mundi hujus impedimentis?

Vide Myſterium Infantiæ Salvatoris Tomo IV. Bibliothecæ Myſt. Theol., & in IV. Bibliotheca Mor. Evang. Titulo: SOLITUDO.

Ego, & Pater tuus dolentes quærebamus te.

II. ARGUM.

In hoc eodem Evangelio, ubi JESUM receſſiſſe legimus ad aliquod temporis ſpatium a ſocietate Mariæ, & Joſeph, quæ illum dolentes quærebant, exemplum habemus jacturæ, quam facimus amittentes gratiam, per quam poſſidemus illum, & cogentes illum, ut nos deſerat, poſtquam coegimus, ut a nobis recederet propter peccatum aliquod lethale, quo privamur ejus adſpectu, ſocietate, & poſſeſſione. Verum eſt, hoc accidiſſe per innocuum errorem, qui ad modicum tempus privavit Sanctam Virginem, Sanctumque Joſeph amabilis hujus Objecti ſocietate, quod totum eorum gaudium, totamque felicitatem conſtituebat; & fortaſſe ad eorum dumtaxat exercendam patientiam Salvator receſſit, eiſque ſuum abſtulit adſpe-

adſpectum: quandoquidem admirari debemus curam, & diligentiam quærentium illum, & imitari dolorem, quem teſtati ſunt, quamvis omni vacarent culpa: verum cum ſemper non ſine culpa jacturam ejus faciamus, vel potius illum cogamus a nobis recedere per nequitiam, noſtramque negligentiam in hos Sermone ad examen vocemus

1. Magnitudinem jacturæ quam facimus amittentes gratiam, ſimulque Jesum Christum; hunc enim non niſi per illam poſſidemus; neque ſatis poſſumus judicare quanti momenti ſit hæc jactura propter calamitatem, ad quam nos redegit peccatum mortale, quod illam genuit.

2. Quomodo perquirendus ſit Jesus Christus recedens a nobis ſecundum exemplum Mariæ, & Joſeph qui oſtenderunt dolore ſuo, ac cura quid faciendum ſit nobis ad gratiam reparandam.

Hoc argumentum non niſi per ſegmenta invenies Tomo III. Bibliothecæ Mor. Evang. Titulo: Peccavum Mortale, & in Tomo II. ejuſdem Titulo: Gravia Sanctificans.

Deſcendit cum eis, & venit Nazareth, & erat ſubditus illis. Luc. 2.

III. Argum. De Officiis Filiorum erga Parentes;

Officia, quæ filii reddere tenentur iis, a quibus vitam receperunt, adeo juſta, & certa ſunt, ut nullis indigeant argumentis, quibus probentur. Vox una naturæ ſufficit, ut ad illa obſervanda nos agat, non ſecus ac ad eadem infringenda ſatis eſt jugulaſſe ſenſus omnes humanitatis. Itaque, ex ſententia veteris cujuſdam auctoris in quæſtionem vocare, utrum Parentes obſervandi, colendique ſint, aures ipſæ perhorreſcunt; hoc enim eſt idem ac in dubium arceſſere prima ipſa naturæ, ac diſciplinæ moralis principia. Tamen mirum! Nunc temporis cum luminibus naturæ, atque rationis acceſſerit Fidei lux, & naturalis lex innitatur etiam explicito Dei præcepto; ſpernor hoc monitum præterire, & coactus ſæculi corruptela cogor perſuadere illis, qui æquiores ſunt, atque ætate provectiores, cogor inquam illis perſuadere officium, quod non ſine ſummo Chriſtianiſmi ſcandalo infringunt. Quandoquidem videntur tot Patres contempti, injuriis affecti, a filiis ſuis derelicti; eò uſque pervaſit licentia, & ingrati animi vitium, ut in his monſtris acerrimos naturæ ſenſus ſeparaverint.

Quamobrem non abnuo ante ipſorum oculos ponere exemplum Filii Dei in hujus diei Evangelio, eiſque in mentem revocare illas rationes, quæ aptiſſimæ ſunt ad illos ciendos, ut Parentibus ſuis debita præſtent officia.

Ad id animadverto Parentum nomini ineſſe tres potiſſimum Prærogativas, quæ ab eo divelli non poſſunt. Primùm nomen hoc honoris eſt, quo nullum auguſtius & venerabilius eſt in natura, quandoquidem eſt ipſius Divinitatis character, *Deus, ex quo omnis paternitas.* Secundo titulus eſt poteſtatis, atque auctoritatis; nemo enim majorem, magiſque legitimam habet auctoritatem in aliquem, quàm qui illius auctor eſt, eique vitam contulit. Tertio nomen eſt amoris, & benevolentiæ; naturaliter enim quilibet amat opus ſuum, eò uſque, ut aſſeratur in exemplum, & prototypum magnæ charitatis amor Parentum erga eos, quos genuerunt. Tres autem iſti tituli totidem ſunt cauſæ officiorum in filiis erga Parentes eorum,

ad Epheſ. 3.

Primum debent illis cultum, ac reverentiam, quæ etiam pietas appellatur: Nam Deo excepto nihil eſt in natura, cui potiori jure debeatur.

Secundo illis obedientiam debent, quippe qui naturaliter ſunt eorum poteſtati, atque auctoritati ſubjecti.

Tertio denique debent illis amorem filialem, qui ex grati animi titulo exigit, ut iiſdem indigentibus opem ferant. Itaque reverentia, obedientia, & amor officia ſunt, quæ filii negare non poſſunt iis, a quibus vitam receperunt. Hæc erit Sermonis partitio,

Conſule To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulo: Filii,

Neſciebatis, quia in iis, quæ Patris mei ſunt, oportet me eſſe, Luc. 2.

IV. Argum. De Fervore in cultu Dei.

Fervor zeli Dei Filium coegit, ut a conſanguineorum ſuorum ſocietate ſecederet, ad Patria ſui gloriam, & Animarum ſalutem procurandam. Zelus hic, & Charitas, qua urgebatur, fecerunt, ut per ſanctam impatientiam præverteret tempus conſtitutum a Patre, ut homines erudiret de veritatibus ſalutis eorum: ita enim reſpondit ſuaviſſimis redargutionibus Matris ſuæ, *Fili quid feciſti nobis ſic? Neſciebatis, quia in iis, quæ Patris mei ſunt, oportet me eſſe?* Quid? Numquid ignorabatis me illic eſſe debere, quò meum me vocat officium; & gloriam Patris mei mihi eſſe debere antiquiorem ipſa etiam ſocietatis veſtræ ſuavitate? Quis non videt, Fideles, zelum, & fervorem Charitatis ſuæ ab illo hæc verba extorquere? cumque ille in terram deſcenderit, ut prorſus cœleſtem traderet doctrinam, & hoc pacto mortalium omnium ſalutem procuraret, duodecimum annum natum in Templo, atque inter Doctores, incipere jacere fundamenta magni illius operis, quod aliquando per ſe ipſum, & per Apoſtolos ſuos eſt perfecturus?

Luc. 2.

Nequaquam illud mihi arrogo, ut penetrare velim mentem, qua Salvator primum hunc exeruit conatum, ut ex primo hoc zeli ſui ſpecimine liqueat, quis tandem aliquando futurus ſit: Sed iiſdem verbis utor, ut zelum excitem veſtrum, novumque vobis injiciam fervorem aliquid adnitendi ad majorem Dei gloriam unicuique in ſtatu veſtro, & munere; *in iis, quæ Patris mei ſunt, oportet me eſſe.* Opus eſt, ut cum zelo, & fervore iis, quæ mei muneris ſunt, operam navem. Per vos igitur mihi liceat hodierna die zelum meum cum zelo Salvatoris Mundi conſociare, & adnitar in cordibus veſtris excitare fervorem hunc vobis oſtendens

Primum ſine hoc fervore, hoc eſt, ſine hac alacri, ardentique erga Dei cultum voluntate, neminem poſſe, uti opus eſt, veri Christi fidelia munere fungi.

Secundo, permanendo in ſtatu hoc languoris, atque teporis erga Deum, & in iis, quæ ad ſalutem noſtram pertinent, nos in periculo verſari in graviſſima crimina proruendi.

Argumentum hoc pertractatum invenies in Tomo II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulo: Fervor.

Aſſumi etiam ex hoc Evangelio pro themate poſſunt verba illa, Jesus *Creſcebat &c.*, ad oſtendendum, creſcendum eſſe in Sanctitate: ſed de hoc Argumento jam verba fecimus in Dominica infra Octavam Nativitatis.

PRO EVANGELIO DOMINICÆ SECUNDÆ POST EPIPHANIAM.

Vocatus eſt Jesus *ad Nuptias.* Joannis 2.

I. Argum. De Matrimonii Inſtitutione,

Notatu dignum eſt, Salvatorem cum primum ingreſſus eſt in mundi commercium, nuptiali interfuiſſe convivio, & primum Miraculum, quod palam operatus eſt, factum ab eo fuiſſe, ut opitularetur egeſtati novorum Conjugum; atque præſentia ſua probaſſe Matrimonium, quod deinceps erat ſanctificaturus, & ad Sacramenti Dignitatem ſublaturus. Primum conjugium inſtituit Deus in Paradiſo terreſtri, in mundi exordio, cumque hoc medium elegiſſet ad homines multiplicandos, potius quàm omnes ſimul crearet, quod in Angelis fecerat; voluit etiam propriis manibus inter virum, & mulierem hoc fœdus conſtituere, ut ceteris eſſet exemplo. Fœdus, quod proculdubio feliciſſimum fuiſſet, ſi pars utraque ita ſe Deo fideles præſtitiſſent, uti ſibi invicem mutua charitate adhærebant. Deinde Salvator inſtauravit honorem hujus fœderis, cui peccatum offuderat caliginem, & ſanctificavit humanæ vitæ fontem in Chriſtiano Conjugio, ut jaceret fundamenta æternæ conjugum felicitatis. Itaque Matrimonium habet pro fine frequentare Cœlum, homines in terra gignendo, & pro exemplo habet unionem admirabilem Sanctæ Humanitatis ſuæ cum perſona Verbi, & fœdus, quod deinceps Salvator cum Eccleſia contraxit. Sed ad promerendas Cœli benedictiones in eos, qui ſtatum hunc amplectuntur, & ad ſuſtinendas curas, & onera, quæ ſeparari non poſſunt ab illis, qui illum fuerint ingreſſi, opus eſt, ut nuptiis Dei Filius vocatus interſit. Quapropter quidquid hoc in argumento vobis dicturus ſum duplici propoſitione complectar; quæ totius ſermonis partitionem conſtituent.

Prima quarum eſt, nullum eſſe ſtatum, in quo Deus ſit magis conſulendus; antequam aliquis ſe huic implicet; cum hoc negotium ſit maximi momenti, quippe in hoc agitur ſalus, & vitæ noſtræ quies. *Vocatus eſt* Jesus *ad nuptias.*

Altera; Nullum eſſe ſtatum, in quo major Deo fidelitas requiratur propter mutua officia, impedimenta, curas, & difficultates, quæ conjuges a Dei cultu avertere conſueverunt. Duobus Verbis, Opus eſt, a Deo ad hunc ſtatum vocatos eſſe ſpeciali vocatione; opus eſt vocare Deum, ejuſque opem implorare, ut rite perfungamur officiis huic ſtatui inhærentibus.

Rerum copia occurret conſulentibus in Tomo III. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: Matrimonium.

Vocatus eſt Jesus *ad Nuptias.* Joann. 2.

II. Argum. In quolibet vitæ ſtatu amplectendo Vocantem Deum ſequi oportet.

Quod Evangelium peculiariter Inquit de Statu Matrimonii, pro quo Deus conſulendus eſt, & voluntati ejus obſequendum, generatim dicere poſſumus de omnibus vitæ generibus, de ſtatibus, & conditionibus omnibus, quas eligere nobis integrum eſt, antequam illas ingrediamur. Et ſane ex variis rationibus, quibus homines divinis de ſe conſiliis adverſantur ea, quæ pernicioſiores habet effectus, eſt hæc fere generalis oppoſitio, qua homines reſi-

ſtunt

ſtunt vocationi, qua Deus illos appellat ad vitæ ſtatum Saluti ipſorum perutilem. Cum ille ſincere velit ea, quæ nobis vera ſunt bona, æternam videlicet felicitatem; non ſolum omnia nobis ad illam procurat media; ſed inter hæc media paterna illius providentia ſingulis hominibus deſtinat ea, quæ tutius illos adducere poſſunt ambulantes ſecundum eum vitæ ſtatum, qui unicuique melius convenit, & in quo divina opitulante gratia unuſquiſque facilius in Cœlum perveniret. Si dociles huic gratiæ Dei viam hanc obedienti, alacrique animo ingredimur, invenimus ſemitam facilem, quæ nos ad illum adducit. Mundus, pelagus hoc ubi quotidie plurima fiunt naufragia, nullos haberet ſcopulos, niſi eos, qui neceſſarii ſunt, ut eos evitantes, mereamur Cœlum, & poſt felicem tranquillamque vitam æterna perfruamur beatitudine, qua bonus hic Dominus fidem noſtram eſt remuneraturus.

Sed quid accidit, Chriſtiani? hæc Sæculi Prudentia, quam Dei inimicam Sanctus Paulus appellat: hic amor proprius, qui noſtros palpans affectus, efficit nos infeſtiſſimos ſalutis noſtræ inimicos, facit, ut rejiciamus hæc omnia, quæ Deus nobis offert noſtræ Salutis adminicula, & adverſatur conſiliis omnibus, quæ Deus habet de nobis; & quin ſequamur Dei vocationem in electione ſtatus, volumus fati noſtri penes nos eſſe arbitrium: noſtræ indulgemus libidini, vanitati, ambitioni, vel paternæ; noſtras cupiditates conſulimus, & eligimus vitæ genus prorſus oppoſitum illi, ad quem a Domino evocamur: Quin cogitemus Deum ſuas gratias adnectere ejus vitæ ſtatui, cui nos deſtinat, ideoque noſtræ fidelitatis, opus eſſe vocantem ſequi, & hinc pendere noſtram pro præſenti, alteraque vita felicitatem. Ut hoc perſuadeam duas conſtituo propoſitiones, quæ erit tota Sermonis partitio.

Prima eſt nihil eſſe facilius, & frequentius, quàm hac in electione errare.

Altera eſt nullibi periculoſius errari, quia periculo æterna Salus objicitur.

Conſule in To. IV. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: VOCATIO.

Hoc fecit initium Signorum JESUS, *& manifeſtavit gloriam ſuam, & crediderunt in eum diſcipuli ejus.* Joann. 2.

III. ARGUM.

De Fidei neceſſitate.

In hoc eodem nuptiali convivio, quemadmodum animadvertit Evangeliſta, Dei Filius occaſionem arripuit manifeſtandi gloriam ſuam per hoc inſigne miraculum aquæ in vinum mutatæ, ut Diſcipulos ſuos de Divinitate, & Miſſione ſua perſuaderet. Eventus reſpondit conſilio illos ſtatuendi, confirmandique in hac fide, & probandi ſuam poteſtatem, atque perſonæ dignitatem; ideoque primi fuerunt, quibus Fidei lumen illuceſceret. *Hoc fecit initium Signorum* JESUS, *& crediderunt in eum diſcipuli ejus.* Quibus addere poſſumus, non ſine ſummo Sapientiæ ſuæ conſilio incæpiſſe JESUM tradere ſe cognoſcendum; etenim quemadmodum ſciebat, homines per fidem accedere ad Deum, ut mox illi placeant, ejuſque cultui adhæreant, ponere voluit hoc fundamentum Doctrinæ ſuæ, novæque legis. Quod locum mihi tribuit in hoc ſermone loquendi primùm de fidei neceſſitate, & deinde de utilitate.

Joann. 2.

Pars Prima. Fides eſt neceſſaria primùm, ut Deum cognoſcamus, & diligamus. *Accedentem ad Deum*, inquit Apoſtolus, *oportet credere, quia eſt, & inquirentibus ſe, remunerator ſit.* Non enim niſi per fidem cognoſcitur, & juſta Magnitudinis ejus idea concipitur. Secundò neceſſaria eſt, ut Deo placeamus, quemadmodum idem Apoſtolus docet: *Sine fide impoſſibile eſt placere Deo.* Per fidem pertinemus ad illum, nos cognoſcit pro fideli populo ſuo, & in filios ejus evadimus. Tertiò neceſſaria eſt, ut ſicuti Chriſtianos decet vivamus, eò uſque ut ſine Fide actio nulla Cœlum mereatur, & hæc virtutum omnium vere principium ſit, & fundamentum.

Hebr. 11.

Ibidem.

Pars altera, quæ reſpicit utilitatem, quam ex Fide percipimus. Primùm attollit actiones noſtras ad ordinem ſupernaturalem ita, ut pro remuneratione, æternam mereantur felicitatem. Secundò eos ſanctificat, quibus perſuaſum eſt de veritatibus, quas docet, & quomodo. Tertiò facit, ut reſiſtamus omnibus tentationibus inimici, & invictos reddit poteſtatibus omnibus inferorum.

Pro hoc argumento conſule To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulo: FIDES.

PRO TERTIA POST EPIPHANIAM DOMINICA.

Ecce leproſus veniens adorabat dicens: Domine ſi vis, potes me mundare &c. Matth. 8.

I. ARGUM.

De Peccato habituali.

Videri poteſt aliis, ejuſdem argumenti Synopſis pro Evangelio feriæ quintæ poſt primam Quadrageſimæ Dominicam.

Haberi etiam ſermo poteſt de Confeſſione in Evangelica Verba: *Vade oſtende te ſacerdoti*, ſed rejicitur in quintam Quadrageſimæ Dominicam. *Matth. 8.*

JAMPRIDEM moralis Philoſophia animadvertit, quamvis anima, & corpus duæ ſint partes adeo diſſimiles in ſubſtantiis ſuis, talem nihilominus eſſe inter utramque nexum, ut de una judicium feratur ex altera, perinde ac ſi per mutuam impreſſionem invicem ſibi bonas, vel pravas qualitates communicarent. Hinc ſæpe de animæ morbis loquimur, quæ vitia ſunt, eodem fere modo quo de morbis corporis: Amor inordinatus febris dicitur ardens; avaritia vocat Hydropiſis, quæ corpus inflat, & vitiat; inertia lethargia dicitur, quæ ſoporem inducit, ac ſenſus hebetat, & ſic de aliis vitioſis habitibus. Verum commune vocabulum, quod vitiis omnibus convenit, videlicet omnibus animæ infirmitatibus, eſſe videtur lepra, qui olim malum erat inſanabile, ac turpe, ita ut horrorem cieret in iis, qui illud intuebantur.

Verum eſt, Chriſtiani Auditores, noſtris hiſce temporibus Corporis lepram vix inveniri, & morbum hunc, qui olim late graſſabatur paucis ad hinc ſæculis obſolevisse. Sed audeo dicere animæ Lepram in illius locum ſubiiſſe, namque ex Sancti Chriſoſtomi Sententia, eſt omne genus peccatorum, quæ patrantur ex habitu, vel potius eſt omnis habitus vitioſus, inveteratus, qui ſit malum immedicabile: ita ut ad illud curandum oporteat, ut Salvator, ſummus ille animarum Medicus ſua utatur poteſtate, ac Evangelii hodierni inſtauret miraculum: *Volo, mundare.* Ut autem intelligatis deplorabilem ſtatum, ad quem habitus in aliquo peccato redigit tandem peccatorem, ſatis eſt, ut ſolidis rationibus probem

Primùm habitum, qui contrahitur in gravi aliquo crimine, & qui radices agit, ac per plures iteratos actus convaleſcit maximum eſſe noſtræ converſioni obicem; quippe qui catena eſt ex pluribus annulis conflata, quæ nonniſi cum ſummo niſu poteſt infringi, ideoque maxima cum difficultate. Per hanc nos retinet Sathanas in ſervitute peccati; & ut omnia unico verbo complectar, liquet, quanti laboris ſit iis rebus, quibus diuturno habitu adhæſimus nuntium mittere; ideoque pravus hic habitus certiſſimum ſignum eſt, & moraliter infallibile reprobationis: cum enim adducamur in ſpeciem impoenitentiæ recedendi a præterita vitæ ratione, trahimur in finalem Impoenitentiam, quæ omnem aufert ſpem reſurgendi.

Secundò habitum peccati adverſari divinæ Miſericordiæ, & gratiarum fontem exhaurire; unde fit ut peccatores ne ſentiant quidem calamitatem ſuam, & ſincere nequeant converti.

Tertiò; hunc tandem habitum efficere, ut peccatores rejiciant validiſſima quæque remedia, qualia ſunt timor judiciorum Dei, monita ſaluberrima, & quidquid majorem vim habet in aliis peccatoribus; quod tandem cogit Deum, ut illos ipſorum tradat conſilio.

Vide To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulo: HABITUS.

Audiens JESUS *miratus eſt, & ſequentibus ſe dixit: non inveni tantam fidem in Iſrael.* Matt. 8.

II. ARGUM.

Poſſe nos ſalvari, & ſervire Deo in omni ſtatu, & vitæ conditione.

Si fides Centurionis, de qua in hoc eodem Evangelio ſermo eſt, merita fuit elogia, & laudem Filii Dei, non ideo tamen exiſtimandum eſt, illam ex hoc uno loco fuiſſe commendabilem. Fides ejus innitebatur bonis operibus, ſingulari in Deum quidem pietate, in proximum verò charitate, ac profunda fulciebatur humilitate, uti liquet ex Evangelio: propterea ab omnibus habebatur vir inſigni virtute, ac probitate præditus. Illud verò inde nos quoque admirari debemus, atque pudore ſuffundi, videntes hominem natum in tenebris Gentium, alium, & educatum in armorum licentia, ideoque mundo addictum, qui familiam habebat, & ſervos, quorum curam gerere tenebatur, cui non deerant negotia procuranda, domuſque regenda; cui aliis ratio erat reddenda, quibus ſubditus erat; & aliis, quibus præerat, imperandum; videntes, inquam, Centurionem, qui videbatur ſequi debuiſſe mundi conſuetudines, & placita, pietatem colere, & charitatem exercere eò uſque, ut curam gereret noviſſimi etiam famulorum ſuorum, nemini injuriam faceret, vitamque frugi viveret omnibus dignitatis ſuæ perfunctus officiis.

Hoc, Fideles, pudore debet ſuffundere eos, qui hodierna die contendunt, ſe non poſſe Chriſtianam vitam ducere cum iis curis, quæ ſeparari nequeunt ab eo vivendi genere quod profitentur, vel qui putant ſe minime teneri ad ſalutem ſuam procurandam. O miram illuſionem, Fideles, quæ non minus periculoſa eſt, quàm frequens in mundo. Illuſionem, quam hodierna die conabor evertere oſtendens

Pri-

Primùm, nullum eſſe ſtatum, conditionem, vel munus, in quo ſervire Deo, & ſalvari non liceat.

Secundò, neminem melius ſatisfacere muneribus ſtatus, & conditionis ſuæ, quàm qui ſalvari, & Deo ſervire conatur. Duplex hæc veritas erit ſermonis partitio, qui magnum afferre debet ſolatium fidelibus, quia ibi perſpicue videbuno, ſe poſſe non ſolum operari ſalutem ſuam in proprio ſtatu, verùm etiam ſe debere ipſum ſtatum ſuum in ſalutis ſuæ medium convertere.

Vide in To. II. Bibliothecæ Mor. Evang. Titulum: GRATIA, *& in To. IV. Titulos:* SALUS, DEI SERVITUS.

Audiens JESUS *miratus eſt, & ſequentibus ſe dixit: non inveni tantam fidem in Iſrael.* Matth. 8.

III. ARGUM.

Fidem cum bonis operibus eſſe conſociandam.

Non in hac tantùm occaſione Centurio, de quo loquitur Evangelium probitatis ſuæ ſpecimen præbuit. Bonitatis ejus fama in Judæam pervaſerat, ubi habebatur tanquam probus homo, & bonorum operum auctor ſecundum teſtimonium, quod Judæi perhibuerunt Salvatori hunc hortari, ut ei, quidquid petiiſſet, elargiretur: *Dignus eſt, ut hoc illi præſtes, & Synagogam ipſe ædificavit nobis.* Itaque Filio Dei fidem illius celebrante, Judæi ejuſdem pietatem, domeſtici ejus charitatem, & omnes illum tanquam virtutis prototypum extollebant. Ex quo infero, adeſſe quemdam nexum, & fœdus Fidem inter, & bona opera; inter noſtræ Religionis veritates, & ſanctitatem vitæ profitentium illam, Hæc mutuis firmari præſidiis, fulcirique rationibus; ita ut altera deficiente, altera etiam corruat. Hinc vulgo duplex Fidei ſpecies diſtinguitur; altera, quæ vivens eſt, & per charitatem animata, & quæ cognoſcitur ex operibus; & altera quæ mortua eſt, ut loquitur Sanctus Jacobus Apoſtolus; quia actione caret, & motu. Per priorem habetur habitus Fidei, quæ licet viventis nomine ab Apoſtolo nuncupetur, quia eſt vitæ principium, & radix, poteſt tamen mortua eſſe: ſed altera hunc exercens habitum, agens eſt, atque operatrix. Hæc nos inceſſanter excitat ad ſanctos actus, ideoque ea eſt, quam a nobis potiſſimum expetit Deus, & quæ omnino eſt neceſſaria in Adultis, ut ſalventur. Quapropter tres propono veritates maximi momenti.

Prima quarum eſt, bona opera certiſſimum eſſe Fidei noſtræ argumentum.

Altera; his iiſdem bonis operibus fidem noſtram ali, & e contra eorum omiſſionem, & vitam malam eſſe in cauſa, ut ſenſim, & ſine ſenſu ipſum Fidei habitum amittamus.

Tertia denique; Bona opera rationem eſſe efficientiorem ad aliis perſuadendam veritatem Myſteriorum noſtrorum, eiſque vitæ Chriſtianæ amorem ciendum, quam valere poſſint omnes ſermones, atque hortamenta.

Vide in To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: FIDES, *& in III.* BONA OPERA.

PRO QUARTA DOMINICA
POST EPIPHANIAM.

Domine ſalva nos, perimus. Reſpondit JESUS*; modicæ fidei quare dubitaſti?* Matth. 8.

I. ARGUM.

De Confidentia in Deum.

Aliud de eadem Confidentia ſermonis argumentum invenies pro Evangelio Dominicæ ſextæ poſt Pentecoſten.

Item aliud pro Evangelio Dominicæ quartæ poſt Pentecoſten. Matth. 8.

NEMO unus ignorat propria edoctus experientia, quot periculis, ærumnis, infortuniis obnoxia ſit hominis vita; verum cum Deus receperit ſe nobis opem laturum in adverſis, quibus Divinæ Ordo Providentiæ nos objicit ſtatus noſtri officia obeuntes, ſæpe ut periculum faciat noſtræ in bonitate ipſius confidentiæ, patitur hæc nobis adverſantia contingere, ac illis frangi; vel ſaltem opem ferre in graviſſimis neceſſitatibus differt, Hoc in allato Evangelio locum præbuit Salvatori exprobrandi modicam Sancti Petri fidem: *Modica fidei quare dubitaſti?*

Ad probrum hoc evitandum, Auditores, atque vos hortandos, ut in Deo veſtram ſtatuatis confidentiam ſive in omnibus neceſſitatibus veſtris, ſive in adverſis, quæ accidunt vobis, fert animus hoc in ſermone vobis exponere

Primùm præcipuas confidentiæ noſtræ cauſas,

Deinde conditiones, & qualitates, quas hæc confidentia requirit.

Quod ad primam pertinet partem, quæ cauſas complectitur, propter quas ad Deum confugiendum nobis eſt, & in ejus auxilio, præſidioque confidendum; cauſa potiſſima eſt bonitas ejus, qua agitur, ut de inimiciſſimis etiam, ingratis, & infidelibus benemereatur, qui nihil ab illo expectant, & qui ejuſdem etiam beneficiis abutuntur, ut illum laceſſant. Quam igitur confidentiam habere non debent, qui ſerviunt illi, qui ab uno illo in neceſſitatibus opem, atque ſolatium expectant? Secundò. Cauſa altera illius fidelitas eſt, qua datam fidem præſtat. Non ne in ſingulis Sacræ Scripturæ paginis pollicetur ſe in neceſſitatibus noſtris opem laturum? Immo promiſſiones ſuas jurejurando roboravit ad hoc, ut quemadmodum inquit Apoſtolus, confidentia noſtra duobus adeo ſolidis innixa fundamentis minime quateretur. Tertiò: Tertia ratio ex proprio noſtro teſtimonio deſumitur; nemo enim eſt, qui non ſæpe expertus fuerit ejus auxilium, opemque peculiarem in occaſionibus, in quibus jam actum videbatur, & in quibus certiſſime periiſſemus, niſi nos omnipotens manus illius ſuſtinuiſſet. Hoc autem, cum ipſi confeſſi ſimus, atque propria docti experientia didicerimus, unde nam factum eſt, ut in occaſionibus, & neceſſitatibus in Deo non confidamus? *Modica fidei, quare non dubitaſti?*

Pars altera. Quod autem pertinet ad qualitates, & conditiones in confidentia requiſitas; Primò eſſe debet integra ſine exceptione; hoc eſt ad Deum confugiendum eſt rebus in omnibus: neque enim deſunt, qui in ſpiritualibus, quæ ad ſalutem ſpectant ſatis habent confidentiæ in bonitate Dei, & ſæpe etiam nimia propter temerariam præſumptionem; qui tamen vel parum habent, vel omnino nihil in vitæ hujus neceſſitatibus, quin animadvertant diſtinctionem hanc Deo contumelioſiſſimam eſſe, & homine Chriſtiano prorſus indignam. Secundò prompta eſſe debet; videlicet expectanda non ſunt extrema quæque antequam confugiamus ad Deum, neque tunc tandem divinum eſt petendum auxilium, cum ſpes reliqua defecerit; cum experti ſumus reliquorum mediorum, quibus uti nefas eſt, inutilitatem. Hoc plerumque in Mundo facere conſueverunt plurimi, qui tunc tandem divinam fatigant clementiam, ad quam primum debuerant confugere. Tertiò, eſſe debet firma, & inconcuſſa; ita ut nullis obicibus, vel difficultatibus deterreatur, rebus non ita proſpere ſecundum vota fluentibus; ſed ſemper ſperandum eſt etiam contra omnem ſpem, ut loquitur Scriptura.

Vide Tomum Primum Titulo: CONFIDENTIA IN DEUM.

Ecce motus magnus factus eſt in Mari, Matth. 8.

II. ARGUM.

De Affectibus generatim, & modo illos cohibendi.

Nihil vulgatius, aut frequentius eſt, quàm cor humanum cum Mari comparare. Videntur Chriſtiani ſimul, atque Ethnici in hac comparatione (adeo naturalis eſt) conſenſiſſe; utrique enim conſtanter aſſeruerunt, Cordis hujus extenſionem non minus late patere, abyſſos illius non minus eſſe profundas, neque procellas minus æſtuoſas, quam quæ in hoc Elemento videntur. Quod autem mihi ſolidius in hac videtur comparatione illud eſt, quod illam probatam invenio a Spiritu ſancto, qui per Iſaiam protulit: *Cor impii, quaſi mare fervens, quod quieſcere non poteſt*, & affectus illius ſunt totidem veluti furentes venti, qui in illo teterrimas cient tempeſtates. Iſaiæ 57.

Verumtamen cum affectus iſti non minus ſint neceſſarii in homine, quàm venti in mari, & alioquin ſint triſtium, funeſtorumque naufragiorum cauſæ, quæ quotidie accidunt; hoc non ſolum ſtudium eſt Philoſophorum, ſed Chriſtianorum quoque eſſe debet, omni cura affectus compeſcere, moderari, ſuperare; in hoc enim conſiſtit vera virtus, vis, quam Evangelium jubet ſibi inſerri unumquemque, & Chriſtiana mortificatio ad ſalutem adeo neceſſaria: Eſt enim materia noſtrorum triumphorum; in hac ſita eſt ſpes coronæ, quam in Cœlo expectamus. In triplici ergo Sermonis hujus parte vobis oſtenſurus ſum

Primùm neceſſitatem, quam in Chriſtiana Religione habemus cohibendi noſtros affectus.

Secundò media, & adminicula, quæ nobis ſuppetunt ad eos ſuperandos.

Tertiò bona, quæ ex hac victoria recipimus.

Præceptum idem quo peccatum evitare jubemur, ac illud in nobis evertere pro viribus, nos pariter cogit affectibus noſtris bellum indicere, & frænum injicere.

Primùm, quamvis enim animi ægritudines peccata non ſint; (vehementer enim erraret, qui hoc crederet, Deus enim illas poſuit in nobis, ut bonum quidem quæreremus, malum verò vitaremus) Tamen ſiccuti poſt Originale peccatum incompoſitæ ſunt, & plerumque omnium peccatorum cauſæ; tenemur auferre cauſam, ut pernicioſos prohibeamus effectus.

Secundò, quia quamvis peccata non ſint in ſe, facile tamen fieri poſſunt; etenim cupiditatum noſtratum ſtudia, & propenſionem ſecuti incidimus in vitia, quæ ſunt radicitus convellenda.

Tertiò, quia ſunt perennes fontes peccatorum: quorum curſum niſi inhibuerimus, ſemper in recentia proruemus, & in extrema quæque rapiemur.

Pars altera, Cum Deus poſt Originalis peccati per Baptiſmum excidium in nobis reliquerit affectuum rebellionem, ut virtus noſtra haberet ubi exerceretur; non tamen valida nobis conceſſit adjumenta ad eos coercendos, ac prohibendum, ne illi in peccatum nos trahant. Hæc autem præſidia ſunt;

Primùm Gratia ſua, quæ numquam deficit nobis: Ita ut quamvis in noſtra poteſtate non ſit prohibere primos motus cupiditatum noſtrarum, poſſumus tamen gratiæ ſubſidio earum frangere impotentiam, coercere progreſſus & effectus, atque precibus quærere validiora ſubſidia ad illas prorſus ſuperandas,

Secun-

Secundò, Chriſtiana vigilantia ad prævertendas occaſiones, in quibus periculum eſſe poſſet cedendi.

Tertiò, Timor Dei, & præceptis ejus obedientia; nobis enim præcipit, ſicuti præcepit mari, ut ſuos fluctus cohibeat; nobiſque ſeveriſſimas minitatur pœnas, ſi ſtatutum terminum fuerimus prætergreſſi.

Tertia Pars. Bona, quæ nobis cedunt ex affectuum noſtrorum victoria.

Primùm. Pax Cordis, & conſcientiæ requies.

Secundò. Libertas Chriſtiana, quæ nos liberat a ſervitute dæmonis, Mundi, & peccati, cui obnoxii ſunt, qui ſuis parent cupiditatibus.

Tertiò. Æternæ vitæ certitudo earum victoribus promiſſa.

Vide in To. I. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: AFFECTUS.

Ecce motus magnus factus eſt in Mari. Matth. 8.

III. Argum. De Affectu prædominante. Poſitis iis, quæ diximus de affectibus generatim, de eorum effectibus, eorumque coercendorum neceſſitate; cum eos omnes ſimul aggredi nequeamus, oſtendendum eſt ad hoc, ut in virtute creſcamus, pietati inſerviamus, & penitus exſcindamus hoc peccati corpus, de quo Apoſtolus loquitur, initium faciendum eſſe a pugna, & excidio dominantis affectus; alioquin reliqua omnia inutilia futura ſunt, vel non ſatis magnum effectum habitura; idque tribus de cauſis, quæ totidem partes erunt hujus Sermonis.

Primùm, quia hic inimicus eſt maxime periculoſus, terribiliſque, & ille tamen, a quo minime cavemus.

Secundò, quia inimicus eſt maxime fortis adverſus nos, qui ſimul nos infirmiores efficit, & timidos.

Tertiò, quia inimicus eſt pertinaciſſimus, qui poſt aliorum cladem viget adhuc, contra quem nobis erit decertandum in omne vitæ ſpatium, niſi ſtrenue illum impugnaverimus, & quam primum inceperimus apertum bellum indicere.

Pro parte prima. Inimicus eſt periculoſus, Primo, quia latet, & minus cognoſcitur, ideoque ab eo nobis non cavemus. Boni perſonam induit, & clam lethalia infligit vulnera, quibus reſiſtere difficile eſt. Secundò, ſub hoc virtutis integumento graviſſima tegit vitia; furor veri zeli ſpeciem induit; avaritia pro laudabili traducitur œconomia, & ultio pro Juſta indignatione habetur &c. Tertiò, proditor eſt, cum externis hoſtibus miſcet conſilia, cum internis verò conſentit &c. ex quo inferendum eſt, hunc eſſe periculoſiſſimum inimicum, quem niſi ſtatim convellere fuerimus adniſi, fruſtra reliquos delere conabimur.

Pro parte altera, Fortiſſimus eſt inimicus, a quo nobiſmet minime cavemus, cui parcimus, & quem delere nolumus; cum quo noſmet gerimus, non ſecus ac Saul cum Amalecitis. Libenter ſacrificamus abjectiſſimum quodlibet, & maxime contemptibile; nobis vero reſervamus, quidquid pretioſiſſimum eſt, & quod perdere nolumus.

Pro parte tertia. Pertinaciſſimus quoque inimicus eſt, qui diutius conatibus noſtris reſiſtit, qui poſt cæterorum cladem rebellat, & qui cum ſit pars noſtrum noſtro nititur ingenio; in omnes actus noſtros ſe immiſcet, & nos ad mortem uſque concomitabitur, niſi quamprimum in nobiſmet illi mortem inferre ſtuduerimus, ut chriſtianam ſanctamque vitam ducamus.

Vide in To. I. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: AFFECTUS.

PRO QUINTA DOMINICA
POST EPIPHANIAM.

Nonne bonum ſemen ſeminaſti in agro tuo? Unde ergo habet zizania? Matth. 13.

I. Argum. Cum in Mundo pravi mixti ſint cum bonis, quomodo cum nequam noſmet gerere debeamus. QUOVIS tempore, Fideles in Mundo, mali cum bonis mixti fuerunt, non ſecus ac in eodem agro cum optimis frugibus zizania; quæ non niſi ſub temporum finem ſeparabuntur, quemadmodum teſtatur Evangelium. Hæc mixtio ſæpe Juſtorum lacrymas elicuit, qui inde referunt damnum, & qui jugiter in periculo ſunt, ut Impiorum vitiis inficiantur quadam veluti contagione, quæ ab uno ad alterum migrat. Ceterum mali iniquo ferunt animo bonos, quos intuentur tamquam flagitiorum ſuorum cenſores importunos. Hæc tamen Dei voluntas eſt, eos ſimul in terris vivere, ut impiorum nequitia bonorum virtutem exerceat, & Juſtorum exemplum aliquid ad aliorum conferat converſionem. Verum quam caute boni ſe ſe gerere debent, ut citra corruptionis periculum cum malis verſentur, & ne hoc veneno inficiantur? Fuga ſocietatis eorum ſola poſſet bonorum ſaluti conſulere, ſed ſimul communibus junguntur neceſſitatibus, quæ plerumque vetant, ne ſeorſim vivant. Profectò ſi omnium mortalium charitas ita fortis eſſet, ut vitiorum impreſſioni reſiſtere valeret, dicerem, flagitioſiſſimos illis conquirendos eſſe peccatores, ut hos adniterentur convertere, & ad virtutem traducere; ſed in tanta naturæ noſtræ imbecillitate multa habenda ratio eſt, ne oppoſitum accidat. Ut ergo detegamus & periculi magnitudinem, & modum, quo noſmet gerere debemus, animadverto tria eſſe, quæ nobis imponunt triplex genus officiorum.

Primum eſt, quod ipſe animi propenſio in cauſa eſt, ut cum illis verſemur; & tunc officii noſtri eſt, illos fugere, ne in eorum mores tranſeamus.

Alterum eſt, quod neceſſitas ipſa nos cogit, ut propter ſtatus noſtri conditionem, genus, & vitam cum illis ſocietatem ſervemus; quo in caſu illos cum Chriſtiana patientia ſuſtinere debemus, & pro virili parte aliquid inde proficere.

Tertium denique eſt, quod Charitas nonnumquam nos ad eos videndos excitat; & tunc conari debemus per bona exempla ad officium eos revocare. Hæc ſunt, Fideles, tria officia, quæ generatim ad omnes pertinent in hac bonorum cum malis mixtione.

Primum nobis eorum fugam imperat, cum periculum eſt, ut perſeveramus.

Alterum petit, ut illos patiamur, cum evitare non poſſumus; vel cum inevitabilia officia noſtra non ſinunt, ut omnem cum illis conſuetudinem infringamus.

Tertium denique poſtulat, ut illis utiles ſimus, & eorum Saluti cooperemur, cum charitas imperat, ut cum illis frequenter verſemur.

Vide To. IV. Bibliotheca Mor. Evang. Titulo: SOCIETAS.

Domine bonum ſemen ſeminaſti in agro tuo; unde ergo habet zizania? Matth. 13.

II. Argum. De prava intentione, quæ bonis ſe immiſcet operibus. Sancti Patres, atque Interpretes huic parabolæ varios tribuunt ſenſus, quorum ſinguli maximæ ſunt utilitatis: Verum cum Evangelium non explicet quinam ſit hic ager, vel quid per hæc intelligat zizania, vel quinam ſit hic inimicus homo, & tempus meſſis; locum præbet variis applicationibus pro varia bonorum, vel malorum mixtura, modò Juſtorum, & impiorum ſimul viventium; modo pravæ doctrinæ; quæ admiſcetur cum ſana in eodem Eccleſiæ agro, quomodo Sanctus explicat Auguſtinus; & modo vitiorum cum Virtutibus.

In hac autem immotor explicatione, utpote ad doctrinam maxime congrua, & ex qua ſpero me uberiorem fructum conſecuturum. Dico igitur bonum hoc ſemen non aliud eſſe, niſi opera noſtra bona, quæ ſunt veluti ſemina nobis felicem meſſem allatura. Sed zizania prava eſt intentio, quæ opera ipſa corrumpit; & quæ ſpecies quædam eſt zizaniorum, quæ ſe ſe bonis immiſcent frugibus, videlicet optimis actionibus noſtris, & quæ inimicus homo per noctem immittit callide, tunc nempe cum minimum cavemus nobis; Zizania bonis frugibus ſimilia, & non niſi in Dei judicio ſecernenda. Interea verò vos perſuaſurus, ut vobiſmet ipſis invigiletis, ne decipiamini, hoc in ſermone oſtendere cupio.

Primùm actiones ea intentione fieri bonas, vel malas;

Secundò, quantum referamus fructum omnia facientes cum recta, & ſancta intentione. *Vide in To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum*: INTENTIO.

III. Argum. De habitu peccati venialis. Certiſſima veritas eſt, poſita hominis fragilitate, ac propenſione, qua in malum fertur, neminem ſine peculiari Divini Numinis gratia omnino peccata venialia poſſe evitare. Quamcumque curam, & vigilantiam adhibeamus, plura ſemper excident nobis; quandoquidem Spiritus Sanctus per Sapientem nos admonet, juſtum, hoc eſt, religioſiſſimum divinæ legis obſervatorem, ſepties in die cadere; quapropter arbitror utiliſſimum ſermonis, quod hac de re inſtitui poteſt argumentum eſſe, veniale peccatum in fonte ipſo aggredi, ea quo alia plurima exiſtere conſueverunt, videlicet in ipſo habitu, qui ubi primum radicem jecerit, ſit veluti zizania omnibus noſtris actionibus permixta, quæ illas corrumpunt, & omnem earum meritum vitiant. Pro hoc Argumento poſſumus oſtendere;

Primùm malum, quod parit habitus contractus ſine ulla præcautione committendi ſine metu hæc peccata, quæ levia, & venialia vocantur, quia cum quilibet ſibi licere putet illa committere, hæc facile obrepunt in ſingulas fere actiones noſtras; ita ut licet per ſe bonæ, ſanctæque ſint, ſæpe tamen inde malæ fiant, vel ſaltem ſimiles ſint lolio cum bonis frugibus permixto, nonniſi ſub vitæ exitum ſeparando, quandoquidem habitus iſte efficiet, ut facile, ſine ullis conſcientiæ ſtimulis, in ſingulas fere occaſiones, pro quavis, vel minima cauſa, & inconſiderate peccemus. In quem autem deplorabilem ſtatum tanta hæc peccatorum multitudo non rediget conſcientiam, quæ reſpondere non poterit de aliqua actione bona, cui non admixtum ſit aliquod vitium? Numquid timendum non erit, ne zizania omnino bonum ſemen ſuffocaverint? Quo pacto ſeparare licebit modicam attentionem, qua utimur in precibus, modicum pietatis fervorem, & ſummam in omnibus Religionis officiis negligentiam? Languorem in Dei cultu, quot vitia non ſubſequuntur? Contra Proximum, quot leves aliorum contemptus? Quot temeraria judicia? Quot falſæ ſuſpiciones, & nulli innixæ fundamento?

mento? Quot Impatientiæ, iracundiæ leves, ſimultates, ſecretæ zelotypiæ, quæ centum pariunt obtrectationes? Quot verba indiſcreta, vel inutilia &c. Quot peccata, quæ extrinſecus quidem non prodeunt niſi per aliquot indicia, ex quibus tamen colligitur zizania cum bonis frugibus ſimul ſuccreviſſe? Quot vanitates, quot ingenii ſibi blandientis oblectatiunculæ, quot inanes vana ſciendi curioſitates? Quot in noſtra opera bona animadverſiones, humani reſpectus, commodorum perquiſitiones, temporis jacturæ! Quis numerando aſſequi poſſet omnes ſpecies hujuſmodi peccatorum, quorum actus in infinitum procedunt, ſi eorum fontem exhaurire contendimus, qui habitus eſt ſingulorum criminum, & qui oritur ex habitu generali libere, & ſine metu committendi quidquid lethale peccatum non eſt, quapropter tota vita noſtra non aliud eſt, niſi jugis textura peccatorum multiplicium.

Pars altera oſtendet quanti laboris ſit pravum hunc habitum radicitus convellere, quemadmodum eſt difficile auferre zizania, quæ cum bonis frugibus crevit. Primùm quia habitus hic convaleſcit, prout actus multiplicantur, ac tranſit in ſpeciem neceſſitatis: Secundò quantum arduum eſt virtutis habitum contrahere, tantum operoſum eſt pravum habitum exſcindere: Tertiò. Procul abeſt, quod æque horreamus mala hæc, quæ nauci facimus, ac alia, quæ graviora ſunt, ideoque illa evitare nequaquam conamur, & nonniſi ſub exitum vitæ intelligimus quantum ſubierimus detrimentum.

Vide in To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: HABITUS *& in III. Titulum:* PECCATUM VENIALE.

PRO VI. DOMINICA
POST EPIPHANIAM.

Simile eſt regnum Cœlorum grano Sinapis, quod minimum eſt omnibus ſeminibus; cum autem creverit, majus eſt omnibus oleribus, & fit arbor. Matth. 13.

I. ARGUM. — De Eccleſia, & Chriſtiana Religione.

PORTENTUM eſt in natura videre granum Sinapis ſeminum omnium minimum, & in exordio ſuo adeo contemptibile, paullatim creſcere, & vix percipiribilibus incrementis augeri, ac ſenſim, & ſine ſenſu cauſem uſque ad arboris altitudinem proferre, ita ut ſatis habeat firmitatis, ut ventorum ſuſtineat vim, ſatis extenſionis in ramis, ut aves illuc valeant confugere, & ſatis umbræ frondium coma projiciat, ut prætereuntes ſuavi umbraculo poſſit protegere. Sed longe admirabilius eſt in gratia prodigium videre incrementum Regni Dei, quod eſt Eccleſia, quæ doctorum omnium ſententia nobis ſub hoc exhibetur ſymbolo, & parabola ſeminis minimi in arborem magnam creſcentis. Profectò, Chriſtiani, alione opus eſſet miraculo, aliave ratione ad probandam Chriſtianæ Religionis veritatem, quàm videre, quod ex modico initio profecta ad eam proceſſerit magnitudinem, ut caput in Cœlum uſque attollat, ubi pars altera triumphat; dum altera jacit radices ſuas adeo profundas, ut procellæ omnes, quæ in illam inſurrexerunt, eam quatere non potuerint, & ad hanc diem per univerſum terrarum orbem ſe extendat, ſub cujus umbra, cum agitur de Religione, homines omnes tuto conquieſcere poſſunt. Videlicet, ut me accomodem Evangelii noſtri argumento, atque conceptui, quem nobis adſtruit, in medium proferam privilegia, & bona Eccleſiæ, quam inſtituit Filius Dei, ſuper alias Religiones, & ſocietates, quæ ab illa ſejunctæ ſunt, oſtendens

Primùm, ejus firmitatem contra omnes inferorum poteſtates.

Secundò latitudinem, quæ totum terrarum orbem complectitur.

Tertiò altitudinem, & ſublimitatem veritatum, quas docet.

Vide in To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulos. ECCLESIA, ET FIDES DIVINA.

Simile eſt regnum Cœlorum grano Sinapis, quod minimum eſt omnibus ſeminibus. Matth. 13.

II. ARGUM. — In Dei ſervitio nihil eſt adeo modicum, ut ſit negligendum.

MIRUM profectò videtur, Oraculum Veritatis ipſius in Evangelio, quod allatum eſt comparare id quod in mundo maximum, atque pretioſiſſimum eſt cum re minima, atque abjectiſſima, qualis eſt granum Sinapis; Regnum verò Cœlorum quod eſt Eccleſia, ut Patres inquiunt, nobis exhiberi ſub ſymbolo ejus ſeminis, quod minimum eſt ceterorum! Sed Salvator aperit nobis unam ex iis veritatibus, quæ in univerſa Chriſtiana diſciplina non extremo in loco habenda eſt; ſcilicet maxima quæque plerumque a minimis rebus pendere; & ubi de virtutibus, aut vitiis agitur, nihil eſſe modicum coram Deo: qui hinc quidem æternum gloriæ pondus retribuet leviſſimis etiam officiis, quæ illi præſtiterimus; inde verò ſevere animadvertet in nos pro leviſſimis noxis. Non fert animus afferere hoc in loco nullas eſſe leves prævaricationes contra Dei Legem: hæc enim error fuit veterum quorumdam Philoſophorum, qui peccata omnia eſſe cenſuerunt æqualia; ſed ajo, minimas etiam noxas terribiles exitus habere, & ſenſim, & ſine ſenſu ad extrema quævis perducere.

Primùm, hoc in prima parte oſtendam;

Deinde per oppoſitam rationem probabo in parte altera, minimos etiam actus, ubi de Sanctitate ſermo eſt, ſæpe materiam eſſe maximarum virtutum, & veluti per gradus quoſdam ad apicem perfectionis adducere. Hinc ſequitur in Dei ſervitatu nihil eſſe negligendum; nihil eam parvum eſſe, quod in alterutram partem maximos habere non poſſit effectus; ita ut minime cognoſcat, quid mereatur Deus, qui opera noſtra dignatur uti, ille qui hoc ſtatuit diſcrimen inter magnum, & parvum, cum agitur de cultu ejus, vel de noſtra ſalute; quia infirmiora quamvis ſint rerum exordia, ſenſim progrediuntur, ac in eos effectus deſinunt, qui minime exiſtimabantur.

Vide in To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum; FIDELITAS.

Simile eſt regnum Cœlorum fermento, &c.

III. ARGUM. — De fervente Charitate.

Variant Patrum ſententiæ de hoc regno Cœlorum, de quo loquitur Evangelium, ubi comparatur fermento, cujus modica quantitas inflat, & magnam farinæ maſſam fermentat, eique ſuam virtutem communicat. Alii cum Sancto Hieronymo interpretantur de Fide, & Eccleſia, quæ per Evangelicam prædicationem ſeſe in univerſam terram effundit, ac a mari ad mare ſe extendit progreſſu adeo mirabili, ac celeri, ut palam oſtendat Dei potentiam, & unam conſtituat ex præcipuis probationibus noſtræ Religionis. Sed alii cum Sancto Bernardo hoc explicant de Charitate, per quam Deus regnat in cordibus noſtris ſecundum Apoſtoli verba: *Regnum Dei intra vos eſt.* In hac immoror explicatione, ut verba faciam de tribus admirabilibus effectibus ferventis Charitatis, quam appellare poſſum Spirituale fermentum; quoniam virtus ejus tantam cum illo habet ſimilitudinem, ut Sanctus Bernardus hoc nomine illam vocare non vereatur.

Primùm, quemadmodum fermentum immutat quodammodo panis naturam, ei ſuas impertiens qualitates, novumque tribuens ſaporem, & uſum, ut fiat hominum cibus gratior, eorumque valetudini accommodatior; ita charitas, quæ influit in omnes virtutes earum naturam mutat: efficit enim ex moralibus ſupernaturales, & ad hunc ſublatæ gradum tranſeunt in animarum noſtrarum alimoniam.

Secundò, Charitatis virtus tamquam fermentum benedictionis ſeſe diffundit in totum Eccleſiæ corpus; hoc illam in tres mundi partes extendit in primo Zeli Apoſtolorum fervore, & videmus adhuc quotidie eamdem in novas regiones effundi; ubi efficit, ut virtus ſua cognoſcatur.

Tertiò. Sicuti per virtutem, quam fermentum pani tribuit, fit eſca maxime neceſſaria, qua ægre carere poteſt, ſine qua alia etiam alimenta, ſi ſola ſint, plerumque valetudini officiunt; ſimiliter Charitas eſt veluti cibus generalis, qui alit animæ vitam, illam auget, eique tribuit vim ad agendum neceſſariam, & robur, quo indiget, ut vigeat, &c.

Vide in To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: FERVOR.

Alia argumenta, quæ pertractari poſſunt per occaſionem duplicis hujus Parabolæ Evangelicæ.

Sin autem fermenti nomen in ſequiorem partem aſſumatur, quemadmodum ſæpe Sanctus Paulus conſuevit, plura occurrent argumenta, quæ pluribus in ſermonibus poterunt pertractari per æquiſſimam alluſionem ad hanc parabolam, cujuſmodi ſunt amor proprius, jactantia, intentio prava generatim, quæ vitia optimas quaslibet actiones corrumpunt, & totidem efficiunt peccata.

Quod pertinet ad granum Sinapis, quod præcipuam conſtituit partem hodierni Evangelii, vulgatius argumentum, quod in hanc parabolam pertractari conſueverit, eſt Fidei, & Chriſtianæ Religionis propagatio, quæ cum in Judææ angulo contineretur; deinceps adeo mira fecit incrementa brevi temporis ſpatio; quod ſane non poſtremum eſt credibilitatis ejus argumentum, & ratio, qua hoc Dei opus eſſe probatur. *Conſule in To. I. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum:* CHRISTIANISMUS.

PRO DOMINICA
SEPTUAGESIMÆ.

Quid ſtatis tota die otioſi? Matth. 20.

I. ARGUM. — De Labore & Otio.

INTER Parabolas, quibus Incarnatum Verbum ad Populos erudiendos uſum eſt; Chriſtiani Auditores, illa quam hodierna die nobis exhibet Eccleſia, ex Origenis ſententia inter præcipuas recenſenda eſt; continet enim veritatem, quæ ſimul principium eſt vitæ naturalis, civilis, & chriſtianæ. Quid enim ibi videmus ab initio ad finem, niſi hortationem ad otium vitandum, quod malorum omnium fons eſt, & amplectendum laborem, qui omnia nobis comparat bona? Deus in ipſa mundi origine poſt protoparentis noſtri peccatum damnavit illum, ut ſterilem, ingratumque terram

eam excoleret non alios fructus laturam, niſi quos labore manuum ſubacta reddidiſſet: Verùm Salvator, qui in terras deſcendit ad hominem reparandum videtur ſententiæ illius auſteritatem imminuiſſe per eam ſimilitudinem, quam in noſtro fuſius perſequitur Evangelio.

Pater Familias ſummo mane evigilans conducit operarios ad vineam ſuam excolendam; qui mox revertitur ſub meridiem alios conducturus; & qui demum ſub veſperam huc redit, ne quod tempus relinquat, videlicet aliquam vitæ partem, ſuis curis vacuam. Suaviſſimus iſte Salvator minas a ſe factas in ſæculorum primordio in

Matth. 20. officioſam invitationem convertit; *Quid ſtatis tota die otioſi?* Non vult nos in ingrato ſolo, ſterilique occupare; ſed in vinea ſua, quæ ſua hæreditas eſt, cujus etiam poſſeſſionem vult nobis conferre; *ite & vos in vineam meam.* Nos etiam per utilitatem ſtudet allicere, & æquiſſimam pollicetur remunerationem; *& quod juſtum fuerit, dabo vobis.* Neque jubet nos laborem producere in multa ſæcula; nam qui unius tantùm horæ ſpatio laborem ſuſtinuerunt mercedem recipiunt parem illis, qui portaverunt pondus diei, & æſtus: denique quamvis labor cedat in noſtram utilitatem, illius tamen rationem haberi vult, & remunerari perinde ac unice propter ipſum laboraviſſemus.

Hoc monitum, Fideles, eſt opus indulgentiæ, qua Deus bonitatis uti voluit erga nos, ut neceſſitatem adeo juſtam nobis faciliorem efficeret; verum unà omnem excuſationem, ac prætextum auferre voluit noſmet diſpenſandi, ac ducendi vitam inertem, & otioſam in Religione, quæ poſtulat, ut conſtanter laboribus exerceamur, & nos docet, Cœlum nobis non tribui, niſi tamquam laborum remunerationem. De noxia hac otioſitate hodierna die verba facere fert animus, ut intelligatis, cujus generis eſſe debeat labor, per quem Fidelis Cœli gaudia mereri debeat.

Verùm ut paulùmper hoc evolvamus, & fiat argumentum Sermonis Chriſtiani, & perutilia, animadverto duo eſſe extrema oppoſita, quibus Otii nomen tribui poteſt, & quæ Chriſtianus omni cura debet evitare.

Alterum eſt vitam ducere omnino inertem, & vacuam occupatione qualibet utili, & ſeria; Alterum operam ludere ſeſe immiſcendo ſexcentis tumultuoſis negotiis, quæ nihil ad Cœlum, beatamque æternitatem promerendam conducunt. Altera eſt iners otioſitas, quæ ut plurimum homines in plura impellit flagitia; altera verò laborioſa quidem otioſitas eſt, ſed inutilis, quæ vetat, ne iis, quibus debent, operibus exerceantur. In duabus igitur Sermonis hujus partibus oſtendamus, utramque damnoſam eſſe Chriſtiano, qui ſalutem ſuam operari tenetur.

Vide in To. III. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum. OTIUM.

Alia argumenta de labore, & Otio. Oſtendi etiam poteſt, quod Sanctus Gregorius animadvertit; hac in vita triplex eſſe genus occupationum; quarum aliæ inanes ſunt, & inutiles; Aliæ ſunt laborioſæ, & moleſtæ; aliæ tandem nocuæ.

Primum vanæ, & inutiles evitandæ ſunt; hoc enim eſt otioſam amplecti vitam, qualis eſt fere mortalium. 2. cum ſpiritu pœnitentiæ accipiendæ ſunt illæ, quæ ſunt cum moleſtia conjunctæ, cum ad hoc nos impellat neceſſitas, vel Dei vocatio. 3. Omnino nuntius mittendus eſt illis, quæ nocuæ ſunt, & proximæ peccandi occaſiones.

Vide Ibid. Titulum. OTIUM.

Deſumi quoque poteſt alia hæc ſermonis partitio. Occupationes ſunt, vel bonæ, vel malæ, vel neutræ.

Primùm bonis utendum, ac inde omnis utilitas percipienda, ut bona faciamus opera, quorum nobis occaſionem ſuppeditant. 2. Malis omnino abrenuntiandum eſt, ſi illis fuerimus impliciti, & omnis cautio adhibenda, ne implicemur. 3. Neutræ ad bonum finem dirigendæ ſunt, & hoc pacto bonæ efficiendæ. *Vide locum ſuperius connotatum.*

Et accipientes murmurabant adverſus Patrem familias, dicentes, hi noviſſimi una hora fecerunt, & pares illos nobis feciſti, qui portavimus pondus diei, & æſtus. Matth. 20.

II. Argum. De Querimoniis, & murmurationibus. Quidnam erat cauſæ his Operariis, de quibus hodiernum loquitur Evangelium? Nonne injuſtum erat murmur eorum, & inſolens eorum expoſtulatio? Si Pater Familias poſtquam illos conduxit, eorumque opera uſus eſt, ſtipendium pactum negaſſet illis; mirum non fuiſſet, ſi conqueſti fuiſſent, & reverentia illos continere non potuiſſet in ſumma injuſtitia; vel ſi illos ſuperadditis laboribus oneraſſet; vel imperioſius, vel durius operam popoſciſſet, vel aliquid voluiſſet abradere ex pacta mercede, quam in frontis ſudore meriti fuerant, & poſtquam portaverant, ut dicebant, pondus diei, & æſtus. Si minime contentus opera eorum prius conqueſtus fuiſſet de eorum negligentia, modicaque ſollicitudine, & ſub diſcrimen non pactam mercedem perſolvere, ſed habita laboris æſtimatione nonnihil demere voluiſſet, dici poſſet, il-

Hendry Biblioth. univerſ. To. poſtremus.

los juſta accenſos iracundia oblitos fuiſſe ſui, atque reverentiæ finea prætergreſſos in querimonias, probra, & murmurationem erupiſſe.

Sed iniquo animo pati hominem jure ſuo utentem, & in operarum inæqualitate aliis potius gratificantem quàm aliis, quin fruſtretur aliquem de pretio, de quo conventio facta eſt, indignari ob gratiam aliis collatam cum ſibi nulla injuria fiat, nonne improbus es, & accuſator iniquus? Ita ſane Chriſtiani; jure hoc meretur probrum, qui erumpit in hujuſmodi querimonias, ſeu adverſus Deum, ſeu adverſus homines.

Hoc videtur olim fuiſſe Judæorum vitium; neque enim aliud apertius connotatum videmus in Evangelio, omnes actiones Filii Dei fuere ſcopus contradictioni Phariſæorum, murmurationi populorum, & dicteriis otioſorum; & in antiqua lege Deus, ut plurimum queritur de modica ſubjectione, & confidentia populi ſui, qualibet hora, & occaſione murmurantis. Verum ſi unquam vere dici poteſt cum Sancto Auguſtino, Judæorum, & Phariſæorum crimina ad nos migraſſe, & facta fuiſſe Chriſtianorum propria; hoc potiſſimum dicendum eſt de murmuratione, quæ modo non eſt minus Deo gravis, & inviſa, quàm olim.

Ad hujus rei declarationem, ſupponendum eſt, ſi vobis ludet, quamvis in ſcripturis ſæpe querimonia confundatur cum murmuratione, atque in ſermonis hujus decurſu me conſuetudini accommodaturus promiſcue duobus his vocibus utar; hoc tamen re ipſa non eſſe unum, & idem; querimoniæ enim latiorem habent ſignificationem, & in utramque partem deſumi poſſunt, ideoque non numquam rationabiles eſſe poſſunt: Injuria quippe, & damnum, quod a proximo nobis infertur ſemper juſta eſſet, ſi ſemper injuſta eſſet querimonia; murmuratio verò ſemper accipitur pro injuſta querela, vel quæ fit ea ratione, quam tamquam cum ſcandalo conjunctam Leges vetant, vel tamquam parem inferendis majoribus malis, quàm illa ſint, quibus medicina quæritur adhiberi. Ita in aliquem murmurare eſt, actus illius, mores, vitæ genus, improbare, quin de illis conqueramur, qui medicinam facere poſſunt; murmurare contra mala, quæ patimur, eſt eos condemnare, quos eorum auctores eſſe ſuſpicamur; & prædicare, nos injuſte illa pati; tandem murmurare contra aliorum flagitia, eſt conflare illis odium, in quos nullum nobis jus eſt propter noxas, quarum illis ratio Deo unice reddenda eſt, & illis quibus Deus illos ſubjecit.

Murmuratio igitur accepta in hoc ſenſu pro querimonia, quam nos facere dedecet, vitium illud eſt vulgatiſſimum, de quo verba facimus, injuſtum, Deoque, & hominibus inviſum; ac fert animus, ut de hoc vobis verba faciam majori cum zelo, quàm de aliis, quia homines ſuapte natura in illud magis proclives ſunt; & ad illud tegendum ſpecioſiſſimas cauſas excogitant; & ſatis communis eſt error, quo plurimi viri boni ſe decipi ſinunt, murmur levem eſſe culpam, quæ nonnumquam reſpicitur tamquam zeli nimium ardentis effectus, quo publicæ utilitati conſulitur. Ad hunc illis errorem auferendum, Fideles, dico obmurmurationem qualem explicuimus, duo connotare, quæ a vobis rite perpendenda ſunt, quandoquidem Sermonis partitionem conſtituent.

Primùm certum, ac indubitatum ſignum eſt virtutis infirmæ; quod in priori puncto videbimus. Secundò eſt facilis ad majora crimina diſpoſitio. Quæ duæ veritates mea quidem ſententia complectuntur quidquid hoc in argumento ſolidius poteſt afferri.

In Bybliotheca noſtra vitium hoc cum Obtrectatione conjunctum eſt, cujus eſt ſpecies, tamen inde multa poſſumus mutuari.

Vide in To. I. Bybliotheca Mor. Evang. Titulum: DETRACTIO.

An oculus tuus nequam eſt, quia ego bonus ſum? Matth. 20.

III. Argum. De Invidia. De Invidia ſermo fit etiam in Evangelium Feriæ Tertiæ poſt ſecundam Quadrageſimæ Dominicam. Hæc agendi ratio, qua utuntur agricolæ adverſus Evangelicum Patrem familias improbanda ſane, atque ab omni æquitate videtur aliena. Quippe diei totius laborem, ac pondus prætexentes, auferre conabantur illi facultatem gratificandi aliis, qui non æque ac ipſi in diurnum opus incubuerant. Illos urebat invidia, quo perciti murmurabant contra Patrem familias, qui cum pari ſtipendio affeciſſet utroſque tum qui totam impenderant diem, tum qui noviſſime ad opus fuerant evocati, illum impellere admitebantur, ut cum jam de divina mercede conveniſſet, majorem æris vim pro laboris magnitudine reportarent. De hac igitur invidia verba facturus ſum, atque duas propoſiturus veritates, quæ quidquid in hoc argumento continetur majoris momenti, complectuntur.

Prima eſt, invidiam indigitare ingentem cordis corruptionem, naturam pravam, ſuperbam, amoris proprii

refertam, omnique charitate, naturali æquitate, & Chriſtiana religione vacuam.

Altera eſt: Peccatum hoc in hac etiam vita præcoci Inferno puniri iis pœnis, & crucibus, quas hoc vitium figit iis, quos urit, ac poſſidet.

Vide in To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum; INVIDIA.

Argumentum hoc ita poteſt aliter efferri.

Hoc etiam in argumento oſtendere poſſumus, Invidentem ingratum eſſe Deo, quippe non acquieſcens bonis, quibus divina largitas illum cumulavit, æquo non patitur animo, ubi videt alios ſimilibus affici, inſimulans Dei Providentiam, & illi quodammodo ſuccenſens.

Secundò. Injuſtum eſſe, & contumelioſum proximo, quippe illum perſequitur temere, nulla laceſſitus injuria, & nihil inauſum relinquit, ut apud omnes male audiat.

Tertio, ſibi metipſi crudelem eſſe, propter cruces, atque tormenta, quibus hæc animi perturbatio illum exagitat, ut videre eſt in Cain, & Saul, qui inviderunt Abel, & David.

Deſumptum ex eodem loco.

Sub finem Evangelii verba fiunt de exiguo Electorum numero; *multi vocati, pauci verò electi*. Sed hoc argumentum in aliud Evangelium, aliamque diem reſervamus.

PRO DOMINICA
SEXAGESIMÆ.

Exiit, qui ſeminat, ſeminare ſemen ſuum. Luc. 8.

I. ARGUM. De Verbo Dei.

NEMO ambigit, Fideles, quo minus Dei Verbum ſit vulgatiſſima, eademque præſentiſſima Salutis humanæ cauſa. Deus nobis loquatur opus eſt, ſi a nobis audiri vult: Nos revocet opus eſt, cum per infidelitatem ab illius cultu receſſimus; denique nos erudiat opus eſt de magnis, æterniſque veritatibus ſuis, ſi illis noſmet debemus ſubjicere, eaſque in praxim redigere; quam obrem Sancti Patres Dei Verbum, generale ſalutis noſtræ inſtrumentum, gratiarum omnium rivum, noſtræ prædeſtinationis cauſam, ac tandem viam appellant, qua Deus nos ad ſupremam adducit felicitatem.

Cum autem de Verbo Dei loquor, non intelligo ſolum verbum ejus intrinſecum, quo tamquam ſupremus mentis, & cordis hominum Dominus alteram quidem illuſtrat, & movet alterum, atque quocumque voluerit, circumagit, quod gratia interior vocatur, de qua alibi verba fecimus; Sed intelligo etiam verbum exterius, cum jungit hanc gratiam voci hominum, ut per aurem uſque in cordis penetralia permeet, efficiatque ut voluntates ejus, & cognoſcamus, & exequamur. Hoc intelligo verbum, quod ab Apoſtolis ad nos uſque pervenit, quod terram univerſam ejus ſubjecit Legibus; Fidem in totum terrarum orbem diffudit, inanium Deorum cultum delevit, & pertulit quocumque Veri Dei Cognitionem, hoc denique Verbum, quod crebro quidem auditis, ſed ex quo hodierna die parum proficiunt homines, ut minime verear aſſerere, in hoc fortaſſe Verbo Incarnato apertius contradici. Alii divinum hoc Verbum contemnunt; alii oſcitanter, & ſine cura audiunt, & omnes fere reſiſtunt; ita ut quantumlibet per ſe ſit efficax, ſæpe tamen per nequitiam, ac deſidiam noſtram omni careat effectu. Vos igitur hortaturus, Fideles, ad illud, ea, qua decet, reverentia, ac docilitate excipiendum oſtendere volo;

Primum, quanti illud facere debeamus. Deinde, quem inde fructum debeamus percipere; quæ tota erit Sermonis hujus partitio.

Vide in To. IV. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: VERBUM DEI.

Hoc argumentum aliter efferri poteſt. *Joann. 14.*

De creato Verbo in ore Concionatorum dici poteſt, quod Verbum Incarnatum, quod erat æternum Verbum de ſe ipſo dixit: *Ego ſum via, veritas, & vita.* Primum; *Dei Verbum eſt via ſalutis*. Hoc nos docet, nos regit, & unum eſt ex adminiculis, quæ inſtituit Deus, ut ad æternam perveniamus felicitatem. Secundò, *veritas eſt*; neque enim prædicatur, niſi quod nobis revelavit Deus, veritas ipſa. Tertiò *vita* eſt; Per illud enim gratiæ vitam recipimus, & tuemur.

Deſumptum ex locis iiſdem.

Exiit, qui Seminat, Seminare ſemen ſuum. Luc. 8.

II. ARGUM. De eodem Dei Verbo.

Totus iſte ſermo redigi poteſt ad duplicem veritatem, vel duas propoſitiones, quæ contineant quidquid utilius dici poteſt in hoc Argumento.

Prima eſt, Verbum quod prædicamus vere eſſe Dei Verbum, cujus Dei Miniſtri ſequeſtres ſunt.

Altera eſt, Verbum hoc dirigi ad homines, ut de officiis ſuis edoceantur; & poſtquam oſtenſa fuerit Verbi hujus vis, inſtitutio, & virtus, inferendæ ſunt concluſiones utriuſque partis propriæ.

Quod ad priorem pertinet, ſi hoc Verbum Dei eſt, qua de re non licet ambigere poſt explicitum Scripturarum teſtimonium; primùm audiendum eſſe animo proficiendi, non autem alia quapiam de cauſa, ſocietatis, occaſionis, curioſitatis diſertum audiendi ſermonem, vel cenſoria nota ſacrum Oratorem perſtringendi, vel extollendi. Sanctum Miniſterium! Verbum Dei! Quo tandem evaſiſti? Quam acriter Prophetæ contra hunc abuſum inſurrexerunt? Quomodo præſentiſſima noſtræ ſanctificationis adjumenta in damnationis noſtræ cauſam convertimus. Secundò Verbum Dei a nobis audiendum eſſe cum attentione, ac reverentia nobiſmet perſuadendo per os Evangelici præconis nos alloqui Deum; ejuſque juſſu nobis leges ipſius, ac veritates aperiri; & mox licet excurrere in contemptum, in quo ab hominibus hoc Verbum habetur, quin cogitent hæc totidem eſſe media, & ſalutis occaſiones, quas elabi ſinunt, quibus uti deberent, & quas negligunt. Tertiò in praxim redigendas eſſe veritates, quæ audiuntur, quin illud inſpiciant, utrum a Concionatoribus obſerventur nec ne; vel utrum eorum vitæ genus a verbis ipſorum diſſentiat. Nos quidem Sancti non ſumus; & hæc ratio eſt, quam uni Deo reddere debemus; ſed veſtrum eſt ea facere, quæ vobis dicimus, non autem actus noſtros imitari. Sancti non ſumus; ſed ideo ne minus ſanctæ ſunt veritates, quas prædicamus? Sancti non ſumus; ſed nonne Sanctum prædicamus Evangelium? nonne ſanctiſſima docemus placita, charitatem, injuriarum veniam, terrenarum rerum contemptum? Sancti non ſumus; verum numquid ideo minus Sanctos vos eſſe decet? Et Verbum hoc nonne in cordibus veſtris fructum facere oportet, quin ratio habeatur ſeminantis illud?

Quoad alteram veritatem, vel propoſitionem; Dei videlicet Verbum dirigi ad homines de Officiis ſuis erudiendos, duo hæc animadvertere poſſumus: Primum nobis ſingillatim eſſe applicanda, ea quæ generatim ab Evangelico Oratore dicuntur, & credendum nobis dici quod olim Nathan Propheta dixit Davidi; *Tu es ille vir*. Tu es ille ultionis cupidus, qui tandiu verſaris ſine ulla amoris ſignificatione, cum tuo conſanguineo. Cum Concionator loquitur de vivente in luxu, atque deliciis, nonne tibi dici poſſet? *Tu es ille vir*. Sed hoc tu tibi dicere debes, ac reſpondere non ſecus ac diſcipuli Salvatoris poſtquam illis dixit futurum, ut ab uno eorum proderetur: *& dixerunt omnes, numquid ego ſum?* Concionator dixit, avarum, fœneratorem, libidinoſum numquam aditurot poſſeſſionem Regni Cœleſtis. *Numquid ego ſum*, de quo loquitur? Hoc ſinguli dicere deberent de ſe, quin ab iis applicemur hæc dicta aliis, qui procul abſunt: Heu! ſi adeſſet hic, vel illa, certe hæc in ſe dicta cognoſcerent! Hic ſane eorum caracter eſt; hæc eorum hypotipoſis &c. Secundò ſatis non eſt hoc ſibi verbum applicare, retinendum eſt, accurate penſandum, ne ſimiles ſimus illi, qui obiter ſe in ſpeculo conſiderans, nec ultra ad id advertens animum, ſtatim obliviſcitur, qualis erat, & qualem ſe intuitus eſt, ut loquitur Sanctus Jacobus Apoſtolus. Hæc potiſſima ratio eſt modici fructus, qui ex Dei Verbo percipitur; vix auditum fuit, cum traditur oblivioni. Credimus, quemadmodum Concionator functus eſt ſuo miniſterio prædicans, ita etiam ſuo functum Auditorem, poſtquam audiit: Finis fieri poteſt per hæc Sancti Pauli verba, convertendo illa pathetice ad Auditores: *Timeo vos, ne forte ſine cauſa laboraverim in vobis*. Vereor, ne prædicans vobis, oleum, operamque perdiderim. Prædicavi vobis maxime neceſſarias Chriſtianæ religionis veritates; unum hoc mihi propoſui, ut veſtræ ſaluti conſulerem; in hoc omnes curas, laboreſque contuli, ut animarum veſtrarum utilitati proſpicerem; verumtamen timeo, ne fruſtra laboraverim. Verum nonne mihi quoque metuendum eſt, ne & ipſe meo defuerim officio? Numquam magis ſenſi pondus miniſterii mei, &c. *Ex eodem Tomo, ac Titulo.*

Matth. 26.

Jacob. 1.

ad Galat. 4.

Fit hoc argumentum ſermo quoque hucidit in Evangelium.

PRO DOMINICA
QUINQUAGESIMÆ.

Cum JESUS *appropinquaret Jericho, cæcus quidam ſedebat ſecus viam mendicans.* Luc. 18.

I. ARGUM. De cæcitate animæ, cordis induratione, de anima a Deo derelicta.

QUEMADMODUM ex omnibus vitæ hujus ægritudinibus nulla gravior, atque moleſtior eſt cæcitate, quæ nos ad omnia inutiles facit; ita & cæcitas animæ vetat, ne videamus bona, quæ nos manent, & deterrimos parit effectus. Quod vobis oſtenſurus ſum in duobus ſermonis hujus partibus; ubi videbimus

Primùm deplorabilem ſtatum, ad quem animæ cæcitas redigit peccatorem.

Deinde remedia huic morbo adhibenda, vel media per

Non deſunt alia de cæcitate ſpirituali argumenta in evangelium Feriæ 4. poſt quartam Quadrageſimæ Dominicam.

per quæ ex hoc ſtatu emergere valeamus. Utriuſque partis rationes ex ejuſdem Evangelii verbis mutuabimur.

Punctum Primum. Infelix ſtatus ſpiritualis cæcitatis tribus hiſce verbis exhibetur: *Cæcus quidam ſedebat ſecus viam mendicans*. Primum hæc cæcitas peccatorem eadem percuſſum imparem facit progrediendo in via ſalutis, & ſemitis juſtitiæ: claudit enim oculos luminibus gratiæ, quæ nonniſi ægre illos valent illuſtrare, quod verbum illud indigitat, *ſedebat*, qua in re peccator ſimilis eſt Ægyptiis, quibus Deus horribiles immiſit tenebras, in quibus nemo illorum movere-ſe potuit de loco, ubi erant, cum illæ ceciderunt. Peccator hoc modo cæcus terrena tantum cogitat, & hæret, quin ne pedem quidem Cœlum verſus proferat. 2. Cæcus Jerichuntinus *ſecus viam* non patebat ſolum temporum inclementiæ, ſed prætereuntium, eique illudere cupientium nequitiæ. Vera imago cæci peccatoris, qui omnium tentationum ludibrium, obnoxius eſt ſævitiæ invifibilium inimicorum, qui in illum tamquam Samſonem alterum exercere poſſunt furorem ſuum, & ſæviſſimos effectus exonerare. 3. Hic idem cæcus Evangelicus ad extremam redactus erat inopiam, *mendicans*, quam ob rem ſtipem emendicare tenebatur. Quæ etiam eſt vivens imago peccatoris, qui in cæcitate ſupernaturalibus deſtitutus gratiis eſt, & illæ, quæ miſerationis titulo ipſi conceduntur, ſunt infirma ſubſidia &c.

Punctum alterum. Hoc in ſtatu licèt deplorabili, deſperandum tamen non eſt: non eſt abjicienda ſpes reſurrectionis, & ecce quomodo cæcus noſter Evangelicus viſum recipere quærit. Confugit ille primum ad Deum Precibus Dei Filium fatigat: JESU *Fili David miſerere mei*. (Luc. 8.) Oratio extremum eſt cæci peccatoris perfugium: Ad id numquam illi deeſt gratia neceſſaria. 2. Sequitur duces ſuos, qui adduxerunt illum ad JESUM, *& juſſit eum adduci ad ſe*. (Ibid.) Admirabile ſecretum, quod voluit Deus homines docere, ut ſequantur videlicet prudentis, & oculati directoris conſilium; non ſolum ut illos de errore, & evagatione, in qua erant, educat, verum etiam, ut illos perducat ad Deum, & in viam ſalutis reſtituat. 3. *Et Sequebatur eum*. Peccator hic oculorum acie donatus gratiæ fidelis eſſe debet; per grati animi ſenſum reſpondere debet inſigni beneficio, quo cælitus affectus eſt, videns ſe ex adeo periculoſo ſtatu emerſiſſe.

Rationes, & rerum copiam ſuppeditabit in To. I. Bibliothecæ Mor. Evang. Titulus: CÆCITATIS.

JESUS *juſſit illum adduci ad ſe, & interrogavit illum dicens, quid tibi vis faciam? At ille dixit, Domine, ut videam*. Luc. 18.

II. Argum. Quid calamitoſius accidere poteſt homini, quàm oculorum acie privari, qui ſunt graduum noſtrorum duces, noſtrarum cognitionum miniſtri, & faces, quarum ope omnia Mundi hujus mirabilia detegimus? Profectò ſi quid eſt in mundo miſeratione dignum, eſt adſpectus hominis tanto carentis bono, qui, ut Sanctus Vir Tobias affirmabat, nihil habet voluptatis in terra. *Quale gaudium mihi erit, qui in tenebris ſedeo, & lumen Cæli non video?* (Tob. 5.) Quibus addere poſſem, hoc non tantum eſſe deſtitui pleriſque vitæ hujus commodis, verum etiam obnoxium eſſe caſibus omnibus, vitæ eidem impendentibus. Quæ quantumvis miſerrima ſit calamitas, noſtis tamen, Fideles, corporis cæcitatem levem eſſe imaginem cæcitatis ſpiritus, qua bona pars hominum percuſſa eſt per hos dies tenebrarum. Hoc enim nomine appello hos bacchanalium, ac intemperantis nequitiæ dies, de quibus dici poteſt, quod dicebat Filius Dei tempore Paſſionis ſuæ, hoc tempus eſſe, quo tenebrarum poteſtates in terris dominationem exercere, ac triumphare videntur. *Nunc eſt hora veſtra, & poteſtas tenebrarum harum*. (Luc. 22.)

Quæ enim gravior eſt cæcitas, quàm videre vitium ubique agere triumphum? Ludi, alea, choreæ, convivia, & flagitioſiſſimæ quævis libidines palam gliſcunt, ac dominantur; ita ut moderatiſſimus quiſque ſibi licere hoc magis, quàm alio quolibet tempore, inſanire, putet, & ea facere, quæ extra tempus hoc aggredi pudor, & conſcientia vetaret. Ad vos igitur avertendos ab his nequiſſimis ſolatiis, quæ nonniſi funeſta eſſe poſſunt propter ſupplicia, quæ de Cœlo detrahere conſueverunt, fert animus oculos aperire veſtros, ut intueamini periculum, cui ſe objiciunt illi, qui ſe trahi ſinunt torrente adeo perniciosæ conſuetudinis. Idcirco vobis oſtendere volo

Primùm hæc ſolatiorum genera, quæ via alio quovis tempore probari poſſunt, per hos tenebrarum dies crimine carere non poſſe, propter periculum noſmet objiciendi iis flagitiis, quæ ipſi etiam damnamus, & quæ numquam licita eſſe confitemur.

Secundò, quia hæc flagitia, in quæ ruere tantæ facilitatis eſt, numquam ſunt, quàm hoc tempore, nequiora. Quæ erit Sermonis partitio.

In To. IV. Bibliothecæ Mor. Evang. conſule Titulum. SOLATIA.

Houdry Biblioth. univerſ. To. poſtremus.

Ecce aſcendimus Jeroſolymam, & ibi conſummabuntur omnia, quæ ſcripta ſunt de filio Hominis; tradetur enim gentibus, & illudetur, & flagellabitur, & conſpuetur. Luc. 18.

III. Argum. De Bacchanalibus. Quare Eccleſia, quæ numquam Myſterio caret, quodcumque præcipiat, objicit nobis ob oculos Paſſionem, & mortem Salvatoris hoc tempore, & hos lætitiæ, ac hilaritatis dies inter luctuſiſſimos anni dies numerare videtur. Nullus dubito, quominus ſtatim animo vobis occurrant rationes plurimæ; dicet enim aliquis ipſam velle hoc intemperantiæ tempore efficere ex corpore Filii Dei vallum veluti quoddam ad inhibendum curſum criminum, quæ majori cum impetu videmus perrumpere. Alius dicet fortaſſe inuere velle, peccatores mediis in Urbibus, oppidiſque totidem extruere Salvatori cruentos Calvarios, quot ſunt aulæ, convivia, & libidinum loci, ubi indignius excipitur, quàm olim a Judæis Paſſionis tempore fuerit exceptus. Si enim vultis, illa ſecernere ſtudet Fideles Dei Servos ab aliis extollendo Crucis vexillum, ut ſub hoc veros omnes Chriſtianos tamquam exercitum colligat, opponendum Principi tenebrarum, qui videtur hoc tempore ſupremum imperium exercere: *Nunc eſt hora veſtra, & poteſtas tenebrarum harum*: Pateor, has rationes, aliaſque plures quæ poſſent afferri æquiſſimas, & veriſſimas eſſe; ſed aliam hodierna luce vobis allaturus ſum, quæ fortaſſe animum veſtrum non ſubiit, quam plures impugnabunt, & quæ probabilius non eſt omnibus placitura. Videlicet

Primùm peccatores hoc intemperantiæ tempore evertere, ut ita dicam, Crucem Salvatoris mundi, 1. quia illius fructum, virtutemque ſibi inutilem faciunt, ex ea non proficientes. 2. quia vitam ducunt prorſus oppoſitam paſſionibus Filii Dei, & ſequuntur placita Cruci prorſus contraria. 3. quia opus eſt, ut vitium quodammodo de Cruce triumphet, omnemque virtutem ejus exhauriat; quod occaſionem præbet Sancto Paulo amariſſimis lacrymis eorum calamitatem proſequendi: *Nunc autem & flens dico inimicos Crucis* CHRISTI, *quorum finis interitus, & gloria in confuſione ipſorum*.

Secundò Peccatores e contra per impietatem Crucem Salvatoris extollunt, & calamitoſo hoc tempore erigunt. 1. quia inſtaurant contumelias, quas ingerunt Salvatori, *conſpuetur, flagellabitur &c.* Peccata enim quæ committunt, totidem ſunt Paſſionis ejuſdem inſtrumenta. 2. quia majori cum cognitione cauſæ illum offendunt, quàm Judæi, qui non ita diſtincte illum noverant; Tertiò, quia hæc ſcelera modo inferuntur illi, cum glorioſus regnat in Cœlo, ubi contumelioſius afficitur, quàm cum Paſſionis ſuæ tempore afficeretur.

Argumentum hoc in Bibliotheca non invenitur; ſed Concionatori relinquitur integrum tempeſtatis hujus flagitiis applicare, quod dicitur de peccato, quod inſtaurat mortem Filii Dei.

DE FLAGITIIS,
QUÆ BACCHANALIORUM DIEBUS GRASSARI CONSUEVERUNT.

Noli eſſe in conviviis potatorum, nec in comeſſationibus eorum qui carnes ad veſcendum conferunt.
Proverb. 23.

I. Argum. De vini, & cibi intemperantia. SAPIENS illud monitum, quod Eccleſiaſticus divino afflatus lumine, voluptuoſis hominibus tradit, quorum negotium otium eſt, qui tempus in conviviis, & impudicitiis traducere quærunt, numquam magis neceſſarium eſt, & opportunius, quàm hac tempeſtate, cui univerſalis ferme corruptio morum nomen Bacchanalium fecit. Scio equidem eſſe multa, quæ conferunt plurimum flagitiis, quæ nunc patrantur: aleam, choreas, aliaque id genus ſolatia, quæ homines ſibi hoc potius, quàm alio tempore licere putant, oblivionem inducere pietatis, Chriſtianæ mortificationis, & omnes fere Religionis ſenſus jugulare, ut ſolatiis tantum, ac voluptatibus vacent. Fatebimini tamen vulgatiſſimam horum temporum noxam eſſe intemperantiam, & exceſſus, qui in hac re committuntur eſſe vel cauſam, vel occaſionem cæterorum. Itaque cum in comeſſationibus, compotationibuſque intemperantia maxime ſit extimeſcenda in jugibus conviviis, & hiſce diebus oblectationum; credidi, poſtquam vobis oſtendero ea pericula, quibus obnoxia eſt conſcientia inter temporis hujus ſolatia, nihil me utilius facere poſſe, quàm ſingula ſeorſim ad examen vocare, & hodierna die initium ducere ab intemperantia, a qua pauci ſibi cavent hoc tempore, quæ tamen eò periculo propior eſt, quò convivia, quæ illi occaſionem tribuunt, ſemper fuerunt ſignum honeſtiſſimæ hilaritatis, & cum Scripturarum argumentis, tum Sanctorum virorum in Veteri Teſtamento exemplis probatiſſimæ. Verum cum ſine hac cætera quæcumque ſolatia langueant

videantur, & alioquin exceſſus illius ſint flagitioſiores, quàm vulgò exiſtimentur, per vos mihi liceat citius occurrere malo, ac vobis oſtendere neceſſitatem Conſilii, quod Spiritus Sanctus adſtruit, & quod Sanctus Paulus ſæpe primis iteravit Fidelibus, ne illis intereſſe velitis commeſſationibus, in quibus homines ſibi gloriæ vertunt eadem flagitia, quæ illic patrantur. O nimium felices horum temporum Chriſtiani, ſi ex adeo ſapienti conſilio proficerent; & quàm me beatum putarem, ſi conſequi poſſem, ut illud amplecteremini. Quod autem vobis ad evitandum intemperantiæ vitium dicturus ſum, a Tertulliano mutuabor, videlicet cum hæc extiterit originalis peccati cauſa in primis parentibus, efficere, ut quodammodo in ſingulis peccatum illud reviviſcat, & fiat, ut ita loquar actuale ratione eorum, qui huic ſe mancipant vitio, quemadmodum ſe eidem populus Iſrael ingurgitabat; hoc enim laudatus Pater utitur exemplo ad ſententiam ſuam comprobandam: *Primus populus primi hominis deſcutpſerat crimen*. Emphaſim ſapit hæc loquendi ratio, & Auctoris ſui redolet ingenium, verum ſatis ſolida, & moralis mihi videtur ad ſermonem inſtituendum, ubi vobis oſtendam, intemperantiam alterum eſſe peccati originalis genus; vel potius vivam eſſe ejuſdem imaginem per ea mala, quæ gignit in anima, & corpore eorum qui ſerviunt abdomini.

Primùm in eo, quod hominem dejicit de gradu ſuæ nobilitatis, eumque ad brutorum conditionem redigit, quæ in hac re longe magis ſunt nobis ſobria, ac minus gulæ indulgentia.

Secundò, magis adhuc Chriſtianum dedecet hominem, qui per hoc vitium dedecore afficit Religionem ſuam vitam ducens prorſus paganam. Hæ duæ erunt ſermonis hujus partes, & rationes propter quas debemus perhorreſcere vitium, cui omnes hoc tempore ſeſe ingurgitare videntur.

Vide in To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: INTEMPERANTIA.

Riſu reputavi errorem, & gaudio dixi, quid fruſtra deciperis? Eccleſ. 2.

II. Argum. De Solatiis generatim, & de Bacchanalibus præfertim.

Inter graviſſimas, ac teterrimas plagas, quibus Deus olim Egyptum percuſſit, non extremum locum obtinuere horrentes tenebræ, quæ triduo regioni illi incubuerunt. Ita erant denſæ, ut palpabiles eſſent; & ita obſcuræ, ut Ægyptii mutuo cognoſcere; neque de loco in locum movere ſe poſſent; denique tantus earum erat horror, ut Aſtra omnia in Ecclypſim, & natura univerſa in profundam noctem demerſa viderentur. Nonne diceres tres illos tenebrarum dies, qui ſemel tantum viſi ſunt, cum idololatria graſſaretur, nunc quotannis reviviſcere in Chriſtianæ Religionis umbilico? Quod enim nomen melius convenit diebus, quibus tantam Dei oblivionem videmus, tantamque in pleriſque hominibus cæcitatem? Quid ergo? Numquid neceſſe eſt, ut vitium ſuum habeat tempus? ut impietas ſuum habeat regnum? & ex plerorumque Chriſtianorum cordibus amorem judiciorum Altiſſimi extrudat?

Verùm eſt nihil in mundo permanere, & eſſe omnia in jugi viciſſitudine; ſed Dæmonem una cum Filio Dei in pacem accedere; vitium, ac virtutem viciſſim prodire, & ſicut dies, & nox totum vitæ noſtræ tempus partiuntur, gratiam, & peccatum ſimiliter anni tempeſtates partiri; hoc illud eſt quod ſane intelligere nequeo. In duplici autem ſermonis hujus parte vobis oſtendere fert animus

Primùm Chriſtiano nuntium mittendum eſſe ſolatiis omnibus profanis, mundanis, noxiis, ac periculoſis. Hoc ille ſe facturum recepit per Baptiſmi profeſſionem; hoc illi ſua præſcribit Conſcientia, & Lex Chriſtianiſmi, quam amplexus eſt:

Secundò ſanctificanda illi eſſe ſolatia, quæ neutra ſunt, per rectam, quam habere debet intentionem, utens illis tamquam remediis, quibus indiget, & conſilio per illa novam acquirendi vim ad obeunda omnia ſui ſtatus officia.

Vide in To. IV. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: SOLATIA.

Hoc ipſum argumentum ita aliter efferri poteſt.

Oſtendi etiam poteſt alia ſolatia; quantumvia honeſta, ac licita ſint, tamen eſſe regenda, & adhibendas eſſe regulas petitas a neceſſitata, convenientia, & charitate, quæ tempus in illis inſumendum debent coarctare.

Primùm neceſſitas, quæ legum omnium princeps eſt, jubet poſt laborem, atque tumultum ſolatium aliquod adhiberi, non ſecus ac poſt ærumnas, & morbos; & devotio ipſa indiſcreta haberetur; ſi recreationem hanc animo laboribus, vigiliiſque confecto, & corpori infirmitatibus obruto negaret; Periculum in eo ſitum eſt, ne quis ſibi blandiatur, & extra neceſſitatis terminos evagetur.

Secundò convenientia; quæ lex eſt mundi ad urbanitatem informati, jubet aliquid tribui ad honeſtum ſodalitatum ſolatium, in quibus aliquis officii cauſa reperitur; ſed ſervanda ſemper eſt in ipſa oblectatione convenientia.

Tertiò Charitas etiam exerceri, & poteſt, & debet, adnitendo, ne quis lædatur, & ut omnes ædificentur.

Vide in To. IV. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: SOLATIA.

Alter eiſ efferri poteſt ipſum argumentum.

Cum ſolatia non ſint niſi remedia adinventa ad homines recreandos, tres hinc inferri poſſunt concluſiones, quæ totidem ſint veluti regulæ, ut illis optime utamur.

Harum prima eſt, ſolatia non eſſe appetenda propter ſe, ſed quemadmodum pharmaca ad bonam dumtaxat valetudinem adhibentur, ita & ſolatia ad corporis, mentiſque vires adhibenda eſſe; ideoque ea quæ ad id ſunt aptiora, eligenda.

Altera eſt adhibenda eſſe magna cum mediocritate; pharmacia enim non utimur velut cibis, ſed magna ſolum cum cautione, & ex mera neceſſitate.

Tertia; ea eligenda ſunt quæ ſunt maxime innoxia, videlicet minus violenta, ac minime periculoſa. Similiter non omnibus promiſcue ſolatiis indulgendum eſt, ſed ea præferenda, quæ nos nequeunt diſſipare, atque in vitium perducere.

Quid ſtatis toto die otioſi? Matth. 20.

III. Argum. De Ludo.

Si noſſe vultis, Fideles, quæ ſit cauſa flagitiorum omnium hoc tempore, & quare plurimorum vita, quæ damnabilis otioſitas eſt, vitiis omnibus viam pandens, & prohibens, ne vacent homines officiis vitæ civilis: verbo dicam ludum eſſe ſine modo, & ex animi potius libidine, quàm ſolatii cauſa ſuſceptum; cui hoc tempore cupiditas potiſſimum, & hominum furor indulget. Sed cum de ludo loquor, non ideo ludos omnes generatim improbo, immò ne ullum quidem ſingillatim, niſi quædam acceſſerit circumſtantia, qua vitioſum fiat, quemadmodum deinceps explicabimus, ſed tantum exceſſum, cupiditatem, effrænem ludendi libidinem, quæ numquam eſt innocens, quod re adhuc integra eſt conſiderandum. Quamobrem cum hæc libido inordinata ſit in fine quem ſibi propoſuit; in tempore, quod inſumit, & pecuniæ vi, quam periculo objicit, ita dico ludum in triplici hac re corrigendum eſſe; alioquin non ſolum nocuum eſt, verum etiam origo plurimorum criminum, & ſæpe cauſa corruptionis vitæ totius.

Primùm in fine corrigendus eſt, ita ut in eo non voluptas tantum quæratur, vel lucrum, quæ eſſet ſexcentorum malorum cauſa.

Secundò corrigendus eſt in pecuniæ, quæ aleæ objicitur, ſumma, ne familia patiatur detrimentum; & ne prodigatur ſubſtantia in utiliorem uſum inſumenda.

Tertiò, temporis quoque jactura caſtiganda eſt, ne in negotium, & vitæ occupationem tranſeat, ex qua oritur vita inutilis, ac deſidioſa; quæ ſingula in triplici ſermonis parte videbimus.

Vide in To. IV. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: SOLATIA.

Alter eſ ferri poteſt hoc ipſum argumentum.

Oſtendere poſſumus etiam ludum ex eo eſſe ſolatiorum genere, quæ corrigi poſſunt. Verum eſt per abuſum, qui hodierna die percrebuit, pauciſſimos eſſe, qui hac in re ſe intra juſtos fines contineant; & longe facilius eſſe prorſus abſtinere ſe, quam eam, quæ oportet, ſervare mediocritatem. En tamen quænam ſervandæ ſint leges, ne Deus lædatur, & ut innocens ſolatium habeatur.

Primùm quidem nemo ſibi aleam debet permittere. Hæc vetita eſt legibus Civilibus, & Eccleſiaſticis, inferius rationes, & auctoritates afferentur.

Secundò Ludus quantumvis honeſtus, ac licitus migrare non debet in quotidianam occupationem, neque nimium temporis ſpatium in illo eſt inſumendum. Ita illi, quibus luditur alea pernox, cavere ſibi debent, ne ſuæ officiant conſcientiæ, & valetudini. His uti ſolatiis, idem eſt ac illis abuti contra finem, propter quem ſunt inſtituta.

Tertiò Aleæ objicienda non eſt gravis auri, argentique vis: Ludus non debet migrare in negotiationem, ſed in animi refectionem; neque ludendum eſt, ut lucrum, ſed honeſta animi remiſſio percipiatur. Num fas eſt ſine probro aleæ objicere familiæ ſuæ bona, ut libidini ludendi ſatisfiat?

Vide Titulum SOLATIA *in To. IV. Bibliotheca Mor. Evang. ubi de ludo etiam ſermo eſt.*

Idem aliter.

Oſtendere etiam poſſumus, Primùm Ludum gravius eſſe malum, quàm exiſtimetur. Secundò licèt nihil ibi mali eſſet præter otium, & inutilitatem vitæ, quæ in ludo tranſigitur, hoc ſatis eſſe, ut jure damnetur, & oſtendatur, quàm longe hæc vita abhorreat ab ea, quam ducere debet Chriſtianus.

Pro parte priori enarranda ſunt mala, quæ ex alea proficiſcuntur. Primùm ex ea propenſione, qua homo fertur in ludum, cupiditas oritur, ex cupiditate habitus; ex habitu amor, qui æque periculo-

ſus

ſus eſt, ac amor terrenorum bonorum, & voluptatum. Secundo ibi dominatur injuſtitia; fraus, ac dolus non deeſt, ac incidunt multa, quæ reſtitutionis inferunt obligationem. Tertio ludus occaſionem aperit iracundiæ, perjurio, blaſphemiæ, rixæ, & contentioni. Quarto Ratio reddenda eſt temporis, quod perit; & officiorum, quæ negliguntur. Quintò, perit patrimonium, cum interea uxor plorat, gemunt filii, quibus negatur fortaſſe, quod illis neceſſarium eſt, ut crudelis parcitas abradat argentum in aleæ ſumptus impendendum. Sexto denique eſt familiarum calamitas, & malorum, quæ ſubſequuntur, cauſa.

Pro parte altera liquet aleatorum vitam deſidem eſſe, & otioſam; mortales id genus inutiles eſſe reipublicæ, Chriſtianos nomine tenus, qui nullis, uti par eſt, Religionis officiis perfunguntur.

Vide locum, quem ſuperius memoravimus.

Probare poſſumus etiam ex ludis, aliiſque ſolatiis multa eſſe periculo proxima, plura noxia, pauciſſima licita, Prima metuenda ſunt; alia fugienda; tertia denique parciſſime utenda. Hujuſmodi in occaſionibus quæritur pietas, juſtitia, & temperantia. Pietas, ne noſmet periculoſis implicemus ſolatiis. Juſtitia, ut noxia fugiamus; Temperantia, ut licitis ſobrie, & citra affectionem utamur.

Domine, ut videam. Luc. 18.

IV. Argum. De Spectaculis Comœdiis, Choreis.

In hebdomadæ hujus Evangelio, cæcus pauper mundi Salvatorem rogat: Fili David, ſive Propheta ſis, ſive quem expectamus, Meſſias; ſive tamquam Moyſes alter prodigiorum faciendorum poteſtatem acceperis: en tibi objectum tua miſeratione digniſſimum; miſertus mei mihi largire, quod natura vitam mihi tribuens negavit, & quod negans omne mihi abſtulit gaudium, quod haberi poteſt in terris. Aperi oculos meos, qui clauſi luci, lacrymis tantum pateſcunt. Quandoquidem a me petis, quid a te mihi fieri velim, peto Domine, ut videam. Æquiſſima proculdubio hæc erat petitio, Fideles, & ſi in vita nihil nobis charius eſt oculis, eo in ſtatu ad quem hic pauper redactus erat, quid magis neceſſarium petere poſſet, non video. *Domine, ut videam.*

Veruntamen quantumcumque ſit bonum, quod a natura accepimus per facultatem objecta videndi, quæ nobis in oculos incidunt: neſcio utrum hoc tempore Chriſtiani profus oppoſitum petere debeant, an cum Sancto Propheta Rege potius deprecari: *Averte oculos meos, ne videant vanitatem.* Prohibe Deus, ne oculi hæc videant Spectacula, in quibus vanitas, pompa, magnificentia, & quidquid illecebrarum eſt in mundo, eniteſcit. Quid enim hoc videtur tempore, niſi objecta fallentis, quæ in nobis cient amorem vanitatis? Quod ſi mundi ſectatores hoc potiſſimum tempore omnibus ſenſibus ſuis ſatisfaciunt per objecta, quæ illorum propria ſunt, dicere poſſumus, jucundiſſimum eorum ſolatium, & quod perdite quærunt eſſe Comœdiam, choreas, & alis ſpectaculs, quæ ſæpe criminoſa ſunt, ac ſemper periculoſa; Spectacula Chriſtianæ Religionis ſpiritui oppoſita, & profeſſioni, quam ſolemniter elicuimus, pollicitinos mundi pompis, & oblectationibus eſſe abrenuntiaturos; quandoquidem palam eſt ſeſe illis iterum mancipare, eos qui tanto cum ardore conſectantur ſpectacula publica, in quibus olim non deerat nota quædam apoſtaſeos a Fide, & Religione; quemadmodum diſertiſſimus Salvianus teſtatur. *Eſt quadam in ſpectaculis apoſtaſia Fidei.*

Non ideo tamen eò uſque noſtra perveniet cenſura, ut aſſeram omnino Chriſtianam profeſſionem ejurare eum, qui Spectaculis intereſt, quibus Fideles non modicum Bacchanaliorum tempus impendunt; ſed cum jam oſtenderim quot accidant mala in aliis temporis hujus oblectationibus, dicam, nonnullis criminoſiſſimum, & aliis periculoſiſſimum, & digniſſimum eſſe lacrymis, quas fundit Eccleſia, videre filios ejus ita cæcos, ut vanæ curioſitati ſatisfacturi ſalutem ſuam periculo objiciant: Quamobrem non perſequar inanes vitiorum imagines, & ſi uſus fuero verbis, ac ſententiis Sanctorum Patrum ad improbanda ſpectacula, qualia hodierna die fieri conſueverunt, hoc tunc accidet, cum Antiquorum flagitia erunt utrobique communia. Sed poſtquam ingenue confeſſus fuero noſtrorum horum temporum ſpectacula minus eſſe veteribus criminoſa; non fatebor tamen ideo omni culpa vacare, & oſtendam

Primum, quæcumque adhibita fuerit cura ad ſcandalum auferendum, ut aliqua honeſtatis ſpecies ſervaretur, tamen ſuper eſſe adhuc labem, quæ merito Concionatorum zelum exacuit, qui docent, non licere citra noxam pluribus hujuſmodi ſpectaculis intereſſe.

Secundo, cum ſemper periculoſum ſit hominibus hæc ſpectare, arduum eſſe, ac valde difficile aliquem inde æque innocentem, qualis illuc acceſſit reverti. Quæ tota erit Sermonis hujus partitio.

Houdry Biblioth. univerſ. To. poſtremus.

Vide in Tomo IV. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: SPECTACULA.

Cæcus quidam ſedebat ſecus viam. Luc. 18.

V. Argum. Quomodò Chriſtianus ſeſe gerere debeat tempore Bacchanaliorum.

Triſtis flagitiorum adſpectus, quæ hoc potiſſimum tempore graſſari conſueverunt, me cogit, ut ſuggeram vobis rationem evitandi illa, & fugiendi pericula, quibus tot Chriſtiani ſe objiciunt temere per hos dies adeo funeſtos ipſis etiam temperantiſſimis, quos conſuetudinis torrens pertrahit ad ea, quæ alio quovis minus flagitioſo tempore vera eſſe peccata exiſtimarent.

Si unquam Evangelica inſtituta mundi placitis fuerunt oppoſita; hoc proculdubio accidit in ea ratione, qua homines contra inimicos decertant. Mundus enim in hoc gloriam ſuam ſtatuit, ſi prior illos aggrediatur, vel illos præſtoletur, & quærat occaſionem virtutem ſuam oſtentandi; cum e contra ſpectet fugam, tamquam turpem infirmitatis, & inertiæ notam, dum interea nos doceat Evangelium in prælio, quod Chriſtianus jugiter gerere debet contra Mundum, & dæmonem, fugam non eſſe ignaviæ, vel imbecillitatis notam, ſed potius actum generoſitatis, & fortitudinis; ita ut maxima Chriſtianiſmi prudentia ſit fugere occaſiones, ubi lapſus, & omnimoda clades inevitabilis nobis videretur. Apertiſſimæ hujus oppoſitionis ratio eſt hoc ejuſdem veritatis oraculum: *Qui amat periculum peribit in illo.* Eccleſ. 3.

Verum equidem eſt hoc axioma non eſſe de caſibus omnibus, omnibuſque peccatorum generibus intelligendum. Neque enim deſunt peccata quædam, quibus repugnare licet, cujuſmodi ſunt ira, ultio; & Chriſtianæ generoſitatis actus eſt inimicum convertere, eique ſinceræ reconciliationis actus profiteri. Sed in flagitiis, quæ circa voluptatem verſantur, & in occaſionibus, ubi nobis æquiſſima ſuppetit cauſa de nobis diffidendi, & vulgo etiam in pleriſque peccatorum generibus, prudentiæ, vel ut alii docent, fortitudinis, virtutiſque actus eſt fugam capeſcere, & peccandi occaſiones evitare. Quod probandum aggredior duabus rationibus, quæ totam hujus ſermonis partitionem conſtituent.

Prior deſumitur ex parte Dei, ſine cujus ope inimicum ſuperare non poſſumus.

Altera ex nobis metipſis, quibus utendum eſt omnibus viribus, ut potentibus inimicis reſiſtamus.

Oſtendendum mihi eſt igitur: eum qui ultro ſe objicit occaſioni, nihil expectare poſſe a Deo, cujus monita, & minas contemnit, quod in priori parte videbimus.

Secundo, temerario huic omnia a ſemet eſſe metuenda, quia numquam, niſi in hujuſmodi occaſionibus infirmior invenitur.

Vide in To. III. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: OCCASIO.

PRO EVANGELIO

FERIÆ QUARTÆ CINERUM.

Cum jejunatis, nolite fieri ſicut hypocritæ triſtes. Matth. 6.

I. Argum. De jejunio, & quo jure inſtitutum ſit. Tertullianus l. 1. de jejunio.

QUovis tempore, Chriſtiani, jejunium ita commendatum fuit, ut tum veteris Legis Sanctis, cum Novæ hæc virtus optatiſſima fuerit; & prout illorum Sanctitas crevit, eorum abſtinentia recentibus ſeveritatis incrementis floruerit. Dici etiam poſſet, ſecundum Tertulliani ſententiam, abſtinentiam, quam hic Pater *portionale jejunium* appellat, primam eſſe virtutem, quam Deus ab ipſis uſque ſæculorum primordiis ab homine exegit, tamquam primum Sanctitatis, & innocentiæ tributum, primam legem quam Primis Parentibus irrogavit, & quam infringere non potuerunt, quin interirent, atque in interitum omnem progeniem ſecum raperent. Non ſolum de abſtinentia, & hac jejunii portione; ſed de ipſo jejunio, quod hoc ſanctitatis tempore præcipit Eccleſia, de hoc jejunio, quod alii vocant animarum alimoniam, alii vitiorum omnium medicinam, aliique virtutum omnium theſaurum; de hoc jejunio, quod tot ignavi reformidant Chriſtiani, de hoc jejunio, quod tot polluunt æquo liberiores homines, & cui tot poſteriorum ſæculorum hæretici bellum indixerunt, tamquam libidinis omniumque corporearum voluptatum inimico: De hoc inquam jejunio vobis verba facere inſtitui, perſuaſurus, ut religioſe obſervetis præceptum, quod hodierna die ſcopulus eſt, in quem longe plurimi illidunt, alii quidem nimis ſibi blandientes, alii vero id, quod ſalutis medium eſt, ſibi in damnationem, & lapſus occaſionem vertentes. Hoc,

iterum dicam, me impellit, ut apud vos loquar de hoc præcepto, quod nunc temporis nobis imponit Eccleſia, & de modiis jejunium ſanctificandi, ut Prophetæ verbis utar, *Sanctificate jejunium*, ne in eorum infortunium labamur, de quibus loquitur Sanctus Chryſoſtomus: qui in jejunio ſuo, quæ unica ferme actio eſt pœnitentiæ, quam faciunt pro peccatis ſuis, nova perpetrant crimina per alia jejunia, aliaſque pœnas expianda. Ad id autem fert animus hodierna die vobis oſtendere *Joel. 2.*

1. Obligationem jejunii, & quantam auctoritate fuerit irrogatum.

2. Quænam eſſe debeat praxis illius, videlicet quomodo ſit ſanctificandum, ut cum merito obſervetur, & ſancte adimpleatur. Quæ tota erit ſermonis diviſio.

Vide in To. II. Bybliotheca Mor. Evang. Titulum: JEJUNIUM.

Memento homo, quia pulvis es, & in pulverem reverteris. Genes. 3.

II. ARGUM. De Cinerum cæremonia. Hæc fuit olim mortis ſententia Dei ipſius ore prolata in primum hominum parentem, fere ſtatim ac vita donatus fuit. Hodierna verò die ab Eccleſia inſtauratur Dei ſpiritu animata, & Oraculorum divinorum ſequeſtri. Nam perinde ac fidelium omnium experientia, & exemplum mortalium omnium, qui nobis præceſſerunt, non ſatis valide hanc nobis veritatem probaſſent, moriendum ſcilicet eſſe; vel ſenſibilium voluptatum illecebræ omnem nobis ademiſſent cogitationem; Eccleſia hæc, quæ numquam in actionibus ſuis vacat Myſterio, re futurum cenſuit quotannis hac cæremonia mortis noſtræ memoriam reſricare, & docere homines, quacumque tandem polleant vi, ſerius, ocyus in cineres eſſe redigendos, & hunc faſtum, quo circumnitent cum ipſis contumulandum eſſe, futurumque mortis trophæum, & exemplum vanitatis rerum omnium terrenarum. Igitur Sanctum hoc Quadrageſimæ tempus pœnitentiæ factum inchoatura nobis potiſſimam rationem, mortis videlicet cogitationem, proponit Eccleſia, cujus ut inſtitutum, ac mentem ſequar, vobis repetere fert animus fatalem ſententiam iis contentam verbis, quæ in hac profert cæremonia. Ita perfecte Eccleſiæ mentem aſſequar, ſi vobis oſtendere potero

Primum Sententiæ hujus memoriam, quæ mortis cogitationem inſtaurat, ejuſque funeſtos exitus in mentem revocat validiſſimam eſſe rationem, qua ad veram agendam pœnitentiam impellimur. Hæc prima eſt animadverſio, quam in hac irrevocabili ſententia vobis faciendam propono.

Secundo cinerem, & pulverem, in quam nos redigit mors propter ſententiam eamdem, eſſe nobis exemplar pœnitentiæ a nobis faciendæ.

Duæ maximi momenti veritates, & animadverſiones; quarum altera nos docet pœnitentiæ neceſſitatem propter neceſſitatem mortis; altera vero nos erudit, quomodo facienda ſit hæc pœnitentia, qui modus deſumitur a ſtatu, & exinanitione, ad quam nos aliquando rediget mors. Altera quidem docemur inevitabilem neceſſitatem in eximiam virtutem convertere; altera vero efficiens, ut præveniamus pœnam, qua damnati ſumus, convertat ſententiam in univerſos homines latam in ſententiam nobis gratioſam, & favorabilem. Duplici verbo; moriendum eſt; igitur pœnitentiæ peragendæ conſilium capiendum eſt. Hæc prima eſt illatio ex hac ſententia elicienda. Mors in cineres nos rediget; igitur pœnitentia quodammodo maturato nos in cineres debet redigere efficiendo, ut nobiſmet ipſis, omnibuſque mundi hujus rebus moriamur: hæc altera eſt illatio, ac tota ſermonis hujus partitio.

In To. III. Bibliotheca Mor. Evang. conſule Titulum: MORTES. *ubi quidquid ad hoc pertinet argumentum reperies.*

PRO EVANGELIO FERIÆ V. POST CINERES.

Audiens JESUS *miratus eſt, & ſequentibus ſe dixit: Amen dico vobis, non inveni tantam fidem in Iſrael.* Matth. 8.

I. ARGUM. De fide, quæ in mundo eſt modica. DICENDUM ſane eſt, Fideles, Fidem magnum aliquid eſſe in mundo; quandoquidem hodierna die Filius Dei eam laudibus ſuis celebravit, atque admiratus eſt in Evangelici Centurionis perſona. Illud verò fidei pretium in nobis excitare debet videntibus, hanc finem eſſe etiam omnium miraculorum ejus, ita ut virtutis hujus magnitudini tribuere videatur gratias omnes, & beneficia, quæ nobis largitur, non alios conſtituens terminos poteſtati fidei, niſi quos ipſi homines eidem conſtituunt: *Omnia poſſibilia ſunt credenti.* Verum quidnam tantum eſt, & adeo laude dignum, ut omnia mereatur encomia, miracula, & Dei benefacta? Dicent quidam profecto hoc inde fieri propter virtutis hujus præſtantiam, quæ Apoſtolo teſte baſis eſt, & ceterarum virtutum fundamentum. Inquient alii hoc proficiſci ex difficultate credendi quidquid ſupra naturam poſitum eſt, & ſenſibus noſtris nequaquam ſubjicitur. Non deerunt qui hoc acceptum tribuant infrequentiæ virtutis hujus, ex qua illius oritur dignitas, atque excellentia; quandoquidem ipſe Dei Filius aſſerit, vix inventum iri fidem in terra, cum ad illam judicandam acceſſerit; *Filius hominis veniens, putas, inveniet fidem in terra.* Quod ſi in Filio Dei tantam parit admirationem videre tantam fidem in Ethnico, per vos mihi liceat aſſerere, nobis mirum eſſe debere adeo modicam intueri fidem inter Chriſticolas, qui tamen, ſine principe hac virtute, nullatenus contendere poſſunt ad ſupremam felicitatem ſibi promiſſam, atque propoſitam. Adnitamur hodierna die inveſtigare cauſas, propter quas virtus hæc adeo in nobis eſt infrequens, ut medicinam afferamus, & excitemus hanc fidem adeo languentem, & in cordibus noſtris fere intermortuam. Raritatis hujus duas deprehendere cauſas mihi videor, quas habendas eſſe puto tamquam duos potiſſimum obices virtutis hujus, quæ hinc quidem ſubmiſſa eſſe debet, inde verò agens, & practica. Modicum eſt fidei in hominibus; *Marc. 9.* *Luc. 18.*

Primum, quia nimia indagine excutiuntur veritates fidei, quas perſcrutari nimio examine conamur; & audeo dicere, ſenſibus noſtris ſubjicere ea, quæ ſunt cum ſimplicitate credenda.

Secundo, quia illas non ſatis perpendimus, & has eaſdem veritates neceſſariis animadverſionibus non ponderamus; videlicet quia illas non ſatis meditamur.

Velle curioſius ea inveſtigare veritates, quas Fides docet; eaſdem non ſatis meditari; duo ſunt vitia, quæ univerſam ſermonis hujus partitionem conſtituent.

Vide in To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: FIDES DIVINA.

Domine puer meus jacet in lecto paralyticus, & male torquetur. Matth. 8.

Mirum eſſe non debet, Auditores, ſi Sancti Patres certatim quodammodo encomiis videntur extollere Evangelicum Centurionem, poſtquam laudes, & probationem JESU CHRISTI promeritus eſt. Proculdubio Incarnata Sapientia, quæ verorum meritorum æquiſſimus Judex eſt hominem adhuc ethnicum nequaquam propoſuiſſet in exemplum univerſo Iſrael, niſi vidiſſet in homine in ipſa armorum licentia innutrito qualitates, & virtutes, quæ rubore, ac verecundia ſuffundere poſſent temperantiſſimo cuilibet ex hoc populo, ipſiſque legis doctoribus, qui hac laude præſertim excellerent. Illud verò quod in Centurione ſimul admirari, & imitari debemus, eſt charitas ejus, qua fit, ut tantam gerat curam famuli ſui, paralyſi laborantis. *Puer meus jacet in lecto paralyticus, & male torquetur.* In hoc immoror Charitatis exemplo, ut verba faciam de argumento, quod magni eſt momenti in Chriſtiana Religione; argumentum tamen, cui nulla fere impenditur cogitatio; videlicet cura Domeſticorum, famulorumque a Dominis habenda. Hanc autem nos docet Evangelici Centurionis exemplum; quod herus bonus, & CHRISTI fidelis imitari tenetur; ideoque in priori parte ſermonis mei vobis oſtenſurus ſum cauſas urgentiſſimæ hujus neceſſitatis; in altera verò quæ in re ſita ſit hæc obligatio, & quid potiſſimum præſtare pueris Domini teneantur. Pars prior docebit, quonam de jure ſit cura a Dominis ſervorum ſuorum habenda; Altera verò docebit, quid a vobis hoc officium requirat; quæ tota erit ſermonis hujus partitio. II. ARGUM. De cura famulorum a Dominis habenda. *Matth. 8.*

Conſule hoc in argumento Titulum Domini, & Famuli in To. I. Bibliotheca Mor. Evang.

Dico autem vobis, quod multi ab Oriente, & Occidente venient, & recumbent cum Abraham, & Iſaac, & Jacob in Regno Cœlorum: Filii autem Regni ejicientur in tenebras exteriores. Matth. 8.

III. ARGUM. Pro eadem Die. De tranſlatione, & Hæ terribiles minæ ſunt, quas Mundi Salvator Judæis intentat in Evangelio, ſe illos derelicturum poſtquam ſatis diu in medio illorum vixerit, tot in eorum gratiam fuerit operatus, & illos omni-

Subſtitutione gratiarum quas Deus aliis quidem aufert, aliis autem largitur.

omnibus terræ populis prætulerit. Contemptus, in quo illius habuerunt gratias, præcepta, miracula, & beneficia, tandem ejus fatigavit patientiam, & fontem bonitatis erga illos exhauſit. Illum recipere noluerunt, ipſe illos deſerit; eum ſequi noluerunt, illos derelinquit; alios in eorum locum evocat, qui futuri ſunt, & gratiis illius fideliores, & beneficiis gratiores. Judæis ſatis intellexerunt quid ſibi ille comminaretur; ſed illud nullo in diſcrimine habuerunt, quia non aſſecuti ſunt illud infortunium, & deplorabile damnum, quod in caput ſuum per ingrati animi vitium converterunt. Prævidebant, quid ſibi vellet hæc comminatio, ſed deterriti non fuerunt; non enim ſatis aſſecuti ſunt mentem Filii Dei, qui remoturus erat gratias, & lumina Fidei, divinique Verbi ſui, eaque ad Gentes traducturus. Intellexiſſent illum relinquentem eos, qui populus ejus erant, in ipſorum locum alias vocaturum gentes, & prohibentem eos a Regno ſuo, quod eſt filiorum hæreditas, ſubſtituturum alienos, qui aliquando illius poſſeſſionem ingrederentur. Hoc me cogit, ut pro virili parte vobis ad vivum oſtendam illud damnum, cui nos objicit Deus derelinquens nos, & transferens aliò gratias ſuas, nec non quotidie ſubſtituens alios in bona ſua, quæ ſubtrahit contemnentibus illa, aliis ea daturus, quos novit, ea in meliorem uſum eſſe converſuros.

Hoc, Fideles, eſt Divinæ Juſtitiæ Myſteriorum translatio gratiarum Dei ab aliis ad alios, ſicuti teſtatur Sanctus Paulus Apoſtolus cum loquitur de Judæorum cæcitate, & vocatione Gentilium, qui in priorum locum ſubrogati fuerunt: *Nolo vos ignorare, Fratres, Myſterium hoc, quoniam Judæis cæcitas contigit ex parte*. Sed fatendum eſt hoc terribile Myſterium eſſe. Idem accidit non ſecus ac in pluribus rebus aliis, quæ quia nobis ignotæ ſunt, vel nimis familiares, & obviæ minorem injiciunt terrorem hominibus, qui anſam arripiunt minus metuendi ea, quæ majorem illis terrorem deberent incutere. Ad hoc autem Myſterium enucleandum, mihi videtur hæc translatio, vel ſubſtitutio gratiarum a Deo facta, bifariam eſſe conſideranda, videlicet ratione Dei illam facientis, & ratione hominum, qui patiuntur illam, & quorum damno fit.

Ad Rom.

Primum, Deus, qui auctor illius eſt ſuas habet cauſas, quas nobis quidem aperire non licet, ſed certiſſime aſſerere poſſumus in hoc non deeſſe gloriam Dei, atque utilitatem Electorum ipſius, quibus Cœleſtem deſtinat auctoritatem, non ſine detrimento eorum, qui gratia ipſius abuſi ſunt; quod in parte priori videbimus.

Secundo, ſpectabimus hanc gratiarum ſubſtitutionem ratione eorum, a quibus Deus illas ſubtrahit ad alios translaturus; quæ cauſa eſt infelicitatis eorum, & reprobationis principium.

Hæc eſt explanatio terribilis Myſterii, quod accidit populo Judæorum, & quod Deus aliquando reteget nobis in infinito Fidelium numero, a quibus ſuam ſubtrahit miſericordiam, ut eos Juſtitiæ ſuæ tradat ſeveritati. Hæc erit ſermonis partitio.

Rerum copia hoc in Argumento peti poteſt ex Bibliothecæ Moralis Tomo ſecundo, Titulo: GRATIA.

Sub hujus Evangelii finem ſermo eſt de Inferno: *Ibi erit fletus, & ſtridor dentium*; Sed Argumentum pertractabitur in Epulonis Evangelium.

IN EVANGELIUM FERIÆ VI.

POST CINERES.

Ego autem dico vobis: diligite inimicos veſtros; benefacite his, qui oderunt vos &c.
Matth. 5.

I. ARGUM. De injuriarum venia, & dilectione inimicorum.

CUM in tota Chriſtianæ Religionis diſciplina nullum gravius, vel difficilius propoſitum ſit præceptum quàm illud, quo injurias dimittere, & inimicos diligere jubemur, validiſſimis indigemus argumentis, ut fideles ad illud ſervandum adigamus. Opus eſt vi major humana, ſive ad cohibendum ſtudium illud incredibile, quo cor noſtrum fertur in ultionem, ſive ad amorem ciendum erga eos, a quibus laceſciti fuimus injuria; ſive denique ad odium extinguendum, quod in nobis excivit contumelia: ita ut Ethnici nonnulli Chriſtianorum Religionem legem dixerint, humanas vires excedentem, & jubentem impoſſibilia. *Fides Chriſtianorum, Fides impoſſibilium*. Eorum ſententiæ fortaſſe ſubſcriberem, ſi qui hoc imperavit, Deus non eſſet, qui ſimul ac jubet, vim tribuit imperata faciendi. Fateor etiam difficillimum eſſe

Apud Tertull. libro de Reſurrect. Carnis.

Houdry Biblioth. univerſ. To. poſtremus.

non conqueri de legis ſeveritate, ſi qui illam irrogavit, primus omnium ſeſe non ſubjeciſſet illi; & adhuc ſexcentæ difficultates occurrerent, niſi maxima polliceretur præmia, & teterrima comminaretur mala, perſuaſurus, ut illam integerrime obſervaremus. Quamobrem fert animus hodierna die palam, & inſpectantibus vobis id facere, quod olim inſigni ſanctitate Vir, qui videns omnia verba, omniaque argumenta nihil proficere ad duorum inimicorum gratiam ſarciendam, qui odio pluſquam vatiniano ſe invicem perſequebantur; zeli magnitudine actus, divinoque afflatus Spiritu, altera quidem manu Evangelium, Crucifixi verò imaginem arripuit altera; & mox Cœlum, mox Infernum indigitans, factum hoc tanto animavit zelo, & tanto ardore faciem ſuam ſuccendit, ut tandem corda illa obduratiſſima flexerit, in oſcula invicem, & amplexus ruere coegerit, & inter utrumque ſanctam, æternamque amicitiam conciliaverit. Utinam Fratres mihi eadem arte utenti ſors eadem accidat. Altera igitur manu Evangelium arripio vobis oſtenſurus legem, & mandatum æquiſſimum, & neceſſarium, & nullatenus impoſſibile; Manu autem altera Crucifixum arripio oſtenſurus vobis Deum veniam hanc dantem, atque petentem pro illis, a quibus contumelioſiſſime laceſcitur. Denique oculos in Cœlum attollo, & in inferos uſque dejicio propoſiturus vobis promiſſiones, & minas, quibus utitur Deus, ut tandem aliquando huic præcepto voſmet ſubjiciatis. Hoc, Chriſtiani, eſt complecti quidquid validiſſimum eſt in hoc argumento, cui, ut major accedat lux, vobis oſtendam;

Primum, Dei Filium tamquam Supremum Dominum auctoritate ſua præcipientem veniam injuriarum: *Ego autem dico vobis, diligite inimicos veſtros.* *Matth. 5.*

Secundo tamquam Dominum exemplo ſuo præceptum confirmantem, quia propriis pepercit crucifixoribus.

Tertio denique tamquam Dominum, qui quocumque pretio ſibi vult obediri, quandoquidem maximas miſcet promiſſiones teterrimis pœnis, ut quod jubet, aſſequatur.

Ad argumentum hoc pertractandum Conſule titulum: AMOR INIMICORUM in Tomo. I. Bibliothecæ Mor. Evang.

Attendite, ne juſtitiam veſtram faciatis coram hominibus, ut videamini ab eis. Matth. 5.

II. ARGUM. Pro die eadem. De Hypocriſi.

Dei Filius poſtquam in Evangelio præcepit veniam injuriarum, & inimicorum dilectionem, opportune jubet nos cavere, ne fiant opera noſtra bona, ut ab hominibus videantur ea mente, ut eorum capiemus laudes, & encomia, quæ mera hypocriſis eſt. Ubi oſtendere poſſumus, hypocritam injuſtum eſſe erga Deum, erga Proximum, & erga ſe ipſum.

Primum injuſtus eſt erga Deum, cujus ſibi vindicat gloriam, quam ille ſibi tamquam proprium bonum reſervat, quod non vult cuipiam cedere. Hanc palàm ſibi uſurpat hypocrita omnia faciens, ut ab Hominibus videatur, eorum ſibi laudes emendicet, quod Phariſæis olim Dei Filius exprobrabat: *Omnia opera faciunt, ut videantur ab hominibus*. Quamobrem videtur Deus oblectari, eorum ſuperbiam infringens, atque confundens, efficiendo, ut tales agnoſcantur quales re ipſa ſunt, videlicet hypocrytæ, & Sycophantæ; quapropter apud omnes in contemptu ſunt, & ſibilis excipiuntur. *Matth. 23.*

Secundo Hypocrita eſt Injuſtus erga proximum, quem fallit, & in errorem inducit; & quamvis minorem afferat aliis perniciem, quàm qui ſcandalis, praviſque exemplis alios corrumpit, eos tamen ſæpe in errorem, ac vitium inducit per pravos ſenſus, quos illis inſpirat, & quia ſub ſpecie virtutis latet, eo modo quo venenum ſub floribus deliteſcit. Hoc lenocinio uſi ſunt omnes Hæreſiarchæ ad populorum os ſubliniendum.

Tertio Hypocrita in ſe ipſum etiam eſt injuſtiſſimus; corrumpens enim, & adulterans univerſa bona opera quæ facit, prava intentione, qua agit, omnem eorum fructum amittit, & privat ſe mercede, quam aliquando conſecuturus fuiſſet in Cœlo; ita ut omnem habeat virtutis laborem, quin illius meritum aſſequatur, & ſibi conflet ultionem, & iram Dei in locum illius coronæ quam ſibi comparare potuiſſet actionibus iiſdem, quin majorem impenderet curam, atque laborem. Hujuſmodi eſt funeſtus exitus hypocritæ.

Ad hujus argumenti copiam inveniendam, conſule ſecundum Moralis Bibliothecæ tomum Titulo: HYPOCRISIS.

Cum facis eleemoſynam, noli tuba canere ante te.
Matth. 5.

III. ARGUM. Pro die eadem.

Poſtquam Dei Filius in Evangelio etiam, atque etiam commendavit nobis, ut bona faceremus iis, qui nos ode-

ôderunt, & hypocriſim fugeremus, decebat, ut præſcriberet nobis bona opera, quæ faceremus; quod præſtat præcipiens eleemoſynam, & opem ferre proximo laboranti, cavens tamen ne vanitatis cauſa illam faciamus, & ne ideo laudem mortalium aucupemur. Ut igitur munere hoc, quod maximæ neceſſitatis eſt, atque æquitatis, perfungamur, illud tribus inniti charitatis officiis docebo, quibus tamquam totidem urgentiſſimis cauſis tenemur.

Primum quidam charitati, quam debemus proximo, & quæ palam nobis imperatur.

Secundo charitati, quam debemus Deo, qui in pauperis perſona hanc a nobis petit eleemoſynam.

Tertio denique charitati, qoam nobiſmet ipſis debemus; quia facientes eleemoſynam Infinitis bonis cumulabimur: quæ tres erunt ſermonis partes.

Adi in Tomo II. Bibliothecæ Mor. Evang: Titulum: ELEEMOSYNA.

In hoc ipſo Evangelio ſermo incidit de jactantia, & inani gloria, ſed alibi argumentum hoc partractavimus.

PRO PRIMA QUADRAGESIMÆ DOMINICA.

Ductus eſt JESUS *in Deſertum a Spiritu, ut tentaretur a Diabolo.* Matth. 4.

I. ARGUM. De modo ſuperandi tentationes. *In Pſal. 59.*

DUBITANDUM non eſt, Fideles, potiſſimam cauſam, quæ Dei Filium adegit, ut Dæmoni permitteret, ut ab eo tentaretur, hanc fuiſſe, videlicet, ut ab eo diſcerent homines modum ſuperandi tentationes, atque ut ſe illis exemplum proponeret ejus exercitationis, quæ totum vitæ noſtræ ſpatium occupat: *Niſi* CHRISTUS *tentaretur*, Sanctus Auguſtinus inquit, *tibi tentando magiſterium vincendi non præberet*. Noverat ille in bellicis rebus Ducis Exemplum reliquis rebus præſtare, & nulla re militem melius inflammari, quàm ſi dux exemplo præeat, & primus cum hoſte conſerat manum: Hanc ob cauſam Salvator voluit, omnibus notas eſſe omnes tentationis hujus circunſtantias, & omnes artes, quibus nititur ad fallendum inimicus. Dignatus quidem eſt per omnia deduci pericula; quemadmodum Sanctus Paulus teſtatur, *tentatus per omnia*; ut conjuſcumque generis illa ſint, illis reſiſtere audeamus. Ut verbo me expediam, cum hoc paſſim accidat in vita, nihil accuratius docere nos voluit hæc infinita Sapientia, quàm ſuſtinere tentationes, in hodierno Evangelio. Verum, ut hoc argumentum ſit, quam fieri poteſt, utilius, accidere videtur in hoc certamine; in quo ſemper manus nobis conſerendæ ſunt cum Salutis noſtræ inimico; quod in ceteris, in quibus tria perſonarum genera diſcere debent, qua ratione ſemet gerere oporteat. Primi ſunt temerarii, qui cæce in periculum ruunt inteteundi: Alii ſunt imprudentes, nullaque experientia præditi, qui bellicæ artis ignari incidunt in laqueos vaſerrimi adverſarii, qui imparatos aggeditur, eoſque facillime vincit: Tertii denique ſunt ignavi, qui arma abjiciunt, & ſe victos ſine certamine, & prælio dedunt. Ad hæc tria perſonarum genera poſſunt referri illi omnes, qui in tentationibus ſuperantur; & tria hæc pugnantium genera admonenda ſunt, ne vincantur in bello hoc, in quo ſubimus diſcrimen in æternum pereundi. Nobis igitur perſuaſum eſſe oportet extremæ neceſſitatis eſſe cognoſcere.

Ad Hebr. 4.

Primum non deeſſe temerarios homines, ſibique præfidentes, qui periculum quæritant, eique ſe objiciunt; hos docebimus fugam tentationum; & Chriſtianam vigilantiam præcipuam eſſe prudentiam, maximamque Chriſtiani hominis generoſitatem.

Secundo non deeſſe homines qui propter experientiæ defectum in periculo verſantur a vaſerrimo adverſario, & hoſte communi in errorem inducendi; quibus aperire conabimus fraudes, ac dolos, quibus ille in tentationibus utitur, ut inhærentes exemplo Filii Dei ſibi diligentiſſime caveant.

Tertio denique non deeſſe ignavos, qui non audent furenti, qui illos adoritur, reſiſtere inimico; & hos confirmare curabimus Exemplo Salvatoris docentis quanam virtute illi reſiſtere debeant. Hæc tota eſt Sermonis hujus partitio.

Non deerit larga dicendi copia conſulenti Tomum Bibliothecæ noſtræ Quartum, Titulo: TENTATIONES.

Ductus eſt JESUS *in Deſertum.* Matth. 4.

II. ARGUM. In eamdē diem. Dei Filius jejunans, & pœnitentiam agere in deſerto, nos docet, quomodo agere debeamus pœnitentiam. *Matth. 4.*

Tale eſt, Fideles, exemplar, quod Filiis ſuis proponit Eccleſia per hos pœnitentiæ, ſalutiſque dies, quos ſumus ingreſſi. Nequaquam ſatis eſſe putat videre illos ad Sacerdotum pedes provolutos peccata ſua lacrymis eluere, ſed ab illis exigit dignos fructus pœnitentiæ. Hoc conſilio illos in deſertum adducit, ut ex illius exemplo, qui numquam peccavit, fieri veri pœnitentes doceantur. Vobis ergo dicere poſſum de Salvatore id quod Salvator ipſe Judæis dicebat, qui ſecus Jordanis oram viderant Joannem Baptiſtam. *Quid exiſtis in deſertum videre?* Ibi ne vidiſtis illum, qui ſubierat pondus peccatorum mundi, eadem execrari in animo contentum, mollem vitam quiete traducere! An vero vidiſtis illum in ſolitudinem receſſiſſe, & quadraginta dierum ſpatio intentum expiandis per jejunium, & lacrymas, peccatis, quæ ſuis paſſionibus, & ſanguine deleturus erat? Aſſequamur ergo, Fideles, mentem JESU CHRISTI, & Eccleſiæ. Ne putemus ſatis eſſe odiſſe peccatum, & illud ſincero dolore proſequi, quin per auſteræ, ac pœnitentis vitæ actus illud expiare adnitamur. Quæſo igitur duo iſta cogitamus.

Primum, Cordis Pœnitentiam ſemper eſſe debere cum vitæ auſteræ, & pœnitentis ſeveritate conjunctam.

Alterum, vitam auſteram, ac pœnitentem fieri ſuavem per cordis pœnitentiam, quæ illi comes accedit.

Rerum copia huic Argumento appoſita occurret adeunti Tomum III. Bibliothecæ Mor. Evang. Titulo: POENITENTIA.

Ductus eſt JESUS *in Deſertum.* Matth. 4.

III. ARGUM. Pro eadem die. De ſolitudinis, & receſſus utilitate.

Nullus ſcio, an inter omnia Filii Dei facta alterum inveniri poſſit Myſteriis uberius, ſimulque ad nos erudiendos utilius hac illius in Deſertum ſeceſſione, ubi ſalutem hominum incipit operari, illos cum Patre ſuo conciliare, nobiſque exemplo ſuo oſtendere viam tutiſſimam inveniendi Deum, eique cum omni puritate inſerviendi. Exemplum hoc complectitur meâ quidem ſententia univerſam Chriſtianæ vitæ diſciplinam, eamque ad unam redigit praxim; cujus fructus, ſi illius periculum facere voluerimus, erit nos quoque cum Salvatore in deſertum adducere; & hoc pacto nos ſuper creata omnia attollere; ut Deum inveniamus, quem alibi non ita facile poſſumus invenire, niſi in receſſu, & ſolitudine; ut cum eo colloquimur, eumque audiamus, ut meditemur Legem ipſius, & veritates, quas Prophetæ in nomine ejus nuntiaverunt nobis; & tandem, ut in anteceſſum ea perfruamur felicitate, qoam in Cœlo tandem ſperamus nos conſecuturos fore. In receſſu, & ſolitudine omnia hæc bona inveniuntur; in vita hac a Mundi commercio ſemota commodius æternis veritatibus animum adjungere licet, & vacare huic uni neceſſario, quod toties nobis Dei Filius etiam, atque etiam commendat; videlicet magno huic Salutis noſtræ negotio. Ecce; Fideles, quorum votorum ſumma eſt Deo cum ſecuritate, & ſinceritate ſervire: Ecce facillimam, tutiſſimamque id obtinendi rationem. Egredimini de Babylone; fugite confuſionem, atque tumultum; identidem per intervalla voſmet recipite, ſi minus omnino ſecedere libet. Sæculi impedimenta fugite; & ibi certiſſime Deum invenietis. Verum enim verò cum nonniſi per gratiam liceat invenire, & poſſidere Deum; hoc in ſermone feſt animus vobis oſtendere;

Primum in Solitudine, ac ſeceſſu hanc recipi gratiam, quæ paſſim amittitur in Mundi commercio.

Secundo, ibi quoque facilius conſervari; quia abſunt occaſiones, pericula, & tentationes, quæ obviæ alibi occurrunt; ideoque ceſſant lapſus illi funeſti, qui in Sæculo nimium eheu! crebro videntur.

Conſule ad hoc argumentum To. IV. Bibliothecæ Mor. Evang. Titulo: SOLITUDO.

PRO FERIA SECUNDA
POST PRIMAM QUADRAGESIMÆ DOMINICAM.

Tunc videbunt filium Hominis venientem in nube cum poteſtate magna, & majeſtate. Lucæ 21.

I. ARGUM. De Judicio noviſſimo, ejuſque in peccatores ſeveritate.

VERITAS eſt, de qua Omnibus Fidelibus perſuaſum eſſe debet, Miſericordiam, & Juſtitiam Dei viciſſim diem ſuum habituras, & ſicuti altera quidem ſeſe nobis prodidit omni vitæ noſtræ tempore, alteram quoque aliquando triumphaturam, cum Filius hominis ſecundo deſcendet cum majeſtate, poteſtate, omnique Supremi Judicis apparatu. Tamen verum eſt dicere, Dei Miſericordiam ſemper præſtitiſſe Juſtitiæ ipſius, non ſecus ac reliquis ipſius perfectionibus; Hanc primas obtinuiſſe, & ratione habita noſtri, fuiſſe quamdam naturam ejus juxta Eccleſiæ ipſius ſenſum: *Cujus naturæ bonitas*, hoc eſt, principium motuum omnium cordis ſui, omnium-

omniumque actionum ejus ab extra. Ita ut, Tertullianus inquit, ille potius paſſus fuerit, ab hominum temeritate eſſentiæ ſuæ veritatem impugnari, quàm bonitatem; & ſibi Dei titulum potius in controverſam vocari, multitudinem, & enormitatem ſcelerum noſtrorum perferendo, quam Miſericordis nomen eadem puniendo. Sed aliquando tandem agendi rationem mutabit, quin mutet naturam; Juſtitia illius invicem prævalebit, & magna illa die cum omni ſeveritate ſua dominabitur, & viciſſim aget triumphum.

Primùm quidem de hominum nequitia, & improbitate.

Secundò de ſua bonitate, cujus cum regnum exceſſerit, locus fiet iræ, & ultioni.

Pro hoc argumento occurret larga dicendi ſupellex in To. II. Bibliothecæ Moralis Evangel. Titulo: JUDICIUM EXTREMUM, ET GENERALE.

Venite benedicti Patris mei: poſſidete paratum vobis Regnum a conſtitutione Mundi. Matth. 25.

II. ARGUM. Pro eadē die. De Judicio Dei in gratiam Juſtorum.

Credo, Auditores lectiſſimi, pleroſque fideles toties audiendo verba ſibi fieri de noviſſimi Judicii ſeveritate ſibi perſuaſiſſe Bonitatem, & Miſericordiam Dei ad hanc tantummodo vitam pertinere, in alteram autem vitam divinæ Juſtitiæ ſeveritatem reſervari. Quod aliquo in ſenſu verum eſt; Deus enim faciliime ad lenitatem flectitur; qui tunc cum vitæ hujus per breve ſpatium exceſſerit, numquam voluntatem ſuam erga nos mutabit, neque eam revocaturus eſt ſententiam, quam ſemel tulerit contra nos. Sed in alio quolibet ſenſu hæc fallax eſt cogitatio; quandoquidem in altera vita potiſſimum illius fulgebit Miſericordia in Juſtorum corona, quemadmodum in impiorum punitione ejuſdem renidet Juſtitia. Quapropter ajo, magnum illum diem, qui dies Domini vocatur, futurum quoque diem Juſtorum, qui ſanctam duxerint vitam; diem videlicet triumphi ipſorum, gloriæque eorum theatrum, in quo illorum merita patebunt omnibus, probabitur innocentia, & præclare geſta coram Cœlo, terraque univerſa coronabuntur.

Sed ut innoteſcat, qua in re hoc gaudium, atque hic triumphus, qui bonorum conſolationem conſtituturus eſt, ponendus ſit; animadverto in Scripturis duo inveniri, quæ ardentiſſime deſiderant homines, & quæ Deus nihilominus ſibi unice reſervavit: voluit enim, ut Sanctiſſimus, & Juſtiſſimus quiſque in hac vita illis abrenuntiaret; gloriam videlicet, & ultionem; de quarum altera Propheta loquitur: *Gloriam meum alteri non dabo*; de altera verò loquens Apoſtolus, inquit; *mihi vindicta, & ego retribuam.* Hæc autem duo, quæ Deus ſibi in hoc Mundo reſervat, Juſtis communicaturus eſt magna illa die univerſalis Judicii: nam

Iſaia 48. ad Hebr. 10.

Primùm pro gloria, cui abrenuntiarunt, hanc cum fœnore illis retribuendam curabit ab omnibus quotquot a ſæculorum origine vixerunt: *Tunc laus erit unicuique a Deo.*

1. ad Cor.

Secundò ultio, quam exercere explicite vetabantur, tunc illis licebit, omnibuſque illis fructibus perfruentur, videntes inimicos ſub pedibus proſtratos, facti judices, arbitrique ſortis eorum. Hoc Regius Propheta nobis pollicetur, *ad faciendam vindictam in nationibus. Gloria hæc eſt omnibus Sanctis ejus.*

Pſal. 149.

Ecce, Fideles illa duo, quæ conſtituent gaudium, & felicitatem Juſtorum die illa terroris, & luctus ceteris in ſumma dejectione, ac rerum omnium deſperatione perterritis. Gloriam invenient, qua caruerunt, vel quam in Mundo fugerunt; & juſtæ ultionis, quam abrenuntiaverunt voluptate inebriabuntur.

Ad hoc pertractandum argumentum vide in To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: JUDICIUM EXTREMUM.

Cum venerit Filius hominis in Majeſtate ſua, & omnes Angeli cum eo; tunc ſedebit ſuper ſedem Majeſtatis ſuæ; & congregabuntur ante eum omnes gentes. Matth. 25.

III. ARGUM. Pro eadē die Quàm terribile Judicium hoc ſit futurum.

Cum magna hæc noviſſimi Judicii dies in Scripturis dies Domini, dies ultionum vocetur, pro argumento, & ſermonis partitione deſumi poſſunt duæ qualitates, quas Dei Filius tunc induet longiſſime diverſas ab illis, quas in primo ſuo Adventu præſetulit.

Primùm in locum Tituli Salvatoris, illum Judicis oſtentabit; ſed erit Judex admodum perſpicax, qui ad examen vocaturus eſt ſingillatim omnes cogitationes noſtras, actiones, officia, omiſſiones; & qui eſt ſecundum Evangelii Canones ſuum Judicium compoſiturus. Judex diligens, & ſeverus, qui ſingula ſumma cum ſeveritate perſequetur. Judex integerrimus, inflexibilis, inexorabilis.

Secundò in locum Tituli Mediatoris hominum fiet vindex; de cujus ultionis ſeveritate Judicium ferendum eſt a magnitudine iræ ipſius, & gravitate tot ſcelerum, quorum ultionem, digne Deo, repoſcet.

Ad hoc replendum Argumentum conſule in To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: JUDICIUM NOVISSIMUM.

PRO FERIA TERTIA

POST PRIMAM QUADRAGESIMÆ DOMINICAM.

Intravit JESUS *in templum Dei, & ejiciebat omnes vendentes, & ementes in Templo.* Matth. 21.

I. ARGUM. De irreverentia quæ in Templis admittitur.

IMMODESTIA, atque irreverentia in Templis ſcelus eſt opinione majus. Hoc eſt non adhibere cultum divinæ Majeſtati; hoc eſt, Deum domi ſuæ afficere contumelia, hoc eſt illum dedecorare eodem in loco, ubi a nobis honorem ſibi flagitat adhiberi. Tria enim objecta quibus Deus potiſſimum oblectatur ſunt Templa Nomini ejus dicata; Myſteria, quæ in illius honorem celebrantur, & animæ, quæ illuc accedunt ſanctificandæ. Deus autem zelotypus eſt Sanctitatis domus ſuæ, cultus, qui ſuis debetur Myſteriis, & Sanctificationis fidelium animarum. Hinc fert animus oſtendere vobis Deum impiorum irreverentia in Eccleſiis dedecore affici triplici inte, quibus nihil amiquius eſt illi.

1. Dedecorat Sanctitatem loci, quem ſibi inhabitandum elegit.

2. Violant reverentiam debitam magnitudini Myſteriorum, quæ ibi celebrantur.

3. Obicem ſtatuunt fidelium animarum Sanctificationi.

In To. IV. Bibliotheca Mor. Evang. videri poteſt Titulus: TEMPLA.

Hoc ipſum argumentum pertractabitur in Evangelium Feriæ II. poſt IV. Quadrageſimæ Dominicam.

Domus mea Domus Orationis vocabitur. Matth. 21.

II. ARGUM. Pro eadē die De reverentia Templis debita.

Ut hæc veritas innoteſcat, conſiderandum eſt

Primò Templa noſtra eſſe locum, quem ſibi elegit Deus ut a creaturis honor, & gloria ſibi deferatur, & paſſim eſſe locum, ubi a Chriſtianis pleriſque afficitur contumelia, per eas profanationes, quæ ibi committuntur.

Secundò hunc eſſe locum ubi plures recipimos gratias, & beneficia ab hoc liberali, & Magnifico Deo, qui ea ſolet elargiri petentibus; & ſimul locum eſſe ubi homines maximam illi teſtantur ingratitudinem per repulſam, & abuſum eorum.

Tertiò hunc locum eſſe, ubi Deus apertiſſima nobis tribuit ſpecimina ſui amoris, ac benevolentiæ; ſimulque locum eſſe, ubi a cultoribus ſuis contumeliis crudeliſſime afficitur, & impune coinquinatur propter peccata, quæ ibi patramur. *Ex allato ſuperius Bibliotheca Tomo petenda eſt rerum ſupellex, Titulo eodem.*

Hoc ipſū Argumentum pertracta ut etiam Feria 2. poſt 4 Quadrageſimæ Dominicā.

Videntes autem Principes Sacerdotum, & Scribæ, mirabilia, quæ fecit &c. Matth. 21.

III. ARGUM. Pro eadē die. Miracula validiſſimum eſſe noſtræ Religionis Argumentum.

Mirum eſt ſane, Auditores, Miracula, & prodigia, quæ Dei Filius, dum mortalem viveret vitam, ad perducendos homines ad cultum Dei, & probandam Miſſionem ac Divinitatem ſuam, tantum abfuiſſe, ut illos converteret, ut imo nonnullis tantum e plebe in ſui ſequelam illectis, Principes Synagogæ magis magiſque callum induxerint, & ſemper contemptum, & indignationem auxerint contra toc prodigiorum Auctorem. Verum quomodocumque ſe habeat res, conſtat miracula ejus generatim conſiderata, quin ratio habeatur peculiarium bonorum, quibus cumulati fuerunt illi, in quorum gratiam illa operatus eſt, eſſe in ſemet publica beneficia, ſine quibus aliæ ipſius actiones, quæ magis immediate profuerunt hominum ſaluti, inutiles fuiſſent futuræ; quoniam alioquin Mundus numqoam cogitaturus erat quinam eſſet, neque legem, & Religionem illius amplexurus. Hinc merito infertur, miracula tum quæ operatus eſt, dum viveret; tum quæ deinceps in nomine ipſius patrata fuere; eſſe non ſolum validiſſimum veritatis fidei noſtræ argumentum, quæ per illa tantum conſtituta fuit, verum eſſe primam, præcipuamque probationem, ad quam tandem confugiendum eſt, cum ad examen revocantur rationes, quibus adducti credimus Myſteria adeo incomprehenſibilia, & doctrinam corruptæ naturæ adeo contrariam. Hic igitur agitur, ut Auditoribus meis perſuadeam non deeſſe in Chriſtiana Religione vera miracula; neminem eſſe ſenſatum virum, qui illa in controverſiam valeat acceſcere; & præterea Miracula hæc certiſſimum eſſe argumentum veritatis Religionis noſtræ, & falſitatis ceterarum. Animus igitur eſt oſtendendi

Primùm conſtantem veritatem miraculorum, quæ in Chriſtiana Religione contigerunt: eaque negari non poſſe citra terribilem pertinaciam, & quin falſi nomine inſimuletur, quidquid in mundo probatiſſimum eſt.

Secundò veritatem hujus Religionis probatam per certitudinem miraculorum.

Ad Argumentum hoc pertractandum adeundus eſt Titulus: FIDES in To. II. Bibliothecæ Mor. Evang.

Vi-

Videntes autem Principes Sacerdotum, & Scribæ Mirabilia, quæ fecit, & pueros clamantes in Templo, indignati ſunt, & dixerunt ei; audi, quid iſti dicunt, Matth. 21.

IV. Argum. De Invidia.

Ex omnibus vitiis unicum eſt invidia, cujus objectum ſit bonum; quoniam perſequitur virtutes, & præclaras egregii viri alicujus dotes, ut illis officiat, vel labem aliquam offundat, quod videmus in Evangelio factum a Scribis, & principibus Sacerdotum. Cum Mundi Salvator aliquando Jeroſolymam ingrederetur, civitas tota commota, ac turbata fuit videns prodigia quæ operabatur, & quæ alliciebant in ſequelam ſui inſignem populi multitudinem elata voce clamantis illum magnum eſſe Prophetam, incipientem dare ſpecimina Miſſionis ſuæ in urbe Judææ Metropoli. Miracula, quæ omnibus patebant civium oculis, confirmabantur populi plauſu; & Deus, qui ex ore Infantium, & lactentium promit gloriam ſuam paſſus eſt, ut Templum his lætitiæ clamoribus perſonaret. Sed crudelis invidia, qua Scribæ, & Principes illi Sacerdotum rumpebantur contra Dei Filium, Modicum hunc gloriæ plauſum in ore puerorum ſuſtinere non valuit: id ſe ægre ferre teſtati ſunt, eumque impellere auſi ſunt, ut plaudentibus ſilentium indiceret, & jugularet clamorem hunc, qui illis ingratus accidebat, quia erat veluti fulgor præclaræ laudis, in eorum probrum cedentis. Verum eſt reſponſionem divini hujus hominis os obſtruxiſſe invidentium gloriæ nominis ejus; verumtamen non ſedavit eorum invidiam, quæ ſilentio retexit virus ſuum; ita ut exinde cogitaverit eum capere, ut illius Sanguine dolorem extingueret, quem illis virtus, & hominis exiſtimatio afferebat.

Non ſine cauſa Doctores quærunt quodnam proprie peccati genus ſit invidia, & ſub quo genere vitii ſit recenſendum; nam ſicuti nemo peccatum propter peccatum ipſum committit, ſed ſemper propter aliquam boni ſpeciem, quam vel ſperat, vel quærit: neceſſe eſt, hominem ferri ad Dei legem infringendam vel terreni alicujus commodi intuitu, vel ſenſibilium voluptatum illecebra, vel Mundani alicujus honoris, quo captus eſt, nitore, ejuſque deſiderio. Tria enim dumtaxat ſunt bonorum ſenſibilium genera, ad quæ cetera ex dilecti Diſcipuli ſententia referenda ſunt. Sed ex parte alia in mœrore, qui ex virtute, vel proximi felicitate concipitur, qui te ipſa Invidiam creat; quodnam bonum accidere poteſt invidenti? Quam voluptatem percipere poteſt; hæc enim illum torquet invidia, ejuſque lancinat præcordia? Quem inde ſperare poteſt honorem? quandoquidem turpitudo, & dedecus ita ſemper huic vitio inhærere videtur, ut illud nemo audeat confiteri? Ideoque videtur non fuiſſe in numem vitiorum hominis comprehendenda, cum non ſit peccatum hominis proprium, ſed dæmonis illam ſuadentis, quam cum ipſe in Cœlo conceperit, adhuc illam retinet in inferno: *Invidia diabolicum vitium, quo ſolo diabolus eſt*, inquit Sanctus Auguſtinus. Hinc fert animus vobis oſtendere in hoc ſermone.

Primum quanta ſit Invidiæ deformitas, ut ſcelus hujuſmodi perhorreſcatis.

Secundo quinam ſint ejuſdem effectus, ut illam fugere contendatis.

Videte in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum; Invidia.

PRO FERIA QUARTA

POST PRIMAM QUADRAGESIMÆ DOMINICAM.

Generatio mala, & adultera ſignum quærit; & ſignum non dabitur ei. Matth. 12.

I. Argum. De incredulitate & licentia in iis quæ ad fidem pertinent. Hoc argumentum pertractatur etiam in Evangelium Feriæ IV. poſt V. Quadrageſimæ Dominicam.

Libertinorum, Incredulorum, Impiorumque mos eſt nolle fidem habere niſi iis, quæ ſub oculos cadunt; rejicere quidquid illis non ſapit, quamvis authenticum ſit; & velle, ut ipſa etiam Religionis Myſteria æque ſint ſenſibus ſubjecta, ac ea quæ craſſiora ſunt, & oculis uſurpantur. Ecce quid Filius Dei in hodierno Evangelio in legis antiquæ incredulis reprehendat, in his videlicet ſuperbis Doctoribus, qui nolentes credere, quæ ipſi viderant, & audierant de prodigiis Salvatoris, ſemper nova ſigna quærebant; quamobrem illos pravam, adulteramque generationem appellat, eorumque duritiem exprobrat exemplo Reginæ Saba, quæ nullum licèt ſignum accepiſſet a Salomone, illius tamen Sapientiam eſt admirata, & cupiit ſemper in ejus conſpectu verſari, ut eum audiret, & ex admirabilibus Sermonibus ejus proficeret. Hoc mihi, Auditores, anſam præbet vobis verba faciendi de malis principiis, quibus innituntur increduli, impii, & æquo liberiores; verbo, quicumque ſe ſpiritus fortes jactitant, neque aliam habent religionem niſi proprium ſenſum, quod ex duplici cauſa proficiſci puto.

Primum quidem ex præſumptione ſpiritus, qui cupit aſſequi, quod ſimpliciter per ſubjectam fidem credendum eſt.

Deinde verò ex cordis corruptione, quod victas dare manus non poteſt iis veritatibus, quæ a vitæ ipſorum nequitia diſſentiunt.

Supellex ad Argumentum hoc pertractandum peti poteſt ex Tomo II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulo: Fides.

Cum immundus Spiritus exierit ab homine, ambulat per loca arida, quærens requiem, & non invenit. Matth. 12.

II. Argum. Pro eadem die. De Impudicitia.

Olim maximæ, miſerrimæque cæcitatis priſcorum Gentilium effectus erat fingere ſibi Deos iiſdem vitiis obnoxios, quibus homines erat inquinati, & quorum exemplis minime abſterreri poterant, quominus iiſdem ſe ſe ingurgitarent. Sed hodierna die in Religione noſtra conſtans eſt veritas Biblicis firmata monumentis, & Patrum omnium conſenſu probata, ſingula vitia ſuum habere dæmonem, qui ad ex impellit homines, quod unum ſatis eſſe deberet, ut illa perhorreſceremus. Hac mente hodiernum Evangelium impurum nobis exhibet dæmonem, qui mortalibus turpiſſimum ſcelerum omnium ſuadet; quandoquidem illud, ne ex nomine quidem audet appellare. Dei Filius illius nobis adſtruit hypotipoſim, cum ait, hunc impudicitiæ dæmonem, qui in hominibus dominatur, ut celet furorem, quo agitur, inquietam curam, & dedecus, quærere loca ſemota, & parere miſeram vaſtitatem eo in loco, in quem ingreſſus eſt. Sed huic impuritatis dæmoni ſatis non eſt miſeros facere in hac vita illos, quos vicit, & quibus cor deeſt ei reſiſtendi; illos enim in manifeſtum adducit diſcrimen damnationis æternæ per enormitatem flagitiorum, in quæ illos deturbat, & per cæcitatem, & per contemptum rerum cœleſtium, quem illis ſuadet. Duplici hujus infelicitatis, quam turpiſſima hæc concupiſcentia trahit poſt ſe hodierna die ſatagam in vobis horrorem ciere. Vobis ergo oſtendere aggredior

Primum impudicum, qui obſcænas tantum voluptates ſectatur, in quibus vitæ hujus felicitatem conſtituit, ſtatim ſuam invenire infelicitatem in affectuum ſuorum tumultu, dedecore, & amaritudine quam ibi nanciſcitur.

Secundò impudicum æternam ſibi damnationem conflare, quoniam hæc certiſſima nota eſt, & caracter quo nullum reprobationis ſuæ habere poteſt characterem apertiorem.

In Tomo II. Bibliotheca Moral. Evangel. adeundus eſt Titulus; Impudicitia.

Viri Ninivitæ ſurgent in Judicio cum generatione iſta, & condemnabunt eam. Matth. 12.

III. Argum. Pro eadē die. De reſiſtentia gratiis Dei.

Dei Filius in eodem Evangelio jure exprobrat Scribis, & Phariſæis incredibilem cordis eorum duritiem, oſtendens illis exemplo Ninivitarum, qui ad unam Jonæ Prophetæ prædicationem ſe ſe converterunt, & Reginæ Saba, quæ ſimplicibus verbis Salomonis ceſſit; illos potius credere debuiſſe in ſe, ſuiſque verbis cedere; quandoquidem ille fortius ſuam probaverat Miſſionem, & Divinitatem majori cum prodigiorum numero, quæ illis inſpectantibus fecerat, teſtatus, extremi gaudii die populum hunc, & Reginam Saba reſurrecturos adverſus eos, eiſque amariſſimis probris duritiam, & incredulitatem exprobraturos. Hæc Salvatoris verba ad evidentiam nobis probant funeſtum periculum, cui ſe ſe objiciunt, quicumque reſiſtunt gratiis Dei, eaſque rejiciunt: tamen hoc malum adeo uſitatum eſt, ac familiare, ut ſatis nequeat deplorari...,quod me impellit, ut apertius, quàm fieri poſſit, terribilia, quæ ſubſequentur mala, vobis enarrem, quod exequar oſtendendo;

Primum gratiam a peccatore rejectam reciproce mereri, ut illum abjiciat Deus pœna æquiſſima; primum enim, quod, qui beneficium recuſat, meretur eodem fraudari.

Secundo gratiam contemptam ex parte Dei fontem eſſe infelicitatum omnium, & reprobationis in peccatore; hæc enim parit illius cæcitatem, & obdurationem in peccato.

Vide in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum; Gratia.

PRO

PRO FERIA QUINTA
POST PRIMAM QUADRAGESIMÆ DOMINICAM.

O mulier! Magna eſt fides tua; fiat tibi ſicut vis.
Matth. 15.

I. ARGUM. De virtute orationis in exemplo mulieris Cananææ. Sermo etiam habetur de hoc argumento in Evangelium Dominicæ Quintæ poſt Paſcha. *In Hiſtor. Evang. Matth. 15.*

VERIUS, & cumulatius Elogium, quod SS. Patres his Filii Dei verbis innixi, Orationi tribuerunt, fuit procul dubio illam omnipotentem vocare; nullis enim finibus circumſcripta eſt virtus illius, & in Cœlo æque, ac in terra ſe extendit, quin ulla Creatura, & ipſe Creator valeat adverſari. Quamobrem Theodoretus inquit *Omnipotens Oratio, cum ſit una, cum omnia poteſt*; Oratio licèt una ſit, tamen obtinet omnia; quoniam virtus illius non eſt alia, niſi virtus ipſius Dei, quæ in Orationem migrare videtur. Hoc hodierno docemur Evangelio; nam hæc mulier efficit, ut virtus, & formitas ſua in opere ſuſcepto refulgeat, & qua clamoribus, qua precibus ſuis a Mundi Salvatore impetret, quidquid deſiderat. *O mulier! Magna eſt fides tua; fiat tibi ſicut vis*, Dei Filius illi reſpondet Vade, & ſcias, te quidquid petis jam eſſe conſecutam, & eo ipſo, quo tibi loquor momento, filia tua pro qua me rogaſti, convaluit. Ne igitur longius quæramus artem orandi adeo utilem & admirabilem; ne alium quæramus Magiſtrum a quo eximiam hanc Rhetoricam edoceamur, quæ perſuadet, & cogit quodammodo ipſum Deum; Etenim in hac muliercula Cananæa ſuppetit nobis exemplum adeo manifeſtum virtutis, & efficientiæ Orationis, de qua toties verba facit JESUS CHRISTUS in Evangelio. Fretus hac fide nos a Deo conſecuturos, quidquid ab illo petierimus, audeo hoc vobis hodie teſtari oſtendendo

Primùm cauſam omnium malorum noſtrorum proficiſci inde, quia non ſatis nobis perſuaſum eſt de certitudine medicinæ, quam Deus nobis in oratione reliquit.

Secundò unde fiat, quod non ſemper nobis ſit efficax; ubi afferam conditiones, quæ illam concomitari debent, ut citra dubitationem effectum illius conſequamur.

Videndus eſt in To. III. Bibliothecæ Moral. Evang. Titulus: ORATIO.

O mulier! Magna eſt Fides tua: fiat tibi ſicut vis.
Matth. 15.

II. ARGUM. Pro eadē die. De eadem oratione, ad exemplum Cananææ.

Ut oremus ad exemplum Cananææ, videlicet, ut bene oremus, tria nobis cavenda ſunt, ſine quibus preces noſtræ Deo acceptæ eſſe non poſſunt; & metuendum eſt, ut repulſam feramus.

Primum quinam ille ſit, cui preces fundimus, & ad quem confugimus gratiam aliquam conſecuturi? Deus eſt, Suprema Majeſtas, quæ nos audire dignatur; idcoque noſmet illi præſentare debemus cum reverentia, & humilitate, non ſine ſignificatione infelicitatis noſtræ, extremæque egeſtatis.

Secundo, quid ab illo petendum ſit nobis. Ille hæc omnia nobis præſcripſit in Dominicali oratione; ea videlicet quæ ad ejus gloriam referuntur, ad ſalutem noſtram, vel proximi.

Tertio, quomodo petendum ſit? Videlicet cum confidentia, fervore, reſignatione, & potiſſimum cum perſeverantia.

Videri poteſt in Tomo III. Titulus: ORATIO.

O mulier! Magna eſt fides tua: fiat tibi, ſicut vis. Matth. 15.

III. ARGUM. Pro eadē die. Item de eodem Orationis argumento.

Quæ tria homines abſterrere ſolent, cum eos deprecamur, ut aliquam nobis gratiam tribuant; ipſa eadem impellunt Deum, ut nobis poſtulata concedat; immo ipſe requirit illa tamquam neceſſarias conditiones in Oratione.

Primum eſt, cum petitiones modum excedunt; cum ab illis ea petimus, quæ ſunt ſupra eorum vires, captum & facultatem poſita: Jore enim poſtulata repellunt, ac faſtidiunt. Hoc autem dici non poteſt de Deo; imo e contra illum eſt ad iracundiam provocare, petere modica, & nugas, cujuſmodi ſunt temporalia bona, ſaltem quædam; ſed abs ſe peti vult digna ſe, gratias, æternam felicitatem, Cœli divitias, denique ipſius poſſeſſionem. Petitiones noſtræ modum non valent excedere; quandoquidem ille nobis plura pollicitus eſt, quàm quæ optare valeamus.

Alterum eſt, cum poſtulata noſtra nimis urgent, & preces accidunt importunæ. Hac in re diligenter nobiſmet ipſis cavemus, cum apud homines agimus. Sed a Deo numquam vel crebro nimis, vel nimis ſollicite petere poſſumus, quia ille gratias, & beneficia non largitur, niſi enixe petentibus, & perſeverantet.

Tertium eſt cum preces importune fiunt, & cum ille, a quo petimus, nos audire per otium non poteſt, vel cum aliis diſtinetur curis, quæ a poſtulatis noſtris abhorrent. Sed Deus ſemper præſto eſt, ut nobis benignas præbeat aures, in ſingulas horas, & momenta ſingula, illum adire poſſumus, Ipſe imo nos excitat, ut petamus; & olim exprobravit Apoſtolos ſuos, & fortaſſe aliquando nos exprobaturus eſt, quia nihil ab illo petierimus.

Vide in eodem Bibliothecæ Mor. Evang. Tomo Titulum eumdem: ORATIO.

PRO FERIA SEXTA
POST PRIMAM QUADRAGESIMÆ DOMINICAM.

Erat autem homo ibi, triginta & octo annos habens in infirmitate ſua. Joannis 5.

I. ARGUM. De peccato Habituali, cujus figura eſt ægrotus habens 38. annos in infirmitate ſua ſecus Piſcinam. Hoc ipſum argumentum pertractatur in Dominica 3. poſt Epiphaniam per occaſionē Leproſi.

HUJUS Evangelii ſenſus adeo perſpicuus eſt, ut ex ſemet ipſo pateat, & mihimet perſuadeo neminem ex Auditoribus meis eſſe, qui illum explicare non valeat. Piſcina ſecus oram cujus Æger jacet tanto annorum numero, Sacramentum eſt Pœnitentiæ, in quo peccator invenit omnibus animæ ſuæ morbis medicinam. Aquæ motus, qui illic excitabatur ab Angelo, exhibet ultro motus gratiæ, ſine qua homo concipere nequit curationis ſuæ deſiderium. Sed miſer hic ægrotus, qui duo de quadraginta annos ſecus Piſcinam jacuerat vera eſt imago peccatoris, qui in ſuo ſcelere occalluit, & qui in eo annos integros manſit, & nonnumquam etiam toto vitæ ſuæ tempore perduravit; & qui niſi peculiare, & non commune divinæ miſericordiæ ſubſidium affulgeat in apertiſſimo verſatur diſcrimine ita moriendi ſicut vixit. In hac poſteriori parte immorari fert animus, ut vobis ob oculos exhibeam miſerum peccatoris ſtatum, qui pridem contraxit peccati alicujus conſuetudinem. Ut autem videatis deplorabilem ſtatum ad quem pravus habitus redigit, & malum, quod inde accidit; volo unice conſiderare naturam habitus generaliter ſumpti. Hæc duplici in re ſita eſt; Primum quidem in proclivitate quadam, & facilitate agendi; quod innoteſcit in artibus omnibus, difficillimiſque rebus, quæ diuturno uſu exuunt difficultatem; deinde verò in ſumma habitum exuendi difficultate; quemadmodum quilibet uſu proprio experitur; magna enim opus eſt vi, ut relinquamus id, quod nobis cordi eſt, & cui pridem conſuevimus. Quod præcipue in habitu peccati poſſumus animadvertere. Etenim.

Primum faciliorem creat illud perpetrandi; quæ res efficit, ut habitualis peccator fiat in oculis Dei objectum horroris, & abominationis.

Secundo parit ſummam difficultatem habitum exuendi, quæ cauſa eſt interitus, & reprobationis per quamdam ſpeciem neceſſitatis, & moralis impoſſibilitatis emergendi, quæ efficit, ut peccator perſeveret, & in eodem ſtatu moriatur.

Vide in Tomo II. Bibliothecæ Moral. Evang. Titulum: HABITUS.

Sabbathum eſt; non licet tibi tollere grabatum tuum.
Joannis 5.

II. ARGUM. De obſervantia Dominicarū Feſtorumque dierum.

Mirum non eſt, Chriſtiani Auditores, Doctores legis, quorum meminit Evangelium ignoraſſe, quanam in re ſita eſſet Sabbathi obſervantia, & ratio illius ſanctificandi. Invidia, qua rumpebantur, eo quod Filius Dei Optime audiret in populo, ita illos excæcaverat, ut crederent ſe illi fidem abrogare melius non poſſe, quàm oſtendendo illum in ſingula momenta infringere conſueviſſe Sabbathum, etiam cum adeo frequenter operabatur prodigia. Hoc mihi locum præbet loquendi apud vos non jam de feſtis Synagogæ diebus, ſed de Dominicis, Feſtiſque a nobis in nova lege ſervandis, & de ratione munus hoc adimplendi. Tamen ut ſermo noſter non migret in familiarem diſceptationem, abſtinebo a minutis quæſtiunculis: quid ſit opus ſervile, quandiu liceat eidem operam dare, & quantum temporis requiratur, ut in præceptum hoc peccetur; quæ diſcuſſio pertinet ad Confeſſarios, quorum eſt pœnitentes in dubiis erudire. Dicam ſolum præceptum ſervandi Dominicos, Feſtoſque dies, duplici modo violari, ſicuti duæ nos ad id poſſunt impellere cauſæ: avaritia videlicet, & licentia. Avaritia ad eos pertinet, qui metuunt ne ex intermiſſo labore aliquid ex bonis ſuis pereat, vel negotia ſua grave aliquod detrimentum patiantur; vel qui ſalutis ſuæ curam lucello poſthabendam autumant. Licentia eos reſpicit, qui cum ſint opibus præſtantes, & a manuum labore poſſint abſtinere, dies hos in criminoſam quietem convertunt, inſumentes illos in ludis, ſolatiis, commeſſationibus; vel ut brevius dicam, alii nequaquam obſervant præceptum conſueto labori operam dantes; & alii ſe præcepto ſatisfeciſſe credunt bipalmari errore, quem probare videtur conſuetudo. Ad duo hæc igitur perſonarum genera ſermonem converto.

Pri-

Primum ad eos, qui palam hoc præceptum violant per avaritiam, vel temporalis lucri aviditatem.

Secundò ad eos, qui ex Sancti Auguſtini ſententia ſunt nocentiores, quia polluunt hos dies ſacros Deo actionibus, quæ criminoſiores ſunt operibus ſervilibus, quæ palam vetitæ ſunt.

Videndus eſt in To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulus: FESTI, AC DOMINICI DIES.

Angelus autem Domini deſcendebat ſecundum tempus in Piſcinam, & movebatur aqua. Joannis 5.

III. Argum. Pro eadẽ die. De Pœnitentia, quæ maxime eſt [illegible]. Communis Sanctorum Patrum ſententia eſt, veteris Teſtamenti Piſcinam Pœnitentiæ imaginem eſſe; quia ſicut infirmi convaleſcere non poterant, niſi Piſcinæ aquis eluerentur, quod in Evangelico Paralytico innoteſcit; ſimili ratione peccatores ab animæ morbis ſanari non poſſunt niſi per pœnitentiam in Eccleſia ob rem hanc inſtitutam. Sed ſi pœnitentia quovis tempore fiat omnium virtutum maxime neceſſaria, dici tamen poteſt illam ſemper fuiſſe infrequentiſſimam: ita ut Sanctus Ambroſius teſtetur, ſe plures inveniſſe, qui Baptiſmi innocentiam ſervaverint, quàm peccatores, qui poſt illam amiſſam veram egerint pœnitentiam. Illi omnes, qui criminibus ſuis Deum irritaverunt, indigent pœnitentia, ac neceſſariò ad hunc tenentur aſylum perfugere, quæ unica eſt poſt peccatum reſurrectio, & uti loquitur Synodus Tridentina, unica poſt naufragium tabula, cujus beneficio, licèt multo cum labore, & periculo, poſſumus ad beatam æternitatem pervenire. Tamen in hac adeo abſoluta, & ineluctabili neceſſitate pœnitentia ea eſt, in qua facilius hominum oculos fallimus, in qua ſæpe fallimus noſmet ipſos, & in qua minori cum ſinceritate, & bona fide agimus erga Deum.

Tertullianus quoque ait nihil eſſe quod diſtrictius ad examen revocet Deus, quàm pœnitentiam. Hic nummus eſt, quo peccatores ſibi comparant Cœlum, quod amiſerant, ſed quem Deus facile rejicit, vel tamquam adulterinum, vel tamquam abraſum, ideoque non æqui ponderis, & pretii. *Si qui vindicant, prius nummum quo paciſcuntur examinant, num ſcalptus, neve raſus, neve adulter: ſic Dominum credimus pœnitentiæ probationem inire,*.... Volo nihilominus, Fideles, illum hodierna exhibere vobis per caracteres adeo proprios, & adeo bene connotatos, ut vobis facile ſit dignoſcere utrum genuinus ſit, & judicium ferre quàm ſit rarus in illis etiam, qui ſe melius, quam ceteri, pœnitentiam ſe exercere opinantur. Illos ad duo redigo officia, quæ continentur in definitione a Sancto Thoma tradita, a quo appellatur virtus moralis, & ſupernaturalis, cujus proprium eſt peccatum deſtruere, & ſatisfacere Divinæ Juſtitiæ, quæ læſa fuit. Hæc Definitio, quæ reſpicit Pœnitentiam, quatenus virtus eſt, ſive cum cognomine Sacramento conjuncta ſit, ſive ab eo ſejuncta, duo complectitur; quorum alterum eſt peccatum relinquere per veram ſinceramque converſionem, & omnimodam vitæ mutationem: *Vis Sanctus fieri*; alterum verò, illud expiare pœnis ultro ſuſceptis: *Noli amplius peccare*. Primum illud futuro proſpicit per vitam ſanctiorem, & ab omni ſcelere vacuam; alterum verò ſatisfacit pro præterito. Alterum nos Deo conciliat, immutans cor; alterum Dei Juſtitiæ ſatisfacit, ut ejus ultionem præveniat. Ut paucis me expediam

Primum eſt perfecta cordis perfectio, per quam ab omni peccato recedimus.

Secundum eſt, integra commiſſorum criminum expiatio. Quarum utraque in vera pœnitentia requiruntur.

Vide in To. III. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: POENITENTIA.

PRO SECUNDA QUADRAGESIMÆ DOMINICA.

Et Transfiguratus eſt ante eos. Matth. 17.

I. Argum. Myſterii Transfigurationis Dei aufert hominibus omnem locum ſcandali, videntibus Humiliationes Crucis & doctrinæ illius. HUMILIATIONES Incarnati Verbi effecerant, ut illud ne ab iis quidem agnoſceretur, pro quibus ſe ſe iiſdem ſubjecerat. Crux, & Paſſiones illius Judæis quidem ſcandali objectum fuerunt, Gentibus autem ſtultitia, quemadmodum inquit Apoſtolus; & demum Legis, Doctrinæque ſeveritas, quæ hominum ſtudiis adverſabatur, tantum aberat, ut illi ſectatores comparare valeret, ut imo ad eos rejiciendos eſſet accommodatior. Hæc tria ſunt, quæ ſcandalum attulerunt hominibus Perſonæ humiliatio, Crucis Paſſio, & Legis ſeveritas. Philoſophi non potuerunt ſe ſe ſubjicere, ut agnoſcerent Deum uſque ad hominis miſeriam humiliatum; non ſecus ac Judæi, qui opperiebantur Meſſiam victorem, atque triumphantem. Apoſtolis quoque ſcandalo erat Crux ejus, quod tamen erat inſtrumentum, quod Sapientia ſua elegerat ad univerſum terrarum orbem liberandum; & Phariſæis ſcandalo erat Lex illius, quæ omnes figuras, & Synagogæ cæremonias abrogaverat. Sed Transfiguratio omnem ſcandali occaſionem abſtulit, quod homines partim per ignorantiam, partim per ſuperbiam acceperant. Etenim

Primum ejus illuſtrat humiliationes radio gloriæ, quem divinitas ſua effundit in Sanctam humanitatem; & Filius Dei ab æterno Patre declaratur: *Hic eſt Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui.* 2. Cor. 6.

Secundò hac circumfuſus luce loquitus de paſſionibus ſuis, & de exceſſu, quem completurus erat in Jeruſalem, ut in anteceſſum oſtenderet gloriam, & honorem, qui futurus erat merces illius.

Tertiò demum Cœleſti voce declaratus Hominum Legiſlator: ne vereantur dictis illius habere fidem, & legem, quam prædicaturus erat, amplecti. *Ipſum audite.*

Hinc liquido patet Transfigurationis Myſterio auferri omnem occaſionem ſcandali ex aliis Myſteriis capiendi, quoniam illius humiliationes commendat, & lenit Crucem, & pœnas in ejus famulatu perferendas, & in hoc Myſterio probat Doctrinam, & legem, quam ſuper terram inſtituit.

Vide in Tomo I. Bibliotheca Myſt. Theol. Myſterium TRANSFIGURATIONIS Salvatoris.

Domine, bonum eſt nos hic eſſe. Matth. 17.

II. Argum. Pro eadẽ die. De modico amore & cura, quæ in hominibus eſt Cœlum adipiſcendi. Si levis gloriæ radius ex Salvatoris anima in corpus ejus adhuc paſſibile, & mortale reſiliens adeo pellexit Apoſtolos, ut ſedem ſibi ſtatuere vellent in Thabor; quid fiet, Auditores, cum ille oculis noſtris non ſolum oſtendet omnem glorioſi corporis ſui fulgorem, ſed elevans ſpiritum noſtrum lumine gloriæ illum aptum efficiet ſuſtinendo lucem omnem divinitatis? Tunc ſane poſſidentes bonum ſpe, ac votis noſtris majus in beata ſede illa dicere poterimus: *bonum eſt nos hic eſſe*. Hic, Magne Deus, manſionem noſtram in omnem æternitatem conſtituemus, ſemper illecti, & ſemper contenti noſtri ſupremi boni perfruitione. Profectò, Chriſtiani, hæc Transfiguratio Filii Dei eſt veluti levis adumbratio, & ſpecimen felicitatis illius, quam in vita altera nobis reſervat. Voluit tres ex Diſcipulis ſuis illius eſſe ſpectatores, & teſtes, ut hoc adſpectu confirmaret animum eorum in mediis crucibus, & perſecutionibus, quas pro illius amore ſubituri erant; quod ſimul ſpem noſtram debet inflammare, & excitare vota ad propoſitam nobis felicitatem acquirendam. Sed heu! ita frigidi ſumus, & languentes, ut dicere liceat, nos minime affici tanti boni cupiditate; quandoquidem adeo parum de eodem ſolliciti ſumus, ut nullo illud habere videamur in diſcrimine, ne ullum quidem moventes lapidem, ut illud aſſequamur. De hac ſenſus carentia hodierna die vobis verba facturus ſum, tamquam de obice communi, qui obſtruit pleriſque hominibus aditum in Cœlum, & prohibet nos ab ea felicitate, ad quam comparandam unice nati ſumus. Quæ ſenſus carentia tanta eſt, ut nec magnitudo mercedis, quam nobis præparavit Deus, nec naturale deſiderium, quo omnes homines beatos eſſe cupiunt, neque ærumnæ, quibus hæc vita obnoxia eſt, efficere valeant, ut anhelemus ad locum hunc, ubi nihil perturbare poterit pacem, & felicitatem, qua in omnem perfruemur æternitatem. Igitur fert animus oſtendere in hoc ſermone

Primùm modicam hanc Cœleſtis gloriæ aſſequendæ curam ſtatum eſſe deplorabilem in hominibus, qui alioquin felicitatem concupiſcunt, per ingenitum, ac neceſſarium adfectum.

Secundò malum, quod hanc incuriam ſubſequitur, longe deplorabilius eſſe: quandoquidem maximus obex eſt, quo prohibemur, ne ad optatam felicitatem perveniamus.

Vide in Tomo I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: BEATITUDO.

Domine, bonum eſt nos hic eſſe. Matth. 17.

III. Argum. Pro eadẽ die. Rationes quæ a Patribus afferuntur ad oſtendendum decuiſſe quàm maxime, ut Salvator ſemet transfiguraret, & oſtenderet gloriæ ſuæ radium in Thabor, ex triplici capite deſumuntur.

1. Ab ipſo CHRISTO JESU.
2. Ab Apoſtolis.
3. A ceteris hominibus.

Primum, Dei Filius per hanc gloriam, quam extrinſecus coruſcare facit, & per hoc lumen, quo amictus refulget, probare vult Divinitatem ſuam ſub umbra noſtræ mortalitatis abſconditam; & certiſſimæ ſunt ab eodem allatæ probationes. Secundo loco ſignificare vult, ipſum mortalem, ac in humilitatis ſtatu videri, quia ita vult, & jugi miraculo vult prohibere, ne gloria beatæ animæ ſuæ prodeat extrinſecus. Denique vult, ut hinc intelligamus quænam erit Majeſtas ſua, cum in ſplendo-

æ ſupremæ ſuæ poteſtatis ad homines judicandos deſcendet; quandoquidem licet adhuc mortalis, adeo glorioſus coruſcat.

Secundò rationes, quæ ad Apoſtolos ſpectant, deſumuntur primum, quia Salvator in hoc Myſterio illos conſolari vult, & confirmare, poſtquam ſæpe cum illis locutus eſt de doloribus, & ignominia paſſionis ſuæ, ex qua nonnulli ſcandali occaſionem acceperant, cum ſibimet perſuadere non poſſent, Dominum ſuum in hunc ſtatum eſſe redigendum. Secundò, quod ſæpe admoniti de magnis perſecutionibus, quas pro nomine illius erant paſſuri; æquum erat, ut eos confortaret ſublimem adſtruens ideam mercedis, quam paſſionibus ſuis merebantur. Tertiò æquum erat, ut gloria Thabor illis animos faceret, & vim præberet ad mortem ſubeundam pro eo, qui pro ipſis in Calvario vitam erat daturus.

Tertiò ſe ipſum transfigurat etiam propter omnes homines; ut primum doceantur, eos, quibus eſt animus, virtutem exercendi, & per ipſius amorem ſuſtinendi, ſolidas guſtare voluptates, & conſolationes, *bonum eſt nos hic eſſe*; ſecundò ad eos confirmandos in ſpe bonorum alterius vitæ, oſtendit illis in perſona Capitis ſui gloria coruſcantia, qualia futura ſint membra ſecundum illius ſpiritum viventia.

Videto idem TRANSFIGURATIONIS MYSTERIUM, *in Tomo I. Bibliotheca Myſt. Theol.*

Hic eſt Filius meus dilectus; ipſum audite. Matth. 17.

IV. Argum. Pro eadē die. De Legis divinæ præſtantia, & illam ſequendi neceſſitate. *Iſaiæ 33.*

In hoc potiſſimum Myſterio Mundi Salvator recipit Legiſlatoris qualitatem, ut docent Sacri textus verba; per quæ Pater æternus tribuit illi poteſtatem, & auctoritatem Novam irrogandi legem pro univerſo Mundo; eumque conſtituit legiſlatorem, & Judicem omnium gentium. Hoc de illo prædixit Iſaias Propheta, *Dominus legifer noſter*. Sed quamvis hæc lex tendat ad legem carnis, & Mundi deſtruendam, non ideo minus illam ſequi tenemur, quoniam lata eſt Filio ejuſdem Dei, & ab illius Patre probata. Dei igitur Filium Chriſtiani debemus audire tamquam noſtrum legiſlatorem verum, qui venit ad irrogandam nobis perfectiſſimam legem, quæ lata umquam fuerit in Mundo: & quomodo omnino neceſſe eſt hanc legem ſequi, & in praxim redigere quidquid per illam præcipitur ad æternam felicitatem comparandam, ita hodierna die ejuſdem præſtantiam vobis aperire fert animus, & mox oſtendere inevitabilem neceſſitatem, in qua ſunt homines univerſi illam ſequendi, niſi velint æternæ felicitati abrenuntiare. Idcirco totum hunc ſermonem duplici veritate complector; quæ erit ejuſdem partitio.

Primùm Legis hujus præſtantia palam oſtendit legiſlatoris, a quo lata fuit, dignitatem, & evincit illum verè eſſe Deum.

Secundò Legiſlatoris divinitas inevitabilem nobis injicit neceſſitatem illius imperata faciendi, ſi participes fieri velimus bonorum æternorum, quæ pollicetur illam obſervaturis.

Adeundus eſt in To. III. Bibliotheca Mor. Evang. Titulus: LEX EVANGELICA.

PRO FERIA SECUNDA
POST SECUNDAM QUADRAGESIMÆ DOMINICAM.

Quæretis me ..... & in peccato veſtro moriemini. Joan. 8.

I. Argum. De pœnitentiæ procraſtinatione. Joan. 8.

VERBUM Incarnatum, Salvator hominum, qui non niſi verba vitæ locutus eſt, ceſſante Apoſtolo tuo: unde nam factum eſt, ut hodie immutata loquendi ratione in Judæos non proferas niſi mortis æternæ verba? quandoquidem minitaris, te paſſurum, ut in ſuis peccatis moriantur? *Quæretis me, & in peccato veſtro moriemini.* Hæc ſane teterrima eſt comminatio, quam Dei Filius umquam fuerit minitatus, quandoquidem hic teterrimus eſt effectus ejuſdem Juſtitiæ. Verumtamen ſicut Deus hic miſericordiæ non poteſt umquam oblivisci ſui; comminatio hæc licèt terribilis, effectus eſt miſericordiæ erga nos; quandoquidem ideo æternam nobis mortem minitatur, ut nos illam prævertere cogat per vitæ ſanctitatem; nobis oſtendens periculum, cui ſumus obnoxii, ut celeri, ſinceraque converſione nobiſmet præcaveamus ab hoc terribili malo, ex quo nulla eſt ſpes emergendi. Terribilis comminatio, quæ efficere debet, ut nihil non audeamus ad illam evitandam. *Quæretis me ..... & in peccato veſtro moriemini.* Quo in argumento duplicem veritatem vobis explanaturus ſum, quæ maximi momenti profectò ſunt habendæ. Vobis enim oſtenſurus ſum

Primùm pœnitentiam in dies procraſtinare, idem eſſe, ac adire periculum numquam agendi pœnitentiam.

Secundò, cum pœnitentia in extremum vitæ ſpatium, adeoque in mortem ipſam differtur, qui fere terminus eſt, in quem peccatores plerumque illam rejiciunt, jam omnem exuiſſe inutilitatis ſuæ ſuſpicionem. Duobus Verbis pœnitentia dilata vel nulla eſt, vel inutilis.

Vide in Tomo III. Bibliotheca Mor. Evangel. Titulum: POENITENTIA.

Quæretis me, & non invenietis. Joan. 8.

II. Argum. Pro eadē die. De derelictione Dei.

Terribilis comminatio, quam Dei Filius in Evangelio noſtro intentavit Judæis, illos quidem perterrefacere potuiſſet, ſi intellexiſſet miſerrimum ſtatum, ad quem erant redigendi funeſtam derelictionem, quæ cum æterno illorum excidio conjuncta futura erat: Sed illorum infidelitas, & cæcitas voluntaria, quæ illis adeo terribilem pœnam conflavit, ipſis cauſam, & effectus abſcondit; ita ut nullo propriæ infelicitatis ſenſu commoti, uti videmos ex Verbis Filii Dei, ultro in interitum ruant, eumque ſibi procurent, dum volunt ejicere de civitate ſua illum, qui non poterat ſeverius in illos animadvertere, quàm illos ſibimet ipſis derelinquens. Terribile ſupplicium! Deplorabilis derelictio! quæ fons eſt, & principium malorum omnium in hac vita, & in altera, & qua Divina Juſtitia punit eorum ingratitudinem, & pertinaciam. Quod verò me terret magis; Comminatio hujuſmodi reſpicit etiam pleroſque Chriſtifideles, non ſecus ac Judæos, qui ad lumen Evangelii vocati, dum Synagoga renueret, & ad Dei cultum electi, gratiis illius peculiariter illuſtrati, ejuſque auſi beneficiis, criminoſa infidelitate eum deſerunt, ut ſui juris fiant; vel potius ut fiant cupiditatum ſuarum mancipia, ſed qui non cogitant ſe a Dei cultu recedentes cogere Deum, ut viciſſim ab illis recedat, dicatque, illos quoque aliquando eum quæſituros, ſed minime inventuros eſſe, & in peccato ſuo morituros. *Quæretis me, & non invenietis.* Joan. 8. Illud verò deterius eſt, eos, quos hæc comminatio terret minus, ut plurimum illos eſſe, qui ſibimet præ cæteris cavere deberent. Quapropter non ad eos loquor, qui per cæcitatem ſuam, & ſenſus carentiam jam deferunt melius connotatos derelictionis hujus caracteres, ſed ad eos, qui pertæſi ſervitutis Dei ſui, eum deſerere meditantur, vel qui jam ab eo recedere inceperunt, ſingulis diebus magis magiſque derelinquentes illum per vitæ liberioris nequitiam, quæ ſibi promeretur derelictionem Domini, quem ipſi priores dereliquerunt. Ut hos pro virili adnitar de erroribus ſuis revocare, & ad officium revertantur, ob eorum oculos objicere volo malum terribile, quod eos manet, oſtendens illis

Primùm quænam ſigna ſint, & caracteres funeſtæ hujus derelictionis; videlicet privatio ſpecialium Dei gratiarum, quæ ſequitur repulſam a peccatore factam cedendi afflatibus Spiritus ſancti; frequentia relabendi in crimen, qui privationis ejuſdem eſt effectus; & quæ non patitur, ut ille cogitet amplius de ſalute ſua, & aufert illi cœleſte lumen; ac demum cæcitas, atque animi obduratio in iis omnibus, quæ ad animæ ſalutem pertinent.

Secundò quænam ſint cauſæ, propter quas Deus peccatorem derelinquit; videlicet repulſa gratiarum, quæ peccatorem efficit ſurdum monitis, quæ circumundique accidunt illi, ut de ſua cogitet ſalute; contemptus earumdem gratiarum, qui efficit, ut peccator ultro, ac nequiter ea committat crimina, quæ nullo habet in diſcrimine, ſed quæ illum adducunt in graviora, quin illi negotium faceſſant, quod tandem in finalem obdurationem, & malorum omnium noviſſimum pertrahit.

Vide in Tomo I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: CÆCITAS.

In peccato veſtro moriemini. Joan. 8.

III. Argum. Pro eadē die. De reprobatione.

Terribilis hæc, & Formidabilis æternæ reprobationis comminatio, quam intentat Deus Judæis in hodierno Evangelio ad incutiendum terrorem eſt apta; nemo enim eſt, qui metuere non debeat, utrum ſit in numero reproborum. Verum eſt, Concionatores ut plurimum hoc vitare Argumentum tamquam Sanctarum, pavidarumque animarum ſcopulum. Verum cum ipſe confidam me illud tractaturum ita, ut nihil inde ſit metuendum; ſolum adnitar, haurire illinc validam rationem, ut ab altero extremo, vana videlicet præſumptione peccatores removeam. Cumque in extremis malis, violentioribus uti remediis conſueverimus, credidi ea in nequitia, in qua hominum plerique hodierna die vivunt, ad eos deterrendos nihil aptius excogitari poſſe, quàm metum reprobationis, quam æterna ſubſequitur calamitas: præterquam quod qui devoti ſunt, vel Dei ſervitio addicti, ſemper hoc indigent fræno ad innocentiam tuendam; quandoquidem nemo eſt, in quocumque ſtatu verſetur, qui juſtam

ſtum non habeat occaſionem metuendi, ne illam amittat, & mox in manus incidat viventis Dei.

Igitur ad ciendum in vobis ſalutarem hunc metum cum Divo Thoma præſupponendum eſt, hominum reprobationem non eſſe aliud, quàm voluntatem, quæ ab æterno in Deo eſt permittendi, ut illi cadant, & moriantur in peccatis, quæ ille prævidit ab illis per nequitiam committenda, & deinceps illos a Cœli gloria prohibendi, ut æternis in inferno ſuppliciis illos afficiat. Quod tres complectitur veritates, quæ profectò coercere poſſunt licentiam, quam ſibi vendicant peccatores tanta cum facilitate Deum ad iracundiam provocandi.

Primum eſt conſilium, quod in Deo eſt reprobandi nonnullos, eoſque in æternum a cœleſti gloria prohibendi; nam quamvis id conſilium non ceperit Deus, niſi poſt præviſam eorum nequitiam, obſtinationem, & peccata ab illis perpetranda; Conſilium hoc non ceſſat, quominus terribile ſit æque, ac juſtum; conſtat enim, ipſum ſeverius agere in hos, quàm in alios, & illos juſto judicio deſerere, dum miſericordem ſe præbet in alios per amorem peculiarem, quo illos proſequitur, *Terribilis in conſiliis ſuis ſuper filios hominum*. Pſalm. 65.

Altera veritas eſt non minus certa; noſtra voluntate determinari voluntatem Dei, ad nobiſcum hoc modo agendum; quæ res non minorem nobis timorem debet incutere; quoniam in inconſtantia, infirmitate, & nequitia, quæ ſunt nobis ingenitæ, infelia hæc propria voluntas cauſa eſt æternæ reprobationis noſtræ.

Tertia demum eſt certiſſima executio conſilii, quod ab æterno ſuſcepit Deus efficiendi, ut peccatores impœnitentes experiantur effectus iræ, & ultionis ſuæ, quos æquiſſime ſibi promeruerunt. Ita ut hæc reprobatio nobis timorem parere debeat, & in officio continere, ſive illam conſideremus in Deo ejus auctore; ſive in nobiſmet ipſis, qui ejus extitimus cauſa, ſive in fine, vel æterna miſeria, quæ eſt effectus. Tres veritates, Chriſtiani, omni cogitatione noſtra digniſſimæ, ſi ſerio conſulere velimus ſaluti noſtræ; quæ ſermonis hujus noſtri partitionem conſtituent.

Videte in Tomo III. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: PRÆDESTINATIO, *ubi etiam de reprobatione ſermo eſt.*

PRO FERIA TERTIA
POST DOMINICAM SECUNDAM QUADRAGESIMÆ.

Super Cathedram Moyſi ſederunt Scribæ, & Phariſæi. Omnia ergo quæcumque dixerint vobis ſervate, & facite. Matth. 23.

I. Argum. De obedientia Eccleſiæ præſtanda. Aliâ occurrit ejuſdem argumenti pertractandi ratio in Evangelio feriæ tertiæ Hebdomadæ item tertiæ poſt Pentecoſtem.

DEI Filius in Evangelio in anteceſſum reſpondet dubiis, quæ alterì Spiritus Fortes, objicere poſſent, quorum alii prætexentes magnam eſſe vim Sectarum in Mundo, quarum ſingulæ apud ſe veritatem inveniri contendunt, nulli adhærent parti, & noſtræ Religionis veritates nullo habendas cenſent in diſcrimine; alii verò nutantes in Fide, de omnibus ejus articulis diſputant, neſciunt quid ſequantur, & nihilominus vivunt tamquam nullam fidem, aut Religionem haberent. Tuta, conſtans & certiſſima regula, quam Salvator utriſque tradit, eſt obedientia Eccleſiæ præſtanda ſive de fide, ſive de moribus ad vitæ rationem inſtituendam agatur. Etenim quemadmodum egregie Sanctus Auguſtinus animadvertit; Eccleſia Corpus eſt, vel Fidelium Congregatio, cujus fides recta eſt, & vita ſancta: *in qua bene creditur, bene vivitur*. Poſito igitur, nos eſſe in Eccleſia vera, qua de re nullus eſt dubitandi locus, ad Catholicos loquor, & hic locus non eſt controverſiæ. Hoc eſſet ab argumento recedere; dico ſolum, ſalutare, & maximi momenti monitum, quod Dei Filius fidelibus tradit in Evangelio, hoc eſſe, ut nos convertamus ad Eccleſiæ Caput, & ad eos, qui eidem præſunt in dubiis de fide, & ea, quæcumque dixerint nobis, faciamus, quin rationem habeamus ad eorum actiones, & utrum quod illi docent, exequantur; ex quibus duplicem elicere poſſumus concluſionem.

Primùm, Eccleſiam eſſe regulam, quam ſequi debemus in iis veritatibus, quas docet.

Secundò, Eccleſiam eſſe regulam morum, vitæque noſtræ in legibus, quas nobis præſcribit.

Igitur ſecundum deciſiones Eccleſiæ mores, vitamque noſtram componere oportet.

Secundum opera eorum nolite facere; dicunt enim, & non faciunt. Matth. 23.

II. Argum. Pro eadē die. De bono exemplo.

Hoc Mundi Salvator in hodierno Evangelio exprobrabat Phariſæis, & Doctoribus Legis qui populum quidem hortabantur ad ſanctiſſimas quaslibet actiones exercendas, ſed omnes illorum ſermones erant inutiles, quippe quod aliis prædicabant, ab ipſis opere non complebatur. Et ſane parum eſt dicere, niſi actiones verbis reſpondent; & ſi doctrina, quæ ore traditur, non confirmetur exemplo, ſuit omni fructu deſtituta. Nullus dubito, quominus hæc adeo juſta exprobatio hodierna etiam die quadrare poſſit pleriſque Concionatoribus; numquam enim majori cum fervore homines ad Sanctitatem adducere adniſi ſunt ſeveriori diſciplina, & numquam ferme major deprehenſa fuit morum nequitia; & ratio eſt, quia verbis magis, quàm exemplis prædicatur, *Dicunt, & non faciunt*. Verum cum Dei Filius nos doceat, ut faciamus, quæ dicunt, non autem imitemur, quod faciunt; quin illos cenſoria nota corripiamus, in qua nos ipſi noſtram damnationem invenire poſſemus; per vos mihi liceat conari, ut voſmet ipſos totidem præcellentes Prædicatores efficiam, & ſuadeam, ut exemplo prædicetis, & tales voſmet præbeatis, ut factis prædicare ſatagatis, & a Phariſæorum more abhorrentes, pauca dicatis, & multa operemini. Ad hoc vos ſuadere fert animus oſtendendo neceſſitatem, in qua eſt Chriſticola bonum exemplum præbendi; & maximum bonum, quod procurare poteſt illud præbendo. Ad id primo ſtatim intuitu duo mihi occurrunt in Evangelio præcepta, quæ viciſſim ſecum pugnare videntur; quamvis utrumque manaverit ex ore veritatis ejuſdem. Primum nos jubet abſcondere per humilitatem opera noſtra bona, quæ ſatis eſſe debet, ſi uni Deo ſint cognita, quin hominum oculis ſubjiciantur, ita ut manus noſtra læva ignorare debeat eleemoſynam, quam erogat dextera, & præcipit, ut ſanctiſſima Religionis exercitatio (oratio videlicet) fiat ſecreto, & januis clauſis perinde ac altiſſimus humilitatis gradus eſſet, ignorare ea, quæ bona facimus, & ſi fieri poſſet ipſam conſcientiam noſtram fallere. Sed alibi prorſus aliud præceptum invenio; jubemur enim efficere, ut opera noſtra bona ab univerſo Mundo videantur, & ſimus quædam veluti funalia ad alios illuminandos, quocumque effundentes lucem noſtrarum virtutum: *Sic luceat lux veſtra coram hominibus, ut videant opera veſtra bona*. Math. 5. Quid? Num ſecum pugnare poteſt Dei Filius, ſimulque ea præcipere, quæ aperiſſimam ſimul contradictionem videntur involvere? Nequaquam. Duo hæc præcepta optime conciliantur; & utrumque propriam, ac ſingularem infert obligationem. Ecce quomodo oporteat, opera bona ſecretò, & clanculum fieri; fieri enim non debent ad nitorem, oſtentationem, & hominum laudes captandas: alioquin omnes labores noſtri non aliam conſequerentur mercedem, niſi plauſus inanes; ſed tenemur profiteri virtutem, & bonum exercere etiam coram hominibus, ut eos ad ſequelam, & imitationem noſtram alliciamus; quod non in uno tantum ſitum eſt præcepto negativo, quo jubeamur nihil facere eorum, quæ ſcandalum afferre valeant proximo, ſed etiam poſitivo, præbendi videlicet bonum exemplum. Quapropter hodierna die vobis oſtendam duo, quæ ſermonis partitionem conſtituent.

Primum neceſſitatem, qua Chriſtianus omnis bonum aliis exemplum præbere tenetur, & ſe ſe in vita oſtendere irreprehenſibilem.

Secundum, quantum proficere poſſit bonum exemplum in Mundo ad gloriam, & honorem Dei.

Vide in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: EXEMPLUM.

Qui autem ſe exaltaverit, humiliabitur; & qui ſe humiliaverit, exaltabitur. Matth. 23.

III. Argum. Pro eadē die. De humilitate, vitioque illi oppoſito.

Facile eſt ex verbis allati Textus cognoſcere, quouſque Deus oderit Superbiam, & quanta hæc ſecum mala trahat; e contra verò, quanta nobis bona procurare valeat humilitas, quia ita placet Deo, ut Salvator ipſe fieri voluerit ſemper vivens ejuſdem exemplum in omnibus actionibus vitæ ſuæ Mortalis. Quare oſtendere licet

Primùm, Superbiam tribus in rebus oppoſitum eſſe Deo, quia injuſtus eſt, infidelis, ingratus.

Primùm, Injuſtus eſt, quod ſibi gloriam vindicat, quæ illum non decet, & quæ eſt injuſtitia. Secundò rebellat contra auctoritatem, cui ſubjectus eſſe debet, quæ infidelitas eſt. Tertiò, acceptis bonis frui vult, tamquam propriis, & hæc mera eſt ingratitudo.

Secundò, humilitatem fovere ſenſus prorſus oppoſitos: Primùm efficit, ut homines, illi etiam, qui cæteris præſtant dignitate, agnoſcant, & venerentur Dei Magnitudinem. Secundò, ut obediant Legi Dei, ejuſque mandatis ſe ſubjiciant. Tertiò fateantur gratias, quibus a Deo cumulati fuerunt, qua in re ſita eſt ſolida gloria, & generoſitas vera.

Vide in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: HUMILITAS.

PRO

PRO FERIA QUARTA
POST SECUNDAM QUADRAGESIMÆ DOMINICAM.

Tunc acceſſit ad eum Mater filiorum Zebedæi cum filiis ſuis, adorans, & petens aliquid ab eo. Matth. 20.

I. Argum. De Filiorum cura. HODIERNUM Evangelium magni momenti monitum continet. Exemplum eſt Matris filiorum ſuorum ad Filium Dei confugientis, ut id gratia aſſequatur, quod non niſi meritis eſt tribuendum. Verum eſt petitionem illius, quia nimium fuit ambitioſa, a Salvatore fuiſſe rejectam; fatendum eſt tamen laudabilem in hoc paremis curam fuiſſe, a Deo commendatam, & naturæ legibus innixam. Conſtat etiam hanc ob cauſam ad Deum confugere, & ab illo petere ea, quæ a filiis ſunt neceſſaria, non extremam eſſe debere chriſtianorum parentum curam; ſed Salvatoris reſponſio, & repulſa, qua poſtulata negavit, oſtendit, quænam eſſe debeat cura, quam filiorum ſuorum patres gerere debeant: *Neſcitis, quid petatis*. Non ita; parentes, neſcitis, quæ a vobis petenda ſint, cum pro filiis magnas opes poſcitis; cum in eo eſtis ſolliciti, & ingentes illis in Mundo fortunas procuretis, ut illos ad prima promoventia ſubſellia, vel illos opibus potentes efficiatis, quæ ut plurimum ſaluti eorum officiunt. Quibus addere poſſum: neſcitis quid illis faciatis, nec malum, quod illis confertis, cum eorum inſtitutionem negligitis, quod maximum eſt bonum, quod illis relinquere valeatis. Hoc argumentum delegi, ut hodierna die apud vos verba facerem, quod teſtari poſſum maximi eſſe momenti inter ea, quæ Sancto hoc pœnitentiæ tempore pertractabimus; inde enim pendet felicitas familiarum, bonum regimen rerum publicarum, parentum conſolatio; & ibi ſalus agitur parentum ſimul, & filiorum.

Quamobrem, Fideles, conſidero Deum in hanc lucem homines evocantem, ſimul illis dare, vel deſtinare triplex vitæ genus, quod nobis oſtendit triplex curarum, & providentiarum genus erga illos. Dat illis vitam naturalem, propter quam illis providet ea, quæ ad conſervationem eorum ſunt neceſſaria. Deſtinat eos vitæ immortali, propter quam illos creavit; quamobrem habet erga illos alteram ſupernaturalem providentiam invigilantem præparandis gratiis, & mediis ad ſalutem eorum neceſſariis. Deinde illos oriri facit in medio aliorum hominum, ut Reipublicæ partem conſtituant; quod efficit, in per tertiam providentiam, quam vocationem dicimus, & quæ ex reliquis duabus mixta eſt, partim naturalis, ac ex parte ſupernaturalis, eos ad hunc ſtatum vocat, vel ad hoc vitæ genus. Triplici hac in re Parentes imitari debent Deum, cujus locum tenent apud Filios ſuos.

Primùm, cum illorum opera utatur Deus ad naturalem ipſis vitam tribuendam, tenentur eorum victui, & conſervationi conſulere per amorem, qui Dei amorem imitetur.

Secundò. Conſulere debent ſaluti eorum per optimam inſtitutionem, quæ ſecunda eſt vita mortalis priore longe nobilior, educando illos in virtutibus, ut facilius Cœli viam ingrediantur.

Tertiò, Denique illis opem ferre debent, ut in civili vita ſtatum ſibi figant, obſequentes eorum ingenio, & vocationi ea in conditione, ad quam Deus illos evocat.

Vide in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: EDUCATIO.

Dic ut ſedeant hi duo filii mei, unus ad dexteram tuam, & unus ad ſiniſtram in regno tuo. Matth. 2.

II. Argum. Pro eadē die. De Ambitione. De hoc ipſo argumento ſermo e vit in Evangelium decimæ ſextæ Dominicæ poſt Pentecoſten. Paulò ante Dei Filius locutus erat de paſſionis ſuæ humilitate, de Crucis probro, de irriſionibus, & contumeliis quas paſſurus erat a Judæis, & Geneilibus, a ſuis, & alienis; & mirum! Diſcipuli ſui poſt adeo funeſtum colloquium, quod illis immittere debuerat aliquos ſaltem confuſionis, & humilitatis ſenſus, per Matrem a Salvatore petunt primos recubitus in regno illius. De dignitatibus certant, & de præeminentia, & quinam inter eos princeps futurus ſit, altercantur. Loquitur ille de itinere Jeroſolymam ingrediendo ad mortem ibi ſubeundam; & ambitio illorum eos urget, ut Thronos aſcendant ibi regnaturi. Verba facit de paſſione ſibi ſubeunda, ut illis regnum acquirat, & illic ad Regnum feſtinant, ſine paſſione. Hoc duorum Apoſtolorum exemplum, antequam per illapſum Spiritus ſancti confirmarentur in gratia, non eſt nobis ad imitandum propoſitus, ſed ad evitandum. Cum enim honor, & gloria ſit bonum extra nos, & quod omnino pendet ab aliena opinione, cum quæritur, & per ambitionem appetitur; plerumque tria contingunt, quæ Sanctus Bernardus tribus verbis complexus eſt, & quæ Sermonis hujus partitionem conſtituent. *Indebite venit*, laudatus inquit Pater, *præpropere affectatur*, *periculoſe capeatur*. Nam

Primò *Indebite venit*, palam fit, eum qui honorem hoc modo ambit, illum non mereri. Ambitio noſtra hoc palam probat; ſupplere enim volumus merito, quod ad id neceſſario requiritur, ambitu, commendationibus, ſuffragiis alienis, ceteriſque adminiculis, quæ oſtendunt nos eò pervenire non poſſe æquiori via, & magis legitima; vel deeſſe nobis modeſtiam, moderationem, & humilitatem, ut attolli expectemus.

Secundò: *Præpropere adſectatur*. Nimia urgetur; ambitionem palam oſtendimus, onus ſupra vires ſumimus; unde fit, ut meritorum noſtrorum exilitas magis ſe prodat, quàm ſi priſtinæ conditionis noſtræ acquieſceremus. Magnus enim honor, ac fulgens dignitas, ad quam per ambitionem attollimur, efficit plerumque, ut ingenii, captuſque anguſtiæ in majorem prodeant lucem; ideoque noſmet objicimus hominum contemptui, dum apud illos in pretio haberi contendimus.

Tertiò: *Periculoſe capeatur*. Non ſine magno periculo adeuntur dignitates per ambitum conquiſitæ: ut plurimum enim abutimur auctoritate, quam hac via nobis comparavimus; in diſcrimine verſamur illam amittendi cum probro, & dedecore; & quod maxime timendum eſt, & ad quod minus attendimus, in evidenti ſalutis noſtræ periculo vivimus.

Vide in Tomo I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: AMBITIO.

Neſcitis quid petatis, Matth. 20.

III. Argum. Pro eadē die. De eadem Ambitione. Cum permoleſtum futurum ſit, ac operæ ſine ætentis, omnia recenſere mala ex ambitione profecta, tria ſatis erit generatim memorare;

Primum, videlicet cæcam eſſe in perquiſitionibus ſuis. *Neſcitis quid petatis*;

Secundum. Sibi præſidentem eſſe in ſenſibus ſuis; quod nobis indigitat verbum illud Salvatoris Mundi *Poſſumus*, cum ex illis præcontatus eſt, utrum haurire poſſent Calicem ſuum.

Tertium; in effectibus ſuis periculoſam eſſe, atque odioſam, quod aperte deſignat verbum illud Evangeliſtæ de aliis Apoſtolis aſſerentis: *Et decem indignati ſunt*.

Vide Bibliothecam Moral. Evangel. eodem Titulo.

Quicumque voluerit inter vos major fieri; ſit miniſter veſter. Matth. 20.

IV. Argum. Pro eadē die. De eodem Ambitionis argumento. Ad oſtendendum, in quæ mala nos detrahat ambitio, cum ita miſeri ſumus, ut alamus in cordibus noſtris hanc cupiditatem; uti poſſumus verbis Anteſignani Superborum, & Ambitioſorum omnium. *Aſcendam ſuper altitudinem nubium; ſimilis ero Altiſſimo*, & oſtendere furentem hanc animi ægritudinem tres terribiles effectus producere.

Primùm ambitioſorum inflammat deſideria, qui numquam explentur, & qui numquam ſatis eſſe rati, dicunt: *Aſcendam*. Ambitioſorum eſt ſemper aſcendere; & numquam in eo gradu, quò pervenerunt, ſubſiſtere.

Secundb adſectat auctoritatem, & juriſdictionem in alios, quæ cauſa eſt, propter quam ambitioſus ubique præeſſe vult, & dominari. *Super altitudinem*. Verum quomodonam hac utitur poteſtate? Quomodo ſe gerit cum aliis? Quo oculo ſibi ſubditos reſpicit?

Tertiò. Ambitioſus appetit ea, quæ illius ſtatum, & meritum ſuperant. Obliviſcitur ſui; & ſe majoribus comparat. *Similis ero Altiſſimo*.

Vide eumdem Titulum, quem in Superiori argumento.

PRO FERIA QUINTA
POST SECUNDAM QUADRAGESIMÆ DOMINICAM.

Mortuus eſt autem & dives, & ſepultus eſt in inferno. Luc. 16.

I. Argum. Inferno, & pœna ſenſus. QUISNAM credidiſſet adeo funeſtam cataſtrophem ex initiis adeo felicibus? & quis adeo infelicem mortem expectaſſet, poſt vitam adeo plenam gaudio, & deliciis? Sed quis non mirabitur videns, quantum differat ſtatus, in quo ſitus erat malus hic dives in terra, ab eo, in quo modo in inferno invenitur? Olim induebatur purpura, & byſſo; nunc circumſeptus eſt igne, & flammis, inceſſanter triſtia hæc ex ore illius extorquentibus verba: *Crucior in hac flamma*. Antea circumdatus erat ingenti famulorum numero, qui erant voluptatum ejus Mini-

Digitized by Google

Miniſtri, & ſemper ad faciendas voluntates ejus parati; hodierna autem die dæmonibus tantum ſtipatus eſt, qui ejus ſunt carnifices, cumque miſertime vexant. In terra inſtruebatur illi menſa ſuaviſſimis dapibus, & liquoribus circumfuſa; & in triſti hoc habitaculo enixis precibus flagitat aquæ guttam ad ſolatium ſitis æque ardentis, ac flamma, qua uritur. Sed hæc illi negatur æquiſſimo ſupplicio, poſtquam negavit micas de menſa ſua cadentes pauperi Lazaro ad illius oſtium fame pereunti. In hoc Mundo magnificis in ædibus habitabat, mollibus cubabat in culcitris ſuperbis: veſtibus amiciebatur; in altero autem in tenebroſo carcere includitur, infinitis ſeculorum ſpatiis a luce, ac tota terræ denſitas eſt agger miſerrimi loci, in quo habitat, ad auferendam illi ſpem omnem inde in æternum emergendi. In hoc infeliciſſimo loco, in hac flamma, & incomprehenſibili dolore, quem afferunt illi terribilia ſupplicia, quibus torquetur, gemit, & clamores, & ejulatus effundit; *Crucior in hac flamma*. Sed quoniam immenſum chaos, quod inter ipſum, & nos interjacet, prohibet, ne clamor ingens ad aures uſque noſtras pertingat, finite me hodierna die interpretem fieri querimoniæ ipſius, ut magnitudinem ſuppliciorum ejus intelligatis, furorem iræ Dei, & ignem hunc, quo peculiariter dolet. Etenim immorari fert animus in conſideratione terribilis hujus inſtrumenti juſtitiæ Dei irritati, quippe quod aptiſſimum cenſeo ad incutiendum vobis metum ſalutarem calamitatis, quæ manet Reprobos in inferno.

Et quamvis mihi perſuaſum ſit, Dei privationem, quæ vulgo pœna damni vocatur, eſſe omnium teterrimam, nihilominus quia ea, quæ ſenſibus notiora ſunt, majorem in animos noſtros efficiunt impreſſionem, unice in pœna ſenſus immorabor, quam parit ignis, quo Deus utitur veluti præcipuo juſtitiæ ſuæ inſtrumento; quippe in illo reperio duo, quæ aptiſſima videntur ad injiciendum ſupplicii hujus terrorem, videlicet illius violentiam, atque æternitatem, quamobrem Dei Filius hæc utraque jungit, *Ibunt in ignem æternum*. Hoc igitur in ſermone oſtendam

Primùm Supplicii hujus magnitudinem ſufficere poſſe ad coercendos quoslibet licèt violentos hominum affectus, quamvis ad unius diei tantùm ſpatium perduraret.

Secundò, incomprehenſibilem durationem æternitatis alicujus ſupplicii ſolam per ſe debere prohibere omnia crimina, quamvis malum etiam admodum leve ſuſtinendum eſſet.

Sed utrumque ſimul conſociare æternitatem ſupplicii, cum illius acerbitate; actuoſitatem ignis devorantis, cum duratione nullum finem habitura; profectò ſi hæc duo ſimul nequeunt nos a peccatis deterrere, dicendi ſumus omni ſenſu carere. Duplici verbo, hinc ſupplicii magnitudo, illinc ejus duratio conſtituent Sermonis hujus partitionem.

Vide in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum; INFERNUS.

Sepultus eſt in inferno. Luc. 16.

II. ARGUM. Pro eadem die. De pœna damni.

Si placeat ſermonem habere de ſola damni pœna, quæ ſita eſt in ſupremi boni carentia, aliter, aliterque efferri poterit hoc argumentum, ita tamen ut ſemper ad ſenſum hunc referantur

Primùm, pœna hæc damnatum privabit ſupremo bono, in quod anima a corpore ſeparata ſummo impetu fertur.

Secundò, Bono, ad quod tot obtinet rationes, & jura, & quod in illa gignet tot deſideria, quibus torquebitur conſiderans ſe culpa ſua tanto bono privatam fuiſſe.

Tertiò denique, Bono cum quo arctam adeo habebat affinitatem. *Hæc eſt partitio Biroat in Quadrageſima*.

Aliter hoc efferetur argumentum.

Pro argumento etiam deſumi poteſt; De pœnæ damni magnitudine judicium ferri poſſe per tria.

Primùm per infinitam magnitudinem ſupremi boni, quod damnati amiſerunt.

Secundò, per magnitudinem, ac vim deſiderii, quo torquentur, ſupremo hoc bono perfruendi.

Tertiò, per magnitudinem rationum, & jurium, quæ habuerunt ad poſſeſſionem tanti boni, & a quibus ſua culpa exciderunt

Vide eumdem Titulum, quem in ſuperiori Argumento.

Aliter.

Aliter etiam hoc ipſum efferri poteſt argumentum.

Primùm, Reprobos amittendo Deum omnia amiſiſſe; & jacturam hanc univerſalem eſſe, & infinitam.

Secundò, illos infinitum hoc bonum amiſiſſe pro nihilo, pro temporali lucello, vel momentanea voluptate.

Tertiò, illos hoc voluntarie amiſiſſe, & amiſiſſe citra ſpem redimendi, & amiſiſſe in æternum.

Vide Titulum ſuperius memoratum.

Mortuus eſt autem & dives, & ſepultus eſt in inferno. Luc. 16.

III. ARGUM. Pro eadem die. De pœnarum infernalium Æternitate.

Quantumvis terribile ſit ſpectaculum, quod nobis proponit Evangelium in Epulonis ſupplicio, & quantumvis terribilis ſit magnitudo, & multitudo tormentorum, quibus ille torquetur in hoc miſerrimo loco, audeo tamen aſſerere, quidquid de illo dici poteſt, leviſſimam eſſe partem ſuppliciorum illius; quandoquidem totus ſimul infernus non eſt tam gravis illi, quàm adſpectus, & cogitatio æternitatis calamitatis ſuæ, & hæc infinita duratio, quæ inceſſanter ſpiritui illius obverſatur. Ita conſiderate hinc quidem divitem hunc calamitoſiſſimum ſepultum in inferno, & inde pauperem Lazarum in Abrahæ ſinu quieſcentem: ubinam ſunt omnes deliciæ, convivia, luxus, & univerſa alterius magnificentia? Ubi miſeria, paupertas, eſuries, & ulcera alterius? Præteritum totum immutatum eſt in præſens prorſus oppoſitum, & præſens hoc in æternitate conſtitutum eſt, quæ numquam mutabitur. Dives ille de ſuo voluptatum paradiſo, qui uno manſit momento, migravit in infernum pœnarum, æternarumque ſuppliciorum; & pauper iſte de perfunctorio ſuarum paſſionum inferno tranſiit in Paradiſum deliciarum, qui in æternum eſt duraturus. *Recordare, quia recepiſti bona in vita tua, & Lazarus ſimiliter mala: nunc autem conſolatur, tu verò cruciaris*. Luc. 5.

In hac æternitatis conſideratione hodierna die immorabor, ſed in miſera æternitate, quæ conſtituit cumulum ſuppliciorum inferni, oſtendens

Primùm æternitatem pœnarum inferni.

Secundò pœnam ejuſdem æternitatis, cujus cogitatio, quæ in ſingula momenta colligit omnem durationem illius, novum ſeorſim conſtituit ſupplicium.

In parte priori mens eſt probare conſilium Dei erga reprobos, vobis oſtendens veritatem, & æquitatem ſupplicii hujus æterni. In altera verò vobis oſtendam magnitudinem hujus ſupplicii, quod in damnatis parit adſpectus æternitatis pœnarum ſuarum.

Videte eoſdem Bibliothecæ Mor. Evang. locos &c.

PRO FERIA SEXTA
POST SECUNDAM QUADRAGESIMÆ DOMINICAM.

Induebatur purpura, & byſſo, & epulabatur quotidie ſplendide. Luc. 16.

I. ARGUM. De Luxu.

CUM hodiernum Evangelium pauca nobis argumenta ſuppeditet, quæ nos afficere valeant, & erudire, cumque illud heſternæ diei iiſdem abundet, video mihi ex eodem petenda eſſe, quæ hodiernæ concionis materiam valeant miniſtrare. Scriptura nobis exhibet effectus terribiles juſtitiæ Dei in epulonis damnatione; ſed mu non ſatis id fateor admirari; idem enim Evangelium, quod illius nobis narrat ſupplicium ad oſtendendam nobis æquitatem, quam omnino ſervat Deus in omnibus Judiciis ſuis, ſimul nobis objicit miſeri illius flagitia: *Induebatur purpura, & byſſo, & epulabatur quotidie ſplendide*; vitamque ſuam in luxu tranſigebat. Ecce triplici verbo compendium vitæ illius; crimum ejus enumeratio, damnationis cauſa, & reprobationis ſententia. *Mortuus eſt autem & dives, & ſepultus eſt in inferno*. Si terribile hoc divinæ ultionis exemplum vos terret, ſtuporem vobis injicere debet cæcitas plerorumque Fidelium hujus temporis, quos hoc exemplum adeo parum movet, & qui eamdem vitæ rationem ſecuti non advertunt ſe in pretioſis indumentis deſcriptam geſtare ſuæ damnationis ſententiam; famulos hos, magnamque domeſticorum turbam, quæ magnificum conſtituit comitatum, fore aliquando totidem accuſatores inſurgentes in eos in Judicio Dei; & hæc convivia tanto ſumptu inſtructa, quorum apparatus, & deliciæ de pretio certare videntur, totidem futura argumenta in aliis quidem concuſſionum, in aliis verò ſævitiæ erga pauperes, quorum devorant ſubſtantiam, & in hujuſmodi conviviis ſudores, & ſanguinem hauriunt. Verum quænam pleriſque divitibus ævi noſtri ſuppetit cauſa propter quam ſibi non metuant Sententiam illi divitis hujus miſerimi ſimilem impendere? Numquid nos ſumus illo innocentiores? Luxus, qualis hodierna die renidet in divitum menſis, in indumentis, & eorum familia, ac pretioſa ſupellectili numquid parcior eſt, & caſtigatior? Nonne tot poſt crimina illis timenda eſt terribilis ſententia, quam Dei Filius ſimilibus eorum comminatus eſt? *Ite maledicti in ignem æternum*. Sed quænam eſt terribilis hujus ſententiæ cauſa? Paucis verbis hæc eſt. Luc. 16.

Primùm magnificus veſtrorum conviviorum apparatus, in quo nullis parcitur ſumptibus, imo neque ſanguini pau-

pauperum, quem longis hauſtibus epotatis: *Epulabatur ſplendide.*

Secundò, veſtium luxus, in quibus bombycinum, & animalium vellus, totaque opificum exhauritur induſtria: *Induebatur purpura, & byſſo.*

Tertiò, Ædes magnificæ, in quibus Architectorum, Fabrorumque ingenium, ac labor impenditur: nam quamvis Evangelium de Epulonis ædificationibus non loquatur, perſpicuum eſt, illum parem immenſis opibus ſuis domum inhabitaſſe.

Hæc, o divites Mundi tria ſunt, propter quæ vobis metuenda eſt ſors eadem divitis Evangelici, quæ tria Sermonis hujus partitionem conſtituent.

Vide in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: INFERNUS, & ibidem INTEMPERANTIA, & MOLLITIES.

Mortuus eſt autem & dives, & ſepultus eſt in inferno. Luc. 16.

II. ARGUM. Pro eadē die. De pravo divitiarū uſu.

Ecce terribile nuntium, quod vobis affert Dei Filius! Numquid culpa carere non poteſt, divitem fieri? Plures ex antiquis Patriarchis divites fuerunt; & nihilominus Deo erant dilecti. Plures inſigni Sanctitate viri opibus affluebant, & ſalutem conſecuti ſunt. Hoc veriſſimum eſt, Auditores, ſed quantumvis Salvator teſtis ſit æternæ calamitatis divitis hujus; non ideo tamen ejus divitiæ cauſa fuerunt ejuſdem infelicitatis; ſed pravus uſus earum in vita cauſa fuit æternæ damnationis ejuſdem. Salvator nobis narrat terribile hoc divinæ juſtitiæ exemplum, non eo quod opibus affluere malum ſit, ſed quia qui Mundi hujus poſſident bona in manifeſto verſantur diſcrimine pereundi, eumdemque exitum inveniendi, quem calamitoſus hic dives in æternæ infelicitatis abyſſo. Hinc hodierna die conſilium cepi oſtendendi vobis cauſam damnationis illius, ut eumdem exitum evitare ſatagatis, videlicet amorem periturorum bonorum hujus Mundi, pravumque eorum uſum, qui fit in vita. Videbimus ergo in prima parte

Primùm, quomodo divitiæ fiant pravæ propter ea vitia, quæ parit amor earum.

Secundò, pravum earum uſum eas convertere in criminum omnium inſtrumentum, quæ poſt ſe trahunt damnationem. Divitiæ nos poſſident, cum præpoſtere poſſidemus illas. Illæ nos perdunt, cum perdimus eas in pravum uſum convertentes.

Vide in Tomo I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: DIVITIÆ.

Induebatur purpura, & byſſo, & epulabatur quotidie ſplendide. Luc. 16.

III. ARGUM. Pro eadē die. De vita molli.

Cum heſternum Evangelium nobis ob oculos repræſentet vitam mollem, impuram, & voluptuoſam, quam ducebat Epulo dives, ſimulque funeſtum illius exitum; hoc anſam mihi præbet hodie verba faciendi de vita molli, quam noſtris hiſce temporibus ducunt plerique in Mundo, quos idem exitus manet. Argumentum, quod hodie pertractandum aſſumo, pertinet ad pleroſque Mundi ſectatores, atque etiam ad eorum plurimos, quorum vita irreprehenſibilis videtur. Quapropter credidi primum rite ſtatuendum quæſtionis, de qua agitur, ſtatum, ad auferendam omnem dubitationem, & prævertendas difficultates, quæ objici poſſent. Primùm igitur, quæro Auditores, utrum ſatisfieri poſſit hominis Chriſtiani officiis vitam ducendo, quæ paſſim hodierna die ducitur, non dico ab illis tantùm qui æquo liberiorem vitam trahunt, ſed ab illis, qui ejuſmodi vitam ducunt, quæ vulgò mollis vita appellatur, videlicet, qui abrenuntiant quidem voluptatibus magis criminoſis; verum qui nihil ſibi vetant, quominus tempus cum jucunditate traducant; quibus quidem ſatis modeſtiæ, & honeſtatis eſt, & ſi lubet etiam probitatis, ut a vita nequam abhorreant; ſed qui ægre ferrent, ſi quod in Civitate ſolatium eſſet, cui non intereſſent. Ut verbo me expediam, qui vitam in alea, ludiſque traducunt, in feſtivis cœtibus, in conviviis, & compotationibus: tamen citra grave aliquod ſcandalum, quin alicui injuriam inferant (ſemper enim hoc ſuppono), verum etiam citra crucem aliquam, quin aliquid negotium illi faceſſat, & ſine ulla mortificatione. Quæſo utrum hac vitæ ratione adeo his temporibus familiari Chriſtiani officiis valeat ſatisfieri; & utrum moraliter loquendo liceat in ea ſalutem ſuam operari. Non ludum, non ſolatia, non feſtivos cœtus ſignanter reprehendo; illud quæro unum, utrum vita omnibus hiſce rebus dedita poſſit vacare culpa; & negativam partem tenendam autumo. Numquid hoc vitæ genus poteſt vita Chriſtiana appellari? Nullum ibi Chriſtianæ vitæ veſtigium deprehendo. Coram hominibus, hanc vitam ducunt, qui honeſtiſſimi habentur; ſed coram Deo pro criminoſa eſt habenda? Hæccine damnanda eſt? Utique; damnandam affirmo; nec tres potiſſimum rationes deſunt.

Houdry Biblioth. univerſ. To. poſtremus.

Primùm quia hæc voluptatum, & oblectationum vita prorſus eſt oppoſita Evangelio, quod pœnitentiam, & mortificationem ſuadet.

Secundò quia vita mollis, & voluptuoſa ex diametro adverſatur vitæ, quam Salvator vixit in terra, quæ jugis vita fuit Crucis, atque paſſionum.

Tertiò, quia vita hæc otioſa omnino adverſatur fini, quem nobiſmet propoſuimus, qui Cœlum eſt, quod nobiſmet comparare, niſi vim nobis facientes, non poſſumus.

In tribus hiſce punctis videbimus vitam mollem, inertem, voluptuoſam, & ſenſibus indulgentem, oppoſitam eſſe Evangelio, quod regula eſt morum, vitæ Salvatoris, quæ nobis tamquam exemplar eſt propoſita, & fini, quem omnes fideles ſibi debent proponere, qui Cœlum eſt, non niſi per pœnitentias, Cruces, & mortificationes comparandum.

Vide in Tomo III. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: MOLLITIES; VITA MOLLIS.

PRO TERTIA
QUADRAGESIMÆ DOMINICA.

In Beelzebub principe Dæmoniorum, ejicit dæmonia. Luc. 11.

I. ARGUM. Sermo haberi poteſt etiam de impudicitia per occaſionē immundi Spiritus, cujus meminit Evangeliū.

DICENDUM eſt, Auditores, nihil eſſe extra jactum detractionis, quandoquidem ne ſanctiſſimo quidem & hominum perfectiſſimo parcit. Non ne diceres dæmonem a Filio Dei ejectum ex corpore Energumeni Evangelici recepiſſe loquendi facultatem, & obſediſſe linguam Judæorum, ut ex hoc miraculo occaſio arriperetur dicendi, CHRISTO commercium fuiſſe cum principe dæmoniorum, & non ſine illius auctoritate, ac poteſtate illa extrudere valuiſſe ex corporibus obſeſſorum? Profectò poſt adeo atrocem calumniam, adeo manifeſtam, ac tetram, quiſnam evadere poteſt telum detractionis, quandoquidem audet ipſam laceſcere innocentiam, & atræ loliginis ſucco inficere actiones ſolaribus radiis ſplendidiores?

Verum eſt altera ex parte hanc detractionis audaciam medicinam afferre debere vulneribus quæ infert; quandoquidem ſi non pepercit illi, qui ſuapte natura peccare non poterat, multò minus parcere debet veris ceterorum hominum criminibus. Sed Hominum, ubi agitur de honore, ſcrupulus inutilem facit hanc medicinam; nam quantum proni ſunt in detractionem, tantum afficiuntur aculeis, quibus confodiuntur; ita ut dici poſſit, omnes in detractionem proclives eſſe, & ſimul eſſe neminem, qui illam valeat ſuſtinere. Vitium hoc periculoſum eſt, & adeo commune inter homines, ut hodierna die illum oppugnare velim.

Numquam Sancti Patres ſunt Eloquentiores, quàm cum invehuntur contra vitia linguæ, quam ipſi jure ſuo reſpiciunt tamquam omnium fere malorum originem poſt Sanctum Jacobum Apoſtolum, a quo *univerſitas iniquitatis* vocatur, perinde ac ſi diceres omnia ſimul mala, & crimina; quippe in cauſa eſt, ut malorum omnium genera perpetrentur, cum paucisſima illa ſint, quorum eſt expers. Non ideo tamen fert animus de omnibus generatim verba facere, ſed de omnium maximo, & uſitatiſſimo, videlicet detractione, ex cujus effectibus liquet, merito detractori nomen inditum fuiſſe dæmonis ipſius, ſeu propter caracterem pravitatis, quem detractio continet, ſeu quod uterque ſpectatur tamquam apertus hominum inimicus per quamdam neſcio quam improbitatem, qua actus ubicumque diſcordiam ſerit, & diſſidium. Tamen nomen hoc adeo inviſum primu tantum eſt adumbratio ejus tabulæ, quam vobis propoſui detractoris; quæ tamen efficit, ut alios colores in Scripturis detegam, qui nobis exhibent dæmonem, modo tamquam furentem, ſævumque inimicum, qui molitus eſt hominum omnium excidium, & qui a Sancto Joanne idcirco dicitur homicida. *Ille homicida erat ab initio*; modo tamquam periculoſum inimicum, qui ſine peculiari ope Numinis ſuperari non poteſt. Spero vos ex hujuſmodi lineamentis optime connotatis facile vos deprehenſuros caracterem detractionis, quam Sapiens abominationem hominum vocat, & in quam adnitar omne, quod meretur, odium immittere, vobis objiciens detractionem in triplici hujus Sermonis parte.

Primùm tamquam crudelem, furentemque inimicum, cujus ægritudo illum ad funeſtiſſimum quemlibet effectum rapere valeat.

Secundò, tamquam ſubdolum, callidumque inimicum, qui ut proximo ſuo noceat, utitur vaferrimis inventis, quibus par eſſe poteſt Spiritus verſipellex.

Tertiò denique tamquam inimicum fere invictum, cujus tela evitari non poſſunt, & plagæ quas infert nulla ratione curari.

Crudelitas ergo Detractionis; ejus verſutia, & difficultas propulſandi damni, quod infert, conſtituent univerſam hujus ſermonis partitionem.

Vide in Tomo I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: DETRACTIO.

Erat JESUS ejiciens dæmonium, & illud erat mutum. Luc. 11.

II. ARGUM. Pro eadē die. Non levius peccatum eſt detrahenti aures præbere quàm detrahere.

Veritas eſt Scripturis, Sanctorumque Patrum ſententiis innixa, ſingula vitia ſuum habere dæmonem, qui homines impellit in malum, eoſque ad illud patrandum ſollicitat. Hinc fit, ut nonnumquam dæmoni tribuatur nomen vitii, cujus auctor eſt, & dicitur, aliquis obſeſſus eſſe a dæmone avaritiæ, impudicitiæ, ſuperbiæ, vindictæ, verbo, ceterorum vitiorum, quæ per varios effectus oſtendunt varia media, quibus infelices illi ſpiritus utuntur ad nos tentandos, perdendoſque. Dæmon ergo mutus Evangelicus dæmon eſt, qui facit, ut taceamus, ubi loquendum eſt, cum viciſſim non deſint alii, qui nos ad loquendum inducunt, cum altum nobis ſilentium eſſet ſervandum. Verum ſi detractionis dæmon agit eos, qui alienæ exiſtimationi ſtudent officere, dicere etiam poſſumus dæmonem Evangelii mutum, dæmonem eorum eſſe, qui audiendis detractionibus oblectantur. Verum eſt, vitium hoc infamia laborare, nec deeſſe quoſdam honeſtos homines, quibus ſatis eſt conſcientiæ, & religionis, ut pati nequeant, ſe audientibus aliorum exiſtimationem proſcindi, quos tamquam fratres haberi fides jubet; ſed heu! Quàm pauci numerantur! Hinc Sanctus Paulinus detractionem vocat *extremum diaboli laqueum*, in quem facile incidit, qui reliquos evitavit.

Quapropter cum hinc quidem alterum ab altero ſeparari non poſſit, & aliunde velim ad eos tantùm loqui, qui audiunt detractionem, poſtquam alio in ſermone repræſentaverim mala, quæ pariunt detractores, mihi per vos liceat efficere, ut ea malo priori de altero feratis judicium, & utrumque comparans, vobis oſtendam enormitatem illius, quod minus metuendum exiſtimatis, & a quo vobis negligentius cavetis, probans

Primùm, detractionem audire non eſſe levius peccatum contra juſtitiam, & charitatem, quàm ipſum detrahere: Juſtitia quippe debet prohibere injuriam quæ fit proximo, cum illi nobis audientibus obtrectatur. Hoc primum erit punctum.

Secundò, Charitatem excitare debere nos ad proximi cauſam tuendam, cum de illo detrahitur, & illius partes tueri, & hoc illud eſſe unum, in quo de illo poſſumus bene mereri. Hoc punctum erit alterum.

Vide eumdem Titulum, quem in ſuperiori argumento.

Omne regnum in ſe diviſum deſolabitur. Luc. 11.

III. ARGUM. Pro eadē die. De Diſcordiis, & Diſſenſione.

Nullum, auditores, regnum eſt, nulla in terris Reſpublica, quæ in Mundo ſtare poſſit ſine concordia, & conſenſione; & ſic illuc irrepit diſſidium, tunc cum Filio Dei dicere poſſumus; *Omne regnum in ſe diviſum deſolabitur*. Et ſane cum intus bellum exarſit, & ejuſdem Civitatis incolæ, vel ejuſdem ditionis ſubditi, alii contra alios diſtrinxerunt arma, alterutra pars vicerit, non niſi communi ſumptu vincere poteſt, neque niſi de ſua cæde triumphat. Hoc autem effatum, quod toties probavit experientia in regnis hujus terræ, magis adhuc verum invenitur in Regno, quod Filius Dei in nobis inſtituit per Charitatem, quæ omnes ſimul Fideles conſociat, & de qua idem loquitur Evangeliſta, dicens: *Regnum Dei*

Luc. 17.

intra vos eſt. Itaque Salvatori noſtro ita cordi fuit hujus Charitatis praxis, ut voluerit hunc eſſe characterem præcipuum, quo veri fideles ſui dignoſcerentur. Hinc conjicere poteſtis, quod malum, & quam vaſtitatem pariat in hoc regno diſcordia, & utrum, qui illam ſerit, habendus ſit tamquam pernicioſiſſimus inimicus. Ne igitur ægre feratis, ſi magno in argumentorum numero, quæ hodiernum mihi ſuppeditat Evangelium in hoc immorer de chriſtiana Concordia. Hanc vobis hortaturus ſum ea vobis ob oculos ſtatuens mala, quæ in vobis parit diſcordia, & jurgia quæ fovetis ad invicem, & oſtendens quomodo hæc ſcindant regnum interius Filii Dei æque ac domos veſtras, atque familias.

Verum cum primi tumultus incipiant ex corde eorum, qui illos cient, atque fovent; ita ibi diſcordia majora parit mala, ac funeſtiſſimam vaſtitatem. Illi inde juſtitiam expellunt, pacem, & gaudium, per quæ in corde hoc regnabat Deus, ibique Regnum ſuum conſtituerat: *Regnum Dei juſtitia, pax, & gaudium*; & hoc illud eſt in quo ſita eſt vaſtitas, quam gignit diſcordia. Etenim

Primùm deſtruunt juſtitiam, deſtruentes charitatem, & amicitiam Dei, per crimina, quorum ſunt cauſæ.

Secundò expellunt pacem, & gaudium dividentes, ac in partes dirimentes cor ipſum in ſexcentas cupiditates, ac replentes illud totidem curis, quæ omnem illi vitæ auferunt ſuavitatem.

Hæc procul dubio duo illa ſunt, quæ etiam atque etiam concordiam nobis commendare debent, & quæ Sermonis hujus partitionem efficient.

Vide in Tomo I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: DISCORDIA.

PROFERIA SECUNDA
POST TERTIAM QUADRAGESIMÆ DOMINICAM.

Repleti ſunt omnes in Synagoga ira. Luc. 4.

QUEM ad exceſſum incompoſita animi perturbatio non rapit homines, quandoquidem ſæpe leves ob cauſas ad furorem uſque, & inſaniam procedunt! Non alio nobis opus eſt exemplo præter illud, quod nobis hodiernum proponit Evangelium. Cum Dei Filius in Judæorum Synagogam fuiſſet ingreſſus, ut ibi de more æternas doceret Veritates, & divina præcepta, de quibus venerat orbem terrarum eruditurus, palam ea cum eloquentia locutus eſt, qua ſtatim audientium admirationem ſibi conciliavit. Exprobravit vitia, damnavit abuſus acriter contra flagitia invectus eſt ea cum auctoritate, quam miſſio, & caracter ſuus requirebat; Sed ut plerumque fit, veritas illos offendit, qui ſe perſtringi ſibi conſilii, intellexerunt. Videntes igitur in ſermonibus illius morum ſuorum cenſuram, tamquam phrænetici contra benignum Medicum irruunt. Indignantes in illum impetum faciunt, turpiter ejiciunt de Synagoga, violenter extrudunt ex civitate, trahuntque in verticem montis, ut illum inde præceps deturbent. Ecce gradus per quos ira hominem uſque ad inſaniam, & furorem rapit. De his iracundiæ effectibus mens eſt vobis habere Sermonem, ut vobis inſpirem horrorem adeo periculoſæ ægritudinis, & ut ſimul tradam, quibus modis illa ſubigi poſſit. Eſt enim inimicus adeo alacer, ut nemo unus inde integram victoriam valeat referre. Tempeſtas eſt, qua plerumque, ne cogitantes quidem, prævertimur, & cui cor noſtrum magis obnoxium eſt, quàm mare procellis; ſed ubi ſæpe deficit ars, & induſtria. Quæ res me cogit, Auditores, ut hoc in ſermone vobis exhibeam

I. ARGUM. De Ira.

Primùm mala, & funeſtos iræ effectus, quæ in Evangelio noſtro ad vivum deſcripti inveniuntur.

Secundò media ad prohibendum, ne virtus naufragium patiatur inter procellas, quæ in corde noſtro debacchantur.

Videte hoc argumentum in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulo: IRA.

Quanta audivimus facta in Capharnaum, fac & hic in Patria tua. Luc. 4.

Cum Dei Filius eſſet in Patria ſua, & videret, nullo in diſcrimine haberi a concivibus ſuis doctrinam ſuam, & miracula, quæ operabatur, annuntiabat illis, contemptum hunc eſſe cauſam, propter quam privabat illos iis gratiis, quas large, effuſeque tribuebat Gentilibus, apud quos obſequium, quod ejus perſonæ deferebatur, & gratitudo, qua collata ab ipſo beneficia rependebantur, tutiſſima erat ratio promerendi effectus ipſius miſericordiæ. Hunc in finem Salvator duo illis narrabat Exempla, Eliæ unum, & alterum Eliſei, ad quos oppidani ſui confugere negligebant in ſuis neceſſitatibus, cum interim advenæ proficerent ex favoribus, quos Deus libe-

II. ARGUM. Pro eadē die. Cuilibet deſtinata eſt certa gratiarum menſura.

rali-

tum earum tandem veluti exhauſtum inveniet. Non audeo affirmare, eſſe ſtatum aliquem, in quo aliquandiu vivitur, & in quo ita a Deo derelinquimur, ut nullæ pro nobis gratiæ ſuperſint, neque ulla ſalutis ſpes: quæ opinio mihi videtur non admittenda, quidquid nonnulli Doctores affirment. Verum ſi pro hac menſura intelligamus poſt certum peccatorum numerum, qui Deo uni cognitus eſt, poſt plures infidelitates, quibus ſuas gratias contempſimus, illas ab eo nobis ſubtrahi, & nobis gratias electas, frequentes, & validas denegari, hoc de fide eſſe exiſtimo. Etenim ex quo alio principio proficiſcitur cæcitas, qua Deus punit quoſdam peccatores, & hæc induratio cordis, de qua toties ſermo eſt in Scripturis? *Excæca cor populi hujus*. *Indurabo cor Pharaonis*. Non quod lumen repente nobis deſit, vel quod fons Sanctorum motuum, quibus in bonum agimur, omnino exhauriatur; ſed hujuſmodi gratiæ non ſunt ultra adeo validæ, & Deo nos relinquente cum modico ſubſidio, quamvis poſſimus adhuc converti, tamen non convertemur. Loquor de validis, electiſque gratiis, quarum multitudinem numeratam eſſe contendo. Qua de re ſi dubitare non licet, quænam deeſt nobis metuendi cauſa, ne contemptus gratiarum, quas recepimus, occaſio ſit, propter quam Deus eas nobis neget, quas ille impoſterum nobis deſtinabat? His poſitis in hoc ſermone vobis oſtendere volo

Iſai. 6. Exod. 4. & 7.

Primùm, Deum ſingulis noſtrum deſtinaſſe certam gratiarum menſuram, quæ numeratæ, & determinatæ ſunt: intelligo gratias fortes, delectaſque; quis nemini id negat, quod ad ſalutem ſuam operandam eſt omnino neceſſarium.

Secundò, menſuram hanc eſſe incertam, & neminem ſcire poſſe, utrum gratia, quam negat, futura ſit ultima, quam illi ſe daturum decrevit Deus, poſtquam non niſi communes gratias ſit illi conceſſurus.

Tertiò menſuram hanc non eſſe omnibus parem. Non deeſſe aliquos, quos dereliquit Deus poſt primam, quam neglexerunt, & alios, cum quibus nequaquam uſus eſt hac ſeveritate, niſi poſtquam gratia centeſima abuſi ſunt. Quod autem certius mihi videtur, eſt, Deum, ut plurimum huic menſuræ cumulum non addere, niſi poſt gratiam inſignem, quæ critica poteſt appellari, cui reſponſum non fuit.

Vide in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Gratia actualis: *& in Tomo IV. Titulum*: Reprobatio, ſeu Prædestinatio.

Medice, cura te ipſum. Luc. 4.

III. Argum. Pro eadē die. De zelo falſo, & vero.

Vana curioſitas ſuperborum Doctorum Synagogæ, qui Dei Filium irrident, & exprobrant, eo quod nullum in patria ſua miraculum operaretur, eumque cogere adnitebantur, ut coram ſe non ſecus ac alibi mirabilia faceret, locum aperit loquendi fuſius de zelo ficto, & de qualitatibus quæ requiruntur in zelo, qui habet verum caracterem zeli chriſtiani, qui proprius eſt eorum, qui conantur Salvatoris Regnum promovere; qua in re oſtendere licet

Primùm fictum Zelum cupidum eſſe, & in bono, quod aliis procurat, ſuam tantummodo quærere utilitatem; quod liquet ex horum Phariſæorum exemplo petentium a Salvatore miracula non ad aliorum utilitatem, neque ut ipſi converterentur, & ſequerentur illum; ſed ut inanem curioſitatem explerent; Ideoque non meriti ſunt, ut Dei Filius ipſis inſpectantibus miraculum ullum operaretur.

Secundò fictus zelus e contra obliviſcitur ſui, ut curet aliena. Ita Superbi Doctores illi facere conſueverant; invehebantur in minimas labeculas, quas in aliis videbant, quin de vitiis ſuis corrigendis eſſent ſolliciti.

Tertiò temerarius eſt, furit ſine ſcientia, & prudentia; atque tunc neque ſibi utilis eſt, neque proximo; quod facile innoteſcit in eorumdem Doctorum exemplo, qui aliena crimina cum ſeveritate, & ſine miſericordia puniri cupiebant, ipſi verò vaferrime vitia ſua virtutum fuco tegere ſatagebant.

Aliter hoc ipſum argumentū efferri poteſt.

Hoc argumentum in alium ſenſum flecti poteſt, oſtendendo eas qualitates, quas habere debet zelus Apoſtolici viri peccatorum converſionem quærentis. Nam

Hugdry Biblioth. univerſ. To. poſtremus.

eſt alios adducens in præceps.

Tertiò eſſe debet intrepidus, ſed cum prudentia, & modo; ne quid præpoſtere operetur; videlicet paucis Zelus eſſe debet gravis cum auctoritate; perſpicax cum humilitate, audax cum mediocritate.

Vide in Tomo IV. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Zelus.

PRO FERIA TERTIA

POST TERTIAM QUADRAGESIMÆ DOMINICAM.

Ubi Duo, vel tres congregati in Nomine meo, ibi ſum in medio eorum.

I. Argum. De Chriſtiana amicitia.

Quamvis Chriſtiana amicitia, de qua hodie verba facturus ſum, ſemper conjuncta ſit, immo etiam ſere cum charitate confuſa, quæ Spiritus eſt Chriſtianiſmi; non ideo tamen unum, & idem eſſe, poteſt affirmari. Differunt enim objecto, cauſa, & notione ipſa, quam de duabus hiſce virtutibus debemus concipere. Re vera Charitas univerſe totum complectitur Mundum, quin aliquem excipiat; quippe in hoc poſita eſt, ut proximum diligamus propter Deum, quæ cauſa ad omnes homines extenditur. E contra amicitia non niſi inter paucos eſſe poteſt, & ardor illius eò magis infirmari videtur, quò magis latè patet, & in turba, ingentique amicorum numero, extinguitur. Charitas, ut ſit perfecta, rationem non habet generis, gradus, aliarumve perſonalium qualitatum; e contra verò amicitia amicum deligit, ſimiles quærit, & plurimum tribuit genio, aliiſque talentis, potiſſimum verò propenſioni. Charitas nequit cuiquam negari, quicumque tandem ille ſit; nam prædiligendi proximum, quæcumque labes, aut vitium in eo deprehendatur, æternùm viget obligatio. Sed in amicitiis, cum multa dimetienda ſint, ut arctum foedus conſocietur, non deſunt etiam occaſiones, quibus tenemur illud diſſociare, & communem duntaxat charitatem fovere. Itaque amicitia aliquid ſuperaddit Charitati, unde fit, ut in Ethicis vocetur mutuus amor quarumdam perſonarum ſimul adhærentium per alicujus boni communicationem, quod eſſe debet commune, & quod amicitiæ quoddam eſt veluti fundamentum. Hinc liquet Chriſtianiſmum, qui adeo explicitum, & inevitabile proponit Charitatis præceptum, in quo complectitur cæteras novæ legis obligationes, nequaquam prohibere amicitiam, quæ nobis eſt communis cum Infidelibus; ſed illam perficere, & ex ſe ſanctam facere amicitiam, quæ nobis magno eſſe poteſt auxilio ad Dei amicitiam acquirendam, & ſalutem noſtram procurandam, cum pleræque Mundi amicitiæ Dei inimicitiam pariant, juxta Apoſtolicum illud: *amicitia hujus Mundi inimica eſt Dei*. Jacobi 4.
Ad hoc autem argumentum cum aliquo ordine pertractandum, & regendas amicitias noſtras ad earum normam, quas Salvator a nobis petit in Evangelio, duo potiſſimum mihi videntur conſideranda, ut bonæ, ſanctæque fiant.

Primùm delectus habendus eſt amicorum; amicitia enim debet eſſe intra paucos.

Secundò, quid ab amicis requirat viciſſim mutuum hoc fœdus; nam uti vulgò dicitur: inter amicos omnia eſſe debent communia.

Pars prima nobis oſtendet quanti referat bene eligere eos, cum quibus arctum fœdus amicitiæ ſumus inituri; Altera verò docebit quouſque procedere debeat hoc fœdus, ne abrenuntiemus amicitiæ Dei.

Vide in Tomo I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Amicitia.

Si peccaverit in te frater tuus; vade, & corripe illum inter te, & ipſum ſolum. Matth. 18.

II. Argum. Pro eadē die. De Correctione fraterna.

Hoc, mea quidem ſententia præceptum eſt maxime accommodatum ad exterminandum peccatum; & peccatorem ab errore revocandum; illum corripere, cum peccantem videmus, vel certò ſcimus illum pec-

 cavi-

caviſſe; præceptum quod Filius Dei conceptis verbis nobis irrogavit in Evangelio. *Si peccaverit in te frater tuus, vade, & corripe eum inter te, & ipſum ſolum.* Sed in eo malum eſt, quod iſta correctio, quæ quidem actio eſt præſtantiſſimæ Charitatis, quæ valeat cum proximo exerceri, non minori cum difficultate fit, quàm ab aliis facta recipitur; ideoque quantum noſtra ſuperbia ægre fert dedecus, quod ſibi putat inferri a corripiente, tantum amor proprius alios corripere perhorreſcat. Hine anſam arripio vobis in hoc ſermone oſtendendi

Primùm hujus præcepti utilitatem ex fructu, qui percipietur, ſi obſervatum fuerit eo modo quo Dei Filius inſtituit.

Secundò ad quos hoc præceptum ſpectet.

Tertiò denique modum illius obſervandi, videlicet quid præcavendum ſit, ut hoc munere perfungamur.

Duplici verbo. Correctio hæc officium eſt, ultro, citroque exercendum; a quibuſnam facienda ſit, & quomodo ſit facienda.

Vide Bibliothecam ſub Titulo: FRATERNA CORRECTIO.

Si Eccleſiam non audierit, ſit tibi ſicut Ethnicus, & Publicanus.

III. ARGUMENT. Pro eadē die. De Obedientia Eccleſiæ præſtanda. Vide idem argumentum prorſus aliter pertractatum.

De Obedientia Eccleſiæ debita duæ certiſſimæ propoſitiones Sermonis hujus partitionem ſuppeditare poſſunt; quarum prima eſt extra Eccleſiam nullam ſalutem eſſe ſperandam: altera verò ad hoc, ut ſalutem conſequamur, non ſufficere, eſſe in Eccleſia, niſi vixerimus ſecundum leges, & placita Eccleſiæ.

Quod ad primam ex duabus hiſce propoſitionibus pertinet: Primùm conſtat ſine fide neminem ſalvari poſſe; quod teſtatur Apoſtolus: *Sine fide impoſſibile eſt placere Deo.* At in Eccleſia tantum fides vera invenitur; videlicet creduntur veritates, quas Deus hominibus revelavit: Per Eccleſiam illas nobis propoſuit, & per eamdem tamquam Organum ſuum nobis aperuit. Hinc Hæretici qui extra Eccleſiam poſiti ſunt, vel nullam omnino ex his veritatibus credunt, vel illas ex parte dumtaxat credentes, deſtruunt Fidei unitatem, ideoque nullam habent fidem, & miſere pereunt. Eccleſia cum Arca Noe comparatur, in qua tantum ſalvi facti ſunt, qui in illa erant incluſi, & qui per illam evaſerunt ex naufragio, quod reliquum genus humanum ſuſtulit. Quapropter Dei erga nos miſericordiam laudare debemus, cujus gratia nati ſumus in Eccleſia, & incluſi fuimus in hac Arca, ut ſi vellemus in tuto ſalutem noſtram collocaremus. Nonne erumpere debemus in gratiarum actiones pro tanto beneficio, quale eſt fons, & principium gratiæ beatitudinis noſtræ? &c.

ad Hebr. 11.

Secundò extra Eccleſiam non ſolum fides non invenitur, ſed neque Charitas, nec verus Dei amor, neque gratia Sanctificans, quæ nos Dei Filios efficiens, faciat Regni cœleſtis hæredes. Hoc nos docet Sanctus Auguſtinus per hæc verba, quæ in omnium ore verſantur. *Si quis abſque Eccleſia inventus fuerit, alienus erit a numero filiorum Dei; non habebit Deum Patrem, qui Eccleſiam noluerit habere Matrem.*

Tract. de Symbolo c. 10.

Tertiò extra Eccleſiam in via ſalutis non ſumus; ergo qui ſunt extra viam hanc ſperare nequeunt ſe ad beatum illum terminum perventuros, quo omnes contendere debent Chriſtiani. Eccleſia nos regit, atque ſuis doctrinis deducit nos per verum Dei verbum, per Sacramenta, quæ nobis confert, & ſunt fontes gratiarum, & ſalutis, nec non per lumina, quæ de Cœlo nobis promeretur. Qui extra Eccleſiam ſunt his omnibus carent ſubſidiis, cumque ſint extra viam, quò magis progrediuntur, eò magis aberrant, ac tandem in nullam reditus ſpem intereunt.

Pro altera propoſitione; ad ſalutem ſuam procurandam non ſatis eſt eſſe in Eccleſia vera, eamque palam profiteri; niſi leges ſerventur, & niſi Chriſtiani hominis vita reſpondeat huic profeſſioni: Primùm enim ad ſalutem aſſequendam fides ſola non ſufficit, quod affirmant Hæretici, niſi cum charitate, boniſque operibus fuerit conjuncta; ſine quibus ſumus in Eccleſia tamquam membra mortua, non animata per Spiritum ſanctum, qui reliquum Eccleſiæ Corpus vivificat; & quamvis ab Eccleſia avulſi non ſimus, ut Hæretici, & Schiſmatici, non tamen participes ſumus vitæ gratiæ, quam Salvator nobis promeruit. Secundò, quia cum Eccleſia ſit ſancta propter allatas rationes; opus eſt, ut qui illam componunt, & ſunt illius membra, & filii, ſint etiam Sancti. Tertiò, quia niſi vivimus juxta honorem, quo digni facti ſumus tamquam Eccleſiæ membra, hæc nos reputat tamquam rebelles filios, qui in proprio ſinu ipſius bellum indicimus. Quamobrem, cum multo nocentiores ſimus Ethnicis & Infidelibus, ſeveriori ſupplicio præ illis afficiemur; quia naufragium, licèt incluſi in arca, fecerimus. *Ah! væ nobis ſi tantam neglexerimus ſalutem*, Sanctus Paulus exclamat. Quid enim non exprobrabunt ſibi in æternum mali Chriſtiani, eo quod adeo valida ſalutis ſubſidia contempſerunt?

Hebr. 2.

Hoc ipſum argumentum ſecuti oſtendere etiam poſſumus

Primùm nos nullum ſubire diſcrimen noſmet rebus in omnibus ſubjicientes Eccleſiæ; in hoc enim ſequimur ducem, quem Deus dedit nobis ſequendum. In hoc ſequimur regulam, quam Sanctiſſimus quiſque ſecutus eſt; & habemus tutiſſimos fidejuſſores actionum noſtrarum, qui ſunt perſpicaciſſimi Paſtores.

Deinde, omnia in diſcrimen adducimus noſmet Eccleſiæ non ſubjicientes. Etenim vel ſequimur mentem noſtram, quæ fons eſt errorum omnium, & hæreſum; vel ſequimur ſenſum eorum, qui in errore verſantur, & qui recedentes a veritate, & via, quam ipſe Dei Filius nobis præſcripſit, non errare non poſſunt, & nos quoque ſecum in præceps trahunt.

Vide in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: ECCLESIA.

Domine, quoties peccabit in me frater meus, & dimittam ei? Matth. 18.

IV. ARGUM. Pro eadē die. De injuriarum venia. Argumentum hoc tractatur etiam in Evangelio Dominicæ 21. poſt Pentecoſtem.

Quamvis difficilis ſit lex a Dei Filio lata, injurias dimittendi, & inimicos diligendi, rationes, propter quas illam ſervare tenemur, validæ ſunt, & ſuperare debent, quidquid natura, conſuetudo, & Mundi leges ſuadeant.

Harum rationum princeps, & potiſſima eſt ſuprema imperantis auctoritas; jus quod habet præcipiendi, quod jubet; poteſtas, quam habet efficiendi, ut velimus, nolimus, jubenti pareamus, & minæ quas intentat inobedientibus.

Altera eſt pars, quam ſibi vindicat in noſtris inimicitiis, videlicet quia bonum, vel malum, quod noſtro fecerimus proximo, ſibi factum putat, odia noſtra, ultiones, & contumeliæ, quibus inimicos noſtros perſequimur, ad ipſum referuntur, & in ipſum tamquam inimicum invehimur. Bene igitur enucleandum eſt hoc Myſterium, quod illius innititur verbo, qui eadem eſt veritas.

Tertiò injuria, quam nobiſmet ipſis facimus nolentes dimittere exiguum debitum proximo noſtro; ſcientes Deum alioquin nequaquam miſerturum nobis, neque condonaturum immenſa debita noſtra, quæ cum ipſo contraxerimus, hoc eſt peccata quæ in ipſum patraverimus.

Aliter efferri poteſt hoc ipſum argumentum.

Hoc ipſum argumentum aliter efferri poteſt, atque oſtendo, tria perſonarum genera nolle ſemet ſubjicere huic legi per JESUM CHRISTUM latæ, qui eamdem vult omnino obſervari.

Primi dicunt, non poſſumus; quibus oſtendendum eſt hoc præceptum non eſſe impoſſibile, quemadmodum crediderunt Ethnici, & Hæretici nonnulli, quoniam quantumvis ſit difficile, Deus nobis ad illud ſervandum ſuppeditat vires.

Secundi dicunt; illud ſervare non debemus, & objiciunt rationem, conſuetudinem, Mundi placita, ſtatus ſui dignitatem, honorem, & leges ſuæ conditionis: quibus oſtendendum eſt, quam arcta ſit in Chriſtianiſmo obligatio, & quanta legis hujus juſtitia.

Tertii dicunt; illud ſervare nolumus. Hi ſunt impii, & iniquitati dediti, quorum pro viribus ſuperanda eſt pertinacia, exemplo, promiſſionibus, & minis Filii Dei.

Vide in To. I. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: AMOR INIMICORUM.

PRO FERIA QUARTA
POST TERTIAM QUADRAGESIMÆ DOMINICAM.

Populus hic labiis me honorat: Cor autem eorum longe eſt a me. Matth. 15.

I. ARGUM. De recta intentione in omnibus actionibus noſtris.

IN Chriſtiana Religione ſatis non eſt, Auditores, bona opera facere, niſi illa etiam bene facere ſatagamus; alioquin totus virtutis labor percipitur, quin merces illius percipiatur. Sæpe etiam ſanctiſſima charitatis opera migrant in crimina, & minus illud quod accidere poteſt malum, eſt multum ſuſtinere laboris, & parum meriti adipiſci. Etenim non ne hoc illud

illud

ſtud eſt quod hodie exprobrat Salvator Phariſæis, qui procul dubio multa bona faciebant opera, & paſſim videbantur in nobiliſſimarum virtutum exercitatione, Jejunio, Eleemoſyna, Oratione; ſed qui hæc corrumpebant omnia prava intentione, non alium omnium bonorum operum ſuorum finem ſibi proponentes, quàm captare hominum æſtimationem, quorum oculos perſtringere conabantur fulgore virtutis minime familiaris. *Populus hic labiis me honorat, cor autem eorum longe eſt a me.* Hoc autem vitium, quod Dei Filius ſæpe Phariſæis exprobrabat, noſtris hiſce temporibus pleriſque Chriſtifidelibus objici poteſt, qui ſexcenta bona opera faciunt, meritis vacua, quorum omnes auſteritates, laboreſque ad Cœlum promerendum ſunt inutiles; cum enim ea faciant, ut videantur ab hominibus, eiſque placeant; hunc tantummodo fructum, non alium, ſperare debent. *Hominum juſtitia, voluit videri, & viſa eſt,* Sanctus Petrus Chryſologus inquit, *voluit hominibus placere, & placuit: habet mercedem quam voluit: præmium, quod habere noluit, non habebit.* Hoc hodierna die excitare debet vos quidem, ne laborum veſtrorum fructum amittatis hoc tempore pœnitentiæ propter aliquam humanam rationem, quæ illos poſſet corrumpere; me verò ad aperiendum vobis inſigne ſecretum augendi in infinitum merita veſtra, & efficiendi, ut vel minimis actionibus veſtris acceſſio fiat meriti inæſtimabilis coram Deo per rectam, puramque intentionem, quam habere debetis illas facientes, quæ præcipua eſt conditio requiſita ad tantum bonum promerendum. Haud ægre feratis ergo, ut vobis tradam modum quo fruſtrari nequeatis fructu laborum veſtrorum. Quamobrem mens eſt oſtendendi vobis

Primùm quomodo ex intentione illi fiant boni, vel mali, & illorum pendeat qualitas, & pretium.

Secundò, quam percipere poſſimus utilitatem ex adeo ſancta exercitatione, ut mirum in modum in virtutibus progrediamur.

Nihil nos permovere magis debet, quàm duplex hæc veritas, & cenſeo mihi argumentum hoc eſſe familiarius pertractandum præ ceteris, & non recedendum eſſe ab eo ſimplicitatis caractere, quem habet ex ſe; praxis enim licèt omnium dierum vel etiam momentorum, tamen eſt omnium ſolidiſſima, atque utiliſſima ad vitæ noſtræ rationem inſtituendam.

Vide in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: INTENTIO.

Honora Patrem, & Matrem. Matth. 15.

II. Argum. Pro eadem die. De officiis filiorum erga Parentes.

Deus in hodierno Evangelio præcipiens, ut Parentes noſtros in honore habeamus, triplex amoris genus requirit; amorem reverentialem, amorem ſubmiſſum, & amorem officioſum; Hæc tria, quæ facile oſtendemus in probationibus, quas allaturi ſumus, totam ſermonis partitionem conſtituent.

Conſtans eſt veritas, & in Ethicis probatiſſimum axioma, Parentibus erga nos, quos genuere, duas ineſſe qualitates, vel prærogativas, quæ duo requirunt officiorum genera in filiis, & in illis duas poſtulant inevitabiles obligationes. Prima eſt fœdus propinquitatis, quo nullum arctius eſt in natura; altera eſt ſuperioritas quam Deus, & natura illis concedunt ſuper filios. Ex duplici hac qualitate conſequitur, Deum, rationem, & leges civiles exigere, ut filii diligant, & revereantur eos, a quibus vitam acceperunt. Facile igitur probare triplici hac de cauſa

Primùm, filios Parentibus ſuis debere filialem amorem, qui maximus, & æquiſſimus eſt poſt illum, quem debent Deo, & qui creaturæ nulli debetur. Hoc itaque præceptum a Deo irrogatum immediate ſubjicitur officiis, quæ ſibimet ipſi præſtari vult; & primum obtinet locum in altera Legis Tabula.

Secundò. Filios Parentibus ſuis integram debere in omnibus eorum præceptionibus obedientiam, quæ Dei voluntati non adverſentur; & obſequium omnibus eorum ſententiis, & conſiliis tum in negotiis gerendis, cum in ſtatu capeſcendo, & vitæ ratione ingredienda.

Argumentum hoc aliter effici poteſt.

Alio etiam pacto argumentum hoc tractari poteſt, oſtendendo filiorum erga Parentes officia tria numerari. Primùm eſſe honorem, & reverentiam, quia erga illos locum Dei tenere, & quia Filii ab illis vitam, & quidquid habent, acceperunt.

Secundò obedientiam, & ſubmiſſionem, cum enim adoleſcentia egeat conſilio, & duce, undenam hoc negotium petere, & recipere poſſunt, quàm a parentibus, qui majorem habent experientiam, amorem, & ad quos maxime ſpectat utilitas eorum?

Tertiò ſubſidium, & opem, quam afferre tenentur indigentibus, & in neceſſitate poſitis.

[illegible] Biblioth. univerſ. Tu. poſtremus.

Tres etiam aſſumi poſſunt rationes ex Scripturis depromptæ, quæ nos jubent honorem, ſervitutem, & amorem parentibus impendere.

Prima ex Divo Paulo deſumitur; *Filii*, ait, *obedite Parentibus veſtris in Domino; hoc enim juſtum eſt.* Oſtendendum eſt hoc præceptum juſtum eſſe, & ad hoc nos omnibus juſtitiæ officiis teneri.

Secunda eſt, quia Deus ita jubet, & explicite imperat. *Filii obedite Parentibus per omnia; hoc enim placitum eſt in Domino*, ubi oſtendendum eſt Præceptum hoc a Deo latum, rationi eſſe conforme; & quantum illi ſit curæ; quandoquidem tantam pollicetur in hac ipſa vita remunerationem iis, qui illud ſervaverint, ac tot iis minas intentat, qui ſecus illud violaverint. ad Coloſſ. 3.

Tertia quia id animi gratitudo poſtulat, quemadmodum ex Eccleſiaſtici verbis innoteſcit. *Honora Patrem tuum, & gemitus Matris tuæ ne obliviſcaris; memento quoniam niſi per illos natus non fuiſſes: & retribue illis, quomodo & illi tibi*, & oſtendendum eſt quemadmodum poſt Deum, nemo eſt, cui teneamur majores habere gratias, quia a nemine majoribus cumulati fuimus beneficiis, ita neminem eſſe, cui gratiores eſſe debeamus. Eccleſ. 7.

Vide in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: FILII.

De Corde enim exeunt cogitationes malæ, homicidia, adulteria, fornicationes, & furta &c. Matth. 15.

III. Argum. Pro eadem die. De pravis cogitationibus.

Dei Filius per allata Evangelici textus verba non ſolum ſalutare monitum tribuit, ſed tacite præcipit, ut cordi noſtro invigilemus; quia illi invigilantes, & arcentes ab illo pravas cogitationes, ſimul inveniemus rationem fideliter ſerviendi Deo, in quo tota ſita eſt ſalutis ſcientia; ſicuti hæc omnia complectitur placita ad vitæ ſanctitatem pertinentia. Invigilantes enim cordi noſtro pravas evitabimus cogitationes, adulteria, blaſphemias, aliaque peccata, quæ non prodeunt extrinſecus per actiones criminoſas, niſi poſtquam concepta fuerunt in corde. *De corde enim exeunt cogitationes malæ &c.* Hinc ſequitur, quod cordis ſui curam gerere eſt prohibere, ne ullam pravam cogitationem concipiat, quæ animæ mortem pariat; maxima enim ſcelera initium ducunt a cogitatione, quæ concipitur, & quæ ſæpe ipſa quoque magnum ſcelus eſt, quamvis nullus ſubſequatur effectus, & extrinſecus non erumpat. Hoc mihi præbet occaſionem hoc in ſermone verba faciendi de cura cordis a nobis gerenda, ut ſervemus vitam gratiæ, quæ in hoc ſita eſt, Matth. 15.

Primùm, ut avertamus pravas cogitationes, quæ mentem fœdare poſſunt, & cor.

Secundò, ut propulſemus has eaſdem cogitationes, ſtatim ac earum cognoſcimus nequitiam, & periculum in illis immorandi. Cura illas ad examen revocandi, & fidelis celeritas illas rejiciendi, erunt duæ partes hujus ſermonis.

Vide in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: IMPUDICITIA.

Quare Diſcipuli tui tranſgrediuntur traditionem ſeniorum?... Quare & vos tranſgredimini Mandatum Dei propter traditionem veſtram? Matth. 15.

IV. Argum. Pro eadem die. De Traditionibus bonis, & malis.

Scribæ, & Phariſæi ſuperbe, acriterque corripiunt Jeſu Chriſti Diſcipulos, eo quod Seniorum traditionem nullo in diſcrimine haberent; quæ tamen non aliud erat, niſi quidam mos, & conſuetudo vel mala, vel indifferens, munita tamen temporum ſucceſſione, & multorum uſu, quod magnam illi comparabat auctoritatem. Mundi Salvator probare volens Diſcipulorum ſuorum innocentiam æquiori jure ſuperbos Doctores redarguit, eo quod ſubrogarent traditiones tantum humanas in earum locum, quæ a Deo proficiſcebantur, & quod potius illas ſequerentur quàm Legis præcepta licèt corrupta. Hoc mihi anſam præbet apud vos hodierna die verba faciendi de idolo ſæculi, vel potius omnium ſæculorum, quod mundus de genu veneratur. Idolum hoc eſt conſuetudo, & aliorum exemplum, quod quiſque ſequi ſtudet, & ad cujus normam ſe ſe componere quærit. Et ſane quamdam habet illecebram, a qua ſibi cavere difficillimum eſt; imo quædam excuſationis cauſa eſt, & prætextus in omnibus vitiis. Diceres, hoc ſupremum exercere imperium in animos, nam efficit neſcio quid Chriſtianæ Legi contrarium, quod tamen non abhorret ab uſu inter homines conſtituo. Non alia patitur ratio; hæc eſt conſuetudo; hoc ſatis eſt, ut probetur.

Cum autem hæc Mundi conſuetudo, quæ non eſt alis quàm pravum exemplum, ſenſim, & ſine ſenſu prævalu & facta tandem fuerit lex Evangelicæ legi contraria

oppoſita exemplo, quod nobis Dei Filius reliquit, vobis oſtendere fert animus

Primùm cæcitatem, & errorem, in quo vivunt, qui pro vita regula ſequuntur humanas traditiones, conſuetudinem, & Mundi mores.

Secundò eos, qui conſuetudinem ſequuntur, eſſe in manifeſto, & inevitabili damnationis periculo.

Vide in Tomo I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Consuetudo.

PRO FERIA QUINTA

POST TERTIAM QUADRAGESIMÆ DOMINICAM.

Socrus autem Simonis tenebatur magnis febribus. Luc. 4.

I. Argum.
De morborum uſu.
De hoc argumento ſermo etiam occurrit in Evangelium Feria ſexta poſt IV. Quadrageſimæ Dominicam.

MAXIME familiaris Filii Dei in terris exercitatio fuit, Auditores lectiſſimi, curare infirmos ubicumque illum Charitas ageret; & plenum eſt Evangelium mirabilibus curationibus, quas operabatur quocumque pedem circumferret. *Pertranſiit benefaciendo, & ſanando omnes.* Etenim modo præcipui ex civitatibus, & inſigniores viri rogabant illum, ut dignaretur, domos ſuas ſe conferre ad curandos ægros morti proximos; populi modò catervatim confluebant, & ſecus vias exponebant, qua ille tranſiturus erat, infirmos, modò tandem Medicus iſte charitate incenſus ægrotantium preces præveniebant, & ab illis quærebat, utrum vellent curari. Hodie verò nobis repræſentat Evangelium Socrum Principis Apoſtolorum violenta febri laborantem, quæ Cœleſtis hujus Medici ope perfectam obtinet valetudinem. *Imperavit febri, & dimiſit illam.* Documentum autem, quod hodierna die haurire cupio ex hac Salvatoris conſuetudine, eſt vobis oſtendere prorſus oppoſitam agendi rationem quam nobiſcum ſervas, licèt ab eodem fine minime abhorreat. Permittit ille corporum noſtrorum infirmi-
9. tates, ut animarum noſtrarum morbis medeatur; iiſque utitur tamquam efficaci ad noſtram ſalutem, perfectionemque medicina. Itaque hodierna die apud vos ſermonem inſtituam de morborum utilitate, quos ſatis frequenter Deus nobis immittit, & de bono uſu eorum a nobis faciendo. Etenim quam utilitatem ſperare non debemus ex hoc uſu morborum ad acquirendam Chriſtianam perfectionem, quæ originem ducit a cruce, & paſſionibus Salvatoris? quandoquidem Ethnicorum ſapientiſſimus confeſſus eſt per morbos hominem in virtute proficere, ac fieri meliorem? Profectò errare non poſſumus dicentes cum Apoſtolo, pietatem expurgari, ac inter morbi dolo-

Act. 10.
Luc. 4.

2. ad Cor. 12. res perfici. *Virtus in infirmitate perficitur*, quod locum debet communi effato, quod conſiderare debemus non tamquam aliquod Paradoxum, ſed tamquam veritatem, quam probandam hodierna luce ſuſcipio; corporis videlicet ægritudines adn:irabilem parere utilitatem pro ſalute animæ; proſunt enim converſioni peccatorum, & juſtorum perfectioni; ita ut ex Sancti Auguſtini ſententia ob alterutram cauſam a Domino humano generi permittantur. Duplici hoc in ſenſu ingerere volo omnes haſce utilitates. Dico igitur morbos

Primùm ſi peccatores ſumus, maximam habere vim, ut convertamur.

Secundò ſi juſti, proficiere, ut efficiamur Sanctiores, & Perfectiores.

Vide in Tomo III. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Morbi.

Socrus autem Simonis tenebatur magnis febribus. Luc. 4.

II. Argum.
Pro eadē die.
Quomodo morbi acceptandi ſint.

Cum hodiernum teſtetur Evangelium præcipuum Salvatoris officium, dum viveret in terris, fuiſſe corporeas infirmitates curare; hoc mihi locum præbet adhuc loquendi in hoc ſermone, de infirmitatibus, ac dicendi eas a nobis habendas eſſe primùm tamquam effectum peccati originalis, quod naſcendo contraximus; & præterea tamquam pœnam, quam Divina Juſtitia nobis irrogavit pro peccatis, quæ patravimus, & etiam tamquam criminum noſtrorum effectum. Secundò tamquam probationem virtutis noſtræ, ac fidelitatis, quam Deus vult exercere. Tertiò tamquam remedium ægritudinum animæ, quibus ſæpe medicinam facere vult Deus per corporis ægritudines, avellens nos ab hoc Mundo, & ſenſibilibus bonis, quæ deperimus; & admonens, ut de morte cogitemus, cujus veluti præcurſor eſt morbus. Variæ autem rationes ſub quibus morbum reſpicere poſſumus nobis oſtendunt varias diſpoſitiones, cum quibus illum acceptare debemus.

Primùm ſi morbum ſpectamus tamquam peccati originalis effectum, noſmet ſubjicere debemus Sententiæ; quam protulit Divina Juſtitia contra nos in perſona primi parentis, & conſiderantes illum tamquam pœnam propriis peccatis noſtris debitam, quæ quidem & magna ſunt, & multa, in ſpiritu pœnitentiæ recipere debemus mala, quæ nobis immittit Deus, & dicere cum Job:
Peccavi, & ut eram dignus, non recepi. Job 33.

Secundò ſi morbum reſpicimus tamquam probationem, qua Deus periculum facere vult noſtræ fidelitatis, & tamquam virtutis noſtræ, atque patientiæ exercitium; nobiſmet perſuadeamus Deum melius non poſſe nobis ſuum amorem ſignificare, quàm nobis præbendo media, & occaſiones teſtandi eidem fidelitatem noſtram, & perfectam providentiæ ipſius ſubmiſſionem.

Tertiò ſi corporis infirmitatem conſideramus tamquam ſpiritualium morborum medicinam, quos crebrò ignoramus, vel quibus parum afficimur, illi noſmet ſubmittere debemus cogitantes, nos oblivisci Dei, cum bona fruimur valetudine, & indigere, ut aliquem morbum nobis immittat, ut cogamur illum cogitare, & ad officium reverti adorantes conſilia miſericordis hujus ſeveritatis, quæ hac arte nos ad ſuam revocat ſervitutem.

Vide locum in ſuperiori argumento connotatum.

Alia ſermonis ſtructura, quam ſequi poſſumus in eodem argumento.

In hoc eodem argumento juſtus inſtitui poteſt ſermo illud in duo puncta partiendo. Primùm quid in morbis faciendum ſit, & quomodo in illis ſe ſe gerere debeat verus Chriſtianus. Secundò quid poſt reparatam ſalutem præſtandum ſit.

Pro Puncto primo. Primùm ſtatim ac nos gravi tentatos morbo cognoſcimus, ad Deum confugiendum eſt nobis, & magis in illius ope confidendum, quàm in Medentium arte, & Pharmacorum virtute, quibus tanta virtus ineſt, & efficientia ad nos curandos, quantam illis tribuere placet Deo. Secundò ſanitas a Deo petenda eſt cum perfecta ejuſdem voluntati ſubmiſſione, & conſilio eadem utendi ad ipſius gloriam, & accuratius animæ ſalutem quærendi. Tertiò in ſpiritu pœnitentiæ offerendi ſunt Deo morbi dolores pro peccatorum noſtrorum ſatisfactione, & conſociandi cum doloribus Salvatoris, ejuſque Matris Sanctiſſimæ, ut facilius acceptentur a Deo.

Pro Puncto alio. Quid poſt reparatam ſalutem præſtandum ſit. Primùm habendæ ſunt gratiæ Deo, cui acceptam referre debemus valetudinem reparatam potius quam pharmacorum virtuti, & curæ, quæ a medentibus ſuſcepta fuit. Secundò eſſe debemus fideles Deo in adimplendis promiſſionibus, ac ſuſceptis conſiliis impoſterum ſanctiorem vitam ducendi. Tertiò nobiſmet diligentius præcavere debemus, ne relabamur in crimina, quæ videntur hanc a Deo pœnam nobis promeruiſſe.

Aliter efferri poteſt hoc ipſum argumentum.

Poſſumus etiam aliter efferre hoc argumentum, & oſtendere morbos tribus rebus prodeſſe, quas operæ pretium eſt obſervare, ut inde fiat. Sermonis partitio. Primùm ad nos erudiendos; Secundò ad nos corrigendus; Tertiò ad nos ſanctificandos.

Primùm nos erudiunt; nihil enim melius efficit, quàm infirmitas, ut conditionis noſtræ miſeriam ſentiamus; hæc enim docet, quid ſimus, oſtendit ſæculi vanitatem, in mentem revocat æternas veritates, quarum paſſim bona utentes valetudine obliviſcimur.

Secundò; præcipuus finis, quem ſibi proponit Deus in morbis, quos nobis immittit, eſt correctio noſtra: ſæpe, quia de re dubitari non poteſt, ut nos puniat; cujus punitionis finis eſt noſtra converſio. Vitæ mutatio, & experientia efficiunt, ut hoc medium, quo ad effectum hunc obtinendum utitur, ſit efficientiſſimum: *Percutiam, & ſanabo*, inquit Scriptura, & quemadmodum explicat Sanctus Ambroſius; *percutiam infirmitate, & ſanabo fide.* Profectò eſſet optandum ut Deuter. 32.
bene valentes tales eſſemus, quales morbo affecti, ſumus; vel ſaltem quales nos poſt reparatam valetudinem futuros pollicemur.

Tertiò conſtat morbis nos ſanctificari poſſe, & re ipſa ſanctificari per patientiam, & praxim aliarum Chriſtianarum virtutum.

Adeundus eſt Titulus, qui ſupra: Morbi.

Socrus autem Simonis tenebatur magnis febribus. Luc. 4.

III. Argum.
Pro eadē die.
De cupiditatibus, quæ ſunt veræ animi ægritudines.

Cum Sanctus Ambroſius animi cupiditates febres ardentes vocet, in tertio hoc argumento loqui poſſumus de infirmitatibus animæ, quæ præ corporeis ſunt periculoſiores; & oſtendere neceſſitatem, quam habemus in Chriſtianiſmo bellum indicendi affectibus noſtris; ſubſidia ad illos coercendos, & fructus, quos ex hac victoria recipimus, atque hinc tres ſermonis partes efficere.

Pars

Pars prima. Præceptum ipſum, quo vitare jubemur peccatum, illudque in nobis evertere, quoad fieri poteſt, jubet etiam bellum inferre affectibus noſtris, eoſque coercere. Primum quia licèt peccata non ſint; (quod cogitare gravia eſſet error, Deus enim illos in nobis poſuit, ut nos impelleret ad faciendum quod bonum eſt, & malum fugiendum;) tamen quemadmodum poſt originale peccatum inordinati fuerint, & plerumque ſint cauſæ peccatorum noſtrorum, tenemur auferre cauſas, ad pernicioſos effectus evitandos. Secundò, quia quamvis in ſemet peccata non ſint, facile fieri poſſunt, cum ſint peccatorum materia: quoniam ſecuti eorum impetum, & propenſionem, qua in peccatum tendimus, nos nocentes faciunt, & ſunt totidem vitia. Tertiò, quia ſunt fontes inexhauſti peccatorum, quorum niſi inhibuerimus curſum, fontes ipſos exhaurientes, efficient, ut inceſſanter recentia perpetremus &c.

Pars altera. Cum Deus reliquerit in nobis affectuum noſtrorum rebellionem poſt omnimodam peccati originalia cladem, atque eorum ſeditionem permiſerit, ut eſſet nobis meritorum occaſio, & exercitatio virtutis; non tamen reliquit nos ſine validis adminiculis, quorum ope illos coerceamus, & prohibeamus, ne in peccatum nos rapiant. Hæc adminicula ſunt Primò, Gratia, quæ numquam nobis deeſt, ita ut quamvis in noſtra poteſtate non ſit primos eorum cohibere motus, poſſumus tamen ope gratiæ, quantumvis violenti illi ſint, progreſſus eorum frænare & validiora per orationem impetrare ſubſidia ad eos ſuperandos. Secundò, Vigilantia Chriſtiana ad præcavendas occaſiones, in quibus eſſet periculom cedendi viribus eorum. Tertiò, Timor Dei, & ejuſdem imperiis ſubmiſſio; quoniam nobis præcipit, ut Mari, ut tumentes fluctus coerceat, atque intra ſtatutos ſibi fines contineat.

Pars Tertia. Bona, quæ nobis cedunt ex effectuum noſtrorum victoria, ſunt. Primò, Pax cordis, & conſcientiæ quies. Secundò, Chriſtiana libertas, quæ nos liberat a ſervitute dæmonis, mundi, & peccati, cui ſunt obnoxii, qui ſuis parent cupiditatibus. Tertiò, Certa ſpes remunerationis æternæ victoribus earum promiſſa.

Vide in Tomo I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Affectus.

PRO FERIA SEXTA
POST TERTIAM QUADRAGESIMÆ DOMINICAM.

Jesus ergo fatigatus ex itinere, ſedebat ſic ſupra fontem. Joann. 4.

I. Argum. Quomodo gratia vulgò ſe ſiggerat in converſione peccatorum.

Ex omnibus Quadrageſimæ Evangeliis illud, quod hodierna die nobis proponit Eccleſia ſublimioribus abundat ſententiis, & refertum eſt numero veritatum, & documentorum, quæ continet. Etenim ubinam magia nitet Incarnati Verbi bonitas erga mortalium miſerias? Neque enim vel ex itinere collecta laſſitudo, neque ſitis, neque caloris æſtus tam cogunt Salvatorem, ut ſecum fontis hujus oram quieſcat, quàm deſiderium ibi expectandi, & convertendi peccatricem, atque ut loquitur Sanctus Cyrillus, tendendi retia ſecus aquas feliciter aucupio capturus animam infidelem ac per illam illecturus incolas Urbis, & regionis illius ad veritatis cognitionem. Si numquam magia elucet Dei potentia, niſi in peccatorum converſione; ubinam fulgidius conſtat, quam in infringenda mulieria hujus pertinacia, cujus mores æque, ac Religio corrupti erant, ideoque validiſſimos obices ſupremæ huic poteſtati opponebant? Sed præſertim quonam inſigniori exemplo gratiæ ſuæ praxim oſtendit, quàm captando occaſionem erudiendi hanc mulierem, adeo feliciter diſponendi illam, ac tanta induſtria illam inducendi, ut tandem referat triumphum de illius calliditate, ac renitentia, ut illam in primam convertat Apoſtolam, quæ nuntiet Meſſiæ adventum univerſæ civitati, quæ ſuia egreſſa finibus confluit ad illum agnoſcendum, recipiendumque?

In ea ratione, qua gratia operatur, cujus dexteritas, ac virtus in toto hoc Evangelio dominantur, hodierna die potiſſimum immoror, & in tanta Myſteriorum, ſententiarum, & documentorum copia, quæ in eo continetur, eam deligo conſiderandam veluti finem ad quem tendunt reliqua, tamquam argumentum, ex quo fructum uberiorem ſumus præcepturi. In quo ut aliquam methodum ſequamur, & uno tantum argumento complectamur totum hujus diei Evangelium, reperio, cum Sancti Patres, atque Interpretes verba faciunt de hac admirabili Hiſtoria è exhibere nobis Salvatorem Mundi, modò tamquam aucupem retia tendantem huic animæ peccatrici, quæ ita feliciter remanet capta, ut nullo modo poſſit elabi; & modo tamquam exercitus Imperatorem, qui arcem, rebellemque urbem aggreditur. Verùm illi hujuſmodi utuntur ſimilitudinibus, & comparationibus, ut nos doceant, illum ſimul uti omni induſtria, & vi ad obtinendam peccatoris converſionem. Etenim

Hendry Biblioth. univerſ. To. poſtremus.

Primùm elucet induſtria, quia adoritur cor iſtud oblique, & ea ratione, qua opus eſt, ut illud eò adducat, quò cupit.

Secundò vis eniteſcit, quia denique illud cogit, ut poſt tot fugas, atque obnitentias ſe ſe dedat.

Hæc duo illa ſunt, quibus non hodie tantum Salvator in Samaritanæ, ſed etiam quotidie in aliorum peccatorum converſione utitur; cumque hoc præcipuum illud ſit, ubi de gratia agitur; hoc etiam totam ſermonis partitionem conſtituet.

Vide in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum; Gratia.

Jesus ergo fatigatus ex itinere, ſedebat ſic ſupra fontem. Joan. 4.

II. Argum. Pro eadem die. Varii Gratiæ motus ratione tùm Dei illos cientis, tùm hominis illos recipientis.

Conſiderari poſſunt varii gratiæ motus in Evangelio noſtro ad vivum expreſſi tum ratione Dei illos cientis, cum ratione hominis illos recipientis. Primùm ratione Dei. Non poſſumus ſatis admirari ſapientiam, & bonitatem Patris Miſericordiarum in ea, qua utitur arte, ut ab hominibus recipiatur gratia, quam illis præſentat, quamvis non mereantur illam, & quamvis ſæpe eadem ſe indignos præbuerint, quemadmodum videmus in Samaritana. Secundò ratione hominis gratiam recipientis, non ſatis aſſequi licet malas artes, quibus utitur ad illam illudendam, ut ſe ab illius obedientia diſpenſet. Quod in ipſo noſtro Evangelio facile eſt animadvertere; & quod ſermonis partitionem efficere poteſt.

Quod pertinet ad partem priorem: hæc ars ſapientiæ, & bonitatis Dei apparet primum in multitudine gratiarum, quas nobis largitur, in ſincero deſiderio noſtræ ſalutis; quandoquidem hæc totidem ſunt ſalutaria adminicula, quæ ſuppeditat, ut deducat nos ad beatum finem, ad quem nos deſtinavit, & quæ propterea a nobis grati animi ſenſum requirunt. Etenim, ut omittamus exteriores gratias, cujuſmodi ſunt illæ bonæ educationis, exemplorum bonorum, vocationis ad hoc, vel illud officium, & hunc vel illum vitæ ſtatum, quibus utitur ad exequenda magna illa conſilia, quæ de nobis ab æterno concepit: quot luminibus in ſingulos dies ſpiritum noſtrum illuſtrat; quot ſanctis motibus, ardoribuſque noſtram fovet voluntatem? Quot hujus generis gratias recepimus? Ille nos ſexcentis urget, atque ſollicitat, cum ne cogitamus quidem. Nos viſitat ſæpe, cum longius ab illo receſſimus, & in omne flagitiorum genus abdidimus; quod apparet in noſtra hodierni Evangelii peccatrice; & neminem umquam derelinquit, quantumvis nequam uti non præbeat ſubſidia, quæ ſufficiant, ut emergant ex criminum abyſſo in quam lapſus eſt. Secundò hæc ars renidet in eo, quod gratia Dei varias induit formas, ut inquit Apoſtolus, *Multiformis gratia Dei*. Modò enim invitat, modò minitatur; modò nos ſuis illecebris attrahit, modò nobis metum incutit, & terret. Nunc conſolatur ſpem immittens divinæ miſericordiæ, modo nobis intentat judicis ſeveri ſententiam. Nulla eſt ars, qua non utatur gratia, ut ſibi cor noſtrum conciliet. 1. Petr. 4.

Tertiò hæc ars adhuc peculiariter magis elucet in gratiæ obſequentia, quæ noſtro ſe ſe accommodat ingenio, ſtudiis, naturæ, & ipſis etiam affectibus noſtris eorum ſæpe mutans objecta, quin naturam evertat, ut innoteſcit in Sancta Maria Magdalena, & in eadem Samaritana; quarum Dei Filius ſibi captivavit benevolentiam, & confidentiam per infinitam dulcedinem ſuam, in Sancto Paulo, & Auguſtino. Se ſe accommodat ſtatui, & conditioni mortalium; ab his pauciora, ab aliis plura expetit, ſed nihil umquam, quod noſtras ſuperet vires. Senſus, quos in nobis ciere debent hujuſmodi conſiderationes, ſunt gratitudo, integra in Dei bonitate confidentia, timor delaſſandi ejus patientiam, & propoſitum noſmet impoſterum præbendi fideliores gratiis Dei, quàm fuerimus hactenus.

Pro parte altera. Hactenus admirati ingenium divinæ miſericordiæ in gratiarum ſuarum diſtributione, & arte, qua ſibi cor humanum conciliat, deplorare debemus miſeras artes, quibus utitur mortalium nequitia ut gratiæ motus eludat; quandoquidem numquam calidiores ſunt,

quàm ut omnia in ſuum detrimentum convertant. Primùm pro artium omnium verſutiſſima recenſeri poteſt illa oculos obſtruendi luminibus gratiæ per formalem reſiſtentiam, atque ut loquitur Job per apertam rebellionem: *Ipſi fuerunt rebelles lumini*. Etenim quemadmodum gratia, licèt valida, & potens, tamen in agendo abſtinet vi; ſed hominem relinquit in plena, integraque libertate eidem aſſentiendi, vel eam rejiciendi; non deſunt peccatores, qui ut majori cum impunitate ſcelera committant, & tranquillam in flagitiis ſuis vitam ducant, rejiciunt Cœli gratias, & permanent cæci in ſumma luminum copia, obdurati que in tanta multitudine motuum, quibus pertinaciter obluctantur. 2. Secunda eſt illorum ars, qui cum nondum omnem pietatis ſenſum abjecerint, nolunt tamen convertere nexus, quibus prohibentur, ne ſe mancipent Deo; & ne cogantur ſe ſe dedere luminibus, & illecebris gratiæ, ab illa mentem avertunt; ſexcentis aliis vacant negotiis, ne uni quod præcipuum eſt, vacent; ſuaviſſimas quærunt ſocietates, ac alia ſolatia, quæ efficiunt ut omnes ſanctæ cogitationes evaneſcant. 3. Tertia denique ars, eorum eſt, qui cum minimè poſſint ſe abſcondere, ac ſubtrahere ſe luminibus gratiæ, neque evitare intrinſecus motus ejuſdem, quærunt ſaltem in dies deditionem differre, quemadmodum de ſe ipſo teſtatur Sanctus Auguſtinus: *Modò, & modò: & illud modò non habebat modum*. 4. Alii tandem per calliditatem, vel potius indignam diſpenſationem nolunt niſi ex dimidio ſui dedere Deo, Deum cum Mundo conciliare volentes, & obſequi gratiæ dumtaxat in quibuſdam rebus, quod Deum cogit, ut omnino recedat. Hæc omnia videmus cum in noſtro Evangelio, & in Verbis Salvatoris adeo explicite connotata, ut ſuavitas, & vis gratiæ ſua in luce refulgeat: tum in reſponſionibus Samaritanæ mulieris, in quibus patet verſutia peccatoris, ejuſque reſiſtentia, ita ut nihil eſſe poſſit explicatius.

Job 24.

Vide eumdem locum, quem in ſuperiori argumento indigitavimus.

III. Argum. Pro eadem die.

Sumptis pro Textu iiſdem Evangelii verbis oſtendere poſſumus artes multiplices, quibus Gratia viam ſibi aperit in cor peccatoris, & docere

Primùm quibus mediis utatur gratia ad peccatorem convertendum. Illum prævertit, eique obviam occurrit ne cogitanti quidem; quærit ut ita dicam commoda fandi tempora, & occaſiones idoneas; illuſtrat mentem illius; effundit in eam lumina, quæ illi proponunt videndas alia prorſus in luce veritates æternas, procul ab ea, qua hactenus viderant; tangit cor illius, & efficit ut oriatur in eo deſiderium ſequendi Deum, & a nequitia diſcedendi.

Secundò, quibus mediis uti debeat peccator, ut ſe gratiæ fideles exhibeat. Attentum ſe præſtare debet omnibus gratiæ motibus; celeriter illi debet reſpondere, ne prætervolet non amplius reverſura: *Neſcit tarda molimina Spiritus ſancti gratia*. Debet tandem afferre conſtantem fidelitatem in exequendis iis, quæ ab eo expetit gratia.

Aliter effici poteſt hoc ipſum argumentum.

Alia etiam ratione hoc pertractari poteſt argumentum; videlicet gratiam conſiderare poſſumus

Primùm quatenus oblatam, atque tunc ad examen revocandum eſt pretium illius: quanti ſtetit illa Filio Dei; finis propter quem illam exhibet nobis, & ad quid nobis ſit neceſſaria. Quod efficiet ut enixis precibus illam flagitemus, & cum ſumma ſiducia ei præſtolemur.

Secundò conſiderare illam poſſumus tamquam receptam, atque tunc ex nobis exigit fidelitatem, grati animi ſenſum pro tanto beneficio, & alacritate, ut illi obſequamur.

Oſtendi etiam poteſt ſuavitas, & vis gratiæ.

Suavitas apparet, quod lenit, & levius facit jugum ſervitutis Dei, ita ut amemus quidquid corrupta natura faſtidit, & repleamur gaudio, & conſolatione in graviſſimis tribulationibus.

Secundò vis apparet, dum efficit, ut noſmet vincamus affectus quamvis violentos, & intractabiles, ut ſuperemus obices inſuperabiles, ut ſuſtineamus occaſiones periculo propiores, & tentationes acerrimas, ac tandem ut difficillima quæque ad optatum finem perducamus.

Vide in Tomo II. Bibliothecæ Moral. Evangel. Titulum; GRATIA.

PRO IV. DOMINICA

QUADRAGESIMÆ.

Unde ememus panes, ut manducent hi? Joannis 6.

ITA Mundi Salvator ab Apoſtolis ſuis percontatur in hodierno Evangelio periculum facturus fidei, & confidentiæ illorum. Verum Auditores lectiſſimi, quid vobis videtur reſpondendum fuiſſe ab illis, qui illum jam viderant tot, tantaque miracula operantem? Ecce nihilominus quid in urgentiſſima neceſſitate, & occaſione, in qua Dei Filius tenebatur, non deſerere eos, qui omnia deſeruerant, ut illum ſequerentur; de ceteris cogitant adminiculis, quin intelligant, eum, qui hanc populi multitudinem ſermonis ſui illecebra in deſertum adduxerat, & qui eorum animas divini verbi pabulo aluerat triduo, facilius proſpicere poſſe corporum neceſſitati. Sed verisatem fateamur. Nihil magis patet, quàm Dei providentia, quæ regit, & alit totum hunc Orbem; de qua homines tamen in ſuis neceſſitatibus minime cogitant. Quamvis nobis perſuaſum eſſe debeat, & reipſa perſuaſum ſit de miſeria noſtra, & modica poteſtate quam habent creata ad opem nobis ferendam in neceſſitatibus, tamen Deus ille eſt ad quem ſerius confugimus. Deplorabilis humanæ mentis cæcitas! Quid? Numquam ne intelligamus in divina providentia nobis potiſſimum eſſe confidendum? Naturæ ordo, Cœlorum motus, Elementorum conſenſus, & tanta creatarum rerum varietas, quibus quotidie proſpicit Deus, ubique providentiæ ipſius gloriam enarrant; homines ſoli, qui illius ſunt præcipuum objectum, impugnant illam, vel rationibus, vel ſaltem actionibus, & diffidentia, quam in ſuis neceſſitatibus præſeferunt.

I. Argum. De Providentia Dei in Juſtorum neceſſitatibus.

Dei Filius, qui toties exprobravit Apoſtolis ſuis modicam in te hac fidem, hodierna die viam miraculorum adhibet, ut per celeberrimam hanc panis multiplicationem, in Evangelio deſcriptam, illos perſuadeat, & futurum ſpero, viam hanc ab hujus deſerti receſſu, ad noſtras uſque aures perſonaturam. Quamobtem quin immoter in generali hac Providentia, quam habet ſuper omnia creata, quandoquidem miraculum hoc operatur in gratiam eorum, qui illum ſequuntur, fert animus vos alioqui de ea tantùm, qua peculiariter proſpicit Juſtis, in ipſa deprehendo duas qualitates, quas Sapiens tribuit huic generali providentiæ: virtutem nempe, & ſuavitatem: *Attingit a fine uſque ad finem fortiter, & diſponit omnia ſuaviter*. De duplici hac qualitate hodierna die apud vos ſermonem inſtituam.

Sap. 8.

Primùm quidem de virtute, quæ ſe ſe prodit efficaciter conſulendo neceſſitatibus confidentium in Deo.

Secundò de ſuavitate, quæ efficit ut citra ſollicitudinem, laboremque vivant beatiores in ſua mediocritate, quàm in omnium hujus Mundi bonorum affluentia.

Vide Titulum: PROVIDENTIA *in To. III. Bibliotheca Mor. Evang.*

Accepit ergo JESUS *panes .....& diſtribuit diſcumbentibus, &c.*

Nulla eſt in Deo perfectio, quæ quovis tempore magis obnoxia fuerit contradictionibus hominum, quàm Providentia. Alii prorſus illam ignorant, quomodo fecerunt priſci quidam Philoſophi, & adhuc faciunt Athei per voluntariam cæcitatem, ne aliam habeant vivendi regulam, niſi propriam cupiditatem. Alii eam inſimulant, & reprehendunt tamquam injuſtam in bonorum, malorumque vitæ hujus diſtributione. Hos proprius amor excæcat, ſe ipſos tantùm diligunt, ſuis commodis, ac negotiis ſtudent, ea probant, quæ ſibi placent, & de divina erga ſe Providentia murmurant, & conqueruntur. Alii denique ſunt Mundi Sapientes, atque politici, qui magna moliuntur, & qui in cæptis ſuis ſibi blandiuntur rati, ſe quod contendunt, aſſecuturos induſtria ſua, calliditate, technis, quin a Dei Providentia pendere velint, & in eodem confidere. Hæc tria ſunt mortalium genera, quos cum Scriptura profugos, ac deſertores Providentiæ vocare poſſum, & hoc ſermone impugnare.

II. Argum. Pro eadem die. De Providentia generatim.

Primùm aliis perſuadens veritatem, & neceſſitatem Providentiæ, quæ regit, & gubernat omnia in hoc Mundo.

Secundò illis, qui murmurant, vel queruntur oſtendens illam eſſe infinite ſapientem, & juſtam in ordine, quem conſtituit, & ratione qua omnibus proſpicit.

Tertiò denique illis, qui ab ea nolunt pendere, & qui in ſua tantum induſtria, viribuſque confidunt, oſtendens, eos ſine illa numquam ſummam votorum ſuorum aſſecuturos, & omnia illis in perniciem ceſſura.

Vide Titulum: PROVIDENTIA, *quem ſupra indicavimus.*

In

III. Argum. Pro eadem die, & de eadem Providentia.

In hoc ipſum Evangelium de panis multiplicatione tres diſtingui poſſunt partes ſermonis, oſtendendo.

Primùm per Providentiam quam habet Deus erga homines, ipſum miſereri neceſſitatis, qua laborabat populus, qui illum ſecutus fuerat in deſerto: *Miſereor ſuper turbam.*

Secundò miſertum quæſiviſſe modum opem ferendi; *Unde ememus panes, ut manducent hi?*

Tertiò, modo hoc invento, utitur illo daturus homini affluenter, unde nutriatur uſque ad ſatietatem. *Manducaverunt, & ſaturati ſunt.* Tria hæc præſtat Dei Filius ſolatium allaturus populo, qui illum ſecutus fuerat.

Aliter efferri poteſt Argumentum hoc de Providentia.

Hoc argumentum de Providentia alio adhuc modo poteſt inflecti; in cujus parte priori adornari poteſt elogium ipſius Providentiæ oſtendendo illius qualitates; ejus attentionem in omnibus generalibus, & particularibus neceſſitatibus; bona quæ nobis procurat confidentia, quam habemus in illa, quæ ſunt, nos liberare ab inquietis ſollicitudinibus, quibus jugiter torquentur, qui in ſe tantum, induſtriaque ſua, vel in ope humana confidunt.

In parte altera texi poteſt ejuſdem Providentiæ Apologia contra ejus inimicos; oſtendendo rationes, propter quas alii eam ſtudent evertere, ineptas eſſe; cenſuras quas critici quidam commenti ſunt, nullis rationibus inniti; temerarias eſſe, & inſaniam ſapere; & aliorum tandem querimonias, eſſe infinite Deo contumelioſas.

PRO FERIA SECUNDA
POST QUARTAM QUADRAGESIMÆ DOMINICAM.

Aſcendit JESUS *Jeroſolymam, & invenit in Templo vendentes, & omnes ejecit de Templo.* Joannis 2.

I. Argum. De Reverentia Templis debita.

De hoc argumento jam locuti ſumus in Evangelio feriæ ſecundæ poſt ſecundam Quadrageſimæ Dominicam.

DEFECTUS reverentiæ in Templis eſt proculdubio abominatio in oculis Dei; quippe mundi Salvator, qui tot nobis reliquit exempla manſuetudinis, atque patientiæ in perferendis graviſſimis iniquitatibus noſtris, hanc videre non potuit, quin zelus gloriæ Patris ſui illum ad ultionem ſtatim in arena depoſcendam urgeat; illud verò in hoc facto longe admirabilius eſt, quod cum Deus ut plurimum imitetur Reges, ac cetræ principes, qui per ſemet gratias largiuntur, ac tribuunt beneficia, ſed ſcelera puniturì miniſtrorum ſuorum opera utuntur, hodierna die Filius Dei ſibi hoc munus depoſcit in Templi profanatores propriis manibus animadvertens. Ejicit cum flagellis, minis, ac probris vendentes; menſas eorum, nummos, & merces evertit. & ira, quæ in oculis ejus emicat, ſpecies auctoritatis, quam induit, & oculorum ejus fulgura tantum in animos timoris, terroriſque incutiat, ut nemo illius furori audeat reſiſtere. Veruntamen nulla me capit admiratio; in aliis enim criminibus contumelia non ſemper immediate refertur ad Deum; & peccatoris nequitia non adeo procedit, ut Deum ipſum laceſſat. Ceterum, quamvis univerſus hic orbis ſit veluti Templum, ubi recipit creaturarum ſuarum obſequia; tamen hoc Templum illi eſt commune cum hominibus, qui ibi ſuas extruunt civitates, & domos. Sed cum Templa ſint unice deſtinata cultui, qui debetur illi, hæc eſt profanatio loci, qui illi ſacer eſt, ideoque hæc eſt contumelia, quæ directe ad ipſum refertur; atque ut oſtendat eamdem ad ſeipſum pertinere, ipſe ſe ipſum ultorem minitatur.

Ut igitur criminis hujus indignitatem intelligatis, reperio in Scripturis, Deum tres præſertim qualitates ſibi vindicaſſe, quæ impulerunt homines, ut Templa illi ædificarent, & quæ proinde a nobis exigunt obſequium omne, quod illi adhibere poteſt Creatura.

Prima eſt Monarchæ, & Domini, qui Templa hæc noſtra in ſuas ædes convertit, & in locum, quem modo prorſus peculiari replet, unde factum eſt, ut veteres illa *Baſilicas* nuncupaverint, videlicet Ædes regias, ubi Rex gloriæ plerumque inhabitat. Qualitas altera eſt Sacerdotis, quam Salvator ſibi vindicavit, & quatenus talis ſibi Templa noſtra delegit in locum Sacrificii, cujus ipſe eſt victima; quamobrem uſque in præſentem diem Templa vocantur. Tertia denique eſt qualitas Protectoris, & Patroni populi ſui, quapropter hæc Templa conſtituit tamquam locos aſyli, ac refugii contra Juſtitiam ſuam: verùm æquum eſt, ut & ipſe tutus ſit a noſtris contumeliis, quæ cauſa eſt propter quam vulgò Eccleſiæ dicantur, nempe loci quò Fideles conveniunt oraturi, & placaturi iracundiam Dei, quem aliàs ferme ubique laceſſimus. Hi autem ſunt tres tituli propter quos hæc conſiderare debemus veluti loca ſancta, quibus proinde profunda habenda eſt reverentia.

Primùm propter præſentiam Dei, ibi tamquam in Ædibus ſuis inhabitantis.

Secundò propter magnitudinem myſteriorum, quæ in Templis celebrantur, ubi Deus Ipſe in Sacrificium offertur.

Tertiò denique propter bona, quæ Deus nobis concedit in Eccleſiis, quas in aſylum pro nobis contra juſtitiæ ſuæ ſeveritatem convertit. Tres rationes propter quas tenemur in Templum accedere cum ea modeſtia, & pietate, quam poſtulat ſanctitas loci totidem titulis conſecrati, qui tres hujus ſermonis partes conſtituent.

Vide in To. IV. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: TEMPLA.

Invenit in Templo vendentes, & omnes ejecit de Templo, Joann. 2.

II. Argum. Pro eadem die. De pravo uſu bonorum Eccleſiæ.

Nonne mirum eſt Auditores, videre Deum ira ſuccenſum; illum, qui ſeipſum hominibus præbuit tamquam ipſius ſuavitatis exemplum, & qui in terram deſcendit ad flectendam Patris ſui iracundiam contra homines irritatam? Tamen hoc illud eſt admirabile ſpectaculum, quod oculis noſtris objicit hodiernum Evangelium. Nunc primùm viſus eſt Salvator præbere ſpecimen iracundiæ, ille qui adeo perfecte omnibus affectibus ſuis dominabatur. Videte quomodo hac in occaſione imperioſum ſuæ vocis tonum induat, quomodo præſeferat auctoritatem, quomodo oculi, & vultus ejus zelo inflammati coruſcent, & manibus non abſtineat, ut vendentes, & ementes de Templo ejiciat. Nonne obſtupeſcitis videntes illum, qui ſecundum Prophetæ verba non debebat calamum ſemifractum infringere; aliorum menſas evertere, aliorum effundere nummos, circum undique projicere, quod venale proſtrabat in hac loci ſanctitate; probris, & minis uti, & ut me verbo expediam, audere, quod alius quilibet ab illo ſi faceret, jure tamquam furoris effectus haberetur? Tu quidem a furore quàm longiſſime abhorres, æterna Sapientia, quæ nihil agis niſi juſtiſſimis de cauſis, diviniſque conſiliis. Noveras hos Sancti Templi tui profanatores indigere aliquo ſeveritatis exemplo, ut criminis ſui enormitatem intelligerent, quale erat indigna profanatione violare locum hominibus, Angeliſque ipſis verendum. Verum eſt, Judæis ſcandalo fuiſſe zelum adeo ſuccenſum, quo ille flagrabat pro domo Dei; ac ſeorſim ab eo quæſiviſſe, quanam auctoritate id operaretur, & quo jure hanc ſibi vindicaret poteſtatem? *In qua poteſtate hæc facis?* Sed certus ſum Auditores, vos nullatenus miraturos, ubi intellexeritis Templi hujus profanationem coegiſſe Filium Dei, ut exprobraret venditoribus, quaſi domum Patris ſui in latronum receptaculum convertiſſent; hanc inquam profanationem levem extitiſſe, ubi comparetur cum illa, quæ aliquando erat videnda ſummo cum Chriſtianiſmi probro, & dedecore per negotiationem magis ſacrilegam, & abominabilem, quæ ibi ſatis frequenter exercetur, & quam nonnulli Sancti Patres, atque potiſſimum Sancti Hieronymus, Auguſtinus, & Chryſoſtomus aſſerunt repræſentatam fuiſſe ab illis, qui negotiabantur in templo. Hæc autem eſt Simonia, quam committunt, qui res ſacras negotiantur, & turpe beneficiorum Eccleſiaſticorum commercium exercent. Quid enim cogitare poſſunt fideles, cum vident Eccleſiaſticos beneficia emendicare turpibus adulationibus, ſervilibus blanditiis, noxiis ſimulationibus, ambitu infami, negotiationibus, & conventionibus, quæ leges Eccleſiæ ſubvertunt, & quas ipſi etiam Laici perhorreſcunt? Quid cogitare poſſunt fideles de hujuſmodi commerciis, quæ ſæculi corruptio introduxit? Quid de permutationibus fraudolentia? De commentitiis reſtitutionibus, ſeparationibus, quæ ſæpe vel minime factæ fuerunt, vel quæ præter juſtum valorem æſtimatæ ſunt? Quid de reſignationibus, quibus præceſſerunt explicitæ, vel tacitæ promiſſiones ſolvendi penſionem? Quid de conventionibus inter familias pro nuptiis, in quibus componendis ipſa etiam in pactum deducuntur beneficia, quæ affinibus deferuntur, dignis ne, an indignis, nihil intereſt.

Joann. 2.

De his Profanationibus, Sacrilegiis, Commerciis aptiſſimis ad provocandam iram, atque ultionem Dei, quorum enormitatem dicendo aſſequi non licet hodierna die apud vos verba facturus invenio Eloquentem Salvianum appellaſſe Simoniam monſtrum in Religione Chriſtiana, idque triplici ex capite.

Primùm quia pretium proponit iis rebus, quæ æſtimari non poſſunt.

Secundò, quia ſacrum, & profanum confundit.

Tertiò, quia præſefert nimium rerum terrenarum amorem eo in ſtatu, & profeſſione, quam nemo debet amplecti, niſi ut animum ſuum ab illis avellat.

Tria hæc fœdetum monſtra in quibus peccatum Simoniæ ſitum eſt, me admonent, ut ſingula ſeorſim conſiderem, ut melius criminis enormitatem intelligatis, quod noſtro hoc ſæculo uſitatiſſimum eſt, & quod tria continet, quæ in Scripturis maxime improbantur, & ſeveriſſime puniun-

puniuntur a Deo, avaritiam damnoſiſſimam, ſacrilegium maxime impium, quæ tandem gignunt pertinaciſſimam impœnitentiam.

Vide in To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: ECCLESIASTICUS.

Zelus domus tuæ comedit me. Joann. 2.

III. ARGUM. Pro eadem die De Reverentia Templis debita.

Non eſt cur miremur, Fideles, Zelum, quem hic Mundi Salvator præfefert pro domo Patris ſui; Tres præcipuas rationes invenio, quæ ſimul reddunt Templa digna ſingulari veneratione, quam præ nobis ferre debemus ſumma cum pietate, ac devotione: nam

Primùm ſunt manſio Patris Æterni illic inhabitantis per ſuæ Majeſtatis præſentiam modo adhuc magis peculiari, quam in Templo Salomonis.

Secundò, quia Templa ſunt ipſius JESU CHRISTI, qui ſimul eſt Sacerdos, & victima, quæ ibi offertur, & qui præterea ibi per realem Corporis ſui præſentiam inhabitat.

Tertiò, quia ſunt Sanctuarium Spiritus Sancti, ibi affluentius, quàm alibi, ſuas gratias, & chariſmata effundentis.

Vide in To. IV. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: TEMPLA.

Invenit in Templo vendentes, & omnes ejecit de Templo. Joann. 2.

IV. ARGUM. De ſpiritu Avaritiæ.

Mundi Salvator procuhdubio æquiſſimam habuit indignationis cauſam, cum invenit in Templo magnam vim ementium, & vendentium, qui per indignum Sanctitate loci commercium polluebant illud, eiſque exprobravit, quaſi domum orationis in latronum ſpeluncam convertiſſent. Sed ſi propius factum hoc ad examen revocaverimus, inveniemus zelum, ſanctamque iracundiam, quam in hac occaſione prætulit, non aliud objectum habuiſſe niſi Templi profanationem; quandoquidem malum, quod operabantur mercatores hujuſmodi par non extitiſſet ciendæ iracundiæ hominis ſuaviſſimi, niſi aliis fuiſſent obnoxii criminibus, quàm emendi, ac vendendi in atrio Templi. Salvatoris conſilium, mea quidem ſententia fuiſſe videtur, ejicere omnino de loco Sancto avaritiæ dæmonem, ſpiritum verſutum, & callidum, quo homines acti, ut plurimum, Dei negotium cum ſuo confundunt, & qui perſonam gerens pietatis efficit, ut utiee de quæſtu, & lucro ſe præbeant ſollicitos.

Quamvis nemo ignoret quid ſit agere per avaritiæ ſpiritum, & hæc verba explicatione nequaquam indigere videantur; credo tamen Auditores, operæpretium eſſe ſpertius, quid ſentiam, connotare, & ſignificare, quid mihi velim hoc nomine Spiritus avaritiæ. Hoc enim vocabulo non intelligo ſolum ſpiritum, quem poſſidet hæc violenta, ac furens cupiditas, quæ efficit, ut nihil inauſum relinquatur ad opes congerendas, & per fas, & nefas undequaque comparandas; neque ſolum crudelem avaritiam, qua fit, ut alii, quin fruantur bonis, quæ poſſident, maline ea otiari, quàm impendere in uſus, quos Charitas Chriſtiana præſcribit. Neque mens eſt ſignanter verba facere de criminoſo affectu, quo adhæremus bonis terræ hujus, & qui nos in æternum a Cœleſtibus prohibet. Sed nomine ſpiritus avaritiæ intelligo motus amoris proprii, qui nos ad agendum impellit propter aliquod temporale commodum, vel mundi hujus gloriam, vel aliquam utilitatem, quam ſperamus, & quærimus in operibus noſtris; ita ut ubique inveniamus, tamquam vetus ille æger, cujus ob oculos ſemper obverſabatur imago ſua, & nihil niſi ſe ipſum videbat. Igitur ſpiritum avaritiæ voco etiam hanc agendi rationem verſutam, & callidam, quæ efficit, ut ſimulatæ pietatis integumento, eodemque velo gloriæ Dei noſmet operiamus, ut ſub hoc ſpecioſo titulo, & per cuniculos obliquæ mundi plauſus aucupemur. Speciem hanc prætexere poterant, qui in Templo nundinabamur; quandoquidem merces, quæ venales proſtrabant, ad Sacrificia ibi offerenda pertinebant. Hoc in ſenſu ſpiritus avaritiæ ſollicita eſt perquiſitio eorum omnium, quæ cedere poſſunt nobis in commodum, vel utilitatem; ita ut omnia ad hunc referre finem, ſpiritu avaritiæ agi, vocem. Ut igitur vobis ſuadeam puriora, magiſque Chriſtiana ſequi conſilia, ac digniora eo viro, cui aliquis reliquus eſt ſenſus honeſtatis, & generoſitatis, duas propono veritates, quæ uti ſpero, inimitent contemptum praxis, quæ minime Chriſtianum, ſimulque honeſtum hominem decet.

Prima eſt, nulla re mentem hominis excæcari magis, quàm habendi cupiditate, ideoque hanc ſequi pro vitæ norma in iis potiſſimum, in quibus pietas permiſta eſt, idem eſſe, ac eam facere incertam, injuſtam, infelicem, & abominabilem

Altera eſt: Cor nulla re magis corrumpi quàm hac ipſa cupiditate; quia paſſim præfertur Deo, Religioni, & Charitati erga proximum in iis etiam occaſionibus, in quibus ejuſdem ratio habenda eſt diligentiſſima.

Vide Titulum AVARITIA *in To. I. Bibliotheca Mor. Evang.*

PRO FERIA TERTIA

POST QUARTAM QUADRAGESIMÆ DOMINICAM.

Quomodo hic litteras ſcit, cum non didicerit? ... Mea doctrina non eſt mea, ſed ejus, qui miſit me. Joannis 7.

I. ARGUM. De Scientia neceſſaria in Miniſtris Evangelii.

QUANTACUMQUE ſit utilitas ſcientiæ ad acquirendam Sanctitatem, vel hanc aliis inſpirandam, tamen moleſtum eſt contra eruditos viros præjudicium; cum conſideramus hinc quidem inſtitutionem Religionis, pro qua Deus uti noluit ſapientia, & ſæculi ſcientia; ſed humanis hiſce ſubſidiis neglectis, elegit ſolum rudes homines, & illiteratos; inde verò cum cogitamus docilitatem, & humilitatem, quæ neceſſaria eſt ad amplectendam fidem, cui ſuperbia, & pertinentis eorum, qui in Pagana antiquitate doctrinæ laude præſtabant, ſemper obices invicti fuerunt. Præſertim verò cum videatur Deus, reprobare in Scripturis Sapientes, & eruditos mundi, tamquam cenſores Divinitatis; ita enim Tertullianus appellat, & tamquam infeſtiſſimos gloriæ ipſius inimicos, & rebelles gratiæ, & legi illius, & qui difficillime ſub Evangelii jugo ſe ſubjiciunt, & ſubdunt rationem fidei per eam præſumptionem, quæ ſcientiæ inhærere videtur. Sane Apoſtolus Gentium quamvis eloquentia polleret, profitetur ſe nihil ſcire, niſi JESUM CHRISTUM, & hunc Crucifixum; unde factum eſt, ut qui maxime Sanctitatis laude commendati floruerunt ſemper præferendam cenſuerunt humilem ignorantiam, & innocentem ſimplicitatem ſuperbæ, arrogantique doctrinæ. Itaque in hodierno Evangelio intuemur præclarum humilitatis exemplum in Salvatore, in quo licèt reniderent omnes ſapientiæ, & ſcientiæ theſauri, ut inquit Apoſtolus, tamen doctrinam ſuam acceptam refert Patri in hoc ſervans humilem ſimplicitatem, ne irritaret ſuperbos, feroceſque Synagogæ doctores qui ejus exprobrabant illiteraturam. Et quamvis hoc exemplum JESU CHRISTI ſuperet hominis captum; nobis oſtendit, non ſine gratiæ ſubſidio ſcientiam cum virtute, & ſanctitate conciliari poſſe; & probat

Primùm, Sanctitatem vitæ magnum eſſe ſubſidium ad ſcientiam indipiſcendam. Secundùm viciſſim Scientiam magnum eſſe adjumentum ad acquirendam ſanctitatem.

Prima Pars. Equidem ſcio paſſim vitio verti viris doctis, quod impenſius excolant ingenium ſuum præclaris eruditionibus, quàm voluntatem ſolidis virtutibus, quæ ſolæ coram Deo ſunt in pretio. Credere juvat id non temere dici; quandoquidem hoc docet experientia, nec deſunt ſententiæ hujus adſtipulatores. Verum quamvis hujus rei plures afferantur rationes, aſſerere audeo, tantùm abeſſe, ut ſcientia, & ſanctitas ſimul eſſe non poſſint, vel aliquam eſſe inter duas haſce præclaras qualitates oppoſitionem, ut e contra manum viciſſim ſibi præſtent, & ſibi mutuò opem ferant, ut aſſequantur perfectionem unicuique propriam, quoniam Sanctitas confert ſcientiæ, & ſcientia Sanctitati. Primùm igitur dico, Sanctitatem eſſe magis idoneam diſpoſitionem ad impetrandam a Deo Scientiam; Quoniam donum eſt, quod Deus orationi concedit, quemadmodum exemplo ſuo Sapiens teſtatur. *Optavi, & datus eſt mihi ſenſus; invocavi, & venit in me ſpiritus.* Sap. 7. Quis autem dubitare poteſt, an morum Sanctitas, vitæ integritas, fidelitas in Dei cultu, ſit optima diſpoſitio ad obtinendum locuples hoc donum, & utrum Deus illud libentius concedat amicis ſuis, quàm peccatoribus, qui paſſim illo abutuntur? Secundò Sanctitas perficit ſcientiam corrigendo vitia, quæ illi videntur ingenita, cujuſmodi ſunt ſuperbia, ambitio, invidia, contemptus aliorum, & in proprio ſenſu pertinacia. Tertiò ſcientiam attollit, ac ſanctificat, cum ſuapte natura ſit neutra; quia Sanctitas efficit, ut ſcientia divinæ gloriæ ſubſerviat, & ſe ipſam per bonum uſum ſanctificet.

Secundo loco Scientia viciſſim aliquid confert Sanctitati. Licèt enim hæc duo longe diverſi ſint ordinis, & dici nequeat Scientiam abſolute neceſſariam eſſe ad acquirendam ſanctitatem, tamen conſtans eſt veritas, ubi cum virtute fœdus percutit, miram afferre utilitatem, validumque præſidium ſanctitati. Primùm, quia vetat, ne quis in errorem labatur, & fucum ſibi fieri permittat; quod non ita facile evitare poteſt, qui caret ſcientia, & qui non ſequitur deciſiones, & conſilia doctorum: itaut primum officium, quod ſcientia præſtet Sanctitati, ſit il-

lam

lum deducere, & prohibere, ne in viis juſtitiæ deerret: *Juſtum deduxit Dominus per vias rectas; & oſtendit illi regnum Dei*. Secundò ſcientia fœcundam facit ſanctitatem, quæ vulgo ſterilis eſt; videlicet Sanctus, qui caret ſcientia, uni tantum ſibi ſanctus eſt; ſed ubi ſanctitas eſt cum ſcientia conjuncta, ſe effundit in proximum, & poteſt convertere, atque populos integros ſanctificare. Tertiò his adde tandem, ſcientiam efficere, ut Sanctitati acceſſio fiat auctoritatis, in omnibus cœptis ſuis pro Dei gloria, & Eccleſiæ utilitate &c. Pro fructu hujus ſermonis inferri poteſt, non ſatis eſſe habere lumen ſcientiæ, niſi habeatur ſimul charitatis ardor; Scientiam ſine ſanctitate nos efficere nocentiores coram Deo, dum e contra cum virtute, & ſanctitate conjuncta, efficiet, ut fulgeamus in gloria tamquam ſtellæ in omnem æternitatem.

Sap. 10.

Vide in To. IV. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: STUDIUM, AC SCIENTIA.

Nonne Moyſes dedit vobis legem? Et nemo ex vobis facit legem. Joann. 7.

II. Argum. De vitæ regularitate

Non immerito Dei Filius in hodierno Evangelio Phariſæus redarguit, quaſi eorum nemo Legem Moyſis obſervaret, quamvis ſemper ſe religioſiſſimos legis obſervatores jactitarent, Salvator hoc illis pluribus in occaſionibus exprobravit, & hoc jure nunc quoque exprobrari poſſet pleriſque Fidelium. Neque enim putetis, Auditores, hoc argumentum, quod religioſis hominibus convenire videtur, crucem eſſe, & conciliari nequaquam poſſe cum vita eorum, qui in mundi luce verſamur, in honoribus, & dignitatibus, vel familiæ alicujus adminiſtratione; nam aſſero hanc eſſe debere vitam veri Chriſtiani, qui alioquin numquam erit virtute præditus, & ſubibit periculum labendi in vitam diſſolutiorem, quamvis ineat conſilium inhærendi ſuis officiis. Quæ res mihi tribuit occaſionem duas proponendi veritates.

Primùm, conſtantem regularitatem, aſſiduamque diligentiam in ſervandis Religionis, ſtatus ſui, & conditionis, ad quam nos Providentia evocavit, officiis, certiſſimumeſſe caracterem nos divino Spiritu agi, & deduci in via ſalutis.

Secundò, hanc ipſam in obeundis omnibus vitæ officiis diligentiam, viam eſſe tutiſſimam, facillimamque ad aſſequendum finem, cui nos deſtinavit Deus, ſalutem videlicet, æternamque beatitudinem.

Primum dico caracterem melius connotatum, quo Dei Spiritus a quovis alio Spiritu diſtinguitur, eſſe regularitatem, hoc eſt fidelem, conſtantemque ſolertiam in obeundis omnibus officiis illius profeſſionis quam ſumus amplexi. Primùm ratio deſumitur a Sancto Auguſtino, aſſerente, Deum amare ordinem in omnibus operibus ſuis, eumque ſibi veluti legem quamdam propoſuiſſe, illum ſcilicet ſervandi, quem ſibi præſcripſit in natura, & gratia, ita ut, addit ille, *ordo nos ducat ad Deum, & ſine ordine impoſſibile ſit ad Deum pervenire*, qui finis eſt, qui ſemper oculis noſtris debet obverſari. Hinc ſequitur, ſi Dei ſpiritu vocamur ad ſtatum, quem ſumus amplexi, quemadmodum ſemper ſuppono, hunc eſſe ſpiritum eumdem, qui nos deducit per hanc viam, & nos impellit ad replenda hujus ſtatus officia; nam ſicuti res conſervantur per eadem principia, per quæ orta ſunt, quomodonam melius judicare poſſumus nos Dei ſpiritu duci in ea vitæ ratione, quam nobis ſuaſit, ut ſequeremur, niſi per integram, conſtantem, & regularem obſervantiam omnium officiorum noſtrorum. Secundò in hac infirmitate, & mobilitate, quam habemus in bono, & in hac proclivitate, qua ſemper in malum ferimur, ratio per ſe ſola non ſatis recta eſt ad omnes actiones noſtras dirigendas, ita ut ſit principium vitæ Chriſtianæ, & regularis. Dicendum eſt igitur hunc eſſe Dei Spiritum, videlicet deſiderium placendi illi, & faciendi voluntatem ejus, & gratiam vocationi ſtatus hujus inhærentem; Alioquin nonniſi ex libidine, & fortuito bonum fiet, & hoc ipſum bonum non erit diuturnum. Rerum noſtrarum ſollicitudo erit cauſa, propter quam obliviſcemur exercitationum piarum: non videbitur regula, neque uniformitas vitæ, in qua omnia erunt inordinata, & importune facta. Tertiò docet experientia, quidquid violentum eſt non eſſe diuturnum; ſed ſenſim, & ſine ſenſu deficere, niſi externum aliquod accedat ſubſidium. Violentum eſt autem ſeſe pro Deo ſubjicere regulæ conſtanti, quæ [illegible] figit libertati noſtræ, quæ ſuapte natura eſt, rerum omnium, quibus coarctatur, inimica. Cum igitur Chriſtianus per [illegible]dificantem regularitatem nulla in re deficit ordini, quem [illegible] ipſi præſcripſit, & quem ad ſalutem ſibi neceſſarium eſſe [illegible]xit, quem aliunde nulla humana conſideratione ſuſcepit; nonne inferendum eſt, eumdem ſpiritum, quo ductus ſibi legem præſcripſit, illi etiam ſuadere hanc conſtantiam, & fidelitatem eamdem obſervandi? E contra verò cum nulli noſmet regulæ ſubjicere poſſumus, ut fidelius ſtatus noſtri, & Religionis officiis perfungamur, hoc indicium eſt Deum quidem a nobis recedere, nos autem libenti animo jugum Domini excutere, & noſmet diſpenſare ab iis omnibus, quæ in Chriſtianiſmo accidunt nobis permoleſta; ita ut traditi nobiſmet ipſis, & in manum conſilii noſtri, in omnia mala ruamus.

Secundò aſſero, nobiſmet regulam, & vitæ rationem præſcribere, per quam ad unguem omnibus officiis cum ſtatus, tum Religionis perfungimur, tutiſſimam, ac faciliſſimam eſſe viam ad aſſequendum finem ad quem anhelare debemus, æternam videlicet felicitatem. Primùm hæc rectiſſima via eſt, & tutiſſima, neque alia opus eſt probatione, quam ſcire hanc eſſe illam, quam Deus ipſe nobis indigitavit; quomodo enim ſupernaturalis ipſius Providentia ſeſe extendit ſuper omnes homines in particulari; ipſe illos appellat ad ſtatum, in quo prævidet futurum, ut illi poſſint ſuæ ſaluti conſulere, & quoniam hæc eſt voluntas illius, ut in hoc ſtatu vivamus, credere etiam debemus, futurum ut ſemper voluntatem ejus faciamus, videlicet futurum ut omnia exequamur munera ſtatui eidem inhærentia. Secundò, hæc via eſt facillima, & in qua minori cum labore incedere poſſumus; quoniam hic eſt ſtatus, & conditio, quam ipſi delegimus, tamquam naturæ, ſtudiiſque noſtris maxime conformem. Tandem enim ſi in omnibus artibus, ac ſcientiis præcipuum conſilium ad earum perfectionem indipiſcendam, eſt ordinem ſervare, & certas habere regulas, quas ſequamur; ita enim compendiaria utimur via, multiſque parcimus laboribus; hoc ipſum de ſanctitate dicendum eſt, quæ ſimul eſt, & Cœli ſcientia, & via, quæ nos illuc adducit. Ad hanc autem viam faciliorem efficiendam, & in compendium redigendam oportet regere communes vitæ actiones, tunc enim nihil nos morabitur, habitus omnes difficultates complanabit, & nobis facile fiet, quod antea difficillimum videbatur. Tertiò Regularis iſta diligentia eſt etiam utiliſſima; per hanc enim aſſequi licebit, ut omnes actiones noſtræ ordinentur ad Cœlum, & ad maximam meritorum vim comparandam.

Vide in To. IV. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: REGULARITAS.

Nolite judicare ſecundum faciem: ſed juſtum judicium judicate. Joann. 7.

Hæc Sacri Textus Verba nobis occaſionem præbent loquendi de temerario Judicio, quamvis alibi, ſed aliter de eodem argumento Verba fecerimus. Quamobrem fert animus oſtendere quot modis peccare poſſumus temere judicantes.

III. Argum. Pro eadem die De Judicio temerario.

Primùm peccatur contra prudentiam judicantes ſecundum ſpecies, quæ ut plurimum fallunt, vel ſecundum ea, quæ narrata ſunt, & quæ ſingulis diebus fallacia eſſe cognoſcimus. Sed ſecundum hæc ſuum firmare judicium nonne eſt ſe objicere errori, ideoque agere contra regulas prudentiæ, quæ poſtulat, ut omnia præcaveamus, ne decipiamur?

Secundò peccatur contra Charitatem, qua cogimur optime ſentire de proximo, & in æquiorem partem illius facta interpretari, ubi liquido prava non ſint, & in iis, quæ ſunt dubia, pendere potius in ejuſdem utilitatem.

Tertiò peccatur contra juſtitiam, ac legem naturæ, privando proximum eo jure, quod habet ad æſtimationem in mente noſtra; uſurpando jus, quod ad nos minime pertinet, ea tandem alteri faciendo, quod nobis nequaquam fieri cuperemus.

Vide in To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: JUDICIUM TEMERARIUM.

Alio etiam modo efferri poteſt hoc argumentum, & in Temerario Judicio tria poſſumus conſiderare.

Aliter efferri poteſt hoc argumentum.

Primò Injuria, quæ fit Deo judicando de hominum intentione, quod eſſentiale jus eſt Supremi Domini ejus, qui ſolus renes ſcrutatur, & corda.

Secundò Injuria quæ fit proximo, cui aufertur exiſtimatio, ad quam jus habet, quandiu nondum fecerit actionem haud dubie malam; ideoque Judicium temerarium, & contemptus qui illud ſubſequitur aperta eſt injuſtitia. Te nocentem putares, ſi propter detractionem tu cauſa fuiſſes, ut frater tuus jacturam faceret exiſtimationis alienæ: Numquid es innocens, cum per Temerarium judicium tu illum tua prives exiſtimatione?

Tertiò tibi metipſi per temerarium Judicium facis injuriam, quoniam temet coram Deo nocentem facis peccati gravis; & cogis Deum hunc miſericordiæ, ut in te ſeverum judicium exerceat.

Vide eumdem locum, quem in ſuperiori argumento.

PRO

PRO FERIA QUARTA
POST QUARTAM QUADRAGESIMÆ DOMINICAM.

Præteriens JESUS *vidit cæcum a nativitate*. Joann. 9.

I. Argum. De Cæcitate ſpirituali.

QUAMVIS Dei Filius in Evangelio nobis conſilium dederit, ne unquam cæcum ducem ſequeremur veriti ne cum illo, ubi primum occurreret periculum, in præceps laberemur; non credo tamen me monitum adeo ſalutare contemnere, ſi hodierna die vobis propoſuero tamquam exemplum vitæ hunc cæcum, cujus hiſtoriam, & beneficium a Salvatore receptum, narrat Evangelium. Namque cæcus iſte adeo perſpicax factus eſt, ut non ſolum citra periculum, verùm etiam tutiſſime poſmet illi deducendos eradere valeamus. Et ſane lumen ſpiritus, quod una cum lumine corporis recepit, tale extitit, ut ipſos legis Doctores docere potuerit, eiſque oſtendere cæcitatem, in qua verſabantur, non cognoſcentes Meſſiam, Magiſtrum, Salvatorem, & Deum ſuum poſt adeo ſtupendum miraculum, & manifeſtum quod ipſi viderant.

Ita cæcitas mentis, qua Doctores illi perculſi erant æquiſſimo ſupplicio, quod ſibi per invidiam, ſuperbiam, & incredulitatem conflaverant, erat deplorabilior illa, qua pauper homo iſte nuperrime liberatus fuerat, quia voluntaria erat, & criminoſa, cui ut fieret medicina non minori opus erat potentia, neque minori miraculo. De hac ſpiritus cæcitate, in qua vivunt hodierna die plerique mortalium, & quam Dei Filius nobis minitatur in decurſu Evangelii, de hac inquam cæcitate vobis verba facturus ſum, tamquam de malo, quod ad nos pertinet, & quod hoc tempore adeo familiare eſt, & quod maximum, & funeſtiſſimum malorum, quæ in hac vita nobis timenda ſunt, appellare poſſum, quia quantùm anima præſtat corpori nobilitate, & lumen gratiæ excellentius eſt naturali: tantùm cæcitas ſpiritualis peccatorem, qui ſuis criminibus tantam ſibi conflavit calamitatem in triſtiorem, & periculo propiorem ſtatum adducit. Verum ut magis afficiamur hac terribili calamitate, & illam evitare ſatagamus, fert animus duo cæcitatis genera diſtinguere in peccatore, quorum alterum eſt ipſum peccatum, per quod relinquit Deum pro aliquo creato bono, & ſalutem ſuam adducit in diſcrimen propter aliquid leviſſimi momenti. Quæ cæcitas tanta eſt, ut Propheta nos doceat, ideo Cœlos, terramque obſtupeſcere: *Obſtupeſcite* Jerem. 2. *Cœli ſuper hoc*. Aliud cæcitatis genus eſt effectus, & pœna peccati, & conſiſtit in ſubtractione luminum, & gratiarum Dei, & in depravatione judicii de electione, & uſu rerum, quæ ad ſalutem pertinent; quod efficit, ut neque agnoſcantur, neque metuantur Chriſtianæ Religionis veritates, eo modo, quo opus eſt. De altero hoc cæcitatis genere hodierna die apud vos verba facere contendo, tamquam de malo maxime deplorabili, in quod incidere poſſit in hac vita peccator. Quamobrem vobis oſtendere cupio.

Primùm unde hæc oriatur cæcitas, & per quos gradus ad illam perveniatur.

Secundò quinam ſint funeſti effectus ſtatus hujus, in quo nihil magis metuendum eſt; niſi cum peccator ſe beatiorem putat, & inter ſcelera majori gaudet animi tranquillitate.

Vide in To. I. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: CÆCITAS.

Præteriens JESUS *vidit cæcum a nativitate*. Joann. 9.

II. Argum. Pro feria quarta poſt quartam Quadrageſimæ Dominicam. Luc. 18. De eadem ſpirituali cæcitate.

Hodierna die tria ſunt perſonarum genera in cæcitate poſita, & quæ ſuam ignorant calamitatem, ideoque neceſſario confugere tenentur ad Deum remedium deprecaturi, & cum Evangelico cæco petituri; *Domine, ut videam*.

Primi illi ſunt, qui ſimpliciter ſunt in errore, non ſecus ac Hæretici bonæ fidei. Hi ſane deplorandi ſunt; hi quodammodo ſunt cæcinati, quos nativitas hauſta ab Hæreticis, educatio, atque inſtitutio ab aliis cæcis accepta in falſa religione prohibent, ne oculos lumini aperiant, & ſuum errorem agnoſcant. Hujuſmodi cæci a Deo petere debent, ut illos illuſtret, & illis aperiat veritatem, & ipſi pro virili parte quærant edoceri: *Domine, ut videam*.

Secundi ſunt, qui in credendo ſibi licentiam vindicant, quorum cæcitas longe pernicioſior eſt priore, & difficilior, quæ curetur; quoniam ab eorum proficiſcitur præſumptione. Credunt ſibi plus eſſe luminis, quam aliis, quos infirmos ſpiritus vocant, ſpiritus ſine perſpicacia; ſed cum illi ſe ſpiritus fortes vocitent ſeſe ipſos excæcant conſtantiſſimas Religionis noſtræ veritates impugnando. Facile illis oſtendere eſt cæcitatem in qua ſunt; quamvis nonniſi omnipotens divinæ miſericordiæ manus illos ex hoc ſtatu eripere valeat.

Tertii ſunt, qui in moribus componendis ſunt liberiores, qui inter voluptates vivunt, & quos amor proprius excæcat, quia nolunt ſua officia cognoſcere, ne illa adimplere teneantur, & nuntium mittere ei vivendi rationi, quàm ſuſceperunt.

Vide Titulum quem ſuperius connotavimus, & præter illum in To. II. Bibliothecæ Mor. Evang. Titulum: IGNORANTIA, & in III. Titulum: LICENTIA.

Aliter ef. ferri poteſt hoc argumentum.

Aliter etiam efferri poteſt hoc argumentum, & ſpiritualis cæcitatis malum amplificari habita ratione malorum, quibus in corporali cæcitate ſumus obnoxii, duplex hoc cæcitatis genus ſimul comparando.

Primùm Cæcus oculis captus, non videns ea, quæ facit, nullo poteſt in opere excellere, & nulla in exercitatione, ubi oculi omnino ſunt neceſſarii ad opus dirigendum; exempli gratia in pingendo, ſcribendo, manibus laborando. Nullus hujuſmodi labor rectus eſſe poteſt, & ſecundum artis regulas inſtitutus, ſi a cæco fiat. Talis eſt animæ cæcitas, qui ad illam redacti ſunt per ſcelera nihil boni ad ſalutem acquirendam operantur. Ne ſciunt unde incipiendum ſit, & nonniſi corrumpere, ac vitiare poſſunt actiones externas prava intentione, carentes conſcientia, & religione ſaltem quoad effectus; hoc enim intelligitur pro cæco, niſi fidem quoque amiſit.

Secundò cæcus corporeis deſtitutus oculis inceſſanter verſatur in errandi periculo viam hanc pro altera accipiens, quoniam neque videre poteſt viam quam ſequi debet, neque terminum, ad quem vult pervenire; quamobrem indiget duce, non habens oculos, quibus regat ſe ipſum. Hæc eſt infelicitas, ad quam cæcitas animæ redigit peccatores; hi ſemper magis, magiſque aberrant, non cognoſcunt vel quò eundum ſit, quæ eſt beata æternitas, nec quam viam ſequi debent, illuc perventuri, Quamobrem inceſſanter ab illa per funeſtam aberrationem recedunt.

Tertiò cæcus ſemper eſt in diſcrimine impingendi, atque labendi in loca præcipitia, quæ cum non videat, ſibi cavere, & illa evitare non poteſt. Heu! in quæ crimina, & quæ mala non ruit cæcus peccator! Nonne dici poteſt hic ferri de præcipiti in præceps laxans habenas ſuis cupiditatibus, quæ illum trahunt, & quæ ſunt cæci duces, quos ſequitur?

Videte eumdem Titulum in Bibliotheca CÆCITAS.

Da gloriam Deo. Joann. 9.

III. Argum. Pro feria quarta poſt quartam Quadrageſimæ Dominicam. De gloria Dei.

Quemadmodum Deus, cum operari voluit extra ſe ipſum, non habuit finem gloria ſua præſtantiorem; in deinceps exegit gloriam eamdem ab omnibus creaturis, tamquam obſequium, & æquiſſimum vectigal ſuæ magnitudini debitum. Sed hæc obligatio Deum glorificandi generatim afficit hominem, cum potiſſimum innitatur imagini, quam ille gerit Dei longe perfectius quàm cetera creata. Itaque tenetur ille creatorem ſuum glorificare etiam pro reliquis, cum inter omnes creaturas corporeas ſit unus, qui illum cognoſcere, amare, & eum cultum præſtare valeat, quem ſuprema ejus flagitat Majeſtas. Porrò ſi vultis ſcire quibus modis magis Deus valeat glorificari; quid illi glorioſius ſit, & quomodo ſupremam illius magnitudinem recognoſcere valeamus; hoc bifariam fieri poſſe mihi videtur.

Primùm ad Deum referendo omnes cogitationes noſtras, omnia verba, actiones, motus, & omnes cordis noſtri affectiones.

Secundò, acceptam referendo Deo gloriam omnem, & æſtimationem, quam ab hominibus recipere poſſumus, tribuendo illam Deo, tamquam bonum ipſi proprium, & peculiare.

Vide Titulum: INFANTIO *in To. II. Bybliotheca Mor. Evang. & in IV. Titulum*: SERVITUS DEI.

PRO FERIA QUINTA
POST QUARTAM QUADRAGESIMÆ DOMINICAM.

Adoleſcens tibi dico, ſurge. Luc. 7.

I. Argum. Quomodo conſideranda ſit mors. Eccleſ. 7.

SI quid in mundo aptum eſt ad nos ad officium revocandos, & excitandos Fideles ab hoc mortali ſopore, in quo plerique vitam traducunt, hoc dubio procul eſſe poteſt proſpectus mortis, vel potius cogitatio illius, quod de nobis aliquando futurum eſt; ſecundum Veritatis ejuſdem oraculum. *Memorare noviſſima tua, & in æternum non peccabis*. Ita ut quemadmodum nulla virtus eſt, nulla induſtria, potentia, vel auctoritas, quæ contra

tra mortem nos tueri valeat, dici quoque poſſit non eſſe vitium, quod altas adeo jecerit radices, neque adeo violenta cupiditas, neque cor adeo obduratum, quod reſiſtere valeat ſeriæ cogitationi eorum, quæ fiunt funeſto illo momento, cujus effectus non minus terribiles ſunt, quàm certi; ex quo argumentor cauſam omnium malorum, quæ in mundo regnant inde proficiſci, quia de mote nulla fit cogitatio, vel potius quod mors non conſideratur ex eo loco, qui aptior eſt ad impreſſionem faciendam in animum noſtrum, & ad librandum terribile pondus, quod nos pertrahit in malum. Difficile enim eſt credere, homines numquam cogitare de re ea, quæ tam crebrò incurrit in oculos eorum, & cujus obliviſci nequeunt, etiamſi velint; cum interim haud ægre retineant memoriam propinquorum, amicorumque ſuorum. Neque credibile eſt, illos poſſe omnino hanc cogitationem abjicere quantumvis importuna ſibi videatur; donec aliquod rationis lumen ſuperſit. Inferendum eſt ergo, ſi hæc cogitatio non omnem aſſequatur effectum, quem Spiritus Sanctus obtinere teſtatur, inde oriri, quia non reſpicitur, uti opus eſt, ſecundum fidem; & in illis caſibus, in quibus Chriſtiana Religio illam exhibet nobis.

Et ſane ſi homines de morte cogitant, alii eam conſiderant tamquam ſeparationem a vitæ commercio, neque aliam ſibi proponunt ideam, niſi ſecundum ea, quæ morientes ceſſant operari. Alii de morte non cogitant niſi quatenus eſt ſeparatio a ſuis conſanguineis, & amicis, & ita hæredes ſibi ſcribunt, atque de rebus domeſticis, negotiiſque ſolliciti ſunt. Quidam de morte non laborant, niſi ut adhuc in hominum memoriam ſuperſtites ſint; alii, ut evitent contentiones, ac lites, quæ poſt ſe poſſent ſuboriri; & alii demum, Philoſophorum more, mortem intuentur tamquam aliquid neceſſarium, ſerius, ocius obeundum, & credunt ſe conſtantia tantùm, animoque obſirmato indigere ad illam æquo animo, ubi acceſſerit, accipiendam.

Hoc profecto non eſt de morte cogitare, neque juſtam ejuſdem ideam concipere ad fructum hauriendum, quem hujuſmodi cogitatio gignere poteſt in vitæ ratione inſtituenda. Conſideranda non eſt tamquam ſeparatio animæ, & corporis, Sanctus Bernardus ait, ſed tamquam tranſitus ad æternitatem, per quem in alteram vitam ingredimur alia viſuri objecta, ſedem, cogitationes & ſenſus deinceps non alias mutandos, mutaturi. Ex hoc loco fert animus hodierna die mortem proſpiciendam proponere, videlicet, quamdam veluti mutationem, quæ fit tunc erga nos, & inverſionem rerum omnium, quæ ſunt in nobis, & extra nos; ſed quæ deinceps nos adducit in ſtatum conſiſtentiæ, in quo æternum permanebimus, quale noſmet inveniemus. Meum igitur conſilium eſt vobis oſtendere

Primùm mortem immutare omnia habita noſtrum ratione.

Secundò nihil poſt mortem amplius mutari; quæ ſunt duæ maximi momenti veritates, deinceps in ſermonis decurſu pertractandæ.

Vide in To. III. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum; Mons.

Adoleſcens, tibi dico, ſurge. Luc. 7.

II. Argum. Pro Feria quinta post quartam Quadrageſima Dominicam. De morte, cujus cogitatio nobis aufert vita hujus illuſiones.

Sermonis hujus argumentum eſt oſtendere per mortem corrigi, & auferri omnes hujus vitæ illuſiones. Hæ potiſſimum ſunt tres. Prima eſt de vita ipſa quam credimus numquam finem habituram. Fingimus nobis chimæricam æternitatem; ſed mors docet ſerius, ocyus moriendum eſſe. Altera eſt de bonis vitæ hujus, quibus inhæremus, & mors docet, illa eſſe modica, & quantumvis eſſent ampliora, neceſſario aliquando eſſe relinquenda. Illuſio tertia noſmet ipſos reſpicit; exiſtimamus nos eſſe aliquid; & mors nobis, quid ſimus, oſtendit.

Prima harum illuſionum eſt de ipſa vita. Nobiſmet perſuadere non poſſumus, nos nequaquam morituros; fides enim, ratio, experientia ſatis oppoſitum nobis perſuaſerunt. Sed mortem longius ſemovemus; credimus nos non hac die morituros, non hebdomada, non anno, ideoque nobis quamdam fingimus ſpeciem æternitatis. Sed mortis cogitatio hanc illuſionem, & faſcinationem diſſipare debet; mors enim in ſingulo momento repente poteſt irruere; nihil incertius eſt hora, & genere mortis; Exemplum plurimorum, qui ne cogitantes quidem præripi videntur, nos admonet, hoc ipſum nobis accidere poſſe, & nos iiſdem caſibus eſſe obnoxios; & tandem ab ipſa veritate docemur, ſemper paratos eſſe debere; neſcimus enim, quando dies Domini adveniet. Oſtendi etiam poteſt nemini minus ſperandam eſſe vitæ diuturnitatem, quàm illis, qui eam in vitiis traducunt, & qui minus præ ceteris de morte cogitant. Hinc elici poſſunt plurimæ, eæque præclaræ concluſiones, cujuſmodi eſſet; quo magis de morte cogitare cunctamur, eo minus fore ad bene moriendum diſpoſitos; totum vitæ ſpatium nos in jugi illuſione traducturos, quæ nonniſi a morte ipſa auferetur; vitæ præſentis illecebras ea nos privaturas felicitate, quam in altera vita nobis præparaverat Deus, & oblitos hanc non eſſe perpetuam manſionem noſtram, non laboraturos, ut æternam in Cœlo nobis manſionem comparemus.

Illuſionem alteram nobis gignunt hujus mundi bona. Profecto ſi mundum conſideraverimus ex externa hac ſpecie, quæ nitet, habet ſane illecebras nobis ſeducendis pares. Externus hic fulgor, quo ſepti ſumus; honor, qui nobis adhibetur, hæc potentia, quæ ſubjicit orbem univerſum voluntatibus noſtris; divitiæ, quas poſſidemus, voluptates, quibus fruimur, hæc omnia faſcinant, & ita fallunt, ut pauciſſimi ſe hac ſpecie decipi non permittant. Sed ratio ſeſe præmuniendi contra illuſionem hanc adeo generalem, eſt mutuari ab ipſa morte lumina, & veritates. Quærite ab hoc ambitioſo, qui ad hunc apicem ſe extulit, quem ſenſum ad lectulum mortis habuerit, honorum, & dignitatum, ad quas per tot labores evaſit, & ejus magnitudinis, propter quam tot ſe ſollicitudinibus exercuit. Heu! hæc omnia evaneſcunt, cum prodeundum eſt coram Deo. Quanti facit has opes, quæ illum a morte nequeunt eripere; & quæ in vita altera illi prodeſſe non poſſunt? Incipit agnoſcere in morte ſuam cæcitatem, & abjicere errorem; adhuc nimis felix, niſi hæc illuſio exitus haberet acerbiores.

Illuſio tertia eſt hominis in hac vita, cum ſe ex externa ſpecie demenſus, ex fulgore fortunæ, generis, aliiſque præclaris qualitatibus, aliquid ſe putat eſſe. Hæc autem illuſio, vel potius impoſtura diſſipanda eſt mortis cogitatione. Nam primum ſeparabitur homo ab hoc luxu, pompa, & iis omnibus, quibus ſeptus eſt, atque tunc ſe nudum, & omnino ſolum inveniet. Proh Deus! quæ mutatio! Cum rebus omnibus exuetur, & nihil relinquetur earum rerum, quas poſſidebat, præter ſudarium, ſandapilam, & quinque vel ſex terræ pedes! Secundò vita, motuque carebit; oculi ejus in æternam noctem claudentur; os obſtruetur numquam aperiendum; hæc lingua eloquens adeo, & diſerta, quæ omnes ſocietates exhilarabat, ſilebit. Tertiò corpus hoc vermes depaſcentur, & fiet horribile ſpectaculum, quippe in putredinem converſum, horrorem ciebit, & nemo in illud oculos figere audebit. Ad hæc quid fiet de ingénio, elegantia, ſcientia, perſpicacia, acumine, ac ceteris, quæ inflant cor humanum, & efficit, ut ſe ceteris præſtare putans intumeſcat? Si mortis cogitatio in animo impreſſa hæreret, nonne abjiceret præclaram hanc ideam, quam de ſe conceptum fovet, & alit?

Vide eumdem Titulum; Mons.

Adoleſcens, tibi dico, ſurge. Luc. 7.

III. Argum. Pro Feria quinta post quartam Quadrageſima Dominicam. Mors, cujus cauſa peccatum fuit eſſe poteſt peccati medicina.

Cum peccatum ſit cauſa mortis, Apoſtolo teſte, eamque peccatores per æquiſſimum Dei ſupplicium ſibi fuerint promeriti, ut Sapiens docet; ita ex Divo Auguſtino mors viciſſim eſt remedium peccati, & perturbationis, quam peccatum peperit in omnibus facultatibus hominis: nam

Primùm Intellectus ejus perturbatus eſt per errorem fallacemque ideam bonorum mundi hujus, & ſolus adſpectus, & cogitatio mortis illi errorem auferre poteſt, oſtendendo illi vanitatem, inſtabilitatem, & nihilum earum rerum omnium, quas in mundo plurimi facimus.

Secundò voluntas perturbata eſt per eam, quam habet proclivitatem, qua tamquam invita fertur in bona ſenſibilia; & ſola mors eſt, cujus cogitatio poſſit nos avellere ab amore eorum, & prohibere, ne adhæreamus iis, quæ aliquando erunt relinquenda.

Tertiò appetitus ejus magis adhuc inordinatus eſt per infirmitatem, qua malo reſiſtere nequit, & per rebellionem illius contra rationem, quæ cauſa eſt, ut voluntas, objectorum creatorum illecebris victa, contra Domini mandata repugnet. At quinam tutius cohibere, reprimere, & validius compeſcere motus imperioſos inordinatorum appetituum, quàm mors, & metus eorum, quæ mortem ſunt conſecutura? quemadmodum aſſerit Sanctus Auguſtinus. *Timor de futura morte mentem neceſſario concutit; & quaſi clavus, omnes motus ſuperbiæ ligno crucis affigit.* Lib. de Doctrina Chriſtiana.

Vide locos ſuperius memoratos in præcedentibus Argumentis.

PRO FERIA SEXTA POST QUARTAM QUADRAGESIMÆ DOMINICAM.

Tunc dixit JESUS *Manifeſte, Lazarus mortuus eſt*. Joann. 11.

I. Argum. De præparatione ad mortem.

SI Priſci Philoſophi Philoſophiam ſuam mortis meditationem dixere, dici poteſt apicem Chriſtianæ Sapientiæ eſſe, noſſe artem bene moriendi, quoniam hoc ſemel fieri poteſt: & prioris mortis defectus ſecunda morte reparari non poteſt. Sed præterquam quod ipſa inevitabilis moriendi neceſſitas evincat, opus eſſe, ut noſmet illi præparemus; ſatis valida ratio nos urget, quia tuto hanc impendimus præparationem, quæ nobis eſſe nequit inutilis, quemadmodum rebus in aliis paſſim uſuvenit. Cum enim parati ſumus ad longum iter ingrediendum; cum auri, argentique copia collecta eſt, ſupellex, & quidquid neceſſarium ducitur; aliud majoris momenti negotium conſilium ſuſceptum prohibere poteſt, & apparatus omnes inutiles reddere. Matrimonium, & nuptiæ ſumma cura erant paratæ, ſed in arena, cum omnia compoſita exiſtimabantur, negotium evanuit; ecce curæ omnes, & ſollicitudines fraudantur effectu. Dignitatis candidatus petitionis pondus ſuſtinueras, ſed gratioſior petitor te de ponte dejecit, vel obex a te neglectus cogit, ut a petitione animum ſemoveas; oleum, operamque perdidiſti. Sed nemo fruſtra ſe præparat morti, & hæc præparatio numquam inutilis eſt; mors enim ſerius, ocyus aliquando tandem adveniet; & hoc præcipuum eſt opus prudentiæ, ſibi hac in re præcavere; nequando te imparatum apprehendat.

Scio equidem plenos eſſe libros præceptis, piiſque ſenſibus, ut extremæ illi diei noſmet diſponamus, ubi ſingula, quæ hoc in caſu nobis facienda ſunt, edocemur. Quamobrem mihi hæc generatim pertractanti, ſatis erit ad præparationem hanc adhortari duplicem proponendo veritatem, quæ complectitur quidquid ad hoc pertinet argumentum.

Primùm, ut bene moriamur, nobiſmet præcavere debemus contra mortis inſidias, ſemper noſmet in eo ſtatu continentes, in quo coram Deo prodire cupimus; quam remotam vocamus præparationem.

Secundò noſmet communire debemus contra impetus illius, cum illam adventare cognoſcimus; idque per eos actus, quos in lectulo mortis elicere debet Fidelis, antequam ex hac vita diſcedat; quæ proxima dicitur præparatio.

Vide in To. III. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: MORS.

Infirmitas hæc non eſt ad mortem; ſed pro gloria Dei, Joannis 11.

II. Argum. Pro Feria Sexta poſt quartam Quadrageſimæ Dominicam. De bono uſu morborum.

Homines paſſim morbos conſiderant tamquam mala, & flagella Dei, & facile eſt oſtendere.

Primùm eſſe magna beneficia, & effectus divinæ erga nos miſericordiæ; quia nos revocant ad officium, & efficiunt, ut conſcientiæ noſtræ conſulamus, de vita altera cogitemus, & in hac divinæ Juſtitiæ ſatisfaciamus.

Secundò, cum infirmitates a divina Providentia immittantur, præſtantiſſimum eſſe medium nos roborandi, ubi illis utamur ad agendam de peccatis noſtris pœnitentiam; pœnitentiam, quam fortaſſe numquam ageremus niſi per hoc medium; quoniam per hanc ſupplere poſſumus omnibus bonis operibus, quæ facere neglegimus; cum infirmi plures habeant occaſiones exercendi patientiam, & Chriſtianam mortificationem.

Tertiò in infirmitatibus hanc quoque peculiarem utilitatem inveniri; cum enim ad Deum confugimus, illum ſupremum vitæ, neciſque arbitrum fatemur, de æternitate cogitamus, & mortis pavor efficit nos de altera vita ſollicitos: cum e contra, quando proſpera fruimur valetudine rarò, vel numquam Cœleſtes veritates meditamur, Dei obliviſcimur, eum ſexcentis modis laceſcimus; ſolatia, & voluptates inquirimus, & in omni flagitiorum genere marceſcimus, cum periculo per ſexcentos caſus, qui in vita accidunt, pereundi, ideoque in omnem æternitatem Cœleſti patria carendi.

Vide in To. III. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: MORBI.

PRO QUINTA QUADRAGESIMÆ DOMINICA.

Quis ex vobis arguet me de peccato. Joannis 8.

I. Argum. i.e. confeſſione, vel Sacramento Pœnitentiæ.

HÆc verba, auditores, vera non ſunt niſi in ore illa proferentis in hodierno Evangelio; illius videlicet, qui eadem eſt ſanctitas, & innocentia per ſe, & quem Sanctus Paulus omnino a *peccatoribus ſegregatum* appellavit; illius, qui eſt Agnus ſine macula, & qui venit in terram ad auferenda omnia mundi peccata, quemadmodum teſtatus eſt glorioſus ejuſdem Præcurſor: *Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi*, illius denique *qui peccatum non fecit*, neque facere potuit: nobis enim, qui in peccato concepti fuimus, & jam peccatores eramus antequam naſceremur, ſi eſſet præſumptio credendi nos ideo irreprehenſibiles eſſe, & dicendi cum Salvatore: *quis ex vobis arguet me de peccato?* Nonne omnia creata, quæ inſtrumenta fuerunt noſtrarum iniquitatum, & quæ gemunt, ut inquit Apoſtolus, ſub hac ſervitute, inſurgerent contra nos, quod factura ſunt Judicii die futura contra nos loco accuſatorum, ac teſtium; vel ut ait Propheta, ipſa peccata noſtra nonne contra nos reſponderent? *Reſponderunt peccata noſtra*. Denique dilectus Diſcipulus nonne redargueret nos de falſitate, ac mendacio ob vanam hanc præſumptionem, quæ ſatis eſſet ad nos coram Deo nocentes probandos? *Si quis dixerit, quia peccatum non habet; mendax eſt, & veritas non eſt in eo.* Veruntamen quandoquidem Deus Eccleſiæ ſuæ reliquit Sacramentum pœnitentiæ, quod delere poteſt quæcumque fingi poſſunt peccata, & miniſtris ſuis facultatem largitus eſt illa dimittendi, quantumcumque gravia eſſe poſſint; & aſſeruerit ſententiam, quam illi in terra protulerint, in Cœlo confirmatum iri; dicere poſſumus quodammodo in nobis ſitum eſſe liberari ab omnibus peccatis illa expiando per bonam confeſſionem, & veram, ſinceramque pœnitentiam, quæ nobis priorem innocentiam reſtituet. Hoc mihi præbet hodie occaſionem, (quandoquidem incipit Eccleſia nobis ob oculos ponere Paſſionem Salvatoris) habendi ſermonem de Sacramento, quod nobis ejuſdem meritum, & fructum applicat; & quandoquidem nullus eſt Fidelis, qui ſemel diſponere non teneatur per Confeſſionem ad recipiendum in hac Paſchatis ſolemnitate Salvatorem ſuum, non minus opportunum eſt, quàm utile ſemel ſaltem verba facere de ea re, quam ſæpe facimus; quoniam maxime intereſt illam facere bene. Hoc autem præſtare cupio in hoc ſermone, qui cum præter ſolitum maxime didaſcalicus ſit, ac familiaris, non erit tamen ſimplex eruditio, quemadmodum argumentum ipſum videtur exigere; conabor enim duo vobis auferre præjudicia, quæ homines circa hoc Sacramentum habere videntur.

Hebr. 7. Joann. 1. 1. Petr. 2. Joann. 8. Iſaiæ 59. 1 Joann. 1. 8.

Primùm quidam illud reſpiciunt tamquam graviſſimum onus, & moleſtiſſimam Chriſtianæ Religionis neceſſitatem; quibus oſtendendum eſt Deum numquam majori uſum clementia, & miſericordia, quam cum inſtituit unicum hoc, & ſupremum remedium peccatorum. Hoc primum erit punctum.

Secundò alii e contra freti facilitate pharmaci adeo potentis, illud non his, quæ neceſſariæ ſunt, diſpoſitionibus accipiunt; quibus oſtendere volo hujus Sacramenti abuſum, & uſum pravum illud futurum, de quo ſeverius judicandi erimus, erimuſque ſeveriſſimam rationem redditurі; quandoquidem cetera oblivioni tradentur, ſi illud uti opus eſt receperimus.

Vide in To. I. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: CONFESSIO.

Quis ex vobis arguet me de peccato? Joann. 8.

II. Argum. Pro Quinta Quadrageſimæ Dominica. De Peccato Veniali.

Longiſſime abeſt, Auditores, a me cogitatio probandi Stoicorum Philoſophorum errorem, qui ad adfectandam ſeveriorem vivendi præ ceteris diſciplinam in extrema impegerunt vitia, omnino a ratione abhorrentia, omnia confundentes peccata, & tamquam præcipuum axioma docentes, peccata omnia eſſe æqualia. Sed non animadverterunt, ſe non tam contuliſſe, ut a mundo peccata tollerentur omnia, quàm eorum fuiſſe mentem non abnuo; verum potius effeciſſe, ut impunius, ac liberius committerentur; cum enim ſcirent in vitæ hujus conditione, & in hac in malum proclivitate, fieri non poſſe, ut peccata evitarentur omnia, nonne hoc erat exæquare ſceleratiſſimum quemque cum religioſiſſimo docere, omnia peccata ejuſdem eſſe naturæ? Ego tamen hodierna die Auditores per moralem omnino Sanctam, atque Chriſtianam efficere conabor, ut juſtum concipiatis leviſſimorum peccatorum metum; cumque mihi verba facienda ſint apud vos, qui virtutem profitentur, aſſerere non timeo pri-

mum

mum canonem, quem ſibi proponere debent pro vitæ ſuæ norma, eſſe debere, illud auferre diſcrimen, quod inter magnum, & parvum invenitur, ubi ſermo eſt de peccato.

Ut autem cum ordine, æque ac cum fructu id exequar, præſuppono vos ſcire, peccatum, quod veniale vocatur, non aliud eſſe quàm inordinatum alicujus boni creati affectum, ſecundum notionem a Sancto Thoma traditam, in hoc a peccato mortali diverſum ſecundum ejuſdem Doctoris ſententiam, quod mortale affectus eſt omnino inordinatus ex ſemet, ubi præferuntur creaturæ Deo, & veniale ſolum, in mediis ad hunc finem tendentibus, illis adhærendo nimio cum ardore, & ſollicitudine, in qua verum conſiſtit peccatum; itaut quæcumque difficultas, & contentio ſuboriatur de hac idea, quam nobis adſtruunt Theologi, ſemper verum ſit dicere hoc eſſe veluti medium aliquod inter malum ſummum, & cetera mundi mala, medium inter fervorem charitatis, & omnimodam illius privationem; in ſtatu veluti medio inter mortem, & vitam animæ, qui plerumque ægritudo, & languor vocatur. Hinc haurio tres veritates, quæ in nobis ciere poſſunt æquiſſimum venialis noxæ timorem, & nobis perſuadere, ut diligentiſſime illam evitemus.

Prima eſt, quod medium, cum ſitum ſit inter duos terminos, eſt particeps utriuſque; quod nobis oſtendit venialis peccati nequitiam, & gravitatem prorſus aliam ab ea, quam plerumque homines vulgò concipiunt.

Altera eſt, tranſitum eſſe ab uno ad alterum, tamquam via, inter duas urbes poſita, & quæ ad utramque communicationem conſtituit; ex quo patet periculum illius, qui ſeſe objicit incaute veniale peccatum committens.

Tertia denique eſt ſi minus noxa levis eſt omnimoda ſeparatio animæ a Deo, qualis eſt peccatum mortale, quod infringit nodum amicitiæ, quam dignatus eſt Deus nobiſcum contrahere, ſaltem obex eſt ejuſdem gratiis, & favoribus, & vetat, ne arctius cum illo conjungamur; non ſecus ac quidquid medium tenes inter extrema duo, prohibet, ne ſe invicem tangant, quod nobis oſtendit peccati hujus effectus perniciosiſſimos.

Vide in To. III. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: VENIALE PECCATUM.

Reſpondit JESUS, *dæmonium non habeo, ſed honorifico Patrem meum; & vos inhonoraſtis me. Ego autem non quæro gloriam meam, eſt qui quærat, & judicet.* Joannis 8.

III. Argum. Nonne vobis videtur, Auditores, videntibus, quæ hodie fiunt, Salvatorem mundi prorſus alia incedere via, ab ea, quam hactenus ſecutus eſt? Viſus fuerat non ſolum fugere gloriam, & hominum plauſus contemnere, ſed etiam quærere humiliationem, atque contemptum; ſæviſſimas ſuſtinere calumnias, & graviſſimas contumelias, quin, nonniſi per invictam patientiam reſponderet, & uti loquitur Sanctus Ambroſius, quin inimicorum opprobriis quidquam opponeret præter ſilentium pertinax, quo tandem de illorum nequitia ſemper cumulatiſſimum retulit triumphum. Sed hodierna die non ſolum præbet hominibus exemplum prorſus oppoſitum; quandoquidem tuetur gloriam, & exiſtimationem ſuam, acriter propulſat illatum ſibi convicium, queritur de illatis ſibi contumeliis, ſuamque probat auctoritatem, ſed etiam provocat eos, qui ipſum propius inſpexerint, ut aliquid exprobrent ſibi, ipſumque de peccato redarguant? *Quis ex vobis arguet me de peccato?* Joan. 8.

Neque hic immoratur; poſtquam enim Judæis oſtendit injuſtitiam, quam illi faciunt concipientes, & inſpirantes aliis ſenſus adeo parum favorabiles perſonæ ſuæ; confugit ad validiora ſuæ innocentiæ teſtimonia. In medium affert, quanti ipſum fecerint Prophetæ, ac inter cetera, quid de illo ſenſerit Abraham, qui præ gaudio exultavit prævidens in anteceſſum merita, & dignitatem illius, cui Sancti illius Patriarchæ filii per ſummam indignitatem conviciabantur, & deinceps aſſerit fore ut Æternus Pater ipſius, cujus gloriam unice quærebat Salvator, tueatur gloriam Filii a calumniis, & contumeliis eorum. Illud verò in nova hac agendi ratione, qua utitur Dei Filius mihi admirabilius videtur, quod non ſufficit illi rationibus invictis delere labem, quam illi offuderant, & oſtendere ſe extra jactum eſſe nequioris cenſuræ; ſed ipſe vice verſa redarguit, & objicit calumniis iniquiſſimis veriſſima crimina, quandoquidem ea illis exprobrat, quæ poterant os eorum verecundia, ac rubore ſuffundere. Quid, quæſo, ſibi vult hæc inſueta agendi ratio in JESU CHRISTO, qui tanta cura tuetur gloriam, atque exiſtimationem ſuam, quam ſexcentis in occaſionibus contemnere viſus eſt? Nos hoc facto docet veritatem, quam cognoſcere plurimum refert; videlicet bonam exiſtimationem ſæpe eſſe neceſſariam ad Dei gloriam procurandam, & ad ſalutem cum noſtram, tum proximi; non enim deſunt occaſiones, ac tempora, quibus præferre tenemur illius incolumitatem, amori, ac deſiderio humilitatis ipſius, quam videtur Dei Filius etiam, atque etiam commendaſſe. Spero me vobis probaturum, duo hæc præcepta nequaquam ſecum pugnare; quapropter minime vereor duplicem hanc ſtatuere propoſitionem, quæ conciliabunt, quidquid contradictionis erit in hoc argumento.

Primum Chriſtianus debet eſſe virtute præditus non ſolum coram Deo, ſed etiam coram hominibus; ideoque ſibi retinere exiſtimationem probitatis, atque virtutis, quam adeptus eſt

Secundò Sæpe etiam illam tenetur contemnere, & ſacrificare hanc ipſam exiſtimationem pro gloria Dei. Hæc ſunt officia duo, quæ Chriſtianum reſpiciunt ſecundum varietatem occaſionum ſibi occurrentium, quas pro viribus explicaturus ſum. Horum alterum efficere debet ut curam gerat exiſtimationis ſuæ, cum utilis eſt, & neceſſaria ad Dei cultum, & gloriam. Per alterum verò propter ejuſdem gloriam exiſtimationis ſuæ debet jacturam facere, cum aliter nequit illam tueri ſalvis legibus, & præceptis Evangelii.

Vide in To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: EXEMPLUM.

Si veritatem dico vobis, quare non creditis mihi? Joannis 8.

Per occaſionem horum Verborum hodierni Evangelii, quæri poſſet cur adeo modicus fructus percipiatur hodie ex Verbo Dei, cum olim adeo potens eſſet, & efficax. Duæ afferri poſſunt rationes, quæ Sermonis hujus partitionem efficient. Prima proficiſcitur ex Spiritu Auditorum, qui non ſatis illud habent in pretio, neque tanti faciunt, quanti faciendum eſt. Altera ex parte cordis, quod renuit in praxim redigere eas veritates, quas docet nos. IV. Argum. Pr quinta Dominica Quadrageſimæ.

Pro priori parte ad concipiendam omnem æſtimationem quam meretur, conſiderari poteſt primum ratione Auctoris. A Deo venit, verbum divinum eſt: *Non nos ipſi loquimur, ſed Deus qui loquitur in nobis.* In quicumque tandem ſint mores, vel talenta Concionatorum, hoc nequaquam conſiderandum eſt, nec cogitandum per quem rivum in nos fluat; ſed reſpiciendus eſt fons, unde fluit, qui Deus eſt; quod omnem aufert prætextum, quem afferre poſſunt Auditores contemnendi Verbum Dei. Secundò conſiderari poteſt ratione veritatum, quas docet. Hæc ſublimia ſunt Myſteria, Evangelicæ veritates, excelſa axiomata, quæ nos ad eminentem Sanctitatem poſſunt attollere. Tertiò ratione magnorum effectuum, quos gignit, mundi converſionem, everſionem Idololatriæ, omniaque naturæ, & gratiæ miracula.

Quod ad alteram pertinet cauſam modici fructus, qui ex Dei Verbo percipitur, ex parte cordis deſumitur. Inde omnes obices proficiſcuntur, niſi guſtantur ex veritates, quæ ſtudiis noſtris adverſantur; ſi in eo aliqua dominetur cupiditas, cui nolit abrenunciare; ſi cum ſete occaſio ægre ſe ipſum ſuperare velit, ſibique crucem ſigere; quæ totidem ſunt ad effectus divini Verbi impedimenta.

Vide in To. IV. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: VERBUM DEI.

PRO FERIA SECUNDA
POST QUINTAM QUADRAGESIMÆ DOMINICAM.

Adhuc modicum tempus vobiſcum ſum. Joannis 7.

HÆc ſunt verba, quæ olim dicebat Deus Judæis, qui adeo parum profecerunt ex divinis ejus documentis, quod illi præbuit locum in hodierno Evangelio dicendi, ſibi modicum ſupereſſe temporis, quo cum illis permaneret; ex quo non injuria conjicimus, quædam eſſe momenta, quæ permittere non debemus, ut nobis elabantur; quaſdam eſſe gratias criticas, quibus niſi reſponderimus, timendum eſt, ne iterum revertantur, quod innuit Salvator per terribilia verba, quæ Textum allatum ſubſequuntur: *Quæretis me, & non invenietis.* Ex quibus verbis colligimus, quanti referat noſtra proficere iis momentis, quibus placet Deo nos per gratiam ſuam viſitare; cumque ignoremus eorum opportunitatem, omnium nobis diligentiſſimam habendam eſſe rationem, veriti, ne momentum illud, quod negligimus, ſecundum mentem Sancti Pauli extremum illud ſit, quod tempus acceptabile, & ſalutis diem vocat. *Ecce nunc tempus acceptabile. ecce nunc dies ſalutis.* I. Argum. Joan. 7. 2. Corinth. 6.

Ut hoc rite aſſequamur, ſcire oportet, quamvis gratiæ omnes

omnes aliquid conferant ad noſtræ ſalutis progreſſum, quaſdam tamen maxime neceſſarias eſſe, ſuper quas, ut ita dicam totus vertitur cardo noſtræ prædeſtinationis. Hæc momenta ſunt critica, quo nomine a nonnullis Doctoribus appellantur, vel ſi lubet, gratiæ decretoriæ, quæ beatam noſtram perficiunt æternitatem; quibus ſi defuerimus, actum jam eſt, cum non ultra ſint reverſuræ; & quamvis numquam deſit id quod ad ſalutem noſtram neceſſarium eſt, tamen numquam illam aſſequamur. Eodem ferme pacto, quo in hac vita, id, quod fortuna vocatur, pendet ab electione temporis, ab uſu momentorum, a cura ne favorabilis elabatur occaſio, & hæc via eſt, qua in ſæculo proficimus: Hoc ipſum præter propter accidit luminibus, quæ Cælitus nobis affulgent. Sæpe adnectit Deus, ut liquet ex Scripturis, ſalutem noſtram quibuſdam occaſionibus, temporibuſque, & ſecundum eam felicitatem, quam ipſi adhibemus, vel eligimur, vel reprobamur. Hac ratione Saul reprobatus fuit non obediens Deo prohibenti, ne offerret Sacrificium ſine ordine, & contra fidelitas Abrahæ volentis Deo ſacrificare filium ſuum Iſaac, promeruit illi omnes benedictiones in terra, & in Cœlo. Ex hujuſmodi exemplis videmus Deum æternam hominum felicitatem adnectere quibuſdam gratiis, quas largitur, & quibuſdam rebus, quas petit a nobis; & has non ſemper eſſe gratias validiores, a quibus ſalus noſtra pendet; Deus enim aliquando imperſcrutabili Juſtitiæ ſuæ conſilio illam adnectit tali gratiæ, quam ignoramus, & quam ſi negligimus, vel repellimus jam de nobis eſt actum. Veritates, Auditores lectiſſimi, eò magis terribiles, quò minus illis advertimus animum. Quod me impellit, ut in ſermone hoc vobis pro virili oſtendam

Primùm maxima bona, quæ ſperare poſſumus pro tempore ſimul, & pro æternitate, ſi Deum in hac vita quæſiverimus uti opus eſt, & ſi in lucro poſuerimus, vel minimas etiam gratias pro ſalute noſtra.

Secundò funeſta mala, quæ nobis metuenda imminent, niſi quæſiverimus Salvatorem dum licet; quoniam recedet a nobis, quemadmodum minitatur Judæis, qui abutebantur occaſione, quam habebat illum poſſidendi.

Tertiò, ſi enim expectaverimus mortis horam, tunc non erit amplius tempus quærendi Salvatorem, & periculum ſubibimus moriendi in impœnitentia, Deo non omnibus concedente gratiam perſeverandi in ſervitute ſua uſque in finem.

Vide Titulum: GRATIA *in To. II. Bibliotheca Mor. Evang.*

Adhuc modicum tempus vobiſcum ſum . . . Quæretis me, & non invenietis. Joann. 7.

II. ARGUM.

In allatis Textus mei Verbis duas maximi momenti Veritates invenio, quibus poſſumus erudiri.

Pro eadem die. Proficiendum nobis eſſe de gratiis quas nobis largitur Deus tempore ſalutis, cum præter morem nos tangit. Joann. 7.

Quarum prima eſt tempus eſſe, quo Deus nos cupit ſalvos facere, ſed eo, quo nolumus ſalvos fieri: *Adhuc modicum tempus vobiſcum ſum*; Significans, quod cum adhuc modicum nobiſcum futurus ſit, nobis præcipiendam eſſe omnem, quam poſſumus ex ipſius præſentia utilitatem. Tempus hoc pretioſum eſt; neque ſemper nobis erit æque propitium: utamur ergo donec illud habemus.

Veritas altera, quæ nobis in Evangelio propoſitur eſt, futurum tempus, quo nos ſalvos fieri volemus; ſed quia hoc male, & importune volemus, Deus illud viciſſim nobis concedere nolet; quod ſignificant verba illa: *Quæretis me, & non invenietis.*

Vide Titulum: GRATIA, *quem ſuperius indicavimus.*

Adhuc modicum tempus vobiſcum ſum . . . . Quæretis me, & non invenietis. Joann. 7.

III. ARGUM.

Ex Textus mei Verbis haurire poſſumus rationem quam ſequi debet, qui ſincere converti quærit, & omnino ſe Deo devovere.

Pro eadem die. Quid faciendum homini, qui ſincere cupit ad Deum converti.

Hoc primùm illi faciendum eſt, colligat, ut ita dicam omnia præſentis temporis momenta, quæ ſibi a Deo conceſſa ſunt; hoc eſt reſpiciat hoc tempus tamquam extremum vitæ ſuæ ſpatium, & exiſtimet ſe non poſſe niſi de hoc momento diſponere, quaſi hoc unum ſibi ſuppeteret ſalutis ſuæ negotium procuraturo; amiſſa præteriti temporis recordatione, & futuri ſpe, ut bene utatur præſenti, quo ſeſe debet convertere ad Deum. *Adhuc modicum tempus vobiſcum ſum.* Ecce tempus acceptabile, ecce propitium illud momentum ſerio pro æternitate impendendum. Operemur ergo, nec differamus.

Secundò figere debet oculos in eas veritates, quas hoc momento Deus aperit ipſi, & induere optimam cogitationem, quam exhibet illi tamquam omnium noviſſimam, poſt quam non ultra lumen illi affulgebit; & craſſæ circum undique tenebræ incumbent: *Adhuc modicum lumen in vobis eſt: ambulate dum lucem habetis, ne vos tenebræ comprehendant.* *Joann. 12.*

Tertiò tandem ſequatur inſpirationem, qua vocatur, & omni niſu, viribuſque tendat in Deum, ſibique perſuadeat illum non ultra adeo aperte locuturum. Ut Verbo me expediam, hæc Cœli vox fortaſſe extrema erit, quæ nos ad deditionem compellat; quemadmodum teſtatur Dei Filius in hodierno Evangelio: *Quæretis me, & non invenietis.*

Vide locos eoſdem, quos in Superiori Argumento.

PRO FERIA TERTIA
POST QUINTAM QUADRAGESIMÆ DOMINICAM.

Tranſi hinc, & vade in Judæam, ut Diſcipuli tui videant opera tua, quæ facis. Joann. 7.

I. ARGUM.

De bono exemplo.

IN primo ſtatim Orationis exordio duo mihi occurrunt in Evangelio præcepta, quæ ſecum pugnare videntur, quamvis prodierint ex ore Ipſius Veritatis. Primùm nos jubet per humilitatem opera noſtra bona celare, & ſatis ſuperque eſſe debere, ſi uni Deo fuerint aperta, quin hominum oculis obſiciantur: eo uſque, ut vetet lævam manum cognoſcere eleemoſinam, quam erogaverit dextera, ac præcipiat, ut ſanctiſſimum Religionis noſtræ exercitium, videlicet oratio clam fiat, & oſtio clauſo, quaſi præcipuus humilitatis gradus eſſet ignorare bonum quod facimus ipſi, & ſi fieri poteſt, ipſam conſcientiam noſtram fallere. Verum altera ex parte video mandatum prorſus oppoſitum; imperat enim Magiſter noſter, ut ſimus tamquam faces ardentes, ut aliis præfulgeamus effundentes circum undique lumen virtutum noſtrorum: *Sic luceat lux veſtra coram hominibus, ut videant opera veſtra bona.* Numquid, Chriſtiani, ſecummet pugnare poteſt Dei Filius, & præcipere ſimul duo, quæ apertiſſimam, & manifeſtam habere videntur oppoſitionem? Non ita Fideles, Duo iſta præcepta ſibimet conſtant, & utrumque ſuam infert peculiarem obligationem; ecce quomodo opus eſt, ut omnia opera noſtra bona fiant in occulto, hoc eſt ne fiant ad pompam, atque oſtentationem, ad captandas hominum laudes; alioquin omnes labores noſtri nonniſi inanes merebuntur plauſus; ſed tenemur virtutem profiteri, & etiam coram hominibus bonum operari, ut hi nos imitemur, quod non ſitum eſt dumtaxat in præcepto negativo, quod nos cogit, ne quid faciamus, quod ſcandalum afferat proximo; verum etiam poſitivo, ut virtute præditi ac religioſi videamur, bonum præbentes exemplum. Quamobrem, Fideles, mens hodierna die mihi eſt, oſtendendi bonum exemplum nos impellere ad virtutem triplici modo.

Primùm allicit, & ſollicitat eos qui a virtute remotiores ſunt per quoddam lenocinium, quod videtur inevitabile; ſi enim vulgo dicitur, neminem eſſe qui virtutis ſpecie non caperetur, ſi corporeis oculis illam videre poſſet; virtutis exemplum illam ſenſibus ſubjicit. Quemadmodum Sanctus Auguſtinus nulla re magis ſe inflammatum fuiſſe teſtatur puritatis amore, quàm ſibimet fingendo continentiam virginum ſatellicio ſtipatam, a qua invitabatur, ut virtutem hanc amplecteretur, cujus illa nitorem, meritumque videndum objiciebat.

Secundò nulla res excitare nos poteſt ad magnum aliquod opus aggrediendum, quantumvis difficile nobis videatur, quàm exemplum nobis præcedentium, ac iter ſternentium; tunc enim ultro excitamur quadam veluti generoſa æmulatione, quæ nobis tribuit vires, & animum, quo alioquin careremus.

Tertiò exemplum quodammodo nos manuducit, & docet, quomodo faciendum ſit, oſtendens nobis rem non eſſe tantum arduam, quantum æſtimabamus.

Aliter hoc argumentum poteſt effici.

In hoc eodem argumento oſtendere poſſumus,

Primò bonorum virorum exemplum nobis oſtendere virtutis decorem, & hoc pacto nos ad illius amorem, & ſequelam inducere.

Secundò docere nos virtutis praxim non eſſe impoſſibilem, ſed e contra faciliorem opinione.

Nos perſuadere de neceſſitate noſmet ſubjiciendi præceptis Dei, quandoquidem nobis nullum majus eſt privilegium, quàm illis, qui nobis præbent exempla.

Ratio alia argumentum idem pertractandi.

Oſtendi quoque poteſt vitam hominis recti, ac Religioſi nos docere modum fugiendi a malo, & recte operandi, facillimum eſſe, efficaciſſimum probatiſſimumque

Pri-

Primùm nos avertit a peccato; quia bonum exemplum eſt tacita reprehenſio, quæ confundit eos, qui peccatis ſe abdiderunt: reprehenſio, quæ fit, quin illis ſit jus conquerendi, vel ſeſe læſos fuiſſe dolendi: *Vitia ex occurſu meo ſuffundo* Tertullianus ait; cum e contra rationes reprehendendi, corrigendi, & reformandi aliorum vitia, niſi bonum exemplum acceſſerit, ab iiſdem ſibi comparat iriſiones, atque cenſuras.

Secundò bonum exemplum impellit ad bonum, illud nobis proponens in praxi, atque hoc pacto auferens omnem excuſationem, & prætextum difficultatis præceptorum, infirmitatis noſtræ, naturæ, temperamenti, conſuetudinis &c.

Pro hoc argumento, omnibuſque illius efferendi rationibus vide in To. II. Bibliotheca Mor. Evang, Titulum: EXEMPLUM.

Dixerunt autem ad eum fratres ejus; ſi hæc facis, manifeſta te ipſum mundo. Joann. 7.

II. Argum.

De vita abſcondita.

Illi quos JESU CHRISTI conſanguineos vocat Evangelium, ſuadebant eidem, ut ſeſe in mundi lucem proferret ſpe illecti fore ut per illum ſibi quoque gloriam, atque exiſtimationem compararent. Sed aliò ſpectabat Dei Filius, neque enim ſpectabat tantùm privatam illorum utilitatem, quantum omnium hominum ſalutem. Admirabile Incarnati Verbi Conſilium; ſed conſilium univerſæ prudentiæ ſæculi incomprehenſibile! Etenim quomodonam ille, qui venit operaturus ſalutem, & converſionem mundi totius, ille, qui futurus erat lux mundi, eique exemplo præfulgere debebat, quomodonam amplectitur vitam abſconditam, profeſſionem humilem atque latentem, & quomodo ignotus deliteſcit omnibus fere mortalibus? Cur ignis charitatis adeo ardentis, inflammatique zeli coarctatur, atque in anguſtiis loci veluti ſuffocatur? Cur talentum adeo egregium infoditur, quod ille ipſe improbavit in parabola inutilis ſervi? Cur tandem non refulget in mundo? quandoquidem venerat ad illum Doctrinæ ſuæ luce illuſtrandum, exemplis ſuis attrahendum, divino verbo excitandum, ut miraculis victus crederet in illum, & laborum ſuorum cura converteretur? Cur, ut verbo me expediam, hoc tempus, quod inſumendum videbatur in obeundo munere Salvatoris hominum, traducitur in actionis inutilitate, quandoquidem non videmus vel peccatores converſos, vel homines illuſtratos, neque mundum aliqua frui utilitate ex adventu Meſſiæ hujus, cujus deſiderio tandiu laboravit.

Verum quàm brevia ſunt noſtra conſilia; & quam cæca eſt mundana Sapientia! imo e contra quot, quantaſque veritates Æterni hujus Verbi ſilentium nos docet; & divinum hoc lumen latens quanta nobis retegit Myſteria, ſi alloqui valemus conſilia Dei hujus abſconditi in oculis hominum? Hæc vobis aperire, meum non eſt, ſed perſuadere vobis duas veritates, quæ negari non poſſunt, & quæ ſimul magno futuræ ſunt vobis ſolatio eo in ſtatu, quem eſtis amplexis.

Prima eſt vitam abſconditam, quam cum Sancto Paulo interiorem vitam vocabo perquam unuſquiſque ſuimet perfectioni vacat, non minus eſſe glorioſam, neque minus Deo acceptam quàm illa, quæ in nitidioribus actionibus tranſigitur, qualis eſt praxis operum bonorum, & exercitatio Charitatis erga proximum; quæ prima erit pars ſermonis.

Secunda verò, eamdem non minus utilem eſſe propter meritum, atque illud, quod inde nobis cedit beneficium. Hoc erit hujus ſermonis argumentum.

Vide in To. IV. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: SOLITUDO.

Dixerunt autem ad Deum fratres ejus; ſi hæc facis manifeſta te ipſum mundo. Joan. 7.

III. Argum.

Quantì Dei Filius faciat mundi gloriam.

Conſanguinei JESU CHRISTI olcum, opramque perdiderunt eum urgentes, ut ſe cognoſcendum traderet Mundo; noluit umquam votis eorum obſequi, eorumque voluntati adhærere. Qui ſibi præclaram potuiſſet promereri exiſtimationem, & ornatiſſimum locum obtinere, præfert tamen obſcuram, & latentem vitam cuicumque ſpecioſiſſimo honori. Contemptus, quo hanc mundi gloriam aſpernatur hodierna die mihi præbet occaſionem oſtendendi vobis illius vanitatem, atque inconſtantiam, ut Filii Dei exemplum ſecuti vos quoque illam aſpernemini. Quapropter fert animus vobis oſtendere,

Primùm, ex omnibus hujus mundi bonis proculdubio pretioſiſſimum, & quod maxime deperimus, eſſe gloriam, quandoquidem illud non ſolum eſt, quod ceteris anteferetur, ſed illud etiam pro quo reliqua periculo objiciuntur, & in ceterorum jactura unum tueri contendimus. Quam ob rem oſtendendo vanitatem, & contemptum in quo Chriſtianus habere debet gloriam, quam in mundo ſibi comparare poteſt, ſimul etiam oſtenditur vanitas, & contemptus aliorum bonorum, quæ Sapientum virorum judicio, cum hoc conferenda non ſunt. Hoc facere conamur in hoc ſermone, in quo oſtendamus, primum mundi gloriam in principio ſuo odioſam, eſſe; Secundò in natura ſua eſſe vanam, levem, & chimericam; Tertiò perfunctoriam, & brevi manſuram.

Hendry Biblioth. univerſ. To. poſtremus.

Primùm gloria mundi odioſa eſt in principio; namque vel ſors, vel favor, vel crimen cauſa eſt hujus gloriæ. Sors quidem, quæ locum præbet queſtubus, & murmurationibus. Cur, dicitis, ille, quem fortaſſe deſignatis animo hoc momento, quo loquor, repente adeo ſe attollit volatu felici ſuper me? Cur illum fulgere video, cum interim humi repo? Numquid meritum principium eſt elationis ſuæ? Novi ingenii ipſius tenuitatem. Fortuna luſit illum attollens. Favorabilis occaſio illum evexit. Affinitas fortuita cum iis, qui magiſtratum obtinent, illum commendavit; ſæpe turpis ſervitus illis adhibita, quibus favit fortuna, origo eſt inopinatæ felicitatis. Denique ſors eſt commune mundanæ gloriæ principium. Secundò crimen ipſum aliquando alia eſt cauſa elevationis in hominibus. Sæpe injuſtitiæ debetur immenſum hoc fortunarum incrementum. Nonnulli aliquando per fas, & nefas obrepſerunt in Principum virorum aulam; ſæpe etiam per turpes aſſentationes Magnatum favor captatur; & ſæpe etiam in populo honoratur aliquis eo quod abominabilis eſt coram Deo. Ad hæc plerumque gratia meriti locum tenet. Principis amor acquiritur, qui fit blandientis ſibi Patronus, præſidiumque. Hoc illius meritum, gloriamque conſtituit. Quid contemptibilius hoc elevationis principio, quod innititur fortunæ, & ſæpe etiam crimini?

Secundò gloria mundi vana eſt, ſi illius natura ſpectetur. Quid enim levius, vel magis Chimæricum eſt, Tandem enim mundi æſtimatio, quæ proprie mundanam conſtituit gloriam non aliud eſt, niſi rumor quidam honorificus, qui de nobis obrepit, hæc eſt cognitio, quam vulgus habere vult de virtute noſtra, unde proficiſcitur cordis humani faſcinatio. Ecce idolum, cui ſacrificant illi omnes, quos mundus fallit, & qui cenſentur tamquam ſupra ceteros poſiti. Oſtendendum eſt omnem hanc gloriam in hominum æſtimatione poſitam, & in favorabili judicio, quod fit de nobis eſſe inanem: Primò quia tota eſt in aliis, & nihil ponit in nobis, neque nos efficit meliores, quàm ſimus. Secundò nobis impenditur ab iis, qui nos ignorant, & qui ſcire nequeunt utrum illam mereamur; qui ex externa tantùm ſpecie ferunt judicium, & animum non ſcrutantur, ideoque neſciunt, in quo ſitum ſit verum meritum. Hæc igitur gloria inanis eſt, & chimerica. Tertio plerumque injuſta eſt: etenim quanam cum juſtitia homines illam diſtribuunt? Quot virtutes in tenebris ſquallent, in tenebris, & in oblivione ſunt? Quot vera merita derelicta jacent, & prætermiſſa? Quot ſunt uſurpatores gloriæ ſibi indebitæ? Quot mali judices indignis tribuunt laudem, quam menti non ſunt? *Mendaces filii hominum in ſtaterа.* Pſalm 61.

Tertiò Mundi gloria perfunctoria eſt, & brevi duratura, quare fit, ut in Scripturis celſitudines, & proſperitates omnes temporales tamquam ſomnium exhibeantur. Hæ cum fumo comparantur, qui attollit ſeſe, qui ſeſe extendit, & qui tandem evaneſcit. Gloriæ hujus inconſtantia non minus patet, quàm brevis ejuſdem diuturnitas: quoniam ſæculorum omnium experientia docere nos debet ſexcentos viros poſtquam gloria cumulati fuerunt, in contemptum lapſos fuiſſe, in confuſionem, & opprobrium; Cumque gloria pendeat ab hominum imaginatione, quæ fugax, & mobilis eſt, altera hæc non magis diuturna eſt, & conſtans, quàm altera. Uſu venit etiam, confuſionem, in qua aliquis ſe intuetur poſtquam in honore fuit habitus, & enituit, longe graviorem eſſe. Hinc licet arguere, ſi gloriæ cupiditate afficimur, eamque deperimus, nobis anhelandum eſſe ad gloriam ſolidam, veram, atque æternam.

Vide in To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: GLORIA.

Tempus meum nondum advenit, veſtrum autem ſemper eſt paratum. Joann. 7.

IV. Argum.

De bono temporis uſu.

Quemadmodum Deus ab æterno decreverat tempus, quo Filius ſuus venturus erat in terram ad homines redimendos, dubitandum non eſt, Fideles, quominus illud quoque ſtatuerit mortis ejuſdem, & numerum dierum vitæ ipſius, & ſignanter momentum, quo ſe ipſum manifeſtare debebat, ac præbere ſe hominibus cognoſcendum. Hoc in ſenſu dixit fratribus ſuis, qui hortabantur eum, ut operaretur miracula, quorum virtute cognoſceretur, quis eſſet; reſpondit Tempus ſuum nondum adveniſſe. *Tempus meum nondum advenit*, quibus verbis adjecit, noſtrum ſemper eſſe paratum; quoniam dies omnes, menſes omnes, & anni, qui vitæ noſtræ curriculum componunt, ſunt tempus quod nobis conceſſit Deus, ut operemur ad æternitatem promerendam. Illud verò jugiter meditari deberemus, hos dies qui prætervolant, & nobis elabuntur, hos menſes, qui ſibi ſuccedunt, & continenter ſubſequuntur, hos annos, qui ſenſim, & ſine ſenſu fluunt, auferre ſimul vitam noſtram, & nos propiores facere æternitati, ſæpe etiam antequam ipſi cogitaverimus

Hoc, auditores, occaſionem mihi præbet apud vos verba

faciendi de temporis uſu, quo nihil in mundo pretioſius eſt, & quod facilius perdimus. Etenim quin verba faciamus de illis, qui illud in crimen, & ſcelus tranſmittunt; nonne graviſſima eſt illuſio eos etiam, qui ſunt occupatiſſimi, & negotiis impliciti, & qui dolent ſe ita laboribus opprimi, & ne ad breve quidem temporis ſpatium ſpiritum reciprocare poſſe, hos homines, quibus horæ omnes pretioſæ ſunt, plerumque illos eſſe, qui temporis majorem faciunt jacturam, cum ſint ex eorum numero, de quibus vetus auctor dicebat, *operoſè nil agunt*, quippe tempus terunt iis in rebus, quæ ad ipſos non pertinent, & illud negligunt negotium unum, propter quod tempus conceditur. Verum cum liqueat ſatis qua in re illud ſit inſumendum; mihi tantùm mens eſt vobis ob oculos objiciendi rationes, quæ validiores mihi videntur ad vos permovendos; & ego mihimet perſuadeo, me non melius uſurum hoc tempore, quo vobis allocuturus ſum, quàm ſi vos pro virili hortatos fuero, ut ſingula vitæ veſtræ momenta utiliter tranſigatis.

L. 11, Confeſſ. c. 14.

Ne nos quoque, Fideles, temporis jacturam faciamus, ne immoremur, ſi lubet, curioſius inquirendo illius naturam, partes illud componentes, quippe quæſtio hæc ſcopulus eſt Philoſophiæ, & abyſſus, in qua mens humana deerrat; eo uſque ut Sanctus Auguſtinus omnes ſuas exhauriat ideas, ut æquum temporis nobis adſtruat conceptum. Ait ille, ſe ſcire quid ſit, modò hoc a ſe non quæratur; ſed ſtatim ac illud exprimere vult, non ultra ſcire. Profectò ſi magnus ille vir adeo parum nos docet, non eſt, cur alios conſulamus aliquid præterea percepturi. Dicere ſatius eſt, tempus eſſe ex genere rerum illarum, quæ penetrari non poſſunt; ubi melius conſilium, quod licet amplecti, eſt inſcitiam noſtram confiteri. Quapropter a communi notione non recedo, videlicet eſſe menſuram motus, & curſus ſolis, vel Aſtri alicujus, quod per certa intervalla regit alicujus rei durationem. Hoc illud omne eſt, quod aſſerunt, qui impenſius temporis naturam ſcrutati ſunt, quod ipſum tenebris involutum eſt; & mihi locum præbet aliam vobis ideam proponendi, quæ ſi minus juſta erit, eam tamen polliceor vobis futuram magis Chriſtianam, intellectu faciliorem, ac utiliorem: ſcilicet tempus vere duarum rerum eſſe menſuram.

Primùm durationis vitæ noſtræ, quæ celerrime pervolat, & quæ admodum brevis eſt, & incerta.

Secundò menſuram æternitatis noſtræ, quæ pendet a modico tempore, quod nobis ſupereſt vivendum. Hæc erit hujus ſermonis partitio, & rationes duæ, quas ſi ſemel ſcrutati fueritis, uti opus eſt, certò certius perſuadebunt, ut bene utamini re adeo pretioſa, quæ tempus eſt.

Vide in To. IV. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: TEMPUS.

PRO FERIA QUARTA
POST QUINTAM QUADRAGESIMÆ DOMINICAM.

Opera, quæ ego facio in nomine Patris mei, hæc teſtimonium perhibent de me. Joann. 10.

I. Argum.

De Infidelitate, & incredulitate.

NIHIL ſæpius, vel æquius, Fideles, Judæis exprobravit Dei Filius quàm incredulitatem, & infidelitatem eorum in eadem veritate, cujus fides illos ſecernebat a ceteris gentibus. Plura jam ſæcula opperiebantur Meſſiam, noverant tempus adventus ejus Prophetarum oraculis connotatum adveniſſe, oculis ſuis uſurpabant omnia ſigna, per quæ cognoſcendus erat; quandoquidem miracula, quibus repleverat cunctam Judæam totidem erant certiſſima argumenta, ab ipſis etiam Gentilibus probata: ſed hæc exprobratio Judæis facta cum apertiſſimis indignationis ejus indiciis, hodierna etiam die ad pleroſque pertinet eorum, qui ſub Fidelium nomine celant infidelitatem criminoſiorem illa, quæ in Ethnicis erat, quia plures acceperunt probationes veritatis, quandoquidem nati erant, & aliti ab incunabulis; & inceſſanter illum audiebant prædicantem, & habebant Codices, & Scripturas, qui illius teſtimonium perhibebant. Sed per mirabilem cæcitatem, quamvis Chriſtiani videamur extrinſecus, ſunt infideles in corde, & adhuc reſiſtunt veritatibus, de quibus per Evangelii prædicationem univerſo terrarum orbi perſuaſum eſt, videlicet adhuc in Chriſtianiſmi umbilico non deſunt homines ſine fide, ſine religione, ſine timore, & ſenſu Dei, in quibus morum licentia peperit licentiam fidei, quæ efficit, ut credere nequeant veritates Religionis, quia inordinatis eorum cupiditatibus adverſantur. Huc inſaniæ acceſſerunt illi, de quibus hodie loquor, & quibus mundus repletus eſt. Hi non ſunt prorſus athei; rarum enim, ac perdifficile eſt ad hunc infidelitatis gradum venire citra terribilem ſtupiditatem: ſed non deſunt alii, qui rationis luminibus coacti, Deum quidem, & primum Ens adeſſe fatentur, & in hac una veritate ſubſiſtunt ceteris abrenuntiaturi, & vocant illuſiones, Chriſtianiſmi veritates, & Myſteria; ut ſibi peculiare ſyſtema religionis concinnent. Hi Spiritus fortes in fidei materia vocantur; ſed ipſe veros infideles voco, qui non credunt, niſi quod ſibi placet, vel quod ſenſus eorum palpat. Non enim impugnant punctum aliquod, vel peculiarem aliquam fidei noſtræ veritatem, quod Hæretici faciunt, ſed totam fidem impugnant, & fidei ſanctitatem, ut ducant vitam prorſus brutalem, & ſenſuum voluptatibus deditam. Quapropter, ut in vobis cieam licentiæ hujus horrorem in facto Religionis, ſufficit, me vobis oſtendere ſpiritum, æque ac eorum cor eſſe corrupta; vel potius eorum cæcitatem proficiſci ex duobus hiſce fontibus venenatis, ſcilicet

Primùm a præſumptione ſpiritus, qui comprehendere vult, quæ ſunt cum ſubmiſſione credenda;

Secundò a corruptione cordis, quod cedere nequit veritatibus, quæ nequeunt cum ſua vivendi ratione conciliari. De quibus rebus in duplici ſermonis hujus parte futurum ſpero, ut vos perſuadeam.

Vide in To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: FIDES.

Oves meæ vocem meam audiunt, & ego cognoſco oves meas, & ſequuntur me. Joann. 10.

II. Argum.

De Prædeſtinationis Myſterio.

Dei Filius in hodierno Evangelio aperit nobis magnum hoc Prædeſtinationis Myſterium, fuſius explicans rationem, & quam ipſe tenet erga nos, & quam nos etiam tenere debemus ex nobis, ut conſiliis ipſius obſequamur, & re ipſa ſalvemur.

Scio equidem Concionatorum morem eſſe argumentum hoc evitandi: quippe verentur ne nimis Audientium animos terreant, & illos ad deſperationem adducant, ſi hoc illis Myſterium ea ex parte repræſentent, per quam eſt incomprehenſibile, ſcilicet ex parte ſecretorum conſiliorum Dei; *Terribilis in conſiliis ſuis ſuper Filios hominum*, vel ne illos ad laxitatem, & licentiam inducant, ſi illis tantum aperiant, quod illis inanem fiduciam, & criminoſam ſecuritatem poteſt injicere: Verum cum mihi propoſitum ſit confirmare ſpiritus contra tumultus omnes, quibus hac in re, ut plurimum, agitantur, & impugnare præſumptionem eorum, qui ſunt æquo licentiores; non verebor hanc tentare abyſſum non animo quidem ſcrutandi illius profunditatem, quæ penetrari non poteſt; ſed prohibendi ne alii ibi ob nimium timorem, ac puſillanimitatem, & alii ob nimiam præſumptionem, & confidentiam patiantur naufragium.

Ut igitur hoc fiat citra periculum, ea ſequar, quæ de fide ſunt, vel ſaltem ea quæ vulgo recepta ſunt in hoc Myſterio, quin me ſcholaſticis inſeram quæſtionibus, & quin in tanta doctorum, & opinionum varietate alterutri adhæream ſententiæ. Re adhuc integra ſuppono principium, de quo apud omnes conſtat, Prædeſtinationem non aliud eſſe, quàm certum, atque conſtantem divinæ Providentiæ ordinem, quæ deſtinat, ac pollicetur nonnullis æternam felicitatem per certiſſima media, quando illis utantur: *Præordinatio ad vitam æternam per certa media.* Unde inferendum eſt, prædeſtinationem noſtram in hoc ſenſu deſumptam, & in iis omnibus, quæ complectitur, neceſſario duo habere principia, Deum videlicet, & nos; Deum quidem nobis bonum hoc deſtinantem, atque hæc nobis media ſuppeditantem; voluntatem autem noſtram cum Deo cooperantem, Dei gratia ſuffultam.

Hoc poſito in timore inquieto, ac diffidentia, quæ nobis eſſe poſſet circa noſtram prædeſtinationem, tria nos debent confirmare.

Primùm, Deus creator habuit ab æterno ſinceram voluntatem ſalvandi nos. Ita duo ſtatuerunt Concilia, olim quidem Arauſicanum, & nuper Tridentinum; & hoc verbis explicitis declarat Apoſtolus: *Deus vult omnes homines ſalvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire*; & afferri poſſunt rationes, quæ conſolari poſſunt, & confortare eos, quos pavidum ingenium nonnumquam uſque ad deſperationem agit.

Secundò Deus Redemptor ſuum pro omnibus effudit cruorem. Quem Salutis theſaurum non habemus virtute Sanguinis hujus, & quænam peccatorum multitudo illum exhaurire poſſet, niſi acceſſerit ſola noſtræ ſalutis deſperatio?

Tertiò Deus Sanctificator gratias ſuppeditat, quæ media ſunt ſalutis omnibus hominibus; in nobis igitur ſitum eſt iiſdem uti, ut una cum Deo ad opus ſalutis noſtræ cooperemur.

Vide Titulum: PRÆDESTINATIO *in To. III. Bibliotheca Mor. Evang.*

Oſtendere poſſumus etiam duo ingentia adeſſe pericula, quibus ſumus obnoxii cum agitur de Prædeſtinatione, & duos ſcopulos a nobis diligentiſſime præcavendos, præſumptionem nempe, & deſperationem, quos auferendos aggredior in hoc ſermone, oſtendendo prædeſtinationem neutri

favo-

favere, & nos inexcuſabiles eſſe, cum propter hoc Myſterium noſmet tradimus

Primùm vel præſumptioni, quæ efficit, ut obliviſcamur ſalutis noſtræ, quod primum erit punctum.

Secundò vel deſperationi, quæ facit, ut ſalutis abrenuntiemus, quod erit alterum.

Vide eumdem locum ſuperius connotatum.

Alia ratio, qua hoc argumentò potuit eſſeri. Oſtendere etiam poſſumus quidquid ante ſæcula decreverit Deus, & quodcumque conſilium ceperit de noſtra ſalute

Primùm certum eſſe quod nos ſalvos facere velit; quod primum animadvertentum eſt, ubi agimus de Prædeſtinatione.

Secundò certum eſſe quod ſalvari poſſumus; quæ altera eſſe debet conſideratio. Quomodocumque autem abſconditum hoc explicetur Myſterium, certum eſt neque auferri Deo voluntatem homines ſalvos faciendi, neque hominibus libertatem cooperandi ſaluti ſuæ cum Cœli gratia, quæ numquam deeſt ad eumdem effectum.

Vide locum eumdem.

Oves meæ vocem meam audiunt, & ego cognoſco oves meas, & ſequuntur me. Joann. 10.

III. Argum. De eodem Prædeſtinationis Myſterio. Metus, & ſpes, ut generatim loquar, duo ſunt omnino neceſſaria Chriſtifideli ad ſervandam innocentiam, ad perſeverandum in praxi virtutis, & perveniendum ad æternam felicitatem: metus, ne per ſuæ voluntatis nequitiam damnetur; & ſpes in Cœlum eundi, ad quod mors, & merita Salvatoris mundi nobis jus quæſivere. At Prædeſtinationis Myſterium duplicem hunc nobis ſenſum immittit; Primùm quidem ſenſum humiliationis, ac metus ſalutaris per id, quod continet terroris adverſus nos; Secundò verò ſenſum conſolationis, & ſpei per id, quod pertinet ad omnium fidelium ſolatium; & præſertim ad eos animandos, ut quiſque propriæ ſaluti cooperetur. Hoc ſermonis hujus partitionem efficiet.

Quod ad primum attinet punctum: Quodcumque amplectamur ſyſtema de Prædeſtinationis natura, tria ſemper manent inconcuſſa. Primùm eſt, numerum prædeſtinatorum pauciſſimum eſſe, & ad paucos redigi. Oraculum hoc ex ore Jesu Christi ipſius emanavit; Patrum nemo aliter interpretatus eſt, nemo illud temperavit, neque in ſenſu accepit minus rigoroſo; & nemo ex hæreticis illud in dubium revocare auſus eſt, quocumque modo explicetur ad animum confirmandum in re tanti terroris, quem ipſe Dei Filius neceſſarium eſſe cenſuit ipſis etiam Chriſtianis, qui eſſent melius confirmati in veritatibus Religionis, & in vitæ diſciplina religioſiores. Oraculum hoc ſemper erit verum non ſolum ratione hominum generatim, verum etiam Chriſtianorum, eorumque Adultorum, qui per ſingulare beneficium, infinitæ Paganorum multitudini negatum, vocati fuerunt ad fidem, verique Dei cognitionem, quandoquidem hujus O-

Matth. 20. raculi verba hoc explicite docent. *Multi ſunt vocati, pauci vero electi.* Non igitur nobis deeſt occaſio noſmet humiliandi, ac rubore ſuffundendi conſiderantibus Dei erga homines conſilia, & cum Sancto Paulo exclamandi: *O*

ad Rom. *Altitudo divitiarum Sapientiæ, & ſcientiæ Dei, quam incomprehenſibilia ſunt judicia ejus, & inveſtigabiles viæ ejus!* Scio Deum omnia facere cum juſtitia. Hoc mihi ſatis eſt; ſed quanta mihi metuendi ratio eſt conſideranti, quàm longe abhorreat vita mea a vita Sanctorum, & prædeſtinatorum? Alterum illud quod certum eſt, & de quo dubitari non poteſt, eſt prædeſtinationis ejuſdem noſtræ incertitudo; utrum ſors mea futura ſit ſimilis ſorti Jacob, an Eſau. Hoc mihi ænigmatis inſtar eſt, Myſterium eſt, quod Dominus noluit nobis revelare, ne ſecuritas inertiam pareret. Sed quidnam aptius eſt ad nos perterrefaciendos ſimul, & humiliandos, quàm hæc incertitudo, in qua verſamur de futuro adeo incerto? In Deo ſententia mea jam prolata eſt; ſcriptum eſt in alterutro librorum ejus, in quibus vita, vel mors continetur; Deus ab æterno cognoſcit, qui futuri ſunt ſui. *Cognovit Dominus qui ſunt ejus.* Ego verò vivo in altiſſima inſcitia rerum earum, quæ ad bene vivendum ſunt neceſſariæ, & ut fiam dignus, ut inter Prædeſtinatos adnumerer? Tertium denique quod in jugi humiliatione, & trepidatione me debet continere gratia eſt, quæ primum eſt principium noſtræ prædeſtinationis, & medium neceſſarium, ut promoveamus, & ad exitum maximum hoc negotium perducamus. Quæ autem nobis eſt humiliationis, & formidinis cauſa, ſcire gratias omnes eſſe in manu Dei, illas cuicumque ſibi placuerit, & quandocumque ſibi placuerit diſtribuenti, idque gratis, atque inter ceteras gratias, illas potiſſimum, quæ ſunt ſalutis noſtræ principium, & finis &c. Concluſiones quas ex hujuſmodi veritatibus tenemur elicere, & quæ præfecto nos debent perterrefacere, non tamen ad deſperationem adigere, ſunt Primò ſi modicus eſt numerus Prædeſtinatorum, & anguſta Cœli janua, nihil nobis prætermittendum, ut per eam ingrediamur:

Houdry Biblioth. univerſ. To. poſtremus.

Luc. 13. *Contendite intrare.* Secundò cum prædeſtinatio noſtra ſit incerta nobis adnitendum eſſe, ut eam per bona opera certam faciamus ſecundum Principis Apoſtolorum conſilium: *Satagite, ut per bona opera certam veſtram electio-*

2. Petri. *nem faciatis.* Tertiò propter finalem gratiam, quæ ſignum adjicit noſtræ prædeſtinationi adhibenda eſt ferventiſſima Oratio ad eam impetrandam, quandoquidem illam orationi Deo placuit adnectere.

Punctum alterum. In Prædeſtinationis Myſterio maximum Chriſtiano ſolatium mihi videntur afferre duæ certiſſimæ veritates, quas facile oſtendere eſt, & ratione, & auctoritate. Prima eſt Deum ab æterno ſincere ſalutem noſtram voluiſſe. Altera eſt nos poſſe, & a nobis pendere ſalvos fieri. Duæ Veritates quæ nos ſolatio, & animo valent replere.

Vide in To. III. Bibliothecæ Mor. Evang. IV. Titulum: Prædestinatio.

PRO FERIA QUINTA POST QUINTAM QUADRAGESIMÆ DOMINICAM.

Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum. Luc. 7.

I. Argum. De Magdalenæ pœnitentia. IN Maria Magdalena Charitas, & Pœnitentia, arctum adeo fœdus percuſſerunt, ut altera alterius mutuo cauſa, & effectus extiterit; peccator enim reparare non poteſt Charitatem, & cum Deo in gratiam redire, quem ſuis oſtendit criminibus, quin pœnitentia illi verum dolorem inſpiret: & alioquin cor nequit Dei amore ſuccendi, cujus inimicum ſcelus effecerat, quin ſimul concipiat deſiderium ſatisfaciendi Juſtitiæ illius per eas ſeveritates, & dolores, quos illi ſuadet pœnitentia. Huic innititur cauſæ ſententia, quam Dei Filius hodie profert in Evangelio in Magdalenæ gratiam: *Remittuntur ei peccata mul-* Luc. 7.
ta, quoniam dilexit multum.

Cum autem hìc loquar de Pœnitentia quatenus virtus eſt, ut illam a Sacramento diſtinguam, quod eodem nomine appellatur; cumque velim tamquam exemplum vobis incomparabilem Magdalenam proponere, cui Dei Filius peccatorum veniam largitur in gratiam eximiæ dilectionis ipſius, animadverto, pœnitentiam hanc triplici modo poſſe conſiderari; niſi mavis tres in partes diſtingui, quæ reddunt illam integram, perfectamque.

Primùm in dolorem læſi Dei, qui dolor eſt veluti anima pœnitentiæ.

Secundò in vitæ mutationem, quæ efficit, ut vocetur Converſio, cum anima Cœleſti lumine afflata relinquit crimina ſua, & vitam ducit ſanctiorem, & magis regularem.

Denique hoc pœnitentiæ nomine paſſim vocamus auſteritates, & rigores qui exercentur in corpus, quia hic pœnitentiæ effectus eſt, ac ſenſibile Signum. In tribus hiſce modis, vel Pœnitentiæ partibus amor Magdalenæ ſingulariter nituit. Primùm in dolore, quem de ſuis criminibus concepit, & cujus totidem teſtes ſunt lacrymæ, quæ ex illius oculis effluxerunt. Deinde in vitæ mutatione, quam præſetulit poſtquam immutatum fuit ejuſdem amoris objectum; & tandem in ea ſeveritate, quam in ſemet ipſam exercuit animatam hoc dolore, qui eidem inſpiravit ſanctum corporis ſui odium ad peccata expianda. Ita lacrymæ doloris quæ antea fideles fuerant teſtes amoris ſui, converſio admirabilis, quæ ejuſdem effectus extitit, rigoroſæ auſteritates, quæ ſenſibilia fuerunt ejuſdem indicia, hanc favorabilem promeruere Salvatoris ſententiam: *Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum.* Et hæc erit ſermonis partitio.

Vide in To. I. Panegyricorum Sanctæ Mariæ Magdalenæ, *Panegyricum.*

Dilexit multum. Luc. 7.

II. Argum. Quis non admirabitur, Fideles, ſupremam gratiæ Salvatoris poteſtatem, quæ talem efficere potuit impreſſionem in corde peccatricis, ut illam in pœnitentiæ

De amore Magdalenæ ergam Filium Dei. prototypum converteret, & extingueret amorem profanum cordis ejuſdem, ut alium prorſus Cœleſtem, divinumque inflammaret? Hoc fuit olim Magdalenæ crimen, multum amaſſe; ſed modo hæc eſt illius gloria, & ejuſdem encomii argumentum. Mutatio objecti affectionis ſuæ peperit vitæ ipſius mutationem, & ex anima prorſus mundana, quæ vanitatem deperibat, quæ nihil ſuis cupiditatibus negabat, quæ corporis ſui curæ dedita erat, hanc fecit Magdalenam, cujus cor puriſſima charitatis flamma exæſtuans glorioſam hanc pro-

meruit confeſſionem ex ore veritatis ipſius, ipſam multum, & ſancte dilexiſſe, *dilexit multùm*. Unde argui poteſt inſignem Peccatricem evaſiſſe in inſignem ſanctitate mulierem, & in Seraphin ſuper terram, cujus munus & officium a primo ſuæ converſionis momento uſque ad vitæ finem, fuit Salvatorem, Deumque ſuum impenſius amare. Felix officium! quod numquam auferentur ab ea, quemadmodum Dei Filius teſtatur, quoniam ab illius amore non ceſſavit, & amor ejus cum eadem æternitate permanebit. *Maria optimam partem elegit, quæ non auferetur ab ea.*

Luc. 10.

Porrò cum hic amor, Fideles, qui Sanctos efficit in Terra, non ſecus ac Beatos in Coelo, & ſit menſura meriti eorum, ſit etiam menſura gloriæ, & felicitatis ipſorum, & in ardentiſſima Charitate conſiſtat ſupremus gradus perfectionis ſanctitatis, meritorum, omniumque virtutum; quandoquidem Charitas, quæ eſt illarum regina eas omnes pediſſequas habuerit, non quærimus oſtendere cæteros affectus nobiliſſimos, qui magnas animas faciunt. Amor enim, qui ex Divi Bernardi ſententia, illos in ſemet ipſum convertit, eos jugiter exercet: ſed ut magis peculiariter innoteſcat divinæ Charitatis triumphus in Corde Magdalenæ oſtendimus aliumquemlibet amorem ceſſiſſe amori Dei ſui, poſtquam adhæſerat Mundo, voluptatibus, iiſque rebus omnibus, quibus tandiu, ac tam indigne fuerat occupata: Verum, ut a vinculis adeo funeſtis revelleretur, tria erant facienda, quæ difficillime erant obtinenda.

Primùm enim mundi illecebrarum faſcinatio abjicienda erat, quæ in ejus animo ultra fidem inſederat.

Secundò cor illius, quod incredibili proclivitate ad voluptates, & oblectationes rapiebatur, inde erat revellendum.

Tertiò illi contemnendæ erant conſiderationes omnes, quæ prohibere poterant, ne adeo palam ſua crimina fateretur, & converſionem amplecteretur, quæ in omnia Civitatis ejus Sermonibus erat futura argumentum, quæ omnes circumſtantiæ oſtendunt vim, & magnitudinem amoris ejuſdem.

Vide locos, quos in ſuperiori Argumento protulimus.

Et ecce mulier, quæ erat in civitate peccatrix ut cognovit &c. Luc. 7.

Cum peccatoris Converſio ſit mutatio vitæ incompoſitæ in vitam magis regularem, opus eſt ut hæc mutatio ſit in Spiritu, in corde, & in exteriori vivendi ratione.

Punctum primum. Mutatio Spiritus. Opus eſt, ut peccator abjiciat ideas, quas habebat bonorum hujus mundi, divitiarum, & voluptatum, ut contemnat ea, quæ majori habebat in pretio, & induat ſenſus, quos habere debet de Deo, de bonis vitæ alterius, & æterna felicitate. Reipſa repente fit in peccatore, quem tetigit Deus, & qui ſerio de converſione cogitat prodigioſa mutatio, vel potius priorum idearum inverſio. Alios habet fines, alia conſilia, alias cognitiones; quidquid nitet in mundo evaneſcit in ſpiritu ejus; deletur per recentes veritates, quas illi deregit Deus, vel per ea, quæ ignorare quidem non poterat, ſed quæ numquam tanta in luce conſpexerat. *Spiritum rectum innova in viſceribus meis.*

Pſalm. 50.

Punctum alterum. Mutatio Cordis. Opus eſt cor non eſſe amplius, quod erat; ita ut alios habeat fines, rationes alias, alios effectus, & ſtudia prorſus alia, ab illis, quæ antea fovebat. *Cor novum crea in me Deus.* Quemadmodum antea quærebat commoda, ſolatia, voluptates; modò in deliciis habet ſeceſſum, mortificationem, ſuimet ipſius collectionem: & ſi non mutat affectus, opus eſt ut affectuum mutet objecta.

Tertium Punctum. Mutatio exterioris vivendi rationis. Opus eſt, ut interior mutatio ſe extendat, & migret etiam in exteriorem, mutato etiam ſtatu, ſi intelligatur, illum in quo antea verſabamur fuiſſe noxium, & ſaluti noſtræ pernicioſum. Sed ſaltem oportet, ut vitæ ratio in actionum enumeratione mutetur; ut non adſit ira, & furor, ut occaſiones evitentur, ut loquendi ratio ſit alia &c. *Miſericordia, & veritas obviaverunt ſibi, juſtitia, & pax oſculata ſunt.*

Pſalm. 84.

Vide in Tom. I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: CONVERSIO.

Ratio moraliter pertractandi hoc argumentum.

Hæc obvia eſt partitio, qua plurimi uſi ſunt verba facientes de Converſione Mariæ Magdalenæ oſtendendo eas conditiones, quæ in peccatoris converſione requiruntur.

Prima Conditio, eſſe debet prompta contra moras, & cunctationes, quæ nectuntur, & in cauſa ſunt, ut conceptum ejuſdem conſilium cedat in irritum.

Conditio altera, eſſe debet generoſa ad infringendos obices, qui eidem adverſantur.

Tertia Conditio. Conſtans eſſe debet, ac in finem uſque permanſura.

Vide in To. I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: CONVERSIO, *& in III. Titulum:* POENITENTIÆ PROCRASTINATIO.

PRO FERIA SEXTA

POST QUINTAM QUADRAGESIMÆ DOMINICAM.

Collegerunt Pontifices, & Phariſæi Concilium adverſus JESUM. Joannis 11.

CUm ratio ſecernat hominem ab aliis viventibus, conſtat id, quod hominem diſtinguit a cæteris, & in quo inter alios homines emicat, eſſe Sapientiam, & Prudentiam, quam oſtendit in negotiis agendis, & in ratione inſtituendæ vitæ: ita ut gloria, & exiſtimatio, quam impenſius quærit, & cujus eſt ſollicitior ſit exiſtimatio viri ſapientis, atque prudentis, qui non ſolum idoneus ſit ad ſe ipſum regendum, verum etiam ad deducendos alios, ſuper quos ſapientia ſua illi quamdam tribuit ſpeciem naturalis ſuperioritatis. Quæritur ergo quænam ſit iſta prudentia, quam homines tanti faciunt, cumque duplex ſit genus illius, altera quippe fallax eſt, & vera altera, ajo veram ideam de utraque deſumendam eſſe a judicio Dei, ideoque ad judicii ejuſdem normam componendam alterius quidem exiſtimationem noſtram, alterius verò contemptum: Judicium autem Dei, qui eadem eſt Sapientia nobis declaratur per Apoſtolum Paulum in duabus hiſce propoſitionibus, quæ ſermonis partitionem conſtituent. I. Argum.

Quarum prima eſt, prudentiam ſæculi, & Mundi Sapientiam, quæ ſequitur axiomata Evangelicis prorſus oppoſita, eſſe coram Deo meram ſtultitiam, & deplorabilem cæcitatem; Sapientia *hujus mundi, ſtultitia eſt apud Deum*; Ideoque a Chriſtifidelis pro tali eſſe habendam, & deteſtandam tamquam Dei inimicam, & illius praxim perhorreſcendam. 1. ad Cor.

Altera eſt, id quod hominum plerique inſaniam, & ſpiritus imbecillitatem, aliiſque contumelioſiſſimis nominibus vocant, Chriſtianam videlicet ſimplicitatem, quæ poſita eſt in ſequendis Evangelii præceptis, iiſque pro morum diſciplina ſequendis, veram eſſe ſapientiam, ſcientiam Sanctorum, & unicam viam ſalutis: *Quod ſtultum eſt Dei, ſapientius eſt hominibus.* Ibidem.

Quod ad primam pertinet propoſitionem, vel ad primam veritatem, præterquamquod hoc eſt Oraculum Spiritus Sancti a Sancto Paulo prolatum: *Sapientia hujus mundi, ſtultitia eſt apud Deum.* Cujus quamvis aſſequi non poſſumus rationes, nobis tamen eſſet credendum, quandoquidem proficiſcitur ab eadem veritate, quæ falli non poteſt: Idem Apoſtolus in prima ad Corinthios capite tertio tres afferre videtur rationes. Primùm, quia hi prudentes nonniſi inanibus paſcuntur conſiliis, tamquam homines recto ſenſu carentes, qui chimæricas tantum ideas fovent, cujuſmodi ſunt diteſcere, in terrenis negotiis votorum ſummam aſſequi, verbo, ſibi proponere finem indignum homine, qui creatus eſt, ut æterna perfruatur beatitudine, de qua ne cogitant quidem: *Dominus novit cogitationes Sapientum: quoniam vanæ ſunt. Evanuerunt in cogitationibus ſuis*, inquit alibi de iiſdem Sapientibus verba faciens. Secundò quia nugis immorantur, & rebus nullius momenti cujuſmodi ſunt pleraque negotia quibus eorum mens diſtinetur, quin cogitent umquam de Salutis ſuæ negotio, quod omnes eorum curas meretur, vel ſaltem primam omnium, & præcipuam; ita ut quamvis videantur ſapientes, atque prudentes, veri ſunt pueri ſine rationis uſu, ſine judicio, nugis intenti, & quò magis e voto illorum cedunt ineptiæ, nugæque pueriles, eò ſunt inſipientiores has rebus maxime neceſſariis præferentes. *Dominus novit cogitationes Sapientum, quia vanæ ſunt.* Tertiò, quia ſapientes iſti, & mundani politici, ut fines ſuos conſequantur, dolos, fraudes, injuſtitias adhibent, & omnes criminoſas artes, quæ Dei iram, ultionemque promerentur; unde fit, hos ſæculi prudentes ex ejuſdem Apoſtoli ſententia eſſe omnium hominum ſtultiſſimos, quia non operantur, & nihil illis cedit ex voto, niſi in ſuam perniciem, ſimiles inſanientibus, furentibuſque, qui ſe deturbant in præceps, vel qui ſibimet proprio enſe necem conſciſcunt. Id genus inſani nonniſi poſt mortem ſe cæcos, & imprudentes fuiſſe cognoſcunt. *Nos in ſenſati vitam illorum æſtimabamus inſaniam &c.* Quæ mens eſt Apoſtoli, cum addit, Deum effecturum, ut in ipſorum caput omnes fallacis, prudentiæ fraudes ruant, *Comprehendam Sapientes in aſtutia eorum.* 1. Corint. 3. Rom. 1. Sap. 5. 2. ad Cor.

Pro altera veritate, & propoſitione: id videlicet, quod homines tamquam inſaniam reſpiciunt, nempe vitam, actuſque ſuos ad Evangelii præcepta inſtituere, veram eſſe ſapientiam; rationes patent fidem habenti, & vere Chriſtiano. Primùm quia qui nobis hos præſcripſit Canones, eſt ipſa Sapientia, & donum Sapientiæ, quod Sanctis Spiritus Sanctus communicat in eo ſitum eſt, ut divina illius lumina ſequamur. Secundò, quia prudentius agi non poteſt, quàm vera ſequi media, quæ certiſſime adducunt homines ad eum finem propter quem

ſunt

ſunt in mundo. Tertiò, quia nemo poteſt præſeferre majorem prudentiam, in vitæ ſuæ ratione, quàm evitando omnia pericula, & ſuperando obices omnes, qui occurrunt in ſupremæ noſtræ felicitatis perquiſitione &c.

Vide in Tomo III. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum; PRUDENTIA *Sæculi.*

Aliter efferri poteſt hoc argumentum de fallaci Sæculi Prudentia.

Oſtendere poſſumus etiam Sæculi Prudentiam

Primùm nobis ſexcentos ſuppeditare prætextus, ut nos diſpenſet ab iis, quæ Deo debemus, & à Religionis officiis.

Secundò nobis tradere cognitionem omnium artium, ut proximum fallamus, ſumptibus illius creſcamus, eumque per fraudem de loco depellamus.

Tandem noſmet ipſos decipere, alterius vitæ bona nobis præripere, & ſæpe illa etiam vitæ præſentis; quia oblectatur Deus humanæ prudentiæ conſilia ſubvertere,

Vide locum ſuperius memoratum,

Eodem in Argumento poſſumus etiam oſtendere

Primùm, quemadmodum in morali vera prudentia omnes regit virtutes, uſque omnibus vitæ actionibus inſervire jubet; ita Mundi prudentiam in praxim omnia redigere vitia, affectus omnes, & crimina, ut fines ſuos aſſequatur.

Secundò, quemadmodum prudentia Chriſtiana omnibus mundi hujus placitis adverſatur, ita Carnis prudentiam omnibus adverſari præceptis Evangelicis,

Vide locum, quem ſupra,

Collegerunt Pontifices, & Phariſæi concilium adverſus JESUM. Joann. 11.

II. ARGUM. De fallaci Prudentia. Neſcio Fideles, utrum animum adverteritis in hodierno Evangelio verba fieri de duobus inſignibus Conciliis, quæ profectò non minus inter ſe diſcrepant, quàm lumen à tenebris, ſed quæ per admirabilem conſenſionem ad eumdem finem collimant, mortem videlicet Hominis-Dei propter hominum omnium Salutem. Alterum horum Conciliorum habetur Jeroſolymæ, ubi cogitur cœtus Pontificum, & Phariſæorum; & ibi præſidet cupiditas, mundi Sapientia deliberat, avaritia primum proponit conſilium, & denique decernitur mors mortalium omnium Sanctiſſimi atque integerrimi; *Collegerunt Pontifices, & Phariſæi concilium adverſus* JESUM. Alterum verò habetur in Cœlo, ubi Dei Sapientia invenit viam ſatisfaciendi Juſtitiæ ſuæ, ſimulque exercendi miſericordiam ſuam cum hominibus per mortis ſententiam latam contra Unigenitum ſuum. *Expedit, ut unus homo moriatur pro populo, & non tota gens pereat.* Joann. 11. Etenim cum hæc verba contineant Prophetiam, licèt ab iniquitatis miniſtro prolatam, qui non ideo tamen ceſſat, quominus ſit Organum Spiritus Sancti ad ſententiam hanc proferendam, ſequitur hanc eamdem ſententiam latam habitam fuiſſe in Æterno Concilio, in quo ſtatutum fuit, ut homines hoc medio ſalvarentur.

Verum CHRISTI fideles animadvertitis ne diverſa Concilii utriuſque conſilia, in quibus idem agitur negotium? Cœleſte Concilium pro fine præcipuo habet gloriam Ipſi Dei; medium eſt mors Filii ſui Unigeniti, & effectus eſt humani generis reparatio. Terreni verò concilii ſcopus eſt cupiditas, & deſiderium ſervandi auctoritatem, quam Pontifices verentur amittere, ſi JESUS CHRISTUS pro Meſſia habeatur. *Quid facimus, quia hic homo multa ſigna facit?* Timor amittendi rempublicam color eſt, quem prætexunt odio, & invidiæ; *Venient Romani, & tollent noſtrum gentem*, & mors Salvatoris, quæ fuit decreta, deinde cauſa fuit interitus Synagogæ, ac totius ditionis eorum per eadem media, quibus uſi fuerant utramque ſervaturi. Itaque de injuſtitia, fallacique mundi prudentia Evangelicæ oppoſita fert animus apud vos verba facere.

Cum vera Sapientia ſit poſita in perquiſitione Summi boni, quod ſimul eſt extremus finis noſter, proprium veræ prudentiæ, quæ plerumque cum Sapientia confunditur, eſt eligere media, quibus finem hunc aſſequamur. Quapropter quandoquidem fallax mundi Sapientia, & Sæculi politica prorſus oppoſita ſit Cœleſti cum in fine, tum in mediis quibus utitur, ut vobis perſuadeam ad illam in omnibus negotiis veſtris abdicandam, & eleam in vobis omnem horrorem quem meretur; vobis oſtendam

Primùm, quantum ſit illius injuſtitia, & iniquitas, & mox quantam afferat perniciem illis, qui illam pro vitæ ſuæ norma ſequuntur. Hæc erit totius Sermonis partitio.

Vide in To. III. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: PRUDENTIA.

Collegerunt Pontifices, & Phariſæi concilium adverſus JESUM. Joann. 11.

III. ARGUM. De Prudentia Chriſtiana. Cum Prudentiæ munus ſit eligere media ad finem obtinendum idonea, liquet, Auditores, neminem Prudentem eſſe vocandum, niſi illum, qui cum opus eſt, diligere novit media magis congrua ad finem obtinendum. Verum quamvis hæc notio, quæ vulgo traditur Prudentiæ ſit ſatis æquivoca, & ſæpe de Sapientum, atque Prudentum nomine gloriemur, cum Deo Judice, qui eadem eſt Sapientia ſimus mortalium omnium ſtultiſſimi; tamen non eſſet operoſum veram Sapientiam a fallaci ſecernere, niſi ratio noſtra excæcata cupiditate ob oculos noſtros ſtatueret pravum finem, & mox nobis ſuggereret injuſta media ad illum aſſequendum.

Houdry Biblioth. univerſ. To. poſtremus.

Hoc locum præbuit celeberrimæ illi diſtinctioni inter prudentiam carnis, & illam, quæ a Sancto Spiritu emanat; inter Sapientia Sæculi, quæ vitæ hujus bona conſectatur, & Cœleſtem Sapientiam, quæ æterna reſpicit bona, & quæ a Sancto Auguſtino vocatur *agendarum, & fugiendarum rerum cognitio.* Qua in re hodierna die aſſero veram prudentiam in eo eſſe poſitam, ut vitæ hujus tempore certum faciamus ſalutis noſtræ negotium, ſine qua vera prudentia inveniri non poteſt, quamcumque induſtriam, & ſolertiam præſeferre valeant perſpicaciſſima ingenia in rerum difficilium pertractatione; hoc enim eſt repugnare Æternæ Sapientiæ eo in fine, propter quem homines creavit.

Ut vobis probetur hæc veritas, quæ Chriſtianæ Religionis eſt fundamentum, & totum Evangelium in compendium redactum, duas conſidero partes prudentiæ, quæ in tradita ejuſdem notione continentur. Harum prima eſt, ſibi finem magni momenti proponere, ad quem ſimus perventuri. Altera verò eſt delectum habere mediorum, quæ apta ſunt, ut ad eumdem perveniamus. Ex duobus hiſce rebus, Fideles, haurio duas probationes magnæ illius veritatis, quam protuli.

Primùm cum ſalus, æternaque noſtra felicitas ſit finis, propter quem unice creati fuimus, ad eumdem referendæ ſunt omnes cogitationes, & curæ noſtræ, ſi vere prudentes eſſe velimus,

Secundò nobis eligenda ſunt media ad hunc finem idonea, quia alioquin nemo prudenter agere poteſt. Hæc erit totius ſermonis partitio, ubi res agitur veſtra, ut me attente, & libenter audiatis.

Videto in To. III. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: PRUDENTIA, *ubi de utraque vera ſcilicet, & falſa ſermo eſt.*

Partitio alia. De vera Prudentia. Oſtendere etiam poſſumus prudentiam non minoris uſus eſſe in vita Chriſtiana quàm in Morali.

Primùm efficit, ut animam corpori, ſpirituale bonum temporali, ſalutem, æternamque beatitudinem certo fortunarum noſtrarum ſtatui in hoc mundo præferamus; & demum facit, ut omnia eo habeamus in pretio, quod merentur pro diverſa eorum præſtantia, meritis, atque utilitate.

Secundò efficit, ut viam tutiorem amplectamur, cum agitur noſtra ſalus, & inquiruntur media aptiora, ut ad finem nobis propoſitum perveniamus.

Tertiò efficit, ut nobis diligentiſſime caveamus, prohibeatque, ne quid temere, ac præcipiti cum feſtinatione in tota vitæ noſtræ ratione facere audeamus.

Vide locos jam memoratos.

Aliter effertur hoc de vera Prudentia argumentum. In eodem argumento poſſumus etiam oſtendere

Primùm, Chriſtianam Prudentiam oculos obſtruere omnibus humanis cogitationibus, ubi agitur de conſcientia, & officio.

Secundò prohibere, ne incidamus in illuſionem in iis, quæ ad Salutem pertinent; numquam enim magis eſt neceſſaria, quam in hoc negotio; quo nullum eſt majoris momenti.

Tertiò efficere, ut omnia fugiamus pericula, quæ metuenda ſunt in ejus rei procuratione, cui unice intenti eſſe debemus.

Diſcrimen inter Sapientiam Chriſtianam, & Sapientiam Sæculi. Oſtendi etiam poteſt quid diſcriminis intercedat inter utramque Sapientiam.

Primùm Chriſtiana Sapientia nos illuminat. Lumina ſua ſunt lumina fidei, & Spiritus Sancti; cum e contra mundi Sapientia nos excæcat fallaci luce cupiditatum noſtrarum.

Secundò Chriſtiana Sapientia nos dirigit, & ad noſtrum finem adducit per media tuta, & certiſſima; cum mundi ſapientia nos inde avertat, ſuadendo, ut vias prorſus oppoſitas quæramus, & eligamus.

Tertiò Sapientia Chriſtiana nos adducit in poſſeſſionem extremi finis noſtri, beatoſque facit; & Mundi Sapientia nos in æternum miſeros facit, efficiendo nocentes.

Vide locos eoſdem.

PRO DOMINICA PALMARUM.

Dicite Filiæ Sion, Ecce Rex tuus venit tibi manſuetus. Matth. 21.

I. ARGUM. Quomodo noſmet gerere debeamus. NOVI equidem, Fideles, cum hæc receptio facta Filio Dei, plena ſit Myſterii; plures ſuppeditare poſſe pios, & nobiles ſenſus, magnaſque veritates, quæ noſtræ devotio-

dus in dignitatibus, & Elatione.

votioni ſatisfacere valeant, verùm cùm omnes Salvatoris, & Magiſtri, Dominique noſtri actiones totidem ſint documenta, Exempla, & Canones vitæ noſtræ, in hoc apparatu, cum quo hodierna die ingreditur in Jeruſalem, & in ea ratione, qua ſe gerit in tanta luce, invenio ipſum reliquiſſe nobis abſolutiſſimum exemplar ejus rationis, qua homines uti debent in proſpero eventu, in honore, in dignitate, & elatione, ad quam genus ſuum, fortuna, gratia, vel meritum illos evexit. Etenim quandoquidem in terras deſcendit pro omnium ſalute, & voluit nullam eſſe hominum conditionem, & vitæ ſtatum, cui non eſſent ad id media, & auxilia opportuna, ſi potiſſimum ſavit pauperibus, & iis, qui ſunt in humiliatione, & ſub aliorum ditione per frequentiora, quæ illis reliquit, obedientiæ, ſubmiſſionis, & potentiæ exempla; noluit alios relinquere ſine exemplis, ſecundum quæ vitam ſuam componerent, utentes eo ſtatu, ad quem Deus illos evexit ad majorem Dei gloriam, proximorum ſubſidium, & propriam ſuimet ipſorum ſalutem. Conabor hoc vobis oſtendere in exemplo Filii Dei, ideoque fideles animadverto Dignitatem, quo nomine intelligo quidquid hominem ſupra alios attollit, dignitatem inquam ſub triplici ratione ſpectari poſſe.

Primùm ratione Dei, a quo recepta fuit, & ſub quo ſemper permanemus ad quemcumque honoris gradum evehi valeamus.

Secundò ratione eorum, qui nobis ſubjecti ſunt, & ſupra quos nos attollit.

Tertiò denique ratione noſtrum, qui poſſidemus illam, & qua induti ſumus veluti aliquo caractere, qui aliis inſpirat reverentiam, & ſubmiſſionem. Porrò ad hæc tria redigi poſſunt omnia officia, & obligationes hujus ſtatus; nam ratione Dei illam communicantis perſonis quibuſdam tamquam imaginibus ſuis, exemplum Filii Dei in Templum profecti ſimul ac ingreſſus eſt in Jeruſalem, ibique prohibentis profanationem, & mala, quæ ibi patrabantur, docet eos uti debere ſua dignitate, atque auctoritate, ut ipſe honoretur, quod in prima parte videbimus: deinde ratione hominum aliorum, ſuper quos elati ſumus, ſuadet nobis lenitatem, & modeſtiam, ut ea, quam habemus, utamur poteſtate, ut de omnibus benemereamur:

Math. 21. *Ecce Rex tuus venit tibi manſuetus*: Et denique ſi hanc magnitudinem conſideramus ratione poſſidentium illam, videbimus modum, quem ſervare debent fugientes faſtum, & luxum, & numquam obliti vanitatis rerum omnium terrenarum, juxta exemplum Filii Dei. Quæ tota erit Sermonis hujus partitio.

Vide in To. I. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: DIGNITAS.

Dicite Filiæ Sion; ecce Rex tuus venit tibi manſuetus. Matth. 21.

II. Argum.

De Præparatione ad Sanctam Communionem.

Quod ſpectaculum, Fideles, hodierna die nobis objicit Evangelium! JESUS in honore, ac nitore, poſtquam fuit protoypus humiliationum omnium, & nos docuit verbo, & exemplo exinanitionem, & mundanæ gloriæ contemptum? Numquid hic eſt Salvator hominum, quem intra paucos dies videbimus opprobriis ſaturatum, ille qui hodie Jeroſolymam ingreditur inter confluentis populi plauſus? Quid ſibi vult, quæſo, hæc pompa, hæc magnificentia, & totus hic apparatus? Num interrogabit aliquis, quidquam ſimile huic accidit, quod victimis, quæ lemniſcis exornari conſueverunt, cum ad Aras adduceretur ſacrificandæ? Ita proculdubio dicet aliquis, inſignius reddere cogitat ſupplicium ſuum ductus in triumphi ſpeciem per magnæ hujus civitatis vias, antequam trahatur inter clamores inimicorum ſuorum, qui ſunt de morte illius triumphaturi. An potius oſtendere cupit, mundum magnum exigere fænus ſuorum gaudiorum, pomparum, & dignitatum? Profectò hodierna die hominum Salvator triumphas, verùm intra ſex dies tota hæc magnificentia in triſtem ſupplicii tui apparatum convertetur: hodie tibi dantur flores in hujus pompæ ornatum, ſed aliquando ſpinarum dolorem experieris; Rami palmarum tibi offeruntur, ſed non pertranſibit hebdoma, antequam in flagella immutentur. Te ſuper ſtratas veſtes deducunt, ſed intra paucos dies veſtibus tuis expoliaberis. Fateor Auditores omnes hos ſenſus dignos eſſe meditationibus veſtris; ſed per vos, mihi liceat tempori inſervire, & alium vobis ſenſum ſuggerere, qui quamvis potius myſticus videatur, non ideo minus verum erit, & ex quo ſpero fore ut fructum uberiorem percipiatis; videlicet hunc Salvatoris ingreſſum in Jeruſalem, illum exhibere nobis, quem facturus eſt in animas noſtras in hac Paſchatis Solemnitate per communionem; & hujus pompæ apparatum nobis veram adſtruere ideam præparationis, cum qua nobis ad eam diſponere debemus. Et ſane ſi obligatio, quam nobis imponit Eccleſia non exigeret ut hoc faceremus cum omni, qua id faciendum eſt diligentia, conſideratio ſola divinitatis illius, qui venit in nos, me cogit, ut ſemel ſaltem ad vos loquar de receptione a nobis illi facienda. Quapropter hodierna die verba faciens de præparatione a nobis adhibenda, ut digne communicemus; mihi mens eſt vobis in parte priori aperire cauſas, quibus id facere tenemur, & in poſteriori oſtendere quænam peculiariter eſſe debeat hæc præparatio.

Pro parte priore ratio prima deſumitur ex dignitate venientis in nos; neque enim ſolum eſt aliquis terræ hujus Princeps, ſed Supremus terræ, cælique dominator, & oſtendendum eſt Deum numquam ſe hominibus communicaſſe, quominus tamquam neceſſariam conditionem quæſierit, ut homines ſeſe ad illum recipiendum diſponerent, veluti in Incarnatione. Ratio altera modus eſt, quo ſe nobis dat tamquam in cibum, ut cum nobis unum, & idem fiat per arctiſſimam omnium affinitatem. Ponenda igitur eſt relatio inter duos hoſce terminos Deum, & hominem; quod nonniſi per ſanctitatem fieri poteſt. Tertia ratio finis eſt propter quem venit ad nos, ſcilicet, ut per ſe ipſum nobis ſua dona, & gratias communicet. At numquam Deus præter ordinem gratias hominibus largitus eſt, quin popoſcerit, ut illi quoque pro virili parte ſe ad illum recipiendum diſponerent: igitur a fortiori hoc fieri vult, ut recipiatur in hoc divino Sacramento, quod præſtantiſſimum eſt donorum omnium, quæ hominibus contulit.

Pro altera parte, melior diſpoſitio, quam ad illum recipiendum afferre debeamus, eſt rationem imitari, qua ſe nobis impertit. Ad id videre, quod in Cœnaculo operatus eſt, ut hoc inſtitueret Sacramentum. Sed hæ diſpoſitiones ad duas potiſſimum redigi poſſunt; quarum prima eſt immunitas ab omni lethali ſorde, cujus figura eſt pedum ablutio: Peccata in Pœnitentiæ Sacramento eluenda ſunt. Altera eſt decentia, quæ conſiſtit in actibus, & praxi virtutum, quas exercere poſſumus antequam ad auguſtiſſimum hoc Sacramentum accedamus, videlicet deſiderii ardentis illius recipiendi, profundæ humilitatis, confidentiæ, amoris, &c.

Vide in To. I. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: COMMUNIO.

Dicite filiæ Sion: Ecce Rex tuus venit tibi manſuetus. Matth. 21.

III. Argum.

De diſcrimine quod intereſt inter Servire Deo, & Servire mundo.

Hodiernum Evangelium nobis objicit jucundiſſimum Spectaculum, cum nobis videndum proponit populum Jeroſolymæ ex mœnibus urbis effuſum, ut obvius occurrat JESU CHRISTO in triumphi morem in civitatem introeunti. Poſſumus ne ſcire, quodnam ſit JESU CHRISTI in hoc triumpho conſilium, & cur poſtquam toto vitæ ſuæ curriculo humilitatem profeſſus eſt, ſub dierum ſuorum finem vivendi rationem immutare velle videatur? Si enim in Solitudinem receſſit, cum populus, quem miraculoſe aluerat in deſerto, ipſi regnum deferre voluit, cur hodierna die regnum acceptat? Sed hoc interius regnum eſt, quo ſibi viam facit in corda noſtra illic habitaturus, eorumque poſſeſſionem aditurus: ſed mundus etiam cupidus regnandi in cordibus noſtris oſtentat ſua gaudia, ſuas pompas, ſuas illecebras, & quidquid non allicere poteſt in partes ſuas, ita ut Deus, & Mundus hodierna die ſint tamquam duo domini, & Principes, qui viciſſim conantur homines in ſuam pertrahere ſervitutem: alter quidem nobis gaudia, voluptates, & quidquid ſenſus noſtros palpat, pollicetur; alter verò cruces, pœnas, & paſſiones exhibet: ſed per vos mihi dicere liceat, oculos, mentemque noſtram non omnino debere in exteriori harum promiſſionum ſpecie immorari. Mundus nos fallit, & jampridem hanc exercet artem, ita ut non amplius diſſimulet, & quamquam palam hoc facere profiteatur, tamen pleroſque mortalium habet ſectatores. Deus quoque, crederetis ne, & ipſe nos videtur fallere, pollicitus enim ſervientibus ſibi labores, & cruces, illas tanta perfundit dulcedine, ut famuli ſui eas ſibi cenſeant omnibus mundi deliciis præferendas. Ego verò hodierna die hunc errorem auferendum, ſi fieri poteſt, aggredior, oſtendens vobis in Dei ſervitute multo minora perferenda eſſe, quàm in mundi famulatu, & gaudium, & voluptates, quæ in mundo guſtantur, non eſſe cum iis comparandas, quas Deus propinat ſibi inſervientibus.

Primùm Deus dominorum omnium eſt optimus, quapropter intereſt noſtra illi ſervire, & ad mortem uſque in obſequio illius permanere. Primùm Dominus eſt facilis, & commodus, qui nihil ſupra vires noſtras, nihil nimis arduum, & difficile jubet; qui contentus eſt modico, quod pro illius ſervitute præſtamus, & qui reſpicit potius affectum, & bonam voluntatem noſtram, quam magnitudinem operum, quæ facimus: ubi inſtituenda eſt comparatio, & videndum, quid in mundi aliorumque dominorum ſervitute perferendum eſt in omnibus ſtatibus, & conditionibus. Secundò dominus eſt plenus bonitate, & ſuavitate, quæ per unctionem gratiæ ſuæ mulcet, & lenit pœnas, & labores famulorum ſuorum; quapropter jure nobis affirmat, jugum

ſuum

ſtrum eſſe leve, & pondus ſuave. Tertiò dominus eſt liberalis, qui rationem habet omnium meritorum noſtrorum, & qui non differt remunerationes ſuas in alteram uſque vitam, ſed in hac ipſa orditur per eas ſuavitates, & ſolatia, quæ ſibi inſervientibus largitur, & quibus ultra centuplum omnes labores noſtros remuneratur.

Secundò quid interſit diſcriminis inter Dei, & Mundi ſervitutem. Primùm mundus crudelis, & non ferendus eſt dominus; Deus verò dominus eſt lenis qui ſua imperia ſuaviſſima cum charitate diſtribuit. Secundò Mundus eſt imperioſus, & moroſus, cui numquam fere ſatisfieri poteſt; Deus verò dominus eſt indulgens noſtræ imbecillitati, & acquieſcens modico, quod illi præſtare valemus. Tertiò Mundus eſt dominus infidelis, ingratus, qui multa quidem pollicetur, ſed qui fruſtratur ſpem ſervorum ſuorum, illiſque os ſublinit inani promiſſione; cum e contra Deus promiſſiones ipſas excedat, & ſit magnificus in remunerationibus ſuis.

Vide in To. IV. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum : SERVITUS DEI.

PRO FERIA SECUNDA
MAJORIS HEBDOMADÆ.

Venit JESUS *in Bethaniam: fecerunt autem ei cœnam ibi.* Joannis 12.

I. Argum. *Rationes propter quas eleemoſynam, & Chriſtianam Charitatem exercere debemus.*

DEI Filius, Auditores, qui toties exercuit cum hominibus Charitatem, in hodierno Evangelio patitur eamdem ſecum exerceri. Vix ille Bethaniam ingreſſus eſt, cum Martha ipſius Hoſpita charitate ſuccenſa illi cœnam inſtituit, eique miniſtrandi ſibi honorem depoſcit. Soror illius Magdalena ſuper ejus pedes pretioſum effundit thimyama, cujus odor domum totam pervadit. JESUS, Lazarum fratrem earum a morte ſuſcitaverat, ideoque tanta cum largitate exceptus fuit, ita ut Judas infelix ſcandalizatus palam profeſſus fuerit illam profuſionem melius impendendam fuiſſe in pauperes, quod Salvator ipſe non negaviſſet, ſi vera charitatis ratio ex illius ore propoſitionem hanc extorſiſſet. Sed hinc docemur, ſeu charitas fiat in illo ipſo, ſeu in aliis nomine ipſius, & propter ejuſdem amorem, ſemper tamen ab ipſo recipi, & illum ipſum objectum, & cauſam eſſe. Voluit igitur dare hanc duabus ſororibus charitate flagrantibus conſolationem, ut ſibi eſurienti opem ferrent, & dicere poſſent aliquando ſe aluiſſe, & miniſtraſſe illi in propria perſona, cum licebit aliis dicere, ſe illud ipſum præſtitiſſe in perſona eorum, qui repræſentant illum, ejuſque locum tenent in terra; Verum cum remuneratio non ideo minor futura ſit, nec minus acceptum beneficium, quàm ſi eidem factum fuiſſet, mens eſt loquendi apud vos de hac charitate quæ eſt quoddam velut Evangelii compendium, & caracter, per quem voluit Dei Filius, cognoſci veros Diſcipulos ſuos, & docendi hodierna die modum, quo amare debemus proximum noſtrum, eique opem ferre; utque vobis perſuadeam, ut hac obligatione, & officio perfungamini, illam conſtituo in tribus Chriſtianæ Charitatis officiis, quæ nos totidem validis rationibus adigit.

Primùm eſt amor, quem debemus proximo, & qui palam nobis præſcriptus eſt.

Alterum eſt amor, quem debemus Deo, qui in perſona pauperis petit a nobis eleemoſynam, & charitatem.

Tertium denique eſt amor, & charitas, quam nobiſmet ipſis debemus, quoniam eleemoſynam erogantes infinita bona percipimus, quæ tres erunt ſermonis partes.

Vide in To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum : ELEEMOSYNA.

Pauperes ſemper habetis vobiſcum, me autem non ſemper habetis. Joann. 12.

II. Argum. *De Avaritia.*

Non deeſt obſtupeſcendi ratio videntibus Filium Dei hodierna luce præferre naturale corpus ſuum myſtico, poſtquam palam ſenſus ſuos protulit in gratiam pauperum, & profeſſus fuerit, ſe rationem habiturum beneficiorum iiſdem collatorum, perinde ac ſibi collata fuiſſent. *Amen dico vobis, quod uni ex minimis meis feceritis, mihi feciſtis.* Tamen in hodierno Evangelio ſuſcipit partes Magdalenæ contra nonnullos ex diſcipulis ſuis, qui muſſitabant de profuſione a ſancta hac Pœnitente facta pretioſi unguenti, cujus pretium, ajebant, melius impendi poteſt in operibus charitatis, quæ Salvator ipſe toties commendaverat. Quod ad me attinet nullus dubio, ſi Judas verò actus zelo pauperum ſolatium quæſiviſſet, Salvatorem ipſum præ ceteris fuiſſe probaturum; verum cum hic merus eſſet prætextus ad tegendam damnibilem illius avaritiam, & cum e contra charitas Magdalenam impelleret ad conſecrandum pedibus Salvatoris, quidquid habebat pretioſiſſimum; opus fuit admirabilis Sapientiæ Incarnati Verbi, Pœnitentis hujus factum pro-

Hendry Biblioth. univerſ. To. poſtremus.

bare, ſimulque iis, qui inde ſcandalum hauſerant, oſtendere, numquam illis defuturam occaſionem exercendæ charitatis in pauperes, qui numquam erant defuturi; unde factum eſt, ut Dominus noſter Judæ avaritiam redargueret, atque execraretur. Et ſane tria efficere debent avaritiam omnibus hominibus odioſam, iiſque horrorem extremum inſpirare, videlicet id, quod efficit, ut illi amittant, faciant, & patiantur.

Primùm enim facit, ut amittant animi tranquillitatem, cordis pacem, Dei, hominumque amicitiam.

Secundò facit, ut plurimas patrent iniquitates, & injuſtitias, ut abradant nonnihil ex familiæ ſtipendiis, ut opifices mercede fruſtrentur, & parcant ſumptibus, qui neceſſarii ſunt ad inſtitutionem, & eruditionem filiorum.

Tertiò facit, ut ſexcentas patiantur contumelias, ſexcenta devorent opprobria, ſexcentaſque curas, & labores non ferendos ſuſtineant.

Vide in To. I. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum : AVARITIA.

Aliter efferri poteſt Argumentum hoc de Avaritia.

In eodem argumento poteſt etiam oſtendi.

Primùm Avaritiam, & adhæſionem bonis terrenis maximum eſſe obicem ad ſalutem.

Secundò pauciſſimos eſſe Chriſtianos ab hac immunes cupiditate, quod docet experientia in ſingulis fere ſtatibus, & conditionibus vitæ.

Quare unguentum hoc non veniit trecentis denariis, & datum eſt egenis? Hoc autem dicebat, non quia de egenis pertinebat ad eum, ſed quia fur erat. Joann. 12.

III. Argum. *De Reſtitutione.*

In hodierno Evangelio, Fideles occurrunt duo, qui ex Patrum ſententiis nobis exhibent duos uſus varios, in quos Pœnitentia hujus vitæ bona debet convertere; & ſunt illos impendere partim in opera Charitatis, & partim in opera Juſtitiæ. Magdalena eſſe nobis poteſt exemplo priorum; Cum enim legitime ea poſſideret bona, quibus fruebatur, illa in ſanctum uſum convertit conſecrans Filio Dei, ut ſibi Judicis ſui miſericordiam flecteret, & uberiorem criminum ſuorum veniam mereretur. Sed Judæ infelicis reprobatio nobis ſimul perſuadere debet, quàm periculoſum ſit non ſatisfacere operibus Juſtitiæ, quæ ſunt reddere proſſimo, quod ſuum eſt, & reſtituere bonum, quod illi fuit ademptum; etenim alioquin nulla eſſe poteſt vera pœnitentia, vel peccatorum remiſſio. Apoſtolus hic factus Apoſtata per inſanam hanc cupiditatem, qua fiebat, ut in privatos uſus converteret creditam ſibi pro egenorum neceſſitatibus pecuniam, & miſera hac animi perturbatione victus, quæ hodierna die pleroſque mortales excæcat, noluit converti, quod fecit Magdalena, quamvis non deeſſent illi gratiæ neceſſariæ, & ſatis validæ ad id efficiendum; quia prima pœnitentiæ ſuæ conditio erat reſtituere id, quod retinebat injuſte!

Ecce Auditores lectiſſimi maximus obex, qui hodierna quoque die vetat, ne plerique hujus mundi locupletes convertantur. Non deſunt, qui aliquot erogent eleemoſynas, & alia exerceant opera Charitatis; ſed pauci videntur, qui Juſtitiæ opera exerceant, male parta reſtituentes, quamvis utrumque ſit neceſſe ad criminum ſuorum veniam obtinendam, & juſtam ſanctificationem faciendam. Memini, me jam de prioribus ad vos locutum fuiſſe, cum verba facerem de eleemoſyna, & charitate erga proximum exercenda; quare fert animus hodierna die de actionibus Juſtitiæ verba facere, ex quarum numero maximæ neceſſitatis eſt reſtitutio bonorum, quæ male parta fuerunt, & quæ mala fide retinentur. Hoc argumentum eò magis eſt neceſſarium, quò frequentius eſt hoc peccatum, & quò infrequentior, & difficilior eſt alienorum bonorum reſtitutio. Quidquid pertinet ad argumentum tanti momenti, in tres colligo propoſitiones, quæ tota erunt ſermonis hujus partitio.

Prima eſt nihil eſſe facilius, & vulgatius, quàm aliquid alieni habere, quamvis paſſim omnes ſibi perſuadeant, ſe toto Cœlo ab hoc crimine abeſſe.

Secunda nihil eſſe difficilius quam reddere, ubi ſemel aliquid nobis tamquam proprium vindicavimus, propter cauſas, quæ prætexuntur, & obices, qui incidunt.

Tertia denique nihil eſſe, quod magis urgeat, & magis inevitabile ſit, quàm reſtituendi neceſſitas.

Vide in To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum : FURTUM.

PRO FERIA TERTIA
MAJORIS HEBDOMADÆ.

Stabat juxta crucem JESU *Mater Ejus.* Joann. 19.

I. Argum. *De Doloribus B. Virginis prope Crucem, Filii.*

SI ex Sancti Auguſtini Sententia, glorioſa Virgo abſolutiſſima fuit imago Filii ſui, qui Deus ſimul erat, & homo; mihi videtur, Fideles, addi etiam poſſe, eamdem numquam melius ipſum repræſentaſſe, quàm in ſtatu paſſionum ipſius; quandoquidem ex aliorum Sanctorum Patrum ſententia, Crux, & mons Calvarius, quæ ſemper obverſabantur ob oculos ejus fecerunt illam ipſam Crucem viventem, &

Calvarium animatum, & ille doloris gladius, qui ſecundum Sancti Simeonis prophetiam aliquando transfixurus erat cor illius, adhibitus fuit in dilectiſſimi Filii paſſione ad exprimendam in Matre vivam Imaginem omnium dolorum illius.

Artis profecto miraculum eſt ſcalpro ita marmor cædere, ut hominem repræſentet, & quamvis obluctetur materia, ibi videantur minutiſſima etiam lineamenta, quæ hominem repræſentent, & præbeant cognoſcendum: verum ad quemcumque excellentiæ gradum ars pervenire valeat, nonniſi muta efficit ſimulacra, & ſine motu, ideoque licèt dicatur, ars naturam imitari, tamen longiſſime diſtat. Sed hic doloris gladius, quo Mariæ cor transfixum fuit, Scalpo penetrabilior pervaſit uſque ad præcordia mœſtiſſimæ Genitricis, ut abſolutiſſimam ibi efficeret imaginem paſſionum Filii ſui, ita ut cùm audio Prophetam in perſona Divini hujus hominis Cruci ſuffixi quærentem, *Attendite, & videte, ſi eſt dolor, ſicut dolor meus*, libenter reſponderem me ſane inveniſſe, quod quærit, dolorem videlicet omninò ſimillimum: quoniam quantùm Matris paſſiones ad Filii paſſiones propius accedunt, tantùm omnibus ceterorum Martyrum paſſionibus antecellunt.

Thren. 1.

Ut hoc evincam tribus tantùm uti volo verbis allatis in Evangelio: *Stabat juxta Crucem* JESU *Mater ejus*, ubi duos reperio fontes dolorum, qui faciunt hoc mare amaritudinis vaſtum in extenſione ſua, & impenetrabile in profunditate.

Primus eſt amoris ſui magnitudo, quæ inſpirat illi æqualem compaſſionem doloribus hujus Filii, quem majori amore complectitur, quàm ſemet ipſam. *Mater ejus*.

Alter eſt fortitudo ſpiritus, & conſtantia cordis ſui, quod obfirmatur contra hunc dolorum torrentem, omnemque ſuſtinet eorum impetum ſine ullo ſolatio, & conſolatione. *Stabat juxta Crucem* JESU. Prior illam efficit viventem imaginem dolorum Salvatoris; Alter verò exemplar conſtantiæ in graviſſima deſolatione, quæ umquam extiterit poſt Filii ſui diſſolutionem: Hæc erit ſermonis partitio.

Vide Tom. III. Bibliotheca Myſt. Theol., qui eſt de Myſteriis Beatæ Virginis, Titulum: DOLORES BEATÆ VIRGINIS.

Amen dico tibi, hodie mecum eris in Paradiſo. Luc. 22.

II. ARGUM.

De Converſione, & petitione boni Latronis.

JESUS in Cruce moriens validam nobis parabat in Sanguine ſuo medicinam. Hujus virtutem in bono Latrone voluit experiri, neque dicendo aſſequi poſſumus quantum efficax fuerit virtus ejus, & quàm ſalutaris effectus illius.

Punctum Primum. Bonus hic Latro fidem adeo vivam, & acrem prætulit, ut Sanctus Auguſtinus dicere non dubitaverit, nihil ſimile non in Iſrael tantùm, imo neque in univerſo terrarum orbe viſum fuiſſe. Abraham credidit Deo, ſed illi de Cœlo Deus loquabatur. Moyſes credidit illi, ſed Deus loquebatur illi de rubo ardenti, & miraculoſo: Eidem credidit Iſaias, ſed Deus loquebatur de trono Majeſtatis admirabili ſeptus Beatorum Spirituum corona. Boni Latronis fides longe perfectior fuit; quippe credidit in JESUM CHRISTUM, dum ab omnibus deſtitutus, nudus pendebat in Cruce. Hic Stellam non viderat, ut Magi, qui adoraverunt illum in præſepi; non audiverat ſuaviſſimum Angelorum concentum, uti Paſtores; non viderat gloriam ejus in Thabor, uti Sancti Petrus, & Joannes, neque ejuſdem miracula, ut Maria Magdalena, & nihilominus confeſſus eſt JESUM CHRISTUM; innocentiam, & poteſtatem illius recognovit, cum Judæi illum crucifigerent, cum Phariſæi illum blaſphemarent, cum Apoſtoli in fide nutantes eum derelinquerent, aufugerentque. O Latronem admirabilem, fide ferventem! vim Cœlo inferentem, adorantem Deum ſupplicii ſui conſortem, & in Calvario confitentem eum, quem Judas prodidit in Horto Olivarum! O quam acuta, & perſpicax eſt acies Fidei! Sanctus Bernardus inquit. Detegit omnipotentem in infantia, Sanctum Sanctorum in Supplicio nocentium, & Deum viventem in umbra mortis.

Auguſt. ſerm. de tempore.

Secundò. Repletus eſt finita confidentia, quæ eo magis erat generoſa, quo magis nullis erat adminiculis innixa. Videbat hominem morientem, & ab eo etiam poſt morte ſe ſalvari poſſe ſperabat; ſeipſum peccatorem confitebatur, ac ſexcentorum criminum reum; & ſperabat ſe veniam conſecuturum ab eo, qui ita bonus erat, ut pro Inimicis ſuis deprecaretur. Nimis ſerò ſe ipſum agnoſcebat, cum fere animam in labiis exitura verſaretur, & ſperabat in eo, qui Deus eſt vitæ, & mortis, certò ſciens nullam eſſe adeo comploratam ægritudinem, quam medicus adeo potens curare non poſſet. Denique numquam antea expertus fuerat Salvatoris tui miſericordiam, & nihilominus ſperabat futurum, ut ſpes ſua non falleretur, & ut ſe projiciens inter brachia illius, quem ab omnibus derelictum videbat, votorum ſuorum ſummam aſſequeretur.

Tertio loco in corde ſuo ardentiſſimam charitatem ſuccendit erga Deum ſimul, & proximum ſuum. Erga Deum quidem affirmans innocentiam JESU CHRISTI invitis Scribis, & Phariſæis; erga proximum verò peramanter corripiens ſodalem ſuum Salvatori Mundi inſultantem; quamobrem Sanctus Cyprianus illum Martyrem vocat, & Sanctus Auguſtinus docet, ipſum non minus coram Deo fuiſſe meritum confitendo JESUM CHRISTUM Crucifixum, quàm ſi propter JESUM CHRISTUM Crucifixus fuiſſet. Nonnulli etiam horum Patrum ſententiæ aliquid adjiciunt, dicentes illum per hoc ſe dignum præbuiſſe, ut non ſolum inter Martyres locum obtineret, ſed etiam Luciferi ſolium occuparet.

Punctum Alterum. Quanta extiterit Filii Dei miſericordia erga Latronem hunc. Primùm enim dedit Paradiſum Latroni, videlicet perfruitionem infiniti boni, illi, qui nihil unquam boni fecerat. Secundò hanc illi dedit ſine mora; non fecit, ut illam expectaret, ſimul enim pollicetur, & largitur. Hanc illi haud ægre, & ſine dolore tribuit: *Amen dico tibi, hodie mecum eris in Paradiſo*. Ne dubites de voluntate mea; niſi cuperem te ſalvum facere, in hoc ſtatu non eſſem: Crux mea Cœli clavis eſt, quæ tibi Paradiſi januam aperiet. Ab æterno concepi conſilium, te beatum efficiendi, ac illud in æternitatem omnem ſervabo.

Punctum Tertium. JESUS tacet, cum maledictis obtuitur, & ſimulac accidit auribus ejus clamor pauperis miſeri, ſe continere non poteſt, quo minus illi reſpondeat, & benigne preces ejus exaudiat. Condonat graviſſima peccata, quæ contra perſonam ſuam perpetrata ſunt, & pro exiguo merito a Latrone ſibi præſtito ſtatim Paradiſum rependit. Numquid ita ſe gerunt cum famulis ſuis Principes mundi? Heu! atteritur in eorum famulatu totum vitæ ſpatium, quin ulla merces percipi valeat, & poſt annos viginti ſervitutis, ſatis eſt verbum incautius prolatum ad ſubeundam offenſionem illorum.

Vide in To. III. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: MISERICORDIA DEI.

PRO FERIA QUINTA MAJORIS HEBDOMADÆ.

Cum dilexiſſet ſuos, qui erant in Mundo, in finem dilexit eos. Joann. 13.

I. ARGUM.

De Amore, quem Dei Filius teſtatus eſt hominibus in Sanctiſſimo Sacramento.

SI Amor in Spiritibus id agit, quod pondus in Corporibus, juxta Sancti Auguſtini Sententiam: *Amor meus pondus meum*, numquid non videtur vobis, Chriſtiani Auditores, quemadmodum naturales corporum motus eo violentiores ſunt, quò propius ad centrum accedunt, ubi requiem habituri ſunt, ſimili ratione amorem Filii Dei numquam fuiſſe vehementiorem, quàm cum ſe propiorem intuitus eſt vitæ ſuæ termino. Hoc in ſenſu intelligenda ſunt verba illa dilecti diſcipuli: *cum dilexiſſet ſuos, qui erant in Mundo, in finem dilexit eos*. Quamquam dilexerit homines, eiſque amorem hunc fuerit teſtatus toto eo tempore, quo permanſit in terra, hoc tamen potiſſimum accidit ſub finem vitæ ſuæ, cum certiſſima illis præbuit benevolentiæ argumenta inveniens artem adeo admirabilem permanendi apud illos uſque ad ſæculorum conſummationem: vel *in finem*, uſque ad mortem, per amorem conſtantem, & de morte ipſa victorem; quotiam nobis ſemper præſentem facit illum, quem mors oculis noſtris eripuerat. Sed potius dicamus juxta nonnullorum explicationem; *in finem dilexit eos*, ad exceſſum uſque illos amavit, & amor illius uſque ad extremum punctum, quò pervenire poterat, evaſit: quapropter non vereor cum pluribus Sanctis Patribus finem hunc appellare extremum amoris Dei erga homines terminum; idque per tres effectus, vel potius tres admirabiles conatus, qui totidem ſunt certa indicia ſecundum eam rationem, qua homines agere conſueverunt.

Primùm cum nihil prætermittitur inauſum, ut quod ſuſcipiunt, & cupiunt, conſequantur.

Secundò cum nihil eſt, quod non donetur ad finem ſuum conſequendum.

Tertiò cum nihil eſt, quod non perferatur ad poſſeſſionem illius retinendam. Ita ut multa facere, donare multa, & multa pati, quæ generatim tria ſigna ſunt certiſſima violenti amoris, illa eadem ſint, quæ nobis cognoſcendum tradunt exceſſum amoris Dei in hoc adorabili Myſterio, & quæ nobis Sermonis hujus partitionem ſuppeditabunt.

Vide in To. II. Bibliotheca Myſt. Theol. Titulum: EUCHARISTIA.

MONI-

MONITUM
DE PASSIONE DOMINI.

HOC loco non tribuuntur peculiares Partitiones pro Paſſione Salvatoris Mundi, neque adfertur ſupellex, & argumentorum copia ad eas pertractandas; Hac petenda eſt ex Bibliotheca noſtra. Verum mihi arridet eorum ſententia, qui arbitrantur optimam rationem prædicandi Paſſionem eſſe aliquam nanciſci propoſitionem, qua nos cogat totam hanc tragicam Hiſtoriam ad certa revocare capita, quæ ſingulas illius partes explicent. Ceterum ſimplex narratio eloquenter inſtituta cum iis locutionibus, quæ indigitent ipſum præ ceteris Concionatorem affectum eſſe, majorem obtinet vim in audientium animos, & corda, quàm omnia argumenta, & exquiſitiſſima ſententiæ. Imo hoc unum poſtulat Auditor hodie cum nonnullis moralibus animadverſionibus, quæ ex argumenti magnitudine, & circumſtantiis, quas exhibebit, orientur.

PRO DOMINICA
RESURRECTIONIS.

Surrexit, non eſt hic. Marci 16.

I. ARGUM. Victoria Salvatoris in Reſurrectione.

POMPAM, & Apparatum, quo Eccleſia hodiernam ſolemnitatem concelebrat, Fideles intuiti, nonne vobis videre videremini Eccleſiam in terra triumphantem? Ubique exuberantis lætitiæ perſonant verba, ubique Epinicia exaudiuntur, quæ exceſſum lætitiæ poſt tot lacrymas, doloreſque teſtantur. *Hæc dies, quam fecit Dominus.* (Pſal. 117.) Profectò niſi illa divino ageretur ſpiritu, dicerem, illam lætitiæ magnitudine extra ſe rapi, neque amplius meminiſſe Deum, cum omnia creaverit ſæcula, annos, & dies, Auctorem eſſe ceterorum etiam præter hanc, quam unice diem Domini appellat. *Hæc dies, quam fecit Dominus.* Verum omnia Eccleſiæ verba, non ſecus ac facta Myſteria ſuos, & diei huic nomen hoc tribuit, ut ſe ſe accommodet hominum rationi loquendi, qui victorias ſuas, & præclariſſima facta *dies ſuos* vocant. Quamobrem magna hæc dies, qua Dei Filius tot victorias reportavit, non poterat æquiori jure dies Domini appellari. Ut igitur, Fideles, Eccleſiæ mentem, ſpiritumque aſſequamur, poſtquam præteritis diebus vidimus hunc Hominem-Deum victum conatibus inimicorum ſuorum, hodierna die illum vobis exhibere volo tamquam victorem, triumphum referentem.

Primùm de morte, a qua victus fuerat, & qui certam nobis dat ſpem futurum, ut aliquando, ſicut ille, reſurgamus.

Secundò de infidelitate, in qua Apoſtoli ejus, & omnes homines permanſiſſent, niſi ille reſurrexiſſet.

Tertiò tandem de peccato, quod cauſa fuit mortis ſuæ licet innocens eſſet, poſtquam mortem attuliſſet hominibus omnibus; quoniam nihil validius, ac potentius ad compeſcendas iniquitates noſtras cogitatione ſuæ, noſtræque ſimul reſurrectionis. Hæ tres ſunt inſigniores victoriæ, quas magna hac die refert, quæ cum ſint cauſæ ſanctæ hujus lætitiæ, quam præ ſe fert Eccleſia, erunt quoque Sermonis hujus partitio.

Vide in Tomo II. Bibliotheca Myſt. Theol. Titulum: RESURRECTIO D. N.

JESUM *quæritis Nazarenum Crucifixum; Surrexit, non eſt hic.* Marci 16.

II. ARGUM. Pro eadē die. Dominus noſter J.C. non ſolum pro ſemet ipſo, ſed etiam pro univerſo Mundo reſurrexit.

Cum Dominus, & victor mortis, non ſolum Deus eſſet, & homo, ſed etiam Salvator hominum non ſibi ſolum, verum etiam pro ceteris hominibus reſurrexit; quapropter ipſe ille per antonomaſiam ſe noſtram vocat reſurrectionem, quæ ſuæ tantum innititur, quippe quæ illius cauſa eſt, exemplar, probatio, & ſpes, omnia ſimul. Itaque hodierna die fert animus hanc Filii Dei reſurrectionem intueri non ſolum tamquam triumphum, quem de morte, deque inferis reportavit, ſed tamquam noſtræ felicitatis cauſam, & reſurrectionis, quam ſtatim inchoare debemus; quoniam ex Divi Pauli ſententia reſurrexit propter juſtificationem noſtram; videlicet, ut in anteceſſum anima a peccato ad gratiam reſurgeret per vitam prorſus recentem, & ſanctam, ut vitam prorſus glorioſam mereamur poſt corporum noſtrorum reſurrectionem.

Propterea in priori hujus ſermonis parte oſtendam, ſpem certam, quam hodierna die Salvator præbet reſuſcitandi corpora noſtra in ſæculorum exitu, debere modo operari noſtrarum animarum reſurrectionem de morte peccati ad vitam gratiæ. Hic eſt effectus, quem Salvatoris reſurrectio modo parere debet in nobis.

In parte autem altera, hanc animarum noſtrarum reſurrectionem aliquando operaturam glorioſam reſurrectionem corporum noſtrorum, & ſimilem reſurrectioni Filii Dei, ſicut nos docet Apoſtolus. Hunc effectum pariet aliquando, & qui cum uſque ad temporis finem abſit, debet nos tamen excitare ad amplectendam omnem ſeveritatem, quam Chriſtiana Religio repoſcit, & nos in omnibus vitæ hujus laboribus conſolari. Hoc erit argumentum, & partitio ſermonis.

Vide in To. II. Bibliotheca Myſt. Theol. Titulum: RESURRECTIO.

JESUM *quæritis Nazarenum, ſurrexit, non eſt hic.* Marci 16.

III. ARGUM. Pro eadē die. Dominus noſter poſt diem tertium reſurgit immortalis.

Tandem hæc ſanctæ ſuæ humanitatis arca, poſtquam jacuit veluti ſubmerſa in Sanguinis ſui cataclyſmo, feliciter in immortalitatis portum pervenit; quoniam novus hic Jonas de tumuli abyſſo egreditur eo modo, quo primus egreſſus eſt de ventre ceti. Quoniam Templum hoc Myſticum Salomonis Judæorum rabie deſtructum, atque everſum tertia die reparatum eſt magnificentius quàm ante, & quia tandem hic Sol, qui Eclypſim paſſus erat triduo in mortis umbra, efficit, ut rerum natura univerſa reviviſcat. Igitur JESU CHRISTI Reſurrectio nobis eſt peculiaris lætitiæ argumentum, quoniam illam ſpectare debemus tamquam fidei noſtræ confirmationem, & pignus certum ſpei noſtræ.

Primùm eſt fidei noſtræ confirmatio; eſt enim invicta probatio omnium veritatum Religionis noſtræ.

Secundò, certum pignus eſt noſtræ ſpei, cum enim conſtet JESUM CHRISTUM reſurrexiſſe, nos qui ſumus fratres, & cohæredes illius, reſurgere debemus, ut ille. Quænam autem nobilior, & præſtantior cauſa nos impellere poteſt, ut vivamus ita, ut aliquando participes fieri valeamus reſurrectionis Filii Dei? Hoc igitur Myſterium ſimul eſt & fidei noſtræ fundamentum, & potiſſima ratio totius diſciplinæ Chriſtianæ. Quod vobis perſuadere conabor in duabus partibus hujus Sermonis.

Vide locum ſuperius memoratum.

FERIA SECUNDA
POST DOMINICAM RESURRECTIONIS.

Tu ſolus peregrinus es in Jeruſalem; & non cognoviſti, quæ facta ſunt his diebus? Luc. 24.

I. Argum. Comparatio Chriſtianorum cum viatoribus.

HÆc verba anſam præbuerunt pluribus Sanctis Patribus inſtituendæ comparationis inter Chriſtianos, & Viatores, qui ſunt in terra aliena, & qui flagrant deſiderio in patriam ſuam redeundi. Et profectò quid magis proprium, ſimulque ad erudiendum aptius, quàm Fidelibus repræſentare curam, quam habere debent ſibi ea parandi, quæ huic itineri ſunt neceſſaria, & non onerandi ſe iis, quæ ſunt inutilia? Sollicitudinem quam habere debent, perveniendi, quò tendunt, in Cœlum nempe; periculum terrenis rebus adhærendi, qui ſunt obices, vel tergiverſationes, quæ illos remorantur in via; & tandem illis oſtendere pericula, & diſcrimina aberrandi, ac in præceps ruendi.

Hoc, Fideles, delegi argumentum, ut hodierna die vos alloquerer, quandoquidem hic unus eſt ex fructibus, quos Sanctus Paulus vult percipi a nobis ex Reſurrectionis Myſterio, & quos Chriſtianorum Paſcha, non ſecus ac illud legis antiquæ nobis repræſentat, vitam quam in terris ducimus non eſſe aliud, quàm iter, ac tranſitum per quem ad patriam noſtram, quæ Cœlum eſt pervenire poſſimus.

Homines in hoc Mundo eſſe inſtar viatorum nuſquam certam, ſtatamque ſedem habentium, cogitatio eſt æque vetus ac Mundus: hic ſermo eſt Sanctorum Patriarcharum Legis antiquæ, qui non alio nomine dies vitæ ſuæ nuncupabant, niſi dies ſuæ peregrinationis: *Dies peregrinationis meæ*. Hanc nobis ideam adſtruit Evangelium, cum loquitur de progreſſu noſtro, donec lucet dies, & lumen nobis affulget: *ambulate dum lucem habetis*. In hoc denique ſtatu Mundi Salvator ſe ipſum conſideravit, quandiu vixit in terris, quamobrem cum de vita ſua verba facit, de illa, tamquam itinere ſibi faciendo loquitur. *Exivi a Patre, & veni in Mundum, iterum relinquo Mundum, & vado ad Patrem*. Reliqui manſionem meam, ubi eram in ſinu Patris mei, tamquam in ſede gloriæ meæ, mearumque deliciarum; ut venirem inter vos tamquam alienigena non habens neque domum, neque agros, neque prædia, & modo illuc revertor, quandoquidem cucurri curſum meum, & abſolvi curriculum.

Gen. 47. Joan. 12. Joan. 16.

Itaque viatores ſumus per conditionem generis noſtri; nati enim in Mundo ſumus ut poſt aliquod tempus inde egrederemur; viatores ſumus per Chriſtianæ religionis profeſſionem, quæ nos jubet nuntium mittere vanitatibus Mundi, ubi non ſumus niſi per tranſennam, & cui cor noſtrum adhærere non debet: Viatores ſumus juſſu Dei, & propter finem, quem de nobis habuit, vitam impertiens; quandoquidem propter Cœlum creavit nos, non autem ut quæreremus, & noſtram in terra felicitatem conſtitueremus. Quibus adjicere poſſum fontem, & cauſam malorum, & criminum noſtrorum, inde tantum proficiſci, quia nobis non ſubit recordatio hujus ſtatus, & qualitatis; ſi enim ad illum animum adverteremus, non adeo indigne rebus vitæ hujus inhæreremus; ad Cœli adſpectum, pro quo creati ſumus, gemeremus in terra, & ſpem, ac vota ultra has temporis anguſtias extenderemus, & non niſi propter æternitatis acquiſitionem laboribus his frangi pateremur.

Cogitatio itaque, ut videtis, qua neque utiliorem, neque divino de nobis conſilio magis conformem induere poſſumus, eſt vitam tamquam iter, & quemdam veluti tranſitum reſpicere, & noſmet ipſos conſiderare tamquam viatores ad beatum manſionis æternæ terminum anhelantes.

Ut in vobis, Fideles cogitationem hanc cieam, voſque ad hanc tamquam vitæ veſtræ regulam aggrediendam cohorter, quidquid a viatore quæri poteſt ad duo capita redigo.

Primum eſt, ut ſemper ob oculos habeamus terminum itineris noſtri, & numquam ex animis noſtris hæc recordatio elabatur; inde enim conſequemur, nulla re fieri poſſe ut huic Mundo adhæreamus, quod pleriſque hominibus accidit, qui locum exilii ſui, ſibi in patriam, manſionemque convertunt.

Alterum eſt veram ingredi viam, quæ ad beatum hunc terminum ducit; alioquin enim quò magis progrederemur, eo magis aberraremus, & numquam ad propoſitum nobis finem perveniremus. Hæc ſunt duo hominis Chriſtiani officia in Cœlum, viatoris inſtar anhelantis; & erunt partes duæ hujus ſermonis.

Vide in Tomo I. Bibliothecæ Moral. Evangel. Titulum: BEATITUDO.

Nonne oportuit CHRISTUM *pati, & ita intrare in gloriam ſuam.* Luc. 24.

II. Argum. De paſſionibus ad Cœli gloriam promerendam neceſſariis.

Non immerito quæritur, Auditores lectiſſimi, quo in ſenſu intelligenda ſint hæc Salvatoris verba ex Evangelio, quæ dixit duobus Diſcipulis in caſtellum Emmaus proficiſcentibus; & undenam oriri poterat neceſſitas iſta patiendi adeo abſoluta, & inevitabilis ad gloriam promerendam, in cujus poſſeſſionem ingreſſus eſt per glorioſam Reſurrectionem ſuam: *Nonne oportuit* CHRISTUM *pati, & ita intrare in gloriam ſuam?* Si enim hæc gloria ad ipſum pertinebat jure nativitatis, & aliis titulis æquiſſimis, certiſſimiſque; quomodo dici poteſt hanc paſſionibus, ac laboribus ſuis promeruiſſe? Et ſi oportuit ipſum pati, ut eam mereretur, quomodo aſſeri poteſt, hanc illi debitam fuiſſe quatenus Supremo Cœli, terræque Domino? Hoc inde factum eſt, quod non ſolum illi glorioſius fuit gloriam hanc meritorum titulo obtinuiſſe, quàm alioquovis jure, quod illius certam facere poterat poſſeſſionem; verum etiam, ut homines illius exemplo adducerentur ad acquirendum bonum, & gloriam, a qua exciderant per peccatum, & quam non poſſunt amplius mereri niſi per paſſionem, & cruces, quaſi innuere vellet, illos fruſtra aliam viam quærere in Cœlum perveniendi, niſi quam ipſe etiam ingreſſus eſt, & nobis ſperandum non eſſe, conditionem membrorum æquiorem eſſe poſſe, quàm capitis; ſed præter has rationes, quæ nobis eſſe poſſent totidem veluti argumenta ad ciendum amorem paſſionum, & ad eas hilari, magnoque animo ſubeundas, credidi nos validius animatum iri, ſi conſideraverimus unde illæ proficiſcantur; & quantum nobis afferant utilitatis. Mens igitur eſt hodierna die vos perſuadendi de duabus inſignibus veritatibus, quibus docebimus quo ſenſu illæ ſint recipiendæ, & utilitates, quas inde percepturi ſumus.

Prima eſt tribulationes, undequaque proficiſcantur, ſemper a Deo proficiſci, ideoque ſubmiſſe ab illius manu eſſe excipiendas.

Secundò per eas nos ad Deum revocari, cum ab illo receſſimus per ſcelus, & nequitiam, unde ſequitur earum valorem, & pretium nulla re poſſe exæquari. Hæc tota erit ſermonis partitio, qui futurus eſt omnibus documento, & ſolatio; neque enim eſt aliquis ad quem pertinere non poſſit.

Vide in Tomo IV. Bibliothecæ Moral. Evangel. Titulum: TRIBULATIONES.

Mane nobiſcum Domine, quoniam adveſperaſcit. Luc. 24.

III. Argum. De Perſeverantia a nobis adhibenda, ut ſimus fideles.

Hæc ſunt verba, quæ Diſcipuli duo errantes in Emmaus dixerunt Filio Dei, qui reſurrexerat, & qui ſe illis ſocium adjecerat ſub forma, & habitu viatoris: Sed hæc eſſe debet Oratio a Chriſtifidelibus facienda eidem Salvatori, qui reſurrexit per gratiam in cordibus eorum. *Mane nobiſcum Domine*. Neque enim ſatis eſt, ipſum ad nos uſque veniſſe per noſtram horum dierum communionem; retinendus eſt etiam, & cogendus, ut nobiſcum permaneat; neque ſatis eſt recepiſſe vitam hanc pretioſam, atque divinam, ſed etiam conſervanda eſt; & parum prodeſſet reſurrexiſſe ex hac funeſta peccati morte, in qua eramus ſepulti, ſi ſecundò moreremur & reverteremur in ſtatum eumdem, unde evaſimus. Et profectò nonne videtur vobis, hæc verba non poſſe melius verſari, quàm in ore plerorumque Fidelium temporis hujus: *quoniam adveſperaſcit, & inclinata eſt jam dies*. Quoniam magna illa dies, de qua heri loquebatur Eccleſia, jam adveſperaſcit; lumen gratiæ quod in illos effuderat, infirmum eſt, & fere extinctum, & peccati tenebræ diſſipatæ fulgore magnæ hujus diei, rurſum incumbere incipiunt. Nonne propterea Dei Filius occurrit duobus diſcipulis ſub imagine peregrini, ut intelligeremus illum ſæpe pertranſire tantum, quin immoretur in cordibus noſtris? Vix acceſſit, cum præterit; vix una die tantum ſibi manet, & craſtina diſcedit, quapropter Sanctus Joannes Chryſoſtomus ait, adventum ejus inſtar potius viſitationis eſſe, quàm permanſionis.

Cum, lectiſſimi Auditores, non primordium, ſed perſeverantia mercatur gloriam, cujus Filius Dei in hoc Reſurrectionis ſuæ Myſterio jus nobis comparavit, & illius adventus in animas noſtras parum proſit, nos ibi permaneat; ſatis non ſit nobis illi aditum aperuiſſe, eumque recepiſſe; quoniam ejus permanſio nobis eſt omnino neceſſaria, orandus eſt, & obteſtandus cum Diſcipulis ſuis, ut ibi toto vitæ noſtræ ſpatio permaneat per gratiarum, favorumque ſuorum aſſiduitatem. De hac perſeverantia in gratia, & in bonis operibus hodierna die vos alloqui cupio, ut vos cogam perquam accurate ſervare bonum, quod accepiſtis.

Tanta eſt humani cordis inconſtantia, ut ægre in eodem ſitu permaneat, cum Dei proprium ſit immutabilem eſſe, & aliquo modo communicare perfectionem hanc

illis,

illis, quos replet, & regit; ideoque ſi quod in Mundo eſt indicium, ex quo liceat conjicere, nos agi, & animari Spiritu Dei, hoc ſane eſt perſeverantia. Virtutes omnes ſine hac nutantes, incertæque ſunt; quamobrem Sanctus Proſper Chriſtianos inconſtantes *Juſtos temporaneos*, *& titubantes* appellat.

Quod ſi Mundus, quantumvis mobilis, & inconſtans æquo animo ferre non poteſt hujus caracteris homines; quomodo illos feret Deus, qui immutabilis eſt, eademque immutabilitas? Hac de cauſa Salvatur illos in Evangelio faſtidioſe repellit, & teſtatur illos aptos non eſſe, qui ſibi ſerviant, & qui regnum Cœlorum poſſideant. Luc. 9. *Nemo mittens manum ad aratrum, & reſpiciens retrò, aptus eſt regno Dei*.

Hoc autem malum inhæret noſtræ conditioni, quæ nos cogit, ut per quam diligenter theſaurum adeo pretioſum tueamur; quod ut vobis ſuadeam, nequaquam vobis ob oculos poſiturus ſum quàm grave ſit malum in ſcelus relabi, quod alio in ſermone præſtituri ſumus; ſed vobis oſtenſurus neceſſitatem perſeverandi in felici ſtatu, in quo nos pœnitentia conſtituit, docendo

Primùm hujus perſeverantiæ neceſſitatem,

Secundò, & quænam ſint ejuſdem acquirendæ rationes.

Pars altera nos ſuadebit, ut nihil inauſum, intentatumque relinquamus, ut in Dei fidelitate perſeveremus: altera verò docebit, quomodo Deo fideles fieri valeamus. Hæ duæ erunt ſermonis hujus partes, quæ moralem hoc tempore perutilem, & maxime neceſſariam complectuntur.

Vide in Tomo III. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: PERSEVERANTIA.

PRO FERIA TERTIA
POST DOMINICAM RESURRECTIONIS.

Venit JESUS, *& ſtetit in medio: & dixit eis, Pax vobis; & cum hæc dixiſſet, oſtendit eis manus, & latus*. Joan. 20.

I. Argum. De Vulneribus Domini N. J. C. UT aſſequamur incomparabilem felicitatem, quam Salvator hominum hodierna die adfert Mundo nobis pacem largitus, id ſupponendum eſt, quod nemo in dubium vocat; Homines bellum gerere cum triplici genere hoſtium. Bellum inferunt Deo, illum criminibus ſuis laceſſendo: bellum ultro citroque inferunt ſibi moralibus inimicitiis, quas invicem gerunt; & demum ſibimet ipſis bellum inferunt per tumultum, & rebellionem ſuarum cupiditatum. Nihil requiritur præterea ad id probandum, quàm quod Sanctus Job ait: *Malitia eſt vita hominis ſuper terram*, quibus adjicere poſſumus, bellum hoc nobis ſemper eſſe funeſtum; ſi enim cum Deo geritur, hoc eſt habere inimicum Auctorem omnium bonorum, ideoque in caput noſtrum malorum omnium cumulum provocamus; bellum crimînoſum eſt, fovere irreconciliabilem inimicitiam cum proximo; & denique bellum inteſtinum, & infinite periculoſum eſt, quod nobis inceſſanter inferunt incompoſiti affectus. Indigebant igitur homines valido Mediatore, qui eorum cum Deo pacem procuraret; gravi ratione qua cogerentur invicem in gratiam reverti, magnoque ſubſidio, ut ſe ipſos defenderent adverſus cupiditates, quæ illis ſæviſſimum, & pertinaciſſimum bellum indicunt.

Hunc autem Mediatorem, eſſe dico Filium Dei, qui a mortuis reſurrexit, & qui nobis pacem hanc tribus modis procurat. Nos enim reconciliat cum Juſtitia Patris ſui, & adhibet tot ora diſertiſſima locuturus pro nobis, nobiſque pacem æternam impetraturus. Ad hæc colligit in iiſdem vulneribus ſuis ſpiritus acidos, & iracundos, quos adverſum ſe homines mutuo fovent, & demum ſarcit amicitiam, efficiendo, ut in his vulneribus inveniamus auxilium neceſſarium in periculis tentationum. Vel ſi mavultis, ut hoc ipſum magis intelligibile fiat, aſſignemus unicuique ex hiſce plagis in hac pacis meditatione officium ſuum; & conſideremus

Primò plagas manuum tamquam hujus pacis pignora, quandoquidem attollit eas propter amorem noſtrum perforatas, ut flectat, & mulceat iram Patris ſui.

Secundò plagas lateris tamquam vinculum, nodumque pacis cum proximo, quandoquidem teſtatur Apoſtolus Dei Filium nos in ſuo corde conjungere.

Tertiò tandem ad pedum plagas confugiamus tamquam ad aſylum pacis pro nobiſmet ipſis in omnibus incurſibus dæmonis, aliorumque ſalutis noſtræ inimicorum. Hæc eſt partitio ſermonis hujus, quæ profecto aliquid Myſticum continet; ſed ſpero non ideo minus ſolidam, & ad eruditionem, utilitatemque veſtram futuram, ubi velitis attentius me verba facientem audire.

Vide in Tomo III. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: PAX, *nec non in Tomo II. Bibliotheca Myſt. Theol. Titulum:* VULNERA.

Stetit JESUS *in medio diſcipulorum, & dixit eis: pax vobis*. Luc. 24.

Satis cognoſci nequit, Auditores, Magnitudo boni, quod Deus hominibus procuravit, illis pacem annuntians; niſi primum conſtet quid ſit iſta pax, & in quo ſita ſit, & mihimet perſuadeo, ubi ſemel cognoverimus pretium, meritumque illius, neminem futurum, qui non omnes exerat conatus ſuos ad illam, & acquirendam, & conſervandam. Hæc igitur pax adeo pretioſa, quam univerſus terrarum orbis perquirit, & quam pauciſſimi inveniunt. Hæc pax, quæ uti Sanctus Paulus aſſerit, ſenſum omnem, & cogitationem excedit; & quæ ex Sancti Auguſtini ſententia, illud eſt ex omnibus Mundi bonis, quod impenſius optatur, & cujus dulcedo avidius guſtatur, non aliud eſt, quàm tranquillitas ordinis. *Pax eſt tranquillitas ordinis*, videlicet ſecundum Divi Thomæ explicationem ad illam acquirendam requiritur, ut omnes animæ noſtræ motus ſint in ſuavi, perfectaque requie, ita ut cor noſtrum nullo affectuum tumultu agitatum malacia, & tranquillitate perfruatur. II. Argum. De Pace Cordis.

Hic, dicitur, effectus eſt ordinis, quia ubi omnia ſunt in naturali ſitu, debitoque loco, neceſſe eſt ibi pacem inveniri; ſicuti e contra tumultus, & agitatio ex inordinato rerum ſitu proficiſcuntur. Hinc plerumque pax triplici modo conſideratur ſecundum tres rationes, quas voluntas habere poteſt cum tribus diverſis objectis: nam cum perfecte ſubjacet voluntati Dei per diligentem, integramque Legum illius obſervantiam, pacem habet cum Deo; cum hæc voluntas conſentit cum proximi voluntate, pax cum illo ſervatur ſine ullo diſſidio, & diſcordia; & demum cum illa cum ſemet ipſa conſentit continens in ordine, & officio ſuas cupiditates per conſenſionem perfectam appetitus, & voluntatis, fruitur pace cordis, de qua potiſſimum loquor, veluti illa, quæ oritur ex aliis duabus, quas complectitur, & quæ in nobis conſtituit beatam hanc diſpoſitionem, quam Sancti appellant Spiritus ſeveritatem, tranquillitatem animæ, requiem cordis, verumque gaudium, ſine qua nulla eſſe poteſt in vita voluptas, & oblectatio.

Ut autem acquiratis, atque integram ſervetis hanc pacem, quam Dei Filius hodierna luce exhibet vobis, oſtendam

Primùm hoc pretioſiſſimum eſſe bonorum omnium, quæ in hac vita poſſidere valeamus.

Secundò Facillimam eſſe pretioſi hujus boni jacturam. Quorum alterum nobis oſtendet magnitudinem & utilitatem boni, quod poſſidemus pacem poſſidentes; Alterum verò docebit quanam cura bonum hoc ſervandum ſit. Hæc erit ſermonis partitio.

Vide in Tomo III. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: PAX.

Stetit JESUS *in medio Diſcipulorum, & dixit eis: pax vobis, videte manus meas, & pedes*. Luc. 24.

Quæſtio inter Theologos agitur, utrum virtus pœnitentiæ ſit pars juſtitiæ, per quam peccator nititur reparare injuriam, quam per peccatum Deus paſſus eſt; an ſit tantum pax, & ſincera gratiæ reconciliatio, quæ fit cum divina hac Majeſtate, quæ peccata noſtra dimittit, & quæ nos recipit in amicitiam. Utram in propoſita quæſtione partem aggredi, parum intereſt quoad meritum pœnitentiæ: quandoquidem alterum ex altero ſequitur neceſſariò; illud verò quod futurum eſt noſtri ſermonis argumentum, & de quo plurimum refert nobis eſſe perſuaſum, eſt perfractionem hujus pacis, quæ fit nova patrando crimina poſt reconciliationem, & pœnitentiam ſancto hoc tempore peractam; perfractionem hanc inquam fidem adſtruere, priorem pacem non fuiſſe ſinceram, & juſtum præbere locum timori, ne pax, quæ ſubſecutura eſt, magis futura ſit ſolida, & conſtans. Hæ duæ veritates Sermonis hujus noſtri partitionem conſtituent, ut diligentiſſime caveamus, ne ſecundò bellum inferamus Deo, & per recidivam frangamus pacem, quam ille nobis per Sanguinem ſuum meritus eſt. III. Argum. De Recidiva in peccatum.

Prima eſt, ſuſpicione vacuam non eſſe reconciliationem, & capacem, quam cum ipſo per præteritam pœnitentiam compoſuimus.

Altera eſt, videri, peccatorem crebrò relabentem quam ſincerius in gratiam reverſurum, & propterea tum, ut ſecundum ſpecies omnes vivat, & ſit inimicus Deo.

Vide in To. IV. Bibliotheca Mor. Evang. Titul [illegible]

PRO DOMINICA

IN ALBIS.

Venit JESUS, *& ſtetit in medio, & dixit eis, Pax vobis.* Joan. 20.

I. Argum. De fallaci pace quæ fit per fallacem cōſcientiam. SINITE, Fideles, me tempore, quo Mundi Salvator venit veram datprus pacem juſtis, & hominibus bonæ voluntatis, quemadmodum illam ab ipſa Nativitate ſua prænuntiavit; ſinite inquam me hodierna die perturbare fallacem peccatorum pacem, illis ob oculos exhibendo pericula, quibus ſunt obnoxii per fallacem hanc pacem, per quam miſera perfruuntur requie in criminibus ſuis, ne ſe præbent indignos beneficio, quod Salvator reſurgens hodierna die omnibus offert hominibus.

Si enim in conſcientiæ tranquillitate pax iſta conſiſtit, & ſine hac tantùm abeſt quod ſolida voluptas guſtetur, ut imo ſexcentis ſollicitudinibus perturbemur, & agitemur curis, quibus Mundi gaudia excipi conſueverunt, non ne dicendum eſt pacem fallacem, quæ veram imitatur, in tranquillitate, qua anima fruitur aliquando, non niſi a fallaci conſcientia proficiſci poſſe, quæ eſt in illuſione, & quæ non cognoſcit calamitatem ſuam; vel potius, quæ jam cognoſcere non vult, ut commentitiæ perfruatur innocentia, & in pacifica poſſione miſeræ quietis permaneat? Quamobrem quidam Sanctus Pater dixit, (Richard. à S. Vict.) quamvis pax conſcientiæ ſit portio legitima bonorum, hanc nihilominus ab impiis uſurpari: quippe ad pacem hanc pervenitur, aut per diutinam virtutis exercitationem, aut per ſcelera crebro repetita; & ut omnia verbo complectar, hæc ſecuritas, & requies effectus eſt magnæ vel Sanctitatis, vel nequitiæ: *Securitatem non facit niſi aut magna perverſio, aut magna perfectio; non enim valent ſecuritatem conſcientiæ habere, niſi aut valde boni, aut valde mali.*

Quapropter ad deturbandos hodie peccatores de poſſeſſione boni, quod ad illos non pertinet, illis oſtendam,

Primò, cum vera pax, quæ oritur ex conſcientia bona, ſit merces qua Deus in has vita ipſa largitur bonis hominibus tamquam pignus futuræ felicitatis in altera; E contra fallacem hanc pacem terribilem eſſe effectum divinæ iracundiæ, præſagium æternæ infelicitatis impiorum, & periculoſiſſimum ſtatum, ad quem illi in hac vita redigi valeant.

Secundò facile, & uſitatum eſſe ſibi fallacem conſcientiam concinnare, ut fallaci pace fruantur; quæ hujus ſermonis erit diviſio.

Vide in Tomo I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum; CONSCIENTIA, *ubi etiam de mala verba ſiunt.*

Venit JESUS, *& ſtetit in medio, & dixit eis, pax vobis.* Joan. 20.

II. Argum. De pace, quam nobis dat J. C. præſtantia, præ illa, quam mundus peccatoribus pollicetur. Non immerito, Lectiſſimi Auditores, Dei Filius Apoſtolis ſuis pollicitus, & largitus pacem cum adhuc inter eos verſaretur, adjecit, pacem, quam illis relinquebat aliam eſſe prorſus ab ea, quam Mundus dare conſueverat: *Non quomodo Mundus dat, ego do vobis.* Ecce autem diſcrimen illud, quod nos deprehendere poſſumus in pace, quam Mundus, & quam nobis JESUS CHRISTUS impertit.

Primùm Pax Mundi in ſpeciem datur duntaxat, fallax eſt, & ſæpe tegitur quodam ſæviſſimarum agitationum velamento, & demum exterior tantùm eſt, & ad cor uſque non penetrat. Hinc gaudium, quod parit, hæret in ſuperficie; ſed pax, quam Salvator dat, ſolida eſt, penetrat in animæ penetralia, & in omnibus facultatibus ejus tranquillitatem conſtituit.

Secundò, Pax, quam Mundus dat perfunctoria eſt, & brevi duratura. Quidquid vel minimum accidit contra ſpem: minimum quodlibet infortunium hanc pacem perturbat: pax verò, quam nobis JESUS CHRISTUS largitur non niſi volentibus eripi poteſt; non caſu aliquo, non ærumna, non creaturarum rerum nequitia; quandoquidem Mundo minime obnoxia eſt.

Tertiò, Pax quam tribuit Dei Filius cum ſit effectus gratiæ, fructus virtutis, & innocentiæ, imago eſt, ſpecimen, & quædam prægustatio vitæ alterius; dum e contra illa, quam Mundus impertit cum a ſcelere, & cordis nequitia proficiſcatur, pro fine non niſi æternum habet ſupplicium.

Vide Titulum eundem PAX.

Quia vidiſti me, Thoma, credidiſti; beati qui non viderunt, & crediderunt. Joan. 20.

III. Argum. De infidelitate S. Thomæ, & plerumque, qui nolunt credere niſi quod vident. Ex illa exprobratione, qua Mundi Salvator Divum Thomam coram aliis Apoſtolis redarguit, & cui ſuas plagas oſtendit, duo haurimus. Primum eſt cæcitas eorum, qui nolunt credere, niſi quod vident, & qui non niſi apertiſſimis Veritatibus fidem habere volunt; Alterum eſt eorum felicitas, qui credunt, quin viderint prodigia, & qui ſuas ſubjiciunt mentes verbo Dei, ſibi ſufficienter revelato.

Primùm, quod pertinet ad primorum cæcitatem, graviſſima eſt audacia, & imprudentia quærere a Deo probationes veritatum, quas revelavit, ſive per recentia miracula, ſicut fecit Sanctus Thomas, *niſi videro non credam*, ſive per alias rationes, quas nequeunt in dubitationem vocare. Fidem evertere, eſt, exigere ſenſuum noſtrorum perſuaſionem. Omnes enim hoc ſibi jus deporſcerent, & ſimilia peterent miracula in confirmationem earum rerum, quas credere jubentur; & quod pro miraculo habetur, non eſſet amplius tale, ex quo fieret uſitatum, & ſi faciendum eſſet ſatis curioſitati ſingulorum, jam actum eſſet.

Secundò terribilis eſt pertinacia velle ſemper in errore, & criminoſa dubitatione permanere. Probationes Dominicæ Reſurrectionis tunc publicæ erant, manifeſtæ, certiſſimæque. Hodierna verò dies tales amplius non erunt, quia non deſunt nonnulli improbi, & irreligioſi, qui illas impugnant? Quid credi poſſet in vita, ſi ambigitur de iis, quæ tot teſtes, adeo illuminati, adeo Sancti, atque irreprehenſibiles, quorum non intererat nobis ea ſublinire, & quorum vel maxime intererat, non pati ſibi fucum fieri; de iis inquam, quæ illi tanta cum firmitate crediderunt, atque tanta cum animi conſtantia ſuſtinuerunt? Quid ergo, numquid dicetur duodenarium mortalium numerum acceſſiſſe ad evertenda omnia ſapientiæ Mundi fundamenta, & effeciſſe, ut Religionem Mundus mutaret? Hoc fecerunt tamen; at dubio procul, non ſine maxima difficultate. Etenim putatiſne tot viros tapto lumine, tantaque ſcientia præditos citra pugnam victas manus dediſſe? Non ita profectò. Pugnarunt, repugnarunt, acriter reſtiterunt, inanium viſorum fictores inſanoſque vocarunt eos, a quibus veritates hujuſmodi nuntiabantur, ad rationem, rectumque ſenſum ſummorum vitorum antiquitatis provocarunt; ſed poſt hæc manus victas dederunt, & vi veritatis cedere debuerunt.

Tertiò ſuperbia eſt non ferenda præferre judicium ſuum Judiclo Sanctorum Patrum, Doctorum, & eorum qui in tsrris ſummam ingenii laudem adepti ſunt; ita dubitare de fide, vitiligare, jurgari, non eſt amplius fortitudo, pertinacia eſt ſpiritus deerrantis, quæ meretur, ut Deus illam derelinquat tenebris ſuæ cæcitatis.

Alterum illud, quod docemur eſt, eorum beatitudo, qui credunt abſque eo quod viderint prodigia; ſed credunt verbo Dei per oraculum Scripturarum expreſſo, vel per Eccleſiæ auctoritatem revelato, citra oculorum, ſenſuumque ſuorum teſtimonium: *beati, qui non viderunt, & crediderunt.* Primum hæc felicitas in eo ſita eſt, quod fides eorum eſt acceptior Deo, & quia integrius, perfectiuſque illi offerunt ſacrificium. Secundo, quia magis merentur pro vi, quam ſibi inferunt ſeſe ſubjicientes.

Vide in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum; FIDES.

PRO SECUNDA DOMINICA

POST PASCHA.

Ego ſum Paſtor bonus, cognoſco oves meas, & cognoſcunt me meæ. Joan. 10.

I. Argum. De prædeſtinationis Myſterio. DEI Filius, Auditores, qui boni Paſtoris nomen ſibi vendicavit, ad innuendam curam, quam de omnibus hominibus ſuſcipere dignatus eſt, & infinitam charitatem, quam habet erga illos, in hodierno Evangelio reſpicit Electos ſuos, tamquam oves gregem ſuum componentes. Sicuti hinc quidem ad unguem perfunctus eſt omnibus tituli hujus muneribus, quandoquidem ipſe teſtatur, ſe cognoſcere oves ſuas, illas alere, & ſe ad illas tuendas vitam ipſam periculo objicere; ita inde nos docet, quænam eſſe debeat eorum fidelitas, qui ſunt oves ſuæ; ut videlicet audiant voces ejus, fideliter obediant, & illum quocumque ſequantur, quin a via illis connotata ne tranſverſum quidem unguem aberrent. *Ego ſum Paſtor Bonus, cognoſco oves meas, & cognoſcunt me meæ.* Ita noſtrum Evangelium hodierna die nobis evolvit magnum humanæ prædeſtinationis Myſterium, fuſius explicans rationem, quam & ipſe Paſtor ſequitur, & nos quoque ſequi debemus, ut conſiliis obſequamur ſuis, & ſalvemur.

Hoc præſuppoſito dico miram eſſe humani ſpiritus moroſitatem, ubi agitur de prædeſtinatione; quoniam undique timet, ubi nihil timendum eſt, & ubi etiam ſperandi nobis ſuppetit cauſa; & e contra ſe in tuto eſſe putat,

tur, ubi eſt trepidandum, vel ſaltem ubi nobis diligentiſſime præcavendum eſt.

Primùm nihil metuendum eſt a Deo, qui nihil prætermiſit eorum quæ ad ſalutem noſtram erant neceſſaria:

Secundò videbimus omnia a nobiſmet ipſis eſſe timenda; quod nos vigilare cogit, & iis uti mediis, quæ nobis tribuit, ut re ipſa ſalvemur.

Ita, Auditores, ut ſalutaris fiat metus, quem nobis injicit cogitatio Myſterii adeo formidabilis, oportet mutare ſolum cauſam, & objectum. Quin nos terreant Judicia Dei, quæ intelligere non valemus, illius curæ noſmet tradamus, & in bonitate illius confidamus, & depoſitâ temerariâ præſumptione, quæ efficit, ut ſecuri vivamus tot inter laqueos, & ſalutis noſtræ inimicos; noſmet ipſos vereamur. Hoc erit hujus ſermonis argumentum, & partitio.

Vide in Tomo III. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: PERDESPERATIO.

Ego ſum Paſtor bonus, cognoſco oves meas, & cognoſcunt me meæ. Joan. 10.

II. Argum. De cura & zelo ſalutis proximi. — Non eſt, cur miremur, Fideles Jesum Christum in Evangelio Paſtoris nomen aſſumere: quandoquidem hoc nomen optime exprimit officium quod exercuit in terra, & infinitam charitatem, quam pro hominibus habet in Cœlo. Hic eſt Paſtor bonus, qui cognoſcit oves ſuas, & eas ſua regit Providentia; ita ut ne unus quidem ex prædeſtinatis ab illo rapiatur illi. *Et nemo rapiet oves de manu mea.* Ipſe eas paſcit non ſolum pane, Angelorum manu ſubacto, ſed Angelorum ipſorum eſca, ſuo videlicet Corpore, & Sanguine: & denique illas adeo vigili cura tuetur, ut jure dici poſſit, in hoc uno Paſtoris nomine alios omnes contineri titulos, qui ardentem illius erga homines charitatem oſtendunt.

Sed credite, Auditores, nullum eſſe nomen, quod Deus libentius hominibus communicaverit, & cujus plures participes ſint, quàm nomen iſtud Paſtoris. Hunc in lege veteri impertiit Regibus, & Principibus, imprimens illis caracterem auctoritatis in populos, quos ovium inſtar deducere debent, ac tueri. Salvator illud Apoſtolis ſuis, eorumque Succeſſoribus communicavit, qui invigilare tenentur ſaluti animarum ſibi creditarum, & quorum rationem coram Deo ſunt redituri. Nonnulli Sancti Patres hoc etiam intelligunt de Patribus familias, qui habendi ſunt tamquam Paſtores in domo ſua; & alii denique hoc nomen tribuunt omnibus fidelibus, qui ſinguli aliorum ſaluti mutuo conferre aliquid debent, per zelum ſalutis eorum juxta illud Spiritus ſancti effatum: *Mandavit unicuique de proximo ſuo.* Eccleſ. 17.

In hoc immorari hodierna die fert animus, ut vobis ſuadeam, nullum non movendum eſſe lapidem, ut prohibeamus fratrum noſtrorum perniciem, & curas omnes impendamus, ut eos ab omnibus vitiis avertamus; verbo dicam, ut noſmet excitemus ad efficiendum, ut conſiliis, hortationibus, correctionibus, & potiſſimum verò exemplis acti cogitent de ſalute ſua.

Poſita igitur hac obligatione omnibus quidem generatim communi, ſinguli autem in particulari ſecundum cujuſcumque ſtatum, conditionem, & vires, habita ratione talentorum, quibus quiſque a Deo donatus eſt; fert animus, ut vos impellam ad perfungendum hoc munere ubi veſtra ſalus agitur, non ſecus ac proximi veſtri, vobis exhibere

Primùm rationes, quæ mihi validiores videntur ad inflammandum hunc zelum fere prorſus extinctum in pleriſque Fidelium.

Secundò verba facere de qualitatibus, & conditionibus, quas zelus iſte habere debet, ut ſatisfiat huic officio quod æquiſſimum eſt, & maxime neceſſarium. Quæ erit ſermonis partitio.

Ego ſum Paſtor bonus. Bonus Paſtor animam ſuam dat pro ovibus ſuis. Joan. 10.

III. Argum. De officiis Præſulum, & omnium Paſtorum Eccleſiæ. — Non ſufficit Jesu Christo aſſumere ſibi hoc amabile Paſtoris nomen, verum proponit etiam nobis ideam boni Paſtoris, & oſtendit ſe illam ad unguem explevisse, & jure optimo dixiſſe: *Ego ſum Paſtor bonus.* Paſtor iſte eſt, qui ponit animam ſuam pro ovibus ſuis, qui vigilat, ut eas tueatur, qui oves ſuas cognoſcit, qui ambulat ante illas ad oſtendendam viam, qui ubi deerraverint, in ovile reducit; verbo, qui numquam illas derelinquit. At egregie hoc Jesus Christus peregit: hoc ille teſtatur: Ego cognoſco oves meas; illas tueor, *& animam meam pono pro ovibus meis.*

Satis intelligitis, Auditores, imaginem hanc, quam Jesus Christus nobis in Evangelio proponit præſertim convenire Præſulibus, & iis, quibus contulit Deus in Eccleſia ſua ſpiritualem poteſtatem. Jesus Christus eſt Paſtor bonus. Nam aliis utar rationibus, ut probem hunc titulum ipſi deberi, niſi iis, quas ille in noſtro protulit Evangelio.

Primùm eſt Paſtor bonus, quia eò uſque ſuas oves amat, ut ponat pro illis animam ſuam.

Secundò, invigilat earum ſecuritati, & numquam eas derelinquit.

Tertiò quærit oves, quæ deerraverunt, & nihil intentatum relinquit modò illas cogat in paſcua.

Paſtores Jesu Christi locum tenentes, ejus exemplum ſecuti diligere debent gregem ſuum, quantum ipſe dilexit, omnia, quæcumque poſſunt, illi procurare bona, & viam ſternere in Cœlum tum bonis exemplis, tum doctrinis, & ſalutaribus monitis. Debent, ut ille, ovium ſuarum invigilare ſecuritati; earum vitæ rationem regere, moreſque componere. Cavere debent, ne quando a recto tramite aberrent, & ſe trahi perniciosis Mundi placitis, patiantur. Verbo, numquam ab illis oculos amovere, eaſque debet tueri, ſi quid moleſti illis accidat. Etenim, ut Sanctus Petrus inquit: *Adverſarius veſter diabolus circuit quærens quem devoret*: Dæmon infenſiſſimus hoſtis circuit, & quærit inceſſanter aliquem veſtrum, quem rapiat, mactet, & occidat. Paſtores denique omnes curas ſuas, ac ſollicitudines debent impendere, ut quærant oves, quæ deerraverunt, & ambulant in tenebris peccati. Ante illas currere debent, ubi aufugiunt; & nihil inauſum, intentatumque relinquere, ut eas in Domini ſepta reducat; videlicet efficere, ut pietatem amplectantur, & rebus in omnibus earum ſanctificationi conſulere. Hæ tres ſunt circumſtantiæ, quæ paucis ſermonis hujus partitionem indigitant. 1. Petr. 5.

Vide in Tomo IV. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Zelus, *& in To. II. Titulum:* Ecclesiasticus.

PRO TERTIA DOMINICA

POST PASCHA.

Amen, Amen dico vobis: quia plorabitis, & flebitis vos, mundus autem gaudebit. Joan. 16.

I. Argum. De proſperitate impiorum. — Dissimilis iſta diviſio, quam facit Dei Filius in Evangelio, bonorum, malorumque hujus vitæ, non ne videtur abnormis, Auditores lectiſſimi? Hæc ex quorundam Patrum ſententia ſpecies eſt Teſtamenti, quod facere placuit Salvatori antequam ex hac excederet vita; ſed ſæculi prudentia, quæ cenſoriam notam affigit mandatis æternæ Sapientiæ illis adverſatur. Numquid, ait, in hoc diviſione rite Juſtitiæ leges ſervantur? Juſtis ærumnas, & lacrymas legare, impiis verò gaudia, & conſolationem? Proſperitatem filiis tenebrarum, & Filiis lucis adverſitatem & infortunia; mundanis requiem, tranquillitatem, ſuorumque votorum cumulum, Sanctis verò labores, & perſecutiones?

Cæca Mundi Sapientia damnat partitionem ideo inæqualem, quæ ſibi videtur injuſta. Viri boni nonnumquam conqueruntur cum Rege Propheta: *mei autem pene moti ſunt pedes pacem peccatorum videns*; Imbecilles, parumque ſtabiles in virtute ſcandalizantur, & muſſitant; impii verò ſua ſorte contenti lætantur eo ſtatu, quem ſibi delegerunt, præferentes Mundo potius ſervire, quàm Deo, qui non niſi Cruces, & tribulationes ſuis polliceri videtur. Cæca ſæculi prudentia, quam parum Dei vias noſti? Quam parvo in diſcrimine vera, falſaque bona ponis, & ignoras, quid melius ad veram deducat felicitatem!

Nolo, Auditores, divinæ Providentiæ conſilia ſcrutari in diſſimili hac agendi ratione, qua utitur illa erga fideles famulos, & infeſtiſſimos hoſtes: ſolum ubi alio in ſermone juſtis oſtenderim partem ipſorum eſſe præſtantiorem, ac ſignum paternæ curæ, hodierna die duplicem errorem auferre conabor eorum, quibus favet fortuna, & qui conſtanti proſperitate perfruuntur, quin aliqua interpelletur adverſitate.

Primus eſt, quod ſe beatos putant, quorum etiam beatitudini invidetur, cum interim nemo ſit magis deplorandus, neque in apertiori æternæ ſuæ calamitatis periculo verſetur.

Alter eſt, quod bona quibus fruuntur, habentur tamquam Dei benedictiones ſuper illos, & tamquam pignora peculiaris benevolentiæ, cum e contra nullum ſit apertius indicium divinæ iracundiæ, ideoque nullus reprobationis caracter melius connotatus, quàm proſperitas impiorum. Duæ veritates oppoſitæ duobus erroribus, quos impugnandos aggredior ſolidiſſimis rationibus, & conſtantiſſimis Chriſtianiſſimi ſententiis, quas in duabus Sermonis hujus partibus oſtenſurus ſum.

Vide in Tomo III. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Prosperitas justorum, et impiorum.

Gau-

Gaudebit cor veſtrum, & gaudium veſtrum nemo tollet a vobis. Joan. 20.

II. Argum. Diſcrimen inter Dei, & Mundi gaudium.

Jesus Christus in Evangelio de duplici Gaudiorum genere procul diſſimilium verba facit, de gaudio Mundi, videlicet gaudio inani, profano, criminoſo, quæ pars eſt reproborum; *Mundus autem gaudebit*; & Dei gaudio, quod purum eſt, ſanctum, & pars electorum; *gaudebit cor veſtrum*.

Eccleſ. 2. Principium lætitiæ peccatorum vanitas eſt, vel iniquitas: vanitas, quia hæc lætitia non eſt ſolida, & Salomone teſte, qui illam fuerat expertus, fallax eſt lætitia, & inſania mera. *Riſum reputavi errorem; & dixi gaudio, quid fruſtra deciperis?* Iniquitas etiam ſæpe fons eſt gaudii impiorum; nam ſicut Spiritus ſanctus ait, *lætantur impii cum male fecerint, & exultant in rebus peſſimis*. Prov. 2.

2. Cor. Fons gaudii Juſtorum eſt Spiritus ſanctus, qui a Sancto Paulo vocatur *Deus totius conſolationis*; & unus ex præcipuis fructibus ejus eſt vera lætitia. *Fructus Spiritus eſt charitas, & gaudium*. Galat. 5.

Job 20. Gaudium peccatorum breve eſt, quia totum continetur in puncto, in momento; *gaudium hypocritæ ad inſtar puncti*. Gaudium verò Juſtorum permanens, atque æternum; ſi enim velimus, illud nemo nobis eripere poteſt. *Gaudium veſtrum nemo tollet a vobis*. Joan. 20.

Ad leniendа ea verba, quæ dicit in Evangelio Jesus Christus bonorum, pravorumque portionem inſtituens, *plorabitis, & flebitis vos, Mundus autem gaudebit*, oſtendere volo

Primùm inter has lacrymas, exterioreſque cruces, bonos ſolidas invenire voluptates; & neminem beatiorem eſſe ſervientibus Deo.

Secundò cum Deus nos evocat ad ſerviendum ſibi, nos appellare ad animæ oblectamentum, & pacem cordis; *gaudebit cor veſtrum*. Ut duplicem hanc veritatem conſolatione plenam feramus in lucem, inde totam ſermonis partitionem efficiemus.

Vide in Tomo IV. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Servitus Dei.

Modicum, & videbitis me &c. Mundus gaudebit, vos verò contriſtabimini. Joan. 10.

III. Argum. De Tribulationibus.

Duo iſti loci ex eodem Evangelio deſumpti nullum inter ſe nexum, vel rationem habere videntur; cum Salvator per illos nuntiare voluerit Apoſtolis ſuis duo ſimul prorſus diverſa. Eorum autem, quæ fieri poteſt conciliatio, nobis præbere poteſt juſti ſermonis diviſionem, oſtendendo quidquid in hac vita vel patimur, vel pati poſſumus, modicum eſſe habita ratione

Primùm eorum malorum, quæ pati meremur ad expianda peccata a nobis patrata. Infernum, æternamque pœnam meriti ſumus, quam Deus nobis noſtra condonans crimina ſolum in tempoream convertit. Hanc ille gratiam largitus eſt, & nobiſcum hac uti dignatus eſt miſericordia. Facile eſt autem oſtendere, quidquid in hac vita pati poſſumus ſatisfacturi juſtitiæ Dei adeo crudeliter læſi, ſemper eſſe modicum, ubi cum meritis noſtris comparetur: *Modicum*.

Secundò, Modicum quoque eſt ratione eorum, quæ pro nobis paſſus eſt Deus, & quæ optare debemus pati, ut efficiamur ſimiles illi; unde oritur, Fideli ſemper ferendam eſſe crucem ſuam, neque ab ea perferenda niſi cum vita ceſſandum. Sancti Patres ſexcenta dixerunt in hoc argumento præſtantiſſima, & late aperitur campus diſſerendi de ſimilitudine, quam in hac re Fidelis habere debet cum Deo.

Tertiò, Modicum tandem eſt ratione gloriæ, quam præſtolamur, & quam paſſionibus noſtris poſſumus promereri. *Momentaneum, & leve tribulationis noſtræ, æternum gloriæ pondus operatur in nobis*. Hic fundus eſt, & 2. ad Cor. fons meritorum pro nobis; & deinde gloriæ cauſa. Quomodo vero poſſumus non proficere ex tot occaſionibus, quæ nobis objiciuntur Cœlum promerendi?

Vide in To. IV. Bibliothecæ Mor. Evang. Titulum: Tribulationes.

Modicum, & videbitis &c. Mundus gaudebit, vos verò contriſtabimini. Joan. 10.

IV. Argum. Tribulationes ſunt certa prædeſtinationis indicia.

Tribulationes ſunt certiſſimum, quod haberi poſſit in hac vita prædeſtinationis indicium, Namque ut Sanctus Paulus ait: *Quos præſcivit, & prædeſtinavit conformes fieri imagini Filii ſui. Quos prædeſtinavit, hos & vocavit, hos & juſtificavit, quos autem juſtificavit, illos & glorificavit*.

Primum quod operatur Deus cum illis, quos prædeſtinavit, eſt illos vocare, ut ſibi deſerviant; & hoc obtinet per tribulationes, quibus ab erroribus noſtris avocamur, & quæ nos Dei ſervituti ſubjiciunt.

Alterum eſt nos juſtificare, & ſanctificare, quod præſtat modo prorſus peculiari per tribulationes, quæ nos emundant, & conferunt ad perfectionem noſtram.

Tertiò denique illis gloriam largitur, quæ eò major erit, quò majora propter Deum in vita hac perpeſſi fuerimus.

Vide Titulum, quem ſuperius memoravimus.

PRO DOMINICA QUARTA
POST PASCHA.

Cum venerit Paraclетus, arguet Mundum de peccato, de juſtitia, & de judicio. Joan. 16.

I. Argum. De peccato omiſſionis.

Quodnam, amabo vos, Auditores, eſt peccatum illud de quo Spiritus ſanctus accuſaturus eſt Mundum, & propter quod mundus ſeveriori indagine judicandus eſt, & ſine ulla remiſſione damnandus? Equidem fateor paucos eſſe Scripturæ locos, quos explicaturi Patres abeunt in diverſa, & in quibus difficilius conſentiant. Eadem verba, quæ adjicit Filius Dei, cum ſint Myſteriis referta, quin faciliorem præbeant explicationem, veritatem celare videntur, & nobis recens negotium faceſſere. Tamen maximi eſt momenti id cognoſcere. *Arguet Mundum de peccato, de juſtitia, & de judicio*. Joan. 16. Quid enim hæc ſibi vult juſtitia, cui omnia exprobrabit? Et quid ſignificat hoc judicium, quod hunc Mundum ipſum ita noxium conſtituit, ut accuſari mereatur? Quodnam igitur hoc judicium eſt, ad quod reformandum Spiritus ſanctus adveniet? Omnes equidem explicationes, quæ horum verborum a Doctoribus fiunt, probo; omneſque morales veritates, quas inde Concionatores haurire conſueverunt; ſed per vos mihi liceat recentem adjicere explicationem, quæ non minus utilis eſt futura, & quæ locum mihi tribuit diſſerendi de argumento, de quo fortaſſe neminem loquentem audiſtis, cum nihilominus ſit in paucis neceſſarium. Æquo animo ſinite, me tot interpretationibus hujus loci recentem adjicere, & quin Evangelii ſenſum detorqueam, vos moneam, ut evitetis damnationem peccati, cujus longe plures rei ſunt, quamvis pauci animum advertant, & quod proinde cauſa eſt damnationis plurimorum, & eorum etiam, qui ſe ab omni culpa abeſſe arbitrantur,

Vos quidem non diſſentietis a me, ubi dixero vobis, me loqui velle de peccato omiſſionis. Opus eſt, ut Spiritus ſanctus de hoc nos arguat; etenim ſine luminibus ejus cognoſcere non valemus eos defectus, quos in officiis noſtris maximi momenti committimus. *Arguet Mundum de peccato*. Opus eſt, ut ille nos doceat deficere juſtitiam illam, quæ omnia munera ſua minime adimplet, *Arguet Mundum de juſtitia*. Denique opus eſt, ut corrigat judicium noſtrum de rebus illis, quas ſæpe leves eſſe putamus; ſed quæ infinite nos coram Deo nocentes conſtituunt,

De hujuſmodi peccatis omiſſionis verba facere fert animus; quamobrem totum Sermonem hunc ad duplicem redigo veritatem, quæ illius partitionem conſtituet,

Prima Veritas eſt, peccata omiſſionis eſſe illa, in quæ plerique labuntur, & proinde illa, quæ ſunt cauſa interitus, & damnationis plurimarum animarum; eo quod facilius patrantur, minus caute, & multifariam; quod erit punctum primum.

Veritas altera; Peccatum hoc, quod adeo facile committitur, tamen difficillime corrigi, & quamvis leviſſimum exiſtimetur, illud eſſe tamen, quod infrequentius a Deo condonatur, & quod ſeveriori trutina ad examen vocabitur. Hoc peculiarem flagitat attentionem.

In Tomo III. Bibliotheca Moral. Evangel. vide Titulum: Peccatum Mortale.

Cum venerit Paraclетus, arguet Mundum de peccato, de juſtitia, & de judicio. De peccato quidem, quia non crediderunt in me. Joan. 16.

II. Argum. De Modica Fide quæ eſt in Mundo.

Verum eſt, Fideles non deeſſe peccata quædam, quæ ſunt adverſus Spiritum ſanctum, & quæ neque in vita hac, neque in altera dimittuntur, cujuſmodi eſt ſalutis noſtræ deſperatio, & voluntaria in morte impœnitentia; ſed non hæc ſola ſunt, de quibus ille Mundum redarguit: quoniam pauci ſunt, qui ad hunc impietatis exceſſum perveniant; neque redarguet ſingulorum fallacem juſtitiam, hoc eſt hypocriſim, & inanem probitatis ſpeciem, quæ fucum fecerit oculis aliorum; neque judicia, vel injuſta de aliis facta, vel minus æqua per ſecretam ſuperbiam facta de ſe. Quodnam ergo eſt hoc ita latentis peccati genus? Hoc ægre conjectando aſſequeremur, niſi Deus ipſe illud nobis aperuiſſet: *De peccato quidem,*

quia

... haec
mundo non eſt minus Sancta, quàm vera, dubitari non poteſt, quo minùs ii, qui non ſequuntur leges, & regulas, quas nobis præſcribit, ſe profiteantur æque inimicos illius ac illi, qui eaſdem verbis impugnant.

Nonne mirum videtur, Auditores, in Chriſtiana Religione, quæ adeò late patet fortaſſe numquam minus extitiſſe fidei, quàm hoc tempore, & fidem numquam fortaſſe magis oppugnatam fuiſſe?

Ad hanc probandam veritatem, quæ paradoxum videtur, aliam, quæ certiſſima eſt, ſupponendam credo; quandoquidem ipſe Spiritus ſanctus eam docet; videlicet per bonam vitam, & opera ſancta, non autem ſimpliciter per eam profeſſionem, quæ fit extrinſecus, judicium eſſe ferendum de vera fide, quemadmodum de cauſa ex ejus effectibus fertur judicium. *Oſtendam tibi ex operibus fidem*. Hinc fit, Auditores ut ſi hinc quidem hanc inſpicimus regulam, inde verò ad examen vocamus vitam, & actiones plerorumque Chriſtifidelium, metuere non debeam quominus afferam, infeſtiſſimos fidei inimicos eſſe ipſos Chriſtifideles, & fidem ab illis graviſſimum bellum ſuſtinere.

Jacobi 2.

Tres afferam rationes, ex quibus fiet tote Sermonis hujus partitio.

Prima eſt, malos Chriſtianos actionibus ſuis oſtendere non plus fidei eſſe ſibi, quam Ethnicis, qui pertinaciter nihil credere volunt, licet tot illis afferantur certiſſima argumenta, quæ veritatem noſtræ Religionis evincunt.

Altera eſt, illos fidei ſuæ abrenuntiare, poſtquam profeſſi ſunt illam, veluti Hæretici, & ii, qui propter metum ſuppliciorum, vel per effuſionis licentiæ ſpiritum, miſere Apoſtatæ facti ſunt.

Tertia denique, illos per nequitiam morum ſuorum perſequi fidem ſuam crudelius, quàm olim fecerint Tyranni, qui illius quærebant excidium. Verbo, dico, malum Chriſtianum præ ſe ferre, nullam ſibi fidem eſſe, ſe illi nuntium mittere, poſtquam ſuſcepit; ſe illam perſequi, & quantum in ipſo eſt, in ſe, & in aliis evertere. Quod vobis probaturus ſum in tribus partibus hujus ſermonis.

Vide in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: FIDES, *ubi quaſdam invenies locos huic argumento inſervientes.*

Cum venerit Paraclerus arguet Mundum de peccato, de juſtitia, & de judicio. Joann. 16.

III. Argum.

[illegible]

Si Spiritus ſanctus ſuavitas eſt, & conſolatio, ex quo Conſolatoris nomen illi factum eſt, cur nam, Fideles, in terras venturus eſt cum minis, & probris contra Mundum, qui cauſa eſt omnium peccatorum, & qui eſt quoddam veluti compoſitum iniquitatum per tres concupiſcentias, quæ ſunt veluti elementa Mundi hujus perverſi, ac reprobati? *Quidquid eſt in Mundo, eſt concupiſcentia oculorum, concupiſcentia carnis, & ſuperbia vitæ.* Mirum eſſe non debet, Filium Dei palam aſſeruiſſe, ſe non eſſe de hoc Mundo, & ſe e Mundo ſemper habitum fuiſſe tamquam inimicum, ex quo ipſe nobis cauſam aperuit, propter quam ipſum oderat Mundus; quia ſcilicet ſuum prædicans Evangelium palam fecit, omnia Mundi opera mala eſſe, & plena nequitiæ, injuſtitiæ, & impietatis: non miror ſi in hodierno Evangelio JESUS CHRISTUS, non poſtremum Spiritus ſancti officium, cum ipſe illum miſerit in terram, cumque affluenter Apoſtolis ſuis communicaverit, futurum, arguere Mundum de peccato. *Cum venerit Paraclerus, arguet Mundum de peccato.*

Illud autem miror, Fideles, poſtquam receperunt lumina Sancti Spiritus, poſtquam audiverunt probra, & invectivas illius contra Mundum, poſtquam didicerunt ab Apoſtolis, & præcipue a Sancto Jacobo, quod quicumque eſſe voluerit amicus hujus Mundi, inimicus Dei conſtituitur; poſt hæc inquam, Fideles, miror ſibi perſuadere, ſe poſſe ſimul ſervire Deo, & Mundo; ſemperque huic adhærere, quod Spiritus ſanctus arguit, & damnat triplici ex cauſa, quæ ſermonis hujus partitionem conſtituent.

Primùm Mundus videri non poteſt, quin illius amore capiamur; nos ſeducit, nos allicit, nos attrahit, & tandem ſibi ita cor noſtrum devincit, ut vix ab illius illiciis noſmet tueri valeamus, & re ipſa citra peculiarem Dei gratiam lenociniis ejus reſiſtere non poſſimus.

Secundò, illius amore capi non poſſumus, quin illum ſequamur, videlicet quin noſmet moribus ejus aptemus; quin illi diſplicere, & in illius offenſionem incurrere vereamur, & ideo, quin Mundani efficiamur.

Tertiò, illum ſequi non poſſumus, quin ruamus in interitum: hæc enim via lata eſt, quæ ducit ad Mortem.

PRO QUINTA DOMINICA
POST PASCHA.

Uſque modo non petiſtis quidquam in nomine meo. Petite, & accipietis. Joan. 16.

I. Argum.

De Oratione facta in nomine J. C.

HÆc amabilis eſt exprobratio, qua Dei Filius in hodierno Evangelio redarguit Apoſtolos, qui nondum quidquam in nomine ejus petierant; quandoquidem hæc proficiſci nequit niſi ab exceſſu benevolentiæ, vel ſinceri deſiderii illius efficiendi beatos ſuggerendo medium, quo id aſſequi poſſunt, videlicet orationem in illius nomine faciendam: *Uſque modo non petiſtis quidquam in nomine meo*. Hoc tamen, Auditores, erat ſatis palam modicam illorum increpare fidem; ſi enim vere illius cognoviſſent virtutem, profecto uſi fuiſſent facultate, quam apud illum obtinebant, id quod optandum ipſis erat, conſecuturi. Hoc erat illis dicere ſe parum in ipſum confidiſſe; quandoquidem veriti fuerant, ne preces ipſorum benigne exciperentur, poſtquam illos ſibi Apoſtolos delegerat, ac toties ſui amoris ſpecimina illis præbuerat. Hoc denique erat eorum inſcitiam reprehendere, quandoquidem uti neſciebant oblata occaſione proficiendi, cum ille, cujus opera uti poterant, eſſet omnipotens.

Eſto quidem, hi fuerint ſenſus Apoſtolorum, ſed non abhorret a fide, illos, cum nondum illuſtrati fuiſſent luminibus Spiritus ſancti, quod deinceps accidit illis, ignoraſſe quid ſibi petendum eſſet, nec quomodo petendum; ut eo modo peterent, quo repulſam non eſſent laturi. Hæc enim duo illa ſunt, de quibus Salvator illos erudiendi curam aggreſſus eſt, & in illorum perſona fideles omnes, & quid illis a Deo petendum eſſet precibus ſuis; & quomodo petendum. Itaque hic homo-Deus dignatus eſt illis hanc artem adeo admirabilem, perutilemque tradere, cujus univerſa præcepta ad puncta duo rediguntur, quæ ſermonis partitionem conſtituent.

Primùm videlicet, quid ſit petendum; quod fuſius tradidit in Oratione Dominicali, quæ eſt tamquam ceterarum exemplar.

Secundùm, modus, quo petendum eſt; quod prolixius docuit cum per certos Canones quos tradidit, tum per parabolas, & ſimilitudines, ne qua nobis relinqueretur dubitatio de re tanti momenti. Initium ergo faciamus e primo, quod aperit ea, quæ ſunt petenda.

Vide in Tomo III. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: ORATIO.

Uſque modo non petiſtis quidquam in nomine meo; petite, & accipietis. Joan. 16.

II. Argum.

Deus nobis poſtulata concedit ob tres cauſas propter quas ab hominibus reſpuuntur.

Quæ tria efficere conſueverunt, ut homines, ſi quid umquam ab illis quæratur, preces noſtras rejiciant, eadem ſunt, propter quæ Deus precibus noſtris ſubſcribit, immo quæ etiam exigit tamquam neceſſarias orationis noſtræ conditiones, ſine quibus preces ipſæ tantum abeſt, quod Deo ſint acceptæ, ut imo nos nocentiores efficiant.

Prima eſt, cum petimus magna, quæ vires eorum, e quibus petuntur, ſuperant, eorumque excedunt facultates. Jure enim homines preces noſtras rejiciunt, Non ita Deus; e contra illum oſtendimus ab eo quærentes ea, quæ ſunt nihili, cujuſmodi ſunt bona temporalia, ſaltem quædam; ſed vult ab ſe digna ſe peti, gratias, æternam beatitudinem, omnes Cœli divitias & Dei ipſius poſſeſſionem. Petitiones noſtræ modum excedere nequeunt; quandoquidem plura nobis pollicitus eſt, quàm quæ optare valeamus.

Altera eſt, cum preces noſtræ nimia urgent, ac importunæ ſunt. Hoc quidem nobis diligentiſſime cavendum eſt, cum aliquid ab hominibus imploratum laboramus. Sed a Deo nihil vel nimis crebro, vel nimia cum feſtinatione petere poſſumus; quandoquidem non concedit gratias, favoreſque ſuos niſi petentibus cum fervore, ardentique deſiderio illos obtinendi.

Tertiò: cum preces non fiunt opportune, & cum illi, quem precamur, non vacat nobis aures præbere, vel alia animo illius obverſantur, quæ cum petitionibus noſtris conciliari non poſſunt, cavendum eſt nobis: Sed Deus in ſingulas horas, & momenta paratus eſt, nobiſque ad illum confugere licet; imo nos excitat ad petendum, atque ſuos increpat Apoſtolos, & fortaſſe nos aliquando increpabit, quod ab eo nihil petierimus.

Conſule in loca quem ſuperius memoravimus Titulum: ORATIO.

Uſque

Uſque modo non petiſtis quidquam in nomine meo; petite, & accipietis. Joan. 16.

III. Argum. — Cur Deus preces noſtras non audit.

Cur ſæpè Deus preces noſtras non audit? Quare inutiles ſunt, & carent effectu? Hoc triplici verbo docet Sanctus Auguſtinus, quæ erunt ſermonis partitio; *Mali petimus, Mala petimus, Male petimus.*

Primum. Cum oramus tales non ſumus quales eſſe deberemus. Sumus in peccato, & quin inde emergere adpitamur, gratias deprecamur, quas ſuis tantum deſtinat amicis. Si quid impetrare cupimus, vel eſſe debemus in gratia, vel in voto in eam revertendi.

Secundò. Licet in gratiæ ſtatu verſemur, quin ſaluti noſtræ utilia petamus, vilia, & nullius pretii petimus votis noſtris indigna; quamobrem ſpiritualia petenda ſunt, & digna Dei, a quo petuntur, magnificentia.

Tertiò. Male petimus, neque eo modo, quo Deus orandus eſt, videlicet cum humilitate, fervore, & perſeverantia; quæ ſunt conditiones, quibus preces noſtræ ſunt conſociandæ.

Vide locum ſuperius memoratum,

Uſque modo non petiſtis quidquam in nomine meo; petite, & accipietis, Joan. 16.

IV. Argum. — Tria, quæ preces noſtras Deo accepta reddunt.

Oraturis tria ſunt præcavenda, quæ ſi deſint, metuendum eſt, ne repulſam patiamur.

Primò. A quo petimus, & ad quem confugimus gratiam impetraturi. Ad Deum nempe, Supremam Majeſtatem, quæ nobis aures præbere dignatur; ideoque cum reverentia, cum humilitate, & noſtræ miſeriæ præfatione noſmet illi præſentare debemus.

Secundò. Quæ ab illo petenda ſint? Hæc ille nobis in Dominicali Oratione præſcripſit. Ea quæ ad illius quidem gloriam, noſtram verò ſalutem pertinent.

Tertiò. Quomodo petenda ſint? ſcilicet cum confidentia, fervore, reſignatione, & potiſſimum cum perſeverantia.

Vide locum eumdem,

IN ASCENSIONE DOMINI,

Et Dominus quidem Jesus, *poſtquam locutus eſt eis, aſſumptus eſt in Cœlum.* Marc. 16.

I. Argum. — Salvatoris Aſcenſio ſpei noſtræ fundamentum.

ECCE tandem, Auditores, felicem exitum laborum Salvatoris Mundi, & glorioſum terminum itineris ejus, quo nomine illum Sanctus Bernardus appellat; poſtquam enim de Cœlo in terram propter ſalutem hominum deſcendit, & poſtquam magnum illud opus abſolvit, hodierna die terram relinquit reverſurus in Cœlum. Beatam diem! qua Cœlum, quod per tot ſæcula clauſum erat, tandem aperitur ad ingreſſum præbendum huic Homini-Deo victoriam de morte, omnibuſque inferorum poteſtatibus referenti. Diem triumphalem! cujus pompa, & apparatus reſpondet Majeſtati hujus Regis gloriæ ad remuneranda opprobria, & contumelias, quas amoris noſtri cauſa ſubire dignatus eſt. Diem lætitiæ, & conſolationis! quandoquidem ſpem facit, nos quoque ingreſſuros in hoc regnum æternum, cujus poſſeſſionem pro ſe, ſimul ac nobis Salvator adit poſſeſſionem.

Ita, Fideles, Dei Filius in aliis omnibus Myſteriis voluit hominum utilitatem cum ſui nominis gloria conciliare: quæ agendi ratio numquam magis, quàm in hac enituit occaſione: quippe felicitas noſtra conſequitur illius felicitatem: in Cœlum aſcendit, ut nos illuc trahat; illud ſibi comparavit, ut nobis præberet jus eò contendendi; & illuc aſſumptus eſt coram Apoſtolis ſuis, ut excitaret in illis ſpem illuc ad ejus exemplum perveniendi. Quamobrem hodierna die Filii Dei Aſcenſio haberi poteſt, non tamquam gloriæ ſuæ poſſeſſio, ſed tamquam ſpes noſtræ.

Primùm, quia illius eſt præſtantiſſima cauſa, ac ſolidiſſimum fundamentum.

Secundò, Quænam eſſe debeat ſpes a nobis concipienda videntibus Salvatorem in Cœlum ſublatum, & quomodo regenda ſit, ut fiat medium, quo nos quoque aliquando aſcendamus, noſmet corde, & affectu ex hac vita attollentes. Hæc erit Sermonis partitio, qui Myſterium hoc in diſciplinæ praxim convertet, cujus uſus familiaris eſſe debet Chriſtifideli.

Pars prima.

Dico Aſcenſionem Domini ſolidiſſimum eſſe fundamentum, & validiſſimam ſpei noſtræ rationem, ſi mecum tria velitis animadvertere, quæ in hoc argumento ſunt maxime propria, & obvia. 1. Dei Filium nobis acquiſiviſſe jus contendendi in Cœlum, quo ille prior ingreſſus eſt, & cujus aditum nobis reſeravit tot ante ſæcula clauſum. 2. In hac Aſcenſione nobis etiam oſtendit viam, quæ nos adducit in Cœlum, & vitam; videlicet humiliationem, & paſſiones, per quas meritus eſt attolli, & gloria coronari: *Videmus* Jesum *per paſſionem gloria, & honore coronatum*; ut Apoſtolus loquitur. 3. Salvator in Cœlum aſcendens, & ſedens ad Patris ſui dexteram ipſe nobis neceſſaria ſuppeditat auxilia, ut ad gloriam, quam ipſe nobis comparavit, perveniamus. — Ad Hebr. 2.

Pars altera.

Ut autem innoteſcat, quænam eſſe debeat ſpes Chriſtiani, aliquando poſſidendi Cœlum, ſupremumque bonum, cujus Dei Filius per Aſcenſionem ſuam jus nobis comparavit; conſiderandæ ſunt nobis conditiones, & qualitates ſpei generatim; eæque applicandæ peculiariter huic Aſcenſionis Myſterio. 1. Præſupponit deſiderium, quod ab ea ſeparari non poteſt, Sanctus Thomas ait. 2. Poſtulat animum, & generoſum conatum ad acquirendum bonum difficile, quod illius objectum eſt. 3. Illam ſubſequitur certa lætitia, quæ poſſeſſionem præcedit, & quæ efficit, ut in anteceſſum eo perfruamur. Hic proprius eſt caracter Chriſtianæ Spei, quem Dei Filius in Cœlum aſcendens impreſſiſſe videtur in corde diſcipulorum ſuorum, & qui connotatus eſt in Evangelio per circumſtantias pompæ illius, cujus ſpectatores fuerunt.

Vide in To. II. Bibliotheca Myſt. Theol. Titulum: Ascensio.

Et Dominus quidem poſtquam locutus eſt eis, aſſumptus eſt in Cœlum. Marc. 16.

II. Argum. — Ideo Filius Dei aſcendit in Cœlū quia deſcendit in inferiores partes terræ.

Argumentum quod mihi videtur æquius, & maxime accommodatum huic Myſterio, & quod locum præbet pluribus animadverſionibus ad Mores ſpectantibus, illud eſt, quod nobis ſuggerit Sanctus Paulus, cum aſſerit Jesum Christum ideo ad Cœlorum verticem aſcendiſſe, quia primum uſque ad infimas terræ partes deſcenderat; innuens, quantum Dei Filius in Mundo cum viveret, humiliavit ſe, tantum per glorioſam Aſcenſionem ſuam fuiſſe exaltatum. Ubi Sanctus Thomas advertit, ipſum tribus potiſſimum in rebus ſe ſe humiliaſſe, quæ conſequenter fuerunt tamquam totidem gradus elevationis in hoc glorioſo Myſterio, & quæ Sermonis hujus partitionem conſtituent.

Primùm humiliavit ſe ratione loci, deſcendens uſque ad profundas terræ abyſſos, & ad compenſandam admirabilem hanc humiliationem ſublatus eſt uſque ad Cœlorum verticem.

Secundò humiliavit ſe in honore, & exiſtimatione ſua perpeſſus omnes contemptus, injurias, & excogitabiles contumelias, atque ut inquit Propheta, opprobriis ſaturatus. In hoc autem Myſterio Rex eſt gloriæ, & magnificentiſſimo triumpho decoratur.

Tertiò humiliavit ſe habita ratione ſuæ poteſtatis, quandoquidem ſubjecit ſe univerſis terræ poteſtatibus; Sed in hoc Myſterio ſupremam adipiſcitur poteſtatem ſuper omnia creata. *Data eſt mihi omnis poteſtas in Cœlo, & in Terra.* — Matth. 28.

Vide locum ſuperius memoratum.

Et Dominus quidem Jesus, *poſtquam locutus eſt eis, aſſumptus eſt in Cœlum*. Marc. 16.

III. Argum. — J. C. per Aſcenſionem ſuam nobis aperit Cœlū, & ſpem præbet illuc ingrediendi.

Jesus Christus per Aſcenſionem triumphalem ingreditur in poſſeſſionem debitæ ſibi gloriæ, ſimulque obtinet nomen glorificatoris hominum, pro quibus aſcendit in Cœlum, quemadmodum pro illis illinc deſcenderat. Profecto tria requirebantur, ut glorioſum hunc Glorificatoris titulum ſibi compararet.

Primùm, Aperit Cœlum, quod hactenus clauſum fuerat omnibus hominibus, ubi oſtendendum eſt, quomodo hoc fuerit, & quomodo præter ipſum erat nemo, qui hoc facere poſſet.

Secundo, opus erat ut certam nobis adſtrueret ſpem, illuc ingrediendi; quænam eſſe debebat hæc ſpes & in quo fundata.

Tertiò, opus erat ut illuc noſtra attraheret deſideria: ibi enim theſaurus noſter eſt, ideoque ibi quoque decet eſſe cor noſtrum, ſicut ipſe ait. Hoc autem ex Salvatoris Aſcenſione percipimus: Cœlum modò patet, & in nobis ſitum eſt, illuc ingredi: per hoc certam habemus ſpem fore ut ibi admittamur meritis hujus hominis-Dei innixam. Ille nos eò trahit, vel ſaltem trahere debet per ferventia deſideria; quoniam hic locus eſt noſtræ quietis, ubi perfecta fruemur beatitudine; & hæc eſt cauſa propter quam Sanctus Leo Aſcenſionem Filii Dei hominum elevationem, & glorificationem appellat.

Vide locum eumdem,

Et Dominus quidem Jesus poſtquam locutus eſt eis, aſſumptus eſt in Cœlum. Marc. 16.

IV. Argum.

Salvator adit poſſeſſionem Regni Cœlorum. Pſal. 23.

In hoc Myſterio Salvator hominum vere eſt Rex gloriæ; quem titulum illi tradit Pſalmiſta Prophetico Spiritu de illius Aſcenſione locutus. *Quis eſt iſte Rex gloriæ? iſte eſt Rex gloriæ.* Idque triplici ex cauſa, quæ tres hujus Sermonis partes conſtituent.

Primum, quia poſſidet Regnum Cœlorum titulo acquiſitionis, qui procul dubio titulus eſt glorioſiſſimus, ſed uni Filio Dei debitus, qui illum adeptus eſt per ſolam virtutem, & ſumptum Sanguinis ſui; qui ſolum ſibi magnam hanc acquiſitionem comparavit, quia gloriam cum aliquo partiretur, ut victores alii, qui victoriarum ſuarum debitores ſunt Ducum ſuorum virtuti, ac militum fortitudini. Ipſe unus pugnavit, ipſe unus erogavit ſumptus, ipſe unus denique ſibi viam in Cœlum antea inacceſſum aperuit.

Secundò per modum, quo adit Regni hujus poſſeſſionem; modum videlicet, quo & illuc ingreditur, & quo illic excipitur; videlicet triumphans, cum honorifico Sanctarum animarum apparatu, quas de captivitate liberavit, Spirituumque beatorum occurrentium obviam illi in nube fulgida, quæ loco eſt currus triumphalis, & cum eo omni apparatu, qui maxime ejus meritum, & perſonæ dignitatem decebat.

Tertiò per ſupremam, quam exercet poteſtatem; bonum enim, & commoda, quæ procurat ſubditis ſuis; dona, & gratias, quæ illis largitus, & quæ illi impoſterum operaturi ſunt; hæc omnia mirifice in ipſius gloriam cedunt &c.

Vide locum, de quo ſupra.

PRO DOMINICA

INFRA OCTAVAM ASCENSIONIS.

Ille teſtimonium perhibebit de me, & vos teſtimonium perhibebitis. Joan. 5.

I. Argum.

Contra humanum Reſpectum, qui vetat ne perhibeamus teſtimonium noſtræ Religionis, & fidei.

EN, lectiſſimi Auditores, duo eximii effectus Spiritus Sancti, de quibus hodiernum loquitur Evangelium, & qui in duplici continentur teſtimonio, quod prohibiturus eſt de perſona Filii Dei. Primum interius eſt, quod per ſe immediate faciet, & per ſecretam operationem in cordibus ſub fidei jugo captivandis. *Ille teſtimonium perhibebit de me*; Alterum verò exterius eſt, ab Apoſtolis perhibendum, qui palam Deum ſuum profitebuntur illum eſſe, quem antea non audebant pro Magiſtro cognoſcere. *Et vos teſtimonium perhibebitis.* Ita ut qui de illo ſcandalizati ſunt, vel qui illum in morte negaverunt propter metum hominum; illum audacter confeſſuri ſint in rotis, & eculeis: qui non audebant ſe vocare ejus Diſcipulos, primi omnium perhibituri ſint teſtimonium doctrinæ illius; illi, quos puduit ſe eumdem ſecutos eſſe, palam profeſſuri ſint coram Judicibus, atque Tyrannis, ſe nolle vivere, aut mori niſi propter illum, & effuſionem Sanguinis ſui vocatum iri Martyrium, videlicet ſuæ fidei, ac religionis teſtimonium. Hæc autem duo teſtimonia interius nempe, ac exterius arcte adeo ſibi conjuncta ſunt, ut audeam dicere alterum ſine altero eſſe non poſſe; unde inferri poteſt eum qui timet, & quem pudet profiteri, quod eſt; videlicet, timentem palam facere ea, quæ fides, & Religio ipſum facere jubent, non eſſe vere Chriſtianum. Hunc, ut videtis hominum metum, qui vulgo reſpectus humanus vocatur, hodierna die perſequor.

Sunt, Auditores, duo vitiorum genera prorſus ſibi oppoſita, & ex æquo metuenda in virtutum praxi, & actionum Chriſtianarum exercitatione, videlicet vanitas, & humanus reſpectus, quæ vocare poſſum ſcopulos, in quos alliſa plerumque mortalium virtus naufragium facit. Duo hæc vitia ſibi ex diametro adverſantur: Per alterum enim omnia fiunt, ſicut Dei Filius teſtatur, *ut videantur ab hominibus*; & Alterum vetat, ne quid fiat, præ timore, ne hoc ab hominibus videatur. Alterum quærit lucem, & virtutem exercet, non tantum propter ipſam, quantum propter honorem, & exiſtimationem, quæ illam ſubſequitur; Alterum verò latet, & pudore ſuffunditur non quia bonum eſt, ſed propter verecundiam, & commentitium dedecus, quod virtuti inhærere arbitratur. Alterum jugulat omnes productiones virtutis, ſimulac erumpere incipiunt; & alterum vetat, ne lucem videant, eaſque mactat in corde, ubi conceptæ fuerunt; Alterum denique eripit gloriam Deo, cui debita eſt, alterum verò prohibet, ne tribuatur illi. Quamvis autem hæc duo vitia ſint æque metuenda, & alterum non minus altero vetet, ne perhibeamus teſtimonium illud, quod debemus Deo, mihi ſatis erit hodierna die malo, quod magis urget, & uſitatius eſt hoc tempore, quo hominum plerique, quin ex virtutibus ſuis gloriam aucupentur, illos potius ſuæ fidei, & religionis pudet, & erubeſcunt coram hominibus adeo præclari nominis officio fungi.

Houdry Biblioth. univerſ. To. poſtremus.

Hoc in argumento, Auditores, fert animus oſtendere, eum, qui propter inanem hunc reſpectum, ineptumque timorem renuit perhibere Filio Dei fidei teſtimonium, quod expetit; hoc eſt, quem pudet palam hominis Chriſtiani muneribus fungi, ſibi expectare debere

Primùm fore ut Dei Filius illum recognoſcere abnuat coram Patre ſuo. *Qui me erubuerit coram hominibus, erubeſcam, & ego eum coram Patre meo.* *Luc. 9.*

Secundò, fore ut non mereatur hominum teſtimonium, quoniam videbit ſe ab hominibus contemptum, quibus placere conatur ſumptibus officii ſui.

Tertiò tandem non frui poſſe conſcientiæ ſuæ teſtimonio, quoniam hic humanus reſpectus illum in plurima crimina præcipitem daturus eſt. Hæ tres ſunt rationes quibus hodierna die utor, ſuaſurus, ut virtutem audacter profiteamini, & publicum perhibeatis veſtræ fidelitatis teſtimonium Domino, cui famulamini. Hoc erit argumentum, & hujus ſermonis partitio.

Vide in Tomo IV. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum; Respectus Humanus.

Venit hora, ut omnis, qui interficit vos, arbitretur obſequium ſe præſtare Deo. Et hæc facient vobis, quia non noverunt Patrem, neque me. Joan. 15.

II. Argum.

Nemo poteſt eſſe majorem Deo honorem teſtari, quam perferendo propter amorem illius.

De bona tribulatione locuti ſumus in Evangelium feriæ ſecundæ poſt Reſurrectionem in Dominicam.

Operoſum non eſt Auditores hanc vobis probare veritatem, neque enim majorem teſtamur generoſitatem, ab omni cupiditate alienationem, ac fidem Deo, quàm in tribulationibus; hæ ſunt conditiones præcipuæ, quæ magnum, perfectumque amorem oſtendunt; conditiones, quæ excellenter conjunctæ videntur in ipſa etiam erga Deum Charitate.

Primùm cum magno, & æquo animo omnes excipimus ærumnas, quæ ab ipſo proficiſcuntur; quia hic amor fortior eſt, & generoſior; namque illi placituri patimur, quidquid gravius eſt, atque acerbius.

Secundò, purior eſt, & ab omni cupiditate remotior: oſtendit enim, Deum amari, eique ſervitutem præſtari non propter hujus vitæ bona, neque ſpem terrenæ alicujus utilitatis.

Tertiò denique conſtantior, & fidelior eſt, quandoquidem cruces, & perſecutiones nequeunt nos ab illius ſervitute divellere. Paucis percurramus tria hæc ſui amoris argumenta, ex quibus intelligemus qualis ſit noſter, & qualis eſſe debeat amor veri Chriſtiani erga Deum, qui numquam magis nobis teſtatam reliquit amoris ſui magnitudinem, quàm cum paſſus, ac mortuus eſt pro nobis.

Vide in Tomo IV. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum; Tribulationes.

Cum venerit Paraclitus, quem ego mittam vobis a Patre; Spiritum veritatis, qui a Patre procedit; ille teſtimonium perhibebit de me, & vos teſtimonium perhibebitis. Joan. 15.

III. Argum.

De bono exemplo, quod eſt teſtimonium, quod Deo perhibere debemus, & quod ipſe expectat a nobis.

Jure optimo dixerat jam Salvator tres eſſe perſonas, quæ de ſe teſtimonium perhibebant in Cœlo: videlicet Pater æternus, Verbum Divinum, ſcilicet ille ipſe, & Spiritus Sanctus. *Tres ſunt, qui teſtimonium dant in Cœlo: Pater, Verbum, & Spiritus ſanctus.* *1. Joan. 5.* Æternus Pater illi reddidit teſtimonium in ipſius Transfiguratione. *Hic eſt Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui.* *Matth. 3.* Spiritus Sanctus illi perhibuit teſtimonium, cum ille baptizaretur, deſcendens ſuper illum in ſpeciem columbæ, comitante ipſum voce miraculoſa. Verbi perſona illi etiam præbuit teſtimonium: ipſe enim ad Judæos loquens dixit illis, actiones ſuas, & miracula, quæ alius præter Deum operari non potuiſſet, ſatis perhibere teſtimonium ſupremæ ſuæ poteſtatis, quamvis teſtimonium illud, quod ore proprio proferebat admittendum non eſſet; *Opera, quæ ego facio, ipſa teſtimonium perhibent de me.* *Joan. 5.* Difficilis eſſet cognoſcere illa, tria, quæ ſuper terram de ipſo perhibent teſtimonium. *Et tres ſunt, qui teſtimonium dant in terra Spiritus, & aqua, & ſanguis.* *1. Joan. 5.* Quin immorer in ſingulis explicationibus, quæ verbis iſtis tribuuntur, dicere poſſum eſſe creata ſen-

ſu carentia Cœlum, Terram, & Mare per ea prodigia, quæ fecit in vita, & morte ſua; Angelos illum Paſtoribus prædicantes; Reges Magos illum civitati Jeruſalem nuntiantes, Sanctum Joannem Baptiſtam mortalium omnium Sanctiſſimum illum oſtendentem Judæis; ipſum ejus Judicem in morte, ipſoſque ejus inimicos, qui Reſurrectionis ipſius teſtes fuerunt. Sed præterea Spiritus ſanctus illi teſtimonium perhibuit, effecitque ut ſuper terram illi certiſſimum perhiberetur teſtimonium per ſe ipſum, & per Apoſtolos, qui illum in univerſo terrarum orbe prædicarunt, feceruntque ut ab omnibus nationibus coleretur. Deinceps plures Martyrum Myriade, per Sanguinis ſui effuſionem teſtimonium illi perhibuerunt, & primi Chriſtiani per morum ſuorum ſanctitatem teſtatam fecerunt doctrinam Magiſtri, quem ſequebantur. Verum cum teſtimonium, quod ut Salvatori perhiberetur, Spiritus ſanctus deſcendit ſe ſe ad omnia ſæcula debeat extendi: opus eſt, ut Chriſtiani omnes, quorum vita irreprehenſibilis eſt, quorum ſanctitas, & bonum exemplum ſunt opus Spiritus ſancti, modo teſtimonium perhibeant eidem Salvatori, ut illa adimpleantur verba; *ille teſtimonium perhibebit de me*. Quapropter mens eſt hodierna die vobis oſtendendi peculiariter duo, quæ Sermonis hujus partitionem conſtituent.

Quorum primum eſt obligatio, qua Chriſtianus quilibet tenetur aliis bonum præbere exemplum in omnibus actionibus vitæ ſuæ.

Alterum verò magnum bonum, quod bonum exemplum ferre poteſt in Mundum ad majorem Dei gloriam, & cultum, ſi Fideles hoc munere rite perfungerentur. De bono tantum exemplo, ut videtis, verba facturus ſum, quin loquar de pravo, & ſcandalo, de quo alias verba facturi ſumus.

Vide in Tomo II. Bibliotheca Moral, Evangel. Titulum: EXEMPLUM.

PRO DOMINICA

PENTECOSTES.

Factus eſt repente de Cælo ſonus, tamquam advenientis Spiritus vehementis, & repleti ſunt omnes Spiritu ſancto. Act. 2.

I. ARGUM.

Quid Spiritus ſanctus faciat in nobis, & quid per nos faciat.

TANDEM aliquando pax eſt conſtituta, & fœdus æternum Cœlum inter ac terram feriendum eſt; quandoquidem ultro citroque datæ ſunt arrhæ. Præteritis diebus terra miſit in Cœlum quidquid ibi erat antiquius in perſona Salvatoris Mundi, qui die glorioſæ Aſcenſionis ſuæ in Cœlum aſſumptus fuit; Cœlum verò hodierna die mittit in terram quo nihil pretioſius habet largiens illi Spiritum ſanctum qui futurus eſt fœderis vinculum. Ita quemadmodum tunc dicebamus, terram ad Cœlorum verticem aſcendiſſe, cum homo ſimilis nobis ſuper omnes Angelorum Choros aſcendit; ſimili ratione modo dici poteſt, Cœlum in Terræ locum ſubiiſſe, cum Spiritus ſanctus poſſeſſionem adiit cordium noſtrorum, Hæc ſane erat mens Dei, quemadmodum per Prophetam pollicitus erat, & facturum terram prorſus novam efficiendo, ut homines, qui antea terreni, & carnales erant, fierent ſpiritales, atque cœleſtes; quemadmodum in novam faciem Cœlos immutaverat per præſentiam glorioſi Corporis Domini.

Verum quis crediſſet Fideles, Deum poſtquam omnes exhauſerat theſauros ſuos, nobis largitus Filium ſuum, inventurum fuiſſe modum alterum nobis munus largiendi, quod non eſſet priore deterius? Etenim quod nobis hodie largitur non ſolum donum eſt, ſed auctor donorum omnium; non ſolum gratis, ſed gratiarum omnium fons, & principium; non ſolum pignus amoris, ſed ipſum Amorem, ut ſit vinculum affinitatis noſtræ cum divinitate, atque ut nos attollat uſque ad participationem naturæ. Verbo, ſicut ille eſt Spiritus ſanctus, & ſanctitas eadem, venit in nos, ut nos ſanctos efficiat, videlicet; ut nos vivere faciat vitam ſanctam, ſupernaturalem, atque divinam. Ita ut Eccleſia jam per Mundi Salvatorem inſtituta, per ejuſdem miracula confirmata, & proprio ejuſdem cruore firmius adſtricta, hodierna die Spiritu ſuo animetur qui In ſtatus ſpeciem deſcendit In Apoſtolos, non ſolum ad ſignificandum, quod perſonæ ipſius proprium eſt, quippe qui procedit a Patre & Filio per ſpirationem; verum etiam ut oſtendat, quemadmodum in naturali vita nemo ſubſiſtere poteſt ſine aeris reciprocatione, ita nos vivere non poſſe vitam ſanctam, & ſupernaturalem ſine Spiritu ſancto, qui illius Auctor eſt. Quapropter inter cetera nomina, quibus nuncupatur, potiſſimum Spiritus ſancti nomen ſibi vendicat, quod ſanctitas ſua illi ſpeciatim attribuit; venit enim ad eam producendam in cordibus noſtris, tamquam præcipuam, præſtantiſſimamque ſuimet ipſius communicationem.

Primùm efficiendo ſe principium interius vitæ ſanctæ, atque divinæ per gratiam ſanctificantem, quæ nos Sanctos, & juſtos facit, & quæ nos evehit uſque ad dignitatem filiorum Dei per adoptionem, quæ quidem eſt qualitas ceteris dignitatibus præferenda, & quæ nobis confert jus ad gloriam, quatenus hæredibus Regni Dei.

Secundò cum vita non ſit, niſi propter actionem, ille ſe præbet tamquam principium agens, quod nos impellit, atque excitat ad actiones conformes huic ſtatui per actuales gratias, quæ vocari poſſunt flatus animati ab hoc divino Spiritu, qui nos prævenit, ſed cujus impreſſionibus obſequi debemus.

Itaque, Fideles, aſſero, hunc dupliciter noſtri habita ratione eſſe Spiritum ſanctum: tum quia ſuam nobis communicat Sanctitatem, tum quia efficit, ut quemadmodum decet Sanctos, vivamus. Per alterum quidem modum manet in nobis; per alterum verò nos regit, & ad agendum impellit. Primus nobis oſtendet, quid operetur in nobis; alter verò quid per nos operetur; quod in duabus Sermonis hujus partibus palam fiet.

Vide in Tomo II. Bibliotheca Myſt. Theol, Titulum; DESCENSUS SPIRITUS SANCTI &c.

Factus eſt repente de Cælo ſonus tamquam advenientis Spiritus vehementis, & repleti ſunt omnes Spiritu ſancto, Act. 2.

II. ARGUM.

Deus in reformatione hominis in ſtatu gratiæ eamdem ſervat rationem quam ſervavit in illius formatione naturali.

Inſtitui poteſt ſermo huic argumento appoſitus oſtendendo. Deum in hominis reformatione in gratiæ ſtatu eamdem ſervare rationem, quam in ejuſdem formatione ſervavit, illi naturalem ſtatum impertiens.

Primùm, Quod primum fecit Deus poſtquam finxit ex limo terræ corpus hominis, inſpiravit illi vitæ flatum, qui operatus eſt in illo admirabilem cum Creatore ſuo ſimilitudinem. *Inſpiravit ei ſpiraculum vitæ, & factus eſt in animam viventem*. Hoc operatur nobis Spiritum ſanctum impertiens, qui in nobis eſt vitæ principium per gratiam, quæ nos facit Dei Filios per adoptionem, & efficit nos ſimiles, atque participes naturæ Creatoris: ubi latius diſſerendum eſt de præſtantia, & bonis vitæ hujus prorſus divinæ.

Secundò, Creavit Deus hominem in Originali Juſtitia, quæ illi perfectum contulit imperium in ſe ipſum, & in omnes affectus ſuos, non ſecus ac in omnia terræ animalia. Hoc ipſum operatur Spiritus ſanctus in animabus noſtris. Delet peccatum per gratiam ſanctificantem, nobiſque In noſtras cupiditates reſtituit Imperium, nobis vim tribuens illas ſubigendi, & ſubjiciendi rationi; & ſi minus aufert nobis concupiſcentiam, hoc inde ſit, ne deſit exercitatio virtuti noſtræ, vel meritorum occaſio.

Tertiò. Statim ac hominem creavit Deus ad imaginem ſuam, eumque Dominum conſtituit ſui, omniumque rerum creaturum, ut hic intelligeret ſuper ſe ſupremum eſſe Dominatorem, cujus illi facienda erant imperata; mandavit illi, & mortem minitatus ipſi, omnique ipſius generi, ſi abuteretur libertate, qua donatus fuerat, ad mandatum illud infringendum. Nonne hoc ipſum facit Spiritus ſanctus ſcribens in cordibus noſtris legem amoris, & charitatis, quam violare non licet, quominus mortem nobiſmet conciſcamus, & in nobis divinum hunc Spiritum extinguamus?

Vide locum ſuperius memoratum.

Factus eſt repente de Cælo ſonus tamquam advenientis Spiritus vehementis; & repleti ſunt omnes Spiritu ſancto. Act. 2.

III. ARGUM.

Apoſtoli indigebit plenitudine Spiritus Veritatis, & Fortitudine, ac Sanctitate ad pugnandum adverſus Spiritum Mundi.

Non immerito Scriptura, ut nobis oſtenderet effectus adventus Spiritus ſancti, illos complexa eſt nomine plenitudinis, quod illos nobis repræſentat cum omnibus gratiæ donis: *Repleti ſunt omnes Spiritu ſancto, & cœperunt loqui*. Spiritus ſanctus aliquando ſe communicat *ſecundum menſuram*, ut Apoſtolus loquitur; ſed hodierna die ſine exceptione, & ſine menſura ſe communicat Apoſtolis: illi non ſolum viſitantur, afflantur, moveantur a Spiritu ſancto, quemadmodum alibi Scriptura exprimit gratiæ operationes, ſed eodem replentur. Quorſum hoc? quia Deus illos deſtinabat muneri, quod nil minus requirebat, quàm hanc Spiritus ſancti plenitudinem, ut feliciter eodem perfungerentur. Agebatur enim Mundi totius converſio. Quod opus aggrediendum, & ad finem perducendum! Hoc noſtis auditores; Mundus, cum quo nobis pugnandum eſt, fortis eſt armatus ille, qui jampridem ſe ipſum tuetur, & nihil prætermittit, quod habet induſtriæ, verſutiæ, & nequitiæ, ut in injuſta, quam ſibi uſurpavit, poſſeſſione perſeveret. Oportebat igitur, ut Spiritus

tus ſanctus, qui hunc debellaturus acceſſerat per miniſterium Apoſtolorum, affluenter ſuper illos effunderet omnia lumina, omnem Sanctitatem, & fortitudinem, qua indigebant hujuſmodi victoriam reportaturi. Hinc profecta eſt illa gratiarum plenitudo, qua cumulati fuerunt; *Repleti ſunt omnes Spiritu ſancto, & cœperunt loqui.*

Plenitudo, quæ nobis poteſt ad tres præcipuos effectus oppoſitos tribus obicibus, quos Deo Mundi Spiritus opponit. Fideles attendite, hinc enim fient tres Sermonis hujus partes. Mundus ſeductor eſt, qui pulchris ſpeciebus fallit Spiritus maxime perſpicaces. Deerat Apoſtolis, unde ſe tuerentur ab hoc Spiritu illuſionis: oportebat ergo, ut Spiritus ſanctus, qui Spiritus eſt veritatis, illis Mundi errores auferret, eoſque placitis æternis repleret. Mundus corruptor eſt, cujus commercium inficit morum ſanctiſſimorum puritatem. Apoſtoli non erat immunes, omnes enim peccaverant; opus erat igitur, ut Spiritus ſanctus, qui Spiritus eſt Sanctitatis illos impoſterum præſervaret a ſæculi corruptione, eoſque in gratia confirmaret. Mundus eſt perſecutor, qui palam indicit bellum Evangelio, & ſe virtutis Tyrannum conſtituit. Hic ipſis etiam Apoſtolis terrorem incuſſerat, qui non audebant videri Diſcipuli Jesu Christi propter metum Judæorum: decebat ergo, ut Spiritus ſanctus, qui Spiritus eſt fortitudinis, illos contra Mundi tyrannidem confortaret. Ecce, Chriſtiani, quid agat hodierna die in Apoſtolis, & quid in ſingulis noſtrum agere velit. *Vincamus Mundum*, Sanctus Auguſtinus ait, *cum ſuis erroribus, & amoribus, & terroribus.* Triumphum agamus de Mundi erroribus, de corruptione ſæculi, & de Mundi perſecutione. Ad id indigemus

Primum, Spiritu Veritatis, qui Apoſtolis abſtulit errores ſæculi.

Secundò, Spiritu Sanctitatis, qui Apoſtolos a ſæculi corruptione præſervavit.

Tertiò, Spiritu Fortitudinis, qui Apoſtolos contra ſæculi tyrannidem confortavit.

Vide Myſterium Pentecostes *in Tomo II. Bibliotheca Myſt. Theol.*

PRO FERIA SECUNDA POST DOMINICAM PENTECOSTES.

Sic Deus dilexit Mundum &c. Joan. 30.

I. Argum. De Amore, quem Deus te ſtatus eſt, dans nobis Spiritum ſanctum. *ad Rom.* 8.

Nihil aptius eſt Auditores ad cor deliniendum, quàm illud aliquo inſigni beneficio prævertere; neque medium validius ad amorem ſibi conciliandum, quàm ſi prior aliquem diligas. Quapropter Eccleſia non ſolum hac die in mentem revocat extremum divini amoris conatum eo in dono, quo nobis dedit divinum Spiritum ſuum: verum etiam illum conjungit cum Verbi Incarnatione, quæ fons eſt, & principium ceterorum donorum, ut inquit Apoſtolus: *quomodo non etiam cum illo omnia nobis donavit?* Quaſi vellet innuere, bonitatem, & miſericordiam Dei nequaquam exhauſtam fuiſſe, cum per immenſam charitatem dedit nobis Unigenitum ſuum; quamvis videatur nihil præterea facere potuiſſe; ſed nobis adhuc aliud munus contuliſſe, quod priori non cedit, quandoquidem hic Spiritus ſanctus æqualis eſt illi, & exhaurit fœcunditatem duarum divinarum Perſonarum, ut in nobis cieat ſenſus generoſitatis, & gratitudinis erga Deum, qui nobis omnia donavit; *Sic Deus dilexit Mundum.*

Profectò Deus jam in terram deſcenderat, ac ſe nobis ſimilem fecerat, ut nos ad ſe per hanc traheret ſimilitudinem: inde in Crucem aſcenderat, ut ille totum ſuum cruorem effunderet, nobiſque poſt mortem aperuit cor ſuum, ut nobis detegeret magnitudinem ſuæ charitatis, & videret utrum illius beneficiis afficeremur. Antequam ex hoc Mundo diſcederet ſemet ipſum in Altaris Sacramento collocaverat, ut validiores in ſpiritum noſtrum, per præſentiam ſuam, impreſſiones efficeret: verum quemadmodum cor hominum nondum victas dederat manus; ecce conatus extremus, & extrema ſui amoris profuſio, qua nobis ſuum largitur Spiritum, qui idem eſt cor ſuum, & ipſe amor ſuus. Quamobrem dico, ipſum non dediſſe nobis minus amoris teſtimonium in hoc altero munere, quàm dederat in priori; in utroque enim nobis datur Deus, & nobis datur eodem conſilio, & propter finem eumdem. Ne igitur alterum ab altero ſeparemus, ſed potius conemur utriuſque comparationem inire, ut utrumque ſimul collectum inſtar duorum ignium ardentium inflamment nos puriori Charitate, ac teneriores nobis gratitudinis ſenſus injiciant. Hinc fert animus vobis oſtendere

Primò Deum non minorem nobis teſtatum fuiſſe amorem mittendo ad nos Spiritum ſuum, quàm cum nobis dedit Unigenitum Filium ſuum, & de utroque dicendum eſſe, *ſic Deus dilexit Mundum.*

Secundò vobis conabor oſtendere pleroſque homines nihilo gratiores fuiſſe pro munere præſenti, quàm pro primo fuerunt; quandoquidem Divinum hunc Spiritum non minori excipiunt contemptu, contumelia, indignitate, quàm Dei Filium exceperant. Hæc erit ſermonis partitio.

Primum punctum oſtendet magnitudinem Beneficii, quod adhuc ſingulis diebus accipimus.

Alterum verò modum quo noſmet illi gratos præbere debeamus.

Hoc argumentum fuſius pertractatum eſt ab Auctore pro feria ſecunda poſt Pentecoſten.

Hendry Biblioth. univerſ. To. poſtremus.

Factus eſt repente de Cœlo ſonus, tamquam advenientis Spiritus vehementis, & repleti ſunt omnes Spiritu ſancto. Act. 2.

II. Argum. Gratiæ, & dona, quibus cumulati fuerint Apoſtoli ſimul ac acceperint Spiritum ſanctum.

Cum duo iſti dies non ſint, ut ita dicam, niſi repetitio quædam Myſterii, quod in Apoſtolorum gratiam adimpletum eſt, non inveni argumentum uberius, ſimulque dignius attentione veſtra, quam vobis explicare dona, quibus illabente Spiritu ſancto cumulati ſunt, quod faciendum aggredior duabus Sermonis hujus partibus.

In quarum prima referam præcipuas deſcenſus Spiritus ſancti circumſtantias, cum animadverſionibus, quæ fieri poſſunt in ſingulas, quæ ſunt. 1. Spiritus ſanctus in Apoſtolos illapſus eſt die Pentecoſtes; quæ circumſtantia nobis aperit admirabiles Legis novæ, & veteris relationes. 2. Cur divinus hic Spiritus cum magno fragore deſcenderit, & inſtar flatus vehementis; quid in hoc valeat animadverti. 3. Apoſtoli, & Diſcipuli in Cœnaculum ſe ſe receperunt, expectantes donec Spiritus ſanctus dilaberetur. 4. Cur illapſus fuit ſub ſymbolo ignis, & in Linguæ ſpeciem. 5. Cur Spiritus ſanctus tanta cum luce deſcendit, & cur ſtrepitus in totam Jeroſolymæ civitatem ſe effudit. Quæ omnes circumſtantiæ narrari poſſunt non ſine animadverſionibus, ad erudiendum, & ædificandum appoſitis.

Pars altera complectetur ſigna per quæ cognoſcere poſſumus, utrum in partem incomparabilis hujus beneficii acceſſerimus. 1. De hoc judicium ferre poſſumus ex mutatione, quam Spiritus hic operatus eſt in oculi ictu in Spiritu, & corde Apoſtolorum: & perpendere, utrum nos quoque ſimiliter fuerimus immutati. 2. *Apoſtoli omnes repleti ſunt Spiritu ſancto*: Cumque hic Spiritus Dei ſit Spiritus Sapientiæ, & intellectus, conſilii, & fortitudinis, ſcientiæ, & pietatis; ſitque inſeparabilis a timore Dei, qui extrudit alium quemlibet timorem, noſmet debemus colligere, & videre, utrum per hæc lumina, & placita operemur, & utrum hæc ſit regula vitæ noſtræ. 3. Apoſtoli Spiritu ſancto repleti in omnem terrarum orbem ſe ſe contulerunt, teſtimonium perhibuerunt Filio Dei, audacter ſe Jesum Christum ſequi profeſſi ſunt citra metum mortis, & ſuppliciorum, ac tandem divino hoc igne ſuccenſi fidem in omnes orbis plagas pertulerunt. Profectò ſicuti cauſa non cognoſcitur niſi ex effectibus, quos gignit; ſi nihil experimur in nobis, ex quibus indiciis cognoſcere poſſumus, utrum ipſi Spiritum ſanctum receperimus? *Act.* 2.

Omnes hæ circumſtantiæ inveniuntur in Tomo II. Bibliotheca Myſt. Theol. in Myſterio: Descensus Spiritus sancti.

Factus eſt repente ſonus &c. Act. 2.

III. Argum.

Pro Sermonis argumento, ac partitione illud aſſumi poteſt, quod Sanctus Thomas docet in quodam Opuſculo, Spiritum ſanctum animæ juſtæ tribuere illa tria, quæ anima tribuit corpori, quæ ſunt vita, ſenſus, & motus; ita Divinum Spiritum, quem Sancti Patres vocant animam animæ noſtræ tribuit illi;

Primò vitam ſupernaturalem gratiæ, & charitatis, quæ conſtituit nos filios Dei, confert nobis jus ad hæreditatem illius, efficitque, ut digne ſtatus noſtri obeamus officia.

Secundò ſenſum, & guſtum rerum divinarum, & cœleſtium veritatum, quas nobis annuntiat, & quæ faciunt, ut perhorreſcamus, quidquid in Mundo æſtimatur, voluptates, ſolatia, ſæcularia colloquia, & demum alia placita, quæ nos in exitium, æternamque mortem deducunt.

Tertiò motum verſus Deum, non niſi propter illius gloriam agentibus, & unum illum reſpicientibus in omnibus actionibus noſtris, & illum conſiderantibus tamquam principium, & noviſſimum finem rerum omnium.

Vide idem Myſterium Descensus Spiritus sancti *in Tomo II. Bibliotheca Myſt. Theol.*

PRO FERIA TERTIA
POST PENTECOSTEN.

Amen dico vobis, qui non intrat per oſtium in ovile ovium, ſed aſcendit aliunde: Ille fur eſt, & latro. Joan. 10.

I. Argum.

Submiſſio debita ſententiis Eccleſiæ.

DE Eccleſia verba facit Jesus Christus in hodierno Evangelio. Etenim quiſnam, amabo vos, hic eſt Paſtor? Quænam ſunt oves audientes vocem hujus Paſtoris, & fugientes alienum ad eas accedere volentem? Quodnam hoc oſtium, aditum præbens in ovile? Quid intelligitur per hæc paſcua opima, & fertilia, quibus Paſtor oves ſuas paſcit? Denique quid ſibi vult Dei Filius, cum aſſerit ſe oſtium eſſe, per quod in ovile aditus patet, & eum qui aliunde venit, & alium quærit introitum furem eſſe, ac latronem, neque illi aliam eſſe mentem, niſi perdendi, atque mactandi oves ſuas.

Sed ut hæc veritas intelligatur notandum eſt per adventum Spiritus ſancti proprie Eccleſiæ nativitatem initium duxiſſe ex adventu Spiritus ſancti, quo die tota congregata erat in Cœnaculo, quo Fideles omnes convenerant, ut ſe ſe ad illum recipiendum diſponerent, Deſcendit ille ſub viſibili ſpecie, ut noſtis, in eorum ſingulos in formam lucis, & ignearum linguarum, quæ mentes eorum illuſtraverunt, atque eorum corda divino ardore inflammaverunt. Profectò Dei Filius jam Apoſtolos ſuos acciverat, & per eorum electionem jecerat fundamenta hujus Eccleſiæ, cujus volebat, ut unus ex illis Caput eſſet, & viſibilis Paſtor: ſed non ignoratis, Spiritum ſanctum illi formam, extremamque manum adjeciſſe; tunc enim finem accepit lex Antiqua, & Nova duxit exordium; Tunc Apoſtoli Spiritu ſancto repleti, poſtquam Jeroſolymæ prædicaverunt admirabili cum eventu, partiti ſunt zelum ſuum, ac ſe ſe effuderunt in omnes Gentes, ut quocumque ferrent lumen Evangelii ſecundum prophetarum vaticinium, & imperium, quod acceperant a Jesu Christo. *In omnem terram exivit ſonus eorum, Euntes prædicate Evangelium omni creaturæ.*

Conſtat etiam futurum fuiſſe ut magnum hoc Corpus ex tot partibus compoſitum, & in omnia Regna terræ diviſum tandiu ſubſiſtere non poſſet inter tot inimicos, qui illud oppugnarunt, ac tot perſecutiones, quæ illi perferendæ fuerunt, niſi hic idem Spiritus Dei, quo animabatur, illud tutatus fuiſſet, & non collegiſſet omnes illius partes fidei ejuſdem vinculo, quod ad hanc uſque Diem unam conſtituit Eccleſiam ſub regimine Capitis ejuſdem. Hujus autem Eccleſiæ, cui præeſt Spiritus Veritatis primam hanc eſſe dico prærogativam, quæ extra Eccleſiam non invenitur, & quæ certiſſime invenitur in ea; quod exigit a nobis perfectam ſubmiſſionem propter omnes Veritates, quæ pertinent ad Fidem.

Videlicet dico, Fideles cum Divinus hic Spiritus ſit Spiritus luminis, & Sanctitatis, ipſum utramque hanc Veritatem Eccleſiæ communicare, cujus ille regimen ſuſcepit poſtquam Salvator terram reliquit, dico inquam partem illius eſſe veritatem, & ſanctitatem, ita ut

Primùm ſenſus, & deciſiones illius, ubi de fide ſermo eſt, ſit vox a nobis audienda, ad hoc, ut ſimus in Ovili Filii Dei.

Secundò Regulæ morum, quas nobis præſcribit, ſint illud exemplar, ſecundum quod vitam noſtram debemus componere ad hoc ut recte vivamus. Hæc erit Sermonis hujus partitio.

Vide in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Ecclesia.

Dabo vobis cor novum, & Spiritum novum ponam in medio veſtri. Ezech. 29.

II. Argum.

Deus pollicetur ſe daturum popul. ſuo cor novum & ſpiritum novum.

Olim pollicitus eſt populo ſuo Deus in lege veteri, ſe daturum illi cor novum, & ſpiritum novum; alterum ut eſſet principium affectuum, & votorum illius; alterum verò cogitationum, atque conſiliorum. Sed ecce promiſſionis hujus fides præſtita in lege nova, vel potius, ecce nova lex, quæ incipit præſtans fidem promiſſionis: videlicet ecce Adventus Spiritus ſancti, qui omnino mutat corda, & ſpiritus hominum; quandoquidem cum eſſent terreni, & carnales, facti ſunt Sancti, qui omnes cogitationes, deſideria, & ſpes verſus æterna bona in Cœlum attollunt. Quemadmodum hic finis erat adventus Spiritus ſancti ſuper terram, ita hic primus, & maximus illius eſt effectus; oportebat enim hominem reformare, quem peccatum ab ipſis Mundi primordiis præverterat, atque corruperat. Incipit igitur Spiritus ſanctus reparare haſce duas præcipuas facultates, cor, & Spiritum hominis, quarum perturbatio adeo univerſale malum pepererat. Hinc ille in Scripturis vocatur Spiritus veritatis, & luminis, quippe quod invertere debet omnes, & fallaces ideas, quas ante habebamus. Mox venit tamquam ignis ad nos inflammandos amore prorſus divino, qui nos a terrenis avellat affectibus, ut verſus bonum ſupremum convertat. Velſi mavultis, quemadmodum venit laturus in terram legem novam, quæ veteris finem facit, ut inchoet Evangelicam; oportuit ipſum hominibus dare

Primùm Cor novum.

Secundò Spiritum novum, ut illos induceret ad eam ſequendam, & amplectendam. Hi duo ſunt effectus adventus illius, eruntque partes duæ hujus ſermonis.

Vide illapſum Spiritus Sancti in Apoſtolos in Tomo II. Bibliotheca Myſt. Theol.

Repleti ſunt omnes Spiritu Sancto. Act. 2.

III. Argum.

Spiritus ſanctus eſt Spiritus veritatis, fortitudinis, & ſanctitatis.

Quam maxime intereſt cognoſcere quinam ſit hic Spiritus, quem Dei Filius Apoſtolis pollicitus eſt, & quos effectus ſit operaturus in nobis, ne ſimiles ſimus illis Diſcipulis, quos Sanctus Paulus Epheſi invenit, qui Apoſtolo ſciſcitanti, utrum recepiſſent Spiritum ſanctum ingenue reſponderunt, ſe ne audiviſſe quidem, Spiritum ſanctum adeſſe. Quam plures hodierna die ſunt Chriſtiani, qui cum ſummo Chriſtianiſmi probro, & dedecore in eadem ignorantia verſantur, & fortaſſe adhuc criminoſiore; Quapropter noſtrum eſt illos erudire non ſolum quid ſit Spiritus ſanctus in Trinitate; verum etiam quid ſit habita noſtrum ratione; quid in nobis producere debeat, cur ad nos miſſus fuerit, quid facere debeamus ad illum recipiendum, & unde conjicere poſſumus, utrum receperimus illum. Ad id vobis oſtendere volo, Spiritum hunc, cujus Apoſtoli primitias, & plenitudinem pro ſe receperunt, & data proportione pro nobis, Spiritum eſſe Veritatis, Spiritum Sanctitatis, Spiritum Fortitudinis.

Primùm Spiritus eſt Veritatis; quia nos replens luminibus ſuis, nos docet omnem veritatem.

Secundò Spiritus eſt Sanctitatis; quia ſe ſe nobis conjungens deſtruit in nobis quidquid oppoſitum eſt Sanctitati.

Tertiò Spiritus eſt Fortitudinis; quia nos pares efficit omnia faciendo, & omnia perferendo propter Deum inſpirans nobis vitam ſupernaturalem, & robur majus omnibus difficultatibus. Qualitates Spiritus ſancti, quæ nobis exhibentur per hunc myſticum ignem, ſub cujus ſymbolo datus fuit Apoſtolis; Ignis enim habet facultatem illuminandi, purificandi, & calefaciendi; quæ tres habita noſtrum ratione, ſunt proprietates Spiritus Dei: tamquam Spiritus Veritatis, nos illuminat; tamquam Spiritus Sanctitatis, nos purificat; tamquam Spiritus Fortitudinis nos animat. Tamquam Spiritus veritatis elevat, & perficit Spiritus noſtros; tamquam Spiritus Sanctitatis, reformat, & mutat corda noſtra; & tamquam Spiritus Fortitudinis movet omnes facultates noſtras per zelum, quem excitat in nobis, cum vult nos ad majorem Dei gloriam operari.

Vide Myſterium idem eodem in loco.

IN FESTO
SANCTISSIMÆ TRINITATIS.

Data eſt mihi omnis poteſtas in Cœlo, & in terra. Euntes ergo docete omnes gentes: baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus ſancti. Matth. 28.

I. Argum.

Nihil ſublimiorem nobis adſtruit ideâ Chriſtianæ Religionis quâ Sanctæ Trinitatis Myſterii.

SI Hominis proprium eſt, & una ex rationibus, quibus animarum noſtrarum immortalitas probatur, habere Religionem; verum quoque eſt dicere, Religionis eſſe proprium attollere ſpiritum, & cor Hominis inſpirando illi ſenſus dignos divinitate, & componendo mores illius ad normam earum veritatum quas docet: qua in re Chriſtiana Religio præſtat ſectis omnibus, quæ unquam extiterunt. Verum cum Religionis hujus fundamentum ſit adorabile Trinitatis Divinarum Perſonarum Myſterium, cujus Myſterii fides proprie nos Chriſtianos conſtituit, & cujus cognitio omnino eſt neceſſaria, ut ſalvemur; in hoc unice immorari mens eſt in hujus feſtivitatis celebratione adnitendo, non quidem illud explicare vobis, quippe infinite excedit vires Spiritus noſtri, ſed tantum duplicem vobis perſuadere veritatem, quæ totam ſermonis partitionem conſtituet.

Harum

Harum prima eſt, nihil nobis ſublimiores de Deo ſenſus adſtruere, quàm Myſterii hujus incomprehenſibilitatem, & in hac ſitam eſſe noſtræ Religionis excellentiam.

Secunda eſt, nihil vehementius nos ad hunc Deum amandum, eique deſerviendum impellere, quàm quod ratio ſuffulta fidei luminibus nobis aperit de hoc eodem Myſterio; cumque duo hæc ſint finis Religionis, erunt quoque hujus Sermonis diviſio.

Pars prima. Dico, cognitionem, quamvis confuſam, & craſſam, quam hujus Myſterii fides tribuit, ſublimiorem, nobilioremque adſtruere nobis ideam divinæ hujus Majeſtatis, quàm ea ſit, quam in hac vita habere poſſimus per omnes ratiocinationes, & omnes conatus humanæ mentis. Licèt enim aſſequi non poſſimus, quomodo Deus in tribus perſonis ſubſiſtat, imo in hoc multæ occurrant oppoſitiones, quas ſpiritus noſter extricare non valet, audeo tamen dicere hanc eamdem incomprehenſibilitatem, melius efficere, ut illius magnitudinem aſſequamur. Primùm, quia ſic illam aſſequi poſſemus, & ſi Deus quamvis infinitus, ſpiritus noſtri captu poſſet contineri, ille profectò magnus non eſſet; quandoquidem ſeptum non admodum ingens eſt, neque valde profunda penetratio: ſed ſcire, omnia creata, omneſque beatas mentes ſimul collectas illus nequaquam pertingere poſſe; hoc ſane mihi adſtruit cognitionem nobiliorem, præſtantioremque: & ad veritatem hanc intelligendam, ac in lucem ferendam, ſatis eſt diſertis verbis exponere id, quod fides, & ratio innixæ revelationi nobis aperiunt. Ut autem id commode exponatur, plures occurrent rationes in Paragraphis Quinto, & Sexto, unde licebit inferre, Myſterii hujus incomprehenſibilitatem, nobis adſtruere nobiliorem ideam Dei, quem adoramus. Secundò ad Dei gloriam pertinet a creaturis cognoſci per ſuæ imbecillitatis confeſſionem; nam hoc eſt confiteri, nos Majeſtatis ejus fulgorem ſuſtinere non poſſe; & Myſterium hoc, quod interiorem ejus gloriam conſtituit, probationem eſſe exterioris per eam, quam nobis tribuit cognitionem licèt imperfectam, cui nihil eſt comparabile. Hoc facile probari poteſt inſtituta comparatione cum populis, qui nullam habent admirabilis hujus Myſterii cognitionem, & qui nihilominus cenſuerunt opus eſſe Religione ad colendam divinitatem, quam agnoſcebant: etenim quot extiterunt errores, & variæ opiniones perſonarum alioquin bono ſenſu non carentium quoad Divinitatem? Si igitur gloria ſita eſt in perſpicua cognitione meritorum & magnitudinis alicujus, quam gloriam haurire poſſet Deus ex cognitione, cum humili, tum falſa Majeſtatis ſuæ, ſuarumque divinarum perfectionum? Sed poſt hujus Myſterii revelationem, tunc homines veram habuerunt ideam magnitudinis Dei, eique veram gloriam tribuerunt; gloriam videlicet Patri, gloriam Filio, gloriam Spiritui ſancto &c. Tertiò denique cedit in Religionis gloriam habere Myſteria ſupra rationis captum poſita, & omnimodam Spiritus ſubmiſſionem depoſcentia; & hoc admirabile eſt divinæ Sapientiæ, quæ homines ſalvos facere voluit, conſilium, eos ad cognitionem veritatis evocare per fidem, potius quam per rationem; quia non omnes pares ſunt efformandis magnis ratiocinationibus, cum e contra qui nequeat altiſſima, ac ſublimiſſima, ope gratiæ, myſteria credere, ſit nemo. Ita quemadmodum ſapientiſſimus quiſque, ubi ſecutus eſt rationis ſuæ lumina, aberravit, & evanuit in ſuis cogitationibus, ſicuti teſtatur Apoſtolus; viſum eſt Deo aliud ſequi conſilium, trahendi videlicet homines per fidem potiſſimum hujus Myſterii, quod eos credere jubet ea, quæ illorum rationem ſuperant, imo etiam illi in ſpeciem adverſantur.

Pars Secunda. Cum aliquando perfecte beati futuri ſimus per intuitum trium adorabilium Perſonarum Sanctiſſimæ Trinitatis; ita in hac etiam vita Sancti erimus eaſdem amantes. Volo autem vobis oſtendere, hoc ipſum Myſterium complecti validiſſimas hujus amoris cauſas; quoniam 1. non aliunde melius intelligere poſſumus quantopere Deus prior amavit nos, quoniam creavit nos ad imaginem ſuam, & videntur tres illæ Perſonæ certatim ſtuduiſſe quomodo ad vivum exprimerent ſimilitudinem ſuam in nobis cum in natura, tum in gratia. 2. Nihil melius oſtendere beneficia, quæ ab illo percepimus, quàm illa percepiſſe a ſingulis trium Perſonarum in particulari. 3. Nihil melius nobis aperire amabilitatem, & perfectiones Dei, quàm hujus Myſterii revelationem.

Vide in Tomo II. Bibliotheca Myſt. Theolog. Titulum: TRINITAS.

Euntes ergo docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus ſancti. Matth. 28.

II. Argum.

In Myſterio Sanctæ Trinitatis, ſicut ab Eccleſia explicatur, continetur quidquid Chriſtianus ad ſalutem credere, & facere debet.

Quemadmodum per hoc Myſterium Chriſtiani ſumus, duo prorſus neceſſaria ſunt ad obeunda hominis vere Chriſtiani officia; ſcilicet bene credere, & bene vivere; ſi enim deſit alterutrum, Chriſtianus, qui rationis uſum habet, numquam perveniet ad ſupremam beatitudinem, quam nobis Religio Chriſtiana pollicetur. In hoc autem adorabilis Trinitatis Myſterio duo eximia Chriſtianiſmi continentur officia.

Hendry Biblioth. univerſ. To. poſtremus.

Primùm hoc Myſterium, ſicuti illud exponit Eccleſia, & quemadmodum a nobis eſt intelligendum, redigitur ad credendum: 1. unum eſſe Deum, & mox fides, & ratio nos docent, quænam idea, & quis ſenſus habendus ſit de illius bonitate, juſtitia, poteſtate, providentia, & iis, quæ in multis fidei noſtræ articulis continentur. 2. Deum hunc unum in eſſentia ſubſiſtere in tribus Perſonis, quarum una non eſt alia; & quamvis tres ſimul ſine diſcrimine conſecrant ad nos ſanctos, & deinde in æternum beatos efficiendos, ſcimus per appropriationem tribui Patri Creationem, redemptionem Filio, & Spiritui ſancto ſanctificationem; & deinde id, quod nos docet fides de Incarnatione Verbi, & mediis ad Salutem comparandam, quæ Filii merita, & Spiritus ſancti gratiæ nobis procurant. Ita hoc Myſterium, quod Fundamentum eſt ceterorum, continet in compendio, vel potius eminenter complectitur, quidquid credendum eſt Chriſtiano.

Secundò præterea nos erudit de iis omnibus, quæ facienda ſunt, & de eo modo, quo nobis vivendum eſt, ut ſimus veri Chriſtiani. Ut de hoc nobis perſuaſum ſit, meminiſſe debemus, Myſterium, quod colimus, complecti duo, quæ diximus eſſe præcipua fidei noſtræ, & adorationum noſtrarum objecta, ſcilicet unitatem eſſentiæ Dei, & Perſonarum Trinitatem. Hoc poſito, duo etiam eſſe debent ſubjectum noſtræ imitationis, & regulæ eorum, quæ a nobis ſunt facienda, ut ſimus veri fideles. Primùm imitari debemus adorabilem hanc Unitatem per unionem charitatis Chriſtianæ; hoc enim Salvator cupit, & petiit a Patre, ut fideles unum ſint inter ſe, quemadmodum tu, & ego ſumus unum. Secundò Charitatem noſtram perfectam reddere debemus imitantes fœcundam hanc communicationem, quæ inter Divinas perſonas invenitur: videlicet, ut ſicut Pater Filio ſuam communicat naturam, & quidquid habet, & quidquid eſt præter Paternitatem ſuam, quæ eſt incommunicabilis; & ſicut Pater & Filius ſibi communicant quidquid habent perfectionum communicabilium; ſimiliter verus Chriſtianus in partem vocare debet fratres ſuos per charitatem liberalem bonorum quæ recepit a Deo, non ſine conditione illa ſuper eos effundendi.

Vide eoſdem locos Bibliotheca Myſt. Theol.

Euntes ergo docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus ſancti. Matth. 28.

III. Argum.

Quid exigat a nobis adorabilis hujus Myſterii cognitio.

Deus revelavit nobis Auguſtiſſimæ Trinitatis Myſterium triplici ex cauſa. Primùm, ut nobis hoc ipſum detegeret Myſterium, antea ignotum, & ignoratum fere ab univerſo Mundo. Secundò, ut nobis oſtenderet beneficia, quæ inde accepimus. Tertiò, ut nobis palam faceret perfectiones, quas in ſe continet, & nos ad eas imitandas impelleret. Aperuit nobis Myſterii hujus veritatem, ut illud credere teneremur; Oſtendit nobis ea, quæ accepimus beneficia, ut gratum animum profiteremur: denique declaravit omnes perfectiones ſuas, ut illas imitaremur. Ex tribus hiſce cauſis tres haurimus ad eruditionem noſtram propoſitiones.

Primùm nobis hujus Myſterii veritatem revelavit; ideo tenemur illi facere fidei, & intellectus noſtri Sacrificium.

Secundò aperuit nobis beneficia, quæ accepimus, ut faciamus illi Sacrificium memoriæ noſtræ per jugem grati animi ſenſum.

Tertiò expoſuit nobis ſuas perfectiones tamquam objectum imitationis noſtræ; ideoque debet exercere imperium in cor noſtrum, & noſtram voluntatem. Quæ tres erunt partes noſtri Sermonis.

Vide locos ſuperius memoratos.

Euntes docete omnes gentes baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus ſancti. Matth. 28.

IV. Argum.

Fructus quos percipimus ex ſublimi hoc Myſterio adeo abſcondito:

Hoc Sanctæ Trinitatis Myſterium duplici modo reſpicere poſſumus, vel tamquam Myſterium tenebrarum, & caliginis; quia Scriptura, quæ illud nobis revelat, ſimul etiam tegit illud, tamquam impenetrabile, & poſitum ultra captum ſpirituum noſtrorum; vel tamquam Myſterium lucis, & fulgoris, quia ejus revelatio nobis propoſita, palam nobis oſtendit divitias bonitatis, & amoris Dei erga homines. Sed ex hoc, ſeu lucis, ſeu obſcuritatis Myſterio duo ingentia bona percipimus.

Primùm ex illius caligine, ejus aſſequimur magnitudinem, quia ſuper captum noſtrum ſitum eſt, & quomodo vetus quidam Chriſtianus Auctor inquit loquens de Philoſophis, qui Dei naturam cognoſcere voluerunt ſolo rationis lumine, numquam nobiliorem cognitionem illius aſſecuti ſunt, niſi cum abjecerunt ſpem omnem illius co-

Minutiæ Fidei in Octavis. gnoſcendi. *Majeſtatem Dei, intelligenai deſperatione ſenſerunt.*

Secundò ex fulgore, & luminibus, quæ hoc Myſterium attulit Mundo illum recenti hic illuminans cognitione; oſtendit quippe bonitatem quam erga nos habuit Deus. Horum alterum poſcit ſpirituum noſtrorum ſubmiſſionem, alterum verò cordium noſtrorum gratitudinem.

Vide locos eoſdem,

Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Matth. 28.

V. ARGUM. *Contra Atheos negantes Dei exiſtentiã Prov. 25.* Hæc verba ſunt, per quæ Auguſtiſſimæ & adorabilis Trinitatis Myſterium nobis revelatum fuit. Myſterium quod totius Religionis noſtræ fundamentum eſt, & quod credendum eſt nobis, quin illud altius penetrare velle audeamus; nemo enim id audere poteſt, quin pondere gloriæ, & divinæ Majeſtatis obruatur. *Scrutator Majeſtatis opprimetur a gloria.* Quidquid fides nos docet, eſt, Deum qui unus eſt, & cujus eſſentia dividi, & multiplicari non poteſt; tamen ſubſiſtere in tribus Perſonis eamdem habentibus naturam, eſſentiam, & poteſtatem: ita ut cum hoc Myſterium ſit extra captum mentium noſtrarum, omnis humanus Intellectus ſubjici debeat jugo fidei, ut loquitur Sanctus Paulus.

Fateor igitur Chriſtiani cum hoc Apoſtolo, Deum in beata æternitate habitare lumen inacceſſibile, eſſe abyſſum interminabilem, Oceanum ſine littere; cujus ſummi Entis nullus ſermo exæquare valeat excellentiam & ſublimitatem; & intellectus noſtros nimis Imbecilles, ac infirmos eſſe ad ſuſtinendam tot luminum lucem. Ita quæſtionem hanc, quid ſit Deus? penetrare non conor, cum illam fateur infinite majorem humano intellectu; ſed in hac immoror veritate, quæ ad captum noſtrum magis accedit: Eſſe Deum.

Hoc argumentum vobis mirum eſſe non debet ſi animum advertitis corruptioni morum temporis hujus, & impietati fæculi noſtri, quod genuit tot Atheos, & Impios, in quibus vitium jugulavit omnem Religionis ſenſum, & ipſam fidem Supremi hujus Entis. Tandem enim Impietas ad hunc uſque exceſſum pervaſit, ut quin tolet ſenſus adeo execrabiles, non deſint qui illos palam præſeferant. Et audeo dicere, ſi leges illos minime deterrerent, palam hoc in gymnaſis docerent, ac profiterentur, quod miſerrime nuper factitatum cognovimus. Per vos igitur mihi liceat hac die cultui unius Dei in Tribus Perſonis dicata, conari eorum impietatem confundere, qui non ſolum renuunt hujus Myſterii veritatem agnoſcere, verum etiam contendunt divinitatem de terris exturbare, & ſubvertere fidem, quam Deus ipſe impreſſit in penetralibus cordis noſtri. Sed nihil facilius eſt, quàm oſtendere, Atheos, & Libertinos qui ad hunc impietatis exceſſum pervenerunt, ut prorſus Dei Fidem, omneſque Religionis ſenſus jugularent, eſſe damnatos:

Primùm ad Tribunal Naturæ, cujus vocem audire nolunt, & in qua creata omnia enarrant unum eſſe Deum, quamvis illi ſecedere velint, ſuffragiumque ſuum adjicere abnuant.

Secundò ad Tribunal conſcientiæ ſuæ, interius probantis adeſſe Supremum Judicem, & criminum ſuorum ultorem.

Tertiò ad Tribunal Dei ipſius, qui propter aſſertas eorum difficultates non ideo minus eorum eſt Dominus, nec minus omnem vitæ ipſorum rationem obſervat, Cumque probatum fuerit illos inexcuſabiles eſſe, ille tandem ſe cognoſcendum præbebit, efficiendo, ut æternos experiantur effectus ſuæ poteſtatis, atque juſtitiæ.

Vide in Tomo I, Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum; ATHEI.

potius incumbere ad cor captivandum, quàm ſpiritum; præſertim cum Noſtræ Religionis Myſteria adeo validis probata ſint argumentis, ut inutile videatur rationes afferre, ea quibus fere novæ dubitandi cauſæ ſuboriuntur; quin auferantur, & diſſipentur illæ, quæ diſſipandæ aſſumuntur.

Verum, cum poſt Arianiſmum, qui prope fuit, ut eriperet Salvatori divinitatem, & qualitatem Unigeniti a Patre; conſtet, nullum uſpiam errorem fuiſſe, qui Chriſtianam Religionem periculoſius oppugnaverit in re magis eſſentiali; neque pertinacius propugnatum fuiſſe illo, qui conatus eſt nobis auferre realem, & veram Corporis ſui præſentiam in Euchariſtia: aſſeri etiam poteſt nullam fuiſſe veritatem majori cum zelo propugnatam, & in qua veri Eccleſiæ Filii magis crederent ſua intereſſe cuſtodire Patris ſui Teſtamentum; & nullam extitiſſe diſputationem, in qua adhibuerint ſolidiora argumenta, & plura ſcripſerint volumina.

Ego quoque adjicere volo vocem meam quantumvis exilem, ut velificer zelo, qui hodierna die tot animat Concionatores non tam ad extinguendas reliquias erroris adeo execrabilis, quàm ad vos confirmandos in Catholica fide de reali præſentia Dominici Corporis in diviniſſimo Sacramento. Verum cum impoſſibile futurum ſit unico ſermone complecti rationes, ac teſtimonia, ex quibus compoſita fuerunt tot volumina, ego me coarcto ad unam Scripturam Sanctam, ad quam adverſarii noſtri confugiſſe videntur, coacti nobis permittere cetera, obruti pondere auctoritatis Sanctorum Patrum, traditione fidelium omnium, deciſionibus Conciliorum, & univerſali totius Eccleſiæ conſenſu. Quemadmodum igitur non admittunt, niſi Scripturam pro norma fidei ſuæ æque in hoc articulo, ac in aliis, de quibus inter illos, ac nos minime convenit: lubenti animo hanc accipio conditionem, & jam inter nos conſtat de genere armorum, & de judice noſtræ controverſiæ. Unam dumtaxat conditionem poſco, quæ ita æqua eſt, ut mihi negari non poſſit, videlicet ut ſibi non arrogent facultatem, quam in ceteris ſibi vindicant detorquendi ſenſum verborum Bibliorum, vel illa ad arbitrium explicandi; quandoquidem hoc idem eſſet, ac nullum omnino habere judicem, vel unum habere, cujus liceret illis explicare verba in ſuum ſenſum, atque utilitatem.

Cum igitur de hac re conſtet; animadverto Salvatorem tribus diverſis in locis de hoc auguſto Sacramento verba feciſſe,

Primùm in capite 6. Sancti Joannis, antequam inſtitueret hoc Sacramentum.

Secundò in tribus aliis Evangeliſtis, cum illud inſtituit,

Tertiò denique apud Sanctum Paulum in prima ad Corinthios epiſtola, poſt illius inſtitutionem. Primus locus continet promiſſionem dandi nobis Corpus ſuum; Alter continet promiſſionis hujus executionem; Tertius verò, uſum Sacramenti hujus faciendum. Hæc diſtinctio, Auditores, omnino neceſſaria eſt argumento, & quæſo a vobis, ut illi animum advertatis; quia quod infertur, vel quod inferri poteſt ex locis, in quibus explicite ſermo non eſt de Euchariſtia, officere nequit perſpicuis, explicitis, & formalibus verbis, quæ adhibita ſunt in promiſſione, qua CHRISTUS recepit, ſe nobis illud daturum in ipſa inſtitutione ſua, & in uſu, propter quem illud inſtituit. Inde enim ſpero futurum, ut hauriam invictas probationes realis hujus præſentiæ; & id quod Sermonis hujus partitionem conſtituet.

Vide in Tomo II. Bibliotheca Myſt. Theol. quid ſcriptum ſit de hoc Myſterio,

IN FESTO
CORPORIS CHRISTI.

Caro mea vere eſt cibus, & Sanguis meus vere eſt potus. Joan. 6.

I. ARGUM. *De præſentia reali Corporis CHRISTI in Sacramento Altaris.* CUm ſenſus reverentiæ, timoris, & amoris, quos nobis inſpirat adorabile Sacramentum Altaris innitantur in certa fide, Corpus, & Sanguinem Filii Dei vere in illo contineri, ne mirum videatur vobis Fideles me hodierna die velle confirmare vos in hac fide, & vobis perſuadere præſentiam realem Corporis hujus, & Sanguinis, quod omnibus diebus adoramus, & quod per intervalla paſcimur, ac nutrimur. Fateor equidem, cum ſermo habendus mihi ſit apud Fideles, a quibus orthodoxi tantùm ſenſus foventur, fortaſſe opportunius futurum hanc ſupponere veritatem tamquam indubiam, &

Caro mea vere eſt cibus; Sanguis meus vere eſt potus. Joan. 6.

Quemadmodum Deus eſſentialiter perfectus eſt in ſeipſo, tribuit omnibus effectibus perfectionem. quam poſtulant natura operum ſuorum, & gloria Auctoris eorum. *Dei perfecta ſunt opera.* Opus abſolutiſſimum bonitatis, & Sapientiæ Dei eſt JESUS CHRISTUS Deus, & homo; ſed dici poteſt opus abſolutiſſimum JESU CHRISTI eſſe Euchariſtiæ Sacramentum; & hoc eximium eſſe ſpecimen trium perfectionum ipſius. II. ARGUM. *Bonitas, potentia, & ſapientia Dei in hoc Sacramento,*

Primùm bonitatis, quia hæc una illum impulit, ut ſe nobis daret in hoc divino Myſterio, cum non meritum noſtrum, neque ulla alia conſideratio ipſum illexerit.

Secundò abſolutiſſimum opus potentiæ ſuæ; quandoquidem in alio nullo operum ſuorum oſtendit tot, & adeo aſſidua prodigia, & dicere poſſumus cum Propheta, *Memoriam fecit mirabilium ſuorum.*

Tertiò eſt etiam abſolutiſſimum opus, & mirificum inventum Sapientiæ ſuæ, quæ adinvenit modum non ſolum permanendi cum nobis, verum etiam in nobis, & ſe in eum ſtatum adduxit, in quo admirabile conſilium ſuum exequi poſſet.

Vide locum ſuperius memoratum.

ARGUM.

De Sacrificio Miſſæ, merito, & fructu qui inde percipitur.

perunt Apoſtoli offerendi magnum Chriſtianæ Religionis Sacrificium: ita ut ſicuti verba quibus Dei Filius divinum hoc Sacramentum inſtituit, re ipſa practica fuere, & efficientia mutationem ſubſtantiæ panis, & vini in ſubſtantia Corporis, Sanguiniſque ſui; ita hæc alia verba *Hoc facite*, converterunt Apoſtolos ejus in totidem Sacerdotes novæ legis, illiſque contulerunt veram poteſtatem ponendi, & offerendi in Altaribus noſtris idem Corpus, eumdemque Sanguinem in Miſſæ Sacrificio. Hoc ipſum ſignificat verbum *facite*, quod in linguis omnibus Hebraica, Græca, & Latina habet vim eamdem, & ſignificationem. *Hoc facite*, videlicet ſacrificate, ſicut ego facio, quaſi diceret; amor, quo vos complector, fecit, ut præverterem mortis meæ ſacrificium me ipſum immolans manibus meis: verum in hoc charitatis exceſſu non acquieſco; illum inſtaurare volo in manibus veſtris in ſæcula, quamobrem vobis poteſtatem impertior hoc ipſum faciendi. Hinc ſequitur, auguſtum, & adorabile Sacrificium, quod ſingulis diebus in altaribus noſtris peragitur, eſſe verum, unicumque Chriſtianæ Religionis Sacrificium, quippe quod ſubſtitutum eſt in locum Sacrificii cruenti, quod ſemel oblatum eſt in Cruce, & quod re vera idem eſt, ſed diverſimode oblatum; ſed quod illud perfectiſſime repræſentat. Sub hac excellenti idea illud vobis proponere fert animus, oſtendendo: 1. Hoc repræſentare Crucis Sacrificium; quod nobis ſublimem conceptum inſpirare debet, & cogere nos, ut cum eidem adſtamus, ſingularem illi adhibeamus reverentiam. 2. Illius omnem continet virtutem; quod nobis inſpirat parem æſtimationem bonorum, infinitorumque theſaurorum, quos in eo poſſidemus. 3. nobis explicat illius meritum, & fructum, quod nos cogit, ut in ſtatum adducamur participes efficiendi, ac utendi incomprehenſibili bono, quod inde poſſumus haurire. Hic totus eſt ordo, & tota hujus Sermonis partitio.

Pro parte prima dico, id quod Sacrificii hujus excellentiam conſtituit, hoc eſſe, illud videlicet fuiſſe inſtitutum, ut Crucis Sacrificium repræſentaret, & illius memoriam perennaret; ubi 1. oſtendendum eſt nullam eſſe Religionem ſine Sacrificio, & Chriſtianam cum ſit omnium Sanctiſſima, & perfectiſſima, carere non debuiſſe hac adeo eſſentiali cæremonia. 2. Crucis Sacrificium eſſe non poſſe Sacrificium perpetuum novæ Legis. Rationes diſertiſſime expoſitæ adverſus Hæreticos invenientur in Paragrapho quinto; unde inferendum eſt hoc eſſe non poſſe niſi Altaris Sacrificium; quod eſt munda illa oblatio, de qua loquitur Propheta Malachia, quæ offertur in omni loco, & quæ a Daniele Propheta vocatur *juge Sacrificium*, quod ſingulis diebus iteratur, quod Crucis Sacrificio nequit convenire. 3. Miſſæ Sacrificium ita eſſe repræſentationem Sacrificii Crucis, ut prorſus ſit idem, & ſolum differat modo, quo offertur. & differat etiam ab aliis repræſentationibus; hæc enim rem eamdem continet, cum aliæ imagines paſſim excludant realitatem ejus rei, quam repræſentant. Quibus addendum eſt, hanc repræſentationem in eo conſiſtere, quod Corpus Salvatoris per vim verborum myſtice hinc quidem conjungitur, & inde ejuſdem Sanguis, quod repræſentat realem effuſionem, quæ in Cruce peracta eſt: ex quo conjicere licet quanam cum reverentia, contritione, & pietatis ſenſu aſſiſtere deceat divino huic Sacrificio &c.

Pro Parte altera. Cum hoc Sacrificium contineat virtutem omnem Sacrificii Crucis, ejuſque nobis applicet meritum, & fructum: facile eſt videre quem theſaurum nobis reliquerit Filius Dei, quam meritorum copiam hinde haurire valeamus, & quem fructum ſperare. Poſſumus enim illud offerre pro nobis, & pro aliis, & pro remiſſione peccatorum, ad impetrandam finalem perſeverantiam &c. Ibi nanciſcimur fontem omnium gratiarum, & in omnibus neceſſitatibus noſtris perfugium. Itaque cum divino huic adſiſtimus Sacrificio, utiliter confugere poſſumus ad Deum hunc propter amorem noſtri immolatum, illum fidenter deprecari; & ſperare fore, ut nobis concedat quidquid ad ſalutem noſtram neceſſarium eſſe, cenſuerit.

Pro parte tertia, quæ ſecundam conſequitur, oſtendi poſſunt ea bona, quæ divinum hoc Sacrificium nobis largitur. Primùm medium nobis ſuppeditat placandi iram Dei, quem quotidie novis criminibus laceſſimus, offerendo illi Sanguinem eumdem, qui pro nobis in Cruce effuſus eſt. Secundò illi reddere poſſumus, quantum ab illo recepimus; quoniam offerimus illi Deum ipſi parem. Tertiò quotidie nos cumulat beneficiis, ſimulque præbet medium, quo illi ingrati non eſſe valeamus.

Vide in Tomo II. Bibliotheca Myſt. Theol. ubi agitur de Myſterio Euchariſtiæ.

Houdry Biblioth. univerſ. To. poſtremus.

IV. ARGUM.

De modo, quo divino huic Sacrificio adſiſtere decet.

Ex iis, qui ad Miſſam audiendam accedunt; Primùm non deſunt, qui non habent eam cognitionem, quæ eſſet habenda. Secundò plures ſunt, qui ea carent devotione, quæ eſſet afferenda. Tertiò tandem plurimi ſunt, qui illius dedecorant Sanctitatem. Primi erudiendi ſunt, Secundi hortandi ſunt, ut ædificent eos, a quibus videntur hac in actione, in qua debent ferre præ ſe pietatem, & Religionem; ac tertii denique confuſione replendi ſunt, quæ tres eſſe debent partes Sermonis.

Pro parte prima, quæ eſt erudire eos, qui carent ſcientia, quam habere poſſent magni hujus Myſterii; ſatis eſt explicare Sancti Auguſtini doctrinam de Sacrificio, ubi Deus ſimul eſt *offerens oblatum, & oblatio*. Deus offerens ſe Deo; hæc eſt Veritas Religionis; Deus dignatur ſe offerre per manus noſtras; privilegium eſt, & dignitas Religionis: De hoc erudiendi ſumus, ut magni hujus Myſterii ſcientiam habeamus.

In parte altera, quæ illos reſpicit, qui Miſſæ adſiſtentes carent ea devotione, quam habere deberent, ad hanc excitandam, & inflammandam magni illius meminiſſe debent principii, quod ſupponendum eſt in omnibus hujus argumenti ſermonibus, id quod in altaribus noſtris peragitur, fieri ad memoriam recolendam ejus rei, quæ facta eſt tempore Paſſionis Domini, quam quotieſcumque Miſſam celebramus, eique populus adſtat. Primùm videtur JESUS CHRISTUS onuſtus peccatis hominum, cum in Calvarium aſcendit. Secundò videtur hic hominum Salvator expiare illorum peccata, dum Cruci ſuffixus fuit. Tertiò ibi videtur applicare præſentiſſimam medicinam peccatis eorum, cum pro illis ſuum cruorem effudit. Fieri autem non poteſt, quo minus hæc omnia recolentes animo, ſaltem non aliquam habeant particulam ſenſuum, quos habuiſſent, ſi Crucis Sacrificio adſtitiſſent.

In Tertia parte facile eſt impios confundere, qui magni hujus Myſterii Sanctitatem dedecorant per immodeſtias, ſcandala, & impietates, quas ibi committunt: Satis eſt illis ob oculos ponere; Primùm, peccata, quæ committunt, immediate laceſſere JESUM CHRISTUM in loco, eodemque tempore, quo Patri propter illos offertur. 2. illos inſtaurare contumelioſiſſimas Paſſionis ejuſdem circumſtantias. 3. Illos præbere indignos, qui in partem accedant meritorum, & fructuum Salvatoris, & ſibimet per impietatem conſtare inevitabilem reprobationem &c.

Vide locos eoſdem, quos in ſuperiori argumento memoravimus.

PRO SECUNDA

POST PENTECOSTEN DOMINICA,

QUÆ EST INFRA OCTAVAM

CORPORIS CHRISTI.

Homo quidam fecit cœnam magnam, & vocavit multos. Luc. 14.

I. ARGUM.

De frequenti Communione.

OPEROSUM non eſt, Auditores, quinam ſit hic homo, qui fecit cœnam magnam, cognoſcere. Verba hæc ſunt ſatis perſpicua, ita ut dubitare non liceat, utrum ad alium quempiam referantur, præter quam ad Salvatorem in Auguſtiſſimo Euchariſtiæ Sacramento. Dei Filius profecto liberalis eſt homo iſte, qui efficit, ut Magnificentia ſua in hoc Myſterio refulgeat; & convivium hoc adeo ſumptuoſum non aliud eſt, niſi quod nobis inſtruit Corporis, & Sanguinis ſui.

Cœna hæc magna eſt, Auditores, ſive ſpectemus epularum, quæ miniſtrantur, qualitatem, quid enim pretioſius eſt Corpore, & Sanguine Dei? ſive numerum Convivarum; quandoquidem omnes generatim homines invitati ſunt, ſeu cœnæ ipſius durationem quandoquidem ad finem uſque ſæculorum eſt permanſura? *Homo quidam fecit Cœnam magnam*: cujus ubi conſideraverimus ordinem, apparatum, delicias, & magnificentiam, mihi videtur de hoc Convivio dici poſſe, quod Scriptura teſtatur de illo, quod Rex Aſſuerus omnibus Aulæ ſuæ Principibus inſtruxit, *ut oſtenderet jactantiam potentiæ ſuæ*:

Eſther 1.

Hoc tamen non eſt ſolum Filii Dei conſilium, proſpexit neceſſitatibus noſtris æque ac gloriæ ſuæ; quapropter Convivium hoc non fit rarò, ſicut alia, quorum finis eſt voluptas, vel magnificentia. Convivium eſt, quod quamvis magnum ſit, non idcirco minus eſt commune, Salvator enim ex eo

Digitized by Google

fuit epulum familiare animarum noſtrarum, neque ſatis eſt illi plures invitare, ſed hoc pluries facit, ut ſibi grave fieri putet contemptum, excuſatione, & prætextu eorum, qui ab eo ſe diſpenſant, ut liquet ex hodierno Evangelio, & contumelioſam ſibi exiſtimet injuriam inferri, quaſi nihil ipſi antiquius ſit, quàm nos frequentiſſime adhibere convivas. Hinc mihi locus aperitur hodierna die de frequenti communione verba faciendi, & oſtendendi ea commoda, quæ ex adeo ſancta exercitatione percipimus.

Ut autem alios in ſua pietate confirmem, aliis verò errorem eripiam, quidquid a me vobis dicendum eſt, redigam ad duo eſſentialia puncta, quæ in hodierno Evangelio continentur.

Primum eſt hanc eſſe ſanctam praxim, & pernutile conſilium ſæpe, & digne ad ſanctam accedere communionem. Duo hæc ſeparanda non ſunt; hoc innuere vult
Luc. 14. Dei Filius in allata parabola, per hanc invitationem, quam ſæpius inſtaurat. *Miſit Servum ſuum dicere invitatis, ut venirent.*

Alterum eſt, excuſationes omnes, quæ plerumque prætexuntur, inanes, & inutiles eſſe, & afferri tantum ad fovendam vitæ licentiam, quod ſignificat juſta iracundia, & comminatio hujus Patris Familias propter varios prætextus, quibus utuntur convivæ, ut ſe ſe a cœna diſpenſent. *Et cœperunt omnes excuſare, & iratus Pater Familias &c.* Hæc erit tota hujus ſermonis partitio, in quo procul a contentionibus, quæ obortæ ſunt in hoc argumento, ſpero me vobis probaturum, harum epularum uſum neque ſanctiorem eſſe poſſe, neque utiliorem; & omnes rationes, & excuſationes, quæ afferri poſſunt contra hanc ſanctiſſimam praxim acceptari non poſſe vel a Deo, vel ab hominibus, qui pii ſunt, & ſanæ mentis.

Vide in Tomo I. Bibliothecæ Moral. Evangel. Titulum: COMMUNIO.

Homo quidam fecit cœnam magnam, & vocavit multos. Luc. 14.

II. Argum. Quidquid majoris momenti afferri poteſt in hoc de Frequentis Communionis argumento, complecti poſſumus in duarum harum propoſitionum epanodo.

Pietas noſtra nos ad frequentē Communionem debet impellere. Quarum prima eſt, vera Pietas nobis frequentem ſuadet Communionem.

Altera vero. Frequens Communio nutrit, & confirmat veram Pietatem.

Pro prima. Licèt improbari nequeat, qui aliquando abſtinet a Communione reverentiæ cauſa ex Divi Auguſtini ſententia; tamen confidentia, & charitas huic reverentiæ præferenda eſt, & videtur hoc aſſerendum citra quamcumque dubitationem; quandoquidem vera pietas frequentem nobis ſuadet communionem. Profectò vera pietas conſiderari poteſt ratione trium rerum, quæ Chriſtianos ad bonas actiones impellunt, 1. ad Spiritum pœnitentiæ; namque Dei Filius hodierna die non aliter ſe gerit cum peccatoribus, quàm ſe gerebat, dum verſaretur in terra. Tunc invitabat peccatores pœnitentes; converſabatur cum illis, & quin illos faſtidiose repelleret, cum illis epulabatur. 2. Spiritus Religionis, & reverentia in eo ſita eſt, ut digne accedamus: 3. Spiritus Charitatis & amoris Dei hoc nobis ſuadet, quoniam hic amor ad arctiſſimam tendit unionem.

Pro altera propoſitione. Ad veram pietatem confirmandam, tria ſunt neceſſaria: 1. obligatio, qua jubeamur; 2. ratio. 3. medium, quæ tria in frequenti Communionis uſu inveniuntur.

Vide locum ſuperius memoratum.

Homo quidam fecit cœnam magnam &c. Luc. 14.

III. Argum. Dicere poſſumus, convivium, de quo hodierna die loquitur Salvator vere magnum eſſe 1. ratione illius, qui illud nobis præparavit, & nos invitat. 2. propter multitudinem convivarum, *vocavit multos*. 3. propter epulas, quæ miniſtrantur, quæ ſunt Corpus, & Sanguis Dei.

Magnitudo, & Magnificentia convivii, a quo nosmet diſpenſare non debemus. Infelicitas eorum, qui prætexunt excuſationes: *Amen dico vobis, nemo virorum illorum guſtabit cœnam meam.*

Vide locum quem ſupra.

PRO TERTIA DOMINICA
POST PENTECOSTEN.

Quis ex vobis homo, qui habet centum oves, & ſi perdiderit unam ex illis nonne dimittit nonaginta novem, & vadit ad illam quæ perierat, donec inveniat eam. Luc. 15.

I. Argum. SALVATOR animarum noſtrarum exhibet nobis in hodierno Evangelio animatam hypotipoſim zeli ſui miſericordis, & infatigabilis pro ſalute Peccatorum ſub

Dimenſiones gratiæ Dei. forma Paſtoris relinquentis nonaginta novem oves in ovili, centeſimam, quæ in deſerto deerraverat quæſiturus. It, redit, currit interdiu, noctuque; attollit vocem ſuam, vocat illam; verbo, nullam capit requiem donec illam inveniat; & ferens præ ſe gaudium, & lætitiam convocat amicos, & proximos dicitque illis, Congratulamini mihi; quippe ovem, quam me amiſiſſe credideram, inveni.

JESUS CHRISTUS hunc Sermonem inſtituit ſe apud Phariſæos probaturus, muſſitantes eo quod illum videbant ſeptum ingenti corona peccatorum, & Publicanorum, quos non ſine quadam ſuavitate, & miſeratione excipiebat: *Erant appropinquantes ad* JESUM *Publicani, & Peccatores, ut audirent illum, & murmurabant Phariſæi.* Ibidem.

Quin hic ſtupor, & hæc Scribarum, & Phariſæorum murmura nos moveant, admiremur, & benedicamus amorem infinitum, & incomprehenſibilem zelum JESU pro peccatoribus, qui nobis exhibetur in cura amabili Paſtoris hujus pro ovicula deerrante.

Ut omnes homines, præſertim verò inſignes peccatores cogam ad Dei miſericordiam confugere, mens eſt illius oſtendere Magnitudinem nullis finibus coercitam, & toto Cœlo Majorem humana nequitia, atque miſeria, quæ ſunt ejus objectum. Quamobrem, ut mihi videtur, non poſſum æquiorem illius ideam vobis adſtruere, quam oſtendendo vobis illius dimenſiones, Sanctum Paulum ſecutus, qui hoc ipſum facit de ipſius Dei Charitate; ubi, ſi quod intereſt diſcrimen, ſpiritus noſter illud conſtituit, atque hoc nomen attribuit, quatenus bonitas hæc, & charitas infinita miſeretur miſeriarum noſtrarum, nobiſque criminum noſtrorum veniam largitur. Igitur Miſericordis hujus charitatis dimenſiones connotatæ ſunt his Pauli verbis: *Ut poſſitis comprehendere, quæ ſit latitudo, longitudo, ſublimitas & profundum.* Hæc erit Sermonis Ad Epheſ. 3. hujus partitio, quæ vobis inſpirabit ſublimes ſenſus gratitudinis, & timoris, ne hac miſericordia abutamini, ac tandem Dei patientiam fatigetis.

Prima dimenſio eſt ejus latitudo, atque extenſio, quoniam ſe extendit ad peccata omnia excogitabilia, quæ dimittit, & ad omnes peccatores, quibus recipiendis ſemper eſt parata, cum ad illam confugiunt animo diſcedendi a ſceleribus ſuis. Conſiderate, quot peccata patrata fuerint, patrenturque ſingulis diebus in Mundo; quot eorum ſpecies; qui numerus; quæ enormitas. Miſericordia Dei ad hæc omnia ſe extendit, & non exhauritur. Quot peccatorum miſertus eſt Deus; & nonne ille ipſe pollicetur ſe paratum ſemper eſſe ad miſerendum, ubicumque eum corde contrito, & humiliato ad illum confugiamus? Ille ipſe quærit peccatores inter crimina ipſorum, eos de ſceleribus avocat, eoſque, ut ita dicam, expanſis ulnis complectitur. Regius Propheta jure ſuo dicit, terram plenam eſſe Miſericordia Domini, & meritò ſubdit Eccleſia; miſereri illius eſſe naturam, & caracterem. Unus re ipſa Deus eſt, qui majorem exerceat patientiam cum peccatoribus, quàm herus aliquis cum famulis, aut Pater cum filiis ſuis ſit habiturus.

Secunda divinæ hujus Miſericordiæ dimenſio eſt longitudo, quæ non aliud eſt, quàm hæc longa patientia, quam tantopere adeo frequenter Scriptura commendat, & cui nihil par invenitur; expectat enim annos triginta, & quadraginta peccatores obduratos, rebelles omnibus gratiis ſuis, & indigniſſimos, qui eaſdem recipiant. Non abnuit illos ſollicitare, & ſæpe etiam ad extremam uſque ſenectutem expectare; patiens ab illis impune violari leges ſuas, & Sanctiſſimum Nomen ſuum blaſphemari; ita ut eos, non derelinquat, ita ut illis ſemper permittat gratias, quibus adjuti reſurgere poſſint, & recentia præbeat ſalutis adminicula. Quæ miſericordia! Sed quam indigni ſunt illi, qui ſub hoc prætextu eamdem laceſſere perſeverant? & qui videntes ſe a Deo toleratos fuiſſe hactenus in flagitiis ſuis, in illis uſque ad finem perſiſtere volunt, quandoquidem Deus non alios conſtituit terminos miſericordiæ ſuæ, quàm hujus vitæ finem; quamobrem ſperant ſe veniam conſecuturos; licèt ſæcula integra in nequiſſimis ſceleribus perſeveraſſent.

Tertiò ad dimetiendam Dei miſericordiam ſecundum

illius

illius altitudinem conſideranda eſt ratio, qua movetur ad miſerandum peccatorum, & miſericordiam exercendam erga illos, qui aliquando ſunt indigniſſimi; hoc enim illam commendat ſupra hominum miſericordiam, quia ad id nonniſi propria movetur bonitate ſine ulla utilitate, & quin peccatores ullum habeant meritum, quod benignos Dei obtutus valeat allicere; cum nihilominus ipſe illos tanta feſtinatione perquirat, quaſi opera eorum indigeret; cum illis redit in gratiam, una eorum flectitur lacrymula, ac ſuſpirio; eiſque omnia reſtituit jura, ex quibus exciderant. Agnoſcamus amabilem hanc bonitatem, fateamus noſtram indignitatem, gratumque animum in omnem æternitatem profiteamur. *Miſericordias Domini*
Pſalm. 88. *in æternum cantabo.*

Quartò. Quamdam profunditatis ſpeciem cognoſcere poſſumus in miſericordia Dei per comparationem, quam inſtituere licet cum hominum miſericordia, quæ ut plurimum hæret in ſuperficie, & fundum non habet. Illa perfectior eſt, quæ verbis addit officia, & ſpectabile ſubſidium in urgenti neceſſitate. Hujuſmodi eſt Dei miſericordia, quæ in hoc ſenſu eſt profunda, ita ut cum Apoſtolo ipſe vocari poſſit, *Pater miſericordiarum, & totius*
Ad Cor. 2. c. 1. *conſolationis*. Neque contentus fuit verbis, proceſſit uſque ad effectus admirabiles. Se hominem fecit, ut nos a noſtris miſeriis liberaret: obtulit omnes vitæ ſuæ labores, mortiſque paſſiones ad obtinendam veniam criminum noſtrorum, ac nos deducendos in poſſeſſionem æternæ felicitatis &c. Nonne igitur nobis in divina hac miſericordia confidendum eſt? Sed per quam diligenter caveamus, ne eadem per temerariam præſumptionem abutamur &c.

Vide in Tomo III. Bibliothecæ Moral. Evangel. Titulum: Miſericordia.

Ita dico vobis: gaudium erit coram Angelis Dei, ſuper uno peccatore pœnitentiam agente. Luc. 5.

II. Argum. Magna profectò, eaque valida pro nobis, Fideles, eſt conſolatio cogitare de magnitudine Miſericordiæ Dei; & ſumma capi debemus admiratione, ubi noſtram indignitatem, & nihilum comparemus cum Suprema hac Majeſtate criminibus noſtris laceſcita. Hoc nos potiſſimum debet afficere videntes, tanta licèt extiterit ingratitudo noſtra, Deum tamen non ideo ceſſaſſe, quominus quodammodo ad exceſſum uſque diligeret. Verum nequeo diſſimulare, Fideles, hunc eſſe ſcopulum, in quem plurimi ſingulis diebus alliduntur, cum in conſideratione infiniti hujus divinarum miſericordiarum Oceani, homines temeraria præſumptione confidunt, atque ſub hoc prætextu in ſceleribus ſuis perſeverant.

De abuſu miſericordiarum Dei.

Hæc tamen conſideratio non prohibebit, quominus vobis exponam infinitas hujus miſericordiæ divitias, quo nomine illas vocat Apoſtolus; ſed hoc fiet, cum neceſſariis præcautionibus, ne eadem abutamur; cum abuſus rerum ſaluberrimarum, ut plurimum ſit pernicioſiſſimus. Propterea vobis connotandos præcipue proponam tres effectus æque pares mulcendis cordibus noſtris, & ſpiritibus percellendis.

Primus eſt ardor, & ſollicitudo, cum qua Deus hic bonitatis inquirit peccatores in ſcelerum ſuorum abyſſo; ſed ardor, & ſollicitudo quæ migrat in frigus, cum peccatores impunius illum læſuri per ſibi præſidentem præſumptionem bonitate illius abutuntur.

Alter eſt invicta in illis ſuſtinendis patientia, quæ tandem delaſſatur, cum peccator pertinaci animo per inanem in miſericordia illius confidentiam perſeverat.

Tertius eſt ſuavitas, & facilitas, cum qua recipit peccatores, ubi convertuntur, & ex corde ad ipſum redeunt: ſed Suavitas, & facilitas, cui comes accedit rigor inflexibilis, & inexorabilis erga eos, qui lædunt eum ſub inani ſpe ſe facili negotio veniam impetraturos. Ecce, Fideles, tres conſiderationes, quæ hinc quidem idoneæ ſunt ad fovendam ſpem peccatorum converti cupientium, inde verò aptiſſimæ ad incutiendum terrorem illis, qui de Miſericordia Dei præſumentes ſub temerario hoc prætextu in peccato ſuo perſeverant. Hæc erit hujus ſermonis partitio.

Vide locos in ſuperiori argumento memoratos.

Congratulamini mihi, quia inveni drachmam, quam perdideram. Luc. 15.

III. Argum. Hodiernum Evangelium, Auditores, complexum videtur fuiſſe notas omnes bonitatis, & miſericordiæ, qua Salvator Mundi uſus eſt erga peccatores. Videtur ſollicitudo, qua illos perquirit, eo uſque, ut ſuſtineat Phariſæorum probra, qui ſcandali occaſionem arripuerant videntes illum cum Publicanis converſantem. *Murmurabant Phariſæi, & Scribæ dicentes; quia hic peccatores recipit.* Ibi non prætermittitur voluptas, & gaudium, quo afficiebatur ex pœnitentia, & converſione eorumdem peccatorum eo uſque, ut ejuſdem particeps fieri velit Cœlum univerſum. *Ita dico vobis: gaudium erit ſuper uno peccatore pœnitentiam agente.* Animam, quæ deflexit a viis Dei, reſpicit tamquam Paſtor benignus ovem deerrantem, quam relicto grege perquirit, inventamque humeris imponit ſuis reducturus in præſepe; & denique teſtatur animas noſtras ſibi eſſe chariſſimas, qualis eſt drachma, in qua poſitæ erant omnes divitiæ pauperis mulierculæ, quæ nihil inauſum, intentatumque reliquit, neque ulli labori, & curæ pepercit, ut inveniret; ita ut ſtatim ac votorum ſumma aſſecuta eſt, lætitiam ſuam cohibere nequeat, & velit, omnes vicinas ſecum gratulari. *Congratulamini mihi, quia inveni drachmam, quam perdideram.* Ibidem.

Deſiderii, quod habet Deus ſalutis peccatorū colligitur ex gaudio quo afficitur ex illorum converſione, & pretio, in quo habet animas eorum. Luc. 15. Ibidem.

Per has ſimilitudines, Auditores, atque hæc teſtimonia Filius Dei nobis oſtendit quanti faciat animam noſtram, & quanti hæc ſteterit ſibi; quandoquidem nullis pepercit ſumptibus, ut illam ſalvam faceret, illam Sanguinis ſui pretio redemerit, & in terras deſcenderit ad oſtendendam illi ſalutis viam, & demum impenderit vitam, mortem, paſſiones, laboreſque ſuos, ut lucraretur illam, ſuæque ſervituti ſubjiceret.

Ita eſt, Chriſtiani, anima noſtra eſt tamquam bonum, atque theſaurus Dei, hujus jactura illum mærore conficerat, & ejuſdem ſalus quodammodo lætitiam ejus, & felicitatem conſtituit. Nonne hinc poſſumus haurire validas rationes, ut cooperemur ſollicitudinibus optimi hujus Paſtoris, & ſuaviſſimis ipſius perquiſitionibus reſpondeamus?

Primùm proponentes nobis æquiorem ideam pretii hujus animæ.

Secundò ad Examen revocantes qua in re hæc adeo nobilis, & pretioſa anima ſit impendenda; ſcilicet ad acquirendam ſupremam Felicitatem, propter quam facta eſt: ex quo non erit arduum videre modicam curam, quæ pleriſque hominibus eſt, qui ne cogitant quidem de illa ab æterna calamitate vindicanda: Hæc tota erit Sermonis noſtri partitio.

Vide in To. I. Bibliothecæ Moral. Evangel. Titulum: Anima; *& in To. III. Titulum:* Miſericordia Dei, *& ibidem Titulum:* Pœnitentia.

PRO QUARTA DOMINICA
POST PENTECOSTEN.

Præceptor per totam noctem laborantes nihil cepimus. Luc. 5.

I. Argum. Fruſtra, Chriſtiani, abſente Filio Dei laboribus exercentur Apoſtoli, quemadmodum in hoc conqueruntur Evangelio. Fruſtra jaciunt retia ſua, omnemque adhibent curam, & induſtriam multi ſe laboribus exercent, & nullum percipiunt fructum. *Præceptor per totam noctem laborantes nihil cepimus.* Verùm ſtatim ac prodiit Salvator piſcatio felix peracta eſt. Navigia duo, quæ ingenti copia omnigenæ multitudinis piſcium onerantur, ſubeunt periculum ſub immani pondere ſubſidendi, & illis ipſis obſtupeſcentibus propter facti novitatem, & neſcientibus quid ſentiendum eſſet de mutatione adeo inſperata, Petrus omnium ferventiſſimus ad Magiſtri pedes procubuit, & ceteri, qui illum comitabantur, ſimul naviculas, & retia relinquentes, ſequuntur illum, quem felicitas quocumque ſubſequebatur. *At illi relictis rebus ſecuti ſunt eum.* Luc. 5.

De operū noſtrorum inutilitate. Luc. 5.

Ecce Auditores plura Myſteria enucleanda: ecce ingens copia animadverſionum, & documentorum. Tamen hæc omnia ad unum cenſeo redigenda, videlicet ad medium utiliter ad Cœli acquiſitionem laborandi, & non amittendi fructum, meritumque actionum noſtrarum ex defectu conditionum, quæ ſunt neceſſariæ, ut fructus inde percipiatur, & dignæ fiant æterna remuneratione, vel ut quidam Sanctus Pater ait, *prægnantes bonorum operum.* Hæc ſpes pleroſque fruſtratur; ſæpe laborant plurimum, & nihil accipiunt; putant ſe adeptos eſſe ingentem meritorum cumulum; ſed morti proximi vacuas manus inveniunt; quia non laboraverunt cum Deo, neque propter Deum. Primùm non laboratur cum Deo, cum in Dei gratia non ſumus; gratia enim Deum nobis præſentem facit, & omnes actiones noſtras vivificat, efficiens illas, ut Apoſtolus inquit, dignas pondere gloriæ; alioquin dicit Evangelium, hoc eſt operari per noctem, videlicet in ſtatu peccati, in quo nihil pro Cœli acquiſitione poſſumus meteri; *per totam noctem laborantes nihil cepimus.* Luc. 5.
Secundò non fiunt propter Deum, ut inquit Sanctus Petrus in eodem Evangelio noſtro, *in verbo tuo laxabo rete.* Parebo, Domine, imperanti, faciam, quod a me fieri vis; & omnia præſtabo, ut tibi placeam. Ibidem.

Ecce, Chriſtiani, magnum, ac perutile documentum, quod

quod hodiernâ die Filius Dei nobis proponit; & medium admirabile, quod nos docet ad acquirenda ſine novis ſumptibus ingentia bona, immenſos meritorum theſauros, & ad evitandam calamitatem plurimorum, qui multa quidem, verum ſine fructu operantur.

Primùm cum Deo laborandum eſt, hoc eſt in gratia Dei, per quam opera noſtra illi accepta ſunt.

Secundò laborandum eſt propter Deum ex mera, ſinceraque intentione placendi illi, & faciendi voluntatem illius. Quod in ſermonis decurſu explicabimus.

Vide in Tom. III. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: OTIUM.

Præceptor, per totam noctem laborantes, nihil cepimus, in verbo tuo laxabo rete. Luc. 5.

II. ARGUM. De Confidentia in Deo.

Numquam alias Sanctus Petrus, aliique Apoſtoli feliciorem habuere piſcationem, niſi cum voci Filii Dei obedierunt. Hic illis præcepit, ut ex altero navigii, in quo erant, latere mitterent retia; hoc eſt Mundi Salvator fecit, ut momento majus referrent lucrum, quam per omnes noctis labores retulerant. Profectò, ſudaſtis, laboraſtis, multa paſſi eſtis, & poſt hæc nihil cepiſtis, quia laboraſtis ſine illo: *per totam noctem laborantes, nihil cepimus*. Verùm ſimul ac confidiſtis in illo, in verbo ejus, & auxilio, piſces catervatim irruerunt in retia veſtra, tanta in copia, ut illa ferme frangerentur, ita ut in eo labor veſter impenſus fuerit in colligenda piſcium multitudine, qua navicula veſtra repleta fuit. Hic eſt Chriſtiani effectus noſtræ in Deo confidentiæ, quæ in oculi ictu magis noſtra promovet negotia, quàm profecerint omnes curæ, laboreſque noſtri toto vitæ noſtræ curriculo. Sed fateamur, Fideles, non adeo facile eſſe habere firmam hanc in Deo confidentiam, qualem Dei Filius poſtulat, ad inſtaurandum hodierni Evangelii miraculum: quandoquidem Sanctus Petrus ipſe, aliiſque Apoſtoli eadem caruerunt in tot aliis occaſionibus, & poſt tot alia miracula, quæ ob eorum oculos obverſabantur. Tamen virtutem adeo nobilem, ac neceſſariam ſuaſurus ſum hodie illis qui me audiunt, oſtendens

Primùm ſine ope Dei, quidquid aggrediemur, numquam nobis ceſſurum e ſententia, & ob leviſſimos caſus ſubverſum iri.

Secundò cùm ope, & protectione Dei, in qua confidimus omnia in utilitatem, & commodum noſtrum ceſſura; ubi illa ad majorem Dei gloriam aggreſſi fuerimus, atque ut noſmet conformaremus ejuſdem voluntati eo in ſtatu, in quo nos ille conſtituit. Hoc ex hodierno Evangelio innoteſcit, in quo Deus hinc quidem remuneratur Sancti Petri confidentiam multitudine piſcium, qui in ejuſdem retia confluxerunt, inde verò eum confirmavit in eo metu, quo correptus fuit videns ſe tanto indignum
Ibid. 5. ſubſidio: *Noli timere, ex hoc jam homines eris capiens*. Hæc duo bona ſunt, quæ cedunt illis, qui non præfidentes in induſtria, laboribuſque ſuis in protectione, & Providentia Dei uſquequaque confidunt.

Vide in To. I. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: CONFIDENTIA.

Cum turbæ irruerunt in JESUM, *ut audirent Verbum Dei &c.* Luc. 5.

III. ARGUM. Modus prædicandi, & audiendi Verbum Dei.

Hodiernum Evangelium nos docet, Filium Dei, qui venerat in terram ad homines erudiendos, ac tradendam illis novam doctrinam, omnibus uti occaſionibus exercendi miniſterium prædicationis propter quod miſſus fuerat, & per quod homines eruditi cupiebat. Quemadmodum verò vox illius ab omnibus, hominibus ſingillatim, & locis in omnibus exaudiri non poterat, in hujus muneris ſocietatem cooptavit Apoſtolos, qui primi fuerunt Legis præcones, & qui primi annuntiaverunt Evangelium. Hi autem Apoſtoli, & Prædicatores iſtic exhibentur ſub nomine, ac munere Piſcatorum, qui divini hujus Præceptoris juſſu jacientes retia, ceperunt hanc piſcium multitudinem, quæ deſcripta eſt, ad ſignificandum fructum uberem, quod ferre poteſt Verbum Dei, ubi diſpenſatum fuerit in circumſtantiis, & cum neceſſariis conditionibus. Verum quin fuſius verba faciam de præſtantia, poteſtate, ac virtute divini hujus verbi, animadverto ſolum, Evangelium hujus diei docere

Primò in Filio Dei, qui ſumit occaſionem illud ante alios prædicandi, veram illius enuntiandi rationem.

Secundò in populis undequaque confluentibus ad illum audiendum, rationem, qua illud audire opus eſt, ut inde fructus, quem afferre poteſt, percipiatur.

Tertiò in miraculoſa Apoſtolorum piſcatione inſignem effectum pro converſione peccatorum, & nationum do-
Luc. 5. ctrina. *Concluſerunt piſcium multitudinem copioſam*.

Pro parte prima, quæ continet Prædicatoris officium, Filius Dei nos docet. Primò munus hoc aggrediendum non eſſe ſine peculiari miſſione, ſicut ille ipſe miſſus fuit a Patre ſuo, quemadmodum pluribus in locis Evangelii ſui teſtatus eſt. Secundò prædicando verbum hoc de Sancti Petri navigio, quod nobis oſtendit, in vera tantùm Eccleſia Verum Dei Verbum nuntiari. Tertio ipſum hoc ſine perſonarum vel conditionum acceptione populis prædicaſſe, quin in hoc munere quæreret aut fulgorem, aut Auditorum nobilitatem, ſed ad eos loquendo, qui melius proficere poſſent. *Pauperes Evangelizantur*.

Pro parte altera, quæ reſpicit Auditores: Ex hoc ipſo Evangelio diſcimus modum audiendi Verbum Dei. Primò accedendum eſt cum feſtinatione, & ingenti deſiderio inde proficiendi: *Cum turba irruerent in* JESUM, *ut audirent Verbum Dei*. Secundò afferenda eſt attentio neceſſaria, qualem attulerunt populi iſti, cum Salvator loqueretur eis de navicula, ubi ſedebat ad evitandam turbam audientium de littore. Tertiò diſcitur fructus, qui ex eodem Verbo poteſt hauriri, qui cognoſcitur ex profectu eorumdem Apoſtolorum, qui tunc illius primi Auditores fuerunt: namque Sanctus Petrus primus omnium ad Filii Dei pedes procubuit, ſe vere peccatorem eſſe confeſſus. *Recede a me, quia homo peccator ſum*; & alii reliquerunt phaſellum ſuum, & retia, ut JESUM ſequerentur, eique unice adhærerent.

Pro parte tertia, quæ eſt miraculoſa illa piſcatio, quam fecerunt Apoſtoli, dubitari nequit quominus repræſentet nobis non ſolum multitudinem peccatorum, verum etiam Nationum ex Idolorum cultoribus conflatarum, quæ converſæ fuerunt, & ad fidem vocatæ vi, ac virtute divini hujus Verbi, quod ad hanc quoque diem eamdem obtinet facultatem in animos peccatorum, ubi adminiſtretur, uti decet, & afferantur eædem diſpoſitiones ad proficiendum.

Vide Bibliotheca Moral. Evangel. To. IV. ſub Titulo: VERBUM DEI.

PRO QUINTA DOMINICA
POST PENTECOSTEN.

Niſi abundaverit juſtitia veſtra pluſquam Scribarum, & Phariſæorum, non intrabitis in regnum Cælorum, Matth. 5.

I. ARGUM. Tenetur Chriſtianus facere opera bona.

DUo ſunt omnino neceſſaria in Fideli, ſine quibus fruſtra jactat glorioſi hujus nominis privilegia, & mercedem ſperat, quam pollicitus eſt Deus illis, qui muneribus ſuis fuerint perfuncti. Fides, & lex. Fides omnium Myſteriorum Religionis noſtræ, & praxis bonorum operum, quæ præſcribuntur ab illa. Ecce quænam ſint duo Chriſtianiſmi fundamenta, ac totius Evangelii Compendium. Quod pertinet ad Fidem, & Religionis noſtræ Myſteria, jam locuti ſumus in ſuperioribus; & ſi quid reſtat, de quo plenius erudiendi ſimus, non deerunt occaſiones hoc efficiendi in reliquo anni hujus curriculo: quod verò ſpectat ad praxim operum bonorum, quorum neceſſitas inevitabilis eſt, Salvator nos erudire videtur in hodierno Evangelio, ubi palam docet diſcipulos ſuos, & in eorum perſona Chriſtianos omnes quod, *niſi abundaverit juſtitia veſtra pluſquam Scribarum, & Phariſæorum, non intrabitis in regnum Cælorum*. Matth. 5.

Verbum terribile! Auditores, præſertim verò hoc ſæculo, quo videtur, prout Fides in omnem terrarum orbem ſe effudit, charitatem in cordibus noſtris intepuiſſe, ut loquitur Evangelium; & dum Chriſtiani fidem ſuam actionibus probare deberent, actiones eorum e contra oſtendere nullam in ipſis fidem reperiri. Quod autem officia duo, hæc quæ a Fideli exigit Deus, ſeparari invicem nequeant, hodierna die vobis oſtenſurus ſum

Primùm obligationem, qua Chriſtianus tenetur, bona opera facere, quod primum erit punctum.

Secundò conabor oſtendere nullum eſſe Chriſtianum, quocumque in ſtatu ſit, & cujuſcumque ſit conditionis, qui hoc munere nequeat perfungi.

Vide in Tom. III. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: OPERA BONA.

Ego autem dico vobis: quia omnis, qui iraſcitur fratri ſuo, reus erit judicio. Matth. 5.

II. ARGUM. De Ira.

Primùm licèt Affectus hic homini inſitus fuerit ad injuſtitiam coercendam; plerumque nihil injuſtius eſt in principio, & in ipſa agendi ratione; etenim leviſſimas ob cauſas iraſcimur.

Secundò quamvis ira nos excitare deberet ad heroicas virtutes, obnoxia eſt maximis, & damnandis criminibus, niſi coerceatur, & ſi eadem nos rapi ſinamus.

Tertiò quamvis ad maximas, ſanctiſſimaſque actiones ſit neceſſaria, tamen optimas quaſque corrumpit, & vetat, ne cedant e ſententia.

Vide in To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: IRA.

Si er-

Si ergo offers munus tuum ad altare, & ibi recordatus fueris, quia frater tuus habet aliquid adverſum te: relinque ibi munus tuum ante altare, & vade prius reconciliari fratri tuo; & tunc veniens offeres munus tuum, Matth. 5.

Sacrificantes Deo ſenſus iracundiæ, & ultioni abrenuntiantes, gratiſſimum, maximumque offerimus Sacrificium, quod aliquam habet ſimilitudinem cum Sacrificiis legis antiquæ.

III. Argum. — De reconciliatione, cum hujus... [margin]

Primum erat Holocauſtum, in quo victima tota omnino erat conſummanda; quod accidit in Sacrificio, quod fit Deo ultionis. Nobis præcipiatur honor, bona, exiſtimatio; & in ſtatum adducamur jamjam vitam ipſam amittendi; ſtatim ac affecti ſumus animo noxam illatam dimittendi, & non expoſcendi vindictam, nihil nobis reliquum eſt, quod offeramus Deo. Hoc integrum Sacrificium, & Holocauſtum eſt, & nihil victimæ ſupereſt.

Alterum erat Sacrificium Propitiationis, quod vulgo dicebatur *Sacrificium pro peccato*. Ultionis Sacrificium jure hoc nomine poteſt vocari; quandoquidem niſi inimicis noſtris conceſſerimus veniam injuriarum, quas accepimus, numquam impetraturi ſumus a Deo veniam peccatorum noſtrorum; cum e contra dimittentibus ex corde, nulla ſunt peccata adeo gravia, ac tam multa, ut veniam eorum nequaquam nos conſecuturos vereamur. Quod procul dubio latum Oratori diſſerendi campum aperit.

Tertium erat Sacrificium, quod dicebatur *in honorem*. Non quod omne verum Sacrificium non fuerit inſtitutum in honorem Dei, ſed quod ſecernendum erat Sacrificium propitiationis a reliquis Sacrificiis ab holocauſto diverſis, in quibus victimæ portio reſervabatur in uſum ſeu Sacrificulorum, ſeu illorum, pro quibus offerebantur. Quamvis itaque verum ſit a dimittentibus injurias, & diligentibus eos, a quibus eas perceperunt, fiat Domino abſolutiſſimum, quod illi fieri poſſit, Sacrificium præſertim rei illius, quæ nobis maxime negotium faceſſit, & honoris ſumma vocatur; hoc non obſtat, quominus fidelis, qui quodammodo erogat ſumptus hujus generoſæ oblationis, habeat portionem, quam Deus illi reſervat honoris, quem illi pleniſſimo immolat affectu, vel potius ex actione ſua alium colligat honorem toto Cœlo ſuaviorem, nobilioremque, qui ex prioris reliquiis quodammodo naſcitur. Ita hæc venia, & hic amor in maximum cedit honorem Dei, & hominis; Dei quidem propter rationes, quas in priori parte intuiti ſumus; quoniam numquam melius ſuprema illius magnitudo, atque auctoritas recognoſcitur, quàm illi in re tam difficili obediendo: hominis verò, quia nihil umquam facere poſſumus præſtantius, vel magis heroicum; ideoque non poſſumus nobiſmet ipſis conciliare ampliorem honorem, & coram Deo, & apud homines Sapientiores; & proinde poſſumus etiam dicere, fidelem hoc pacto ſe ipſum ſuperare, idque ratione pacis Cœleſtis, & voluptatis, quæ manat ea hoc Sacrificio: quod Spiritus Sanctus in Scripturis dicit de diligentibus obſervatoribus legis, qui ſtatis temporibus accedebant in Templum per Sacerdotum manus oblaturi ſua Sacrificia. *Et epulaberis in omnibus, quæ Dominus Deus tuus daturus eſt tibi.* (Deuter. 26.)

Vide in To. I. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: AMOR INIMICORUM.

PRO SEXTA DOMINICA
POST PENTECOSTEN.

Miſereor ſuper turbam, quia triduo jam ſuſtinent me, nec habent, quod manducent. Matt. 8.

I. Argum. — De Confidentia in Deo pro rebus temporalibus. [margin]

QUANTUMVIS admirabile ſit illud prodigium, quod in hodierno Evangelio narratur, in quo Dei Filius paſcit quatuor ferme hominum millia cum panibus ſeptem, & nonnullis piſciculis: non ideo tamen ex Sancti Auguſtini ſententia citra ſtuporem, & fortaſſe animadverſionem quotannis hoc præſtantius intuemur; aliquot enim ſemina terræ credita ita multiplicantur, ut ſufficiant alimoniæ omnium mortalium per virtutem illis inſitam a Deo ab ipſo ſæculorum primordio producendi, & ſuppeditandi quæcumque nobis ad victum ſunt neceſſaria. Verum hoc illud eſt, Chriſtiane, quod nos cogit animum advertere ad divinæ Providentiæ conſilia ad excitandam in nobis confidentiam, quæ nobis habenda eſt in illa omnibus neceſſitatibus noſtris: quoniam licèt affluenter generalibus egeſtatibus noſtris conſuluerit, fieri tamen non poteſt, quominus in peculiaribus ea, quæ maxime neceſſaria ſunt aliquando deficiant, & ſæpe etiam uſurvenit, ut omne humanum ſubſidium feſtinum illis afferre non valeat, vel eas prohibere, quemadmodum contigit huic multitudini in deſerto, quæ Salvatorem in deſertum ſubſecuta incipiebat magnis incommodis laborare: quorum miſertus Dei Filius illis conſuluit inſigni miraculo multiplicationis panum, ut intelligeremus, ipſum neque obliviſci poſſe, neque derelinquere eos, qui in ipſius bonitate confidunt.

Verum eſt, quemadmodum ipſe, cum ſibi tamquam præcipuum finem animæ noſtræ ſalutem propoſuerit; ita curam illius præcipue extendi in hanc præſtantiorem hominis partem, quæ fuit objectum non ſolum ſollicitioris curæ ſuæ, verum etiam uberioris affectus: Sed cum de re hac ſatis perſuaſum hominibus ſit, & raro in illis confidentia deficiat pro illis, quæ cæleſtia bona reſpiciunt, ut imo ſatis multi hac in re per nimiam peccent præſumptionem, & e contra pauciſſimi, qui perfecte confidunt in Deo in vitæ hujus neceſſitatibus, ad hanc confidentiam, quæ vocari poteſt temporalis, conabor vos hodierna die compellere propoſita vobis conſideratione curæ illius, quam Juſtorum gerit Omnipotens.

Ut autem vobis hanc confidentiam ſuadeam, quæ non eſt aliud niſi ſpes in Deo conſtans, & ſolida, atque virtus hodierna die inter Chriſtianos incognita, quamvis nobis in primis neceſſaria; animadverto hominem propter nihilum, ex quo emerſit, duo potiſſimum habere conditioni ſuæ inhærentia; hinc quidem indigentiam, propter quam mendicat a ceteris creatis opem; inde verò imbecillitatem, propter quam undique protectionem, & ſubſidium requirit. Ita Providentia ex duplici hoc capite ſeſe prodit confidentibus in ea, quod nos cogit, ut ad eam in omnibus neceſſitatibus utrinque proficiſcentibus confugiamus.

Primùm, quia Providentia peculiarem gerit curam eorum omnium, quæ ad nos ſpectant, benevola bonitate omnia prævidens, & providens omnibus neceſſitatibus noſtris.

Secundò nos tuetur, & protegit contra omnia, quæ nobis nocere poſſunt ſive per injuſtitiam, & impotentiam hominum, ſive per inopinatos caſus, qui poſſent ingruere. Hoc Dei Filius operatur cum hac populi turba, quæ illum ſubſecuta eſt; quæ duo erunt puncta hujus ſermonis.

Vide in To. I. Bibliotheca Moral. Evang. Titulum: CONFIDENTIA IN DEUM, *& in To. IV. Titulum:* PROVIDENTIÆ.

Miſereor ſuper turbam, quia triduo jam ſuſtinent me, nec habent quod manducent. Marc. 8.

II. Argum. [margin]

Dei Filius, Chriſtiani, qui reliquo vitæ ſuæ curriculo fuit pauperum exemplum, hodierna die in Evangelio miraculum operatur futurus viciſſim exemplum divitum erga illos; & ejus Providentia, quæ hoc permiſit fortunarum, & conditionum in hominibus diſcrimen, noluit utroſque relinquere ſine medio operandi ſalutem ſuam, neque ſine exemplo, quod in perſona ſua poſſent imitari. Oculos attollit viſurus neceſſitatem hujus multitudinis, quæ ipſum ſecuta fuerat in deſertum, *Cum ſublevaſſet* JESUS *oculos*; Cor ejus miſertum eſt: *miſereor ſuper turbam iſtam*. Sed ejus miſericordia migrat uſque ad effectum per miraculoſam quinque panum multiplicationem, qui ſatis fuerunt alendis quinque millibus hominum. Hæc eſt, Fideles, lectio, exemplum, & præceptum ſimul, quod irrogat divitibus aperiendi ſimul oculos ad inſpiciendam pauperum neceſſitatem, cor ad miſereſcendum fraternæ egeſtatis, & manus ad erogandam eleemoſynam ex bonis, quorum largum donatorem ſe Deus illis præbuit; quod ſi fecerint cum eadem affectione, audeo dicere, eventum non fore longe diverſum; & ſicuti in hac diſtributione a Salvatore peracta, obſtupuerunt Apoſtoli videntes panem in diſtribuentium manibus multiplicari, ita bona illorum in pauperes diviſa non interibunt, ſed e contra centuplo multiplicabuntur, ſæpe etiam in hoc vitæ curriculo, quare Sanctus Chryſoſtomus inquit, in hoc tantum miraculo nobis imitandum eſſe mundi Salvatorem, cum in ceteris ſufficere nobis debeat documentum, quod continent.

Quidquid ſpectat ad officium Chriſtiani erga pauperes, redigi poteſt ad tria, quæ Dei Filius operatus eſt, cum aluit panibus quinque admirabilem populi turbam, & quæ fuerunt populi neceſſitatem videre, illius miſereri, eique ferre opem.

Primò *Cum ſublevaſſet oculos* JESUS. Oculos extulit, ut videret laborantium neceſſitatem. Ubi oſtendi poteſt Chriſtianis ſatis eſſe non debere, ſi obviis, & opem petentibus auxilientur; ſed debere eorum cognoſcere egeſtatem, illos perquirere, illos inviſere in xenodochiis, atque in carceribus; verecundorum pauperum calamitates aperire, eorum ſcrutari neceſſitatem: invenire demum, quod ubique eſt, ſed non invenitur, niſi quæratur. *Beatus qui intelligit ſuper egenum, & pauperem.* (Pſalmo 40.)

Secun-

Secundò *Miſeretur ſuper turbam*. Debemus miſereri alienæ neceſſitatis, pauperum miſeriis flecti, ac ad miſericordiam commoveri. Ideo eleemoſyna vocatur miſericordia, cum nullus ſit ſenſus homine Chriſtiano dignior, quemadmodum nullus Deo, & hominibus gravior, quàm cor durum, & inflexibile iis malis, quæ pati poſſunt homines, qui non alium finem habent præter hunc, & qui ſæpe Deo ſunt acceptiores:

Tertiò manus tandem aperiendæ ſunt, ut pauperibus ſubveniamus, quod innuunt verba illa, *diſtribuit diſcumbentibus*. Videlicet, nobis ſatis eſſe non debet ſterilis miſeratio, ſed illis opem ferte debemus tum curis noſtris, tum opibus.

Vide in To. III. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: MISERICORDIA.

Miſereor ſuper turbam, quia triduo jam ſuſtinent me, nec habent, quod manducent. Marc. 8.

III. ARGUM.

Miſericordia, quam Salvator exercet erga pauperes divitũ ſævitiam condemnat.

Per occaſionem Evangelii de panum multiplicatione; Exemplum miſericordiæ Salvatoris eſt damnatio illius, quam plerique divitum pauperibus negant.

Primùm ejus miſericordia præveniens qua conſulit neceſſitatibus multitudinis populi confluentis feras damnat locupletiorum eleemoſynas.

Secundò Magnifica ejuſdem miſericordia modicas damnat eleemoſinas, qui nequaquam juxta vires ſuas pauperibus opitulantur.

Tertiò ejus miſericordia cum humilitate, atque modeſtia conjuncta in omnibus actionibus hujus circumſtantiis damnat ſuperbiam, ac faſtum humanarum eleemoſynarum.

Vide in To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: ELEEMOSYNA, *& in To. I.* DIVITIARUM ABUSUM.

PRO SEPTIMA
POST PENTECOSTEN DOMINICA.

Non omnis, qui dicit mihi, Domine, Domine, intrabit in regnum Cœlorum: ſed qui facit voluntatem Patris mei, ipſe intrabit in regnum Cœlorum. Matth. 7.

I. ARGUM.

De Conformitate ad voluntatem Dei.
Epheſ. 1.

VERITAS eſt, quam nemo unquam in dubium vocavit, Dei Voluntatem eſſe cauſam eorum omnium, quæ in mundo acciduot; Quemadmodum illa Mundum hunc ex ohilo eduxit, cum hac creaturarum multitudine illum componentium, quæ factæ non fuerunt, niſi conſilio voluntatis ſuæ, ut Sanctus Paulus teſtatur; *Operatur omnia ſecundum conſilium voluntatis ſuæ*. Sed non ideo minus certum eſt, eamdem eſſe etiam finem quò tendere debent, quoniam quocumque modo, velint, nolint, cedere debent ſupremæ hujus voluntatis imperio. Tamen hoc diſcriminis intereſt inter ea, quæ agunt neceſſariò; & quæ libere rationabilia ſunt, quod prima minime reſiſtunt executioni mandatorum illius, ſed e contra feruntur pondere naturalis propenſionis ſuæ, & cum obedientia *exquiſita in omnes voluntates ejus*, ut loquitur Propheta. Quod verò ad hominem ſpectat, qui naturæ ſuæ munere libertatem eſt aſſecutus, & quem Deus eo uſque revereri videtur, ut illi vim inferre nullatenus velit, ejus liberam manet ſubmiſſionem, quod primum eſt tributum voluntariæ ſervitutis, & pignus primum fidelitatis debitæ; ita ut injuſtus ſit, ſi non ſequatur illam, quoniam ejus juſtitia in eo ſita eſt, ut ſeſe illi conformet, atque ſubjiciat. Equidem ſcio conformitatem hanc in Cœlo tantùm perfectam futuram eſſe per beatam felicitatem non aliam habendi voluntatem, quàm Dei; quæ tunc futura eſt ſumma noſtra felicitas, & beatitudo. Nihilominus noſtrum erit illam in hac ipſa vita inchoare reſignando penitus divinæ volumatem noſtram, eamque acceptando tamquam unicum canonem actionum noſtrarum. Utque quantum in me eſt, pro virili ſuadeam hanc adeo ſanctam, utilem, & dignam Chriſtiano exercitationem, ſuppoſitis tribus qualitatibus, quas Scriptura tribuit voluntati Dei, & quæ illam ab humana ſecernunt; quarum prima eſt, eſſe ſupremam, & abſolutam; altera infinite juſtam, & æquam, & denique eam uſquequaque directam eſſe a ſuprema ſapientia, quæ illi ſemper comes accedit; duplicem duntaxat veritatem vobis proponam, quæ ſermonis hujus partitionem conſtituent.

Prima eſt. In hac voluntatis noſtræ ſubmiſſione erga Dei Voluntatem conſiſtere omnem vitæ hujus felicitatem, quanta hic eſſe poteſt; quia hoc medium eſt imperturbabili pace gaudendi inter caſus omnes, qui illam turbare poſſunt.

Altera verò. Hoc illud eſſe quod nobis tribuit jus, ac ſpem perveniendi aliquando ad beatam æternitatem; etenim illam una hac ratione conſequi licet.

Vide in To. I. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: CONFORMITAS VOLUNTATI DEI.

Non omnis, qui dicit mihi, Domine, Domine, intrabit in Regnum Cœlorum; ſed qui facit voluntatem patris mei, ipſe intrabit in Regnum Cœlorum. Matth. 7.

II. ARGUM.

De Obedientia Deo debita in obſervantia mandatorum ejus.

Poſtquam Salvator animarum noſtrarum io hoc Evangelio nos docuit, Deum in exteriori ſpecie non immorari, ſed interiorem partem inſpicere; & propter hanc cauſam reprobare hypocrytas, ovinam ſpeciem ferentes præ ſe, cum ſint intus lupi rapaces, *attendite a falſis Prophetis &c.* Poſtquam dixit non deeſſe arbores ſteriles, ſcilicet malos Chriſtianos, qui fidem habent mortuam, & cogunt Deum, ut illas ſuccidat, atque ex hac vita tollat caſibus inopinatis eas quæ in iræ ſuæ ignem conjiciat comburendas, *Omnis arbor, quæ non facit fructum bonum, exſcindetur, & in ignem mittetur*; inde arguit, ſicuti ex fructibus judicium ferendum eſt de arboris bonitate, ita ex operibus bonis cognoſcendum eſſe, utrum principium interius Fidelis bonum, & ſolidum ſit; *igitur ex fructibus eorum cognoſcetis eos*. Poſt hæc in Evangelii calce explicat, quinam ſit verus fructus, quem verus ferre debet Chriſtifidelis, & quid ab illo expectat Deus illum probaturus, eique aliquando regnum Cœlorum daturus. Fructus iſte, inquit ille, non aliud eſt, quàm perfecta obedientia, & generoſa executio voluntatum Dei per Sacrificium inconditarum noſtrarum voluntatum. *Qui facit voluntatem Patris mei, ipſe intrabit in regnum Cœlorum*.

De hac igitur obedientia loquar hodierna die, de qua verba facientes videbimus,

Primò hanc unam dare Deo verum honorem, quem exigit a rationabili creatura.

Secundò in hac una obedientia rationabilem creaturam iovenire poſſe ſolidam felicitatem pro tempore, atque æternitate.

Vide eumdem Titulum: CONFORMITAS CUM VOLUNTATE DEI.

A fructibus eorum cognoſcetis eos . . . ſi omnis arbor bona fructus bonos facit: mala autem arbor malos fructus facit. Matth. 7.

III. ARGUM.

Si certiſſimus eſt canon in natura de arboris præſtantia ferre judicium ex fructuum illius bonitate, noo minus certus eſt, io morali homines cognoſci ex eorum actionibus, quæ ſunt nota, & caracter, qui ſemper bonos a malis ſecrevit. Hac proculdubio de cauſa. Priſci hominem vocarunt arborem inverſam, cujus radix eſt in parte ſuperiori, & rami ſunt in terra, ſed quæ ferre debet fructus ſuæ conformes naturæ. Hinc Mundi Salvator vult homines ex fructibus eorum cognoſci, videlicet ex bonis operibus, quæ faciunt; & hæc etiam cauſa eſt propter quam aſſerit de hominum virtute ferri judicium ex actionibus eorum, oſtendendo

Primùm ad hoc, ut aliquis ſit verus Chriſtianus, opus eſſe, ut bona opera exerceat; & neminem eſſe penes quem non ſint facultas, media, & occaſiones, ubi perfungatur officiis ſtatus, conditionis, & muneris ſui.

Secundò bonitatem operum noſtrorum, & noſtrarum, actionum pendere a pluribus circumſtantiis, & conditionibos, quarum ubi una deſit, inutiles ſunt ad Cœli acquiſitionem, & faciunt, ut omne pereat meritum, & ſexcentis ſint illuſionibus obnoxiæ

Vide in To. III. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: OPERA.

PRO OCTAVA
POST PENTECOSTEN DOMINICA.

Redde rationem villicationis tuæ, jam enim non poteris villicare, Luc. 16.

I. ARGUM.

De Judicio particulari.

SI villicus Evangelicus accuſatus apud herum ſuum, quod bona illius diſſipaſſet; terrore correptus fuit videns ſibi reddendam eſſe rationem villicationis ſuæ, quin ſibi otium permitteretur rationes ſuas ſupputandi; fingere Chriſtiani vobis licet quo terrore ipſi corriperemur ſub vitæ hujus exitum, cum jam exceſſiſſet tempus noſtræ perfruitionis, & adminiſtrationis bonorum ab ipſa noſtra conſcientia, quæ moleſtiſſimus futurus eſt omnium teſtium accuſati, & vocati ad comparendum, non quidem coram Patre-Familias, qualis erat Evangelicus, cui opus

erat

erit Diuturno tempore, pluribuſque rationibus ad probandam ſervi hujus nequam infidelitatem; ſed coram ſupremo Judice, eoque perſpicaciſſimo, quem latere non poteſt noviſſimum ſcelerum noſtrorum, & qui ſeveram, diſtrictamque rationem efflagitabit non quidem redituum familiæ unius, ſed tot bonorum gratiæ, & naturæ; tantorumque talentorum, & beneficiorum, verbo omnium vitæ noſtræ actionum; & præterea cum periculo, ſi malæ adminiſtrationis crimine convicti fuerimus non ſolum de gradu deficiendi, & alteri vacuum relinquendi, verum etiam in arena audiendi mortis, æternique ſupplicii ſententiam: *Redde rationem villicationis tuæ.*

Eſto; ſi locus eſſet arte aliqua utendi, quemadmodum villicus iſte uſus eſt, & ſi quid nobis reliquum eſſet ſpei in amicis, de quibus bene meriti fuimus ſumptibus conſcientiæ noſtræ: non eſſet conclamatum. Sed heu! in hac ſolitudine, atque univerſali deſtitutione, in qua reperitur anima in ſuæ ſeceſſionis momento: cum ex magno hoc fortunæ apparatu ſibi ad latera non videbit, niſi bona, & mala, quæ fecit, cum cognati, & amici circa corpus ejus lacrymabuntur. In hac inquam univerſali deſtitutione ſola rapietur ad tremendum Dei tribunal, qui primum feret judicium vitæ, vel mortis æternæ, quod tamen erit ſupremum, & ſine provocatione. De hoc particulari judicio, quod de ſingulis noſtrum in ipſo mortis noſtræ momento habendum eſt, hodierna die verba faciemus, nequeo Fideles in adhuc integra melius vobis oſtendere metum, terroreſque animæ in ipſo ſeparationis a corpore inſtanti, quam per ſententiam Sancti Auguſtini aſſerentis extremum vitæ noſtræ diem nobis eſſe, quod omnibus erit extrema dies mundi. Non ſolum quia omnia pereunt nobis hoc momento, ſed etiam quia præter propter in homine eadem videntur, quæ gignent ſummum terrorem in totali Orbis hujus exitio.

Sed ſuppoſitis omnibus rationibus, & congruentiis horum duorum Judiciorum, quæ facienda ſunt de una, eademque perſona, in tribus peculiariter immoror, quæ aptiora mihi videntur ad ciendum in nobis metum ſalutarem, & quæ Scriptura compleza eſt tribus verbis, quæ prodigioſa manus olim in pariete aulæ impii Balthaſſaris in noviſſimo convivio, quod præceſſit mortem ejus, deſcripſit.

Primò numeratum eſt.
Secundò Appenſum eſt.
Tertiò diviſum eſt.

Numeratum eſt. Videlicet in utroque Judicio quæretur diligens ratio eorum omnium, quæ fecerimus. *Appenſum eſt.* Omnia examinabuntur ad pondus Sanctuarii, & in ſtatera Judiciorum Dei. *Diviſum eſt.* Nos dividemur, & ſeparabimur, non ſolum a viventibus, verum etiam a Cœlo, & ſocietate Beatorum, ſi nocentes inventi fuerimus. Tria hæc verba conſtituunt ordinem, & partitionem hujus Sermonis.

Vide in To. II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: JUDICIUM PARTICULARE.

Homo quidam erat dives, qui habebat villicum; & hic diffamatus eſt apud illum. Luc. 16.

II. Argum. — De relationibus quæ ſiunt verborum, & factorum alienorum.

Mundi Salvator, qui in terras deſcendit ad reformanda mortalium judicia in iis quæ merentur eorum probrum, vel laudem; non ſecus ac alii obnoxius extitit eorum iniquiſſimis judiciis, ac injuſtiſſimis cenſuris. Novit, & audiit, quæ de ſe dicerentur, relationes aliis factas, ſenſus, quos relationes eædem inſpiraverunt iis, qui aurem adhibuerunt; & demum malam impreſſionem, quam hi ſermones pepererunt in animis in detrimentum perſonæ ſuæ, ſuæque miſſionis. En, Fideles, quid mihi occaſionem præbeat hodierna die diſſerendi de malo ſatis familiari in mundo, & quod ingentem adfert perniciem; quoniam ſæpe pacem evertit, diſcordias alit, charitatem infringit excitans odia, jurgia, contentiones, & inimicitias. Hoc autem vitium adeo pertimeſcendum illud eſt, de quo hodiernum loquitur Evangelium: ſcilicet relationes quæ ſiunt verborum, vel factorum alienorum, non tantùm ad labem inferendam eorum exiſtimationi, quod ad Detractionem pertinet; ſed ad auferendam confidentiam, quæ habebatur in illo, ad exacerbandos invicem amicorum animos, & ad infringendum charitatis vinculum, quo invicem erant conjuncti. Quod proprie vocatur relatio, quæ ſuit de dictis, & factis aliorum; & cum hæ relationes idoneæ ſint ad perturbandam amicorum conſenſionem, ambigi nequit, quo minus ſint criminoſæ, ac pernicioſæ. Charitatis opus eſt, neque ibis inficias, cum herus ſit certior diſſipationis bonorum ſuorum a ſervis peractæ, vel malorum, quæ domi ipſius perpetrantur; & ſapientis præcautionis eſt fideliter Patrem admonere flagitiorum Filii, ut Pater teneatur eorum curſum inhibere; & generatim hoc eſt bene mereri de homine, non celare ipſum quomodo audiat in populo, quinam de illo rumor percrebreſcat, ut cogatur vitæ rationem componere, & emendare vitia, propter quæ improbatur a bonis. Harum relationum cauſa juſta eſt, intentio laude digna, exitus, ut plurimum felix, & meritum ſemper certum. Sed

Primùm, relationes quæ ſiunt abſque neceſſitate alicui de iis, quæ alter dixit, vel fecit contra illum, & io illius detrimentum, ſunt infinite pernicioſæ. Hoc in priori puncto videbimus.

Secundò, relationes, quas Charitas, vel Juſtitia nos facere cogunt, magnis egent præcautionibus, & prorſus ſingulari circumſpectione. Hoc erit alterum: cumque utriuſque praxis tanti momenti ſit, & tam familiaris a vobis benignam expoſcit attentionem.

De hoc argumento ſermo eſt in To. I. Bibliotheca Moral. Evangel. ſub Titulo: DISCORDIA.

Facite vobis amicos de mammona iniquitatis. Luc. 16.

III. Argum. — De bono uſu divitiarum generatim.

Quamvis divitiæ per ſe nullo ſint in diſcrimine habendæ; quamvis etiam a Mundi Salvatore vocentur iniquitatis theſaurus, *mammona iniquitatis*; tamen multa, eaque magna conſideramus bona, quæ inde percipere poſſunt illi, qui poſſident eas. In hoc ſimiles ſunt ſtrenuis militibus, qui ſuis non utuntur armis niſi ad explicitum ſui Ducis imperium; prævident enim ſi illis abuterentur in uſus alios, æquiſſimum ſibi expectandum eſſe ſupplicium. Huic innixus placito vobis oſtenſurus ſum:

Primùm, ut generatim optimus fiat uſus divitiarum, præſupponendum eſſe, Deum, qui earum Creator, & Dominus eſt, illas in terræ ſinu abdidiſſe, & nos pedibus calcare aurum, & argentum, lapideſque pretioſos; ut hinc quidem mundum, & omnia illius bona contemneremus; inde verò nobis eſſet perſuaſum verum theſaurum noſtrum eſſe in Cœlo, ibique eſſe debere cor noſtrum; quod ſignificat, hæc omnia bona non eſſe bona niſi in hunc uſum, videlicet, ut de terra traducantur in Cœlum per manus pauperum, & ad acquirendam æternam felicitatem per eleemoſynas, & alia opera bona. Sed aliunde numquam bene uſuri ſumus bonis, quæ concupierimus, vel cum nimio ardore poſſederimus: & hæc eſſe debet ratio valida, ut ab iis cor noſtrum avellamus intuiti quantæ difficultatis ſit uti illis cum mediocritate, & rationem, quæ nobis erit reddenda Domino uſus illius, quem fecerimus. Etenim quàm rarum eſt terræ divitias poſſidere, quin illis animo inhæreamus? Illis innocenter uti, ſervare modum in earum affluentia? contentum eſſe eo, quod eſt neceſſarium, cum habetur ſuperfluum? Quotidie amputare aliquid de cœna, veſtitu, ſupellectili, familia, non quidem propter avaritiam; hæc enim cupiditas efficit, ut avarus ſibimet ſubtrahat neceſſarium; ſed propter virtutem, ut poſſimus erogare eleemoſynam, & alia bona opera facere? Ecce tamen locupletes, qua conditione Dominus vos opibus cumulaverit; & ecce qua in re rationem bonorum veſtrorum eritis reddituri.

Secundò cogitandum eſt, quænam futura ſit gratitudo Filii Dei, & Pauperum, qui ſunt ejus membra erga homines charitate ferventes, paratoſque ſemper opem ferendo indigentibus; & hanc non minorem futuram eſſe cauſam, propter quam divites bonorum ſuorum partem impendunt in gratiam illius, a quo illa acceperunt, qui cum omnia dederit ipſis, dignatur tamen hæc illis debere.

Tertio in loco Eleemoſinæ quas exercemus erga fratres noſtros, nobis ſunt perquam utiles. De hoc nobis perſuaſum eſſe debet: ſunt enim totidem amici, qui non ceſſabunt pro nobis intercedere apud Deum ad obtinendas gratias, quæ ſunt neceſſariæ ad operandam ſalutem in ſtatu adeo periculoſo. Verbo hi ſunt totidem amici, quos nobiſmet comparabimus in æternitatem. *Facite vobis amicos de mammona iniquitatis* Luc. 16.

Vide in To. I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum. DIVITIÆ, *& in To. II. Titulum:* ELEEMOSYNA.

PRO NONA DOMINICA
POST PENTECOSTEN.

Cum appropinquaret JESUS *Jeruſalem, videns civitatem, flevit ſuper illam.* Luc. 19.

I. Argum. — De cordis obduratione.

DIESNOUM eſt ſane objectum illud, quod incidit in oculos Filii Dei in Evangelio illi admodum funeſtum videri; quandoquidem intuens Urbem Jeruſalem, pro qua non ita multo poſt ſuum ſanguinem effuſurus erat, uberes manant ex oculis lacrymæ. Et profecto hic hominum Salvator nullo affectus doloris ſenſu ob paſſiones ſuas, ſævaque ſupplicia, quæ ingrata hæc civitas ipſi erat inflictura, miſeretur ærumnarum, quibus mulctanda erat in pœnam ſuæ ingratitudinis, & cæcitatis; oblituſque quodammodo ſuimet ipſius totam impendit in alienas miſerationem. Videtur ad ſupplicia, tanquam ad crimi-

triumphum accedere, & hilariter crudeliſſimam, atque ac contumelioſiſſimam ſubire mortem ſibi paratam; ſed hic dolor cor ejus coarctat, & elicit ex oculis lacrymas veluti cruorem ex vulnere.

Ita eſt, Fideles, audeo dicere, lacrymas Salvatoris mundi non minorem nobis terrorem inferre debere, quàm inferat Sanguis pro nobis effuſus; hæ quippe lacrymæ manant ex dolore, quo afficitur videns Sanguinem ſuum inutilem fore; vel cum hic Sanguis pretioſus non fluat amplius pro nobis, lacrymas fundit teſtes extremæ calamitatis, ad quam redactos nos videt. Sed heu! Salvator hominum! quænam eſt hæc triſtis cogitatio, quæ acriter adeo cor tuum afficit? Cur ploras videns hanc Civitatem, quam tantopere dilexiſti, quam præſentia tua dignatus es, & quam reliquo mundo prætuliſti? Num quia fœdata eſt Sanguine Prophetarum, quem indigniſſime fudit? An quia mox tuo eſt polluenda? An quia quotidie ibi nequiſſima crimina perpetrantur? Nihil horum peculiariter illum vexat; omnium horum malorum caput eſt obduratio cordis illius pertinacis, ac rebellis omnibus perquiſitionibus, atque ſollicitationibus, quibus conatus eſt eam flectere, ut ſe dederet illecebris ſuæ bonitatis; *Eo*
Luc. 19. *quod non cognoveris tempus viſitationis tuæ.*

Quod ſi mala, quæ conſequuntur ſtatum cordis indurati non adeo ſunt manifeſta ac illa, quæ Salvator prædicit infelici huic civitati; hæc aliunde magis ſunt deploranda, quia gignunt reprobationem animæ, ac in omnem ſe extendunt æternitatem: idque ob tres effectus, qui ſunt totidem veluti gradus per quos in extremum malorum omnium cumulum pervenitur.

Primò per reſiſtentiam quæ fit gratiis Cœli, ſicuti videmus dura reſiſtere corporibus, quibus percutiuntur, & repelluntur, quin aliquam impreſſionem recipiant.

Secundò ſtupiditatem, ad quam pervenitur, in iis omnibus, quæ pertinent ad Salutem atque æternas Veritates, tamquam callus, qui obducitur in plagis corporum, ita ut non ſentiatur acer ille dolor, quem ante afferebant.

Tertiò denique per conſiſtentiam, & perſeverantiam in hoc infelici ſtatu, ſicut ea, quæ duriora ſunt, diutius durant, & conſervantur; quæ cauſa eſt, propter quam cor induratum non ultra mutatur, neque reſipiſcit ex vitiis, & incapax etiam converſionis videtur. En illa tria quæ gignunt funeſtam hanc calamitatem, Reſiſtentia Cœleſtibus gratiis, Stupiditas in ſalutis negotio, Perſeverantia, & Mors in miſero ſtatu, conſtituent ſermonis noſtri partitionem.

Vide in Tomo I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum; CÆCITAS, *ubi etiam de* CORDIS OBDURATIONE *eſt ſermo.*

Cum appropinquaret JESUS *Jeruſalem, videns civitatem, flevit ſuper illam dicens; quia ſi cognoviſſes & tu, & quidem in hac die tua, quæ ad pacem tibi, nunc autem abſcondita ſunt ab oculis tuis.* Luc. 19.

II. Argum.

De repulſa gratiarum Dei.

Ubi cogito hodierna die Filium Dei oculis lacrymarum imbre manantibus reſpicientem Civitatem Jeruſalem, eique portendentem mala, quæ eam prorſus erant deſolatura, dubito fideles, utrum amor, an dolor eliciat ex oculis ejus has lacrymas, & ex corde ſingultus, quandoquidem ploratus ſigna ſunt utramque hanc animi affectionem ſignificantia. *Teſtantur lacrymæ dolorem, teſtantur etiam amorem, & erumpunt quaſi rivuli Sanguinis cordis,* Sanctus Auguſtinus ait. Hinc quidem nemo unus ignorat amorem, & charitatem, qua complectebatur Dei Filius hanc civitatem, quam univerſis terrarum nationibus prætulit, & in cujus gratiam tot miracula fuerat operatus. Liquet ipſum crebro incolas illius vocaſſe populum ſuum, & fratres ſuos; inter eos ipſum naſci voluiſſe, illos ſuis illuſtraſſe Myſteriis, & ab aliis populis diſtinxiſſe ſexcentis favoribus, argumentis prælationis ſuæ; quemadmodum teſtatur Propheta, *non fecit taliter omni*
Pſalm. 147. *nationi, neque judicia ſua manifeſtavit eis.* Sed quò magis amor hic extitit tener, & ſingularis; eò magis populi hujus ingratitudo, induratio ac ſtupiditas in tot tantiſque benefactis, rebellio, & reſiſtentia Cœleſtibus gratiis repleverunt amaritudine cor Filii Dei, & graviſſimo dolore illud affecerunt.

Ita dici poteſt lacrymas ab illius oculis diffluentes manare ex charitatis exceſſu, & ex miſeratione, qua afficitur ad intuitum malorum civitatis illius: verum cum audio probra ex illius ore profecta ſimul cum lacrymis ex oculis ejuſdem fluentibus, nullus dubito, quominus utraque pro objecto habeant Chriſtianos gratiis ejus rebelles, & induratos in ſceleribus ſuis, quos intuebatur a ſe derelinquendos, & quibus dicere videtur quod Jeroſolymæ: *ſi cognoviſſes & tu, quæ ad pacem tibi, nunc autem hæc abſcondita ſunt ab oculis tuis:* Si cognoviſſes tempus viſitationis tuæ; ſi tot meæ erga te bonitatis argumenta, ac tot meæ miſerationis effectus flectere valuiſſent cor tuum; modo non eſſes objectum iracundiæ meæ, & ſubjectum, quod experiri debet ſeveriſſimos rigores ultionis meæ. Ut autem adiutar prævertere iram, & vindictam hanc, vobis incutere conabor timorem, horroremque cauſæ, quæ illos ciet, quæ eſt cordis induratio, & pertinacia, qua homines detrectant ſe dedere viſitationibus Dei, quæ ſunt ejus gratiæ.

Quamobrem, Fideles conſidero, in diſtributione, quæ fit a Deo gratiarum ſuarum, tria peculiariter eſſe advertenda.

Quorum primum eſt ordo cum quo illas largitur; aliæ enim ſunt, per quas inchoat ſalutem noſtram; aliæ per quas illam continuat; aliæ tandem per quas illam perficit.

Alterum, ſunt favorabiles occaſiones, quibus illas largitur; quia aliæ aliis effectus habent longe majores.

Tertium denique eſt menſura, cum qua largitur eas; certum eſt enim, aliis plures, fortioreſque dari, aliis vero pauciores, & imbecilliores; quandoquidem penes illum eſt favorum, & beneficiorum ſuorum arbitrium. Ad quæ tria mihi videtur redigi poſſe praxis, & doctrina gratiæ.

Vide in To. II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum; GRATIA.

Cum appropinquaſſet JESUS *Jeruſalem videns civitatem flevit &c.* Luc. 19.

Filius Dei plorat, ut Sanctus Gregorius ait, illos, qui ita miſeri ſunt, ut ignorent miſeriam ſuam, & inde nolint emergere. *Plangit eos, qui neſciunt, cur plangantur.* Verbo, plorat ſtupiditatem civitatis hujus miſerrimæ, quæ renuit eam, quæ ſibi offertur præſentiſſima medicina; & quæ ne cogitat quidem de æterna infelicitate, quæ pœna eſt ſuæ cæcitatis. Malum deplorabile! Status funeſtus, qui hodierna die illi communis eſt cum plurimis peccatoribus! Status, qui proculdubio mereretur lacrymas Salvatoris ipſius, ſi poſſet adhuc illas effundere; de qua cordis obduratione vobis verba facturus ſum oſtendens, III. Argum.

Repulſa Gratiarum cum ex parte hominum et ex parte Dei.

Primò repulſam, & contemptum in quo habentur gratiæ Dei, quod conflat peccatoribus omnia mala, quæ Deus Jeroſolymæ comminatur.

Secundò repulſam, quam Deus illis facit gratiarum ſuarum poſtquam illis abuſi ſunt, eaſque contempſerunt. Hæ duæ ſunt rationes, quæ hunc partientur ſermonem, ex quibus cognoſcemus, Deum numquam primum eſſe, qui nos deſerat; ſed e contra primum eſſe, qui deſeratur ab homine, qui mox ſibi derelictus ambulat in tenebris, & ruit in ſuam perniciem, æternamque calamitatem.

Vide eumdem Titulum. GRATIA.

PRO DECIMA
POST PENTECOSTEN
DOMINICA.

Duo homines aſcenderunt in Templum, ut orarent, unus Phariſæus, & alter Publicanus. Luc. 18.

I. Argum.

Caracteres veræ, & falſæ devotionis.

SI in rerum natura Oppoſita juxta ſe poſita magis eluceſcunt, hoc non ſemper uſuvenit in morum diſciplina; ſæpe enim vitia quemadmodum vetus Auctor dicebat prope virtutem habitant, & eorum propinquitas tantùm abeſt, quod eorum oppoſitionem oſtendat, ut ferme illa confundat, & efficiat, ut alterum pro altero accipiatur ab illis, quorum acies non ſatis eſt perſpicax, ut peculiaria lineamenta ſingulorum internoſcat. Profectò qui videt in hodierno Evangelio, hinc quidem Phariſæum ex profeſſione ſua Dei cultui devotum, ingredientem in templum, potius ad concinnandum elogium ſuum, quàm ad orandum; ibi oſtentare virtutes ſuas, & bona opera, & gratias agere quod non ſit ſimilis hominibus reliquis; & inde Publicanum, cujus ſtatus, & officium cedit in præjudicium morum ſuorum, & vitæ; ſubſidentem in ima templi parte, & ſe inſignem eſſe peccatorem profeſſum; neque audentem oculos tollere præ criminum ſuorum verecundia: Uter Fideles ex ſpecie externa judicium ferentibus, videtur ſanctior, & religioſior præbere plura veræ pietatis argumenta? Sed ſi intueamur preces ſuperbi hujus Phariſæi a Dei Filio propulſatas, & humilem hunc Publicanum, qui domum ſuam revertitur juſtificatus ejus teſtimonio, qui falli non poteſt; nonne confitendum eſt, mendacio nonnumquam ineſſe majorem ſpeciem veritatis, quàm inſit eidem veritati: & ſicuti nonnumquam magis admiramur artis, quàm naturæ productiones, ita cum de virtute agitur, ac pietate, hypocriſim ſæpe, & diſſimulationem, quàm veram pietatem probari? Proculdubio Fideles plurimi refert in hac re non falli, & ſicuti hodierna die homines magis, quàm alio

quo-

Alioquin ſimulatio mera eſt, & hypocriſis execrabilis coram Deo.

Secunda. Devotio vere in corde non eſt, niſi migret in extimam ſpeciem per cultum exteriorem, niſi extrinſecus perfungamur officiis, & exercitationibus piis, quas a nobis Religio requirit.

Tertia. Devotio Deo accepta non eſt, neque ædificans in oculis proximi, niſi deceat ſtatum noſtrum, noſtramque conditionem. Hæc partitio complecti mihi videtur, quidquid rationabilius hoc in argumento dici poteſt. Ceterum tres ſunt caracteres ſictæ pietatis.

Primus eſt importunitas eorum, qui vacant piis exercitationibus, quæ dedecent ſtatum, locum, tempuſque, quibus ad illas exercendas utuntur.

Alter eſt conſorius quidam ſpiritus, qui ſeſe immiſcet in omnibus monitis, & correctionibus noſtris, efficitque, ut cenſoria nota perſtringamus bonas aliorum actiones, & vitam eorum contemnamus.

Tertius eſt ſuperbia, & dominandi cupiditas in omnibus, quæ ad pietatem pertinent, quod efficit, ut nobis devotionis arbitrium vindicemus, quod locum præbet virtutem, aliorumque merita improbandi.

Vide in To. I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: DEVOTIO.

Non ſum ſicuti ceteri hominum, raptores, injuſti, adulteri, velut etiam hic Publicanus. Luc. 18.

II. Argum. De temerario Judicio Phariſæi.

Quod primum Dominus redarguit in ſuperbo Phariſæo eſt temerarium judicium quod facit pauperis Publicani, ſeſe ſuper illum attollens, ac dicens ſe non eſſe rapacem, injuſtum, adulterum, ut erat ille; ſe multa bona opera facere, quæ a Publicano illo nequaquam fiebant. Ut autem intelligamus quantum diſpliceat Deo hoc temerarium judicium, animadverto cum Sancto Thoma tria, quæ neceſſaria ſunt ad rectum judicium inſtituendum. Primum eſt auctoritas. Alterum eſt cognitio; Tertium integritas. Auctoritas in judice requiritur, cognitio juris, & facti; & denique cordis integritas. Si auctoritas defuerit, nullum erit judicium; ſi cognitio, errori erit obnoxium, & judex argui poterit erroris, & cæcitatis; & niſi adfuerit cordis integritas, vitioſum, injuſtum, corruptumque erit judicium. Plerique autem judicant, & condemnant, primùm abſque auctoritate: *Quis te conſtituit judicem?* Plerique ſine cognitione: quis enim præter Deum ſcrutatur renes, & corda? Tertiò plerique judicant ſine integritate; judicant enim ex libidine, ex utilitate, ex animi cupiditate.

Vide in Tom. II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: JUDICIUM TEMERARIUM.

Alius ſermo ejuſdē argumenti.

In Judicio temerario conſiderari poſſunt. Primo injuria, quæ fit Deo judicium ferendo de hominum intentione, quod jus ad unum illum pertinet, qui ſolus ſecreta cordium rimatur. Secundò injuria quæ fit proximo, efficiendo, ut ille jacturam faciat æſtimationis noſtræ, ad quam jus habet donec palam nihil egerit mali; ideoque judicium temerarium, & contemptus, qui illum ſubſequitur manifeſta eſt injuſtitia. Te nocentem putares, ſi per detractionem tuam fratri eripuiſſes æſtimationem, qua gaudet apud alios; numquid culpa vacas, cum per judicium tuum temerarium aufers illi æſtimationem tuam &c. Tertiò injuriam ſibimet ipſi facit, quia noſmet reos conſtituimus coram Deo culpa gravis; cogimuſque Deum hunc miſericordiæ, ut diſtricte nos judicet &c.

Vide locum memoratum.

Alius ſermo ejuſdem argumenti.

Judicium temerarium conſiderari poteſt,

Primùm in cauſis, quæ illud producere conſueverunt, quæ ſunt invidia, ſuperbia, præſertim verò nequitia, & cordis noſtri corruptio; quia paſſim de aliis judicamus ex nobiſmet ipſis, & qui alicui vitio obnoxius eſt, de ceteris idem facit judicium. Secundò in Effectibus, & Conſequentibus, quæ gravem inferunt proximo injuriam, auferendo illi ſpiritus noſtri æſtimationem ad quam jus habebat, & deinde affectum noſtrum, & charitatem, qua illum proſequi debemus; quippe arduum eſt illum diligere, quem flocci facimus; & denique aufertur illi æſtimatio in mentibus aliorum, quibus ſuſpiciones, & judicia noſtra ſignificamus. Tertiò Conſiderari poteſt in ſua nequitia, cum ex diametro oppoſitum ſit Charitati, quæ non cogitat malum, non æmulatur, & quantum poteſt omnia aliorum vitia tegit, ac celat.

Vide locum eumdem.

... adeo humilem, ac publicam peccatorum ſuorum, & ſi recipit præclarum adeo teſtimonium ex ore Veritatis ipſius, contempta cenſura, & hominum judicio. Verum multò magis admiror profunda Dei judicia de ſuperbo hoc Phariſæo, a quo ſuperbia, & bona, quam de ſe habet, opinio efficit, ut in Templo ſuimet ipſius laudes celebret, cum e contra deberet humilem afferre orationem cum ſuorum criminum confeſſione petens a Deo miſericordiam. Ita pro mercede bonorum operum ſuorum, quæ tanto cum faſtu concelebrat, & oſtentat, repellitur a Filio Dei, qui nil adeo perhorreſcit, quantum vanitatem, & hominum æſtimationem, quæ in pie factis quæritur eo in loco, ubi nonniſi cum humilitatis ſenſu comparandum eſt. Ecce Chriſtiani diverſus exitus Orationis Publicani, & Phariſæi, de quibus hodiernum loquitur Evangelium; alter quidem a Dei Filio repellitur propter ſuperbiam; alter verò exauditur non ſine laudibus illius, coram quo ſeſe humiliat. Quamobrem veritatem aſſerere audeo, ad quam pauci animum advertunt; nos nihili eſſe apud Deum, niſi quatenus humiles ſumus. Quam ut vobis veritatem probem, videntur mihi probationes omnes in hac una argumentatione contineri, cujus propoſitiones duæ futuræ ſunt partes duæ noſtri ſermonis.

Apud Deū nihili ſumus, niſi per humilitatem.

Primùm, nos verè tales ſumus, quales ſumus coram Deo, qui ſolus eſt judex meritorum noſtrorum.

Secundò, ſed humiles unice vere magni ſunt coram Deo, ejuſque æſtimationem merentur.

Per ſe patet concluſio; nos non mereri approbationem Dei, & non eſſe vere magnos coram illo, niſi quatenus humiles ſumus, quæ eſt Concluſio Evangelii: *Qui ſe exaltat, humiliabitur, & qui ſe humiliat, exaltabitur.*

Vide in To. II. Bibliotheca Moral. Evang. Titulum: HUMILITAS.

PRO UNDECIMA DOMINICA
POST PENTECOSTES.

JESUS *tetigit linguam ejus, & ſuſpiciens in Cœlum ingemuit*, Marc. 7.

I. Argum. De Blaſphemiis, & jurejurando.

DEi Filius numquam operatus eſt miraculum inſignius illo, quod in Hodierno Evangelio narratur; ſive ſpectetur magnitudo beneficii, quod facit ſurdo præſertim, & muto, cui duplici miraculo tribuit uſum aurium, atque ſermonis, quæ duo maxime ſunt neceſſaria hominum ſocietati; ſive conſideretur multitudo populi, qui teſtis fuit illius, & qui ſeſe continere non potuit, quo minus ſuam ſignificaret admirationem, & exclamaret; *Bene omnia fecit, & ſurdos fecit audire, & mutos loqui.* Sed unde nam factum eſt, ut ante quam prodigia hæc operaretur, extulit in Cœlum oculos, & altum emiſit ſuſpirium, *& ſuſpiciens in Cœlum ingemuit*. Quaſi illa operatus fuiſſet invitus, quaſi prævidens malum, quod pariturum erat in hoc homine bonum, quod illi afferebat. Hæc profecto ratio eſt illa, quam Interpretes afferunt, qui exiſtimant hunc illum fuiſſe, de quo alius Evangeliſta teſtatur, Filium Dei ejeciſſe dæmonem ſurdum, & mutum, a quo obſidebatur; unde nonnulli occaſionem arripuerunt dicendi non ſine contumelioſiſſima blaſphemia ipſum in virtute Beelzebub ejeciſſe dæmones de corporibus Energumenorum, & quidam Sancti Patres addunt etiam Dei Filium prævidiſſe abuſum, quem hic mutus facturus erat linguæ ſuæ per blaſphemias, & juramenta, quæ prolaturus erat aliquando contrà illum ipſum, a quo tanto hoc ſermonis munere fuerat donatus. Hæc Chriſtiani mera eſt conjectura, quamvis innixa bonorum Auctorum teſtimonio. Sed hoc mihi anſam præbet loquendi de peccato, quod hodierna die familiare eſt inter Chriſtianos, quamvis olim infrequens eſſet apud Judæos propter ſeveritatem legum, quæ non ſinebant illud abire impune. Hoc jusjurandum eſt, atque blaſphemia, quæ licet Eccleſiæ Canones, & Regum noſtrorum Sanctiones, qui noſtris quoque diebus pietatem ſuam inſigniverunt, per graviſſima ſupplicia, quibus in hoc crimen animadvertatur, non ceſſat tamen eſſe maxime communis, & execrabilis abuſus, qui ab homine fieri poſſit linguæ ſuæ. Igitur ad injiciendum vobis horrorem, quem meretur, ad examen vocandæ ſunt cauſæ, & aperiendi fontes a quibus emanat.

Prima eſt cordis corruptio, ut inquit Filius Dei ipſius.

De cor-

Matth. 15. Matth. 12.

De corde exeunt cogitationes malæ, falſa teſtimonia, blaſphemia, & alio in loco: *Ex abundantia cordis os loquitur*. Quæ enim eſſe debet cordis corruptio, ex quo prodeunt tot blaſphemiæ, juramenta execrabilia, & abominabiles imprecationes? Minimus Religionis ſenſus vigere ne poteſt in corde hoc, obi tot impia verba coaleſcunt? Et ſi ex abundantia cordis os loquitur, quis ambigere poterit, utrum cor tepletum ſit impietate?

Altera cauſa juramentorum, ac ſermonum dedecorantium Deum, & Religionem, infelix eſt conſuetudo jurandi, quæ inolevit in mundo; & habitus, quem plurimi contrahunt, per quorum alterum credimus hunc morem eſſe, ideoque ſequendum; & ſpeciem quamdam vanitatis, quam æquo liberiores, ac irreligioſi homines adfectam, per alterum verò, hoc eſt habitum, qui contrahitur, ita conſueſcimus, ut in ſingula verba opportune, & importune juretur, etiam quin animus advertatur. Oſtendendum eſt ergo utrumque Chriſtianæ Religioni adverſari, & iis pietatis ſenſibus, quos fidelis habere debet in corde.

Tertia eſt impunitas peccandi propter modicum zelum, quo Magiſtratus ſinum Divinas, humanaſque leges contemni. Sed ſi illi, qui præ manibus habem auctoritatem, ſuo hac in re muneri deſunt, Deus qui ſemper probavit ſe ultorem ſeverum blaſphemiarum, teterrimos juſtitiæ ſuæ depromet effectus in proferentes, ac tolerantes illas.

Vide in Tom. II. Bibliothecæ Moral. Evangel. Titulum: JURAMENTUM.

Aliter efferri poteſt hoc argumentum.

Aliter etiam hoc ipſum argumentum pertractari poteſt; oſtendendo

Primò Blaſphemiam, & jusjurandum eſſe meræ nequitiæ peccata, ex quibus nullus percipitur fructus, & utilitas nulla perpetramibus illa.

Secundò Enormia eſſe peccata, habentia prorſus peculiarem impietatis caracterem: etenim directè laceſſunt Deum in perſona ſua, ideoque continent formalem divinæ Majeſtatis contemptum.

Tertiò Peccata ſunt, quæ Deus ſeverius punit, ac difficilius dimittit.

Vide Bibliothecam, titulo eodem.

Item aliter Argumentum hoc variari poteſt; oſtendendo

Primò Blaſphemiam, & juramentum eſſe crimina omnium impudentiſſima; palam fium, ſine verecundia, & ſine timore divinæ Majeſtatis, quæ opportune, & importune in occaſione qualibet in teſtem aſſumitur.

Secundò Crimina ſunt omnium graviſſima, & difficillime remittenda; Deus enim facile iraſcitur ob contemptum, io quo miſeræ creaturæ habent magnitudinem ejus; & videmus in Scripturis hæc ea eſſe peccata, ex quibus ſeveriſſimam ultionem popoſcit Deus.

Tertiò Hæc plerumque peccata ſunt in effectibus ſuis pernicioſiſſima, propter ſcandalum, quod aſferunt, & quod late ſeſe effundit, atque communicat.

Vide Titulum eundem.

Aliter etiam mutari poteſt hoc argumentum, oſtendendo in jurejurando, & in blaſphemia tres circumſtantias, quæ peccatum reddunt atrocius, & peccatorem crimino-ſiorem.

Primò nequitia magis adfectata; neque enim ex infirmitate peccatur, ex ignorantia, vel utilitate, quæ cedat juranti; ſed ex fatua vanitate, ac apertiſſima impietate: & ſi quis propter iracundiam jurat, cur iraſcitur Deo? Numquid hoc juramentum, vel blaſphemia medicinam affert malo, vel damno, quod illatum fuit tibi?

Secundò Contemptus eſt major, atque apertior Majeſtatis Supremæ: perinde ac illuderetur Principi coram ipſo, quin ira illius, ac juſta metueretur offenſio, vel perinde ac oblectatio perciperetur irritando illum, & in ludibrium potentiam ejus traducendo.

Tertiò Attentionis defectus a peccati gravitate minime excuſat; e contra habitus peccati contractus metum dumtaxat imminuit, ſed auget audaciam, & indicium eſt, illud ſæpius fuiſſe perpetratum impune, ita ut comminatio Divinæ Juſtitiæ nullo habeatur in diſcrimine.

Vide Titulum eundem.

Adducunt ei ſurdum, & mutum. Marc. 7.

II. ARGUM.

Quantum ſit crimen celare in Pœnitentiæ Sacramento grave aliquod peccatum.

Si ex me quæritis, Fideles, quid hodierna die nobis repræſentet Evangelium per hunc hominem mutum; dicam vobis, hunc eſſe hominem, qui accedit ad Pœnitentiæ Tribunal abuſurus modo magis crimino ſo, atque contumelioſo bonitate, & miſericordia Dei, celando peccata ſua; eſſe ægrotantem quocumque pretio curari cupientem; ſed qui mallet mortem ſubire, quàm aperire cauſas ægritudinis ſuæ, ac morbum detegere. Hoc in loco loquor tantùm de noxio ſilentio, quo in Sacramento peccata celantur. Criminoſi, atque Sacrilegi hujus ſilentii tres plerumque ſunt cauſæ, a quibus perquam diligenter ſibimet cavere debet Chriſtifidelis.

Primo, ſilentium ignorantiæ, cum omittimus declarare peccata, quia ignorantur. Fateor equidem accidere poſſe, ut hoc ſilentium nequaquam ſit recens peccatum; cum pro viribus conamur omnia in memoriam revocare peccata, ac diligenti examine conſcientiam excutere; ſed cum ea negligentia ignorantia hæc proficiſcitur, & ex ſufficientis indaginis defectu, tunc cenſetur voluntaria.

Secundò, ſilentium timoris, vel pudoris, quo fit, ut minime audeamus noxas aperire, ne jacturam faciamus exiſtimationis noſtræ in mente Confeſſarii.

Tertiò, ſilentium nequitiæ, cum detrectamus noſtra confiteri crimina, animo eadem diſſimulandi. Hæ tres ſilentii ſpecies efficere poſſunt Sermonis partitionem.

Pro parte prima, quæ pertinet ad ſilentium ignorantiæ, animadvertenda ſunt illa Prophetæ verba; *Veritas, & miſericordia obviaverunt ſibi*. Cum veritas prodit ex ore peccatoris, miſericordia, & venia peccati prodit ex ore Dei; ſed ſilentium obicem conſtituit divinæ miſericordiæ ſi adfectata, & craſſa eſt ignorantia, ut dicitur vulgò; & Sanctus Bernardus inquit illam, ut plurimum proficiſci ex triplici capite, videlicet *ex ſciendi incuria, ex deſidia diſcendi, & inquirendi negligentia*: quæ tria excuſare nequeunt hoc ſilentium, quod in cauſa ſua eſt criminoſum.

Pro parte altera ad quam pertinet ſilentium timoris, atque pudoris, valde injuſtum eſt, & tamquam impoſſibile: Primo, nullo pudore ſuffundi in ſceleribus patrandis, eorumque affici dolore; dolor enim efficit, ut ſtatim malum aperiatur, & inquiratur medicina. Secundò, indignum eſt, perfunctoriam timere confuſionem, & non vereri æternam, quam nonniſi peccata noſtra confitentes poſſumus evitare. Tertiò, verecundia hæc eſt commentitia. Homo enim, qui Dei locum tenet, & cui peccatum fatemur iiſdem eſt obnoxius infirmitatibus, quibus nos ipſi.

Pro parte tertia, ad quam ſpectat Silentium nequitiæ, tunc accidit cum voluntarie, & de induſtria celamus crimen, quod horribile eſt ſacrilegium, & crimen enormius omnibus peccatis, quæ aperire poſſimus. Credo paucos eſſe, qui ad hunc exceſſum nequitiæ perveniant; ſed uſitatum eſt diſſimulare criminum gravitatem per eos prætextus, qui illa excuſare videntur, vel uti ambagibus, ut longe alia videantur ab illis, quæ ſunt, & ſæpe etiam aliquis operire conatur illa, ac involvere ſub nomine aliarum levium noxarum, veluti vanitatis, inanis oblectationis, immodeſtiæ, feſtivitatis, obtutuum liberiorum, & parum decoræ curioſitatis.

Vide in To. I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum; CONFESSIO.

Adducunt ei ſurdum, & mutum. Marc. 7.

III. ARGUM.

Infelicitas peccatoris ſurdi gratiis, & inſpirationibus Dei.

Hodiernum Evangelium in miraculo, quod operatus eſt Dei Filius muti linguam diſſolvens aperte nos docet, hominem hunc ſurdum non eſſe niſi figuram, & imaginem illius, qui voluntate ſurdus eſt divinis inſpirationibus, & afflatibus gratiæ: *Si vocem ejus audieritis, nolite obdurare corda veſtra*. Quam ob rem fert animus tres peculiariter oſtendere vobis veritates, quæ futuræ ſunt ſermonis hujus partitio.

Quarum prima eſt nihil eſſe periculoſius, quàm Dei gratiis reſiſtere. Hæ rapidæ, ac perfunctoriæ ſunt gratiæ, ubi eas voluerimus non reverſuras; fulgura ſunt in noctem æternam evaneſcentia, ſtatim fere ac niteſcunt. Parum attenditis, ut ex hoc bono exemplo proficiatis, ut huic inſpirationi reſpondeatis, ut primum hunc motum ſequamini; numquid Deus ſemper gratiam eandem collaturus eſt? Utique fortaſſis, & forte non item; ſed potius hoc poſterius timete. Semel, & iterum vos invitavit ad Cœnam vobis paratam; numquid & tertiò vos invitabit? Vocavit vos in Regnum ſuum; numquid ſemper vos eſt invitaturus? Timeo, ut potius adimpleatur in perſona veſtra illa JESU CHRISTI comminatio: *auferetur a vobis regnum Dei, & dabitur genti facienti fructum ejus*. *Matth. 21.*

Secunda veritas eſt, nihil eſſe uſitatius, quàm Dei gratiis reſiſtere; neque enim tantum unius, vel duorum annorum ſpatio perſequitur peccatorem pertinacem, quemadmodum perſecutus eſt Iſraelitas in deſerto, ſed nonnumquam annos quinquaginta, & ſexaginta; urgens illum, & obſecrans, ut ſuis utatur luminibus, quæ illi præſtat, ut agnoſcat infelicitatem ſuam, & errores cordis ſui: *Dixi, ſemper hi errant corde*. Centies clamat, tu te perdis, & ruis in damnationem; minas adhibet, loquitur illi de Morte, Judicio, Inferno; & profitetur, ſi peccator adhuc abuſus fuerit potentia ſua, ſe illum perditurum; *quibus juravi in ira mea, ſi introibunt in requiem meam*. Verbo ne illum cogatur derelinquere, illum perterrefacere conatur; ſæpe ſuſcitat inimicos, qui illum perſequan-

ſequantur, illi immittit ærumnas, ſpinis ſerit omnes illius vias, ut ad ſe reverti teneatur.

Tertia veritas eſt, Peccatorem tandem viſurum eſſe gratias omnes, quibus abuſus fuerit, tot ſalutares ſtimulos, quos ſuffocaverit, tot ſanctos afflatus, quibus reſtiterit. Hæ gratiæ tanto ſteterant pretio Salvatori; peccator vero nullo eas habuit in diſcrimine; infiniti erant valoris, quia erant pretium Sanguinis Dei; eiſque ille prætulit turpem voluptatem, lucrum vile, eaſque contemnens pedibus calcaverat Sanguinem Salvatoris ſui, cujus erant fructus. Pars harum gratiarum adeo copioſarum plures infideles convertiſſet, & verum fidelem efficere non valuerunt. Hæ poterant ex illo ſanctum efficere, & per duritiem cordis ipſius efficient reprobum; hæ illi datæ fuerant in ſalutem, atque juſtificationem, & propter ejus infidelitatem in ipſius cedent damnationem, reddendo illum inexcuſabilem.

Vide in To. II. Bibliothecæ Moral. Evang. Titulum: Gratia.

PRO DOMINICA XII. POST PENTECOSTEN.

Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde, & proximum ſicut te ipſum. Luc. 10.

I. Argum.
De charitate erga proximum.

QUARE Deus, qui adeo frequenter totum poſtulat cordis noſtri amorem, & reapſe totum meretur, illum tamen partiri videtur cum amore erga homines, & partem jurium ſuorum in proximi gratiam relaxare? Hoc inde fit, Sanctus Joannes Chryſoſtomus reſpondet, quod hæc præcepta duo, alterum quidem diligendi Deum, alterum verò fratres noſtros amandi, adeo perfecte ſibi cohærent, ut fieri omnino non poſſit, ut duo amores iſti invicem ſeparentur, quin deſtruantur. Sicuti enim Sanctus Thomas argumentatur, Charitas qua diligimus Deum unum, eumdemque habitum conſtituit cum charitate, qua diligimus proximum; quoniam diligimus Deum in hominibus, hos propter illum diligentes. Denique duo hæc invicem nequeunt ſeparari, Sanctus Auguſtinus inquit, & alterum ex altero conſequitur, ita ut qui diligit Deum, nequeat ſeſe a proximi dilectione diſpenſare, & qui vere proximum ſuum diligit per Chriſtianam Charitatem, reciproce verum habeat amorem Dei. Quapropter mirum eſſe non debet, ſi duo hæc præcepta arcto adeo fœdere ſimul conjuncta ſint in lege cum veteri, tum nova; & ſi Deus duo hæc charitatis officia in eodem præcepto copulaverit: *Diliges Dominum ex toto corde tuo, proximum autem ſicut te ipſum.* Luc. 10.

Multo minus adhuc videri debet, Salvatorem, qui adeo tenero amore complectitur homines, omnes fuiſſe complexum novæ ſuæ legis obligationes legis novæ in hoc uno præcepto; reliqua enim ad hoc referuntur, & ille ceterorum replet officia, qui vere diligit proximum ſuum. Verum cum hoc mandatum diligendi proximum ſuum latiſſime pateat, ita ut ſit plenitudo Legis, Evangelii compendium, & ut cum Tertulliano loquar, *Chriſtianitatis ſumma*; effectus quoque carent numero; hos tamen ad duos redigere conabor, qui in duobus Sancti Pauli Apoſtoli verbis continentur; *Charitas patiens eſt, benigna eſt.* 1. ad Cor. 13.

Primò Charitas patiens eſt, & benigna; patitur, & operatur; ſuſtinet proximi defectus, hoc eſt, quidquid mali in ipſo eſt, & quidquid infert nobis. Talem eſſe decet primum Charitatis effectum erga proximum.

Secundò benigna eſt; hoc eſt benefica, & facit omne bonum, & de omnibus, ubi poteſt, benemeretur; Qui effectus eſt alter. Quidquid deinceps dicit Sanctus Paulus, & quidquid nobis præcipit Evangelium fuſius explicat duo hæc officia, quæ conſtituent, ut videtis, totam ſermonis partitionem.

Vide in Bibliotheca Titulum Amor erga Proximum.

Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde, & proximum ſicut te ipſum. Luc. 10.

II. Argum.
De charitate erga proximum.

Aſſumi poſſunt pro argumento, & partitione ſermonis de Charitate Proximi, hæ duæ veritates, quarum probationes perſpicuæ ſunt, facileſque.

Prima eſt, quicumque non diligit fratrem ſuum, Deum vere non amat. Quamcumque cauſam prætexat, vel excuſationem ad frigus ſuum, indifferentiam, vel averſionem, quam concepit in illum a quo læſus fuit, diſſimulandam; & quamcumque ſibi rationem eſſe putet illum non amandi; quia duo iſti amores erga Deum, & erga proximum ſunt viciſſim alter alterius regula, & menſura, cum in hac re explicitum ſit Dei Verbum.

Secunda eſt Deum viciſſim amare non poſſe illum, qui odit fratrem ſuum, vel qui illum amore non proſequitur; nam præterquamquod duæ hæ veritates altera alterius eſt ratio, & arcto in ſe fœdere conſunguntur; hoc ſemper fit ſub hac conditione, quod Deus nobis ſuam offert gratiam, quæ inſeparabilis eſt ab ſua amicitia &c.

Hendry Biblioth. univerſ. To. poſtremus.

Vide in Bibliotheca locum eumdem.

Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde, & proximum ſicut te ipſum. Luc. 10.

III. Argum.
De modo proximum diligendi.

Dei Filius, qui nobis imperavit, totieſque commendavit amorem proximi, nos etiam docuit modum, quo ſe a nobis amari cupit, & hunc tamquam ſermonis argumentum proponere poſſumus; quod generatim deſumi poteſt ſecundum tria exemplaria, quæ triplicem nobis oſtendunt obligationem.

Primum eſt, amare proximum noſtrum, ſicuti noſmet ipſos amamus. *Diliges Proximum tuum ſicut te ipſum*, quod multa complectitur; ſed illud potiſſimum, quemadmodum amor, quo noſmet ipſos proſequimur, omnium maximus eſt, fortiſſimus, & validiſſimus; tales etiam eſſe debere qualitates amoris, quo complecti debemus proximum.

Alterum eſt illum diligere eo modo quo ab illo diligi cuperemus. *Omnia quæcumque vultis, ut faciant vobis homines, & vos facite illis.*

Tertium eſt illum diligere eo modo, quo Jesus Christus a nos dilexit; *mandatum meum do vobis, ut diligatis invicem, ſicut dilexi vos.* Quomodo verò nos ille dilexerit, noſtis. Joann. 15.

Vide locum, quem ſupra.

Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde, & proximum ſicut te ipſum. Luc. 10.

IV. Argum.
Deus eſſe debet cauſa, & exemplum noſtræ Charitatis erga proximum.

Oſtendere quomodo Deus eſſe debeat cauſa, & exemplar noſtræ Charitatis.

Primò eſſe debet cauſa. Debemus amare proximum propter Deum. Explicandum eſt quid ſibi velit amare proximum propter Deum; quem finem habere debemus propterea in amore, quo illum complectimur; & quæ ſigna ſint, ex quibus cognoſcere poſſimus, utrum illum vere propter Deum diligamus.

Secundò nobis eſſe debet exemplar. Proximum diligamus, ſicut ille dilexit nos, primò prior diligendo, & perquirendo nos. Secundò amando nos, quin noſtra indigeret opera, cum per ſe ipſum eſſet beatus. Tertiò amando nos amore immenſo; nihil enim prætermiſit, ut ardentem amorem ſuum nobis teſtaretur.

Vide locum eumdem, quem in ſuperioribus argumentis memoravimus.

PRO DOMINICA XIII. POST PENTECOSTEN.

Nonne decem mundati ſunt? Et novem ubi ſunt? Non eſt inventus, qui rediret, & daret gloriam Deo, niſi hic alienigena. Luc. 17.

I. Argum.
De ingratitudine, & gratitudine.

CHARITAS, quam Dei Filius exercet erga decem leproſos, quibus perfectam reſtituit valetudinem, conjuncta eſt cum pluribus circumſtantiis ſpectabilibus, quæ complectuntur admirabilia dogmata ad noſtram vitæ rationem accommodata. Hic hominum Salvator Jeroſolymam proficiſcens obvios habuit decem leproſos, qui ſecus viam illum expectabant, quem ubi adventantem viderunt extulerant vocem ſuam deprecaturi, ut ſuæ miſereretur calamitatis, atque uti dignaretur ea facultate, qua divinitus donatus fuerat, ut eos conſolaretur. Nihil præterea opus fuit, ut Medicus hic charitate ſuccenſus afferret medicinam malo adeo periculoſo, quod illico ſublatum fuit imperando, ut illi ſemet Sacerdotibus Legis ſiſterent; imo ne præſtolatus quidem eſt, donec illi facerent imperata; mundati enim fuerunt ſtatim ac viam ingreſſi ſunt, ut ſeſe ad Sacerdotes conferrent.

Ecce, Fideles, Charitatem benignam, quæ illis prodeſſe quærit ipſis, qui per ingrati animi vitium ſe eadem indigniſſimos præbent. Etenim ex decem Leproſis, qui mundati fuerant, novem, qui erant Judæi, & ex numero electi populi ſui, tantum obliti beneficium, ne gratias quidem ſibi agendas eſſe cenſuerunt; & unus dumtaxat, qui Samaritanus erat, & alienigena reverſus eſt, ut accepti beneficii ageret gratias. Reliquorum novem ingratitudo Benefactoris probrum nacta eſt; *Nonne decem mundati ſunt? & novem ubi ſunt?* Quippe ingrati animi vitium turpe eſt, & infame; quod Deus ſimul, & homines ferre nequeunt citra indignationem; e contra verò probat, commendat, novoque cumulat beneficio gratitudinem, & rectum cor Samaritani: quippe cui cum perfecta corporis valetudine, animæ ſalutem largitur, illi fidei lumen impertiens: nihil enim magis Deum adigit, ut recentibus nos cumu-

let beneficiis, quàm animus gratus, quem teſtemur illi propter priora, quæ accepimus ab illius bonitate. Quapropter vobis oſtendere volo

Primùm, ex omnibus officiis noſtris coram Deo nullum illi acceptius eſſe, quàm animum gratum teſtari ob illius beneficia.

Secundò in quo hæc ſita ſit gratitudo, & ratio hoc munere perfungendi; quod in duplici Sermonis hujus parte videbimus.

Vide in To. III. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: INGRATITUDO.

Ite, oſtendite vos Sacerdotibus. Luc. 17.

II. Argum. De Confeſſione Peccatorũ noſtrorũ, quam Deo facere tenemur.

Dei Filius, qui in ictu oculi mundare potuiſſet hos decem leproſos, tamen illis præcipit, ut ſeſe offerant Sacerdotibus, oſtenſurus nobis hanc legem eſſe inevitabilem, quam voluit irrogare confitendi peccata noſtra Sacerdoti, quantamcumque habere poſſimus repugnantiam; ad quam tamen ſuperandam nobis tria ſunt animadvertenda, quæ peccatores deterrere ſolent ab acceſſu hujus Tribunalis pœnitentiæ, & ab uſu ſaluberrimæ hujus medicinæ; videlicet neceſſitas præparationis adhibendæ, verecundia detegendi crimina, & ſecretiſſimas cordis ſui affectiones, & demum difficultas infringendi nexus peccati. Hæc tria impugnari poſſunt in tribus partibus ſermonis, oſtendendo hæc non debere arcere nos a felici hac medicina.

Primò non eſt facile ad examen peccata ſua revocare, memoria recolere tot tetras imagines, excutere tot turpes cogitationes, infamia conſilia; perhorreſcimus retegere horrendum hoc chaos, vel potius arbitramur numquam hoc nos conſecuturos: ſed quid hoc ſibi vult? non valeo memet colligere, neque tot flagitiorum meminiſſe, Videlicet perſiſtere vis in peccato? nempe perhorreſcis cogitare de confeſſione ea tantum de cauſa, quia ſpecioſum quæris prætextum, ne emergas ex eo ſtatu, in quo es? Sed primò non evitabis hoc examen, quod tandem aliquando neceſſario tibi ſubeundum erit, alioquin morituro in finali impœnitentia, quod eſt malorum omnium extremum. Secundò quò magis procraſtinaveris, eò majores invenies difficultates ad examen hoc faciendum, quia in ſingulos dies recentia crimina cumulabis, Similis es ægrotanti pharmaca perhorreſcenti, ſed qui tandem illa haurire cogitur, ne moriatur. Hic ſuſtinet pœnam averſionis, quam habet periculi, & remedii, quod invito animo exhaurit. Tertiò multo major eſt pœna gravem hanc ſarcinam geſtandi ea ipſa de cauſa, quia nolunt illam objicere, ac ſeſe exonerare. Etenim nihil ne facis ſtimulos conſcientiæ, metum moriendi in peccato, & cogitationem te eſſe inimicum Dei, ejuſque juſtitiam a te pœnas repoſcere? Præſtat centies quam primùm temet tuis liberare criminibus, quam diutius illa retinere inter tot ſtimulos, quibus cor tuum lancinatur &c.

Secundò rubor peccata ſua confitendi efficit, ut Converſionem horreamus; profectò enim illi, quos minus pudet patrati criminis, hos magis pudet illud patefacere. Confuſio hæc, & pœna amplificabitur, quæ tandem vel commentitia eſt, vel ſaltem infinite delinita conſideratione perſonæ illius, cui peccata noſtra aperimus; ſunt enim aperienda peccatori, qui eſt noſtri ſimilis, qui ſæpe eadem indiget medicina, qui magis noſtræ calamitatis miſeretur, quàm nos perhorreſcat; qui potius admirari debet animum victorem hujus verecundiæ, quàm infirmitatem, per quam in crimen incidimus; qui ſilentio arcanum ſibi creditum tenetur involvere, qui nullam ob cauſam valet uti cognitione quam ipſi tradidiſti de vitæ tuæ ſtatu, & qui tenetur eſſe ſibi amicus ob confidentiam ſibi factam, & electionem perſonæ ſuæ, ut illi quidquid ſecretiſſimum habes, committeres. Hæc omnia providiſſime diſpoſuiſti Deus meus, ut faciliorem nobis præberes confeſſionem, quod argumentum eſt te illius eſſe auctorem.

Tertiò labor, & difficultas relinquendi nexus, & vincula peccati, oblectationum, & voluptatum, conatus exerendi ad infringendos habitus; verbo ad immutandam vitæ rationem, & diſciplinam. Verum ſi cogitaverimus Primò nobis nullam eſſe ſperandam ſalutem, & miſericordiam, niſi conſtans hoc inierimus conſilium quæ conditio eſt inhærens veniæ quam nobis largitur Deus, ſecundò Gratiam Sacramenti ſternere, & complanare greſſum hunc, quem adeo veremur; tertiò hoc minimum eſſe ex iis, quæ exigere poteſt Deus ab illis, qui adeo contumelioſe illum læſerunt; Si cogitaverimus, inquam, hæc tria, cum Sancto Auguſtino experiemur, hos tantas difficultates eſſe totidem terriculamenta, & ne levem quidem pœnam inveniemus in ſervitute Dei quam inveniebamus vitam traducentes inter flagitia, & ſatisfacientes cupiditatibus noſtris.

Vide in To. I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: CONFESSIO.

Nonne decem mundati ſunt? Et novem ubi ſunt? non eſt inventus, qui rediret, & daret gloriam Deo, niſi hic alienigena. Luc. 17.

III. Argum.

Ad elucubrandum ſermonem de ingratitudine, quod vitium eſt adeo familiare, de quo tamen vix verba fiunt de ſuggeſtu, pro argumento deſumi poteſt; nulla re magis Deum a nobis arceri, quàm ingrati animi vitio, idque triplici ex cauſa, quæ partitionem ſermonis poteſt efficere.

Prima quia nihil majorem præ ſe fert contemptum beneficiorum, ideoque Benefactoris ipſius, quàm beneficia ipſa repellere, & teſtari ſe illi nihil debere. Probatio patet, quandoquidem in rebus ceteris non ita facile earum obliviſcimur, quas in pretio habemus, quas diligimus, & quæ cordi noſtro inhærent. Harum cum voluptate reminiſcimur, ſæpe mente illas recolimus, de illis loquimur, eas laudamus, & quacumque in occaſione, quanti a nobis fiant, ſignificamus. E contra verò non poſſumus majorem contemptum teſtari, quàm dedignantes de illis cogitare, vel earum meminiſſe, vel aliquo modo velle eas ſibi negotium faceſſere. Verum cum aliunde contemptus reciproce contemptum mereatur, liquet Deum viciſſim contemnere ingratum, & hoc vitium, quod homines uſquequaque oderunt, multo magis odioſius eſſe in oculis Dei.

Ratio altera eſt, quia ingratitudo fruſtratur Deum fructu, quem expectat, omnium bonorum, quæ confert hominibus. Nihil eſt conſtantius hoc, cumque ille bonis noſtris non egeat, nihil ſperat a nobis, neque alia poſſumus illi præbere grati animi noſtri ſpecimina, quàm laudes, gratiarum actiones, & amorem. In hoc ſita eſt ejus gloria, cujus zelotypus eſt, & hoc unum petit a nobis, quo tamen per tetram ingratitudinem illum privamus.

Tertia eſt, quia per ingratitudinem noſtram noſmet præbemus indignos ſuis gratiis, atque favoribus. Quemadmodum videmus, in more hominum erga ingratos poſitum eſſe, ceſſare quo minus de illis benemereantur, cum videant illos abuti ſuis beneficiis, dicimus enim, hi ſunt ingrati, idcoque indigni, quibus bene fiat; Ita ingrati animi vitium exhaurit fontem gratiarum, quas Deus nobis largiebatur, & eas quoque revocat, quas olim contulit nobis; vel ſaltem illas reddimus inutiles, nullum inde fructum percipientes.

Vide in To. III. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: INGRATITUDO.

PRO DOMINICA XIV. POST PENTECOSTEN.

Quærite ergo primum regnum Dei, & juſtitiam ejus, & hæc omnia adjicientur vobis. Matth. 6.

I. Argum. De Providentia Divina.

OPus non eſt, Fideles, interprete, explicatione, vel ſtudio ad intelligendum, quod Dei Filius nos docet in hodierno Evangelio. Veritas, quæ ibi continetur, non eſt ex earum numero, quæ rationem excedunt; vel quæ egeant luminibus fidei, & ratio qua intelligenda eſt, non eſt per ſimilitudinem, aut per parabolas, quæ ſint explanandæ, ut legitimus ſenſus inveniatur. Hæc aperta veritas eſt, quæ videtur etiam oculis minus perſpicacibus; diſciplina morum, quam Ethnici quoque minus occulati inter ipſas infidelitatis tenebras perſpexerunt; primum religionis principium ab omnibus populis acceptum; anima, quod ratio, & fides, experientia, reliquique ſenſus, natura, & gratia; atque ut verbo me expediam, omnia creata, quæ magnum hunc terrarum orbem componunt, clara voce prædicant, & a nobis ignorari non ſinunt.

Hic integer eſt ſermo, quem Salvator inſtituit de Providentia, qui maxime perſpicuas, validaſque probationes complectitur, qui nobis ſuggerit urgentiſſimas cauſas, propter quas per perfectam confidentiam victas illi dare manus decet; & qui nobis oſtentat utilitatem, & commoda, quæ inde percipiunt, qui ſeſe regendos illi permittunt. Sermo denique diſertus, ſibi conſtans probatus, eloquens, ſed præ cæteris ad erudiendum aptiſſimus; continet enim veritatem, quæ omnem vitæ noſtræ rationem regere debet. Itaque non ipſe ſum ſolus, qui animadverterit, videri divinum hunc præceptorem immutaſſe methodum, quam hactenus ſecutus eſt docendi homines per verba ſimplicia, quæ vim hauriunt ab ipſa veritate, ſine fuco, ſine ornatu, & ſine omnibus ſchematibus illis, quibus uti conſuevit humana eloquentia ad perſuadendum. Sed hoc in loco diceres illum gerere Philoſophi figuram, atque Oratoris; enarrat, probat, perſuadet, hortatur, animat, exempla miſcet, & argumenta cum locupletiſſimarum expreſſionum affluentia, & invicte concludit, in ſinum divinæ hujus Providentiæ projiciendas eſſe inutiles curas, quæ inceſſanter nos agitant, ut omnes cogitationes noſtras unice tranſmittamus in quærendo, & acquirendo Regno Cœleſti.

Hinc dicere cogor, quemadmodum Providentia non eſt aliud, quam ſecreta ratio Sapientiæ Dei in mundi totius regimine, oportuiſſe, ut incarnata Sapientia nobis expli-

plicaret præcipua illius organa, & doceret, quanti noſtra intereſſet in ea noſtram locare confidentiam, & denique rationes, quæ ad id nos impellunt. Has ad tres potiſſimum redigam, quas haurio ex ſermone admirabili, quem Dei Filius in Evangelio proponit.

Prima eſt nihil eſſe Deo contumelioſius, quàm de illius Providentia diffidere, quandoquidem teſtatur hoc proprium eſſe Gentilium, & Infidelium, qui Deos venerantur non ſatis pares, qui ipſorum neceſſitatibus ferant opem.

Altera eſt nihil eſſe inutilius, quàm ſeſe illi opponere, atque contendere eadem invita votorum ſummam conſequi; quandoquidem affirmat neminem eſſe, qui propriis viribus atque induſtria poſſit adjicere naturali ſtaturæ ſuæ cubitum unum, vel in quapiam re excedere limites, quos ſua Sapientia præſcripſit.

Tertia denique eſt nihil eſſe ſuavius, & ad noſtram conſolationem aptius, quàm ſeſe ſubmittere imperiis hujus Providentiæ. *Ne ſolliciti ſitis animæ veſtræ, quid manducetis, neque corpori veſtro quid induamini.* In his tribus complector quidquid ad mores pertinet in hoc argumento. Infidelitas, quæ committitur, cum de Providentia diffidimus, & ſuavitas, quæ guſtatur, cum noſmet Dei juſſis ſubjicimus, & cum omnino a Dei Providentia pendemus.

Vide in Tomo IV. Bibliothecæ Moral. Evangel. Titulum: PROVIDENTIA.

Quærite ergo primum regnum Dei, & juſtitiam ejus, & hæc omnia adjicientur vobis. Matth. 6.

II. ARGUM.

Contra negantes, vel inſimulantes Providentiam.

Nulla eſt perfectio in Deo, quæ quovis tempore magis obnoxia fuerit hominum contradictioni, quàm Providentia. Quidam illam omnino negant, quod fecerunt nonnulli veteres Philoſophi, & adhuc faciunt Athei per voluntariam cæcitatem, ut non aliam habeant actionum ſuarum regulam, quàm ſuas cupiditates. Alii illam accuſant, & cenſoria nota perſtringunt tamquam injuſtam in diſtributione malorum, bonorumque vitæ hujus. Hi cæci ſunt propter amorem proprium, qui ſeſe tantum reſpiciunt, & qui omnia referunt ad commoda ſua, ſuamque utilitatem; nec probant, niſi quod ipſis perplacet, & conqueruntur, & muſſitant de ea ratione, cum qua ſe gerit Deus erga illos. Alii demum ſunt Sapientes ſæculi, & politici, qui magna ineunt conſilia, & qui in captis ſuis gloriantur ſe quodcumque obtinere poſſe per induſtriam ſuam, per dolos, [illegible] quin pendere velint a Providentia, quin in illa confidant. [illegible] la ſunt perſonarum genera, quæ cum Scripturis vocare poſſum profugos, & deſertores Providentiæ, adverſus quos res mihi eſt, primis perſuadendo veritatem, & neceſſitatem Providentiæ univerſas mundi hujus res dirigentis; oſtendendo conquerentibus, illam toto Cœlo æquiorem, & ſapientiorem eſſe in ordine, quem inſtituit, & in agendi ratione quam ſequitur erga homines; & denique illis, qui ab ea pendere detrectant, & qui ſolum in ſua confidunt dexteritate, & induſtria, probando ipſos ſine illa nunquam ex ſententia conſecuturos, & omnia ipſorum conſilia in perniciem eorum ceſſura.

Para prima quoad illos qui nolunt Providentiam agnoſcere omnibus mundi hujus rebus invigilantem, omniaque ad fines ſuos deducentem, quamvis per vias nobis ignotas; ſufficit, ut homines iſti oculos conjiciant in partes omnes mundum hunc componentes, & videant quonam ordine ſingula tot ſæcula perſeverant, ut illico inferatur, univerſum hunc terrarum nequaquam fortuito coaluiſſe, neque fortuito fuiſſe directum, ſed gubernatum per infinitam Sapientiam, quæ attingit a fine uſque ad finem, ſecundum verba Spiritus Sancti. Talis eſt nexus inter Dei Omnipotentiam, ejuſque Providentiam, ut alteram ſine altera cognoſcere non poſſemus. Ejus omnipotentia enituit in rerum omnium creatione, Providentia verò refulget admirabiliter in cura, quam earum gerit; & ſicuti nihil ſine illius omnipotentia producitur, ita nihil ſine illius Providentia regitur, & gubernatur. Latius loqui poſſemus de perfectionibus Dei, quas hæc Providentia complectitur, de infinita ejus Sapientia, quæ omnia cognoſcens nequit ignorare neceſſitates creaturarum ſuarum, de illius Bonitate, quæ illas non eduxit ex nihilo, ut mox derelinqueret, de illius Juſtitia; neque enim tenebatur Deus illis vitam tribuere; ſed poſito, quod illas propter aliquem finem creaverit, cogitur illis ſuppeditare media per quæ ad eundem perveniant, quod etiam æquius eſt habita ratione hominis, qui eſt præſtantiſſima creaturarum illius, & pro quo aliæ quæcumque creaturæ factæ fuerunt.

Pars altera eſt probare rationem, qua ſeſe gerit Providentia erga illos, qui conqueruntur, & illam inſimulant injuſtitiæ in diviſione inæquali bonorum, malorumque vitæ hujus, cum videant ſæpe divites eos, quorum [illegible] eſt impietas, & relinquunt in ſqualore, [illegible] & paupertate illos, qui ſunt optimi: verum, ut his ci- [illegible]

minationibus reſpondeamus, oſtendendum eſt eos, qui iſthæc effutiunt primò cæcos eſſe, ſiquidem ipſorum philautia excæcatos, qui nonniſi commoda ſua, & utilitatem ſpectant, non autem ordinem, & bonum ſocietatis humanæ, quæ ſubſiſtere nequit niſi per mutuam ſubmiſſionem, quam ultro, citroque homines invicem habent pauperes, ac divites, ſimulque divites, & pauperes. Non vident naturalem Providentiam terrenis eorum neceſſitatibus invigilantem ſemper eſſe ſubordinatam Providentiæ ſupernaturali curam gerenti ſalutis animæ ipſorum, ita ut ratio, quæ illis ſevera videtur divinæ hujus Sapientiæ judicio ſit accommodatior æternæ illorum felicitati.

Tertia pars erit reſpondere illis, qui conantur ſemet Providentiæ imperiis ſubtrahere, & aſſequi omnia per induſtriam ſuam; verbo, ſui juris eſſe, & arbitros actionum ſuarum. His eſt oſtendendum, ipſa nihil ceſſurum ex ſententia, ſine peculiari confidentia in eadem Providentia; quia lumina eorum nimis brevia ſunt, & coarctata, ut videant vera media, quæ ſuſcipienda ſunt ut ad ſuos fines perveniant. Secundò, quia oblectatur Deus ſapientum mundi exſufflare conſilia, quemadmodum in Scripturis minitatur. Tertiò, quia pati nequit ſuperbos homines in Cœlum attollere cupientes turrim Babylonicam, eoſque deſerit arbitrio ipſorum quod eſt malorum omnium origo.

Vide eumdem Titulum: PROVIDENTIA.

Non poteſtis ſervire Deo, & Mammonæ. Matth. 6.

III. ARGUM.

De divitiis avaritia.

Non ita, Fideles; nemo ſervire poteſt duobus Dominis, & quantumvis pateat cor humanum, quod unice poteſt infinitum complecti objectum, tamen nimis anguſtum eſt, ut in eo cohabitet ſimul amor Dei, & amor divitiarum. Hi duo ſunt Domini, quorum alter ſuperiorem ſe pati non poteſt, alter vero ſocium, ut dicebatur olim de duobus Imperatoribus, quos univerſum Romanorum Imperium ſimul capere non poterat. Verum eſt, hominem ubique quærere dominum, ac libenter primi ſe offerentis mereri ſtipendia; verum ſi duobus fideliter ſimul placere non licet, dici poteſt juxta Oraculum Evangelicum neminem eſſe, cui magis impoſſibile ſit ſatisfacere tempore eodem, quam Deo, & divitiis, quibus ſeſe mancipat per inordinatum amorem, quo deperit illas; & illi quibus tanta eſt audacia, ut credere præſumant, ſe conciliare poſſe duo hæc contraria, ſimiles ſunt populis, de quibus loquitur Scriptura, quos Rex Aſſyriorum miſit Samariam, ut Religionem illam incolerent, & qui modò Deum adorabant, eique offerebant ſacrificia, modò idolis ſuis genua flectebant, eiſque victimas immolabant. Non ita, Fideles, iterum dico, hoc fieri non poteſt; & ſimul idololatriam cum Chriſtianiſmo conſociabitis, ubi ſimul volueritis ſervire Deo Cœli, & illi, qui hodierna die habetur pro Deo terræ, quod eſt argentum. *Non poteſtis ſervire Deo, & mammonæ.* Hinc Divitiæ in ſcripturis injuſtæ dicuntur, & iniquitatis theſaurus. *Mammona iniquitatis.* Quamvis illæ per ſe malæ non ſint, neque ſaluti repugnent. Sanctus Auguſtinus tres affert cauſas, quæ Sermonis partitionem efficient. Matth. 6.

Prima, quia *ſæpe cum iniquitate acquiruntur*, Eximii Doctoris ſunt verba.

Secunda, *quia cum iniquitate poſſidentur* ab illis, qui confidunt in eas.

Tertia, quia *cum iniquitate conſumuntur* ab illis, qui in inſanos erogant ſumptus, ut ſuis cupiditatibus velificentur.

Vide in To. I. Bibliothecæ Moral. Evangel. Titulum: DIVITIÆ.

Hoc argumentum aliter etiam poteſt pertractari oſtendendo divitias tria mala in hominibus parere; quare fit ut divitium ſalus ſit difficillime, & moraliter impoſſibilis ſecundum oraculum Veritatis ipſius.

Aliter hoc eſſe poteſt argumentum.

Primùm injuſtos in earum acquiſitione illos efficiunt.

Secundò illos inſaturabiles reddunt in poſſeſſione, videmus enim, quò plures poſſident, eò ardentius illas concupiſcere, & cupiditati huic nihil unquam ſatis eſſe.

Tertiò illos crudeles, & immiſericordes faciunt, quin alienarum miſeriarum miſereantur.

Vide locos ſuperius memoratos.

Digitized by Google

PRO DOMINICA XV.

POST PENTECOSTEN,

Cum JESUS *appropinquaret portæ Civitatis, ecce defunctus efferebatur Filius unicus Matris ſuæ.*
Luc. 7.

I. Argum.

De Morte. Quomodo nobis auferat errorem illuſionum vitæ præſentis.

SERMONIS hujus finis aſt, oſtendere, quo pacto mors nobis errorem auferat, & corrigat vitæ hujus illuſiones, quæ potiſſimum ſunt tres. Prima eſt vitæ ipſius, quam putamus nunquam defituram, nobiſmet chimæricam pollicemur æternitatem, ſed mors edocet, nobis ſerius, ocyus eſſe moriendum. Altera eſt bonorum vitæ hujus, quibus inhæremus, & nos docet mors illa vel nihil eſſe, vel modicum, & licet eſſent majora, hæc tandem aliquando eſſe relinquenda. Illuſio tertia reſpicit noſmet ipſos: aliquid nos eſſe putamus, & mors efficit, ut intelligamus, quod ſumus,

Harum illuſionum prima ad ipſam pertinet vitam. Nobis quidem perſuadere non poſſumus nos non morituros; fides, ratio, experientia nobis oppoſitum perſuaſerunt: ſed pro virili parte mortem arcemus, credimuſque nos hac die, hac hebdomada, hoc menſe, hoc anno nequaquam morituros, & proinde quamdam æternitatis ſpeciem comminiſcimur. Sed mortis cogitatio diſſipare debet hanc illuſionem; mors enim in ſingula momenta poteſt irruere, & nihil incertius eſt hora, & genere mortis noſtræ; exemplum enim plurimorum, quos morientes videmus, cum minime cogitant, nos admonet, nos fortaſſe vicem eamdem manere, noſque iiſdem caſibus obnoxios eſſe, & demum Veritas ipſa nos docet, quod ſemper parati eſſe debemus, neſcimus enim, quando Dies Domini adveniet. Oſtendere poſſumus nemini locum eſſe longiorem vitam ſperandi, quam illis qui illam inter flagitia trahunt, & de morte ſunt minus ſolliciti. Hinc elici poſſunt plures, eæque præclaræ concluſiones, cujuſmodi eſſent quò magis mortis cogitationem differimus, eò minus paratos fore ad bene moriendum; nos totum vitæ noſtræ curriculum in jugi illuſione traducturos, cujus errorem nonniſi mors auferet; vitæ hujus illecebras nos privaturas felicitate, quam in altera vita nobis præparaverat Deus; & nos oblitos mundum hunc non eſſe manſionem noſtram, non adlaboraturos ad procurandam nobis æternam in Cœlo beatitudinem.

Altera illuſio illa aſt, quam gignunt mundi hujus bona, Profecto ſi mundus ſpectetur ex hoc ...terni cortice, habet illecebras ad nos fallendos aptiſſimas. Exterior hæc ſpecies qua ſumus amicti, hæc potentia, quæ efficit, ut omnia voluntatibus noſtris pareant, honor, quo ſæpti ſumus, hæc omnia nos faſcinant, ac taliter fallunt, ut pauci ſint, qui illis ſe capi non ſinant; ſed medium ſeſe met præmuniendi adverſus illuſionem hanc adeo generalem, eſt mutuari lumina, & veritates a morte. Quæritur ex hoc ambitioſo, qui adeo ſeſe extulit per technas, & dolos, quid in morte ſenſerit de his honoribus, & dignitatibus ad quas per tot labores pervenit, & de præclaro gradu, pro quo tanta paſſus eſt. Heu! hæc evaneſcunt omnia, cum coram Deo prodeundum aſt. Quanti facit opes ſuas, quæ illum a morte nequeunt tueri, & quæ in altera vita nihil ſibi profuturæ videntur? Incipit tandem in morte ſuam agnoſcere cæcitatem, & errorem ejicere, nimis adhuc beatus, niſi hæc illuſio funeſtiores haberet effectus.

Tertia illuſio eſt hominis ipſius in hac vita, cum ſe ipſum dimetiens ex ſpecie externa, & fulgore fortunæ, generis, vel præclatarum qualitatum ſuarum aliquid ſe eſſe putat. Hæc autem illuſio, vel ut melius dicam, impoſtura hæc diſſipanda eſt mortis cogitatione, atque meditatione. Primùm enim ſeparabitur homo ab hoc luxu, hac pompa, & iis omnibus quibus circumdatus aſt, atque tunc ſe prorſus nudum, ac ſolum deprehendet, Proh Deus, quæ mutatio! cum rebus omnibus exuetur, & ex illis omnibus, quæ poſſidet nihil ſibi erit reliquum præter ſudarium, ſandapilam, & quinque, & ad ſummum ſex agri pedes. Secundò vita, motuque carebit, oculi ejus æterna obruentur caligine; os obſtruendum non ultra aperiendum; lingua antea adeo eloquens, ac diſerta, ſodalitatum omnium oblectatio, ſilebit. Tertiò corpus hoc cedet in pabulum vermium, fietque horroris ſpectaculum, quia factum putredinis acervus, ita fœdum, ac turpe erit, ut nemo illud audeat conſpicere. Præterea quid fiet de hac mentis elegantia, de ſcientia, ac induſtria, acumine, ingenio, quæ cor hominis inflant, & faciunt, ut ſeſe ſupra ceteros homines jactitent? Si haberet altius impreſſam in ſpiritu mortis cogitationem, næ ille abjiceret ſublimem ideam, quam fovet de ſe.

Vide in Tom. III, Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: MORS.

Cum JESUS *appropinquaret portæ Civitatis, ecce defunctus efferebatur filius unicus Matris ſuæ.*
Luc. 7.

II. Argum.

Quid certi, Incertique ſit in morte.

In morte aliquid certi eſt, & ſimul aliquid incerti. Certum eſt nos certiſſime morituros; incertum eſt tempus, locus, & modus quo ſumus morituri: Illud verò certum ſimul, & incertum ſtatum in quo erimus, quando moriemur. Ex triplici hac veritate, quæ conſtituet ſermonis partitionem haurire poſſumus concluſiones, & monita ſalutaria.

Primùm moriemur, hoc certum aſt, & non licet ambigere. Patriarchæ, qui plura vixere ſæcula, tandem diem extremum obierunt; Reges, & præpollentes Monarchæ huic legi ſubjecti fuere, poſtquam tot populis imperitaverunt. Robuſtiſſimi homines, & qui perfectiſſima valetudine uſi ſunt, mortem evitare non valuerunt. Nos igitur quoque ſicut illi moriemur. Sed quid ſibi vult hoc moriemur? hoc nempe. Corpus noſtrum ſternetur in feretro, vermibus paſcetur, in pulverem redigetur; anima verò in ignotam regionem abibit, in Dei judicio ſtatuetur &c. Quas hoc in loco efficere poſſumus animadverſiones? Impii, & æquo liberiores hanc inferunt conſequentiam, quæ in Scripturis relata eſt: *Venite, fruamur bonis, quæ ſunt, & utamur creatura.* Philoſophi, & qui ſe ſpiritus fortes jactans, non aliud inde arguunt, niſi mortem viriliter eſſe obeundam, & ſi fieri poteſt, vivendum eſſe in poſterorum memoria. Sed Fidelis inferre debet, nos præparandos eſſe ad bene moriendum; quoniam non licebit ultra medicinam adhibere, ſi hac in re fuerit erratum, Nos in anteceſſum mori debere, noſmet a mundanis rebus avellere, & ea facere, quæ tunc feciſſe cuperemus.

Secundò in morte incertum eſt tempus, locus, & genus mortis. Hinc inferendum eſt, opus eſſe ut contra mortis inſidias noſmet præmuniamus, re enim vera mors plurimos ex inſidiis adoritur. Sexcenti caſus accidunt in vita, vitia, ac intemperantia ſæpe ſubitæ necis eſt cauſa, vel immaturæ; & ſæpe hanc permittit Deus in pœnam criminum noſtrorum, noſtræque negligentiæ. Decet igitur ſemper eſſe paratos.

Tertiò in morte certum ſimul, & incertum eſt, neſcire nos quonam in ſtatu morituri ſimus; & nihilominus conſtat, nos in hoc ſtatu in omnem æternitatem eſſe permanſuros. Quam horrendum eſt mori in ſtatu peccati! Quam optabile mori in ſtatu gratiæ! neſcimus utrum perſeverantiam ſimus habituri, & ſcimus niſi illam conſecuti fuerimus, nos in nullam reditus ſpem eſſe interituros.

Vide eumdem Titulum in Bibliotheca.

Cum JESUS *appropinquaret portæ Civitatis, ecce defunctus efferebatur filius unicus Matris ſuæ.*
Luc. 7.

III. Argum.

De cogitatione mortis, & quſnam utilitatem cogitatio hæc nobis eſt allatura.

Tria potiſſimum ſunt propter quæ Fidelis mortem reformidat; ſed frequens mortis hujus cogitatio aufert nobis hunc metum.

Primum eſt peccatum, qui ex Apoſtolo ſtimulus mortis eſt, quemadmodum nonnulli explicant, eſt aculeus qui dolorem parit, efficitque, ut metuamus juſtum peccati ſupplicium; ſed cum mortis cogitatio efficiat, ut peccatum deſtruamus per ſinceram pœnitentiam, in cauſa eſt, propter quam illam minus reformidemus, poſtquam, ut ita dicam, illi abſtulerimus arma.

Secundum eſt, Adhæſio illa quam habemus cum mundo. Sed mortis cogitatio hæc vincula infringit, per quæ fortius hæremus illi, & efficit, ut ultro, ac libenter faciamus id, quod neceſſariò nobis eſſet faciendum.

Tertium eſt Judicium Dei, ad quod poſt mortem nobis eſt prodeundum, ſed poſſumus ne iſthæc cogitare, quin hoc in ſtatu rationes noſtras ſupputemus, & cum metum extremum hoc momentum præſtolemur?

Vide locus in ſuperioribus argumentis contractos.

PRO DOMINICA XVI.

POST PENTECOSTEN,

Et ecce homo quidam hydropicus erat ante illum.
Luc. 14.

I. Argum.

De Avaritia, cujus figura eſt

MORBI quibus omnes ſumus obnoxii, & quibus corpus noſtrum ſæpe laborat, longiſſime abeſt, ut æque ſint pernicioſi, ac vitia, & habitus pravi, quæ ſunt tanquam vulnera, & ægritudines animæ noſtræ. Et infirmitatibus autem,

hydropiſis quæ hominem ſemper efficit ſitientem.

autem, quæ corpus noſtrum affligunt, nulla nobis melius repræſentat inexplebilem avaritiam, neque tantum nobis ciere poteſt ejuſdem horrorem, quantum hydropiſia. Hoc Dei Filius nobis innuere voluit per curationem Hydropici Evangelici. De hoc vitio hodierna die apud vos verba facturus ſum, ob oculos veſtros objiciens tria illa malorum genera, quæ mortales in vita hac maxime reformidant, & quæ evitare conantur, illa eſſe eadem, quæ ſibi conflat avarus per inordinatam cupiditatem, qua poſſidetur.

Primum eſt turpitudo, & dedecus; nihil enim hominem magis dedecet, quàm rumor avaritiæ.

Alterum eſt ſervitus, & captivitas. Quid non audemus cum vinculis ferreis adſtringimur, ut illa infringamus, & perditam reparemus libertatem. Quæ verò ſervitus crudelior, ac turpior, quàm avaritiæ? Sed qui tenentur amore divitiarum, illam ſuſtinent, eique libenter ſeſe ſubjiciunt.

Tertium dolor eſt, ſollicitudo, & ægritudo, quæ nobis odioſam efficit vitam. Tamen nemo eſt, qui durioribus pœnis torqueatur, quàm avarus, & qui illas majori cum patientia ſuſtineat.

Vide in Tom. I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: AVARITIA.

Aliter efferri poteſt hoc argumentum.

Aliter etiam pertractari poteſt hoc argumentum oſtendendo tria mala huic vitio inhærentia, propter quæ Deus illud, ſimul ac homines oderunt.

Primùm turpitudinem, & infamiam, quæ cauſa eſt, propter quam omnes hac ſe labe infectos eſſe negant, neque hoc crimine ſe accuſari patiuntur; quod argumentum eſt turpitudinis, atque indignitatis.

Secundò impietatem, atque irreligionem, ita ut ab Apoſtolo vocetur *ſervitus idolorum*. Plures adferuntur cauſæ; ſed potiſſima eſt, quia ab avaris omnia negliguntur Religionis officia, ut illis vacet inquirere, & undequaque colligere divitias, non aliud in animo habituris.

Tertiò crudelitatem in miſeros, qui opprimuntur, & in ſemet ipſos.

Alia ratio ipſum argumentum pertractandi.

Oſtendi etiam poteſt, ab avaro omnia ſacrificari Avaritiæ tamquam ſuæ divinitati.

Primò ſacrificat avarus honorem, & exiſtimationem ſuam; hæc enim labes corrumpit omnia, & vitiat omnes laude dignas qualitates, quibus homo ornatus eſſe poteſt, eumque reddit univerſis odioſum, & contemptibilem.

Secundò illi requiem ſuam ſacrificat, propter curas, & ſollicitudines quibus torquetur, ut cumulet, tueatur, augeat divitias ſuas, quæ cauſa eſt omnium laborum, atque curarum vitæ ſuæ.

Tertiò ſuam illi conſcientiam, animam, æternamque ſalutem ſacrificat per multitudinem criminum, quorum inſana iſta cupiditas origo eſt.

Vide locos ſuperius memoratos.

Cum invitatus fueris ad nuptias, non diſcumbas in primo loco. Luc. 14.

II. ARGUM.

De ambitione.

Cum Dei Filius nullum frequentius exprobraverit vitium Phariſæis in Evangelio, quàm ſuperbiam, & ambitionem; ita nullum eſt contra quod imperius præmunierit diſcipulos ſuos, & eos omnes, qui novam illius Legem erant amplexuri. Nullum eſt præceptum ſæpius repetitum, hoc humilitatis; nullumque peccatum, contra quod altius fuerit invectus in omnibus occaſionibus quàm contra ambitionem, & demum nullam prætermiſit, modo blandam, modo acrem, vehementemque medicinam, ut curaret malum, quod ab ipſa haurimus nativitate, & quod plerumque extremum eſt, a quo recedere conſuevimus. Quamobrem Sanctus Auguſtinus inquit, nullam in Sacris Scripturis eſſe paginam, ubi non inveniamus, Deum ſuperbis quidem reſiſtere, & nihil prætermittere, ut dejiciat ambitioſos.

Aſſeri tamen poteſt Salvatorem nullibi apertius ambitionem impugnaſſe, quàm in hodierno Evangelio, in quo data opera proponit parabolam contra illos, qui in publicis cœtibus primos recubitus appetunt. *Dicebat autem ad invitatos, parabolam intendens, quomodo primos accubitus eligerent:* Dat autem præceptum hoc admirabile, ſibi noviſſimum locum vindicandi, & rationem adfert, ne, inquit, ſi alius te ſpectabilior invitatus acceſſerit, convivii dominus te admonere teneatur, decedendum tibi eſſe a loco quem occupaſti: *Cum invitatus fueris ad nuptias recumbe in noviſſimo loco.* Latius explicat, & familiari utitur exemplo, quod obiter alibi dixerat, videlicet neminem propiorem eſſe caſui, quàm qui inordinata cupiditate altius attolli deſiderat; & demum, hoc concludit axiomate, quod in ore Veritatis ipſius factum eſt Oraculum: *Qui ſe exaltat, humiliabitur*, ut nos avertat ab ambitione, per eadem ipſa, quæ ambitioſi maxime reformidant, nempe videre ſe ſub pedibus illorum ipſorum, ſupra quos conantur aſſurgere. Jure igitur Chriſtiani, vobis oſtenſurus mala, quæ periculoſa hæc parit cupiditas, ratus ſum mihi occurrendum eſſe iis omnibus, quæ ad illam propugnandam poterant afferri, & vobis auferendos fallaces prætextus, quos amor proprius excogitavit, ut blandiretur naturali ſtudio, quo rapimur; ſed ſpero, fore ut errorem abjiciatis, ubi vobis oſtendero; Primùm, ambitionem fontem eſſe plerorumque malorum, quæ hodie graſſantur in mundo. Secundò cum ſit inquieta animi perturbatio, ardens, ac tumultuoſa, omnem vitæ noſtræ requiem perturbare. Ita ut ſive noſmet inſpiciamus quatenus homines in vitæ civilis commercio implicitos, ſive quatenus Fideles, qui vivere tenentur ſecundum Religionis placita, ambitio ſit periculoſior ſcopulus, qui in utroque ſtatu inveniatur, & in quo vix evitari poteſt pereundi periculum, cum noſmet conamur attollere contra Dei voluntatem. Hæc erit tota hujus ſermonis partitio.

Hendry Biblioth. univerſ. To. poſtremus.

Vide in To. I. Bibliotheca Moral. Evang. Titulum: AMBITIO.

Aliter efferri poteſt hoc argumentum.

Oſtendere etiam licet Ambitionem in natura ſua conſideratam eſſe nimiam ſeſe attollendi feſtinationem; quare ſit cupiditas hæc admodum periculoſa.

Secundò in mediis, quibus utitur eſſe injuſtam, quippe ex merito aſſerto ſit indignitati ſuæ ſupplementum.

Tertiò funeſtam in exitu ſive pro tempore, ſive pro æternitate.

Rurſus aliter poteſt pertractari.

Oſtendi quoque poteſt, neminem in hac ipſa vita calamitoſiorem eſſe ambitioſo, idque tres ob cauſas, quæ ſermonis partitionem poſſunt ſtatuere.

Prima propter cruces, ſervitutem, & voluntariam captivitatem, ad quam redigitur ambitioſus; ut votorum ſuorum ſummam conſequatur; hoc eſt ut perveniat ad dignitates, & gradus, quos appetunt; quis enim ignorare poteſt abjectas, turpeſque aſſentationes, quibus utuntur, ut in magnatum gratiam adrepant? Serviles aſſiduitates, quibus illis famulantur? Quam non induunt perſonam, ut ſeſe eorum libidini accommodent? Quamobrem Sanctus Bernardus exclamat, *O ambitio, ambientium crux!* Hoc argumentum locum tribuit hypotipoſi hominis ambitioſi; atque oſtendendi, quo pacto ille repit, ac ſe humiliat antequam ſe attollat, quomodo diu ſerviat, antequam dominetur, ubi plurima dici poſſunt. Quo timore, qua agitur ſollicitudine, exitum præſtolatus conſiliorum ſuorum? Quo dolore conficitur, cum illa perſum ire cognoſcit? quibus agitur angoribus, cum de ſpe ſua ſe dejectum intuetur? &c.

Ratio altera propter quam ambitioſi fiunt odioſi Deo ſimul, & hominibus. Hanc Veritas ipſa protulit loquens de ſuperbia, quæ ambitionis comes eſt individua. In ipſis eorum ambitioſis conſiliis Deus illis reſiſtit, juxta Oraculum Spiritus Sancti. Videtur etiam oblectari Deus ſeſe eorum conatibus objiciens, & illorum conſilia evertere geſtiens; ſuperbia enim, præſumptio, & audacia ambitionem ſemper concomitantur. Exempla ex Scripturis deprompta perſpicue hanc probant veritatem; nec minus odioſi hominibus ſunt, qui per ſecretam ſuperbiam pati nequeunt, ut alii ſuper ſe ipſos extollant; unde fit, ut clanculum illis adverſentur, niſi palam audeant per clandeſtinas coitiones, & ſocietates, quas adverſus illos ineunt, ex quibus ſecreta afficiuntur lætitia, cum vident diruta horum ambitioſorum conſilia.

Tertia denique propter pericula, quibus ſemper ſunt obnoxii, ſive ex parte candidatorum, eumdemque gradum petentium, ſive ex natura honorum, & dignitatum, quas ambiunt; cum enim hæc omnia fragilia ſint, ſexcenti reditus, totidemque cataſtrophes vitæ eorum tranquillitatem perturbant.

Vide locos ſuperius memoratos.

Probari etiam poteſt ambitionem primùm excæcare mentem efficiendo, ut aliquid ingrediamur, quod vires noſtras, & merita excedat; ita enim efficit, ut noſmet ipſos minime cognoſcamus

Secundò cor noſtrum corrumpere, inſpirando illi ſuperbiam, & inordinatum nitendi deſiderium.

PRO DOMINICA XVII. POST PENTECOSTEN.

Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & in tota mente tua, & in tota anima tua. Matth. 22.

I. Argum. De Amore Dei. NEſcio Fideles utrum videri debeat admirabilius, videre ne Deum, qui cum ſolus poſſit amari ratione meritorum ſuorum, & inveniat in infinitis perfectionibus ſuis objectum par magnitudini cordis ſui, tamen perdite, ut ita dicam, requirentem amorem hominum; an homines indigentes præcepto, ut Deum diligere teneantur? Primum quidem non minus videtur admirabile, quam ſi potentiſſimus Terræ Monarcha offerret regnum ſuum, theſauros ſuos, & quidquid ab eo poſſidetur ad ſibi conciliandum amorem noviſſimi civium ſuorum; alterum verò prodigium eſt adeo ſtupendum, ac ſi flumina indigerent imperio, ut in mare tenderent, quò feruntur per prærupta naturali ſtudio; vel ſi ignis egeret mandato, ut ſeſe attolleret, quò tanto impetu aſcendit.

Quid igitur? Adeone, Fideles, Deus, & homo mutarunt naturam, atque animi propenſionem? Deus, qui centrum eſt amorum omnium, & qui ideo recipere debet veluti quodam tributum, ſuarum creaturarum amorem, egreditur ex ſe ipſo eas quæſiturus; illas urget, atque ſollicitat, neque promiſſionibus, nequeminis parcit, ut ſibi earum amorem acquirat, & vix invenit animam, quæ vere illum diligat: & homo qui adeo validam in ſe experitur erga ſupremum bonum ſuum propenſionem, & ſtudium impreſſum in penetralibus eſſentiæ ſuæ, quod efficit, ut tunc etiam illum perquirat, cum magis ab ipſo recedit; homo inquam, impellendus, & excitandus eſt ad inquirendam ſuam felicitatem? Poſuit Deus omnem hominum beatitudinem in amore Entis perfectiſſimi, proponit illi illecebras omnes excogitabiles, adjicit illecebris utilitatem, & cor hominis, quod amore flagrat erga cætera, & adeo facile igneſcit ad quælibet abjecta, & tanta cum difficultate exuit ſe naturalibus propenſionibus ſuis, huic reſiſtit, & ferme neſcit quid ſit Deum diligere? Hic autem eſt ignis ille, quem Salvator attulit in terram, & quem hodierna die pro virili parte adnitar, ut in cordibus veſtris accendatur.

Ut igitur me ipſum vobiſcum ad hunc amorem cieam, modum, & præcipuas mandati hujus cauſas a Deo nobis propoſitas complector: Matth. 22. *Diliges Dominum Deum tuum, ex toto corde tuo, & ex omni mente tua, & ex tota anima tua*: Etenim

Primùm, cum Deus unus ſit, unice vult amari, & ex toto corde noſtro, ſine exceptione, aut diviſione. *Diliges Dominum tuum ex toto corde tuo.*

Secundò cum ſit ſummopere perfectus, & infinitè omnibus creatis rebus præſtantior, diligi expetit ex tota mente noſtra, videlicet per amorem prælationis, qui inniti debeat in æſtimatione divinarum perfectionum ſuarum à nobis habenda. *Diliges Dominum tuum ex omni mente tua.*

Tertiò denique cum ſit æternus, & ſemper diligi mereatur, flagitat amorem animæ noſtræ, quæ legibus mortis obnoxia non eſt, ut illum æterna Charitate proſequamur: *Diliges Dominum tuum ex tota anima tua.* Ità, Fideles, ut in his verbis inveniam eaſdem amoris noſtri erga Deum dimenſiones, quas ille ipſe ſervavit in amore, quo dilexit nos, cujus omnes menſuras Apoſtolus his verbis complexus eſt: *Ut poſſitis comprehendere, quæ ſit* Ad Epheſ. 3. *latitudo, longitudo, ſublimitas, & profundum.* Amor illius totam replevit extenſionem cordis ſui immenſi; quoniam totum eſt charitas, & charitas eadem, & poſtulat totam cordis noſtri extenſionem. *Diliges ex toto corde tuo.* Sublimitas, & profundum inde accipitur, quod cum talis ſit, qualis eſt, dignatus eſt oculos ſuos in nos conjicere, qui miſeræ ſumus creaturæ, quin inde bonum aliquod hauriat, & velit, ut amor noſter ſeſe ſuper omnia attollat per amorem prælationis, quem Theologi amorem appretiativum appellant, *ex omni mente tua*; & denique cum longitudo amoris erga nos ſui, fuerit omnis æternitas, *in Charitate perpetua dilexi te*, vult ſe perpetuo diligi ab anima immortali per amorem conſtantem, atque integerrimum: *ex tota anima tua.* Quod erit ſermonis argumentum, atque partitio.

Vide in To. I. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: AMORIS DEI.

Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & in tota mente tua, & in tota anima tua. Matth. 22.

II. Argum. De Amore Dei. Pro argumento Sermonis deſumi poſſunt illa Sancti Bernardi verba: *Duplicem ob cauſam diligendus eſt Deus; quia nihil juſtius, & quia nihil diligi fructuoſius poteſt; ſuo ſcilicet merito, & noſtro commodo.*

Primum Punctum. *Nihil juſtius.*

Primò quia actus eſt juſtitiæ affectionem noſtram impendere merentibus illam, & amare quidquid bonum eſt, atque perfectum. Hic latiſſimus patet campus diſſerendi de perfectionibus Dei, quæ ſunt objectum digniſſimum affectionum noſtrarum, unde inferri poteſt nequiſſimam eſſe omnium injuſtitiarum injuſtitiam, illi noſtram negare dilectionem. Secundò quia Deus habet jus in noſtri cordis affectus, quatenus Creator, a quo accepimus eſſe, & qui illud nobis conſervat, & ſine quo ne momento quidem poſſemus ſubſiſtere: ubi præcipua recenſeri poſſunt beneficia, quibus ab infinita illius bonitate cumulati ſumus, & quorum nullum eſt, quod totum amorem noſtrum non mereatur. Tertiò quia ipſe prior dilexit nos; nihil enim æquius eſt, quàm diligere eos, a quibus diligimur; & hoc ipſum melius medium eſt amorem aliorum nobis conciliandi, ſi alium amore noſtro præoccupaverimus. Quinam verò extitit Dei amor erga homines, & ſingulariter erga nos?

Punctum Alterum. *Quia nihil diligi fructuoſius poteſt.* Ponderari poſſunt fructus, quos a noſtro in Deum amore percipimus. Quamvis hæc ratio cupidior videatur, hoc tamen ipſum efficit, ut ſit validiſſima ad amorem ciendum. Prima igitur utilitas, quam inde percipimus eſt, quod Charitas univerſum meritum noſtrum conſtituit, & noſtram coram Deo magnitudinem; hæc menſura pretii, in quo ſumus apud illum, & amoris, quo nos complectitur, & deinde fons eſt totius felicitatis noſtræ in terra, & in Cœlo; quapropter Sanctus Bernardus inquit, Charitatem eſſe quantitatem animæ noſtræ, quæ ſit major, vel minor pro ejuſdem charitatis menſura. Secundò in hoc ſita eſt ſanctitas noſtra, & perfectio, ita ut quodcumque nobis aliunde ſit privilegium, & meritum, ſi charitas deſit, non ſimus amplius Sancti. Tertiò menſura charitatis noſtræ ſuper terram erit menſura gloriæ noſtræ in Cœlo. Omnium harum Veritatum probationes facile inveniuntur, & facilius amplificantur, & moralis, quæ inde hauriri debet, pathetica eſſe debet, & urgens. Concluſio verò hæc erit; Dei amorem eſſe oportere primam, ac potiſſimam in hac vita occupationem noſtram, ut in beata hac exercitatione in omnem permaneamus æternitatem.

Vide locos eoſdem, quos in præcedentibus argumentis.

Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & in tota mente tua, & in tota anima tua. Matth. 22.

III. Argum. Alia ſermonis delineatio eſt oſtendere, primò rationes potiſſimas, propter quas Deum amare debemus, ſecundò modum, quo eſt diligendus, quæ duæ erunt partes ſermonis.

De Amore Dei. Prima pars, Cauſæ propter quas Deus a nobis eſt diligendus, continentur in tribus hiſce Verbis Evangelii, *Diliges Dominum Deum tuum.* Bonum quod eſt objectum amoris, triplici modo ſpectari poteſt, quæ tria amoris genera conſtituunt, Si enim ſpectetur in ſe ipſo, perfectio vocatur, & exigit amorem juſtitiæ quem debemus iis omnibus, quæ in ſemet bona, perfectaque ſunt. Si bonum hoc eniteſcit, ac ſeſe extrinſecus prodit, ita ut placeat, alliciat, atque attrahat, tunc pulchritudo vocatur, quæ non eſt aliud, niſi bonum, quod placet, invitat, & quodammodo cogit, ut ametur. Si demum hoc bonum ſeſe communicat, & extrinſecus effundit, liberalitas nuncupatur, quæ proficiſcitur a benefaciendi ſtudio, & a nobis grati animi dilectionem requirit. Cum autem Deus ſit, non tantum bonum, ſed bonum ſolum, ut inquit Evangelium, neque ſolum bonum, ſed etiam totum bonum, quemadmodum dixit Moyſi, eſt etiam objectum triplicis hujus amoris, juſtitiæ videlicet, propenſionis, & gratitudinis. Eſſe illius ſummopere perfectum omnes noſtros meretur affectus; hæc notio eſt, quam de Deo concipimus: *Diliges Deum.* Pulchritudo ejus ſibi corda noſtra ſubjicere debet, & captivare; per hanc enim ſuum conſtituit imperium, ut inquit Propheta: *Specie tua, & pulchritudine tua &c.* Hoc illud eſt, quod intelligere poſſumus per hæc verba: *Diliges Dominum.* Demum infinita illius beneficia meretur omnem gratitudinem noſtram, quandoquidem per illa totus eſt noſter, *Deum tuum.* Tres iſtæ cauſæ rite explicatæ non poſſunt non excitare in nobis Dei charitatem.

Pars altera. Ratio qua Deus nobis eſt diligendus continetur in eodem præcepto, quod nobis irrogavit Deus, & in Evangelicis verbis: *Diliges ex toto corde tuo, ex tota mente tua, ex tota anima tua.* Illum amare tenemur ex toto corde, ubi explicandum eſt, quomodo ſit intelligendum; ſimiliter quid ſit amare ex tota mente, & cauſas exponere, quæ inveniuntur apud omnes, qui argumentum hoc pertractarunt; & demum quid ſit amare illum ex tota anima, & viribus omnibus, quod non abhorret a

Sancti

Sancti Bernardi ſententia dicentis, verum modum amandi Deum, eſſe amare illum ſine modo.

Vide locos a nobis in ſuperioribus memoratos,

PRO XVIII. DOMINICA POST PENTECOSTES.

Ecce offerebant ei Paralyticum jacentem in lecto. Matth. 9.

I. Argum. De neceſſitate, & virtute gratiæ.

CUM fama, & fulgor miraculorum mundi ſeſe in omnem effudiſſet Judæam, finitimoſque locos, non miror, Fideles, Capharnaitas adventus ejuſdem admonitos obtuliſſe illi hunc Paralyticum, de quo ſermo eſt in Evangelio, tamquam idoneum, in quo ille ſuam exerceret poteſtatem, quam conclamatiſſimis morbis medicinam afferebat. Neque ultra aliquid requirebatur ad ciendam beneficî hujus medici miſerationem, quem ipſa proclivitas ad benemerendum prona jam impellebat, ut miſeris omnibus ferret opem; verum eorum petitio non ſatis illi probanda viſa eſt; cum enim impenſius laborarent, ut huic ægrotanti corporis valetudo redderetur, ipſe duxit initium ab animæ ejuſdem curatione. *Confide, remittuntur peccata tua.* Ignorabant illi, ipſum nequaquam uti ſuprema ſua poteſtate, quam in univerſam acceperat naturam, quatenus homo Deus, niſi ut probaret miſſionem ſuam, atque hoc pacto oſtenderet Judæis, ſe verum eſſe illorum Meſſiam, ac ſe in terras veniſſe, ut ſalvas potius animas faceret, quam ut corporibus moderetur, *Quid eſt facilius dicere: remittuntur tibi, peccata tua, an dicere: Surge, tolle lectum tuum, & ambula.*

Matth. 9.

Sed hoc Salvatoris Conſilium, nobis hodierna die fit admirabile documentum; aperit quippe nobis maximi momenti veritatem, quæ eſt, homines omnes propter originale peccatum, & propter peccata ſua factos eſſe totidem paralyticos habita ratione actionum ſupernaturalium, quæ omnino ſunt ad ſalutem æternam neceſſariæ; ſed omnes indigere gratia hujus Redemptoris, quæ illos excitet, præveniat, eiſque tribuat agendi facultatem pro Cœlo, atque Æternitate. De hac gratia hoc in ſermone verba facturus ſum, oſtendens, Primò ejus neceſſitatem, quam omnes habemus; quandoquidem ſine illius ope fieri nequit, ut vel unicam bonam cogitationem fovere valeamus, vel minimum elicere ſalutis noſtræ deſiderium. Verum tamen Secundo loco oſtendam nos omnia poſſe cum ejuſdem gratiæ ſubſidio, quæ nos efficit omnipotentes, quemadmodum teſtatur Sanctus Paulus, cum ait ſe omnia poſſe per eum qui ipſum confortat, ita ut quemadmodum Apoſtolus idem declarat

Primò nihil poſſimus ſine gratia, neque proferre valeamus adorabile nomen illius, qui eam nobis promeruit, niſi eadem facultatem hanc nobis conceſſerit.

Secundò, ſed cum eadem gratia non poſſe quidquid maximum eſt, difficillimum, atque celſiſſimum in ordine ſupernaturali.

Vide in Bibliotheca Titulum: GRATIA.

Et ecce offerebant ei Paralyticum jacentem in lecto. Matth. 9.

II. Argum. De Gratia.

Si opus fuit omnipotenti Manu Dei, ut in ictu oculi curaretur Paralyticus Evangelicus, quiſnam partem hanc ſuſcipere poterit reparandæ ſalutis in hoc Paralytico, videlicet convertendi peccatorem hunc jampridem in vitiis ſuis languentem, quæ auferunt illi facultatem proferendi pedem Cœlum verſus, eumque ineptum reddunt producendis bonis operibus ad Cœlum ſibi promerendum? Nonne, vos quoque fatebimini, gratiam unam eſſe, quæ efficium hunc gignere valeat in peccatore, qui ſine illius ope moveri non poteſt? Hoc illud eſt argumentum de quo hodierna die verba facturus ſum, oſtendens:

Primò officioſos motus, quos facit miſericordia Dei, ut ſaluti peccatoris conſulat, ſcilicet illum ſua prævenit gratia; illum perquirit longiſſimè recedentem, illi aufert ſpem, atque confid[illegible], quam in creatis rebus collocaverat, ut faciliùs revertatur ad Deum, nullos amplius habens obices, quibus arceatur, & qui illum morentur; & demum, ut delibet dulcedinem ſervitutis Dei, jam expertus amaritudines, quæ a mundi ſervitute nequeunt ſeparari.

Secundò fidelitatem, & reſponſionem, quam affert debet ex parte ſua peccator bonitati, atque miſericordiæ Dei erga ſe, videlicet amen, non obſtruere voci Dei vocantis, Cœli gratiis non reſiſtere, non abuti divina bonitate, illam prætendendo procraſtinationibus ſuis, & interea in vitiis ſuis perſeverando. Denique illi inſeparabiliter adhærere per amorem, & gratitudinem. Primùm Divina miſericordia nos vocat, & invitat, nos urget, ut confugiamus ad eam, vult

Houdry Biblioth. univerſ. T. [illegible] *pollicetur.*

igitur converſionem noſtram, atque ſalutem. Primò poſitio. Secundò hæc miſericordia requirit, ut acti [illegible] noſtræ deſid[illegible]rio ad eam confugiamus; opus eſt ergo & ipſi velimus converſionem noſtram, atque ſalutem.

Vide in Bibliotheca Titulum: GRATIA.

Confide, Fili, remittuntur tibi peccata tua. Matth. 9.

Quantumvis actum eſſe videatur de peccatore, ſemper tamen locus eſt illi admirandi bonitatem Dei erga ſe, qui licet tot criminum fœditate ſordeſcat, jubetur tamen confidere in illo, & ſpem habere in ipſius miſericordia; modò tamen contrito corde peccata ſua fateatur, ad ipſum rediturus. De hoc ſalutis noſtræ reparandæ præſentiſſimo medio hoc in ſermone verba facturus, oſtendam Confeſſionem habendam eſſe certiſſimam peccatorum noſtrorum medicinam. Pharmaci alicujus agnoſcitur bonitas ex tribus indiciis. Primùm ſi agat tutò. Secundò ſi agat celeriter; Tertiò ſi agat ſuaviter: Peccatori igitur, & ægrotanti animæ:

Primò Sacramentum pœnitentiæ tutum remedium eſt. Ipſe Dei Filius illud inſtituit, ideoque æque, ac Verbum ejus certum eſt.

Secundò promptum eſt pharmacum, ſtatim ſalutem operatur; juſtificamur ex quo peccata ſumus confeſſi, & abſolutionem eorum conſecuti ſumus.

Tertiò æque ſuavis, atque efficax eſt medicina, quantumvis nonnullis ſevera videatur, eique ſemet ægre ſubjiciant.

Vide in Tomo I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum; CONFESSIO.

PRO XIX. DOMINICA POST PENTECOSTEN.

Simile factum eſt regnum Cœlorum homini Regi, qui fecit nuptias filio ſuo; & miſit ſervos ſuos vocare invitatos ad nuptias, & nolebant venire. Matth. 22.

I. Argum. De Gloria æterna.

SANCTUS AUGUSTINUS docet duas eſſe menſas, ac duo convivia, ad quæ Dei Filius nos evocat, & invitat quotidie. Primùm eſt convivium Euchariſticum, quod nobis reliquit tamquam pignus amoris ſui, & a quo nullam legitimam habere poſſumus noſmet diſpenſandi excuſationem. Altera eſt convivium gloriæ, æternæque beatitudinis propter quam creati ſumus, nobiſque omnia procuravit media, ut ad eam perveniremus. Non fert animus hoc in loco ſignificare vobis rationes, propter quas tenemur ad Euchariſticum hoc convivium accedere; alibi enim argumentum hoc pertractavimus, mens eſt duntaxat vobis oſtendere rationes quibus utitur Deus nos invitaturus ad magnificum gloriæ æternæ convivium; ut liqueat ipſius intereſſe nos efficere beatos. Igitur loquar hodierna die de hac gloria vobis oſtendens

Primùm Deum ſincere nos ſalvos fieri velle, ſed nequaquam ſalvatorum invitos, & nolentes.

Secundò Deum nobis largiri media ad nos ſalvos faciendos neceſſaria, quæ tamen erunt inutilia niſi illis uſi fuerimus, neque proderunt niſi ad juſtificandam in reprobatione noſtra Dei Providentiam.

Tertiò re ipſa nos ſalvos faciet, ſi fuerimus Fideles gratiis ſuis, erimuſque in numero Prædeſtinatorum.

Vide in To. IV. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: SALUS.

Multi ſunt vocati, pauci verò electi. Matth. 22.

II. Argum. [illegible]

Non ſine cauſa audiemus Evangelium deſcribit hominem, qui in aulam convivii erat ingreſſus antequam veſte nuptiali indueretur; vult enim, ut inde intelligamus miſerum hominis ſtatum, qui vacuus eſt gratia ſanctificante, de qua apud vos hodie verba facturus ſum, oſtendendo

Primùm, Gratiam ſanctificantem eſſe ſpiritualem regenerationem, quod conſequi non poteſt, niſi mortem inferat peccato, per quod te adhuc integra nati ſumus iræ filii, & poſt quam fortaſſe funeſtiorem animæ noſtræ mortem animæ noſtræ inſtiximus, quam ſit corpori mors naturalis, quæ in mundum ingreſſa non eſt, niſi per peccatum. Oſtendend[illegible] eſt in quo ſita ſit mors animæ, ac ſtatus infelix ad quem peccatum redigitur anima, & deinceps quomodo grat[illegible] dem priſtinum decorem reparet, primum fulgorem, pri[illegible] que cum Deo ſimilitudinem, illi vitam reſtituens; [illegible] hoc oſtendere quàm execrabile ſit peccatum, [illegible] metuendum ſit nobis, ne gratiam amittamus &

Secundò efficit Gratia, ut vivamus vitam ſu[illegible] lem, atque divinam, cujus amplificanda eſt per dignitatem, ad quam nos attollit, Filie[illegible] Fratrum, & membrorum JESU CHRISTI; dum eſt quomodo Deus vivat in nobis [illegible] quomodo nos vivere debeamus propter De[illegible]

Tertiò nobis dat jus ad vitam gloriæ, cujus ſemen eſt, & nonniſi per illam poſſidebimus aliquando vitam beatam, atque æternam.

Vide in Bibliotheca Titulum: GRAVIÆ SANCTIFICANTIS.

PRO DOMINICA VIGESIMA

POST PENTECOSTEN.

Domine deſcende priuſquam moriatur Filius meus. Joann. 4.

I. ARGUM.

De morte impiorum.

NE miremini Fideles, ſi hujus Evangelici Principis oratio facta Salvatori Orbis terrarum adeo urgens eſt, atque ſollicita; quippe Pater dolens pro filii ſui vita laborat; Princeps dolet abripi ſibi nimia immatura, atque præcipiti morte unicum Coronæ ſuæ præſidium, ditionis hæredem ſuæ, ac ſpem ſubditorum ſuorum. Ego equidem miror Patrem hunc tunc tandem ad Medicum confugiſſe, cum Filii vita jam eſſet conclamata, & morbi vis illum ad extremum uſque deduxiſſet: Scio quidem boni hujus Principis fidem eo eſſe vividiorem, quandoquidem ſperat contra ſpem ipſam, & aliunde Salvatoris potentiam eò magis emicaturam, eo quod morti eripuerit hoc ſpolium, quod ex illius manibus elabi non poterat ſine hac ſuprema poteſtate, quæ toties ſe mortis victricem oſtendit.

Verum cogito hanc, ut plurimum eſſe peccatorum conſuetudinem, de Deo tantum in mortis acceſſu cogitare, velle vitam trahere in peccatis, & metuere, ut in illis moriantur. Etenim nonne videntur plurimi, qui de hac non cogitant actione, ubi agitur de beata, vel miſera æternitate tunc ſolum, cum adventare intelligunt fatale momentum, quo ituri ſunt ad reddendam rationem omnium actionum ſuarum ad tremendum Dei judicium? Profectò ſi mors ſemper eſt terribilis homini, tunc etiam, cum Philoſophorum more illam conſiderat, tamquam excidium eſſentiæ ſuæ: Fidelis qui illius cognoſcit exitum, & ea, quæ illum conſequuntur, debet etiam concipere timorem prorſus alium, contra quem unicam ſpem habet in divina miſericordia, quæ innititur in Chriſtiana vita, quam duxit; & quæ illum valeat confirmare. Illis enim qui inter flagitia vixerunt, in ipſa luce Chriſtianæ Religionis, ſemper timenda eſt mala mors, quæ terminus eſt a Deo conſtitutus criminibus eorum; ut inde incipiat æterna ipſorum calamitas. De peſſima hac inſignium peccatorum morte vobis hodierna die verba facturus ſum, ut vobis injiciam ſalutarem metum moriendi in impœnitentia, quæ unam mortem efficere poteſt terribilem; quia una illam efficere poteſt calamitoſam. Ita ut ſi mors vitæ reſpondet, ut eſt in adagio, ſpero fore ut hodierna die timor malæ mortis efficiat, ut ſanctam, piamque vitam ducatis, quæ medium eſt ad evitandam funeſtam malæ mortis calamitatem.

Profectò cum mors non ſit aliud, quam vitæ finis, atque æternitatis principium, vel ſi lubet, tranſitus ab una ad aliam, particeps quodammodo eſt utriuſque extremitatis; ſed earum naturam immutat, quoniam in peccatoris tormentum convertit, quod erant deliciæ illius, & in objectum timorum ſuorum ea, quæ in ſecum vertebat, cum viveret; idque duplici intuitu, eoque triſti, qui ſunt initium ſupplicii hujus nocentis; alter quidem rerum præteritarum, alter verò earum, quæ futuræ ſunt; ut alterius quidem deſideria, alterius verò timores conſocientur cum angoribus ſtatus præſentis, in quo invenitur.

Primùm quidem cogitatio criminum patratorum, & bonorum, quæ ſibi relinquenda ſunt, eum vexant.

Secundò juſtus timor judiciorum Dei, & ſuppliciorum, quæ meritus eſt, illum terrent. Hæc duo illa ſunt, quæ probant Sapientis Oraculum, mortem peccatorum eſſe peſſimam, & pleniſſimam amaritudine terrore, ac deſperatione. Hæc eſt Sermonis partitio.

Vide in To. III. cum Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum; MORS.

Domine deſcende priuſquam moriatur filius meus. Joann. 4.

II. ARGUM.

Mortis noſtræ qualitas pendet a qualitate vitæ.

Verum eſt mortem ſemper eſſe terribilem, & quamvis hæc imago ſæpe ob oculos noſtros verſetur, quamvis hæc ſententia ſcripta ſit in marmore, & in aere, quo Regum ſepulcra teguntur, quamvis non deſint publicæ ſcholæ in Cæmeteriis, & totidem exempla, quot homines nobis præceſſerunt; & tandem mortis principium in nobiſmet ipſis geramus, ſpectaculum hoc nimis eſt terribile, ut nos valeat cicurire, & quæ illud conſequuntur tanti momenti ſunt, ut nobis graviſſimum negotium faceſſere debeant. Per vos ergo mihi liceat, Fideles, hodierna die vobis ob oculos ponere mortem, & ſequi Evangelii hodierni conſilium, ad hoc, ut ex morte, quæ eſt effectus, & pœna peccati, pharmacum eliciam validiſſimum contra ipſum peccatum. Ut ergo utilis fiat mortis cogitatio, quam Evangelium hodie in memoriam revocat, animadvertendum, ſi vobis lubet, eſt cum Tertulliano, unum ex diſcriminibus, quod conſtitui poteſt Chriſtianos inter, & Ethnicos, eſſe, quod apud Ethicos quidem, ut judicium feratur de bona, vel mala eorum fortuna ſpectatur primum vitæ eorum momentum, in quo conſuluntur aſtra, ut inde horoſcopus eliciatur, & quodnam futurum ſit fatum eorum intelligatur; apud Chriſtianos autem, Pater idem ait, non idem accidit: non enim primum vitæ eorum momentum inſpiciendum eſt, ſed extremum, quod certiſſime illos vel beatos in omnem facit æternitatem, vel miſeros.

Quibus cum Sancto Auguſtino, qui ſæpe inanem hanc Aſtrologiæ curioſitatem damnavit, addo, ut reciproce judicium feratur, de hoc extremo momento, reliquum etiam vitæ ſpatium eſſe conſiderandum, quandoquidem hæc certiſſima habetur regula, niſi aliquod accidat miraculum ſupra communes leges Providentiæ, juſtitiæque Dei: *Non poteſt male mori, qui bene vixerit, & vix bene moritur, qui male vixerit,* Et conſtat ratio; talis enim nexus, & relatio eſt inter vitam, & mortem, ut ſi in natura altera motus eſt, & altera terminus; in morali altera viciſſim cauſa ſit, & effectus alterius.

Auguſt. de Doctrina Chriſtiana.

Primò vita efficit noſtræ mortis qualitatem: namque ad bene moriendum, bene vivendum eſt.

Secundò dici etiam poteſt, mortem efficere vitæ noſtræ qualitatem; homines enim, vel bene, vel male vivunt, prout mortis cogitatio in mente frequentior eſt, ſive infrequentior. Hæ, Fideles, duæ magnæ ſunt veritates, de quibus nobis perſuaſum eſſe refert, ideoque erunt partitio, & argumentum hujus ſermonis.

Vide eumdem MORTIS *Titulum in To. III. Bibliotheca Moral. Evangel.*

Domine deſcende priuſquam moriatur filius meus. Joann. 4.

III. ARGUM.

Defectus fidei in pluriſque Chriſtianis.

Semper admirari poſſumus divinæ Bonitatis effectus, quæ dignatur ærumnarum, & infirmitatum noſtrarum miſereri. Hodiernum Evangelium ſatis authenticum nobis exemplum ſuppeditat in hujus Principis perſona, qui non contentus expectaſſe donec Filius ſuus in extremis laboraret, ut ſupplex ad Dei Filium accederet, pro illius vita deprecaturus, voluit etiam ab illius clementia obtinere, ut dignaretur deſcendere in domum ſuam ad reparandam unici hujus filii valetudinem, ratus fortaſſe unicum verbum ex ore Filii Dei profectum non ſatis eſſe futurum ad curationem illius procurandam. Rectè conjicitis, Chriſtiani, nondum ſatis perfectam fuiſſe hujus Principis fidem, quæ tamen tetigit Filium Dei; verum ſi fidem illius cum fide plurimorum hujus temporis fidelium comparamus, tres potiſſimum in hac defectus inveniemus, quos impugnandos aggredior in triplici parte hujus ſermonis.

Primùm alii fidem habent curioſam; ſcire volunt, quomodo fieri poſſint ea, quæ Deus revelavit. Omnium rationem flagitant, & ſunt ex eorum numero, de quibus loquitur Sanctus Paulus, *languens circa quæſtiones.* *1. ad Tim. 6.*

Secundò alii fidem habent ignavam, quæ ſeſe declarare non audet, neque profiteri palam, quid ſunt, quia hominum judicia reformidant.

Tertiò alii denique fidem habent morientem, & ſemimortuam, ſine motu, & ſine actione; numquam, ut decet Chriſtianos, agere videntur, neque Religionis ſuæ officia defungi.

Vide in To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: FIDES.

PRO DOMINICA XXI.

POST PENTECOSTEN.

Serve nequam, omne debitum dimiſi tibi, quoniam rogaſti me: nonne ergo oportuit & te miſereri conſervi tui, ſicut & ego tui miſertus ſum? Matth. 18.

I. ARGUM.

De venia injuriarum, & amore inimicorum.

DEI Filius Apoſtolos docens quomodo orandum ſit, præcepit illis, ne prætermitterent illa verba: *Dimitte nobis debita noſtra, ſicut, & nos dimittimus debitoribus noſtris.* Hodiernum Evangelium terribile, rei hujus nobis præbet exemplum, in ſervo nequam, qui omnigenas exercuit crudelitates erga ſibi obæratum, quamvis herus ſuus uſus fuiſſet miſericordia in ipſum, quod locum mihi præbet aſſerendi, ſicuti Deus miſericors eſt erga illos, qui parcunt aliis, ita ſeverum eſſe in eos, qui ulciſcuntur, & nihil condonare, ac dimittere volunt. Quamobrem fert animus hodierna die vobis oſtendere

Pri-

Primùm, ut parcamus inimicis noſtris, debere noſmet componere ſecundum veniam quam nobis conceſſit Deus propter ſcelera, quæ contra divinam illius Majeſtatem patravimus. Magna nobis ille peccata dimiſit, idque multoties, quod innuunt decem millia talenta, quæ Pater-familias ſervo nequam dimiſit; denique pepercit nobis licèt indignis ipſius Miſericordia; Hæc eſt regula, & exemplar, quod ſequi debemus.

Secundò pro peccatis, quæ in poſterum patrabimus, Deus ipſe ſemet componit ad normam illius veniæ, quam vel conceſſerimus, vel negaverimus illis, a quibus læſi fuerimus.

Vide in Tomo I. Bibliotheca Moral. Evangel, Titulum; AMOR INIMICORUM.

Serve nequam omne debitum dimiſi tibi, quoniam rogaſti me: nonne ergo oportuit & te miſereri conſervi tui, ſicut & ego tui miſertus ſum? Matth. 18.

II. ARGUM. De injuriarum venia.

Dubitari non poteſt, quominus Dei præceptum de inimicorum dilectione ſit difficile, moleſtum, & prorſus oppoſitum ſenſibus naturæ; verùm quin immorer oſtenſurus illius æquitatem, & neceſſitatem, & quomodo Salvator ipſe prior ſemet ipſum ſubjecerit Legi a ſe latæ, & quin tempus teram omnibus afferendis conſiderationibus, quæ illud lenire poſſunt, & quæ erunt alterius ſermonis argumentum, hodierna die ſolum vobis oſtendere cupio Sapientiam, ſupremique Legislatoris hujus poteſtatem.

Primùm elucet Sapientia, irrogat enim præceptum ſe dignum, hoc eſt perfectiſſimum; quippe oſtendere vult, quantum lex Evangelica præſtet antiquæ. *Audiſtis, quia dictum eſt antiquis &c.* (Matth. 5.)

Secundò elucet ejus potentia, jubens hoc præceptum, omnino ſervari debere propoſita pœnarum omnium maxima; quandoquidem hac una tantum conditione poſita, voluit ipſe etiam hominibus veniam peccatorum concedere. *Sic & Pater meus faciet vobis, ſi non remiſeritis unuſquiſque in cordibus veſtris.* Quæ erit Sermonis hujus partitio.

Vide in Bibliotheca Titulum: AMOR INIMICORUM.

Redde quod debes, Matth. 19.

III. ARGUM. De obligatione æs alienum diſſolvendi.

Equum eſt, Fideles, æs alienum diſſolvere, & ſicuti primum juſtitiæ officium eſt reddere unicuique ſuum; ita creditorem fraudare bono, quod bona fide mutuum dedit, apertiſſima eſt injuſtitia, quæ lumini rationis oppoſita eſt, & quam Leges paſſim improbant, & populi perhorreſcunt. Verum bona etiam fide confitendum eſt, ſi alieno are adſtricti jus æquiſſimum, atque facerrimum violant, cum fruſtrantur eos, quibus debent, alia ex parte, illos, qui mutuo dederunt, non minus eſſe nocentes, cum ſibi obæratos ſumptibus conficiunt, & ad extrema quæque adigunt, neque patiuntur verbs ſibi fieri de mutui dilatione, remiſſione, aut alisquapiam compoſitione, quamvis non lateat, creditores non eſſe pares ſolvendo.

Quapropter ſi Evangelicus ſervus ſe ſe conſtituiſſet, intra terminos exigendi æris ſui per vias lenitatis, neque jus ſuum vitiaſſet immiti ſeveritate, qua abuſus eſt, ut credita ſibi pecunia perſolveretur; Dei Filius non propoſuiſſet illum tamquam exemplum divinæ juſtitiæ in eos, qui nulla utuntur miſericordia in ſibi obæratos; & ſervus iſte nequam non didiciſſet ſumptibus ſuis; ſi juſtitia poſtulat, ut ſatisfiat creditoribus, charitatem viciſſim exigere, ne creditor nimis urgeat debentem ſibi; quippe juſtitia nimis vera plerumque in ſævitiam degenerat.

Itaque in ære alieno, quod homines ſæpe contrahere coguntur, duæ virtutes regere, & moderari debent iſtud commercium, quo vita civilis alitur, & ſine quo Civitates, atque Reſpublicæ ſubſiſtere nequeunt. Duæ virtutes hæ ſunt Juſtitia, & Charitas.

Primùm, Juſtitia potiſſimum reſpicit mutuatarium, qui tamquam debitor præſtituto tempore ſe conſlatum æs alienum diſſoluturum eſſe pollicetur. Hoc æquiſſimum eſt, & in parte priori ad examen vocabitur.

Secundo, Charitas reſpicit mutuum dantem; & quemadmodum creditor habet jus exigendi, quæ ſibi debentur; neceſſaris huic utendum eſt mediocritate, ſine qua ſibi conflat odium Dei ſimul, & hominum. Hoc in parte altera videbimus. Argumentum Practicum, Auditores, de quo bona fide erudiendi ſumus. Et hæc erit tota ſermonis hujus partitio.

De hoc argumento habetur ſermo in To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulo; FURTUM.

PRO DOMINICA XXII. POST PENTECOSTEN.

Reddite ergo, quæ ſunt Cæſaris, Cæſari; & quæ ſunt Dei, Deo. Matth. 22.

I. ARGUM. Quomodo vitæ civilis officia conciliãda ſint cũ officiis Religionis.

NUMQUAM dubitatum fuit, Fideles, quo minus eſſentiale munus, primuſque juſtitiæ effectus fuerit unicuique reddere, quod ſuum eſt; jus enim quod hæc virtus reſpicit tamquam unicum objectum ſuum innititur tamquam fundamento rectæ rationi, contra quam operari nemini licet. Secundùm ergo principium hoc, in omnibus contentionibus, & litibus, quæ inter homines oboriri poſſunt, ſupponitur, ſemper cauſam illi eſſe adjudicandam, pro quo pugnat jus tutius, & diligentiori inquirendum indagine, ad quem hoc pertineat jus. Ecce igitur fideles quædam controverſiæ ſpecies, cui locum dedere verba noſtri Evangelii præcipientis, ut Cæſari reddantur, quæ Cæſaris ſunt, & quæ Dei, Deo. Quid autem ſibi velit hoc Cæſaris nomen, jam tenetis; Mundum videlicet ſignificari, & homines, qui illum componunt, & cum quibus commercii, & ſocietatis fœdere ſumus conjuncti. Hic autem Mundus, locus, quem ibi tenemus, munus, quod ſumus ingreſſi quædam a nobis exigunt officia, alia quidem juſtitiæ, alia verò Charitatis, & urbanitatis, a quibus minime nos diſpenſare poſſumus, quin nuntium mittamus humanæ ſocietati, & quin ex numero viventium expungi velimus. Ceterum Deus tamquam ſupremus Mundi hujus, omniumque creatarum rerum Dominus ſua habet jura, quæ ſupremum applicari poſſunt dominium, cui alia quælibet cedere debent, ita ut Leges quas tulit, & hominibus irrogavit ſemper habendæ ſint tamquam primi Canones officiorum noſtrorum. Hinc igitur maximi momenti, ſi quæ fuit unquam, ſuboritur quæſtio; agitur enim de iis, quæ Mundo concedere poſſumus, quin Dei adverſemur imperiis, qui palam vetuit, ne Mundi placita ſequamur, & quæritur quouſque noſtra hac in re extendere debeamus officia; unde exorta eſt controverſia, utrum aliud quodlibet jus, vel aliud negotium valeat aliquo pacto mentem, animumque noſtrum partiri inter ea, quæ Deo, & hominibus debemus.

Sed hæc quæſtio dirempta hodierna die eſt ab eo, qui eadem eſt Veritas; ſtatuit enim Cæſari eſſe reddenda, quæ Cæſaris ſunt. Cum verò adjicit Deo quoque reddenda quæ Dei ſunt, id intelligendum eſt in hoc ſenſu, cum videlicet jus Cæſaris non adverſatur juri Divino, & cum Mundi placita divinis legibus non opponuntur; & cum quod utriſque debetur Dominio, nihil abſurdum involvit. Avertat Deus, & hominem ſimul conciliare in iis, quæ ſunt contraria: ſed mens eſt auferendi vobis errorem, qui periculoſos habere poteſt exitus; ſcilicet officia inhærentia ſtatibus, quos in Mundo Providentia conſtituit ad civium ſocietatem fovendam cum Religionis officiis conciliari non poſſe; tantum enim abeſt, profeſſionem Chriſtianiſmi adverſari Religioni, ut nobis ſuggerat rationes, & modos iiſdem perfectiſſime perfungendi. Si ergo ex me hodierna die quæſieritis

Primùm, utrum Fidelis conciliare valeat ſuæ Religionis officia cum Mundi officiis, videlicet utrum eſſe poſſit ſimul, & honeſtus, & Chriſtianus; utrum ſatisfacere poſſit muneribus ſtatus, in quo illum Providentia conſtituit, & illis Chriſtianiſmi quem profitetur, quod vocatur reddere Cæſari, quæ ſunt Cæſaris reddendo ſimul Deo, quæ Dei ſunt, & reſpondeo hos fieri poſſe, & debere, cujus probationes in prima ſermonis hujus parte videbimus.

Secundò diſcemus, quomodo Chriſtianus virtute præditus, & vir honeſtus in profeſſione ſua ſit honori Religioni ſuæ per diverſorum officiorum ſuorum convenientiam.

Vide in To. IV. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: VOCATIONIS, *ubi ſermo eſt de Status officiis.*

Abeuntes Phariſæi concilium inierunt, ut caperent JESUM *in ſermone.* Matth. 22.

II. ARGUM. De bona fide, ac ſinceritate.

Phariſæorum conſilium erat captioſa interrogatione fallere Dei Filium, ut quidquid reſponderet, per odium, & invidiam cauſam nanciſcerentur illum criminandi, ſive illos Cæſaris tributo ſubjiceret, ſive illos hac neceſſitate ſolvendi liberaret. Sed quam brevis eſt contra Dei ſapientiam humana verſutia! Illi ceciderunt in laqueum, quem paraverant; & in ipſorum ceſſit confuſionem conſilium, quod fuerant præmeditati, ut fallaci zelo ſuo, & vero odio, quo agebantur, prætexerent. Cum enim Phariſæi nequaquam bona agerent fide; Salvator non ſolum os illis obſtruit reſponſione ſua, verum etiam illis oſtendit ſe ſcrutatum fuiſſe pravam eorum intentionem, detexiſſe fraudem, & aperuiſſe conſilium, quod inierant illius criminandi, quaſi egiſſet contra ſupremum jus Imperantis, vel contra nationis libertatem. Contra calliditatem, ac diſſi-

Digitized by Google

diſſimulationem oppoſita incedit via, illos erudiens de duobus præcipuis, & maxime neceſſariis officiis, quæ ſunt, uti ſinceritate cum Deo, ſimul & hominibus.

Hoc mihi locum præbet diſſerendi apud vos de argumento ſatis infrequenti, licet fortaſſe nullum hoc ſit utilius, vel uſitatius; quandoquidem in hoc tota innititur civilis ſocietas, & hominum verſatur commercium; & denique ſita eſt pax, unio, atque concordia inter homines. Videtis me loqui velle de bona fide, & ſinceritate, de cordis rectitudine, cum qua in omni negotiorum genere agendum eſt, procul ab aſtu, dolo, ſimulatione, & mala fide, quæ ſunt æque oppoſita Spiritui Chriſtianiſmi, & humanæ ſocietati: quod evincit, quomodo officia, & obligationes Religionis noſtræ ſint naturali æquitati conformia; quandoquidem alia everti nequeam, niſi ſimul & alia evertantur. Propter hoc ſatis novum argumentum, & propter hoc perutile moralis punctum, cujus praxis eſt locorum omnium, temporum, conditionum, & negotiorum, vobis exponere volo quænam fuerit impeditiſſima, & captioſa quæſtio, per quam Phariſæi crediderunt ſe coegiſſe Filium Dei, ut ſe ſe vel contra Legis ſuæ libertatem, vel contra Cæſaris auctoritatem declararet. Mala eorum fides erat manifeſta, non enim aliud quærebant, niſi illius perdendi occaſionem, inſimulantes illum vel impietatis, vel rebellionis, quorum alterutrum morte erat puniendum. Sed ſapiens Salvatoris reſponſio, reddendum videlicet eſſe Cæſari, quod Cæſaris erat, & Deo, quod erat Dei; locum mihi præbet oſtendendi, aſtum, & calliditatem violare ſimul jura divina, & humana, & æque diſplicere Deo, & hominibus, quantum eiſdem placet bona fides, atque ſinceritas, quæ illorum ſibi corda captivare conſueverunt: verbo, quin ceram tempus præparans animos veſtros argumento, cujus in partem accedere debent omnia perſonarum genera cujuſcumque ſtatus, & conditionis illa ſint, dico ſecretum, & infallibile medium ſimul ſibi Dei, hominumque amicitiam promerendi, eſſe agere ſincere, & bona fide in omnibus conſiliis, cæptis, & negotiis; ſecretum admirabile, atque certiſſimum, quod & vos etiam ſpero probaturos eſſe, ubi oſtendero.

Primùm, hominem, cui cor eſt rectum, & quod bona fide operatur, ſemper ſibi captivare cor Dei, qui ipſa eſt veritas eſſentialis, & inflexibilis rectitudo.

Secundò hanc rectitudinem, atque ſinceritatem ipſis etiam hominibus placere, quantum oderunt calliditatem, atque verſutiam. Itaque cum pertractari nequeat morale argumentum, quod majorem afferat omnibus, & ſingulis utilitatem; quæſo ut me dicentem attentius audiatis.

Vide in To. IV. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: Humana Prudentia.

Magiſter ſcimus, quia verax es, & viam Dei in veritate doces; non eſt tibi cura de aliquo, non enim reſpicis perſonam hominum. Matth. 22.

III. Argum. De Adulatione.

Si judicium ferendum eſſet, Chriſticolæ, de actionibus Filii Dei ex ſola ſpecie; profecto locus eſſet admirationi, Phariſæos adeo male receptos fuiſſe, cum ad illum confugerunt verbis reverentia plenis, atque officioſis. Quod enim majus præbere illi poterant æſtimationis ſuæ ſpecimen, cum nondum certi eſſent ipſum eſſe Meſſiam, quàm mittendo ad illum quoſdam ex Diſcipulis ſuis ſub urbanæ Viſitationis ſpecie quæſitum, idque honeſtiſſimis verbis; quis eſſet? Hoc vere quidem tanta peregerunt induſtria, ut nullum ipſis exciderit verbum, aut ſignum, quod ſuſpicionem ingerere poſſet voluntatis eum decipiendi.

Ordiuntur illi a laudibus qualibet ſuſpicione carentibus, ſe audiviſſe de illius meritis fieri verba, exploratam eſſe ſibi opinionem, quam omnes boni de illo imbiberunt, & in qualibet occaſione cognitam fuiſſe hominis ſinceritatem ab omni adulatione ſemotam, & alienam ab omnibus humanis rationibus, propter quas plurimi produnt veritatem accommodantes ſenſus ſuos perſonarum arbitrio, quæ habentur in pretio: Illi tandem teſtantur rumorem, quod de tot, tantiſque meritis percrebuerat, & aſſerunt, tot præſtantiſſimarum qualitatum congeriem ſibi locum aperire, ab ipſo percontandi, utrum in perfecta cognitione, de qua non dubitabant ab illo obtineri Legis ſuæ, & libertatis, ſibi a Deo conceſſæ, liceret, nec ne tuta conſcientia tributum Cæſari perſolvere.

Jesu Christi reſponſum illis os obſtruit, effecitque, ut intelligerent eum, quem fallere cupiebant, eamdem eſſe Sapientiam, quæ abditiſſimas cordis eorum latebras ſcrutabatur. Sciebas Verbum æternum, & ignorare non poteras, laudes has, quibus te cumulabant, & bona fide nequaquam proficiſci, neque elogia tibi delata reſpiciebas niſi tamquam aſſentationes, & diſſimulationem, quæ celabat improbam mentem blandorum verborum involucro; & ut verbo me expediam, cum eſſes Veritas eadem adulationem ſuſtinere non poteras, atque ut indigitares quantopere illam perhorreſceres, adulatores hujuſmodi hypocritas, & verſutos vocaſti, quibus non erat alia mens, niſi tibi inſidias nectendi, & nanciſcendi locum perdendi te, ſi illis licuiſſet.

Hoc, Fideles, me admonuit, ut vobis aperirem periculoſos laqueos, qui tegit aſſentatio, & apud vos verba facerem de vitio, quod omnes improbant, & fere omnes patiuntur; vitio adeo odioſo, undequaque ſpectetur, ſive in iis, quibus placet adulatio, ſive in illis, qui aliis adulantur, ita ut pariat indignationem Filii Dei, qui licèt ſuaviſſimus eſſet etiam cum nequiſſimis peccatoribus; aſſentatores ſuſtinere non potuerit, quin rationem illorum execraretur, tamquam eorum, qui ſe amicos ſimulant, vel potius eorum, qui cum apertiſſimi ſint humanæ ſocietatis inimici, pares ſunt vitiis omnibus probandis, atqui virtutibus corrumpendis. Hodierna autem die vitium hoc vobis exhibere volo ſub duplici ratione, quæ ex æquo, & Deo odioſa eſt, atque hominibus.

Primùm habita ratione eorum, qui ab adulatoribus ſibi verba dari permittunt.

Deinde eorum, qui adulantur. Amare blanda adulantium verba, eſt fidem habere fallacibus amicis, qui nos produnt excuſantes vitia noſtra, corrumpentes virtutes, ſi quæ nobis inſunt, fictis laudibus, quibus nos cumulant, & nos in vitium impellentes per plauſus, quos ſingulis actionibus noſtris impertiunt. Adulationibus uti, eſt fieri fallaces amicos, ignavos, cupidos, verſutos, & infideles erga illos, qui in nobis confidunt; quare videbitis periculum noſmet corrumpendi, dum noſtra vitia palpantibus adhibemus aures; & crimen, cujus nocentes ſumus, cum aliorum criminibus adulamur. Adnitamur ergo Fideles noſmet præmunire contra vitium, quod adeo facile ſuſcipitur, & tantum infert bonis moribus detrimentum; & ſimul ex Mundo auferemus pleraque vitia; Deinde verò horreamus, aliis venenum hoc propinare, & nos excidii eorum nocentes efficere, participes eorumdem criminum effecti. Hæ duæ partes erunt Sermonis.

Vide in Tomo I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Adulatio.

Cujus eſt imago hæc, & ſuperſcriptio? Matth. 22.

IV. Argum. De animæ noſtræ excellentia, pretio, & cura a nobis gerenda.

Pro textu aſſumentes hæc verba, tres quæſtiones poſſumus inſtituere, vel hiſce verbis tres ſenſus appingere, qui æquam Sermonis partitionem poſſunt efficere.

Primus ſenſus, vel prima interrogatio: *Cujus eſt imago hæc?* Vel quem hæc imago repræſentat? Cujus exhibet vultum, & vultus lineamenta? Cui refert imaginem perfectam, abſolutamque; ubi oſtendendum eſt, quandoquidem adeo eximium repræſentet archetypum, non poſſe repræſentare quidquam niſi magnum. Deinde explicandum eſt, qua in re illum repræſentet, in natura videlicet, operationibus, libertate, duratione: vel oſtendendum eſt, quomodo tres animæ facultates vere ſint imago Entis hujus infiniti, intelligentis, omnipotentis &c. Et inde inferendum eſt, quemadmodum ipſa eſt perfecta naturæ ejus imago, ita debere illum exprimere in moribus, & Sanctitate, quæ noviſſima ſunt lineamenta, quæ illi adjicere debet, & ideo Deus ipſam creavit.

Altera interrogatio: *Cujus eſt imago hæc?* Videlicet, Quis ejus eſt auctor? veluti cum eximiam invenimus picturam, tabulamque excellentem, interrogare conſuevimus, cujus Pictoris opus ſit? Quinam extiterit eximii hujus operis auctor? Tunc verò reſpondebitur; Deum hanc animam creaſſe, eamque finxiſſe ad imaginem, & ſimilitudinem ſuam: *Inſpiravit in faciem ejus ſpiraculum vitæ.* Hinc liquet illam ſpiritualem eſſe toto cœlo nobiliorem anima ceterorum animantium; mox ab eodem Deo reformatam per gratiam, quæ illi tribuit prorſus alium pulchritudinis gradum ab eo, quem illi conferunt omnes naturæ perfectiones. Ex quibus inferendum eſt, quàm diligentiſſime præcavendum eſſe, ne iterum per peccatum coinquinetur &c.

Tertia interrogatio: *Cujus eſt imago hæc?* Ad quem pertinet? Quisnam eſt Dominus ejus? Cui jus eſt diſponendi de illa? Facilis patet reſponſio; Dominum ejus eſſe illum, a quo creata fuit, & a quo propter ſemet ipſum creata fuit, ad gloriam ſuam, atque ut ſibi famularetur; tamquam opifex, qui perficit opus ſuum, ac illud ſibi in uſum, atque fines ſuos reſervat. Hinc ſequitur, non poſſe nos alteri cuipiam noſmet mancipare; cum anima noſtra propter Deum facta ſit, nihil eamdem præter unum Deum explere poſſe; ipſumque Deum rationem animæ noſtræ, tamquam boni ſui, expetiturum.

Vide in Tomo I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Anima rationalis.

PRO

PRO DOMINICA XXIII.

POST PENTECOSTEN.

Recedite, non eſt mortua puella, ſed dormit. Matth. 9.

I. Argum. De morte Juſtorum. NOn ita, fideles; Juſtorum mors proprie mortis vocabulo non eſt appellanda, potius dicenda eſt ſuavis ſomnus, in quo anima a corporeis vinculis expedita, & immunis ab omnibus vitæ curis, & ſollicitudinibus æterna fruitur felicitate. Hic eſt familiaris Spiritus ſancti ſermo, ſive loquatur de priſcis Patriarchis, ſive de Juſtis, qui in lege nova vixerunt; ita ſcriptum eſt de Sancto Stephano Protomartyre; *& cum hoc dixiſſet, obdormivit in Domino*; Act. 6. & ita Mundi Salvator loquitur in Evangelio noſtro de puella hac, quæ animam efflaverat in oculis conſanguineorum ſuorum; *Non eſt mortua puella, ſed dormit*, Si rationem quæritis, hæc eſt; quod ſicuti per ſomnum ſenſus ſopiuntur, eorumque officia inofficioſa manent ad tempus; & poſtquam e ſomno evigilavimus, videmus, loquimur, audimus, & non ſecus ac antea operamur; ſimiliter in Juſtorum obitu, quamvis illorum corpora vita, motuque careant, quamvis ſenſus non amplius ſuo munere perfungantur; hic tamen ſtatus non ſemper ſit permanſurus, tempus enim erit, cum ex profundo hoc ſomno evigilantes aſſurgent de tumulis ſuis, tamquam de lectulo quietis ſuæ recepturi vires, virtutemque ſuam, & libertatem actionum ſuarum, quæ per diuturnum Mortis hujus ſomnum potius erunt reparatæ, quàm perditæ.

Verum animadvertendum eſt hoc diſcriminis intereſſe inter Juſtos, qui hanc vitam reſpiciunt tamquam tranſitum ad æternitatem, & impios, qui vivunt, quaſi numquam eſſent morituri; priorum vitam in Scripturis vigiliam nuncupari, mortem verò ſomnum, cum e contra vita aliorum ſomnus ſit animæ, quæ in corpore ſepulta eſt, tamquam in tumulo, vel potius ſomnium, ubi non niſi fallacia videntur objecta, & phantaſmata inania rerum mundanarum; ſed expergiſci incipiunt in morte, numquam in altera vita requiem delibaturi. Ut autem mors Juſtorum nos excitet ad vigilandum, ac ad noſmet ad bene moriendum præparandos, fert animus hodierna die vobis repræſentare felicitatem, privilegia, ac ſuavitatem ſub dulciſſimi ſoporis imagine, quam nobis ſuggerit Evangelium. Quod ut pleniùs probetur, animadverto tria potiſſimum eſſe, quæ ſomnum concomitantur.

Primum eſt requies, & ceſſatio a labore, quandoquidem ideo natura morti ſubjecit vi ſuavi, quam nobis infert, cui ægre reſiſtimus.

Secundum eſt ſecuritas; ſi enim timor, aut ſollicitudo admiſceatur, illam perturbat, atque interrumpit; quamobrem vulgo dicimus hominem ſecurum quieſcere, cum illum alto demerſum ſomno in aurem utramque ſtertere videmus.

Tertium denique eſt oblectatio, quæ proculdubio una eſt ex vitæ hujus ſuaviſſimis oblectationibus; quæ tria triplici verbo Sapiens complexus eſt: *Si dormieris, non* Sap. 3. *timebis, quieſces, & ſuavis erit ſomnus tuus*; quæ Sanctus Bernardus ſuo jure transfert ad mortem Sanctorum, cum ait, illam tribus rebus fieri ſuavem, & jucundam. *Fit ibi*, inquit, *quies a labore, ſecuritas de æternitate,* Epiſt. 105. ad Roman. Subdia. *jucunditas de novitate*. Ibi inveniunt juſti finem omnium laborum, ſalutis ſecuritatem, & denique gaudium, quod illis parit novus hic ſtatus, in quo vident ſe ſummi boni poſſeſſionem adeptos.

Vide in Tomo III. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Mors.

Recedite, non eſt enim mortua puella, ſed dormit; & deridebant Jesum. Matth. 9.

II. Argum. De deriſione. Nomen quod commune cauſæ eſt, & effectui, relatio, quæ intercedit inter genus, & ſpeciem, ſimilitudo, quam moralis ſemper animadvertit inter mala, quæ utrumque ſubſequuntur, ſatis oſtendunt nequaquam vim fieri, vel ſenſui, vel verbis Spiritus ſancti; cum dicimus homines in errore verſari, ubi de irriſione ſermo eſt; & malignum hoc, & ſæpe crudele, impiumque gaudium, quo oblectantur indiſcriminatim de omni argumentorum, omnique perſonarum genere, jocantes unum eſſe vitiorum, quæ in laude ſunt, & quæ tamquam naturæ quædam feſtivitas eſſe putatur; ſed quod reipſa maxime humanæ ſocietati, charitati chriſtianæ, & bonis moribus officit.

Stupor dubio procul vobis incedit Fidelibus hanc audientibus propoſitionem; & fortaſſe illam reſpicitis tamquam paradoxum, quod indigeat explicatione; ſed ſpero me vobis probaturum hanc veritatem eſſe conſtantem, ubi oſtendero, homines vulgo, cum de irriſione ſermo eſt in duplici errore verſari, quem illis in duplici Sermonis mei parte auferre conabor.

Prior reſpicit habitum, & propenſionem, qua ad irridendum ferimur; hoc, inquiunt, argumentum eſt feſtivi ingenii, & indolis hilaris, lepidæque; ideoque talentum eſt, prærogativa, & naturæ donum, quod aliis quidem placet; alii verò plurimi faciunt. Primus hic error eſt; quandoquidem irriſio eſt ex numero earum rerum, quæ in malum potius, quàm in bonum cedunt, & quæ ut plurimum ſunt vitium, quod Fidelis corrigere debet ſummo ſtudio, & in quo multa præcavenda ſunt, ut in æquiorem partem excipiatur.

Error alter, in quo ſunt alii, ubi de irriſione ſermo eſt, eſt quod illam reſpiciunt ad ſummum tamquam leviſſimam noxam, & levis momenti, & quæ facillime excuſatur. Ego verò illis oſtendam, effectus illius ſæpe moleſtiſſimos eſſe, atque funeſtiſſimos; ideoque crudelem, & pernicioſam hanc voluptatem eſſe criminoſiorem opinione. Vitium hoc fere loco virtutis accipitur, qui primus error eſt in hoc argumento; accipitur peccatum grave, pro reverentiæ, vel Charitatis defectu, quo alter eſt error.

Vide in Bibliotheca Titulum: Detractionis, *ubi etiam de* Irrisione *ſermo eſt, quæ illius eſt ſpecies.*

Confide Filia, Fides tua te ſalvam fecit. Matth. 9.

Hodiernum Evangelium abſolutiſſimum nobis proponit exemplum Confidentiæ, quam habere debemus in Deo. Mulier eſt Hæmorrhagia laborans duodecim annos continenter, quæ certe credit ſe curatum iri, dummodo valeat tantum retro Filii Dei fimbriam veſtimentorum attingere. Ex hoc exemplo duas haurio propoſitiones, quæ nos ad hanc virtutem poſſunt excitare. III. Argum. De Confidentia in Deo.

Prima eſt, non poſſe nos Deo majorem amorem teſtari, quàm in eo omnem confidentiam ſtatuere, quemadmodum amico majorem teſtari dilectionem, quàm cum in illo confidimus. Hinc oſtendimus a nobis pluris fieri Deum hunc bonitatis, & nos in fide illius conquieſcere; illi cor noſtrum aperimus, & in manibus ejus omnia, quæ ad nos pertinent, collocamus. Numquam dubitatum eſt, quominus confidentia primum ſit, certiſſimumque perfectæ, ſinceræque amicitiæ argumentum.

Altera eſt, tunc quoque Deum viciſſim nobis majorem teſtari amorem; nihil enim negat petentibus aliquid cum perfecta confidentia. Illos protegit, ac tuetur in omnibus, & contra omnes, & peculiarem illius ſuſcipit curam. Confidentia hæc certiſſimum eſt ſignum, quod habere poſſit anima, ſe a Deo peculiari amore diligi.

Vide in Tomo I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Confidentia.

PRO XXIV. DOMINICA

POST PENTECOSTEN.

Cum videritis abominationem deſolationis, ſtantem in loco ſancto, qui legit, intelligat. Matth. 24.

I. Argum. De peccato mortali. NUmquam, Chriſtiani, Patres, atque Interpretes in varias abiere ſententias, quàm hodierni Evangelii ſenſum explicaturi. Etenim quænam eſt, amabo vos, hæc abominatio, quam Dei Filius conſtituit ſignum funeſtiſſimæ deſolationis, quam portendit futuram? & quænam eſſe poteſt hæc deſolatio, de qua nos admonet, tamquam malo contra quod hominibus ſibi diligentiſſime præcavendum eſt? In hoc ſermone, quem habuit Salvator apud Judæos de duabus terribilibus calamitatibus verba fiunt, quarum utraque teterrimis coloribus exhibentur; quarum altera eſt peculiaris, videlicet integrum totius Jeroſolymæ excidium; generalis altera, nempe videlicet univerſalis Mundi totius clades in ſæculorum fine futura, & quæritur quænam futura ſit hæc abominatio, quæ utramque eſt præceſſura? Sed quamcumque ſententiam in hac varietate amplectamur, verba hæc idem documentum complecti mihi videntur.

Sed per vos mihi liceat iiſdem verbis uti, quibus tam variæ effictæ fuerunt explicationes, ut admoneremini de malo, quod propius ad vos pertinet, & de ea deſolatione, cujus potiſſima pars ad vos ſpectat, quandoquidem nobiſmet ipſis peragitur. Liceat igitur ex myſticis hiſce verbis haurire doctrinam prorſus moralem, vobis oſtendendo:

Primùm hanc abominationem eſſe peccatum mortale, quo polluitur anima, qui locus eſt ſanctus, cujus Deus poſſeſſionem adierat per Baptiſmi conſecrationem. *Cum videritis abominationem deſolationis ſtantem in loco ſancto.* Matth. 24. Hoc gignit in Dei corde horrorem, & indignationem, & exceſſum odii, quod dicitur abominatio.

Secundò abominationem hanc parere admirabilem deſolationem animæ, quæ illam commiſit; quandoquidem pecca-

Digitized by Google

peccatum illam omnibus privat bonis, quæ illius gloriam, & felicitatem conſtituebant. Duplici verbo, in noviſſimo hoc ſermone vobis exhibere volo horrorem, & abominationem, quam Deus concipit de peccato, ut vobiſmet horrorem injiciam, & mox adnitar efficere, ut reformidetis deſolationem, quam parit in anima, illud committente.

Vide in Tomo IV. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum; PECCATUM MORTALE.

Cum videritis abominationem deſolationis, quæ dicta eſt a Daniele Propheta, ſtantem in loco ſancto. Matth. 24.

II. Argum. De Scandalo. Ex omnibus interpretationibus quæ afferuntur de hac abominatione deſolationis, nulla mihi magis arridet ea, quæ ad ſcandalum pertinet; verum ut illius vobis explicem originem, & effectus, Theologi poſt Aquinatem definiunt illud, actionem, quæ propter aliorum quidem ignorantiam, aliorum verò imbecillitatem, poteſt per ſe illos excitare ad peccatum, faciliorem illis efficiens ejuſdem executionem; iiſque auferens formidinem per exemplum, quod tribuit.

Hinc videtis, hoc non tantum eſſe particulare peccatum ab aliis diſtinctum, quantum circumſtantiam, quæ aggravat omne peccati genus, quod ut ſcandalum ſit, neceſſario patrandum eſt aliis inſpectantibus, & tranſire debet ad aliorum cognitionem, ut ex natura ſua poſſit alios in malum inducere. Hinc etiam ſcandali nomen mutuatum eſt, perinde ac diceres ſecundum notionem, quam nobis tribuit Scriptura, lapidem, qui ſecus publicam viam ponitur, ut in illum incidentes per incuriam, qui

ad Rom. 9. prætereunt, corruant. *Petra ſcandali, lapis offenſionis.*

Primùm quodnam malum in Mundo faciat Auctor ſcandali. Malum faciens, docet illud, ſe ſe erigit in Doctorem, & magiſtrum iniquitatis, palam actionibus ſuis, & efficientius docens, quàm ſi verbis doceret. Teſtator eſt adducens in peccatum, miniſter, vicarius, & organum dæmonis ad homines perdendos. Delet quodammodo turpitudinem, & infamiam peccati, ac præſtat, ut citra verecundiam, & palam peccetur. Secundò quam pœnam plerumque ſumat Deus de illis, qui reliquis ſunt offenſioni, & quæ ad tria refertur.

Primùm eſt, mors turpis, & infamis, uti videmus in

Nahum 3. Scripturis. *Ponam te in exemplum*, dicit Deus; Dabo in te memorabile exemplum omni poſteritati.

Secundò, ſignum eſt fere certiſſimum reprobationis, cum enim tot perdiderit animas, æquiſſima pœna eſt, ipſum ſocium fieri earumdem ſupplicii.

Tertiò, in Scandali auctorem etiam in vita ſeverius animadvertitur, data ratione multitudinis eorum, quorum peperit excidium, & damnationem.

Vide in Tomo IV. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: SCANDALI.

Aſſumi etiam poteſt in hoc Scandali argumento ſimplex hæc, & communis diviſio, quæ tamen complectitur quidquid dici poteſt.

Primùm injuria, quam Deo facit, cujus gloriam evertit; adverſatur conſilio, quod habet homines ſalvos faciendi, & inutilem reddit illis, quorum paris interitum, Incarnationem, Mortem, Paſſionem, & merita Filii ſui.

Secundò, injuria, quam facit proximo perdendo animam ejus, & illius damnationem procurando, quod maximum, & noviſſimum eſt omnium malorum.

Tertiò, injuria, & calamitas, quam ſibi conflat Auctor Scandali, onerans ſemet omnibus peccatis, quæ facit, ut alii committant; & ſe eum adducens in locum, ubi nequeat reparare malum, quod peperit.

Vide locum, quem ſupra.

Videbunt filium hominis venientem in nubibus Cœli cum virtute multa, & Majeſtate. Matth. 24.

III. Argum. De extremo, & generali Judicio. Deſumi poteſt pro argumento, & partitione Sermonis 1. Neceſſitas univerſalis Judicii, quod primum erit punctum. 2. Modus, quo fiet, quod erit alterum; ut inde inferamus cogitationem, & metum, quem inde concepturi ſumus, efficere debere, ut ita vitam inſtituamus, ut ſit ſperandi locus nos ex hoc judicio æquiorem ſententiam relaturos.

Punctum Primum probari poteſt: 1. propter eamdem rationem, propter quam Deus eſt: hic enim Deus eſſe debet Juſtus, ac punire ſcelera; quod arguere non poſſumus niſi inſtituendum ſit generale Judicium; quandoquidem graviſſima crimina ſæpius in hac vita, neque puniuntur, neque cognoſcuntur; Divinæ igitur intereſt Juſtitiæ facere, ut in altera vita cognoſcantur, quod fiet in noviſſimo Judicio, in quo omnia palam fient. 2. Ut Divina probetur Providentia erga bonos, & malos. Alii perſecutionem paſſi ſunt, & oppreſſi fuerunt: alii vixerunt in pace, beatamque vitam duxerunt in oculis hominum; oportet igitur, ut Deus quodammodo rationem reddat adeo inæqualis agendi modi, & ea auferat integumenta, quibus hodie nos celat ex, quæ habuit de hominibus Conſilia. 3. ut extorqueat ex omnium ore confeſſionem æquitatis Judicii ſui, ac ſententiæ, quam proferet contra reprobos, oſtendens in ipſis poſitum fuiſſe, ſibi æternam comparare felicitatem.

Punctum alterum. Oſtendendum eſt, Judicium hoc inſtituendum eſſe alio prorſus pacto, quo inter homines fieri conſuevit. 1. Non erit opus longis perquiſitionibus, quæſtionibuſque, quod accidit in humana Juſtitia: etenim in ictu oculi omnia, & ſingula peccata noſtra apparebunt, teſtes recuſari non poterunt, probationes erunt invictæ; conſcientia noſtra contra nos teſtis erit; & creata omnia, contra nos in hoc Judicio teſtabuntur. 2. Rei neque poterunt Judicis integritatem flectere, neque juſtam ſcelerum ſuorum damnationem evitare, neque celerem ſententiæ, quæ fertur, executionem morari, quod ſæpe in hominum Judiciis uſuvenit.

Aliter efferri poteſt hoc argumentum. Oſtendi poteſt, 1. in hoc terribili Judicio, Fidelem a ſe ipſo accuſatum iri, videlicet ab ipſa conſcientia ſua, quæ contra ipſum teſtabitur. 2. Judicatum iri a Sanctis, quorum virtutes, bona opera, & optima exempla eidem fuerunt exemplaria, ſecundum quæ vitam ſuam debebat componere. 3. Damnatum iri a JESU CHRISTO eodem, qui fuit illius Salvator, atque Redemptor.

Aliter idem tractari poteſt argumentum. Duo potiſſimum, quæ perterrefaciebant Regem Prophetam, terrorem peccatoribus incutient in Judicio noviſſimo. *Non eſt ſanitas in carne mea a facie iræ tuæ; non eſt pax oculis meis a facie peccatorum meorum:* Primum eſt ira Dei, quæ quàm terribilis ſit, eſt oſtendendum. Alterum verò intuitus peccatorum noſtrorum, quæ iram hanc inflammabunt, & quæ ea hoc ipſo tempore efficere debent, ut graviſſimos eorum effectus reformidemus.

Alia ratio hujus argumenti pertractandi. Duo perſonarum genera amittunt terribilis hujus Judicii cogitationem; Primi illi ſunt, qui non credunt illud; ſecundi, qui illud non metuunt, quamvis nullam habeant cauſam de illo dubitandi; ubi oſtendendum eſt

Primùm periculoſiſſimam eſſe inſaniam non credendi hoc Judicium; & Atheum eſſe qui huc procedit, ut non credat Deo, neque Evangelio, neque Sacris Scripturis.

Secundò funeſtiſſimam eſſe ſtupiditatem illud non timere, & argumentum, fore ut aliquando, qui non reformidaverit, condemnetur.

Vide in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum; JUDICIUM EXTREMUM, ET GENERALE.

Finis Tabulæ Primæ.

TABU-

TABULA SECUNDA ARGUMENTORUM, ET SERMONUM PRO MULTIPLICI ADVENTU.

MONITUM.

CUM in Superiori Tabula dederimus varias Sermonum, Argumentorumque adumbrationes in omnes Anni Dominicos dies, quod Dominicale vocatur, nec non in omnes dies Quadrageſimæ, quæ eodem nomine Quadrageſima nuncupatur: hoc in loco alteram afferimus Tabulam complectentem multiplices Adumbrationes plurium Adventuum, quarum ſingula in quatuor hebdomadas, & ſingula hebdomada in ſex dies diviſa complectentur argumenta pro qualibet die, quæ omnia referantur ad generale argumentum Adventus, quod ſingulis aſſignavimus indigitantes Tomos, & Tomorum Capita, unde ipſas Sermonum ſtructuras, deprompſimus. Qua in re animadvertendum eſt

Primò. Quamvis plura Sermonum Argumenta ſint eadem, quæ in Dominicali, & Quadrageſima in priori tabula indigitata ſunt; ſupponendum eſſe, illa aliter, aliterque efferri poſſe, quod patet etiam ex primo Paragrapho illius argumenti, de quo agitur ſingillatim.

Secundò: Quemadmodum per Adventum aliquot Feſti dies celebrantur, quorum alii poſſunt incidere, aliique re ipſa incidunt, potiſſimum verò in prima hebdomada, ſi in illis concio ſit habenda, deſumi poſſe argumenta, & dicendi copiam, pro Sancto Andræa Apoſtolo ex primo Tomo Panegyricarum Orationum; pro Sancto Franciſco Xaverio ex Tomo III. earumdem: pro Immaculata Beatæ Virginis Conceptione ex Quarto Tomo Myſteriorum; Pro Sancto Nicolao ex Tomo III. Panegyricorum; & pro Sancto Thoma ex Tomo primo &c. atque tunc licebit Panegyricam ſubſtituere Orationem in locum Sermonis Moralis pro illa die aſſignati.

Tertiò: Cum Tomus, aut Tomi locus memoratur, ubi non deerit ſupellex ad exornandum pro die illa ſermonem; ſemper ſupponendum eſt, verum, & argumentorum copiam non eſſe deinceps inveniendam; ſed conſulendum eſſe Tomi memorati indicem, vel percurrenda eſſe in margine argumenta earum rerum, de quibus ibi fit ſermo. Quibus addendum eſt, ea, quæ in hoc præliminari Monito dicta ſunt eſſe communia aliis etiam argumentis Adventus, quæ in altera hac Tabula continentur.

PRIMA ADVENTUS ADUMBRATIO.

Scientia Salutis, & Ars ſemet ſalvos faciendi.

HÆc Adventus adumbratio in ordine Sermonum in quos diviſa eſt, procul dubio omnium maxime conformis eſt illi, quem ſibi propoſuit Dei Filius naſcendi, [illegible] undique ſuper terram; cauſa enim præcipua, propter quam factus eſt homo, fuit ut homines ſalvos faceret, eoſque vias ſalutis doceret. Ceterum cum finis propter quem nati ſumus in Mundo, ſit, ut operatemur ſalutem noſtram, & per ſanctum vitæ genus æternam mereamur beatitudinem; ſcientia unica, cui vacare debemus, & negotium, quo nihil nobis eſſe debet antiquius, eſt diſcere media, & vias, quæ nos ad optatum hunc finem perducant. In hac autem ſcientia non ſecus ac reliquis ordinatim procedendum eſt, & hic ordo in eo poſitus eſt; ut

Primò, rectè concipiatur quanti referat diſcere hanc ſcientiam, quæ una ſanctificare nos poteſt, & ſine qua ceteræ ſunt inutiles, & ſæpe aliquid ad noſtram confuſionem damnationemque. Secundò, ne deterreamur difficultatibus hanc ſcientiam addiſcendi, quandoquidem illas ſuperare poſſumus, & debemus ope ipſius Magiſtri a quo docemur. Tertiò, ut ſciamus per quos rivulos divinus iſte Præceptor ſcientiam hanc in mentem noſtram influat, & quam methodum in nobis erudiendis ſervet. Quartò, ut conſtanter, & diligenter ſervemus præcepta, & placita ſcientiæ hujus prorſus Cœleſtis.

Ordinem hunc in primo hoc Adventu ſervabimus; in cujus prima hebdomada exponemus cauſas, quibus compellimur ſerio ſtudio ſcientiæ hujus, quæ omnes curas noſtras mereatur, operam dare. In altera verò exponemus difficultates, quæ nos morantur, & obices, quibus prohibemur, ne inſignes progreſſus faciamus. In tertia [illegible] petiemus media, quibus utitur Deus, ut nos erudiat, & mentem illuſtret, ut ſcientiam hanc aſſequi valeamus [illegible] In quarta denique videbimus præcepta, & axiomata, quæ nobis in has ſcientia traduntur, & quæ peculiariter Mundi Salvator nos docuit. Hanc Adventus adumbrationem inſpiravit mihi Deus, ut utilius meo munere fungar, & ſcientiam ſalutis vos doceam.

PRIMA HEBDOMADA.

Scientia hujus Principia.

PRO PRIMA ADVENTUS DOMINICA.

SUPPONIMUS Prædicatorem non aliud Sermonis ſui argumentum accepturum eſſe, niſi Extremum Judicium, quod paſſim proprium eſt hujus diei.

Quod ſpectat ad Sermonis ſtructuram, plures occurrent in Tomo [illegible] Titulo: *Judicium univerſale*. Id autem tantum, ut una eligatur quæ aliquam habeat rationem cum generali argumento hujus Adventus, quarum, quæ aptiſſima mihi videtur, illa eſt, quæ numero tertio [illegible] notatur. Eaque eſt,

Cum magna hæc Extremi Judicii dies in Scripturis [illegible] cetur dies Domini, & dies ultionum deſumi poſſun[illegible] Sermonis argumento, & partitione duæ qualitates, Dei Filius induet tunc longiſſime diverſas ab illis in primo Adventu prætetulit.

Primò. Pro titulo Salvatoris illum aſſumet [illegible] ſed Judex erit divinitus illuſtratus, qui ad e[illegible] omnes cogitationes noſtras, actiones, &

ſiones; eaſque ad Evangelii regulas exiget. Judex diligens, & ſeverus, qui diſtricte judicabit ſe omnibus; Judex integer, inflexibilis, inexorabilis.

Secundò. Pro titulo Mediatoris hominum, eorum ſibi depoſcet ultionem, de cujus ſeveritate judicium ferendum eſt ex magnitudine tum iracundiæ ſuæ, cum enormitatis tot criminum.

PRO FERIA SECUNDA.

Excellentia, & prærogativæ Scientiæ hujus ſuper ceteras valida eſt ratio, ut cum eo, quo maximo fieri poteſt ardore eidem operam demus. Qua in re cognoſcenda eſt Primò, dignitas Magiſtri, qui ad nos docendos deſcendit, uti loquitur Sanctus Ambroſius: *Primus deſcendi ordo, nobilitas eſt Magiſtri.* Hic enim Magiſter non deſcendiſſet de Cœlo, ut aliquid parvi momenti nos doceret.

Secundò, quænam ſit hæc ſcientia, & qualem nobis afferat utilitatem. Etenim nos docet ſalutis vias, rationem evitandi æternam calamitatem, ad quam damnati eramus, & promerendi æternam felicitatem, qua nos peccata noſtra privaſſent. Nihil majus, nihil ſtudio, ac attentione noſtra dignius.

Rerum copia invenietur in To. IV. Bibliotheca Moral. Evangel. ſub Titulo: SALUTIS, *nec non* STUDII, *ac* SCIENTIÆ.

PRO FERIA TERTIA.

Cura, quam gerit Deus ſalutis animæ noſtræ, & quæ nobis gerenda eſt, ne pereat in æternum.

Primò. De pretio, & valore animæ noſtræ judicium nobis ferendum eſt ex eo, in quo eſt apud Deum. Hic illam creavit ad imaginem ſuam, ſpiritualem, liberam, immortalem, ideoque reſpicit illam, tamquam bonum ſuum, acquiſitionem ſuam, fructum ſudorum, laborumque ſuorum, & Sanguinis pretium, quo illam redemit. Quod nos excitare debet, ut quam maximam geramus curam Salutis ejuſdem.

Secundò. Quanti verò noſtra debeat intereſſe ejuſdem ſalus, hoc metiri poſſumus ex magnitudine Jacturæ, quam facimus negligentes ſalutem ipſius: Jactura hæc irreparabilis eſt, & citra ſpem illam ſarciendi; unam enim habemus animam. *Quid prodeſt homini, ſi univerſum*
Matth. 16. *Mundum lucretur &c.* Jactura eſt univerſalis; cum enim ſit finis omnium creatarum rerum, quæ propter illam dumtaxat factæ ſunt, illam amittentes neceſſario amittemus cetera, quæ non niſi propter illam facta ſunt. Jactura hæc eſt infinita, ſi enim illam amittimus, amittimus ſimul Deum, æternam beatitudinem, & omnes Cœli divitias, idque in omnem æternitatem.

Vide in Tomo I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: ANIMA, *& in To. IV. Titulum:* SALUS.

PRO FERIA QUARTA.

Vera prudentia in eo ſita eſt, ut ſalutem in tuto collocemus. Probationes, & diviſio inveniuntur *in To. II. Bibliotheca Mor. Evang. ſub Titulo:* SALUS.

PRO FERIA QUINTA.

Solidis rationibus evincitur, nos in quolibet conditionis genere ſalvari poſſe, imo etiam ſingulos ex eo ſtatu vitæ, quem ſumus amplexi, facere nos poſſe medium ad ſalutem conſequendam.

Conſule Tomo IV. Bibliotheca Mor. Evang. ſub Titulo: SALUS.

PRO FERIA SEXTA.

Tamen pauciſſimi ſalvi fiunt, & exiguo in numero inter Chriſtianos ſunt Prædeſtinati, quamvis tot ſunt adminicula ſalutis operandæ.

Probationes, atque rationes inveniuntur in Tomo III. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulo: PRÆDESTINATIO, *& in IV. Titulo:* SALUS.

SECUNDA HEBDOMADA

Media generalia Salutis operandæ, quæ hæc ſcientia complectitur, & quæ Dei Filius, qui eſt ipſa Veritas, nos docet.

PRO DIE DOMINICO.

Matth. 11. ASSUMPTIS pro textu illis hodierni Evangelii verbis: *Tu es, qui venturus es, an alium expectamus?* Cur Sanctus Joannes Baptiſta miſiſſet quæſitum utrum JESUS CHRISTUS eſſet Meſſias, hic Homo-Deus probaturus Miſſionem ſuam, narrat miracula, quæ vera ejus erat probatio. Ubi loqui poſſumus de Fide, & Religione, quam voluit Salvator primum eſſe noſtræ Salutis Principium. *Juſtus autem ex fide vivit*, & ſine qua fieri nequit, ut Deo placeamos. *Sine fide impoſſibile eſt placere Deo.* ad Roman. 1. Hebr. 11.

Occurrent Sermonum Structura & rerum ſupellex in hoc argumento in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evang. Titulo: FIDES.

PRO FERIA SECUNDA.

Medium alterum ad ſalutem certam efficiendam eſt vera vitæ mutatio, ſinceraque patratorum criminum pœnitentia. Hæc illa eſt veritas, quam Filii Dei Præcurſor in deſerto prædicabat; *Vox clamantis in deſerto &c. Joannes prædicans Baptiſmum Pœnitentiæ*; quippe quæ omnino eſt peccatoribus neceſſaria, ut in viam ſalutis revertantur, qui alioquin in æternum reprobabuntur, ſicuti Dei Filius inquit: *Niſi pœnitentiam egeritis, omnes ſimiliter peribitis.* Matth. 3. Marc. 1. Luc. 3. Luc. 13.

Vide in Tomo I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: CONVERSIONIS.

PRO FERIA TERTIA.

Tertium generale ad Salutem acquirendam medium: Bonorum operum praxis. *Satagite, ut per bona opera certam veſtram vocationem, & electionem faciatis.* Ratio eſt, quia Salutis ſcientia non ſolum eſt Theoretica, ut immoretur in cognitione mediorum quæ ad id ſunt neceſſaria: verum etiam in praxim eſt redigenda, alioquin, ut docet Sanctus Jacobus Apoſtolus, fides mortua eſt; & adultis nulla reliqua eſt ſpes Salutis. 2. Petri 1.

Vide in To. III. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: BONORUM OPERUM, *ubi plures hujus Argumenti Synopſes invenies.*

PRO FERIA QUARTA.

Quartum Generale Medium eſt Oratio, quæ omnino eſt ad Salutem efficiendam neceſſaria; quandoquidem hæc via eſt ad Cœli gratias obtinendas, ſine quibus nihil facere poſſumus ad Cœlum promerendum.

Vide in To. III. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: ORATIO, *ubi Veritatis hujus probationes invenies.*

PRO FERIA QUINTA.

Quintum Generale medium. Fidelitas in obeundis ad unguem officiis ſtatus, & vocationis noſtræ.

Vide Titulum: VOCATIO, *ubi hoc argumentum fuſius pertractatur in To. IV. Bibliotheca Mor. Evang.*

PRO FERIA SEXTA.

Non deſunt alia plura media, cum generalia, tum peculiaria ſalutis operandæ, quibus videtur Dei Filius illam adjeciſſe; qualia ſunt Eleemoſyna, Charitas erga Proximum, injuriarum venia, inimicorum dilectio, amor Dei, Chriſtiana Vigilantia, præparatio ad mortem, ex quibus argumentis illud eligi poterit, quod aptius viſum fuerit tempori, loco, & magis neceſſarium Auditoribus.

TERTIA HEBDOMADA

Methodus, & ratio, qua Dei Filius nos erudit, & docet Salutis ſcientiam.

PRO DIE DOMINICO.

OSTENDENDUM eſt, quomodo Salvator, quatenus Doctor, & Magiſter, cujus nomen in Scripturis aſſumit per lumen Evangelii in omnibus terrarum plagis prædicati diſſipavit miram ignorantiam, & fere univerſalem cæcitatem, in qua populi verſabantur ante Incarnationem; ideoque

Primò adornanda eſt ad vivum hypotipoſis deplorandæ hujus cæcitatis, & corruptionis morum, quæ illam conſequitur; quod probat, quantopere indigeamus luminibus, & veritatibus hujus ſcientiæ. Secundò, deſcribenda eſt mutatio admirabilis, quam Chriſtiana peperit Religio in Mundo per cognitionem veritatum, quas docet & obſervantiam mandatorum, quæ continet.

Vide in Tomo I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: CHRISTIANISMUS.

PRO

PRO FERIA SECUNDA.

Oſtendendum eſt quomodo Cœleſtis hic Magiſter nos docuit exemplo, quod omnium virtutum nobis reliquit. Sermo habendus eſt de vi, & efficientia boni exempli ad ſuadendam virtutem, & probandum hanc ab illo doceri melius, quàm omnibus rationibus, atque præceptis.

Vide in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Exemplum.

PRO FERIA TERTIA.

Matth. 5. Aſſumptis pro themate verbis illis: *Vos elamantis in deſerto.* Magiſter idem nos erudit voce, ac Miniſterio Concionatorum, ſe Dei Verbum eſſe; igitur oſtendendum eſt Primò, Quanti faciendum ſit. Secundò, Et fructus, qui inde percipiendus eſt.

Vide in Tomo IV. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Verbum Dei.

PRO FERIA QUARTA.

Divinus Præceptor nos peculiariter erudit per Eccleſiam ſuam, quæ vivens eſt Oraculum, quod conſulere debemus in rebus dubiis, quæ ſuboriri poſſunt circa fidem, moremque diſciplinam.

Vide in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Ecclesia.

PRO FERIA QUINTA.

Salvator nos edocet interioribus gratiis, quas in Oratione fidelibus animabus impertit. Hinc nonnumquam videmus ſimplices homines, qui magis illuminati ſunt, & quibus magis perſuaſum eſt de Chriſtianis veritatibus, quàm ſit Doctoribus graviſſimis, & qui ardentius illas exercent. Præterquam quod, quemadmodum teſtatur

Joan. 1. Sanctus Joannes Apoſtolus, lux eſt, *quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc Mundum*; & prætereà conſcientia ſingulorum Magiſter eſt domeſticus ſingulos de ſuis officiis erudiens.

Vide in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Gratia actualis, *nec non in Tomo I. Titulum:* Conscientia.

PRO FERIA SEXTA.

Sæpe hominem erudit adverſis, ac tribulationibus, efficitque ut de æternis veritatibus cogitet: aufert illi errorem fallacium placitorum Mundi, ita ut oculos, & vota ſua in Cœlum attollat. Hinc inquit Scriptura:

Iſaiæ 28. *Vexatio dabit intellectum*, & alio in loco; *Miſit ignem in oſſibus*

Jerem. 1. *meis, & erudivit me*. Ipſa etiam nos docet experientia, eos qui in ſceleribus vixerunt, converti, & ſerio ſalutem ſuam operari.

Vide in Tomo IV. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Tribulatio.

HEBDOMADA QUARTA

Media, quæ hæc Scientia tradit ad Salutis vias complanandas.

PRO DOMINICA.

Luc. 3. Sumptis pro themate verbis illis hodierni Evangelii: *Erunt prava in directa, & aſpera in vias planas*; oſtendendum eſt in parte prima Sermonis apertiſſimis argumentis in Dei famulatu, & viis ſalutis multo minora eſſe perferenda, quàm in via perditionis. In altera verò parte oſtendendum eſt gaudium, & voluptates, quæ in Mundo guſtantur, non eſſe comparandas cum illis, quas Deus delibat ſibi deſervientibus, ſalutemque ſuam operantibus.

Vide Titulum: Servitus Dei *in Tomo IV. Bibliotheca Mor. Evang.*

PRO FERIA SECUNDA.

Fervor devotionis, & charitatis mulcet omnes labores noſtros, nobiſque vim, animumque miniſtrat ad ſuperandos obices omnes, qui in via ſalutis occurrunt, efficiendo ut jugum Domini jucundum, & leve nobis videa-

Matth. 11. tur. *Jugum meum ſuave eſt, & onus meum leve.*

Vide in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Fervor, *& in Tomo IV. Titulum:* Dei servitus.

PRO FERIA TERTIA.

Pax, & gaudium, quod poſt cupiditatum ſuarum guſtarum victoriam, centuplum remuneratur laborem in iis vincendis ſublatum. Hinc qui fideliter Deo famulantur, immutabili tranquillitate perfruuntur.

Vide Titulum Servitus Dei *in Tomo IV. Bibliotheca Mor. Evang.*

PRO FERIA QUARTA.

Moralis certitudo ſalutis, quam habent Juſti, nec non ſuæ Prædeſtinationis, cauſa eſt, propter quam arbitratur, ſe nihil umquam facere ad felicitatem promerendam; omneſque labores leves ipſis videntur.

Vide Titulum Prædestinatio *in Tomo III. Bibliotheca Mor. Evang. & in IV. Titulum* Servitus Dei.

PRO FERIA QUINTA.

Spes æternæ remunerationis Juſto promiſſæ efficit, ut ſine intermiſſione prælietur ad promerendam gloriæ coronam; quippe illi perſuaſum eſt, remunerationem eamdem ſemper meritis ſuis majorem futuram. Quæ conſolatio! Quod laborum lenimentum! *Momentaneum, & leve tribulationis ſupra modum in ſublimitate, æternum gloriæ pondus operatur in nobis.* 2. Cor. 4.

Vide in Tomo I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Beatitudo, *& in IV. Titulum:* Tribulatio.

PRO DIE NATIVITATIS DOMINI.

Elige in primo Tomo Myſteriorum Argumentum illud, cur Dei Filius factus eſt homo, & unice propter unicum noſtræ ſalutis deſiderium ſubire voluerit omnes miſerias, & naturæ noſtræ infirmitates.

SECUNDA ADVENTUS

ADUMBRATIO.

[illegible] Adumbratio a priori non differt, niſi propter rationem [illegible] quæ [illegible], & peculiaria argumenta, quæ inſeri poſſunt.

PRIMA HEBDOMADA

Principia Scientiæ Salutis, & Ars ſemet ipſos ſalvandi.

PRO DOMINICA.

De Extremo Judicio.

In To. II. Bibliotheca Mor. Evang. ſub Titulo: Judicium *eligi poteſt argumentum, quod aptius videbitur.*

PRO FERIA SECUNDA.

Oſtendendum eſt, veram Prudentiam conſiſtere in ſeria cogitatione de ſalutis noſtræ negotio.

Vide in Tomo IV. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Salus.

PRO FERIA TERTIA.

In omnibus conditionibus ſalvari poſſumus.

Videndus eſt in Tomo IV. Bibliotheca Mor. Evang. Titulus: Vocatio.

PRO FERIA QUARTA.

Tamen modicus eſt numerus eorum qui ſalvi fiunt.

Vide in Tomo III. Bibliotheca Moral. Evang. Titulum: Prædestinatio.

PRO FERIA QUINTA.

De pretio animæ noſtræ, quæ quarumcumque rerum pretio ſalvanda eſt.

Vide in Tomo I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Anima.

PRO FERIA SEXTA.

De Prædeſtinatione. In nobis poſitum eſſe ſalvari; & non niſi vitio noſtro nos reprobari.

Vide

Vide in Tomo III. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Prædestinatio.

HEBDOMADA SECUNDA.

Media generalia ſalutis operandæ.

PRO DIE DOMINICO.

De Pœnitentia, ejuſque neceſſitate.

Vide in Tomo III. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Pœnitentia.

PRO FERIA SECUNDA.

De Fide, & bonis operibus, & de inevitabili utriuſque hujus rei conjunctione, quæ invicem nequeunt ſeparari, quin Saluti nuntium mittatur.

Vide To. II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulo: Fides, *ac III. Titulo:* Opera bona.

PRO FERIA TERTIA.

Opus eſt eſſe in Eccleſia vera, ut ſalvemur; quippe hæc una regula eſt Fidei, & Morum.

Vide in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Ecclesia.

PRO FERIA QUARTA.

Propter Salutem noſtram nos Dei gratiis fideles eſſe oportet.

Vide in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Gratia Dei.

PRO FERIA QUINTA.

Amplectendus eſt vitæ ſtatus, qui Salutis vias efficiat nobis faciliores.

Vide in Tomo IV. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Vocatio.

PRO FERIA SEXTA.

De Fervore in Servitute Dei.

Vide in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Fervor.

HEBDOMADA TERTIA.

Prætextus, qui afferuntur, ne Saluti noſtræ operam dare teneamur.

PRO DIR DOMINICO.

Prætextus malæ valetudinis &c.

Oſtendere poſſumus prætextum hunc laborare; neque diſpenſare aliquem poſſe, quominus cogitet de ſalute ſua; imo e contra medium eſſe tutius, atque utilius illam operandi; Deus enim nihil petit a nobis, niſi quod poſſumus, atque in hoc ſtatu melius illi ſervire poſſumus per obedientiam voluntati ipſius, & per patientiam malorum, quæ tutiora ſunt media ad ſalutem.

Videri poteſt To. III. Bibliotheca Moral. Evang. Titulo: Morbi.

PRO FERIA SECUNDA.

Fruſtra cauſamur celſitudinem, dignitatem, nobilitatem, ne ſaluti noſtræ conſulere teneamur; cum enim e contra qui ceteris magnitudine præſtant, majoribus obnoxii ſint pereundi periculis, & plura habeant ſalutis operandæ ſubſidia per eleemoſynas, & opera bona, quæ valent exercere, magis tenentur dare operam ſuæ ſanctificationi.

Vide in Tomo I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Dignitas.

PRO FERIA TERTIA.

Prætextus Adoleſcentiæ.

Falſo prætexunt Adoleſcentes ætatem ſuam, quæ tempus eſt ſolatiorum, & voluptatum; cum imo ſibi comparare teneantur fundum morum optimorum, qui illos deinceps arcere valeat a ſæculi corruptione.

Videri poteſt in Tomo I. Bibliotheca Moral. Evang. Titulus: Adoleſcentia, *& in II. Titulus:* Educatio.

PRO FERIA QUARTA.

Prætextus Honorum, & Negotiorum.

Perperam prætexuntur Magiſtratus, & Negotia ad excuſandam Salutis incuriam; quandoquidem maxime neceſſaria hominis in hac vita occupatio, ſecundum Filii Dei Verbum eſt, ſervare animam ſuam.

Conſuli poteſt II. Bibliotheca Tomus, Titulo: Dignitas, *& IV. Titulo:* Salus Animæ.

PRO FERIA QUINTA.

Prætextus Conſuetudinis.

Conſuetudinis prætextus ad negligendam ſalutem peſſimus eſt, cum e contra nimis vividis cupiditatibus noſtris reſiſtentes, & declinantes a pravis exemplis corruptæ multitudinis majora comparemus merita, & tutius in via ſalutis progrediamur.

Videri poteſt To. I. Bibliotheca Mor. Evang. Titulo: Consuetudo.

PRO FERIA SEXTA.

Prætextus malorum habituum, qui ægre exuuntur.

Nulla deterior efferri poteſt cauſa, quam peccatum ad alia impunius perpetranda. Quis enim non videt hoc eſſe palam ſaluti ſuæ abrenuntiare, ſemet validioribus funibus vincire, qui deberent eas quibus innexus eſt frangere?

Vide in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Habitus, Habituale Peccatum.

HEBDOMADA QUARIA.

Media peculiaria ad Salutem operandam.

PRO DIE DOMINICO.

De Patientia in tribulationibus habenda.

Videri poteſt in To. III. Bibliotheca Mor. Evang. Titulus: Patientia, *& in IV. Titulus:* Tribulatio.

PRO FERIA SECUNDA.

De Eleemoſyna.

Vide in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Eleemosyna.

PRO FERIA TERTIA.

De Fidelitate Deo in minimis etiam ſervanda.

Videri poteſt in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evang. Titulus: Fidelitas in minimis.

PRO FERIA QUARTA.

De Præparatione ad Mortem.

Vide in Tomo III. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Mors.

PRO FERIA QUINTA.

Habenda eſt ſingularis devotio erga Beatiſſimam Virginem.

Vide To. III. Bibliotheca Myſt. Theol.

PRO DIE NATIVITATIS.

Eligi poteſt argumentum in To. I. Bibliotheca Myſt. Theol. Titulo: Nativitas Domini.

TER-

TERTIA ADVENTUS ADUMBRATIO.

De Obicibus Salutis.

FILIUS Dei cum venit in Terras pro omnium hominum ſalute in natura noſtra corrupta, plurimos invenit obices, quos cum per gratiam ſuam abſtulerit, nullas afferre poſſumus cauſas noſmet a noſtra Sanctificatione diſpenſandi; quia ſi illi cooperari voluerimus, nemini deerit, qui velit ſerio dare operam huic unico, & ſummopere neceſſario negotio. Hoc mihi locum dedit in primo hoc Salvatoris Adventu ſuggerendi plura argumenta, pro variis obicibus, qui nobis oboriuntur, & intra nos propter eas, quæ in nobis dominantur, cupiditates, & extra nos ex iis oppoſitionibus quas in Mundo poſſumus invenire.

HEBDOMADA PRIMA.

Obices interiores ad Salutem, qui ſunt in nobiſmet ipſis.

PRO DOMINICA.

QUEMADMODUM ſupponimus pro primo hoc Sermone Evangelii Præconem pro Argumento ſumpturum Judicium extremum, huc aſſeremus Synopſim ex noſtra Concionatorum Bibliotheca deſumptam. Dies noviſſimi Judicii dies erit gloriæ Salvatori: Omnis potentia, ſapientia, & virtus, quæ conſtituunt hominum magnitudinem in terra, evaneſcunt in hac terribili Scena, & Deus ſolus Magnus videbitur: *Exaltabitur Dominus ſolus in die illa.* Primùm Deus ſolus potens videbitur: *Solus potens*, quippe reliquæ Poteſtates in ſua collectæ, unum duntaxat Potentem efficient. Secundo: *Solus Sapiens.* Unus ille Sapiens erit, quippe omnia Judicia ſecundum illius Sapientiam reformabuntur. Tertiò erit ſolus Sanctus; *Solus Sanctus*: Sanctitas enim illius erit virtutum omnium menſura. Hinc conjicere poſſumus quàm terribilis peccatoribus futura ſit [illegible] qua neglexerint toto vitæ ſuæ curriculo cooperari gratiis Dei, [illegible] ſalu.. ſuæ cooperaturi.

[illegible] 2.

Alia inveniri poſſunt argumenta in ſecundo Bibliothecæ Tomo, ſub Titulo: JUDICIUM.

PRO FERIA SECUNDA.

Amor noſtrummet ipſorum.

Hæc illa eſt fatalis Hæreditas, quam a noſtris Protoparentibus hauſimus, & de qua dicere poſſumus; Primò hunc amorem proprium eſſe apertiſſimum Dei inimicum; ſubvertit enim conſilium, propter quod deſcendit in terram, obicem fere inſuperabilem objiciens ſaluti noſtræ quæ finis eſt laborum, paſſionum, & mortis illius. Secundò maximus eſt noſtrum met ipſorum inimicus; neque enim ſolum eſt cauſa malorum omnium, quia particeps fuit originalis peccati, quod ex ipſa hauſimus nativitate, ſed etiam actualium peccatorum omnium, quæ committimus, etenim ut noſtris pareamus cupiditatibus, Dei legem infringimus.

Alia inveniri poſſunt ejuſdem argumenti ſtructura in To. I. Bibliothecæ ejuſd. Titulo: AMOR SUI.

PRO FERIA TERTIA.

Indoles noſtra virtuti contraria ſecundus Obex Salutis.

Pravum ingenium noſtrum, magnum eſſe noſtræ ſalutis obicem tribus rationibus probari poteſt. Primò quia ex parte proximi inceſſanter in periculo nos tenet charitatis lædendæ, ac reddendi noſmet omnibus non ferendos. Secundò, quia ex parte noſtra nobis inimicos conciliat, & plerumque nobis conflat odium eorum, cum quibus vivimus. Tertiò ex parte Dei, quia indoles, ingenium, naturaque noſtra plerumque ſunt cauſa omnium peccatorum, quæ contra divinam Majeſtatem perpetramus.

Alia inveniri poterunt argumenta in To. II. Bibliothecæ ejuſd. Titulo: INDOLES, NATURA, TEMPERAMENTUM.

PRO FERIA QUARTA.

Affectus noſtri, & ille, qui potiſſimum dominatur in nobis, tertius Salutis Obex.

Cum animi noſtri cupiditates ſint maximus obex Salutis noſtræ, ſi vivere volumus, ut decet Chriſtianos, tenemur illis inceſſanter inferre bellum fortiter, ac ſtrenue, idque tres potiſſimum ob cauſas. Primò quia mentem excæcant; quapropter in omnes labimur exceſſus, non rationi, neque conſilio adhibemus aures, & oculos obſtruimus luminibus fidei, & gratiæ. Secundò quia dividunt, & lancinant cor, ubi ortæ ſunt per impreſſiones contrarias, quas ibi gignunt, & per oppoſitos motus, in quos ab illis trahitur in diverſa, in avaritiam, ambitionem, metum, deſiderium &c. Tertiò quia illum, qui aliqua tenetur incompoſita animi perturbatione, & qui ſequitur inordinatos cordis ſui motus, trahunt in moleſtiſſimam, miſerrimam, turpiſſimamque ſervitutem.

Houdry Biblioth. univerſ. To. poſtremus.

ALIUD ARGUMENTUM.

Si omnes animi cupiditates generatim ſumptæ maximum ſunt Salutis impedimentum, hoc ſane eſt, cupiditas illa, quæ dominatur, & quæ Saluti maxime adverſatur. Primò, quia origo, & cauſa eſt omnium malorum, vitiorumque. Secundò, quia vitiat, atque corrumpit omnes bonas actiones, quas facimus, & efficit, ut magis ex ingenio, & affectu, quàm virtute duce operemur. Tertiò, quia nobis integrum non eſt per illam noſmet colligere, & agere pœnitentiam; ideoque cauſa eſt familiaris, propter quam morimur in peccato, quod extremum eſt malorum omnium, a nobis pertimeſcendum, & quod nullam patitur medicinam.

Conſule To. I. Bibliothecæ ejuſd. Titulo: AFFECTUS, *ubi ſuppetit larga ſupellex hujus argumenti.*

PRO FERIA QUINTA.

Amor Mundi quartus Obex Salutis.

Leviſſimi laboris eſt probare, homines, qui Mundo adhærent, qui illius leges, & placita ſectantur, maximum ſaluti ſuæ obicem ſtatuere. Primò, quia de illa nunquam ferme cogitant, vel per quam rarò, ſed ſemper iis indulgent voluptatibus, quæ ſibi a Mundo exhibentur. Secundò, quia infinita ab illis patrantur peccata, cum prorſus ſe mancipant cupiditatibus ſuis, & Dei leges infringunt, ut ſecundum mundi leges, & placita vitam componant ſuam. Tertiò, quia nullum agunt pœnitentiæ genus, cujus vel ipſum nomen ignorant, neque ullam Chriſtianam virtutem exercent ad beatam æternitatem promerendam.

[illegible] To. III. Bibliothecæ ejuſd. Titulo: MUNDUS, *ubi locuples invenietur [illegible].*

PRO FERIA SEXTA.

Adhæſio bonis terræ quintus Salutis Obex.

Ampla prædia, & ingentes divitiæ, ſemper a Sanctis Patribus habita fuerunt tamquam magna ſalutis impedimenta: ubi oſtendi poteſt hoc propter tres præcipuas rationes accidere. Primò, quia ingentes opes, & divitiæ prohibent, ne Deo famulemur, & oblivionem inducunt, nos in terris eſſe propter hunc unicum finem. Secundò, quia auferunt a nobis ſpiritus libertatem, qui unice vacat congerendis prædiis, atque divitiis, & curæ earum ſervandarum, ubi illas adeptus eſt. Tertiò, in hoc, quod turbant requiem noſtram, & pacem ſexcentis angoribus, & ſollicitudinibus, jurgiis, litibus, & contentionibus, quæ totidem ſunt obices ſaluti, licet nullo ſint in diſcrimine, & quos evitare fere eſt impoſſibile.

Vide in To. I. Bibliothecæ ejuſdem Titulum: DIVITIÆ.

HEBDOMADA SECUNDA.

Obices Salutis externi.

PRO DOMINICA.

Occaſiones peccati, quæ ſunt frequentes Primus Obex exterior.

Facile eſt probare frequentes peccati occaſiones, quibus in hac vita ſumus obnoxii, magnum nobis eſſe Salutis impedimentum, idque tribus de cauſis. Primò, quia Juſtus in illis ſit peccator niſi inde, & quàm celerrime egrediatur. Secundò, quia peccator ſit impœnitens, & pertinax in peccato, niſi deſerat occaſionem. Tertiò, qui denique inde non vult emergere, invictum ſaluti ſuæ obicem ſtatuit.

In To. III. Bibliotheca Mor. Evang. Conſule Titulum: OCCASIO.

PRO FERIA SECUNDA.

Malorum ſocietas ſecundus Obex exterior Salutis,

Malas Societates evitandas eſſe, tanquam magnum Salutis obicem, tribus rationibus confirmatur, Primò, qui innocens ad eas accedit, pervertitur. Secundo, qui vitioſus eſſe incipit in flagitiis convaleſcit. Tertio, eadem nos manet ſors, idemque exitus, qui impiis, cum quibus ſocietatis fœdus percutimus.

In To. IV. Bibliotheca ejuſd. larga invenietur ſupellex ſub Titulis: SPECTAS, ET CONVERSATIO.

PRO FERIA TERTIA.

Prava Exempla tertius exterior Obex Salutis,

Ut videamus quantum ponderis, atque auctoritatis habeat pravum exemplum, oſtendendum eſt, Primò, quanta facilitate, alienis exemplis trahi ultro ſinamus. Secundo, cum pravis exemplis in malum rapiamur, non ſolum ea ſequimur, verum etiam gloriamur nos eſſe flagitioſiores præ iis, quos imitamur. Tertiò, in vitiis, & criminibus ita confirmamur alienis exemplis, ut ferè impoſſibile ſit ab illis recedere,

Conſule To. II. Bibliotheca ejuſd. Titulo; EXEMPLUM, *& invenies plurima hujus argumenti.*

PRO FERIA QUARTA.

Mundus, qui nobis placet, quartus exterior Obex Salutis,

Ad argumentum hoc pertractandum, & oſtendendum, amorem Mundi generatim, & lenocinia, quæ in eo reperiuntur, magnum eſſe Salutis impedimentum, tres potiſſimum afferri poſſunt cauſæ. Primò, quia Mundus videri non poteſt, quin ametur; illum amantes fallit, & illicit; cor noſtrum ita ſibi mancipat, ut vix id prohibere valeamus ſine peculiari gratia, Secundo, quia illum amare non poſſumus, quin illum ſequamur, videlicet, quin noſmet illius moribus aptemus; quin illi diſplicere vereamur; ideoque, quin mundani efficiamur. Tertio, quia illum ſequi non poſſumus, quin peccemus. quia hæc eſt via lata, quæ ducit ad interitum.

Ad exornandum hoc argumentum vide in To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulos; MUNDI AMOR, ET PERICULA.

PRO FERIA QUINTA.

Honores, qui nos palpant, quintus exterior Obex Salutis,

Ad oſtendendum quantum ſaluti officiant honores, & dignitates Mundi, aſſerere poſſumus, eos, qui illis præfulgent, obnoxios eſſe, Primò, impietati; modicum habent Religionis ſenſum, ſe ipſos tanquam parvula idola reſpiciunt, ſe ſe ſolutos putant ab omnibus pietatis officiis, quæ cenſet hominibus e plebe dumtaxat impoſita, Secundo, injuſtitiæ; non ſolum zelotypi ſunt jurium ſuorum, ſed facile ea etiam ſibi vindicant, quæ ad ipſos non pertinent. Tertiò, voluptatibus; in eas quippe præ ceteris proclives ſunt, propter media, quibus affluunt, ſuis cupiditatibus ſatisfaciendi,

Videri poſſunt in To. I. Bibliotheca ejuſd. Tituli: AMBITIO, ET DIGNITAS.

PRO FERIA SEXTA.

Solatia, & voluptates ſextus Salutis Obex.

Sermo poteſt inſtitui, in quo oſtendamus, ſolatia, & voluptates, quibus homines in ſæculo perfruuntur, magnum eſſe Salutis impedimentum, Primum quia ſunt periculoſa, cum plerumque ſint noxia, & ut plurimum ideo tantum nobis placeant. Secundò, quia ſunt criminoſa, & nimis frequentia; cum hæc mundanorum unica ſit occupatio, Tertiò, quia fieri non poteſt, ut qui corporeas deperit voluptates curam gerat animæ ſuæ.

Vide in To. IV. Bibliotheca ejuſd. Titulum; SOLATIA.

HEBDOMADA TERTIA.

Obices qui inveniuntur in praxi Chriſtianarum Virtutum.

PRO DOMINICA.

Difficultates, quas in Dei ſervitute, vel comminiſcimur, vel reipſa experimur,

IN duabus Sermonis hujus partibus oſtendere poſſumus: Primò poenas, ac labores, quos eſſe arbitramur, vel qui revera inveniuntur in Dei ſervitute, pro Cœlo leviores eſſe, ac minores illis, quos in Mundi ſervitute experimur. Secundò e contra, gaudia, quæ guſtantur in Dei ſervitute, toto Cœlo eſſe majora, ideoque Dei ſervitute ſervituti Mundi eſſe præferendam.

Conſuli poteſt To. IV. Bibliotheca Mor. Evang. Titulo: SERVITUS DEI, *ubi ſatis ſuperque erit inveniendum ad hoc Argumentum exornandum,*

PRO FERIA SECUNDA.

Abrenuntiatio Vitæ Mollis,

Vita commoda, & ſenſuum voluptatibus addicta generale ſalutis eſt impedimentum, neque enim vitium eſt peculiare, ſed vitiorum congeries, quod probari poteſt Primò, quia quædam eſt commixtio placitorum Mundi & Evangelii, fœdus, quod nunquam coaleſcere valet, *Quæ conventio lucis ad tenebras? Christi ad Belial?* Secundò, quia eſt diviſio inter Deum, & Mundum. Deo quidem contumelioſa, & quam vix patitur Mundus. Tertiò, quia eſt temperamentum, quod quin ſeveritatem Legum Evangelicarum molleſcat, & minimat injuſtitiam legum Mundi; illas quidem contemnit; has verò probat. ad Cor. 6.

Vide in To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulum; MOLLITIES.

PRO FERIA TERTIA.

Labores Pœnitentiæ,

Pœnitentiæ labores non ſunt minimus obex Salutis; cujus rei triplex adferri poteſt ratio: Prima eſt vitæ mutandæ difficultas, & vitam inſtituendi prorſus aliam, cui conſuevimus adhuc. Secundò; vis adhibenda, ut adhæſiones, & vincula noſtra infringamus, & ſeparemur ab iis, quæ cordi potiſſimum inhærent. Tertiò, difficultas, qua Dei ira mulcetur, ejuſque juſtitiæ fit ſatis.

Conſule To. III. Bibliotheca ejuſdem Titulo: POENITENTIA.

PRO FERIA QUARTA.

Labor ſemet ſubjiciendi vitæ regulari, & Chriſtianæ.

Quod ſemet regulari; Chriſtianæque vitæ ſubjicere, deterreat homines, ne ſalutem ſuam operentur, facilis probatio eſt. Primùm quia poena & coactio, quam nobiſmet fingimus in vita Regulari, cum hactenus vixerimus ſine regula, & abnormes, per ſe ſolæ pares ſunt deterrendis illis, qui mollem vitam duxerunt. Secundò, quia cum ſemper vixerimus, quin noſmet ſubmitteremus quibuſdam regulis ſtatui proprio appoſitis; jam impoſſibile videtur ducere vitam prorſus oppoſitam.

Videri poteſt in To. IV. Bibliotheca ejuſd. Titulus: REGULARITAS.

PRO FERIA QUINTA.

Praxis aliquorum Præceptorum difficilium.

Praxis nonnullorum Præceptorum, quæ noſtro adverſantur ingenio, amori proprio, & affectibus, crebrò magnum eſt ſalutis impedimentum; quod facile eſt cognoſcere ex horribili difficultate, quam alii, exempli gratia, inveniunt in jejunio ſervando, alii in diligendis inimicis, alii in dimittendis injuriis &c.

Facile eſt copiam invenire in hujuſmodi argumentis in To. I. Bibliotheca ejuſd. Titulo: AMOR INIMICORUM, *& in To. II. Titulo:* JEJUNIUM.

PRO FERIA SEXTA.

Reſpectus Humanus.

Reſpectus humanus procul dubio unum eſt ex graviſſimis impe-

impedimentis ſalutis; Omnes enim homines fere illi obnoxii ſunt, & ſine ſcrupulo præſeferunt vitium virtuti tribus diverſis de cauſis. Primùm quia cupiunt placere, vel timent, ne ſummis viris diſpliceant, quibus non timent honorem, & conſcientiam ſuam ſacrificare. Secundò quia metuunt cum æqualibus decertare, cum quibus humana prudentia ſemper conſentire ſuadet. Tertiò quia inferiorum cenſuram, & irriſiones evitare conamur, a quibus haberi volumus tamquam commodi, & faciles, qui cum omnibus vivere noverunt, & miſer hic humanus reſpectus ita vitium virtuti comparat, ut quamtumvis hæc pluris fiat, malumus tamen videri vitioſi, quàm diſplicere illis ipſis, quos omnino contemnimus, adeo humanus reſpectus in nobis dominatur.

Conſule in To. IV. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: HUMANUS RESPECTUS.

HEBDOMADA QUARTA.

Obices ex parte Tentationum.

QUAMVIS Deus nos tentari patiatur, probaturus virtutem noſtram, eamque coronaturus, ſi ex tentatione victoriam retulerimus: tamen uſuvenit ſæpe, ut per incuriam pugnandi, vel reſiſtendi ex nimia in viribus noſtris confidentia, turpiter ſuperemur, & hunc pacto obicem ſtatuentes ſaluti noſtræ in diſcrimen adducamur æternùm pereundi.

PRO DOMINICA.

Pro Argumento, & partitione Sermonis deſumi poſſunt tres veritates, quas probare, & ſolide pertractare facile eſt. Prima Tentationes inevitabiles eſſe, & cum ipſe quoque Dei Filius tentari voluerit, fruſtra nos immunes eſſe velle in quacumque ſimus conditione. Ideoque noſmet præparare debemus ad illas impugnandas, & ſuperandas. Secunda eſt Tentationem nobis utilem eſſe; etenim efficit, ut virtus emicet noſtra, & medium præbet acquirendi merita propter Cœlum. Quapropter ſunt ſigna amoris, quo nos complectitur Deus, & curæ quam ejus providentia gerit gloriæ noſtræ. Tertia in noſtra poteſtate [illegible] Tentationes, undequaque proficiſcantur, ope divinæ gratiæ; [illegible] culpa noſtra ſuperari, ſi vincimur.

Vide in To. IV. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: TENTATIO.

PRO FERIA SECUNDA.

In duplici parte Sermonis oſtendere poſſumus, primò nullam eſſe virtutem, quæ ſupra tentationem ſit; hoc eſt, quocumque in ſtatu ſimus, nos tentari ſive a dæmone, ſive ab externis objectis, ſive per eas tentationes, quæ in nobiſmet ipſis oriuntur. Quamobrem tentatio ſemper eſt metuenda, & numquam præſumendum eſt in viribus noſtris, niſi ſuperari velimus: Secundò nullas eſſe tentationes, quæ viribus noſtris nequeant ſuperari; videlicet nullam eſſe adeo violentam tentationem in quavis materia, quam ope divinæ gratiæ ſuperare non valeamus; quam ſi neglexerimus, tentatio magnum eſt ſalutis noſtræ impedimentum.

Vide eumdem Tomum, ac Titulum.

PRO FERIA TERTIA.

Oſtendere poſſumus in duabus partibus Sermonis, primùm nullam eſſe tentationem adeo levem, & debilem, qua ſuperari minime valeamus; niſi nobiſmet invigilaverimus, & ſi in viribus noſtris confiderimus. Secundò nullam è contra eſſe adeo vehementem, quam cœleſti ope freti vincere non valeamus.

Vide locum eumdem.

PRO FERIA QUARTA.

Pro argumento ſumi poteſt; primo quid faciendum ſit ante tentationem, ne ſit ſalutis noſtræ impedimentum. Prævertenda eſt; conatus exerendi ſunt ad illam evitandam; noſmet præparare debemus ad illam impugnandam, ac ſuſtinendam. Secundo, quid in ipſa tentatione faciendum ſit: ſtrenue illi repugnandum eſt, Cœleſte implorandum auxilium, & Deo ſervanda fidelitas. Tertiò quid poſt tentationem faciendum, & poſt relatam ex ipſa victoriam. Victoria ſuis viribus accepta referenda non eſt, & Deo agendæ ſunt gratiæ.

Vide locos eoſdem.

Houdry Biblioth. univerſ. To. poſtremus;

PRO FERIA QUINTA.

Duo ſunt tentationum genera, in quibus aliter noſmet gerere debemus, variiſque uti mediis ad ea ſuperanda. Primùm tentationes ſunt, quæ a nobis non quæſitæ, nos adoriuntur. Naſcuntur ſine nobis; a corruptione naturæ noſtræ proficiſcuntur; ideoque Deus ad eas ſuperandas neceſſaria nobis miniſtrat auxilia: nos verò pro virili vigilantia, & præcautione debemus uti, ut illas prævertamus, atque fortitudine, ut illis repugnemus. Secundò aliæ a nobis quæruntur, & illis ultro noſmet objicimus manentes in occaſione; ideo nobis ſemper fatales ſunt, neque alius ſuppetit ratio, qua illas vincamus, niſi fuga, ſine qua ſiunt magnum ſalutis noſtræ impedimentum.

Vide eumdem Tomum, ac Titulum.

PRO FERIA SEXTA.

Pro argumento ſumi poteſt tria eſſe perſonarum genera, quæ doceri debent, quomodo ſe ſe in tentationibus gerant. Primi ſunt Temerarii, qui cæci ſemet periculo objiciunt; & hi docendi ſunt fugam tentationum, & chriſtianam vigilantiam, eſſe conſilium prudentiſſimum, quod valeant amplecti. Secundi ſunt homines nimis ſimplices, ac imperiti, qui in laqueos dæmonis incidunt, quia dolos, atque technas illius detegere neſciunt. Hi ſunt erudiendi, eiſque aperiendæ artes, & inſidiæ quibus humani generis inimicus utitur ad eos decipiendos. Tertii ſunt ignavi, quibus deeſt animus reſiſtendi. Hi excitandi ſunt exemplo Filii Dei, atque Sanctorum, qui Cœleſtibus gratiis adjuti tandem ſuperaverunt omnia impedimenta, quæ nacti ſunt in via ſalutis, & de illis glorioſum retulerunt triumphum.

Vide eumdem Tomum, & Titulum.

QUARTA ADVENTUS

ADUMBRATIO.

IN quarta hac Adventus adumbratione impugnanda aggredimur præcipua ſæculi crimina pro themate generali adhibentes verba illa Jeremiæ Prophetæ: *Ecce conſtitui te hodie ſuper gentes, ut evellas, & deſtruas, & diſperdas, & diſſipes.* *Jerem.* 1.

Tota hæc Adventus adumbratio fere invenietur in Tomo ſecundo Argumentorum particularium Auctoris in omnia argumenta, cui ut compleretur Sermonum numerus nonnullos tantum adjeci, ſumptos ex variis Bibliothecæ Tomis, eo in ordine quo hic exhibetur.

HEBDOMADA PRIMA.

De peccatis maxime particularibus, quæ committuntur contra Deum, & Cultum illius.

PRO DOMINICA.

DE noviſſimo Judicio.

Vide in To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: JUDICIUM.

PRO FERIA SECUNDA.

De Incredulitate, & Infidelitate plurimorum Fidelium.

Vide in To. II. Bibliotheca ejuſd. Titulum: FIDES, ET FIDELITAS IN REBUS MINIMIS.

PRO FERIA TERTIA.

De Curioſitate, & periculo, ubi hæc nos conſtituit ſequendi recentes de Religione ſententias.

Vide in To. I. Bibliotheca ejuſd. Titulum: CURIOSITAS.

PRO FERIA QUARTA.

De Jurejurando, & de blaſphemiis.

Vide To. II. Bibliotheca ejuſd. Titulo: JURAMENTUM.

PRO FERIA QUINTA.

De Reverentiæ defectu in Templis.

Vide in To. IV. Bibliotheca ejuſd. Titulum: TEMPLA.

PRO FERIA SEXTA.

De Simonia.

Vide in To. II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Eccleſiaſticus.

HEBDOMADA SECUNDA.

De Peccatis, quæ proximo officiunt, vel ſcandalum afferunt.

PRO DOMINICA.

PEr occaſionem verborum hodierni Evangelii: *Quid exiſtis in deſertum videre? Hominem mollibus veſtitum?* Sermo inſtitui poteſt de luxu, atque immodeſtiis veſtium.

Vide in To. IV. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Veſtium luxus.

PRO FERIA SECUNDA.

De Spiritu avaritiæ, qui dominatur in Mundo.

Vide To. I. Bibliotheca ejuſd. Titulo: Avaritia, & Divitiæ.

PRO FERIA TERTIA.

De Diſcordia, & litibus.

Vide in To. I. Bibliotheca ejuſd. Titulum: Diſcordia.

PRO FERIA QUARTA.

De Fœnore, & Uſura.

Vide in To. I. Bibliotheca ejuſd. Titulum: Avaritia.

PRO FERIA QUINTA.

De relationibus quæ fiunt dictorum, factorumque aliorum.

Vide in To. I. Bibliotheca ejuſd. Titulum: Detractio.

PRO FERIA SEXTA.

De Adulatione, vel irriſione.

Vide in To. I. Bibliotheca ejuſd. Titulum: Adulatio.

HEBDOMADA TERTIA.

De Peccatis, quæ ſpectant ad ſingulos.

PRO DOMINICA.

IN illa Evangelii verba: *Tu quis es?* Sermo inſtitui poteſt de ambitione.

Vide in To. I. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: Ambitio, et Dignitas.

PRO FERIA SECUNDA.

De intemperantia.

Vide in To. II. Bibliotheca ejuſd. Titulum: Intemperantia.

PRO FERIA TERTIA.

De Ludo.

Vide in To. IV. Bibliotheca ejuſd. Titulum: Se-latia.

PRO FERIA QUARTA.

De ſpectaculis.

Vide ibid. Titulum: Spectacula.

PRO FERIA QUINTA.

De Pravorum Librorum lectione.

Vide To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulo: Libri.

PRO FERIA SEXTA.

De impudicitia.

Vide To. II. Bibliotheca ejuſd. Titulo: Impudicitia.

HEBDOMADA QUARTA.

De Peccatis, quæ in quolibet ſtatuum genere dominantur.

PRO DOMINICA.

DE Peccato mortali generatim.

Vide To. III. Bibliotheca Moral. Evangel. ſub Titulo: Peccatum Mortale.

PRO FERIA SECUNDA.

De Fuga Occaſionum.

Vide ibid. Occaſio.

PRO FERIA QUARTA.

De pravis Societatibus.

Vide in To. IV. Bibliotheca ejuſd. Titulum: Societas.

PRO FERIA QUINTA.

De Cordis induratione, animæque cæcitate.

Vide in To. I. Bibliotheca ejuſd. Titulum: Cæcitas animæ.

PRO DIE NATIVITATIS DOMINI.

Eligi poteſt Argumentum ex illis, quæ in To. I. Bibliotheca Myſt. Theol. recenſentur.

QUINTA ADVENTUS

ADUMBRATIO

In ea verba 1. *Joan.* 3. *Scitis quia ille apparuit, ut peccatum tolleret.*

ANgelus, qui Adventum [illegible] Filii Dei, addidit [illegible] vocatum iri Salvatorem, eo quod liberaturus erat homines a peccatis eorum; *Ipſe enim ſalvum* Matth. 1.
faciet populum ſuum a peccatis eorum. Ad id profecto ille in Mundo viſus eſt, quemadmodum dilectus ejuſdem Diſcipulus teſtatur in Epiſtola prima. *Scitis, quia ille apparuit, ut peccatum tolleret*, quæ verba pro textu eſſe poſſunt ſingulis diebus hujus Adventus. De hoc igitur conſilio, quod Homo-Deus ſibi propoſuit venturus in Mundum ad deſtruendum corpus peccati, ut verbis utar
Sancti Pauli, *Ut deſtruatur corpus peccati*, videlicet con- Rom. 6.
geriem peccatorum, quamvis Apoſtolus alium illis ſenſum tribuat; vobis verba facturus ſum: in prima Hebdomada propono oſtendere peccata, ad quæ evertenda Dominus venit: In ſecunda verò, quomodo ad illa radicitus convellenda, uſque ad eorum originem aſcendit: In tertia, quomodo illis tribuit remedia: & demum in quarta, ſubſidia, quæ nobis ſuggerit ad ſuperanda, & omnino proſcribenda hæc opera tenebrarum.

HEBDOMADA PRIMA.

Quænam ſunt peccata, ad quæ impugnanda, ac tollenda Dei Filius deſcendit.

PRO DOMINICA.

DE Judicio, & præſertim de examine, & diſcuſſione criminum, quæ perpetrata fuerant.

Vide To. II. Bibliotheca Concionatoria ſub Titulo: Judicium.

PRO FERIA SECUNDA.

Poſtquam allata fuerunt verba illa: *Quidquid eſt in*
Mundo; concupiſcentia malorum, concupiſcentia carnis, & 1. Joan. 2.
ſuperbia vitæ; Oſtendendum eſt: hanc eſſe peccatorum omnium originem, & initium faciendum eſt a concupiſcentia oculorum, videlicet ab amore divitiarum, avaritiæ, & deſiderio bonorum Mundi hujus.

Vide in To. I. Bibliotheca ejuſdem Titulum: Avaritia, *& in IV. Titulum:* Divitiæ.

PRO FERIA TERTIA.

Concupiſcentia carnis. De impudicitia, & vita molli, & voluptatum perquiſitione.
Vide in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: IMPUDICITIA; *ac in III. Titulum;* MOLLITIES.

PRO FERIA QUARTA.

Superbia vitæ, De ambitione, & honorum deſiderio.
Vide in To. I. Bibliotheca ejuſd. Titulum: AMBITIO.

PRO FERIA QUINTA.

De adhæſione ipſi Mundo; oſtendendo quam difficile ſit Mundum videre, quin illum amemus, quin nobis placeat, quin illi adhæreamus; & quam difficile ſit illi adhærere, quin pereamus abeuntes in illius placita, & pluryma peccata perpetrantes.
Vide in To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulum; MUNDUS.

PRO FERIA SEXTA.

De peccato generatim, ſemper tamen intelligendo peccatum mortale; quod oſtendendum eſt, quantam injuriam inferat Deo, & quantam peccatoribus perniciem.
Vide in To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulum; PECCATUM MORTALE.

HEBDOMADA SECUNDA.

Media, quæ Dei Filius nobis dedit ad evitandum peccatum.

PRO DOMINICA.

FUGERE occaſiones, quæ nos in illud alliciunt, & quæ totidem ſunt [illegible] noſtræ pericula.
Vide in To. III. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum; OCCASIO.

PRO FERIA SECUNDA.

Fugere iniquorum ſocietatem, qui nos in omnia trahunt flagitia.
Vide in To. IV. Bibliotheca ejuſd. Titulum: SOCIETAS.

PRO FERIA TERTIA.

Cohibere affectus, eos verò potiſſimum, quibus facilius trahi ſinimus.
Vide in To. I. Bibliotheca ejuſdem Titulum: AFFECTUS.

PRO FERIA QUARTA.

Evitare Otium, quod fons eſt malorum plurimorum.
Vide in To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulum; OTIUM.

PRO FERIA QUINTA.

Non immiſcere ſe in tumultuoſæ, negotioſæque vitæ genus, ſed amare ſolitudinem, & ducere vitam uniformem, ac regularem.
Vide in To. IV. Bibliotheca ejuſd. Titulum: REGULARITAS.

PRO FERIA SEXTA.

Semper timere Deum.
Vide in To. IV. Bibliotheca ejuſd. Titulum: TIMOR DEI.

HEBDOMADA TERTIA.

Auxilia, quæ Deus nobis præſtat, ne per peccatum ſuperemur.

PRO DOMINICA.

GRATIÆ Dei actuales ad reſiſtendum tentationibus, quibus circumſepti ſumus.
Vide in To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: GRATIA ACTUALIS.

PRO FERIA SECUNDA.

Oratio, cui adhæret promiſſio nobis in neceſſitatibus ſubveniendi.
Vide in To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulum: ORATIO.

PRO FERIA TERTIA.

Dei Præſentia, ejuſque oculi ſemper patentes, ut noſtras actiones conſiderent.
Vide in To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulum: PRÆSENTIA DEI.

PRO FERIA QUARTA.

Vigilantia in noſmet ipſos ad evitanda pericula, & occaſiones.
Vide in To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulum: VIGILANTIA CHRISTIANA.

PRO FERIA QUINTA.

De peculiari Dei Providentia, protectione, & auxilio in periculis.
Vide in To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulum: PROVIDENTIA DEI.

PRO FERIA SEXTA.

De peculiari protectione Beatiſſimæ Virginis, & Angelorum Cuſtodum.
Vide III. Tomum Myſteriorum.

HEBDOMADA QUARTA.

Remedia, quæ nobis ſuppetunt ad reſurgendum poſtquam lapſi ſumus.

PRO DOMINICA.

SINCERA pœnitentia peccatorum.
Vide in To. III. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: PŒNITENTIA.

PRO FERIA SECUNDA.

Omnia facere, ut placeamus Deo.
Vide ibid. Titulum: OPERA.

PRO FERIA TERTIA.

Fervor devotionis.
Vide in To. II. Bibliotheca ejuſd. Titulum: FERVOR.

PRO FERIA QUARTA.

Palam profiteri ſe velle ſervire Deo.
Vide in To. IV. Bibliotheca ejuſd. Titulum: SERVITUS DEI.

PRO FERIA QUINTA.

Cogitatio mortis, & eorum quæ illam conſequuntur. *Memorare noviſſima tua, & in æternum non peccabis.*
Vide in To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulum: MORS.

PRO FERIA SEXTA.

Vide in To. I. Bibliotheca Myſter. Theol. Titulum: NATIVITAS DOMINI, *& elige argumentum, quod tibi aptius videbitur.*

Vide in To. II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Ecclesiasticus.

HEBDOMADA SECUNDA.

De Peccatis, quæ proximo efficiunt, vel ſcandalum afferunt.

PRO DOMINICA.

PEr occaſionem verborum hodierni Evangelii: *Quid exiſtis in deſertum videre? Hominem mollibus veſtitum?* Sermo inſtitui poteſt de luxu, atque immodeſtia veſtium.
Vide in To. IV. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Vestium luxus.

PRO FERIA SECUNDA.

De Spiritu avaritiæ, qui dominatur in Mundo.
Vide To. I. Bibliotheca ejuſd. Titulo: Avaritia, & Divitiæ.

PRO FERIA TERTIA.

De Diſcordia, & litibus.
Vide in To. I. Bibliotheca ejuſd. Titulum: Discordia.

PRO FERIA QUARTA.

De Fœnore, & Uſura.
Vide in To. I. Bibliotheca ejuſd. Titulum: Avaritia.

PRO FERIA QUINTA.

De relationibus quæ fiunt dictorum, factorumque aliorum.
Vide in To. I. Bibliotheca ejuſd. Titulum: Detractio.

PRO FERIA SEXTA.

De Adulatione, vel irriſione.
Vide in To. I. Bibliotheca ejuſd. Titulum: Adulatio.

HEBDOMADA TERTIA.

De Peccatis, quæ ſpectant ad ſingulos.

PRO DOMINICA.

IN illa Evangelii verba; *Tu quis es?* Sermo inſtitui poteſt de ambitione.
Vide in To. I. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: Ambitio, et Dignitas.

PRO FERIA SECUNDA.

De intemperantia.
Vide in To. II. Bibliotheca ejuſd. Titulum: Intemperantia.

PRO FERIA TERTIA.

De Ludo.
Vide in To. IV. Bibliotheca ejuſd. Titulum: Societas.

PRO FERIA QUARTA.

De ſpectaculis.
Vide ibid. Titulum: Spectacula.

PRO FERIA QUINTA.

De Pravorum Librorum lectione.
Vide To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulo: Libri.

PRO FERIA SEXTA.

De impudicitia.
Vide To. II. Bibliotheca ejuſd. Titulo: Impudicitia.

HEBDOMADA QUARTA.

De Peccatis, quæ in quolibet ſtatuum genere dominantur.

PRO DOMINICA.

DE Peccato mortali generatim.
Vide To. III. Bibliotheca Moral. Evangel. ſub Titulo; Peccatum Mortale.

PRO FERIA SECUNDA.

De Fuga Occaſionum.
Vide ibid. Occasio.

PRO FERIA QUARTA.

De pravis Societatibus.
Vide in To. IV. Bibliotheca ejuſd. Titulum: Societas.

PRO FERIA QUINTA.

De Cordis induratione, animæque cæcitate.
Vide in To. I. Bibliotheca ejuſd. Titulum: Cæcitas animæ.

PRO DIE NATIVITATIS DOMINI.

Eligi poteſt Argumentum ex illis, quæ in To. I. Bibliotheca Myſt. Theol. recenſentur.

QUINTA ADVENTUS

ADUMBRATIO

In ea verba 1. *Joan.* 3. *Scitis quia ille apparuit, ut peccatum tolleret.*

ANgelus, qui Adventum nunciavit Filii Dei, addidit infantem vocatum iri Salvatorem, eo quod liberaturus erat homines a peccatis eorum; *Ipſe enim ſalvum*
faciet populum ſuum a peccatis eorum. Ad id profecto il- Matth. 1.
le in Mundo viſus eſt, quemadmodum dilectus ejuſdem Diſcipulus teſtatur in Epiſtola prima. *Scitis, quia ille apparuit, ut peccatum tolleret*, quæ verba pro textu eſſe poſſunt ſingulis diebus hujus Adventus. De hoc igitur conſilio, quod Homo-Deus ſibi propoſuit venturus in Mundum ad deſtruendum corpus peccati, ut verbis utar
Sancti Pauli, *Ut deſtruatur corpus peccati*, videlicet con- Rom. 6.
geriem peccatorum, quamvis Apoſtolus alium illis ſenſum tribuat; vobis verba facturus ſum: in prima Hebdomada propono oſtendere peccata, ad quæ evertenda Dominus venit: In ſecunda verò, quomodo ad illa radicitus convellenda, uſque ad eorum originem aſcendit: In tertia, quomodo illis tribuit remedia: & demum in quarta, ſubſidia, quæ nobis ſuggerit ad ſuperanda, & omnino proſcribenda hæc opera tenebrarum.

HEBDOMADA PRIMA.

Quænam ſunt peccata, ad quæ impugnanda, ac tollenda Dei Filius deſcendit.

PRO DOMINICA.

DE Judicio, & præſertim de examine, & diſcuſſione criminum, quæ perpetrata fuerant.
Vide To. II. Bibliotheca Concionatoria ſub Titulo: Judicium.

PRO FERIA SECUNDA.

Poſtquam allata fuerunt verba illa: *Quidquid eſt in*
Mundo; concupiſcentia malorum, concupiſcentia carnis, & 1. Joan. 2.
ſuperbia vitæ; Oſtendendum eſt: hanc eſſe peccatorum omnium originem, & initium faciendum eſt a concupiſcentia oculorum, videlicet ab amore divitiarum, avaritia, & deſiderio bonorum Mundi hujus.
Vide in To. I. Bibliotheca ejuſdem Titulum: Avaritia, *& in IV. Titulum:* Divitiæ.

PRO

PRO FERIA TERTIA.

Concupiſcentia carnis. De impudicitiis, & vita molli, & voluptatum perquiſitione.
Vide in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: IMPUDICITIA; *ac in III. Titulum;* MOLLITIES.

PRO FERIA QUARTA.

Superbia vitæ. De ambitione, & honorum deſiderio.
Vide in To. I. Bibliotheca ejuſd. Titulum: AMBITIO.

PRO FERIA QUINTA.

De adhæſione ipſi Mundo; oſtendendo quam difficile ſit Mundum videre, quin illum amemus, quin nobis placeat, quin illi adhæreamus; & quam difficile ſit illi adhærere, quin pereamus abeuntes in illius placita, & plurima peccata perpetrantes.
Vide in To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulum: MUNDUS.

PRO FERIA SEXTA.

De peccato generatim, ſemper tamen intelligendo peccatum mortale; quod oſtendendum eſt, quantam injuriam inferat Deo, & quantam peccatoribus perniciem.
Vide in To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulum: PECCATUM MORTALE.

HEBDOMADA SECUNDA.

Media, quæ Dei Filius nobis dedit ad evitandum peccatum.

PRO DOMINICA.

FUGERE occaſiones, quæ nos in illud alliciunt, & quæ toties [illegible] noſtra pericula.
Vide in To. III. Bibliotheca Moral. [illegible] Titulum: OCCASIO.

PRO FERIA SECUNDA.

Fugere iniquorum ſocietatem, qui nos in omnia trahunt flagitia.
Vide in To. IV. Bibliotheca ejuſd. Titulum: SERVUS.

PRO FERIA TERTIA.

Cohibere affectus, eos verò potiſſimum, quibus facilius trahi ſinimus.
Vide in To. I. Bibliotheca ejuſdem Titulum: AFFECTUS.

PRO FERIA QUARTA.

Evitare Otium, quod fons eſt malorum plurimorum.
Vide in To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulum: OTIUM.

PRO FERIA QUINTA.

Non immiſcere ſe in tumultuoſa, negotioſaque vitæ genus, ſed amare ſolitudinem, & ducere vitam uniformem, ac regularem.
Vide in To. IV. Bibliotheca ejuſd. Titulum: REGULARITAS.

PRO FERIA SEXTA.

Semper timere Deum.
Vide in To. IV. Bibliotheca ejuſd. Titulum: TIMOR DEI.

[illegible]

HEBDOMADA TERTIA.

Auxilia, quæ Deus nobis præſtat, ne per peccatum ſuperemur.

PRO DOMINICA.

GRATIÆ Dei actuales ad reſiſtendum tentationibus, quibus circumſepti ſumus.
Vide in To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: GRATIA ACTUALIS.

PRO FERIA SECUNDA.

Oratio, cui adhæret promiſſio nobis in neceſſitatibus ſubveniendi.
Vide in To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulum: ORATIO.

PRO FERIA TERTIA.

Dei Præſentia, ejuſque oculi ſemper patentes, ut noſtras actiones conſiderent.
Vide in To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulum: PRÆSENTIA DEI.

PRO FERIA QUARTA.

Vigilantia in noſmet ipſos ad evitanda pericula, & occaſiones.
Vide in To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulum: VIGILANTIA CHRISTIANA.

PRO FERIA QUINTA.

De peculiari Dei Providentia, protectione, & auxilio in periculis.
Vide in To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulum: PROVIDENTIA DEI.

PRO FERIA SEXTA.

De peculiari protectione Beatiſſimæ Virginis, & Angelorum Cuſtodum.
Vide III. Tomum Myſteriorum.

HEBDOMADA QUARTA.

Remedia, quæ nobis ſupparant ad reſurgendum poſtquam lapſi ſumus.

PRO DOMINICA.

SINCERA pœnitentia peccatorum.
Vide in To. III. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: PŒNITENTIA.

PRO FERIA SECUNDA.

Omnia facere, ut placeamus Deo.
Vide ibid. Titulum: OPERA.

PRO FERIA TERTIA.

Fervor devotionis.
Vide in To. II. Bibliotheca ejuſd. Titulum: FERVOR.

PRO FERIA QUARTA.

Palam profiteri ſe velle ſervire Deo.
Vide in To. IV. Bibliotheca ejuſd. Titulum: SERVITUS DEI.

PRO FERIA QUINTA.

Cogitatio mortis, & eorum quæ illam conſequuntur. *Memorare noviſſima tua, & in æternum non peccabis.*
Vide in To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulum: M[ORS]

PRO FERIA SEXTA.

Vide in To. I. Bibliotheca Myſter. Theol. NATIVITAS DOMINI; *& elige argumentum, quod tibi aptius videbitur.*

SEXTA ADVENTUS

ADUMBRATIO.

De imitatione Jesu Christi.

Dei Filius in terram deſcendit non ſolum ut noſtram Salutem operaretur, verum etiam ut nobis præluceret exemplo in omnibus actionibus noſtris; eò uſque, ut quamvis etiam progenitores noſtri nequaquam Domini legem perfregiſſent, & nullum fuiſſet peccatum, quod eſſet expiandum; plures tamen aſſerant Doctores, de Cœlo Christum Jesum deſcenſurum fuiſſe, ut nobis ſanctæ, perfectæque vitæ præberet exemplum.

HEBDOMADA PRIMA.

Vitam ejus abſconditam imitari.

PRO DOMINICA.

Probra, quibus Judicii die Deus improperabit peccatoribus, eo quod noluerint imitari illud Exemplar, quod illis in propio Filio ſuo propoſuerat.

Vide To. II. Bibliotheca Concionatoria ſub Titulo: Judicium.

PRO FERIA SECUNDA.

De Myſterio Incarnationis. Quouſque Dei Filius ideo ſe humiliaverit, & uſquequo nos extulerit, oſtendit nobis exemplo ſuo, nos contentos eſſe debere ſtatus noſtri, ſi humili loco nati ſumus, & noſmet humiliare, ſi quo ſumus in pretio, & aliquam in Mundo dignitatem ſumus adepti.

Vide in Bibliotheca primum Tomum Myſteriorum.

PRO FERIA TERTIA.

Hebr. 10. Perfecta conſenſio Filii Dei cum voluntate Patris ſui, ſecundum hæc Regii Pſaltis verba: *In capite libri ſcriptum eſt de Me; ut faciam voluntatem tuam Deus meus volui*, Oſtendendum eſt nihil nobis antiquius eſſe debere, quàm rebus in omnibus ſequi voluntatem Dei ad illius imitationem, & noſmet illi conformare.

Vide in To. III. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Obedientia.

PRO FERIA QUARTA.

Zelus, quem teſtatus eſt in communi vitæ conſuetudine pro ſalute hominum, & media, quibus uſus eſt ad illam procurandam, nos docent, quid nobis faciendum ſit pro ſalute proximi.

Vide To. II. Bibliotheca ejuſdem Titulo: Zelus.

PRO FERIA QUINTA.

Indulgentia, & Miſericordia, quam Dei Filius præ ſe tulit erga peccatores; illos inquirens, & curans quocumque invenire poterat, vel qui ad ipſum confugiebant, medicinam afferens non ſolum morbis corporum, verum etiam & animarum.

Vide in To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulum: Miſericordia.

PRO FERIA SEXTA.

Succeſſus Zeli, laborumque ipſius in communi vitæ conſuetudine: attraxit enim ad Patrem ſuum paucos profectò peccatores, dum viveret, ſed affluenter ſupplevit per labores, ſanctamque Apoſtolorum ſuorum converſationem.

Vide in Tomo IV. Bibliotheca ejuſdem Titulum: Zelus.

HEBDOMADA SECUNDA.

Imitari debemus illud vitæ genus, quod Salvator cum hominibus converſatus inſtituit, & virtutes, quas in hac vita exercuit.

PRO DOMINICA.

Sicuti amor, quo Dei Filius homines proſecutus eſt, illum adegerit, ut ipſe etiam homo fieret, atque cum hominibus verſaretur, juxta Baruch vaticinium: *Poſt hæc in terris viſus eſt, & cum hominibus converſatus eſt*, quod duobus expreſſit verbis dilectus Diſcipulus: *& habitavit in nobis*; ita poſſumus imitari virtutes, quas præ ſe tulit, Charitatem, Suavitatem, Zelum, Humilitatem &c. & inde percipere debemus modum converſandi cum hominibus, immo etiam cum nequiſſimis peccatoribus; quænam eſſe debeant noſtra in hujuſmodi converſationibus, conſilia, & quibus præcautionibus ſit nobis utendum. Baruch 3.

Vide in hoc argumento To. IV. Bibliotheca Moral. Evang. Titulo: Societas, et Converſatio malorum, *ac in To. III. Myſteriorum Titulum*: Viſitatio Beatæ Mariæ Virginis.

PRO FERIA SECUNDA.

Cum Salvator inceperit vitam ſuam in ſolitudine conquieſcens cum Deo, ut ſe ſe diſponeret ad converſandum cum hominibus, atque ad id quadraginta dies jejunaverit, nos docuit exemplo, ut ad noſmet præparandos ad converſandum cum hominibus, & ad eorum converſionem procurandam, primum in ſolitudine nobis operam dandam eſſe, ut ipſi ſanctificemur. *Quid enim prodeſt homini, ſi univerſum Mundum lucretur, animæ vero ſuæ detrimentum patiatur?* Matth. 16. Luc. 9.

Vide in To. IV. Bibliotheca ejuſd. Titulum: Sanctitas, et Salus.

PRO FERIA TERTIA.

Charitas, quam Dei Filius erga homines præ ſe tulit, ubi inter illos verſatus eſt, nos ad illum hac in re imitandum invitat [illegible] noſtrum. Hujus autem Charitatis conditiones ſunt, primùm hanc ſupernaturalem eſſe debere in cauſa, videlicet omnia quæ illi præſtamus officia, propter ſalutem ipſius eſſe a nobis præſtanda. 2. Charitatem hanc in extenſione ſua eſſe debere univerſalem; videlicet, nobis Chriſtiana charitate omnes homines eſſe diligendos, quicumque illi tandem ſint ſine diſcrimine regionum, fortunarum, conditionum &c. 3. Eamdem eſſe debere conſtantem in duratione ſua, & numquam nobis eſſe ceſſandum ab illius dilectione, quamcumque nobis anſam præbere poſſit offenſionis, odii, iracundiæ &c.

Vide in To. I. Bibliotheca ejuſd. Titulum: Amor, et Charitas.

PRO FERIA QUARTA.

Zelus, quem teſtatus eſt in vitæ ſuæ conſuetudine pro hominum ſalute, & media quibus uſus eſt ad illam procurandam, nobis oſtendunt quo zelo, & quibus opibus, proximi noſtri ſalutem procurare debeamus.

Vide in Tomo IV. Bibliotheca ejuſdem Titulum: Zelus.

PRO FERIA QUINTA.

Miſericordia, atque Indulgentia, quam Dei Filius præ ſe ferebat erga peccatores illos conquirens, curans quoſcumque inveniebatur, vel qui ad illius opem confugiebant, & medicinam faciens non ſolum corporum infirmitatibus, verum etiam animarum.

Vide in To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulum: Miſericordia.

PRO FERIA SEXTA.

Succeſſus Zeli Filii Dei, Laborumque vitæ, quam duxit in hac cum hominibus conſuetudine; ex quibus quidem dum viveret haud equidem multos per ſe traxit ad Patrem; ſed quorum numero, & multitudini affluenter ſupplevit per labores, ſanctamque Apoſtolorum ſuorum converſationem.

Vide in To. IV. Bibliotheca ejuſdem Titulum: Zelus.

HEBDOMADA TERTIA.

Quomodo imitari debemus vitam illius patientem in terra, & noſmet ad illius normam componere per obedientiam, & patientiam in tribulationibus noſtris.

PRO DOMINICA.

CUm Dei Filius pertulerit quidquid fingi poteſt pœnarum, ſitim, famem, temporum intemperiem, cui ſemet ſubjicere voluit; nos ſuo docet exemplo patienter ſuſtinere labores, & ærumnas vitæ hujus per omnium ſenſuum mortificationem.

Vide in To. III. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum; POENITENTIA.

PRO FERIA SECUNDA.

Charitas ejus fecit, ut ſuſtineret eorum defectus; quos voluit trahere in ſequelam ſui, cujuſmodi fuit rudis Apoſtolorum ſuorum craſſities, ingratitudo eorum, quos ſibi beneficiis devinxerat, contradictio eorum, quibus ſalutaria monita præbebat, quod locum præbet Sermoni de Charitate, quæ ſita eſt primùm in perferendis Proximi defectibus, ſecundò in procurandis quibuſcumque bonis, quæ pro virili poſſumus; quod Apoſtolus duplici verbo complexus eſt. *Charitas patiens eſt, benigna eſt.*

Vide To. I. Bibliotheca ejuſd. Titulo: CHARITAS, ET AMOR PROXIMI.

PRO FERIA TERTIA,

Conſiderandum eſt, quid Dei Filius paſſus fuerit ab Invidentibus ſibi, Scribis, & Phariſæis, injurias, aculeatas irriſiones, calumnias, quibus adniſi ſunt illius exiſtimationi officere, & miraculis ejus nebulam offundere. Ut illum in re hac imitemur ſemper munere noſtro defungi debemus, & hominum ſermones contemnere, eorumque calumnias &c.

Vide in To. I. Bibliotheca ejuſd. Titulum: AMOR INIMICORUM, *nec non* DETRACTIO, *& in IV. Titulum:* RESPECTUS HUMANUS.

PRO FERIA QUARTA.

Meditari contumelias, quas in perſona ſua paſſus eſt. Illum capere, retinere, vincire tamquam inſipientem voluerunt; habitus fuit tamquam dæmoniacus, ad Judices adductus fuit &c. quod ille heroica patientia ſuſtinuit, & quod ipſi poſſumus imitari in omnibus perſecutionibus, & indignitatibus, quas ab hominibus patimur.

Vide To. I. Bibliotheca ejuſd. Titulo; AMOR INIMICORUM, *III. Titulo;* PATIENTIA, *& IV. Titulo:* TRIBULATIONES.

PRO FERIA QUINTA.

Dei Filius pertulit criminationes, falſa teſtimonia contra ſe lata, tunc ſolum modeſte diluens crimina, cum doctrina ſua impetebatur, vel cum ea quæ falſo de ipſo afferebantur, ſcandalum inferebant. Quod locum præbet loquendi de noſtræ exiſtimationis cura, cum falſis nominibus laceſſitur ſecundum illa Scripturæ verba. *Curam habe de bono nomine.*

Vide in To. I. Bibliotheca ejuſd. Titulum: DETRACTIO.

PRO FERIA SEXTA.

Quamvis non omnes imitari poſſint Salvatorem in Morte, atque ſuppliciis Paſſionis ejus, cum hoc proprium ſit Martyrum dumtaxat, debemus tamen omnia ſuſtinere mala, & dolores ſpiritus, & corporis; infirmitates, & funeſtos caſus, qui nobis & a Deo, & ab hominibus incidunt.

Vide in To. IV. Bibliotheca ejuſd. Titulum; TRIBULATIONES.

SEPTIMA ADVENTUS

ADUMBRATIO.

De Temporis uſu.

DEsumptis pro themate his Apoſtoli verbis: *Hora eſt jam nos de ſomno ſurgere: nunc enim propior eſt noſtra ſalus, quam cum credidimus;* Quandoquidem Eccleſiæ mens eſt nos diſponendi ad Salvatoris Adventum, ad quod nihil aptius invenit, quàm dicere, hoc tempus eſſe, quo propior eſt noſtra Redemptio. Bonus temporis uſus in hoc ſitus eſt; primum habita temporis elapſi ratione, quamvis non ſit amplius in noſtra poteſtate, illud redimere, & inde haurire præcepta pro futuro, & factam a nobis jacturam reparare. Secundò ratione temporis præſentis; hoc uti debemus in bonis faciendis operibus, & videndo quid nobis deſit, & quid debeamus acquirere. Tertiò ratione temporis futuri, quod prudenter prævidendum eſt, & diligenter præcavendum ad evitanda pericula æternæ ſalutis. Rom. 13.

HEBDOMADA PRIMA.

Præteritum reparare.

PRO DOMINICA.

SErmo de Judicio, in quo maximus reproborum dolor, & acerrima quæ illis fiet exprobratio, erit, neglexiſſe tempus ſibi ad ſalutem ſuam operandam conceſſum.

Vide in To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: JUDICIUM EXTREMUM.

PRO FERIA SECUNDA.

Sermo erit de temporis natura, quod eſt menſura vitæ noſtræ, noſtræque æternitatis. Ubi oſtendere poſſumus; 1. nihil nobis eſſe debere antiquius tempore; 2. nihil amitti poſſe facilius, & cujus jactura nullum nobis faceſſit negotium. 3. Cum præſertim nulla nobis gravior eſſe debeat jactura, quàm temporis.

Vide in To. IV. Bibliotheca ejuſd. Titulum: TEMPUS.

PRO FERIA TERTIA.

Præteritum per ſinceram pœnitentiam reparandum eſt; quæ primum conſiſtit in vero peccatorum noſtrorum dolore; 2. in ſincera vitæ mutatione. 3. & in perfecta per congruam ſatisfactionem expiatione.

Vide in To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulum: POENITENTIA.

PRO FERIA QUARTA.

Malum, cui noſmet objicimus procraſtinantes converſionem, & pœnitentiam uſque in mortem freti tempore, quod non eſt in poteſtate noſtra, & quod fortaſſe numquam ſumus habituri.

Vide in To. III. Bibliotheca ejuſd, Titulum: POENITENTIÆ PROCRASTINATIO,

PRO FERIA QUINTA.

Fervor in cultu Dei eſt ratio vera brevi reparandi tempus criminum noſtrorum, quod alioquin reparare non poſſumus niſi longo annorum intervallo. In fervore enim tria hæc bona poſſumus invenire, 1. nobis ſternit viam Cœli, atque virtutis. 2. efficit, ut brevi magis progrediamur in via perfectionis, quam ſi pluribus annis vitam communem duceremus. 3. facit ut in Dei famulatu perſeveremus & ſtadium feliciter percurramus uſque ad finem, quæcumque nobis occurrant difficultates in exercitatione pœnitentiæ.

Vide in To. II. Bibliotheca ejuſd. Titulum: FERVOR.

PRO FERIA SEXTA.

Delendum eſt per Pœnitentiæ Sacramentum malum, quod tempore præterito fecimus, neque illius meminiſſe, niſi ut doleamus, & illud expiemus.

Vide in To. I. Bibliotheca ejuſd. Titulum: CONFESSIO.

HEBDOMADA SECUNDA.

Bene uti tempore præſenti.

PRO DOMINICA.

VEra prudentia nos docet bene uti tempore præſenti, quod unum noſtrum dicere poſſumus; non
Apoc. 10. autem in futuro confidere, quo fortaſſe cărituri ſumus. *Et tempus non erit amplius.*

Vide in To. IV. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: TEMPUS.

PRO FERIA SECUNDA.

Cum præſens tempus illud ſit unum, de quo valeamus diſponere, eodem uti debemus in bonorum operum praxi ad redimendum præteritum, atque utiliter ſaluti noſtræ cooperandum ſecundum illud Scripturæ verbum:
2. Joan. 9. *Veniet enim nox, quando nemo poterit operari*, cum ipſi etiam Beati aliquo in ſenſu doleant, & cupiant melius inſumpſiſſe tempus ad augenda ſua merita.

Vide To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulo: OPERA, *&* *IV. Titulo:* TEMPUS.

PRO FERIA TERTIA.

Sermo poteſt inſtitui ſecundum Veteris cujuſdam Auctoris Verba aſſerentis, pleroſque homines triplici modo temporis ſui jacturam facere: primùm nihil agendo; ſecundò faciendo ea, qua mala ſunt; tertiò faciendo aliud quidpiam præter ea, quæ facere tenentur.

Vide in To. IV. Bibliotheca ejuſd. Titulum: TEMPUS.

PRO FERIA QUARTA.

Tempore non poſſumus uti melius, quàm perfungentes Officii ſtatus, ad quem Deus nos evocavit.

Vide in To. IV. Bibliotheca ejuſd. Titulum: VOCATIO.

PRO FERIA QUINTA.

Regere conſcientiam noſtram, & noſmet adducere in hac vita in eum ſtatum, in quo eſſe cuperemus in mortis articulo, cum proximi erimus ad comparendum coram Deo.

Vide in To. I. Bibliotheca ejuſd. Titulum: CONSCIENTIA.

PRO FERIA SEXTA.

Vitam ducere regularem, cujus tempus optime diſtributum ſit pro ſingulis Religionis officiis, pro negotiis, & iis, quæ in proximi gratiam præſtanda ſunt.

Vide in To. IV. Bibliotheca ejuſd. Titulum: REGULARITAS.

PRO TERTIA, ET QUARTA HEBDOMADA.

In anteceſſum tempus futurum prævertere Chriſtiana proviſione.

PRO DOMINICA.

SE ſe committere divinæ Providentiæ pro futuro tempore in iis, quæ ad temporalia pertinent negotia, poſt rationabilem curam, ac tempus implicitum, ut felicem exitum nanciſcantur.

Vide in To. I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: PROVIDENTIA.

PRO FERIA SECUNDA.

Diſponere rebus ſuis in vita, ut poſt mortem nullæ relinquantur hæredibus litium cauſæ; jure teſtamenti omnium contentionum ſemina auferendo.

Vide in To. I. Bibliotheca ejuſd. Titulum: DISCORDIA.

PRO FERIA TERTIA.

Præmunire ſe contra tentationes, & periculoſas occaſiones, quæ iterum nos immergere poſſunt in ea flagitia, ex quibus divina miſericordia fuimus erepti.

Vide in To. III. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: OCCASIONES, *& in IV. Titulum:* TENTATIONES.

PRO FERIA QUARTA.

Sæpe cogitarè de Morte, & iis, quæ mortem conſequuntur, cum nobis perſuaſum ſit, qualitatem Mortis ſeu bonæ, ſeu malæ pendere a vitæ qualitate.

Vide To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulo: MORS.

PRO FERIA QUINTA.

Sæpe meditari, hærere nos inter beatam, & miſeram æternitatem, quin ſciamus, quænam futura ſit poſt vitam ſors noſtra, ſed maximum, & unicum nobis eſſe debere negotium, certam facere æternam felicitatem, quam poſt mortem ſperamus.

Vide To. IV. Bibliotheca ejuſd. Titulo: SALUS.

PRO FERIA SEXTA.

Conſulere rationi, quam Deo reddituri ſumus in Extremo Judicio.

Vide To. II. Bibliotheca ejuſd. Titulo: JUDICIUM EXTREMUM.

PRO DIE NATIVITATIS DOMINI.

Vide To. I. Bibliotheca ejuſd. Titulo: NATIVITAS.

Si qua præterea ſupereſt dies, pro argumento deſumi poteſt felicitas, quam poſt hanc vitam ſperamus, & qua merces futura eſt laborum noſtrorum; Ad quod pertractandum argumentum non deerit rerum ſupellex in To. I. ejuſdem Titulo: BEATITUDO.

OCTAVA ADVENTUS

ADUMBRATIO.

De ſecundo Salvatoris Adventu in Animam Fidelium.

SANCTUS BERNARDUS in ſermone quodam pro Adventu tres diſtinguit Adventus Filii Dei in Terram, quorum primus præterit, alter præſens eſt ſingulis vitæ noſtræ momentis, & tertius, qui futurus eſt in fine ſæculorum, cum tamquam Judex Supremus venturus eſt ſingulos homines judicaturus. Primus fuit noſtræ felicitatis exordium, & accidit in plenitudine temporum. Tertium expectamus, ut noſmet diſponamus ſecundo, qui quotidie fit in nobis, & qui eſſe poterit argumentum Sermonum integri Adventus. Videlicet Dei Filius naſcitur, novamque accipit vitam in anima Juſtorum, efficiens, ut illi ipſi Sanctam, ſupernaturalem, & prorſus divinam ducant vitam per gratiam Sanctificantem, quæ nobis applicat meritum primi Adventus, & nos contra ſeveritatem tertii confirmat. Ad peculiarem hunc Adventum fert animus vos præparare per omnes cujuslibet hebdomadæ Sermones.

HEBDOMADA PRIMA.

PRO DOMINICA.

EX omnibus Argumentis deligi unum poteſt, quod peculiariter attingat diſcrimen inter primum, extremumque Judicium.

Hoc autem hauriri poteſt ex prima Quadrageſima Dominica.

PRO FERIA SECUNDA.

Dei Filius in hoc Adventu Peculiari in corda noſtra præſefert eamdem ſollicitudinem veniendi ad nos, quam præſetulit, cum venit pro univerſis hominibus generatim. Etenim ille prior quærit nos gratiis actualibus; 2. extremam præſefert patientiam in perferendis repulſis, & præſtolando donec illi aperiamus aditum in cordibus noſtris. Hoc non ſolum excitare debet confidentiam noſtram in illius Miſericordia; verum etiam inſpirare debet extremam formidi-

midinem, ne hac eadem abutamur miſericordia, quod illud a nobis arceret.

Vide To. III. Bibliotheca Mor. Evang. Titulo: Miſericordia.

PRO FERIA TERTIA.

De altero hoc Filii Dei in animas noſtras Adventu, id dici poteſt quod Eccleſia dicit de primo, cum venit in
Joan. 3. terram. *Sic Deus dilexit Mundum, ut filium ſuum Unigenitum daret*; quandoquidem comparaturi duplicem hunc Adventum, & Nativitatem, oſtendere poſſumus Dei Filium in utraque parem nobis teſtari charitatem. 1. quia hic amor eſt gratuitus, quin aliquid ſit in nobis, quod ipſum cogere valeat, ut nobis hanc gratiam largiatur. 2. hic amor eſt prælationis; quamvis enim omnibus hanc vitam valeat communicare, per quam ipſe naſcitur in nobis, hanc tamen non communicat longe pluribus, qui eamdem ſemel per Baptiſmum receptam amiſerunt. Tertiò hic amor eſt integerrimus; etenim numquid indiget noſtri? Quomodo de illo poſſumus bene mereri? Hæc ex parte illius mera liberalitas eſt, ex noſtra verò neceſſitas profitendi, nos incomparabili affectos eſſe beneficio. Verum ſæpe, quin nos illi gratias pro tanto munere perſolvamus, in hoc altero adventu cum eodem contemptu, eademque indignitate recipitur, qua receptus fuit a Judæis, ubi voluit naſci inter illos.

Vide in To. I. Bibliotheca ejuſdem Titulum: Amor Dei.

PRO FERIA QUARTA.

Oſtendi poteſt præſtantia novæ hujus vitæ, quam nobis tribuit Salvator ipſe naſcens in anima noſtra, & ad id oſtendere oportet ad quam dignitatem nos extollat gratia, quæ noſtram conſtituit juſtitiam, & ſanctitatem, per fœdus, quo nos cum Divinitate conjungit, per qualitatem Filiorum Dei, per adoptionem, & titulum cohæredum cum Filio Dei.

Vide To. I. Myſteriorum Auctoris Sermonum omnia argumenta.

PRO FERIA QUINTA.

Quibus bonis, & prærogativis noſmet privemus, detrectantes recipere in nobis illum, qui vita eſt animarum noſtrarum, & qui [illegible] in nobis per gratiam novam creat in nobis ſpiritum, & co[illegible]. Sed hunc recipere detrectamus, cum actualem recipimus gratiam, & amittimus juſtificantem.

Vide in To. II. Bibliotheca ejuſdem Titulum: Gratia.

PRO FERIA SEXTA.

Quas Deo grates pro tanto beneficio debeamus.

Vide ibid. Titulum: Gratia.

HEBDOMADA SECUNDA.

Præcipuæ prærogativæ, quas ex ſecunda hac nativitate conſequimur.

PRO DOMINICA.

Hujus gratiæ effuſio nos ſanctificat, non ſolum per ſemet, verum etiam nos ad ſanctitatem impellit, cogens, ut Chriſtianam vitam ducamus, & mereamur Sanctorum nomen cum nomine Chriſtianorum.

Vide To. IV. Bibliotheca Moral. Evang. Titulo: Sanctitas.

PRO FERIA SECUNDA.

Quemadmodum cibus neceſſarius eſt ad vitam naturalem fovendam, ita ad alendam vitam animarum noſtrarum, quam nobis Salvator impertit nobis conformem alimoniam ſuppeditavit, æternas videlicet veritates, divinum Verbum, & proprium Corpus ſuum.

Vide in To. IV. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Verbum Dei, *& in To. II. Bibliotheca Myſt. Theol. Titulum:* Eucariſtia.

PRO FERIA TERTIA.

Cum Fides ſit vitæ ſupernaturalis principium, hæc efficit, ut per Charitatem operemur, ut Sanctus Paulus

Hendry Biblioth. univerſ. To. poſtremus.

ait; atque, ut idem loquitur, *præſtat* Christum *habitare*
per fidem in cordibus noſtris. *Ephes. 3.*

Vide To. II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulo: Fides.

PRO FERIA QUARTA.

Incertitudo, in qua vivimus, utrum alteram hanc nativitatem acceperimus, & utrum Dei Filius vivat in nobis, continere nos debet in jugi metu, & humilitate; ſed etiam moralis certitudo quam habere poſſumus excitare nos debet ad bene vivendum, & magnam adhibendam vigilantiam, ut divinam hanc vitam tueamur.

Vide To. II. Bibliotheca ejuſdem Titulo: Gratia Habitualis, *& IV. Titulo:* Sanctitas.

PRO FERIA QUINTA.

Ad cognoſcendum, utrum moraliter divinam hanc vitam habeamus, & utrum Jesus Christus vivat in nobis: re adhuc integra præſupponendum eſt, vitam, cum non aliud ſit, quàm motus, cujus principium eſt in nobiſmet ipſis, in ſubjecto animato totidem eſſe vitæ genera, quot actionum genera videmus, & quot diverſi motus extrinſecus videntur. Exempli gratia, motus quem videmus in plantis, per quem ſuos caules attollunt, & ramos extendunt, vocatur vita vegetativa; & ab interiori principio procedit, ſine quo nihil producere poſſent. Eadem de cauſa, motus, quos videmus in brutis animantibus, quo feruntur ad quærendum quod ſibi proprium eſt, & fugiendum, quod ſibi officit, præſupponit animam ſenſu præditam, quæ illis nobiliorem, quam arboribus vitam ſuppeditat. Sed homo præter duo hæc vitæ genera tertium habet toto Cœlo perfectius, quoniam cogitat, & ratiocinatur, quod non niſi ex principio mere ſpirituali proficiſci poteſt. Quartum etiam vitæ genus cognoſcere poſſumus, prioribus tribus longe præſtantius; cum videlicet actiones facimus præter naturam, vel quæ naturæ oppoſitæ ſunt, vel ſaltem ſuperiores viribus naturæ; atque tunc moraliter cognoſcere poſſumus, Jesum Christum in nobis habitare per Spiritum ſanctum, cum Sanctam ducimus vitam per praxim virtutum omnium Chriſtianarum; cum excolentes virtutes omnes Chriſtianæ Religionis proprias, & noſmet ſaginantes eadem Salvatoris carne vitam ducimus naturali ſuperiorem, vitam prorſus Cœleſtem, atque divinam.

Vide in To. IV. Bibliotheca ejuſdem Titulum: Sanctitas.

PRO FERIA SEXTA.

In primitiva Eccleſia nullum erat diſcrimen inter Nomen Chriſtiani, & Sancti, quemadmodum in Epiſtolis teſtatur Apoſtolus; vita enim primorum Fidelium Sancta erat, & ſupernaturalis, per quam gratiam Baptiſmi conſervabant, & per quam Jesus Christus in illis vivebat. Sed in præſentiarum omnia immutata ſunt; gerimus quidem nomen Chriſtiani, ſed vita ducitur prorſus pagana. Noſtris obſequimur cupiditatibus; gloriamur adhærere Mundi placitis, legeſque Evangelicas nullo in diſcrimine habemus; quæ ſunt argumenta, ex quibus colligitur Jesum Christum non amplius vivere in pleriſque Fidelium, & hos ut plurimum non vivere amplius vita Jesu Christi.

Vide in To. III. Bibliotheca ejuſdem Titulum: Mundus *& To. II. Titulum:* Consuetudo.

TERTIA HEBDOMADA

Diſpoſitiones adhibendæ in hoc ſecundo Adventu Filii Dei in animas noſtras.

DISPOSITIONES REMOTÆ PRO DOMINICA.

Cum Deus, & Mundus ſibi invicem infinite oppoſiti ſint, primum auferenda eſt hæc oppoſitio per vitæ Sanctitatem, & praxim Chriſtianarum virtutum. Neque enim licet habere Mundi Spiritum, vivere ſecundum mores illius, ejuſque placitis inhærere, quin, ut ita dicam, extrudatur ex animabus noſtris Spiritus Dei, & prohibeatur, ne Dei Filius in corda noſtra ingrediatur.

Vide in To. IV. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum; Sanctitas.

PRO FERIA SECUNDA.

Altera diſpoſitio remota, & neceſſaria huic Adventui Salvatoris in nos eſt pœnitentia; quam ipſam diſpo-

 ſitio-

ſtionem a Judæis requirebat Præcurſor per hæc verba: *Pœnitentiam agite; appropinquavit enim Regnum Cælorum.* *Vide Tom. III. Bibliotheca Mor. Evang. Titulo*: Pœnitentia.

PRO FERIA TERTIA.

Tertia diſpoſitio eſt abdicare veteres habitus, & vitam ducere prorſus aliam a præterita. Hoc exigebat Apoſtolus a primis Fidelibus, cum illos hortabatur, ut exuerent veterem hominem, ac novum induerent, & expurgarent ve-
1. Cor. 5. tus fermentum, *expurgate vetus fermentum &c.* quia Filius Dei poſtulat Spiritum novum, ut cordium noſtrorum adeat poſſeſſionem.
Vide in Tomo II. Bibliotheca ejuſdem Titulum: Habitus.

PRO FERIA QUARTA.

Quarta diſpoſitio eſt, non adhærere ultra bonis terræ. Hæc enim ex Apoſtolo eſt *Idolorum Servitus*. Veri enim
Ad Epheſ. 5. Dei Cultus cum adeo execrabili cultu ſimul eſſe non poteſt.
Vide in Tomo I. Bibliotheca ejuſdem Titulum: Divitiæ.

PRO FERIA QUINTA.

Quinta diſpoſitio eſt abdicare illicitas voluptates, quibus ſe ingurgitant illi, de quibus teſtatur Apoſtolus: *Quo-*
Philipp. 3. *rum Deus venter eſt.*
Vide in Tomo II. Bibliotheca ejuſdem Titulum: Impudicitia.

PRO FERIA SEXTA.

Denique ſexta diſpoſitio eſt nuntium mittere pompis Mundi, inanibus honoribus, ambitioni, quæ ex diametro adverſatur Humilitati Filii Dei.
Vide in Tomo I. Bibliotheca ejuſdem Titulum: Ambitio.

HEBDOMADA QUARTA.

Diſpoſitiones proximæ, ut nos præparemus ad recipiendum Dei Filium venientem in animas noſtras.

PRO DOMINICA.

Oſtendere poſſumus, Fidem in Jesum Christum, quæ in lege veteri erat diſpoſitio ad illum recipiendum in terram venientem, eximiam eſſe quoque in lege Evangelica. Sed hanc eſſe debere practicam, & uberem bonis operibus, ſine quibus fides mortua eſt juxta San-
Jacobi 2. ctum Jacobum Apoſtolum: *Fides ſine operibus mortua eſt.*
Vide in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Fides.

PRO FERIA SECUNDA.

Ardens deſiderium recipiendi, & ſublimis æſtimatio incomparabilis boni, quod recepturi ſumus per ejus adventum in animas noſtras, & diſpoſitio, quæ illum cogere poteſt, ut maturet adventum ſuum; & in hoc imitari debemus Sanctos legis antiquæ, & cum ardenti affectu
Iſaiæ 64. Pſal. 45. cum illis dicere: *Utinam diſrumperes cælos, & ipſe veneres*; & cum Regio Pſalte: *Rorate Cæli deſuper, & nubes pluant Juſtum.*
Vide To. II. Bibliotheca ejuſdem Titulo: Gratia.

PRO FERIA TERTIA.

Oſtendere poſſumus, humilitatem, & annihilationem ſui conjunctam cum plena in Deum confidentia, nos egregie diſponere ad Salvatoris Adventum in nos; juxta Prophe-
Pſal. 33. tæ teſtimonium: *Et humiles ſpiritu ſalvavit.*
Vide To. II. Bibliotheca ejuſdem Titulo: Humilitas.

PRO FERIA QUARTA.

Ubi ſemel ita felices ſumus, ut poſſideamus Jesum Christum per Charitatem, tunc nobis opus eſt ferventis devotionis, & fidelitatis conſtantis, ut illum in animabus noſtris retineamus, certique conſilii amittendi potius omnia, ipſamque vitam, quam patiendi, ut ille recedat a nobis per mortale peccatum, dicentes cum Sancto: *Quis*
ad Rom. 8. *nos ſeparabit a Charitate* Christi.
Vide To. I. Bibliotheca ejuſdem Titulo: Devotio.

PRO FERIA QUINTA.

Ad tutius ſervandam gratiam Adventus Salvatoris in nos, recedendum nobis eſt a ſæculi impedimentis; nam in receſſu, atque ſolitudine facilius a Deo impetrare poſſumus gratias; ibique ille eas libentius nobis communicat. *Ducam eam in Solitudinem, & loquar ad cor ejus.* Oſee 2.
Vide in Tomo IV. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Solitudo.

PRO FERIA SEXTA.

Per crebra, quæ cum Deo habemus colloquia in Oratione, fovemus in animabus noſtris ſanctum ejuſdem amorem; Oratio enim talem habet efficientiam, ut Cœlos penetret. *Oratio humiliantis ſe nubes penetrat.*
Vide To. III. Bibliotheca ejuſdem Titulo: Oratio.

NONA ADVENTUS

ADUMBRATIO.

De Officiis Chriſtifidelis.

HEBDOMADA PRIMA.

De Officiis erga Deum.

PRO DOMINICA.

De Timore Dei qui futurus eſt Judex noſter.
Vide in To. IV. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: Timor Dei.

PRO FERIA SECUNDA.

De Amore Dei, qui Primum eſt, & maxime Eſſentiale omnium Officiorum noſtrorum.
Vide in Tomo I. Bibliotheca ejuſdem Titulum: Amor Dei.

PRO FERIA TERTIA.

De Confidentia in Deo in omnibus neceſſitatibus noſtris.
Vide in Tomo I. Bibliotheca ejuſdem Titulum: Confidentia.

PRO FERIA QUARTA.

De Præſentia Dei.
Vide in Tomo III. Bibliotheca ejuſdem Titulum: Præſentia Dei.

PRO FERIA QUINTA.

De Chriſtiana perfectione; Semper creſcendum eſſe in Virtute, & Sanctitate.
Vide in Tomo IV. Bibliotheca ejuſdem Titulum: Sanctitas.

PRO FERIA SEXTA.

Evitandas eſſe minimas Dei offenſiones, & peccata venialia.
Vide in Tomo III. Bibliotheca ejuſdem Titulum: Peccatum veniale.

HEBDOMADA SECUNDA.

De Officiis erga proximum.

PRO DOMINICA.

De Charitate erga Proximum.
Vide in Tomo I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Amor, et Charitas.

PRO FERIA SECUNDA.

De nemine temere judicandum eſt.

Vide in Tom. II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: JUDICIUM TEMERARIUM.

PRO FERIA TERTIA.

Proximo auxilium ferendum eſt per eleemoſynam, quæ opes ſanctificat.
Vide in Tomo II. Bibliotheca ejuſd. Titulum: ELEEMOSYNA.

PRO FERIA QUARTA.

De bono Exemplo omnibus præbendo.
Vide in To. II. Bibliotheca ejuſd. Titulum: EXEMPLUM.

PRO FERIA QUINTA.

Æs alienum diſſolvendum eſt.

PRO FERIA SEXTA.

De lenitate, & manſuetudine erga omnes.

HEBDOMADA TERTIA

De Officiis Chriſtifidelis conſiderati in vita civili.

PRO DOMINICA.

QUOMODO conciliari poſſunt vitæ civilis officia cum officiis Religionis, in verba illa; *Tu, quis es? Chriſtiani ſumus*, & gradum aliquem obtinemus in civitate.
Vide in To. III. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: OFFICIA STATUS.

PRO FERIA SECUNDA.

De cura, quæ nobis eſt noſtræ exiſtimationis gerenda.

PRO FERIA TERTIA.

De ſinceritate, & bona fide.
Vide in To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulum: MENDACIUM.

PRO FERIA QUARTA.

Ingenium indolemque noſtram vincendam eſſe, ut vitam ſociabilem, atque Chriſtianam ducamus.
Vide in To. II. Bibliotheca ejuſd. Titulum: INDOLES, NATURA, TEMPERAMENTUM.

PRO FERIA QUINTA.

Ut ſociabilem vitam ducamus, vincendi ſunt affectus noſtri, & ille præſertim, qui dominatur in nobis.
Vide in Tomo I. Bibliotheca ejuſd. Titulum: AFFECTUS.

PRO FERIA SEXTA.

De officiis Inferiorum erga Superiores.
Vide in To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulum: OFFICIA STATUS.

HEBDOMADA QUARTA

De officiis Hominis Chriſtiani conſiderati tamquam privati, & domi ſuæ.

PRO DOMINICA.

QUILIBET Fidelis vitam frugi, ac regularem vivere debet.
Vide in To. IV. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: REGULARITAS.

PRO FERIA SECUNDA.

Quomodo in matrimonio Chriſtiana vita ducenda ſit.
Vide in To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulum: MATRIMONIUM.

PRO FERIA TERTIA.

De Parentum Officiis erga Filios.
Vide in To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum, EDUCATIO.

PRO FERIA QUARTA.

De Officiis Filiorum erga Parentes.
Vide in To. II. Bibliotheca ejuſd. Titulum: FILII.

PRO FERIA QUINTA.

De Cura, quam Domini gerere debent famulorum ſuorum.
Vide in To. I. Bibliotheca ejuſd. Titulum: DOMINI, ET FAMULI.

PRO DIE NATIVITATIS JESU CHRISTI.

Eligi poteſt argumentum, quod aptius videbitur ex illis, quæ in To. I. Bibliotheca ejuſd. allata ſunt.

DECIMA ADVENTUS

ADUMBRATIO.

De Pœnitentia.

Quamvis elapſi ſæculi Concionatores paſſim pro Adventus ſui Argumento uſurpaverint Pœnitentiam, quod metanæam prædicare dicebatur; tamen Argumentum hoc ita poteſt pertractari, ut hoc etiam ſæculo noſtro faſtidium minime pariat.

PRIMA HEBDOMADA.

Quid ſit Pœnitentia, & in quo ſita ſit.

PRO DOMINICA.

DE Judicio illis, qui peccatorum ſuorum dignam fecerint in vita pœnitentiam nihil timendum eſſe illo die.
Vide To. II. Bibliotheca Concionatoria Titulo: JUDICIUM.

PRO FERIA SECUNDA.

Pœnitentia virtus eſt per quam peccator deteſtatur peccata ſua, quatenus ſunt offenſio Dei; & firmum, atque efficax init Conſilium expiandi illa, & in poſterum ab illis abſtinendi. Hæc melior eſt Definitio, quam Theologi tradant, ex qua liquet, Primùm non ſatis eſſe, ſincerum habere dolorem, & acri percitum eſſe peccatorum ſuorum pœnitentia, niſi accedat congrua ſatisfactio divinæ Juſtitiæ facta. Secundò neque ſatis eſt, ut volunt Hæretici peccatum per veram, ſinceramque vitæ, morumque converſionem relinquere; niſi peccata expientur pœnis ultro ſuſceptis, mortificationibus, oratione, jejunio, aliiſque operibus bonis interioribus, exterioribuſque; ad reparandam illatam divinæ Majeſtati contumeliam.
Vide in To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulum: POENITENTIA.

PRO FERIA TERTIA.

Illuſiones pœnitentiæ. Nihil æque familiare in mundo eſt, quàm decipi, ubi agitur de Pœnitentia. Quamobrem, ex Tertulliani Sententia, nihil propius ad examen revocat Deus, quam nummos, quorum pretio Cœlum comparamus. Præcipuæ vero in hoc argumento illuſiones hæ tres ſunt. Prima eſt Credentium ſufficere abſtinere a peccatis, quin expiare ſatagant perpetrata, quæ eſt Hæreticorum ſententia. Altera eorum eſt, qui levem adeo pœnitentiam agunt, ut alia indigeant pœnitentia ad priores defectus reparandos. Tertia eorum eſt, qui nimis de divina præſumentes miſericordia, expectant, inquiunt gratiam efficacem ad vitæ mutationem, cum Deus illis ad id præbeat tantum ſufficientem.
Vide in To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulum. POENITENTIA.

PRO FERIA QUARTA.

Fallax eſt pœnitentia, niſi fiat mutatio mentis, cordis, & morum. Primò mentis; contemnendo ex omnia quæ in ſtatu peccati nobis erant in pretio; & plurimi faciendo, quæ contempſeramus. Secundò cordis; abhorrendo ab iis, quæ amaveramus, & amando, quæ oderamus. Tertiò morum; fugiendo ea, quæ antea facere conſueveramus; & faciendo ea, quæ fugiebamus.
Vide memoratum Bibliotheca Tomum, & Titulum.

PRO

ſtionem a Judæis requirebat Præcurſor per hæc verba: *Pœnitentiam agite; appropinquavit enim Regnum Cœlorum.*
Vide Tom. III. Bibliotheca Mor. Evang. Titulo: Pœnitentia.

PRO FERIA TERTIA.

Tertia diſpoſitio eſt abdicare veteres habitus, & vitam ducere prorſus aliam a præterita. Hoc exigebat Apoſtolus a primis Fidelibus, cum illos hortabatur, ut exuerent veterem hominem, ac novum induerent, & expurgarent vetus fermentum, *expurgate vetus fermentum &c.* quia Filius Dei poſtulat Spiritum novum, ut cordium noſtrorum adeat poſſeſſionem. 1. Cor. 5.
Vide in Tomo II. Bibliotheca ejuſdem Titulum: Habitus.

PRO FERIA QUARTA.

Quarta diſpoſitio eſt, non adhærere ultra bonis terræ. Hæc enim ex Apoſtolo eſt *Idolorum Servitus*. Veri enim Dei Cultus cum adeo execrabili cultu ſimul eſſe non poteſt. Ad Epheſ. 5.
Vide in Tomo I. Bibliotheca ejuſdem Titulum: Divitiæ.

PRO FERIA QUINTA.

Quinta diſpoſitio eſt abdicare illicitas voluptates, quibus ſe ingurgitant illi, de quibus teſtatur Apoſtolus: *Quorum Deus venter eſt.* Philipp. 3.
Vide in Tomo II. Bibliotheca ejuſdem Titulum: Impudicitia.

PRO FERIA SEXTA.

Denique ſexta diſpoſitio eſt nuntium mittere pompis Mundi, inanibus honoribus, ambitioni, quæ ex diametro adverſatur Humilitati Filii Dei.
Vide in Tomo I. Bibliotheca ejuſdem Titulum: Ambitio.

HEBDOMADA QUARTA.

Diſpoſitiones proximæ, ut nos præparemus ad recipiendum Dei Filium venientem in animas noſtras.

PRO DOMINICA.

Oſtendere poſſumus, Fidem in Jesum Christum, quæ in lege veteri erat diſpoſitio ad illum recipiendum in terram venientem, eximiam eſſe quoque in lege Evangelica. Sed hanc eſſe debere practicam, & uberem bonis operibus, ſine quibus fides mortua eſt juxta Sanctum Jacobum Apoſtolum: *Fides ſine operibus mortua eſt.* Jacobi 2.
Vide in Tomo II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Fides.

PRO FERIA SECUNDA.

Ardens deſiderium recipiendi, & ſublimis æſtimatio incomparabilis boni, quod recepturi ſumus per ejus adventum in animas noſtras, & diſpoſitio, quæ illum cogere poteſt, ut maturet adventum ſuum; & in hoc imitari debemus Sanctos legis antiquæ, & cum ardenti affectu cum illis dicere: *Utinam diſrumperes cœlos, & ipſe venires;* & cum Regio Pſalte: *Rorate Cœli deſuper, & nubes pluant Juſtum.* Iſaiæ 64. Pſal. 45.
Vide To. II. Bibliotheca ejuſdem Titulo: Gratia.

PRO FERIA TERTIA.

Oſtendere poſſumus, humilitatem, & annihilationem ſui conjunctam cum plena in Deum confidentia, nos egregie diſponere ad Salvatoris Adventum in nos; juxta Prophetæ teſtimonium: *Et humiles ſpiritu ſalvavit.* Pſal. 33.
Vide To. II. Bibliotheca ejuſdem Titulo: Humilitas.

PRO FERIA QUARTA.

Ubi ſemel ita felices ſumus, ut poſſideamus Jesum Christum per Charitatem, tunc nobis opus eſt ferventis devotionis, & fidelitatis conſtantis, ut illum in animabus noſtris retineamus, certique conſilii amittendi potius omnia, ipſamque vitam, quàm patiendi, ut ille recedat a nobis per mortale peccatum, dicentes cum Sancto: *Quis nos ſeparabit a Charitate* Christi. ad Rom. 8.
Vide To. I. Bibliotheca ejuſdem Titulo: Devotio.

PRO FERIA QUINTA.

Ad tutius ſervandam gratiam Adventus Salvatoris in nos, recedendum nobis eſt a ſæculi impedimentis; nam in receſſu, atque ſolitudine facilius a Deo impetrare poſſumus gratias; ibique ille eas libentius nobis communicat. *Ducam eam in Solitudinem, & loquar ad cor ejus.* Oſee 2.
Vide in Tomo IV. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Solitudo.

PRO FERIA SEXTA.

Per crebra, quæ cum Deo habemus colloquia in Oratione, fovemus in animabus noſtris ſanctum ejuſdem amorem; Oratio enim talem habet efficientiam, ut Cœlos penetret. *Oratio humiliantis ſe nubes penetrat.*
Vide To. III. Bibliotheca ejuſdem Titulo: Oratio.

NONA ADVENTUS ADUMBRATIO.

De Officiis Chriſtifidelis.

HEBDOMADA PRIMA.

De Officiis erga Deum.

PRO DOMINICA.

De Timore Dei qui futurus eſt Judex noſter.
Vide in To. IV. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: Timor Dei.

PRO FERIA SECUNDA.

De Amore Dei, qui Primum eſt, & maxime Eſſentiale omnium Officiorum noſtrorum.
Vide in Tomo I. Bibliotheca ejuſdem Titulum: Amor Dei.

PRO FERIA TERTIA.

De Confidentia in Deo in omnibus neceſſitatibus noſtris.
Vide in Tomo I. Bibliotheca ejuſdem Titulum: Confidentia.

PRO FERIA QUARTA.

De Præſentia Dei.
Vide in Tomo III. Bibliotheca ejuſdem Titulum: Præſentia Dei.

PRO FERIA QUINTA.

De Chriſtiana perfectione; Semper creſcendum eſſe in Virtute, & Sanctitate.
Vide in Tomo IV. Bibliotheca ejuſdem Titulum: Sanctitas.

PRO FERIA SEXTA.

Evitandas eſſe minimas Dei offenſiones, & peccata venialia.
Vide in Tomo III. Bibliotheca ejuſdem Titulum: Peccatum veniale.

HEBDOMADA SECUNDA.

De Officiis erga proximum.

PRO DOMINICA.

De Charitate erga Proximum.
Vide in Tomo I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: Amor, et Charitas.

PRO FERIA SECUNDA.

De nemine temere judicandum eſt.

Vi-

Vide in Tom. II. Bibliothecæ Moral. Evangel. Titulum: JUDICIUM TEMERARIUM.

PRO FERIA TERTIA.

Proximo auxilium ferendum eſt per eleemoſynam, quæ opes ſanctificat.
Vide in Tomo II. Bibliothecæ ejuſd. Titulum: ELEEMOSYNA.

PRO FERIA QUARTA.

De bono Exemplo omnibus præbendo.
Vide in To. II. Bibliothecæ ejuſd. Titulum: EXEMPLUM.

PRO FERIA QUINTA.

Æs alienum diſſolvendum eſt.

PRO FERIA SEXTA.

De lenitate, & manſuetudine erga omnes.

HEBDOMADA TERTIA

De Officiis Chriſtifidelis conſiderati in vita civili.

PRO DOMINICA.

QUOMODO conciliari poſſunt vitæ civilis officia cum officiis Religionis, in verba illa: *Tu, quis es?* Chriſtiani ſumus, & gradum aliquem obtinemus in civitate.
Vide in To. III. Bibliothecæ Moral, Evangel, Titulum: OFFICIA STATUS.

PRO FERIA SECUNDA.

De cura, quæ nobis eſt noſtræ exiſtimationis gerenda.

PRO FERIA TERTIA.

De ſinceritate, & bona fide
Vide in To. III. Bibliothecæ ejuſd. Titulum: MENDACIUM.

PRO FERIA QUARTA.

Ingenium indolemque noſtram vincendam eſſe, ut vitam ſociabilem, atque Chriſtianam ducamus.
Vide in To. II. Bibliotheca ejuſd. Titulum: INDOLES, NATURA, TEMPERAMENTUM.

PRO FERIA QUINTA.

Ut ſociabilem vitam ducamus, vincendi ſunt affectus noſtri, & ille præſertim, qui dominatur in nobis.
Vide in Tomo I. Bibliothecæ ejuſd. Titulum: AFFECTUS.

PRO FERIA SEXTA.

De officiis Inferiorum erga Superiores.
Vide in To. III. Bibliothecæ ejuſd. Titulum: OFFICIA STATUS.

HEBDOMADA QUARTA

De officiis Hominis Chriſtiani conſiderati tamquam privati, & domi ſuæ.

PRO DOMINICA.

QUILIBET Fidelis vitam ſugi, ac regularem vivere debet.
Vide in To. IV. Bibliothecæ Moral. Evangel. Titulum: REGULARITAS.

PRO FERIA SECUNDA.

Quomodo in Matrimonio Chriſtiana vita ducenda ſit.
Vide in To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulum: MATRIMONIUM.

PRO FERIA TERTIA.

De Parentum Officiis erga Filios.
Vide in To. II. Bibliothecæ Mor. Evang. Titulum, EDUCATIO.

PRO FERIA QUARTA.

De Officiis Filiorum erga Parentes.
Vide in To. II. Bibliothecæ ejuſd. Titulum: FILII.

PRO FERIA QUINTA.

De Cura, quam Domini gerere debent famulorum ſuorum.
Vide in To. I. Bibliothecæ ejuſd. Titulum: DOMINI, ET FAMULI.

PRO DIE NATIVITATIS JESU CHRISTI.

Eligi poteſt argumentum, quod aptius videbitur ex illis, quæ in To. I. Bibliothecæ ejuſd. allata ſunt.

DECIMA ADVENTUS
ADUMBRATIO.

De Pœnitentia.

Quamvis elapſi ſæculi Concionatores paſſim pro Adventus ſui Argumento uſurpaverint Pœnitentiam, quod metanœam prædicare dicebatur; tamen Argumentum hoc ita poteſt pertractari, ut hoc etiam ſæculo noſtro faſtidium minime pariat.

PRIMA HEBDOMADA.

Quid ſit Pœnitentia, & in quo ſita ſit.

PRO DOMINICA.

DE Judicio illis, qui peccatorum ſuorum dignam fecerint in vita pœnitentiam nihil timendum eſſe illo die.
Vide To. II. Bibliothecæ Concionatoriæ Titulo: JUDICIUM.

PRO FERIA SECUNDA.

Pœnitentia virtus eſt per quam peccator deteſtatur peccata ſua, quatenus ſunt offenſio Dei; & firmum, atque efficax init Conſilium expiandi illa, & in poſterum ab illis abſtinendi. Hæc melior eſt Definitio, quam Theologi tradant, ex qua liquet, Primùm non ſatis eſſe, ſincerum habere dolorem, & acri percitum eſſe peccatorum ſuorum pœnitentia, niſi accedat congrua ſatisfactio divinæ Juſtitiæ facta. Secundò neque ſatis eſt, ut volunt Hæretici peccatum per veram, ſinceramque vitæ, morumque converſionem relinquere; niſi peccata expientur pœnis ultro ſuſceptis, mortificationibus, oratione, jejunio, aliiſque operibus bonis interioribus, exterioribuſque; ad reparandam illatam divinæ Majeſtati contumeliam.
Vide in To. III. Bibliothecæ ejuſd. Titulum: PŒNITENTIA.

PRO FERIA TERTIA.

Illuſiones pœnitentiæ. Nihil æque familiare in mundo eſt, quàm decipi, ubi agitur de Pœnitentia. Quamobrem, ex Tertulliani Sententia, nihil propius ad examen revocat Deus, quam nummos, quorum pretio Cœlum comparamus. Præcipuæ vero in hoc argumento illuſiones hæ ſere ſunt. Prima eſt Credentium ſufficere abſtinere a peccatis, quin expiare ſatagant perpetrata; quæ eſt Hæreticorum ſententia. Altera eorum eſt, qui levem adeo pœnitentiam agunt, ut alia indigeant pœnitentia ad priores defectus reparandos. Tertia eorum eſt, qui nimis de divina præſumentes miſericordia, expectant, inquiunt, gratiam efficacem ad vitæ mutationem, cum Deus illis ad id præbeat tantum ſufficientem.
Vide in To. III. Bibliothecæ ejuſd. Titulum. PŒNITENTIA.

PRO FERIA QUARTA.

Fallax eſt pœnitentia, niſi fiat mutatio mentis, cordis, & morum. Primò mentis; contemnendo ea omnia quæ in ſtatu peccati nobis erant in pretio; & plurimi faciendo, quæ contemnebamus. Secundò cordis; abhorrendo ab iis, quæ amavꝛramus, & amando, quæ oderamus. Tertiò morum; fugiendo ea, quæ antea facere conſueveramus; & faciendo ea, quæ fugiebamus.
Vide memoratum Bibliothecæ Tomum, & Titulum.

PRO

PRO FERIA QUINTA.

Veræ pœnitentiæ argumenta. Quamvis nobis deſint certa converſionis noſtræ argumenta; poſſumus tamen moralem aliquam habere certitudinem. Quorum tria in medicum profero, quæ triplicem ſermonis partem efficere poſſunt. Primò ſi vitæ rationem immutaverimus, & ſi primum flagitiis abditi, mox contrarias virtutes exerceamus. Secundò ſi vigili attentione nobiſmet caveamus ne ulterius incidamus in ea crimina, in quæ adeo libere ferebamur. Tertiò ſi ſtrenue reſiſtamus tentationibus, & fugiamus occaſiones, pravaſque ſocietates, & humanos reſpectus conculcemus.

Vide ſuperius allatum Bibliothecæ locum.

PRO FERIA SEXTA.

Verum nos in virtutis via conſtituendi medium, & conſulendi noſtræ mobilitati, eſt amplecti, ſin minus Religionis ſtatum, ſaltem eum vitæ ſtatum, in quo vitam ducere valeamus regulariter inſtitutam, ædificantem, & prorſus oppoſitam illi, quam antea duximus.

Vide To. IV. Bibliothecæ Mor. Evang. Titulo: REGULARITAS.

HEBDOMADA SECUNDA

Neceſſitas agendi pœnitentiam, & media illam recte agendi.

PRO DOMINICA.

Luc. 13. INEVITABILIS eſt pœnitentiam agendi neceſſitas: *Niſi pœnitentiam egeritis, omnes ſimiliter peribitis.* Neceſſitas hæc hauritur ex tribus principiis, de quibus inter Theologos conſtat. Primum eſt in quolibet mortali peccato duo inveniri, culpam, & pœnam. Culpa proprie eſt injuria facta Deo; pœna verò eſt obligatio ſatisfaciendi peccato. Principium alterum eſt, poſſe Deum dimittere culpam, quin pœnam remittat. Tertium denique eſt Deum nunquam ex integro, & abſolute peccatum dimittere, niſi ſuæ juſtitiæ fiat ſatis.

Vide To. III. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulo: POENITENTIA.

PRO FERIA SECUNDA.

Oſtendere poſſumus neminem non poſſe agere pœnitentiam.

Nobiles, & divites illam agere poſſunt redimentes peccata ſua operibus miſericordiæ; pauperes patienter ferendo pœnas, & labores ſtatui ſuo inhærentes; & peccatores ipſi maxime conclamati agere poſſunt pœnitentiam; habent enim ad id gratiam ſufficientem, & Deus ſemper paratus eſt, ut illis miſereatur ad ſe revertentibus, quemadmodum teſtatur Evangelium: *Non veni vocare juſtos,* Matth. 9. *ſed peccatores.*

Vide locos ſuperius allatos.

PRO FERIA TERTIA.

Pœnitentiam agendi tanta non eſt difficultas, quanta exiſtimatur. Temperamentum, infirmitas paupertas; excuſationes ſunt vanæ, & inutiles. Ægra ureris valetudine: fac eleemoſynam. Pauper es, & ſtipem erogare non vales; patienter ſuſtine paupertatem. Infirmus es: infirmitas ipſa valida eſt pœnitentia, ſi illam offers Deo ſimul cum Cruce Salvatoris. Deo ſufficit quidquid illi poſſumus offerre, & nihil a nobis ultra vires expetit.

Vide locos eoſdem.

PRO FERIA QUARTA.

Oſtendere poſſumus rem periculi plenam eſſe de divina miſericordia præſumere, ubi agitur de pœnitentia, & nobiſmet polliceri futurum, ut nobis reſipiſcendis præſto ſit; & omnia a noſtra voluntate pendere: etenim inanis hæc confidentia ex parte noſtra magnum eſt præjudicium, nobis gratiam hanc negatum iri propter noſtram præſumptionem.

Vide locos ſuperius memoratos.

PRO FERIA QUINTA.

Loqui poſſumus de finali impœnitentia, & oſtendere triplicis eſſe generis. Primò alia eſt impœnitentia deſperationis, quæ proficiſcitur inde, quia Dei Juſtitiam inexorabilem eſſe arbitramur; & peccata noſtra tanta eſſe, ut venia ſperari non poſſit: *Major eſt iniquitas mea, quàm ut*
Geneſ. 4. *veniam merear.* Alia eſt impœnitentia præſumptionis, quæ inde oritur, quia ſuperbus peccator ratus, fore ut Deus tempore ſuo gratiam tribuat efficacem ſeſe convertendi, ita confidit, ut in fallaci hac pereat confidentia. Tertia eſt impœnitentia incuriæ, & negligentiæ inde profecta, quod peccator cunctatur, & in craſtinum diem differt pœnitentiam, deterritus ab ingreſſu viæ adeo aſperæ, & arduæ qualis eſt pœnitentia.

PRO FERIA SEXTA.

Sermo fieri poteſt de reſiſtentia gratiæ, ac oſtendi, quamvis inobedientia afflatibus Dei nos ad pœnitentiam vocantis non ſit peculiaris noxa; illos tamen talem habere nexum cum ordine, quem ad nos ſalvandos conſtituit Deus, ut nonnulli, & illi præſertim, quibus ad pœnitentiam agendam impellimur, ſi a nobis negligantur, conjunctum habeant noſtræ ſalutis periculum.

Vide To. II. Bibliothecæ Mor. Evang. Titulo, GRATIA ACTUALIS.

HEBDOMADA TERTIA

De Pœnitentiæ Procraſtinatione.

PRO DOMINICA.

INTER præcipuas pœnitentiæ qualitates recenſetur ejuſdem celeritas; quippe illam in dies differre idem eſt, ac ſubire periculum eamdem minime agendi; & ubi agatur poſtquam tandiu dilata fuit, & uſque ad mortem, fere ſemper inutilis ſit pœnitentia.

Vide To. I. Bibliothecæ Mor. Evang. Titulo; CONVERSIO, *ac III. Titulo:* POENITENTIÆ PROCRASTINATIO.

PRO FERIA SECUNDA.

Pœnitentia eſſe debet ſincera, & proficiſci ex corde. Eſſe debet rationabilis, ac voluntaria videlicet alacriter facienda eſt, & non ſolum eſſe debet interior, ſed etiam extrinſecus ſeſe prodere debet in operibus, quæ ſunt ejuſdem effectus.

Vide To. III. Bibliothecæ ejuſd. Titulo: POENITENTIA.

PRO FERIA TERTIA.

Pœnitentia eſſe debet ſuprema; videlicet facta tanto cum deſiderio placendi Deo, expiando ſcelera noſtra, quantum eidem diſplicuimus illa perpetrantes. Alacriter, & animo magno, & cum omni cordis noſtri latitudine eſt ſuſcipienda.

Vide To. I. Bibliothecæ ejuſd. Titulo: CONVERSIO.

PRO FERIA QUARTA.

Pœnitentia continens, ac jugis eſſe debet, & in omne vitæ ſpatium produci. Non eo quod velit Eccleſia peccatorem damnare, ita ut illum jubeat cilicium geſtare, vel in arcto pane, & aqua brevi ſervare toto vitæ ſuæ ſpatio jejunium. Humana infirmitas par non eſt huic ſeveritati perferendæ; ſed mens illius eſt, ut peccator ſervet habitualem in reliquum vitæ ſpatium recordationem criminum ſuorum, ac in omni vitæ ſuæ ratione præſeferat ſanctum ſuimet ipſius odium, ſummumque pietatis fervorem pœnitentiam agendo pro viribus flagitiorum ſuorum. Hinc Sanctus Paulus ſummo dolore contritus eo quod Eccleſiam Dei perſecutus fuiſſet, dicere conſueverat: *triſtitia mihi magna eſt, & continuus dolor cordi meo: optabam* Ad Rom. 9.
enim eſſe anathema a CHRISTO *pro fratribus meis.*

Vide To. I. Bibliothecæ ejuſd. Titulo: CONVERSIO.

PRO FERIA QUINTA.

Pœnitentia debet eſſe ſevera, & par magnitudini peccatorum. Quare? Quia cum nimia mollities peccatorem a Deo procul amoverit, opus eſt, ut ad Deum iterum accedat per ſeveritatem. Severa igitur, & diligens eſſe debet, alioquin enim ignaviæ noſtræ ſupplebit Deus ſive in hac, ſive in altera vita, ſi hac in re nobiſmet pepercerimus.

Vide To. III. Bibliothecæ ejuſd. Titulo: POENITENTIA.

PRO FERIA SEXTA.

Quemadmodum peccator in converſione, & pœnitentia ſua ſatagere debet, ut convertat iram Dei ipſius juſtiſſime irritati contra ſe, ſicut Sacer loquitur textus:
convertimini ad me, & ego convertar ad vos; ad hoc ut vera Zachar. 1.
fiat converſio, & vera pœnitentia, opus eſt, ut peccator id imitetur, quod Deus ipſe facit, ut convertat illum, atque in integram juſtificationem reſtituat. Igitur in prio-

priori parte oſtendere poſſumus, quid ex parte ſua Deus operetur ad peccatorem in gratiam reſtituendum, & in altera, quid viciſſim ex parte ſua peccator agere debeat.

Quid operatur Deus? Primùm ſæpe præſtolatur annos integros cum invicta patientia peccatorem. Secundò illum urget, ac ſollicitat, atque etiam perſequitur. Tertiò noſtris utitur miſeriis, atque calamitatibus, & occaſionibus tædii, mœroriſque, quas peccator in mundo nanciſcitur, illum ad ſervitutem ſuam revocaturus.

Quid peccatori faciendum eſt ut reſpondeat bonitati Dei ipſum prævenienti? Primùm eſt nequaquam fatigare patientiam Domini adeo proni ad miſerendum, æternis procraſtinationibus; ſed illi reſpondere celeri, ſinceroque
Pſalm. 94. reditu. *Hodie ſi vocem ejus audieritis: nolite obdurare corda veſtra.* Secundò debet ad Deum reverti ex toto cor-
Joel. 2. de: *convertimini ad me in toto corde veſtro.* Tertiò debet ſtrenue omnes obices infringere, qui ſuum ad Deum reditum prohibent, & generoſe abdicare quidquid vetat, ne illi deſerviat.

Vide To. I. Bibliotheca Mor. Evang. Titulo: CONVERSIO.

HEBDOMADA QUARTA.

Fructus Pœnitentiæ.

PRO DOMINICA.

SI Pœnitentia generatim loquendo eſſe debet rudis, & ſevera; viciſſim fructus ejus ſuaves eſſe debent, ac jucundi.

Vide To. III. Bibliotheca Moral. Evang. Titulo; POENITENTIA.

PRO FERIA SECUNDA.

Oſtendere poſſumus pœnitentiam peccatoris eſſe jucundam, & glorioſam primùm Deo, deinde Eccleſiæ; tertiò denique peccatori.

Primùm Deo; primò, quia videt peccatorem, qui ſuus erat inimicus ſubditum ſibi, & ſub pedibus humiliatum. Secundò, quia videt eumdem illatam majeſtati ſuæ injuriam reparantem. Tertiò, quia Deus, *cujus natura bonitas, & opus miſericordia*, geſtit, illam effundere poſſe in peccatorem pœnitentem.

Jucundam Eccleſiæ. Primùm quia zelotypa gloriæ ſalvatoris ſui videt injuriam ab auctore illius reparari. Secundò, quia oblectata ſalute filiorum ſuorum, complacet ſibimet videns prodigum hunc filium reſipiſcentem, ſibique obedientiam præſtantem. Tertiò, quia abrogata veterum Canonum ſeveritate de pœnitentia per miſerationem infirmitatis filiorum ſuorum, videt peccatorem per ſe ultro ingredientem in hanc viam auſteram, atque difficilem.

Tandem pœnitentia jucunda eſt, & glorioſa ipſi peccatori: Primò, quia ſtrenue perfregit obices omnes, qui ſaluti ejus adverſabantur. Secundò, quia nanciſcitur ſe medio ſumptu in Dei ſui gratiam reſtitutum. Tertiò, quia hæc eadem gratia replet cor illius ſancta unctione; quæ illum replet gaudio, & innenarrabili voluptate; quæ illi ſpem facit, ſe aliquando ad Cœli gloriam eſſe perventurum.

Vide To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulo: POENITENTIA.

PRO FERIA TERTIA.

Sermo poteſt inſtitui de bonis, & fructibus, quos pœnitentia procurat peccatori in particulari, quorum primus eſt ab eadem ſæpe altius in gloria elevari, quàm ſi ſemper Innocuam vitam duxiſſet propter ſervorem, quem illi inſpirat. Pœnitentia alia etiam peccatori bona procurat, illius delet crimina quantumvis nequiſſima, in anima ejus reſtituit Spiritus Sancti dona, quæ priſtinum illi reddunt decorem; per eamdem merita, ex quibus exciderat peccator, reparantur, illa perfecte ſarcit amicitiam cum Deo, & ex peccatore Sanctum facit.

Vide ſuperius memoratum Bibliotheca Tomum, ac Titulum.

PRO FERIA QUARTA.

Oſtendi poteſt pax, & requies conſcientiæ, qua gaudet peccator, & verba fieri poſſunt de ſpe, quam illi facit in Dei miſericordia.

Vide Tom. IX. Bibliotheca ejuſd. Titulo: MISERICORDIA, ET *I. Titulo:* CONFIDENTIA.

PRO FERIA QUINTA.

Sermo inſtitui poteſt de Pœnitentia quatenus Sacramentum eſt, ac probari hanc Legem eſſe, cui omnes peccatores ſeſe tenentur ſubjicere, Legem divinam, inſtitutam ab ipſo Dei Filio, Legem juſtam, atque ſapientem. Secundò Legem eſſe, cui ſemet ſubjicere omnium intereſt peccatorum: Legem benignam æque ac ſeveram, & cujus rigor tanta cum ſuavitate, & miſericordia conjunctus eſt.

Pro ſermonis argumento illud etiam deſumi poteſt, tria ad beatam Confeſſionem requiri. Opus eſſe Primò, ut ad conſcientiæ noſtræ tribunal noſmet ſontes confiteamur, & humiliter accuſemus ad evitandam damnationem, alioquin inevitabilem Judicis Supremi. Secundò concipiendum eſſe acrem criminum noſtrorum dolorem, ſi veniam conſequi cupimus. Tertiò opus eſſe, ut in noſmet animadvertamus per juſtam ſatisfactionem, congruam ſceleribus noſtris, ad evitandam ſeveram Dei punitionem a Deo aliquando exercendam.

Vide To. I. Bibliotheca Mor. Evang. Titulo: CONFESSIO.

PRO FERIA SEXTA.

Oſtendi poteſt quantum ſit malum celare, vel diſſimulare peccata in confeſſione, & in priori quidem parte probare ſilentium hoc in effectibus ſuis eſſe funeſtiſſimum, in altera verò in cauſis ſuis nullam habere rationabilem cauſam.

Vide Tomum, Titulumque eumdem.

Pro hac Feria Sexta aliud etiam aſſumi poteſt argumentum, videlicet, quo in periculo verſetur Salvus peccatoris relabentis in crimen, poſtquam cum Deo redierit in gratiam. Primò ex parte peccatoris relapſi; Secundò ex parte Dei, cujus delaſſatur patientia, & qui tandem deſerit peccatorem. Ex parte peccatoris pœnitentia fit impoſſibilis. Primò, quia poſt frequentes lapſus non afficitur ultra, & nihil illum poteſt amplius convertere. Secundò, quia gratiæ validiores, atque urgentiores carent virtute, & effectu, quem antea parere potuiſſent. Tertio propter habitum quod in ſcelere contrahit peccator poſt lapſus iteratos. Ex parte verò Dei, Primò, quia Cœli gratiæ ſemper decreſcunt in virtute, ac numero, & ſemper in lapſus ſingulos infirmiores evadunt. Secundò, quia poſtquam peccator Deum toties contempſit, ipſe quoque viciſſim contemnitur a Deo, & derelinquitur dæmoni, quem prætulit Domino. Tertiò, quia peccator cum evaſerit in proditorem, ingratum, & perfidum, Deus tandem exuit ſenſus omnes benevolentiæ, & miſerationis, quos adhuc erga reliquos fovet peccatores.

Vide in To. IV. Bibliotheca ejuſd. Titulum: RECIDIVA.

XI. ADVENTUS

ADUMBRATIO.

Quin laboremus quæſituri Argumentum regulare, & affabre in dies ſingulos diſpoſitum, in ſingulis Adventus Evangeliis invenire poſſumus quinque, vel ſex Sermonum argumenta, quæ completum Adventum conficient.

PRIMA HEBDOMADA.

PRO DOMINICA.

DE Judicio. Signa, quæ illud præcedent; apparatus illius, Judicis Majeſtas, & terror malorum.

Vide To. II. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulo: JUDICIUM EXTREMUM.

PRO FERIA SECUNDA.

Examen, & diligens perquiſitio criminum quantumvis abditorum, eorumque manifeſtatio coram univerſo terrarum orbe facienda.

Vide locum ſuperius memoratum.

PRO FERIA TERTIA.

De Timore Dei, a nobis in hac vita ſervando, ne timeamus Judicium.

Vide in To. IV. Bibliotheca ejuſd. Titulum: TIMOR DEI.

PRO FERIA QUARTA.

Sententia, & damnatio ferenda in malos, ejuſque executio in Inferno adimplenda.

Vide in Tomo II. Bibliotheca ejuſd. Titulum: INFERNUS, ET JUDICIUM.

PE-

PRO FERIA QUINTA.

Pſalm. 65. Quam terribilia ſint Dei Judicia. *Terribilis Deus in Conſiliis ſuis ſuper filios hominum.* Profectò ſecreta Dei de nobis conſilia nobis terrorem incutere debent, & prohibere, ne illum laceſcere audeamus.
Vide in To. IV. Bibliothec. Moral. Evangel. Titulum: TIMOR DEI.

PRO FERIA SEXTA.

Luc. 21. De Judicio in gratiam bonorum. *His autem fieri incipientibus, levate capita veſtra &c.*
Vide To. II. Bibliotheca ejuſd. Titulo: JUDICIUM.

HEBDOMADA SECUNDA.

PRO DOMINICA.

Matth. 11. ACCEPTIS pro themate verbis: *Tuos, qui venturus es, an alium expectamus?* loqui poſſumus de divinitate JESU CHRISTI, & oſtendere ipſum eſſe verum Meſſiam, quem promiſerunt Prophetæ, & prænuntiarunt plura ſæcula, antequam veniret in mundum.
Vide Tomum ſecundum Myſteriorum.

PRO FERIA SECUNDA.

Ibidem. *Pauperes Evangelizantur.* Sermo haberi poteſt de Verbo Dei.
Vide in To. IV. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: VERBUM DEI.

PRO FERIA TERTIA.

De veritate miraculorum, de quibus loquitur hujus Hebdomadæ Evangelium; quæ oſtendere poſſumus præcipuum eſſe medium, quo apud Infideles inſtituta fuit Chriſtiana Religio.
Vide in To. I. Bibliotheca ejuſd. Titulum: CHRISTIANISMUS.

PRO FERIA QUARTA.

Ibidem. In illa Evangelii Verba: *Ecce qui mollibus veſtiuntur in domibus regum ſunt;* ſermo haberi poteſt de veſtium luxu, & immodeſtia, quam Sancti Joannis exemplum condemnat.
Vide in To. IV. Bibliotheca ejuſd. Titulum: VESTIUM LUXUS.

PRO FERIA QUINTA.

Ibidem. In Verba illa: *Quid exiſtis in deſertum videre?* Per occaſionem deſerti, ac ſolitudinis Sancti Joannis ſermo haberi poteſt de Solitudine, & mundi fuga.
Vide in To. IV. Bibliotheca ejuſd. Titulum: SOLITUDO.

PRO FERIA SEXTA.

Ibidem. In verba illa: *Beatus qui non fuerit ſcandalizatus in me,* Verba fieri poſſunt de Scandalo paſſivo, quod accipitur ex humiliationibus, paſſionibus, verbo, ex intuitu Filii Dei.
Vide To. IV. Bibliotheca ejuſd. Titulo; SCANDALUM.

HEBDOMADA TERTIA.

PRO DOMINICA.

Joan. 1. IN Verba Evangelii hujus Hebdomadæ: *Tu quis es?* ſermo poteſt inſtitui de nomine, & dignitate Chriſtiani, & quid a nobis exigat nomen hoc.
Vide in To. IV. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: SANCTITAS.

PRO FERIA SECUNDA.

Ibidem. In Verba illa; *Tu quis es.... Non ſum ego* CHRISTUS, Sermo poteſt inſtitui de contemptu æſtimationis Hominum, laudum, honorum nobis indebitorum ad exemplum Sancti Joannis Baptiſtæ, qui pro Meſſia noluit haberi.
Vide To. II. Bibliotheca ejuſd. Titulo: HUMILITAS.

PRO FERIA TERTIA.

In Verba illa: *Quid dicis de teipſo?* Loqui poſſumus de humilitate, ac abjecto ſenſu, quem de nobis fovere debemus.
Vide in To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: HUMILITAS.

PRO FERIA QUARTA.

In Verba illa: *Medius veſtrum ſtetit, quem vos neſcitis,* Sermo inſtitui poteſt de præſentia Dei. Inexcuſabilis erat Judæorum cæcitas non cognoſcere Filium Dei præſentem, & quem medium habebant inter ſe; nec minor eſt Chriſtianorum cæcitas, præſentem habere Deum, eumque ignorare. Ibidem.
Vide To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulo, PRÆSENTIA DEI.

PRO FERIA QUINTA.

In illa Verba: *Vox clamantis in deſerto, dirigite viam Domini,* Oſtendi poteſt quomodo parandæ ſint viæ domini volentis per gratiam naſci in nobis Ibidem.
Vide To. II. Bibliotheca ejuſd. Titulo: GRATIA HABITUALIS.

PRO FERIA SEXTA.

In illa Verba: *Cujus non ſum dignus, ut ſolvam ejus corrigiam calceamenti;* Ubi de humilitate loqui poſſumus. Joannis 1.
Vide To. II. Bibliotheca ejuſd. Titulo: HUMILITAS.

HEBDOMADA QUARTA.

PRO DOMINICA.

IN Verba illa. *Venit Joannes in omnem regionem Jordanis prædicans Baptiſmum pœnitentiæ. Sermo inſtitui poteſt de* POENITENTIA. Luc. 3.
Vide To. III. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulo: POENITENTIA.

PRO FERIA SECUNDA.

Parate viam Domini, rectas facite ſemitas ejus, Ubi oſtendere poteſt Conſcientiam eſſe regendam. Ibidem.

PRO FERIA TERTIA.

Omnis vallis implebitur. Oſtendendum eſt Hominum dignitatem evaneſcere, & coram Domino annihilari. Ibidem.

PRO FERIA QUARTA.

Et erunt prava in directa, & aſpera in vias planas. Differi poteſt de ſuavitate ſervitutis Dei; vel quomodo fervor levius efficiat Domini jugum Ibidem.

PRO FERIA QUINTA.

Videbit omnis caro Salutare Dei. Loqui poſſumus de Nativitate Domini, ad quam nosmet diſponere debemus. Ibidem.

XII. ADVENTUS

ADUMBRATIO.

De ſignis Prædeſtinationis, & Reprobationis.

RECUPITUS *eruditus Theologus funditus hoc pertractavit argumentum in quodam libro ſeorſim, rationis admodum utili, & in varios ſermones diſtincta, qui omnes ad eumdem finem collimant, ita ut crediderim me inde colligere poſſe generalem Adventus delineationem. Etenim hinc quidem præſuppoſito, a nobis haberi non poſſe certam, atque infallibilem noſtræ prædeſtinationis certitudinem citra peculiarem Dei revelationem; & ex altera parte de nullius ſalute deſperandum eſſe, neque haberi poſſe aliquam reprobationis ejuſdem certitudinem; cum mitericors Deus voluerit nos relinquere in extrema ſortis noſtræ incertitudine ad hoc, ut teneremur cum timore ac tremore ſalutem noſtram operari, nec non ut omnino ab illius miſericordia penderemus; ipſe tamen dedit ſigna quædam noſtræ prædeſtinationis, & reprobationis ita comparata, ut citra metum aſſerere valeamus,*

eadem

poſſint pro multiplici conſuetudinibus haberi poſſe. Ex horum numero ſeptem, vel duodecim collecta ſunt, quæ in quatuor hebdomadas diſtribui poſſunt, modo ſingula ſingulis pertractando, modo duo ſimul conjungendo, modo vero unum in duos diverſos ſermones diſtinguendo. Hic afferam ſingula eo prorſus propoſito pacto, quo a Remſpirò tradita ſunt.

Prima Dominica Adventus ſemper locum habere debet ſermo de extremo Judicio; conſideranda dumtaxat eſt ſententia in Juſtorum, ac Prædeſtinatorum gratiam proferenda, in medium allatis illorum quidem bonis operibus tamquam cauſis præmii concedendi, nec non aliorum nequitia cum infidelitate conjuncta, quæ ſibi Dei maledictionem, & ultionem conſtituit.

Ex Judicii Titulo, qui in altero Bibliothecæ tomo reperitur deligi poterit argumentum, quod aptius videbitur, & quod viam aperiat ad ea, quæ ſubſequuntur.

I. Sermo.

De Prædeſtinatione, & quid de ea humanitas cogitari poteſt.

Pſalm. 65.

Primus ſermo nobis tribuet Ideam, & generalem notionem prædeſtinationis, & reprobationis hominum. Equidem ſcio Concionatoribus in more poſitum eſſe, evitare hoc argumentum, propter metum incutiendi Auditoribus ſuis nimium terrorem, eoſque ad deſperationem impellendi, ſi illis exhibeant hoc Myſterium ex ea parte, ex qua eſt incomprehenſibile, videlicet ex parte judiciorum, arcanorumque conſiliorum Dei: *Terribilis in conſiliis ſuper filios hominum*; vel econtra illos in apertam licentiam, & vitæ laxitatem dejiciendi, ſi illis ea tantum aperiant, quæ in illis parere poſſunt inanem Confidentiam, & noxiam Securitatem. Verum cum mihi propoſitum ſit hinc quidem confirmare ſpiritus contra tumultus omnes, quibus ut plurimum hoc in argumento perturbantur, & ex altera parte præſumptionem libertinorum infringere, non dubito me huic pelago committere, non quidem illius altitudinem, quæ penetrari non poteſt, ſcrutaturus, ſed prohibiturus, ne alii quidem naufragium faciant ex nimio timore, ac puſillanimitate, alii verò ex nimia præſumptione, & Confidentia. Igitur ad duplicem hunc ſcopulum evitandum fert animus in hoc ſermone notionem generalem afferre prædeſtinationis, & reprobationis, ſaltem quoad humanæ menti licet penetrare. Dico igitur humanæ mentis moroſitatem admirabilem eſſe, ubi agitur de prædeſtinatione, & reprobatione; timet enim omnia, ubi nihil metuendum eſt, immo omnia ſperandi omnia lux affulget; & e contra ſe tutam eſſe confidit, ubi omnia nobis ſunt pertimeſcenda; vel ſaltem ubi omnia diligentiſſime ſunt præcavenda. Non timebo hac in re aſſerere.

Primùm homini nihil eſſe metuendum ex parte Dei, qui nihil prætermiſit eorum, quæ ſaluti noſtræ erant neceſſaria.

Secundò nobis omnia eſſe metuenda ex parte noſtra, ex propria nequitia, & infirmitate; quæ requirit, ut nobis met invigilemus, atque iis utamur mediis, quæ nobis largitus eſt Deus, ut re ipſa ſalvemur. Itaque ut ſalutaris fiat nobis timor, quem nobis inſpirat Myſterii adeo terribilis cogitatio; opus tantum eſt mutare cauſam, & objectum. Quin nos terreant Judicia Dei, quæ aſſequi non licet, tradamus nosmet ipſius Providentiæ; atque in illius bonitate confidamus, & quin vivamus in hac temeraria præſumptione, quæ facit, ut inter tot laqueos, ac tot ſalutis noſtræ inimicos in tuto nos eſſe arbitremur, omnia a nobiſmet ipſis vereamur; quandoquidem nobis nihil niſi a nobis metipſis eſt metuendum.

PRIMUM PRÆDESTINATIONIS SIGNUM.

Timor Dei, & horror peccati.

II. Sermo.

I. Signum Prædeſtinationis.

TIMOR, & Spes, generatim loquendo duo ſunt prorſus neceſſaria Chriſtiano ad innocentiam tuendam, ad perſeverandum in praxi virtutis, ad certam conſequenter faciendam prædeſtinationem noſtram, & ad aſſequendam æternam beatitudinem. Timorem, ut per noſtræ voluntatis nequitiam reprobemur, ſequitur horror peccati, & ſpes in Cœlum eundi, cujus acquiſitionem, mors, & merita Salvatoris nobis comparaverunt. Prædeſtinationis autem Myſterium tres hoſce nobis ſenſus inſpirat.

Primò ſenſum humiliationis, & metus ſalutaris per ea, quæ nobis terribilia in hoc Myſterio continentur.

Secundò ſenſum horroris contra omnia peccatorum genera, quia omnino oppoſita ſunt æternæ felicitati noſtræ.

Tertiò ſenſum conſolationis, & ſpei, per ea, quæ in hoc Myſterio ſunt apta ad homines conſolandos, & excitandos, ut ſuam operentur ſalutem, adeoque certam faciant æternam ſuam prædeſtinationem.

ALTERUM PRÆDESTINATIONIS SIGNUM.

Confidentia in Miſericordia Dei, & Salvatoris.

III. Sermo.

UT propoſitum ſequamur argumentum, conſiderare poſſumus Prædeſtinationem ſecundum triplicem rationem.

Primò Ratione Dei, qui Supernaturalis providentiæ ſuo conſilio de Salute hominum illis præparat media per quæ ad beatum finem perveniant, ad quem illos deſtinat, ita ut dicere poſſimus, nihil illis deeſſe ex parte Dei.

Secundò Ratione Jesu Christi, qui ſuperaffluenter per mortem, & paſſionem ſuam ſuppeditavit, quod opus fuit ad redemptionem omnium hominum, & cujus Prædeſtinati omnes geſtare debent lineamenta; quandoquidem neceſſe eſt, illos conformes fieri imagini ipſius, ut ſint prædeſtinati: *quos prædeſtinavit conformes fieri imagini Filii ſui.* Ad Rom. 8.

Tertiò Ratione noſtræ voluntatis, & libertatis. Deus enim, qui fecit nos ſine nobis, non ſalvos faciet nos ſine nobis, quemadmodum Sanctus Auguſtinus animadvertit. In nobis igitur ſitum eſt eſſe prædeſtinatos cooperando gratiæ Dei, quæ nemini deeſt voluntatem habenti operandi ſalutem ſuam.

PRIMUM SIGNUM REPROBATIONIS.

Habitus in peccato, qui gignit facilitatem peccandi.

IV. Sermo.

SI proprium eſt habitus generatim reddere facilia ea, quæ antea nobis minus facilia videbantur; quantum malum eſt fortis habitus in peccato, qui gignit facilitatem peccandi; quandoquidem peccatum ex ſe malorum omnium eſt maximum? judicium feremus ex effectibus, qui inde proficiſcuntur, tamquam ex cauſa.

Primus eſt criminum fere inevitabilis multitudo, quæ peccatorem conſtituit objectum abominationis coram Deo; quippe hoc utitur vocabulo Scriptura ad illam ſignificandam: *Abominatio eſt Domino via impii*; peccatores enim de peccato in peccatum ruunt; & congeries hæc, atque peccatorum multitudo non aliud in Dei corde producere poteſt niſi exceſſum odii, qui horror dicitur, & abominatio.

Alter eſt, peccatum multiplex fieri per hanc facilitatem, quam tribuit habitus peccandi; illud verò hanc abominationem magis horribilem facit, quod pro nullius momenti re perpetratur, & fere ſine cauſa. Et conſtat ratio; quod enim per habitum fit, cum voluptate fit, & animi ſtudio; ideoque ſine ſenſu in qualibet occaſione, quin ulla re, aut vi ad id excitemur.

Tertius miſeri hujus habitus effectus eſt, peccatorem hoc eodem habitu, & conſuetudine abuti tamquam patrati criminis excuſatione, & prætextu ad alia impoſterum impunius perpetranda.

In altera ſermonis hujus parte oſtendere poſſumus, quantam facilitatem habitus peccati tribuit peccandi, tantam relinquere difficultatem a peccato recedendi, habitumque exuendi; quod parit peccatoris habituati certam perniciem, & inevitabilem fere reprobationem.

Primùm quia hic habitus, quemadmodum Sanctus Auguſtinus animadvertit, migrat in naturam, & fit quodammodo neceſſitas, quæ prohibet, ne ex miſero hoc ſtatu emergamus: *Et dum conſuetudini non reſiſtitur, facta eſt neceſſitas.* l. 8. Confeſſ. c. 5.

Secundò, quia ad habitum hunc oppugnandum, bellum nobis gerendum eſt cum hoſte, qui nobis placet, & quem unice diligimus. Habitus enim cum migraverit in neceſſitatem, atque naturam, fit peccatum adhæſionis, & proclivitatis; atque difficultas hæc habitum infringendi impoſſibilitas appellatur, quæ licet moralis ſit tantum, conſtituit obicem fere invictum noſtræ ſaluti.

Tertiò, quia malum, ad quod Habitus redigit peccatorem, & quod cumulum addit ejuſdem calamitati, tantum eſt, ut nullam illi ſpem emergendi relinquat. Cum enim habitus illum conjecerit in difficultatem fere inſuperabilem ex hoc evadendi periculo, atque illinc in obdurationem; ſequitur, ipſum relinqui in ſtatu conſiſtentiæ, in quo perſeverat, & in quo moritur, quemadmodum Dei Filius Judæis cominabatur; *In peccatis veſtris moriemini.* Joann. 8.

Vide in To. II. Bibliothecæ Mor. Ev ang. Titulum HABITUALE PECCATUM.

TER-

TERTIUM PRÆDESTINATIONIS SIGNUM.

Prompta, & ſincera pœnitentia, per quam pœnitens reſurgit ſtatim ac lapſus eſt in peccatum.

V. Sermo. IN hac adeo inevitabili, abſolutaque neceſſitate pœnitentiam agendi quis non mirabitur audiens hoc illud eſſe, in quo facilius fucus ſit in oculis hominum, in quo ſæpius noſmet ipſos decipimus, & in quo minus ſincere, & minus bona fide agimus cum Deo? Nihilominus illam vobis exhibere contendo per caracteres ita proprios, ac bene connotatos, ut facillime cognoſcere valeatis utrum ſit vera. Dico igitur pœnitentiam, quatenus virtus eſt, ſive illa cum cognomine Sacramento ſit connexa, ſive ſejuncta, duo complecti,

Quorum primum eſt per veram vitæ mutationem relinquere peccatum,

Alterum verò illud pœnis ultro ſuſceptis expiare juxta Evangelii Verba, *prædicans baptiſmum pœnitentiæ in remiſſionem peccatorum*. Primum proſpicit futuro per vitam ſanctiorem, magiſque regularem. Secundum ſatisfacit præterito. Illud nos cum divina Majeſtate conciliat, mutando cor, & mox vitam peccatoris. Hoc prævertit ultionem, quam Deus aliquando eſſet ſumpturus. Nobis Dei comparat amicitiam, nobiſque aliquo in ſenſu jus tribuit ad æternam prædeſtinationem. Sed ad id opus eſt, illam ſinceram eſſe, & ſine fuco; ſeveram, & celerem, ut ſi quod adſit intervallum celeriter reparetur; propter Dei amorem ſuſceptam, & per ſenſibilem læſi numinis dolorem, ſincerumque deſiderium juſtitiæ illius ſatisfaciendi.

Vide in To. IV. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: POENITENTIA.

ALTERUM REPROBATIONIS SIGNUM.

Pœnitentia procraſtinatio, vel Pœnitentia in mortem dilata.

VI. Sermo. DUÆ enucleandæ ſunt veritates maximi momenti hoc in argumento;

Quarum prima eſt, pœnitentiam procraſtinare idem eſſe ac ſeſe objicere periculo numquam agendi illam.

Altera verò eſt, ubi agatur poſtquam in extremum vitæ ſpatium, & in mortem ipſam fuerit dilata, in quem terminum peccatores illam rejicere conſueverunt, nequaquam vacare ſuſpicione, & metuendum eſſe, ne ſit prorſus inutilis.

Pars Prima. Pœnitentiam differre eſt periculo ſe objicere numquam pœnitendi. Primò quia hoc eſt confidere in tempore, cujus arbitrium in nobis non eſt, & cujus nonniſi incertitudinem cognoſcimus, & quod proinde momento omnia ſubvertere poteſt conſilia noſtra, quemadmodum quotidiana docemur experientia &c. Secundò quia hoc eſt in Dei gratia præſumere, cujus domini nequaquam ſumus; & quod alterum illud neceſſarium eſt, ut veram agamus pœnitentiam; quippe temeritas eſt præſumere, atque ſibi polliceri gratiam, qua toties abuſi ſumus, & quam rejecimus, cum Deus illam nobis exhiberet &c.

Pars altera. Agere pœnitentiam in extremo vitæ ſpatio, admodum incertum eſt, & jure ſuſpicione non vacat. Primò, quia peccatores in extremo hoc ſpatio, gemunt quidem, plorant, aliquem habent pietatis ſenſum, ſaltem in ſpeciem; ſed hæc ſpecies ut plurimum fallit, & dolor potius ab hac vita recedendi, quàm Dei tot criminibus læſi has lacrymas ex oculis elicit. Secundò, quia confeſſio, quam peccatores criminum ſuorum emittunt eo tempore tuta non eſt; prodeſſe enim non poteſt ſine dolore ſupernaturali peccatorum, qui tunc temporis non eſt ita facilis, cum nullum umquam talem in toto vitæ ſpatio moriens conceperit. Jure igitur Sapiens ait: *Ne tardes*
Eccl. 5. *Converti ad Dominum; & ne differas de die in diem: ſubito enim veniet ira illius, & in tempore vindictæ diſperdet te.*

Vide To. III. Bibliotheca ejuſd. Titulo: POENITENTIA.

IV. PRÆDESTINATIONIS SIGNUM.

Paſſiones, cruces, tribulationes, Chriſtiana patientia; adverſa &c.

VII. Sermo. TRIBULATIONES certiſſimum eſt, quod in hac vita haberi poſſit, prædeſtinationis argumentum. Partitionem ſuppeditare poſſunt illa Sancti Pauli ad Romanos
Ad Rom. 8 Verba: *Quos præſcivit, & prædeſtinavit conformes fieri imagini filii ſui. Quos prædeſtinavit, hos & vocavit, & quos vocavit, hos & juſtificavit; quos autem juſtificavit, illos & glorificavit.* Primum illud, quod facit Deus, cum illis, quos prædeſtinavit, eſt illos ad cultum ſuum vocare; hoc autem præſtat per ærumnas, quæ nos ab erroribus noſtris revocant, & ſuæ adnectunt ſervituti. Secundò illos juſtificat, atque ſanctificat; quod ipſum peculiari efficit modo per tribulationes, quæ illos emundant, & illorum conferunt perfectioni. Tertiò illis gloriam impertit, quæ eò major erit juxta magnitudinem tribulationum, quas propter Deum in hac vita fuerint perpeſſi.

Vide in To. IV. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum. TRIBULATIONES.

TERTIUM REPROBATIONIS SIGNUM.

Impatientia in Tribulationibus, & jugis impiorum proſperitas.

PARVUS uſus ærumnarum, adverſitatum, tribulationum, quæ in hac vita hominibus accidunt, anſam præbent metuendi de illorum æterna Salute: etenim primò VIII Sermo.
qui impatienter ſuſtinent illas, cruces ſuas veneno adſpergunt; illas graviores, & minus ferendas efficiunt per impatientiam, moroſitatem, indignationem, quam inde concipiunt. Secundò illas ſuſtinent ſoli ſine merito, ſine ſolatio, ſine lenimento; cum e contra Dei Filius juſtis ferat auxilium ad cruces ſuſtinendas, effundens ſuper illas unctionem gratiæ ſuæ, quod efficit, ut ab illis eximi nolint.

In To. IV. Bibliotheca ejuſd. Titulo: TRIBULATIONES *non deerit, unde hoc argumentum poſſit exornari.*

Altera Sermonis adumbratio, in qua poteſt oſtendi: Primò malorum proſperitatem illis præbere facultatem peccandi, exequendi prava ipſorum conſilia, & miniſtrare media ſuis cupiditatibus ſatisfaciendi. Secundò illis polliceri in ſceleribus impunitatem, cum videant ſe in pace relinqui, & impunes a Deo, quin eorum gaudia ullis perturbet adverſitatibus; ideoque ſeſe omnibus mancipant iniquitatibus. Tertiò proſperitas efficit, ut ſæpe nanciſcantur plauſus, & laudes aſſentantium, qui nequiſſima eorum facta probent, qui deberent illis divinæ Juſtitiæ terrorem incutere; quod illos confirmat, & certos efficit in ſua nequitia; ideoque impares reddit ſeſe convertendo, & operando ſalutem ſuam.

Tertia Sermonis adumbratio. Temporalis proſperitas fatalis eſt, & ſaluti pernicioſa; ideoque reſpicienda, ut plurimum, tamquam ſignum reprobationis, quia Primò ita excæcat homines conſtanti felicitate gaudentes, ut neque credant, neque ſperent aliam, niſi hac in vita felicitatem. Secundò illis tantum immittit in hac commentitia felicitate ſoporem, ut nihil optent præter tranquillam vitæ hujus perfruitionem. Tertiò cor illorum indurat, ut nullo præterea ſenſu afficiatur.

Conſule To. III. Bibliotheca ejuſd. ſub Titulo: PROSPERITAS JUSTORUM ET INIQUORUM.

V. PRÆDESTINATIONIS SIGNUM.

Injuriarum venia, & inimicorum dilectio.

MAGNA quidem, ac difficilia exigit a nobis Deus, IX. Sermo.
cum præcipit, ut injurias dimittamus, & diligamus inimicos; ſed & dimittentibus illas, & hos diligentibus multo majora, nobiſque utiliora largitur. Hæc eſſe poteſt ſermonis partitio, qui complectitur quidquid in hoc argumento dici poteſt.

Pars prima. Primùm exigit Deus veniam ſinceram omnium injuriarum, quibus affecti fuimus; neque operoſum eſt oſtendere naturæ noſtræ repugnantiam, & ſummam in ea ſuperanda difficultatem. Secundò ſinceram exigit inimicorum noſtrorum dilectionem; Omnes affectus noſtri in hoc præcepto rebellant. Tertiò, jubet bona omnia velle illis, qui omnia nobis mala cupiunt, & faciunt. Ecce quot, quanta exiguntur a nobis? quot, quantæque victoriæ? ad quas obtinendas quot unctiones, quot gratiæ requiruntur?

Alia Sermonis adumbratio. In Præceptis, quibus a Dei Filio jubemur dimittere injurias, nobis conſiderandus eſt adorabilis hic legiſlator tamquam Supremus rerum Arbiter, tamquam Pater, & tamquam exemplar; quas ille aſſumit qualitates hoc nobis irrogans mandatum. Primùm quatenus ſupremus rerum arbiter, in re æquiſſima noſtram exigit obedientiam, quam præſtare intereſt omnium, & potiſſimum noſtra; & quod neceſſarium eſt ad rectum ordinem ſtatuum. Secundò quatenus Pater vult nos ipſum imitari in ea re, in qua tantum poſſumus aliquam cum illo habere ſimilitudinem: videlicet in miſericordia. *Ut*

ſitis

Matth. 5. *ſitis filii patris veſtri*, atque ut alio in loco habet Evangelium, *ut ſitis ſimiles*. Tertio quatenus Exemplar, nobis magna tribuit exempla parcendi, & jubet nos illa ſequi, quæ proculdubio certa eſt prædeſtinationis nota.

Vide in To. I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulum: AMOR INIMICORUM.

IV. REPROBATIONIS
SIGNUM,
ULTIO.

X. Sermo. MUNDI Salvator in præcepto, quod nobis irrogavit diligendi inimicos, & remittendi injurias, fideles omnes obligare voluit propoſita pœna omnium graviſſima; quandoquidem Ille conditionem adjecit, ſine qua fieri nequaquam poſſet, ut peccatorum noſtrorum veniam ſpei conſequeremur, Hac in re neceſſe eſt animadvertere, tria eſſe in Chriſtianiſmo, quæ ad iram Dei flectendam ſunt aptiſſima, quæ etiam Sacrificii nomine nuncupantur; quæ tamen omnino ſunt inutilia nolentibus parcere inimicis, ſed e contra inquirentibus quaſcumque poſſunt occaſiones, & media ulciſcendi,

Prima eſt Oratio, & Deprecatio, quæ noviſſima ſpes eſt, quam Deus miſeris reliquit, & quæ apud ipſum eſt adeo potens, ut omnes Juſtitiæ ipſius ſententias delere videatur. Sed quam ſpem habere poteſt ultionis cupidus ſe exauditum iri quotidie proferentem orationem Dominicam, quæ omnium orationum eſt princeps, & in qua ſingillatim poſcimus, ut Deus parcat nobis, ſicut nos pepercerimus? *Dimitte nobis . . . ſicut dimittimus.*

Altera eſt Sanctum Euchariſtiæ Sacrificium, quod Deus ſuæ reliquit Eccleſiæ in remiſſionem omnium peccatorum; verum quomodo nam ultionis cupidus eò impudentiæ pervenire poteſt, ut ſperet ſibi fauturum Deum, niſi ipſe quoque offerat Sacrificium odii ſui, & ultionis, quam fovet adverſus fratrem ſuum? *Si offers munus tuum ad altare . . .*

Matth. 5. *vade prius reconciliari fratri tuo*,

Tertia eſt Martyrium, quod unum ex tribus eſt, quæ peccatorum noſtrorum veniam poſſunt promereri: ſed hic actus amoris Dei, quo non alius eſt præcellentior in hac

Joann. 15. vita: *Majorem hac dilectionem nemo habet &c.* Quomodo nam inveniri poteſt in corde ultionis cupido, quod primum perfregit gradum Charitatis, videlicet amorem proximi per ultionem, quam meditatur? Sed quomodonam, ſi fieri poſſet, ut ſupremus hic amor in corde illius inveniretur, quomodonam inquam, exciperetur a Deo, qui præcepit, ut inimicos diligamus?

Vide To. I. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulo; AMOR INIMICORUM.

VI. PRÆDESTINATIONIS
SIGNUM.
Miſericordia erga pauperes, eleemoſyna, & miſerorum ſolatium.

XI. Sermo. ELEEMOSYNA unum eſt ex certiſſimis, quæ in hac vita poſſint haberi ſignis prædeſtinationis, & morale indicium ſalutis illius, qui pronus eſt ad exercendam erga pauperes miſericordiam. Tres rationes Veritatem hanc conſolationis pleniſſimam probabunt, & Sermonem partientur.

Prima, quia cum prædeſtinatio non aliud ſit, quam præparatio beneficiorum, ut inquit Sanctus Auguſtinus, videlicet gratiarum, per quas illi, quibus largitur Deus, certiſſime ſalutem conſequuntur; has per Eleemoſynam promeremur, & eleemoſynæ promittuntur. Hinc ſequitur affectum, quem teſtamur in levandis pauperum neceſſitatibus, & ſubſidia, quæ illis præbentur, argumentum eſſe, Deum præparaſſe gloriam facientibus eleemoſynam, quandoquidem illis largitur medium adeo validum ad ſupremam felicitatem indipiſcendam.

Ratio altera, qua hæc probatur Veritas, eſt; quemadmodum mors in ſtatu peccati cumulum adjicit noſtræ reprobationi, & contra ſancta mors in ſtatu gratiæ concludit negotium prædeſtinationis noſtræ per finalem perſeverantiam, quæ donum eſt meræ Dei miſericordiæ, inæſtimabile hoc beneficium videtur quodammodo exercitationi eleemoſynæ inhærere. *Beatus qui intelligit ſuper egenum, &*

Pſalm. 40. *pauperem: in die mala liberabit eum Dominus.*

Tertia denique, quia cum gloria, & beatitudo ſit complementum, & finis prædeſtinationis; quodnam tutius ſignum hanc gloriam obtinendi, quàm certitudo, quam Dei Filius tribuit illis, qui ipſum aluerint, induerint, viſitaverint, eique opem tulerint in pauperum perſona, quàm certitudo inquam, illis Patris ſui Regnum eſſe paratum?

Etenim dum Supremus Judex æternis ignibus adjudicabit illos, qui pauperibus ferre opem detrectaverint, videlicet, qui miſerorum neceſſitatibus nequaquam affecti fuerint; remunerabitur illis, qui miſericordiam exercuerint, eoſque invitabit in partem gloriæ, tamquam ipſis debitam remunerationem.

Alia delineatio ſermonis ad eamdem rem pertinentis.

Accipi etiam poſſunt pro Sermonis partitione alia tria ſigna prædeſtinationis. Primum ſi praxis operum miſericordiæ illa exercentibus tutum medium eſt obtinendi miſericordiam, quemadmodum JESUS pollicitus eſt; *Beati* Matth. 5.
miſericordes, quoniam & ipſi miſericordiam conſequentur; Eleemoſyna, quæ dicitur miſericordia, & quæ primum obtinet locum inter opera charitatis, nonne reſpicienda eſt tamquam viſibile ſignum prædeſtinationis; quandoquidem medium eſt cogendi Deum, ut miſereatur eorum, qui miſericordiam exercuerint in pauperes, vel potius in illum ipſum? Nam ſe ipſum in eorum perſona conſtituit, & ſibi factam putat eleemoſynam aliis erogatam. Si igitur non ambigitur, quominus terminum aſſequatur, quò contendit, qui viam, quæ illuc ducit, ingreditur; & ſi certus eſt ſe votorum ſummam conſecuturum, qui certiſſima habet media ad eam conſequendam, aliter ne inferri poteſt de eleemoſyna, quæ facit, ut apud Deum inveniamus
miſericordiam? *Eleemoſyna facit invenire miſericordiam.* Tob. 4.
Quid porro eſt invenire miſericordiam apud Deum, niſi eſſe prædeſtinatum? Secundò per eleemoſynam, & praxim operum miſericordiæ evadimus filii Patris Cœleſtis, qui
nos tales eſſe profitetur. *Eſtote miſericordes, ſicut Pater* Luc. 6.
Veſter miſericors eſt: ut ſitis filii Patris veſtri, qui in Cœ- Matth. 5.
lis eſt. Si ergo miſericordes ſunt Altiſſimi Filii, nonne ſignum eſt, vel neceſſario conſequitur, illos hæredes eſſe ipſius, & propterea Electos, & Prædeſtinatos?

Vide in To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: ELEEMOSYNA.

V. REPROBATIONIS
SIGNUM.
Duricies erga Pauperes.

DURITIES divitum erga pauperes cauſa eſt damna- XII. Sermo.
tionis, æternæque mortis cordium immitium, atque crudelium, duplici ex cauſa, quæ ſermonem poteſt bipartiri. Primo auferunt ſibi validum ſalutis ſuæ medium, medium quod Deus aptaverat eorum ſtatui, imbecillitati, conditioni, videlicet eleemoſynam, & miſerorum ſolatium. Secundò præbent Deo cauſam, eamque graviſſimam concludendi ipſorum reprobationem; quoniam miſericordiæ defectus in divite, hunc indignum reddit divina miſeratione, & digniſſimum teterrimis effectibus Juſtitiæ ejuſdem, & ultionis.

Sermo alter in idem argumentum.

Eleemoſyna inevitabilis eſt neceſſitatis in iis, quibus ſuppetit, unde illam erogent; & cum locuples eam facere detrectat ex iis, quæ ſibi ſuperfluunt. Primo peccat contra Dei Providentiam; bonis enim utitur contra ordinem a Deo inſtitutum, quandoquidem illa large effuſeque donavit, ut in illorum partem pauperes arceſſerentur. Secundo peccat contra Dei Miſericordiam; hoc enim eſt non affici proximi miſeria, quem Deus voluit eſſe non ſolum unum ex præcipuis, verum etiam unum ex teterrimis noſtræ Religionis officiis. Quomodo enim poſt hoc ſperare licet, Deum noſtri miſerturum? Tertio peccat etiam contra Juſtitiam; opes enim cum ſint fructus iniquitatum vel noſtrarum, vel Parentum noſtrorum; illas retinere non poſſumus, quin cumulum adjiciamus injuſtitiæ noſtræ, ideoque noſtræ reprobationi.
Judicium ſine miſericordia illi, qui non facit miſericordiam. Jacobi 2.

Vide To. II. Bibliotheca Mor. Evang. Titulo: ELEEMOSYNA.

VII. REPROBATIONIS
SIGNUM.
Vita pœnitens, & auſtera.

QUAMVIS auſteritates, & pœnæ, quibus corpus affli- XIII. Sermo.
gitur ob cauſas varias exerceri poſſint; hic tamen loquimur de pœnis ultro ſuſceptis ad coercendas carnis rebelliones, ac prohibendum, ne ab illis trahamur in vitium; quod proprie auſteritatem, mortificationem, & pœnitentem vitam appellamus.

Prima Pars. Obligatio vitam ducendi pœnitentem, auſteram, & mortificatam deſumitur primò, ex præcepto, quod explicitis verbis habetur in Evangelio, & in Epiſtola Sancti Pauli. Quod non tantum intelligendum eſt de noxiis, illicitiſque rebus, verum etiam de illis, quæ cul-

pa va-

pa vacant. Secundò deſumitur ex neceſſitate nobiſmet vim inferendi, ac noſmet vincendi, ut ſalutem noſtram operemur: *Regnum Cœlorum vim patitur, & violenti rapiunt illud.* Tertiò Quia tenentur omnes Chriſtiani quaſdam exercere virtutes, & vitia quædam cohibere, nec non quibuſdam officiis perfungi; quod fieri nequit, niſi auſtera, & mortificata vita ducatur. Matth. 11.

Pars altera: Conditiones requiſitæ in auſteritatibus, & mortificationibus ad hoc peccati corpus deſtruendum deſumuntur ex oppoſitione ad ea vitia, quibus ſumus maxime obnoxii, Hæ autem ſunt. Primò mortificationem eſſe debere univerſalem, & ſeſe ad omnes ſenſus extendere, quæ totidem ſunt valvæ, per quas peccatum in animam noſtram ingreditur. Secundò eſſe debere jugem, cupiditates enim renaſcuntur, & numquam omnino deſtruuntur; quapropter a Sancto Paulo, & Patribus *corpus peccati* vocantur. Tertiò, diſcreta tamen eſſe debet pœnitentia, congrua ætati, viribus, temperamento ſingulorum, ne volentes corpus ſubigere, illud prorſus deſtruamus; quod efficeret homicidam potius, quàm mortificatum, atque pœnitentem.

Alia Sermonis delineatio. Quemadmodum Sanctus Paulus Fideles hortatur, ut exhibeant Corpus ſuum Hoſtiam viventem Deo in Sacrificio immolandam, oſtendere poſſumus per auſteritatem, atque mortificationem, quam in corpus noſtrum exercemus, fieri Sacrificium habens tres conditiones illius, quod Dei Filius obtulit corporis ſui in Euchariſtico Sacrificio. Primò Sacrificium eſt voluntarium: Libere hos rigores exercemus corpus noſtrum affligentes, ac nobiſmet ipſis interdicentes eas voluptates, & ſolatia, quibus interdictum non eſt, ſaltem in omne tempus, & ſemper. Secundò perpetuum eſt Sacrificium hanc habens rationem cum Euchariſtico, quod alterum hoc uſque ad ſæculorum finem eſt permanſurum, alterum verò uſque ad vitæ noſtræ terminum; quia hoc ſemper indigemus. Tertiò Sacrificium eſt viſibile; quæ una eſt ex conditionibus, quas habere debet Chriſtianæ Religionis Sacrificium, quod non ſolum debet eſſe interius, verum etiam viſibile. Tale eſſe oportet hominis Chriſtiani Sacrificium, qui non ſolum Chriſtianus eſſe debet intrinſecus, ſed talem ſe profiteri extrinſecus debet, ut admittatur in Electorum numero, & notetur caractere eorum, quos prædeſtinavit Deus, ut ſint in æternum beati.

Conſule To. III. Bibliotheca Mor. Evang. Titulo: MORTIFICATIO.

VI. REPROBATIONIS
SIGNUM.

Vita mollis, & voluptuaria.

XIX. Sermo. SALUTEM noſtram operari non poſſumus in molli, atque inerti vita, quam ducunt mundi aſſeclæ, & hæc vita propria eſt vita Reprobi, quia triplici de cauſa nequaquam dici poteſt Chriſtiana. Primò, quia non eſt Evangelio conformis; Secundò, quia non eſt ſimilis vitæ Salvatoris. Tertiò, quia non eſt medium, per quod ad ſupremam pervenire poſſimus felicitatem, quæ finis eſt, propter quem creati ſumus.

Pars Prima: Patet vitam mollem, quam plerique in ſæculo vivunt non eſſe conformem legibus, & placitis Evangelicis, quæ ſunt regula vitæ noſtræ, Evangelium enim loquitur ſolum de crucibus, abrenuntiatione ſui, auſteritate, & mortificatione, ſecundum illa Filii Dei Verba; *Qui vult venire poſt me, abneget ſe metipſum. Qui non bajulat crucem ſuam, non poteſt meus eſſe diſcipulus. Væ vobis, qui ridetis.* Matth. 16. Luc. 14. Luc. 6.

Pars altera: Neque minus liquet, vitam mollem, quam ducunt plerique ſummorum virorum, qui nitent in mundo, nullam habere conformitatem cum vita, quam duxit Salvator in terra, & quæ nihilominus nobis eſſe debet exemplo: *Quos ſcivit, & prædeſtinavit conformes fieri imagini filii ſui.* ad Rom. 8.

Tertia pars: Conſtat etiam vitam mollem, atque inertem nullam habere rationem cum fine, quem Deus nobis deſtinavit, Cœlum videlicet, æternamque felicitatem.

Alia delineatio, qua oſtendere poſſumus: Primùm in Chriſtianiſmo neminem ſalvari poſſe, niſi per arctam viam, quæ ducit ad vitam. Secundò vitam mollem vere latam eſſe viam, per quam plurimi incedunt; quandoquidem conſtat longe plures in omnibus ſtatibus, omnibuſque conditionibus ita vivere, quàm ſint, qui aperte liberiorem vitam profitentur, & palam ſe mancipant iniquitati.

Vide in Tomo III. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum: MOLLITIES.

VIII. PRÆDESTINATIONIS
SIGNUM.

Perſeverantia in bono, & virtute.

UT hunc ordinem ſequamur, oſtendere poſſumus perſeverantiam in bono, & cultu Dei uſque ad finem ſolum eſſe ſignum prædeſtinationis, in quo ſpes aliqua ſit habenda; quoniam tribus innititur rebus, quibus falli non poſſumus; Quarum prima eſt promiſſio Dei, qui ſolemniter hoc ſe facturum recepit; Altera eſt conſtans, & uniformis ratio, quam ſervat Deus in ſalute juſtorum. Tertia eſt æquitas Judicis, qui ut Sanctus Paulus teſtatur reddit juſtitiæ coronam illis, qui fideliter ipſi deſervierint. XV. Sermo.

Pro parte prima, oſtendere oportet prædeſtinationem ad gloriam adhærere perſeverantiæ in bono. Hæc igitur certiſſima nota eſt, in qua Dei verbum, atque promiſſio palam elucent. *Qui perſeveraverit uſque in finem; hic ſalvus erit.* Matth. 10.

Pro parte altera. Ratio ſecunda, cui hæc innititur ſalutis certitudo ratio eſt, quam Deus ſemper in magno hoc negotio ſervavit; quæ eſt numquam negandi finalem perſeverantiam illis, qui conſtanter in illius ſervitute perſeveraverunt.

Pro tertia Parte. Ratio tertia quæ hoc prædeſtinationis ſignum præ ceteris certiſſimum reddit, deſumitur ex Dei ejuſdem juſtitia, qui non tribuit hominibus juſtam laborum mercedem niſi poſt vitæ finem; videlicet, poſtquam in famulatu ſuo ad mortem uſque perſeveraverunt.

Alia Sermonis ſtructura ad quam exornandam, oſtendere poſſumus; Primùm, perſeverantiam tribuere pretium omnibus virtutibus, quæ alioquin nullo ſunt in diſcrimine coram Deo, & coram hominibus. Secundò ita ſolam perſeverantiam facere Sanctos, eoſque diſtinguere a reprobis, quia utrique ſæpe eadem bona opera factitarunt, ſed illi tantùm qui perſeveraverunt Sancti ſunt, & prædeſtinati.

Vide in To. III. Bibliotheca Mor. Evang. Titulum. PERSEVERANTIA.

VII. REPROBATIONIS
SIGNUM.

Inconſtantia in bono, & frequens in peccatum recidiva.

PRo Sermonis argumento oſtendere poſſumus ſalutem hominis ſæpe in gravia, & lethalia peccata relabentis moraliter eſſe impoſſibilem ex parte peccatoris, & admodum infrequentem ex parte Dei, cujus patientia fatigatur, & qui tandem peccantem derelinquit. XVI. Sermo.

Pars prima. Salus fit velut impoſſibilis ex parte peccatoris, quem nihil poteſt convertere poſt iteratos lapſus. Secundò quia inde proficiſcitur, quod gratiæ validiſſimæ carent eodem effectu, ideoque illi inutiles fiunt.

Pars altera. Salus peccatoris toties relapſi non minus rara eſt ex parte Dei, toties recedentis a relabente, quoties ab illo peccator per iteratos lapſus recedit. Primùm quia Cœleſtes gratiæ, & vi, & numero decreſcunt, & in ſingulos lapſus infirmiores evadunt. Secundò, quia poſtquam peccator toties contempſit Deum, Deus viciſſim peccantem contemnit. Tertiò, quia quemadmodum peccator per frequentes lapſus factus eſt ingratus, proditor, & perfidus; Deus non fovet ultra erga illum hos ſenſus benevolentiæ, & miſerationis, quos alit erga reliquos peccatores. Hinc inferri poteſt; ſin minus ſalus peccatoris relapſi abſolute impoſſibilis eſt, moraliter eſſe, niſi omnes exerat conatus, & vires, ut ex corde revertatur ad Deum.

Alia ſermonis ſtructura. Inconſtantia in bono, & frequens in crimen relapſus apertum eſt ſignum, & moraliter certum reprobationis peccatoris relabentis. Primùm, quia inde colligitur animam mortuam eſſe gratiæ, quæ nullo afficitur ſenſu eorum, quæ eamdem in vitam poſſent revocare, videlicet divinarum illuſtrationum, Verbi Dei, æternarumque Veritatem. Secundò, quia inconſtantia, atque lapſus iterati oſtendunt animam a Deo derelictam, in ſcelere induratam, ſine metu divinæ Juſtitiæ, ſine ſtimulis conſcientiæ, & ea gaudentem tranquillitate, quæ jure mortalis lethargia dici poteſt. Tertiò, quia indicant animam dæmoni traditam, qui illius addit poſſeſſionem, eamque tuetur, & prohibet, ne ex manibus ſuis elabatur. *Aſſumit ſeptem Spiritus nequiores ſe, & fiunt noviſſima hominis illius pejora prioribus.* Itaque hæc eſt inchoata reprobatio, quia tria illa complectitur, quæ eamdem perficiunt, videlicet ſtatum mortis gratiæ; ſtatum derelictionis Dei; ſtatum captivitatis ſub poteſtate, ac tyrannide diaboli.

Vide To. IV. Bibliotheca Moral. Evangel. Titulo: RECIDIVA.

IX. PRÆDESTINATIONIS
SIGNUM.

Continentia, & vita pudicitia.

IN Scripturis invenio tres ineſſe corporibus noſtris qualitates, quæ nos cogunt illa tueri immunia ab omni XVII. Sermo.

labe

labe impudicitiæ, & quæ ſunt moralis certitudo noſtræ prædeſtinationis.

Primùm vocantur membra Jesu Christi, idemque in partem accedere debent puritatis Corporis ſui; alioquin hoc eſſet in ſe convertere probrum illud Sancti Pauli adverſus eos, qui ſeſe immergunt in ſordibus voluptatis. *Tollens ergo membra Christi, faciam membra meretricis.* Secundò ſunt
1. Corinth. 6. Templum Spiritus Sancti, cui per Baptiſmum, aliaque Sacramenta conſecrata ſunt, & quibus non minor debetur reverentia, quam materialibus Templis ſi vitam ducere volumus prædeſtinatorum. Tertiò conjuncta ſunt puto, & Virginali Corpori Jesu Christi realiter præſenti in Euchariſtico Sacramento, unde ſit, ut a nonnullis Sanctis Patribus Continentes vocentur *Concorporei* Christi. Ex quibus rationibus ſequitur, quod continentem, puramque vitam ducere eſt quædam prælibatio vitæ, quam in Cœlo ducunt Beati, & quæ ideo ſignum eſt prædeſtinationis, vel ut apertius loquamur, moralis eſt certitudo noſtræ Salutis æternæ.

Alia ſermonis forma. Pro Sermonis argumento deſumi poteſt, continentiam, vitamque puram eſſe unum ex certiſſimis ſignis noſtræ prædeſtinationis. Primò quia nos Deo reddit acceptos, qui cum ſit puritas ipſa virtutem hanc ſingulari amore proſequitur. Secundò quia in nobis cum Jesu Christo quandam conſtituit affinitatem per ſimilitudinem, quam habemus cum Deo, qui ſummus eſt virtutis hujus prototypus. Tertiò quia noſtram conſtituit in hac, & in altera vita felicitatem per immunitatem magis, minuſve integram, prout hæc virtus magis, vel minus eſt perfecta a miſeriis, ſervitute, & mundi hujus curis, & per ſpem felicitatis, quæ nos manet in altera, quod propriè loquendo præcox eſt beati-
Matth. 6. Sap. 6. tudo, idemque ſignum noſtræ prædeſtinationis. *Beati mundo corde: quoniam ipſi Deum videbunt, incorruptio facit proximum eſſe Deo.*

Vide To. III. Bibliotheca Mor. Evang. Titulo: Continentia.

VIII. REPROBATIONIS
SIGNUM.
Impudicitia.

XVIII. Sermo. Obſtinatos poſſumus homines, qui ſeſe impudicitiæ flagitiis mancipant, reprobationis Signo connotari triplici ex cauſa. Primò quia tenebræ in omnes eorum vias effuſæ tantam illis gignunt cæcitatem, ut non liceat ipſis videre pericula, quibus ſeſe objiciunt, magnitudinem criminum ſuorum, & mala, in quæ infamia hæc capita agit præcipites. Secundò quia proclivitas, qua feruntur ad nequiſſima quævis crimina perpetranda, omni fere caret medicina, & moraliter impoſſibile eſt, ut ex cœno, in quo volutantur, emergant. Tertiò quia ſupplicia, quibus conſuevit Deus hoc punire crimen in hac ipſa vita, eſt veluti initium ſuppliciorum, quæ illi reſervat in altera.

Alia Sermonis delineatio. Facile eſt oſtendere, homines, qui ſeſe huic abdiderunt impudicitiæ, neque aliud habent objectum, niſi infames hujuſmodi obſcœnitates, eſſe in via reprobationis duplici ex cauſa. Primùm, quia impudicus, qui totus eſt in criminoſa, & infami harum voluptatum perquiſitione, illic ſtatim invenit ſuam calamitatem, per tumultum, infamiam, & amaritudinem, quam in illis nanciſcitur. Secundò, quia impudicus ſibi conflat æternum excidium; quoniam hic apertiſſimus eſt caracter, quem habere valeat ſuæ reprobationis.

Vide To. III. Bibliotheca Mor. Evang. Titulo: Impudicitia.

X. PRÆDESTINATIONIS
SIGNUM.
Vocatio ad vitæ ſtatum, in quo liceat cum libertate, & facilitate ſervire Deo.

XIX. Sermo. In hac prædeſtinationis nota non agimus de vocatione ad fidem, & Chriſtianam Religionem, veluti cum ſermo ſit de vocatione Gentilium; neque de vocatione ad ſtatum Eccleſiaſticum, & Religioſum: ſed agimus de vitæ ſtatu, quem unuſquiſque debet amplecti. Cumque ſtatus hujus electio facienda non ſit, niſi poſt cognitam Dei voluntatem, a quo ad hunc vel alium vitæ ſtatum vocamur; conſtat ipſum plerumque nobis indigitare tutiorem ſtatum, ubi ſalutem noſtram operemur, quem cum amplectimur facilius illi famulamur, ideoque in via prædeſtinatorum incedimus.

Ut Sermonem hunc exornemus, oſtendere poſſumus, primùm eum qui vitæ ſtatum non amplectitur, niſi conſulto Deo, non autem ex libidine, & mentis affectu, eſſe in vera ſalutis via. Secundò illum diligenter obeuntem hujus vocationis officia, eo ſalutis ſuæ certiorem eſſe, quo magis per ſingulos fere gradus ſequitur Spiritum Dei, a quo ducitur. Tertiò illum ad finem uſque in hac vocatione perſeverantem, certe ad gloriam, æternamque beatitudinem eſſe prædeſtinatum.

Alia delineatio. Oſtendere licet etiam hoc verum eſſe prædeſtinationis Signum, cum Deo conſulto antequam vitæ ſtatum amplectamur, primùm conſideramus nos a Deo ſtatum hunc obtinuiſſe, ut in eo nos ſecutos eſſe ordinem nobis a divina illius Providentia conſtitutum. Secundò, cum illum non exercemus niſi de Mandato Dei ipſius, eique rationem reddituri. Tertiò cum ſtatui huic conformamus vitam, mores, & actiones noſtras; in hoc enim ſita eſt ſanctitas, & omnis perfectio, quam Deus expectat a ſingulis, ut illos Regni ſui hæredes conſtituat.

Videri poteſt To. IV. Bibliotheca Mor. Evang. Titulo: Vocatio.

IX. REPROBATIONIS
SIGNUM.
Se immiſcere in ſtatum Saluti periculoſiſſimum.

Ex variis rationibus, quibus homines ſeſe objiciunt divinis conſiliis de ſe, vulgatior, & quæ funeſtiores exitus XX. Sermo.
habet, proculdubio eſt hæc fere generalis contradictio, quam homines plerumque afferunt gratiæ vocationis, per quam illos evocat Deus ad vitæ ſtatum ſaluti ſuæ maxime periculoſum. Ubi oſtendere poſſumus, eos, qui ſeſe implicant in hujus vitæ ſtatum contra Dei voluntatem, propter ambitionem, avaritiam, aliaſve humanas rationes, manifeſtum ſubire periculum pereundi. Primùm, quia pericula, quibus in hoc ſtatu objiciuntur, ſunt fere inſuperabilia, & ipſi illis frequentiſſimè cedunt. Secundò, quia cum Deus illos nequaquam vocaverit, non tribuit illis niſi ſufficientes gratias, ut ſuſceptum munus adimpleant, eiſque denegat peculiares, quas iis largitur, qui ſuæ obediunt voluntati. Tertiò, quia cum careant his peculiaribus Dei ſubſidiis, incidunt in crimina, ex quibus emergere nequeunt, & quæ tandem illorum gignunt Reprobationem.

Alia Sermonis adumbratio. Arduum eſt recenſere mala, quæ ex prava ſtatus vitæ electione proficiſcuntur. Tria tamen generalia poſſunt afferri. Primùm, dolor quo toto vitæ ſuæ tempore torquebitur, qui in electione hac decrraverit; Faſtidia, ac tumultus, qui inde avelli nequeunt. Secundò numerus ingens ſcelerum, quæ perpetrantur ſive per ambitionem, ſive per errorem, vel ignorantiam. Tertiò evidens ſalutis periculum, cui ſeſe objicit; periculum adeo terribile, ut moraliter fieri nequeat, ut ſalutem ſuam in hoc ſtatu operetur.

Ad Sermonem hunc exornandum conſuli poteſt To. IV. Bibliotheca ejuſd. Titulo: Vocatio.

XI. PRÆDESTINATIONIS
SIGNUM.
Vita præclare inſtituta.

Vitæ præclare inſtitutæ nomine, non intelligimus ſolum XXI. Sermo.
exemplarem probitatem, vitam moraliter bonam, qualem plures Ethnici duxere Philoſophi, & nonnulli etiam Chriſtiani, qui putant ſe ſalvari poſſe, ſi agitur ſolum de hominis honeſtate; ſed hoc verbo intelligimus quamdam vitæ rationem, vel quemdam ordinem, quem Chriſtianus ſibi præſcribere debet, ſi velit Salutem ſuam operari.

Ut hanc igitur rationem ſequamur oſtendere poſſumus; Primùm, cum uniformem, & regularem ducere vitam in actionibus communibus, & quotidianis, quales illæ ſunt, quæ in civili ſocietate exercentur, ſit acceptius Deo, quàm in ſublimiori ſtatu inſigniores actiones operari; ita hoc tutius eſſe medium ad ſalutem ſuam operandam. Secundò cum Deo noſtra vivendi ratio placeat, cum ſequimur vitam regularem eo in ſtatu, ad quem nos evocavit, & cum in eo conſtanter perſeveramus, nos tunc tutò in prædeſtinatorum via ambulare.

Alia Sermonis ſtructura. Oſtendere poſſumus, ſicuti tota Sanctitas, & Chriſtianæ vitæ perfectio in eo ſita eſt, ut malum quidem evitemus, bonum verò faciamus, ſecundum Prophetam, *Declina a malo, & fac bonum;* ita vitam uni- Pſalm. 36.
formem ducere, eſſe primùm evitare malum; quia hæc agendi ratio oppoſita eſt naturali propenſioni noſtræ, qua trahimur in negligentiam, quæ efficit, ut male noſtris fungamur officiis, & inertiam, quæ præſtat, ut omittamus ea, quæ in noſtro Chriſtianiſmi munere ſunt maxime neceſſaria. Secundò hoc eſt etiam facere bonum, & illud facere eo modo, quo faciendum eſt ſecundum Dei voluntatem, ſecundum ordinem Providentiæ ſuæ, & hoc medio omnes actiones noſtras in totidem virtutum actus convertere, quæ vera eſt nota prædeſtinationis.

Videri poteſt To. IV. Bibliotheca ejuſd. Titulo: Regularitas.

X. REPROBATIONIS
SIGNUM.
Vita irregularis in vitiis tranſacta, in mentis evagatione, otioſitate, & ſeculi impedimentis.

Arduum eſt proprio nomine indigitare quid ſit hæc vita irregularis, hæc mentis diſſipatio, in quo ſita ſit, cui- XXII. Sermo.
nam

tiam virtuti adverſetur, & ad quam peccati ſpeciem referatur. Tamen, ut videtur, poſſumus aſſerere illam virtutibus omnibus eſſe oppoſitam, & omnia peccatorum genera complecti, quia ibi nihil fit ſecundum ordinem, tempus, ac modum, quo agendum eſt, ut agatur ſicuti decet verum Fidelem, qui ſalutem ſuam ſtudeat operari.

Secundum hunc ſenſum dicere poſſumus, vitam hanc irregularem, & mentis evagationem parere in nobis, primùm integram oblivionem Dei, veritatum æternarum, & rerum ad vitam alteram ſpectantium; cum interea vitam tranſigamus, vel inter ſæculi impedimenta, vel in iis faciendis, quæ facienda non ſunt, vel in omnibus actionibus noſtris male peragendis. Secundò efficiendo, ut perperam fungamur noſtri ſtatus officiis, & ut negligamus ea, quæ ſunt ſtatus noſtri, & tædio afficiamur verbi Dei, lectionis optimorum librorum; verbo, omnium piarum exercitationum, propter nimium amorem, quo deperimus ſæcularia negotia, atque ſolatia. Tertiò ita nos objiciunt omnibus periculis, & laqueis, qui in mundo inveniuntur, ex defectu attentionis, in faciendis omnibus actionibus ſecundum ordinem, qui decet Fidelem; ideoque nos in via reprobationis conſtituunt.

Alia ſermonis adumbratio. Vita irregularis, diſſipata, & otioſa, quam ducunt mundi ſectatores tres pravas habet qualitates. Primùm fidem, ſin minus prorſus extinguit, languentem efficit; namque in hac mentis evagatione in exteriora, ac ſenſibilia, non attollit fere oculos, & cogitationes in Cœlum. Secundò efficit, ut Charitas, & Amor Dei intepeſcat, & cor rebus creatis inhæreat. Tertiò modicam oſtendit ſpem bonorum alterius vitæ, cum de perituris tantum hujus vitæ bonis ſolliciti ſimus.

XII. PRÆDESTINATIONIS
SIGNUM.

Frequentia deſideria, & adſpirationes in Cœlum, conſiderando vitam hanc veluti peregrinationem.

XXIII. Sermo. SERMONEM hunc inſtituturi oſtendere poſſumus, frequentia ſuſpiria, quæ Juſti in Cœlum ejaculantur, verum eſſe prædeſtinationis Signum triplici ex cauſa. Primò, quia mortales iſti divino Spiritu pleni amant veritatem, quæ raro in hoc mundo invenitur, & quam ſibi perſuadent, ſe non niſi in Deo eſſe inventuros. Secundò, quia diligunt, & inquirunt pacem in rebus omnibus, quantum in ſe eſt, & qua perfrui omnino nonniſi in gloriæ ſuæ habitaculo, ſibi videntur. Tertiò, quia corpus peccati, quod partem noſtri conſtituit, conantes evertere, ac illud ſpiritui ſubjicere ſtudentes, hoc pacto oſtendunt omnem ſpem ſuam in altera vita poſitam eſſe, quò omnia deſideria ſua jugiter tendunt.

Alia ſermonis adumbratio. Juſtorum vita ſuper terram conſiderari poteſt etiam tamquam verum Signum prædeſtinationis duplici ex cauſa. Primò, quia ſemet conſiderantes tamquam advenas, & alienigenas in terra, ſemper viæ ſuæ terminum proſpiciunt, & inceſſanter ad illum anhelant. Secundò, quia veram ingrediuntur viam, quæ ducit ad hunc beatum finem, conformantes omnes actiones, cogitationes, & deſideria ſua ſecundum Dei voluntatem, qui illis ſupremam præparat beatitudinem.

Vide To. I. Bibliothecæ Mor. Evang. Titulo: BEATITUDO.

XI. REPROBATIONIS
SIGNUM.

Senſus Carentia in Cœleſtibus.

XXIV. Sermo. QUAMVIS omnis homo naturaliter, & quodammodo neceſſario ſe felicem eſſe cupiat; tamen ſibimet contradicere videtur, quandoquidem viam ingreditur æternæ ſuæ felicitati maxime oppoſitam. Ubi oſtendere poſſumus. Primò exceſſum ſtuporis hujus erga Cœleſtia, proficiſci ab inſana terrenarum rerum adhæſione. Secundò malum, quod illam conſequitur, eamque certiſſime ad æternam damnationem adducit.

Alia Sermonis partitio. Oſtendi poſſunt etiam cauſæ, quæ admirabilem hanc ſenſus carentiam gignunt in homine erga divina; eamque oriri primùm, vel ab ignorantia, quam parit mortalis ſopor humani cordis penitus devoti rerum ſæcularium amori; vel ſecundò ex contemptu rerum divinarum ſemel cognitarum ob modicam fidem, quam habet iis, quæ ſuperant omnes ejuſdem conſilia, & quæ in illo adeo deplorabilem pariunt cæcitatem: *Animalis homo non percipit ea, quæ Dei ſunt.* 1. Cor. 2.

Videri poteſt in To. I. Bibliothecæ Moral. Evangel. Titulus; BEATITUDO.

XIII. PRÆDESTINATIONIS
SIGNUM.

Devotio erga Beatiſſimam Virginem.

PRESUPPONANTES hic tantum cum Angelico Doctore inter actus voluntatis Dei, qui noſtram prædeſtinationem reſpiciunt, tres eſſe potiſſimum, qui cæteros complecti videntur; videlicet primùm, ſingularem amorem, quo Deus ab æterno proſequitur nonnullos, & quo illos ſecrevit ab aliorum multitudine, ſine alia hujus amoris cauſa præter bonam, quam erga illos habuit, voluntatem; quam Theologi prædilectionem vocant, amorem electionis, & prælationis, quo fit, ut vulgo Electi, ac Prædeſtinati dicantur: Secundò; præparationem mediorum, quæ ſunt gratiæ ad illos certiſſime ad beatum hunc finem perducendos, ſecundùm illa Sancti Auguſtini verba, qui in hoc conſtituere videtur omnem prædeſtinationis ordinem, quamvis nonniſi pars ſit ejuſdem; *Præparatio beneficiorum, quibus certiſſime liberantur, quicumque liberantur.* Tertiò illis finalem perſeverantiam, quæ quodammodo cumulum addit æternæ huic felicitati. Si autem univerſa noſtræ prædeſtinationis œconomia ad hæc tria refertur, ubi illam ſolum ex Dei parte intueamur; oſtendere poſſumus: Primò ſingularem hunc amorem, & prædilectionem, quam habet Deus erga nonnullos ab æterno, reſpicere potiſſimum Sanctiſſimæ Virginis famulos. Secundò ipſam eamdem Beatiſſimam Virginem, tamquam omnium bonorum Filii ſui diſpenſatricem, illis procurare efficientiſſima, ac certiſſima ſalutis media. Tertiò optimis, ſolidiſque rationibus probari poteſt, eamdem illis impetrare finalis perſeverantiæ gratiam per protectionem, & auxilium, quod ipſis in mortis articulo præſtat. Quod locum præbet arguendi, devotionem erga glorioſam Dei Matrem notam eſſe prædeſtinationis. XXV. Sermo.

Alia ſermonis delineatio. Exiſtimandum non eſt [illegible] Sancta Virgo [illegible] portentorum aditura, nihil illi cum nobis eſſe commune, nihilque nobis ab illius bonitate eſſe expectandum. Illic enim majori ſollicitudine Salutis noſtræ negotium procurat, cauſam noſtram tuetur, ac ad Supremi Judicis tribunal defendit. Quamobrem arduum non erit mihi probare, primùm, cum validiſſima ſit protectio, quam ſibi expectare debent, qui Beatiſſimæ Virgini famulantur, hanc illam eſſe, quam ſibi certiſſime poſſunt polliceri, eamdem pro virili imitantes. Secundò illos conatus ſuos exerentes ad protectionem hanc promerendam per confidentiam ſuam, preces, ac zelum in ipſius ſervitute; tuto jam in prædeſtinatorum via ambulare.

Oſtendi etiam poteſt tamquam duodecimum Reprobationis ſignum, ratione prorſus oppoſita, illos, qui negligunt Cultum Deiparæ Virginis, & qui eamdem contemnunt; hunc reſpicere tamquam inutilem, vel contumelioſum divinæ Majeſtati; atque ex hoc capite præpollenti ejuſdem protectione deſtitutos adducere ſalutem ſuam in diſcrimen, ac ſemet objicere malo eidem, cui Iſraelitæ illi, qui in deſerto pertæſi Manna, perperam clamabant, *nauſeat anima noſtra ſuper cibum iſtum.* Num. 21. Utque cogitatio noſtra clarius eluceat, nemo eſt qui neſciat, Hæreticos omnes, qui bellum indixerunt Eccleſiæ ſæculis omnibus, omnes initium duxiſſe ex oblatione Cultus Sanctæ Virginis; alii quidem negantes illi Dei Maternitatem, alii Virginis titulum auferentes, & plurimi clamantes, hoc eſſe, derogare Majeſtati Filii ad Matrem confugere, & his omnibus prætexentes zelum gloriæ Dei, apud quem dicebant, unum eſſe nobis Advocatum, videlicet JESUM CHRISTUM. Sed hujuſmodi mortales, qui ſemet privant patrocinio Matris erga Filium, minime cogitant, ſibi lædentibus hanc Miſericordiæ Matrem, quo nomine illam vocat Eccleſia, omnia eſſe metuenda a Filii ejuſdem juſtitia, utpote qui ſibimet ſimul auferunt ſpem extremam Salutis ſuæ.

Finis Tabulæ Secundæ.

Digitized by Google

[redacted]

Digitized by Google